RASHTRIYA SANSKRIT SANSTHAN, NEW DELHI

(Kendriya Sanskrit Vidyapeetha, Tirupati Series No. 8)

ARSEYA BRAHMANA

WITH

VEDARTHAPRAKASA OF SAYANA

Critically Edited by

BELLIKOTH RAMACHANDRA SHARMA

Former Director

Kendriya Sanskrit Vidyapeetha Timik

KENDRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA

TIRUPATI

1984

6 5 7 = 00

ARSEYA BRAHMA

Digitized by Madhuban Trust, Delhi						
NOTE: No exchange or return	Remarks :	Thanks for your kind visit	1 ARSEYA BRAHMANA WITH VEDARTHAPRAKASA OF SAYANA	S.No. Title		70 + 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1
m		TOTAL :	H	Las anta		¥ (INDIA) 293 0689
For		j2	1 57.00	DIY RATE		O D O Date
		CC-0.	Shri Vipin K	Cumar C	Col. Dec	band. In Public Domain.

Digitized by Madhuban Trust, Delhi CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

Kendriya Sanskrit Vidyapeetha Series-No. 8

ĀRȘEYA BRĀHMAŅA

यो जागार तमु सामानि यन्ति

"Indeed Samans go unto him who is awakened"

SV. II. 1176

RASHTRIYA SANSKRIT SANSTHAN, NEW DELHI

(Kendriya Sanskrit Vidyapeetha, Tirupati Series No. 8)

ARSEYA BRAHMANA

WITH

VEDARTHAPRAKĀSA OF SĀYAŅA

Critically Edited by BELLIKOTH RAMACHANDRA SHARMA, M.A., Ph.D.,

> Former Director Kendriya Sanskrit Vidyapeetha, TIRUPATI

KENDRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA TIRUPATI

1984

Rs 5 7 = 00

First Edition 1967
Reprinted by Offset Process, 1984

C All Rights Reserved

Price Rs. 5 7 = 0 0 %

Published for the RASHTRIYA SANSKRIT SANSTHAN MINISTRY OF EDUCATION AND CULTURE GOVERNMENT OF INDIA NEW DELHI

By

DR. M. D. BALASUBRAHMANYAM
PRINCIPAL
KENDRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA
TIRUPATI

Digitized by Madhuban Trust, Delhi राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानम्, देहली (केन्द्रीयसंस्कृतिवद्यापीठग्रन्थमाला-संख्या ८)

आर्षयबाह्मणम्

श्रीसायणाचार्यकृतवेदार्थप्रकाशेन समन्वितम्

केन्द्रीयसंस्कृतिवद्यापीठिनिदेशकचरेण डा. बे. रामचन्द्रशर्मणा पाठभेदर्ह्यभिः संशोध्य संपादितम्

केन्द्रीयसंस्कृतविद्यापीठम्

ति रुप तिः

9858

As 5 7 = 00

प्रथमं प्रकाशनम् १९६७

पुनर्मुद्रणम्

9858

सर्वेऽधिकाराः राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानेन स्वायत्तीकृताः

As 5 7 = 00

शिक्षा-संस्कृति-मन्त्रालयान्तर्गत-देहलीस्थ-राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानस्य कृते तिरुपितस्थ-केन्द्रीयसंस्कृतिवद्यापीठस्य प्राचार्येण डा. मल्लादि द. बालसुब्रह्मण्यशर्मणा प्रकाशितम् उदय प्रिन्टर्स् -मद्रास्-३३ इत्येतैः पुनर्मुद्रितं च।

TABLE OF CONTENTS

TRANSLITERATION	1	8			
ABBREVIATION		,,			
INTRODUCTION		9-19			
ERRATA		20			
आवेयत्राक्षणम् 💮 💍		१-ः(६८			
ग्रामगेयम					
प्रथमोऽध्यायः (आग्नेयं पर्व)	•••	१- ५३			
द्वितीयोऽध्यायः (ऐन्द्रं पर्व)		48 - 60			
तृतीयोऽध्यायः (" ")		९१-१२६			
चतुश्रोऽध्यायः (,, ,,)	•••	१२७-१५१			
पश्चमोऽध्यायः (पायमानं पर्व)	3	१६०-२०८			
आरण्यकंस्					
षष्ठोऽध्यायः अर्कपर्व (प्रथमं पर्व)		२०९ – २२७			
,, द्रन्द्वपर्व (द्वितीयं पर्व)		२२८-२४२			
,, वाचोत्रतपर्व (तृतीयं पर्व)		२४३-२५८			
,, शुक्तियपर्व (चतुर्थं पर्व)		. २५९२६८			
CRITICAL NOTES		. २६९ — २४०			
APPENDIX		269-290			
INDEX	•••	२९१ — ३४० .			
INDEX — B		. \$86 — \$KE			

प्रथमं प्रकाशनम् १९६७

पुनर्मुद्रणम् १९५४

सर्वेऽधिकाराः राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानेन स्वायत्तीकृताः

Rs 5 7 = 00

शिक्षा-संस्कृति-मन्त्रालयान्तर्गत-देहलीस्थ-राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानस्य कृते

तिरुपितस्थ-केन्द्रीयसंस्कृतिवद्यापीठस्य प्राचार्येण डा. मल्लादि द. बालसुब्रह्मण्यशर्मणा प्रकाशितम्

उदय प्रिन्टर्स्-मद्रास्-३३ इत्येतैः पुनर्म्द्रितं च।

Digitized by Madhuban Trust, Delhi TABLE OF CONTENTS

TRANSLITERATIO	N		8
ABBREVIATION		•••	,,
INTRODUCTION			9-19
ERRATA		•••	20
आवियन्नाद्मणम्			१-१६८
	ग्रा म गेयम्		
प्रथमोऽध्यायः	(आग्नेयं पर्व)		१- ५३
द्वितीयोऽध्यायः	(ऐन्द्रं पर्व)	•••	148 - 60
तृतीयोऽध्यायः	(,, ,,)		९१-१२६
	(,, ,,)		१२७-१५१
	(पावमानं पर्व)	•••	१६०-२०८
	आरण्यकस्		
षष्ठोऽध्यायः	अर्कपर्व (प्रथम पर्व)		२०९२२७
,,	द्रन्द्वपर्व (द्वितीयं पर्व)		२२८-२४२
"	वाचोत्रतपर्व (तृतीयं ८ पर्व)		२४३-२५८
	शुक्रियपर्व (चतुर्धं पर्व)		. २५९२६८
"			
CRITICAL NOTE	ES .	•••	. २६९ — २४०
APPENDIX		•••	268 - 240
INDEX		•••	566 - 380
INDEX — B		•••	. \$86 — \$X5

TRANSLITERATION

Sh ग Ş ष S स

ABBREVIATION

भा. गा. आरण्यकगानम् आर्षेयब्राह्मणम् आ. ब्रा. उणादिसूत्रम् उ. ऐ. आ. ऐतरेयारण्यकम् ऐतरेयब्राह्मणम् पे. ब्रा. **यामगेयम्** माम. तां. ब्रा. ताण्ड्यब्राद्भणम् द्रा. श्री. स्. द्राद्यायणश्रीतसूत्रम् पाणिनिसूत्रम् पा. सामवेद: सा.

ĀBr. Ārseya Brāhmana CN. Critical Notes. DBr. Devatādhyāya Brāhmana. GG. Grāmageya JĀBr. Jaiminīya Ārṣeya Brāhmaṇa. RV. Rgveda.

Sn. Svādhyāya Mandala Edition. Pardi.

S/. Sāmaveda.

INTRODUCTION

Among the Brāhmanas of the Sāmaveda belonging to the Kauthuma school, the Ārṣeya Brāhmaṇa stands fourth in the list and is understood, as the title indicates, to deal with the rsis of the saman chants. But, in practice, it does not speak of rsis of the Sāmagānas so much nor does it give an exhaustive and authentic list of the rsi-singers either. It only presents us with an authentic record of the names of ganas with their known alternatives. However, the names of chants, are often suggestive of the names of the rsis who composed them. On this account, the name Ārṣeya Brāhmaṇa is, to some extent, justified meaning a book that is connected with or related to the rsis (of sāman chants). Among the four kinds of known versechants of Sāmaveda, the Ārṣeya is concerned with only the first two viz., Grāmageya and Āraņyaka, both of which together cover the whole of Pūrvārcika including the Mahānāmnyarcika of the Sāma-samhitā. This Brāhmaņa, however, leaves out from its purview the Uha and Uhya or Rahasya which are entirely based on the Uttarārcika.

The names of the verse-chants are mostly derivatives. Yet there are names which are significantly meaningful. These names of ganas can be divided into following five categories on the basis of the factors according to which they were named:

- 1. The names derived from the name of the rsi who composed the verse-chants e.g., Saindhukṣita, Aushana, etc.
- 2. The names derived from the phrase, initial or otherwise, of a verse on which the chant was elaborated; e.g., Vishovishīya Yajñāyajñīya etc.
- 3. The names derived from the nidhana, the concluding part of the chant, e.g., Sutam-rayiṣṭhīya, Dāvasunidhana etc.
- 4. The names indicative of the object or purpose for which they are chanted; e.g., Samvarga, Rākṣoghna etc.
- 5. The names, which are neither derivatives nor do they indicate the object or purpose for which they are employed in rituals; e.g., Vinka, Nika etc.

Among these the names belonging to the first category expressly indicate the names of the rsis who composed those

chants. But this is not the case with the names that belong to the other four categories. The Brāhmana, therefore, in these instances often mentions also the names of the rsis along with the names of the ganas e.g., अग्नेवेंश्वानरस्य यज्ञायज्ञीयम् (1.5.1); प्रजापतेः सूतं-रियष्टीये (II.4.7); अग्नेवेंश्वानरस्य राक्षोध्नमत्रेवी (1.9.8); विसष्ठस्य वीङ्कम् (1.7.3) etc. It may be pointed out in this connection that sometimes a rși of a gana, is named after the gana he composed even as a gana is named after the rsi who composed it. This is, of course, a reverse process. But in these instances the rsis, in a way, acquire their second name, rather a nickname, on the basis of the nidhanas of the verse-chants they had composed. This second name often has thrown their real name into oblivion but the Brāhmana always takes care to mention the clan which they belonged to along with the acquired names, e.g., the rsi of the chant Dāvasunidhana is known as Dāvasu and likewise the rsi of Havismata as Havisman after the nidhanas of दावस २३४५: and हविष्मते २३४५: respectively but the rsis of these ganas are expressly said to belong to the Angirasa clan.

The Ārṣeya Brāhmaṇa is composed in the sūtra-form,—a characteristic feature of the later Brāhmaṇas of the Sāmaveda. It is widely recognised, that these Brāhmaṇas of the Kauthuma recension belong to the latest period of the Vedic literature. The very style and structure of the language of these texts which lack archaism in any form, either in its vocabulary or in its grammar, speaks for itself of their later origin. Among the Brāhmaṇas of this recension only the Tāṇḍya and Ṣaḍviṃsha have, to some extent, preserved a few archaic forms and usages and they are, it may be said, comparatively old.

In my Introduction to the Devatādhyāya-Samhitopaniṣad-Vamsha Brāhmaṇas I have expressed my considered view that the eight (or nine, if Adbhuta is also reckoned as a distinct Brāhmaṇa) Brāhmaṇas of Sāmaveda, which have been deemed to be distinct Brāhmaṇas were actually eight books of the greater Brāhmaṇa known as Mahābrāhmaṇa or Prauḍhabrāhmaṇa. Whatever may be the so called "tradition" and opinion of scholars to-day the very title of these Brāhmaṇas and the topics dealt with therein support my contention. Pañcavimsha, Ṣaḍvimsha, Devatādhyāya, Mantra, Ārṣeya and

Samhitopanișad are indeed very strange titles for independent and distinct works. They only speak of the books or chapters of a common work just as Sabhā, Drona, Karna etc., speak of the Parvans or different books of a greater work, i.e., Mahā-The title Mahābhrāhmana or Praudhabrāhmana sounds indeed strange when taken exclusively for Pañcavimsha alone. It is likely that these eight books, which must have been written separately for the convenience of the priests and chandogas gradually became known after the sectional titles alone and ultimately were reckoned as distinct Brāhmaņas. The common title, Mahābrāhmaņa, or Praudhabrāhmaņa remained at this stage as the exclusive title of what was called till then Pañcavimsha. Tāṇḍya too must have been another common name for these eight books which was also made applicable later to the first book alone. I am, however, aware of the fact that in view of the tradition contrary to what I have stated it is difficult to prove my contention unless I could put forth some indisputable evidences in support of my unorthodox view. In fact, there is a clear evidence in the Devatādhyāya indicating that atleast Devatādhyāya and Ārṣeya constituted a single book of which Ārṣeya and Devatādhyāya formed two separate chapters or parts dealing with rsis and devatās of the sāmans respectively. This has been indicated in the last but one sūtra of Devatādhyāya i.e., in स्वस्ति देवऋषिभ्यश्च । (4.4) which Sayana explains:-आर्षेयदेवताध्यायद्वयप्रतिपादितार्थवेदितुः फलं दुष्टतादुरुपयुक्तादित्यदि । तत्र वेदाध्ययने सावित्रीजपे च संभावितार्थदोषात् स्वस्ति भवतीति । अत एव वेवऋषिभ्यश्च इति । देवा ऋषयश्च ये आर्षेयदेवताम्यां प्रतिपादितास्तत्सकाशाच्च स्वस्ति भवति ।. Sayana, though he, in the introductory verses to his commentary on these Brāhmaņas, accepts them as distinct eight Brāhmaņas, seems to think sometimes that the Ārṣeya and Devatādhyāya constituted a single Brāhmaņa. In the introductory sentences to the concluding khanda of Devatādhyāya he refers to and also quotes a sūtra from the Ārṣeya establishing thus the continuity of subject in these two books. (पुर्वस्मिन् खण्डे तत्सिवतुरित्यस्यां सावित्र्यां गायत्रं गीतम् । तस्य च देवता उक्ताः । आर्षेये च अयातयामत्वं ऋषयश्च प्रतिपादिताः । गानप्रकारस्य च लक्षणमुक्तं प्रथमायां वा (आ.जा. १. १५.) इत्यादिना ...)

Again while commenting on the kārikā:—
ऋषीणां विषयज्ञो यः स शरीराद् विमुच्यते ।
अतीत्य तमसः पारं स्वर्गे लोके महीयते ।।

DBr. 3.24.

Sāyana observes :- यद्वा साम्नाम् ऋषिदेवतयोरुभयोरप्यपेक्षितत्वात् तद्भय-प्रतिपादकार्षेयदेवताध्यायाख्यग्रन्थद्वयस्य एकत्वाभिप्रायेण ऋषीणां विषयज्ञ इत्यपन्यासः । ऋषिणा-मित्यपलक्षणम् । देवतानां विषयज्ञस्याप्युक्तं फलमस्त्येवेत्यभिप्रायः।... It becomes obvious from the above observations that the Devatādhyāya was assumed to have been a continuation of Ārseya but Sāyana who has earlier taken Ārseya and Devatādhyāya for two distinct Brāhmanas, finds it difficult to contradict his earlier view and explain these concluding verses of the Devatādhyāya chapter 3. Therefore, he says the word rsi here implies the deity as well, and further observes that it is so said in the Brāhmana on the assumption of identity of these two Brāhmaņas. It may be pointed out here that it was widely believed for long that DBr concluded with chapter 3 and this view continued until our edition of DBr. with chapter 4 and with commentary thereon was brought out in 1965. However, the chapters 3 and 4 of DBr should be taken as the concluding chapters of Ārṣeya-Devatādhyāya Brāhmaṇa, perhaps commonly known as Ārṣeya, of which Devatādhyāya just formed a chapter. The knowledge of the ṛṣis and the devatās of sāmagānas is an indispensable factor for a chandoga. While the devatā and chandas continued to be the same both for a rca and the gana based thereon, the rsi who composed the melody always differed. Therefore, though the rsis of the ganas represented the main subject of this Brahmana, yet the deities and musical metres of ganas formed a separate chapter known as Devātādhyāya where devatās of gānas on different factors such as nidhana &c., which are the integral part of the sāmans, are discussed. In this section, the derivation of metres and such other matters are also accidentally discussed which are only the incidental topics, -nipātinaķ-, as they are generally called-, that came in while discussing the main subject. Therefore, the whole work, which are now divided as Arseya and Devatādhyāya was known as Ārseya alone and that is the reason why only rsis are referred to in DBr. 3.24 referred to above. These concluding verses implicity refer to the statement of the Ārṣeya Brāhmaṇa in chapter I where it is stated that one who knows the name and gotra of a rsi (of sāmagāna) will live one thousand divine years as a guest of that rsi (in heaven):- एकेकस्य ऋषेः दिव्यं वर्षसहस्रमतिथिभवति । ... And it is again said there: — ऋषीणां संस्थानो भवति । संस्थानो भवति ब्रह्मणः । स्वर्गे लोके महीयते । स्मरन्नाजायते पुनः ।

(ABr. 1.1.5-7). The close resemblance of these sūtras of the Arseya with the concluding verses of the Devatādhyāya quoted above very clearly supports our assumption that atleast Devatādhyāya and Ārṣeya were reckoned to be one single work. Otherwise it is out of context to speak of rsi in places where only devatā ought have been referred to. The Brāhmana, when it says देवऋषिभ्यश्च (DBr.) treats deva and rsi as the subjects of the work in question and this becomes further clear when it states ऋषीणां विषयज्ञो यः where the commentator says that in rsi here the devatā also is included. The very title Devatādhyāya, meaning 'a chapter on devatā' is significant in this respect. We, therefore, feel that all these eight Brāhmanas were once regarded as eight chapters of the main Brāhmana which was known as Mahabrahmana, the great Brahmana, because of its voluminous size and of its comprehensiveness as regards the topics treated therein. No other Brāhmana deserves this proud title because of its limitation and scope of the subjects treated therein. The Tāndya Brāhmana taken alone, does not deserve this designation because the Arseya also is nearly as bulky as the Tāṇḍya Brāhmaṇa. Therefore, Tāṇḍya, Ṣaḍvimsha etc., should be taken as the names of the different books of the Mahābrāhmaņa or Praudhabrāhmaņa of the Kauthuma recension just as Sabda, Drona etc., are taken of the Mahābhārata.

The Work:

This work, unlike the other Brāhmaṇas, begins with the rewards for knowing the name and lineage of the ṛṣis of sāma-gānas, the sacred chants. It does not speak of a word about cosmogony, nor does it state how the Brāhmaṇa came into existence as it is generally done in other theological treatises. The Ārṣeya, after assuring the student of the rewards for the study of the Brāhmaṇa, aṣks him to recite it in the morning before breakfast.

The text is throughout in sūtra-form and supplies us with the list of the names of the sāmagānas with their alternative names and also often of the relevant ṛṣis of the respective chants. Among the ṛṣis, it is interesting to note that there are dānavas (demons), ṛtus (seasons), ahaḥ (day) etc. who composed the sāmagānas. The Brāhmaṇa deals with only Grāmageya and

Aranya-geya gānas and the gānas in the Grāmageya strictly follow the verse-arrangement in the Samhita. This facilitates the location of a gana in the ganagrantha where the melodies are fully recorded with their notations. But since the Aranyagāna does not follow this order it is not easy to locate a gāna in the ganagrantha without proper reference. In fact without a verse-cum-gāna Concordance covering Grāmageya, Aranyageya, Uha and Uhya it is not possible to trace all the ganas, and the verses on which these chants are built up. It is also necessary that we should have these gana-granthas with accurate notations marked out, not only of the Kauthuma but also of other two still prevalent recensions viz., Jaiminīya and Rāṇāyanīya. For quick reference as also to stimulate research in this field a comprehensive Concordance of samans scientifically compiled is a long-felt desideratum and I propose to take up this project in course of time.

Variants:-

There are a few variants as far as the text of the Brāhmana is concerned and these variants are recorded in the foot-notes, and also sometimes discussed in the Critical Notes. But the Brāhmana implies some variant readings in the Samhitā-text itself, though they are not many. For instance:—(1) the Grāmageya-gānas 2.8.86.1-2 have been designated as Yadvāhiṣṭhīyas on the basis of the initial phrase occurring in the verse SV.86. The Brāhmana alternatively calls it by the name Yanmamhisthiya which is clearly derived from the phrase yanmamhistha. But this phrase is not found either in the verse or in the gana. Normally the ganas are named either after a rși, or a phrase occurring in the verse or gana, or after the nidhana or the object or purpose for which a gana is composed or sung. Here it is clear, yanmamhistha in question, should be a phrase like yadvāhistha. Therefore, we believe the verse यद्वाहिष्ठः (SV.86) had a variant reading which has been recorded by the Brāhmaņa. Sāyaņa supports our assumption in his commentary where he observes:— यन्मंहिष्ठीये यन्मंहिष्ठशब्दोपेते एतन्नामधेये पक्षान्तरापेक्षया विकल्पः । क्वचित् प्रयोगे एवमभिधीयते ।। (P. 40). (2) The chants based on उप नो हरिभि: (SV 150.) according to ABr are called sutam-rayisthiya as also sahorayisthiya. But according to JABr it is called only by the first name. The Devata-CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

dhyāya in the course of its narration of the deities of on the nidhanas has included स्तंरियष्ठाः and gānas based सहोरियप्ठाः in one sutra (स्तंरियष्ठाः सहोरियष्ठाः इत्याग्नेयैन्द्रे DBr. 1.16); But the commentator has made it clear that these are the two nidhanas of two different ganas based on verses उप नो हरिक्तिः (SV. 150) and यस्ते मदायाम (SV. 470). From the sūtra of DBr it becomes clear that these two are not alternative nidhanas of a sāmagāna but two independent nidhanas of two different gānas. The Sāmavedārseyadīpa also speaks only of sutam-Therefore, I believe that sahorayisthiya in ABr ravisthīva. was an interpolation. If however, this is not accepted the alternate names which are obviously based on the nidhana can scarcely be accounted for otherwise than by the assumption of the fact that the verse उप नो हरिभि: had a variant reading, सह: or सहा, in place of सुतम् of the concluding pada and the gana based on such a verse naturally will have either स्तंरियष्ठा २३४५: or सहोरियष्ठा २३७५: as its nidhana.

We also sometimes observe the differences in respect of spellings of the names of gānas in the text and commentary. For instance, the Āraṇya-geya-gānas 3.7.150-155 are alternatively known as sparāṇi according to the text, but spharāṇi according to the commentary. Sayana explains spharāṇi as:— स्फीतानि ओजोयुक्तानीत्यथ:।

In some places the ABr and Sm differ in respect of the names as also the arrangement of ganas. The table given below with names of ganas in ABr and Sm clearly shows this difference.

			Arșeya Brāhmaṇa.	
Vei	rse.		GG.	Name.
तिस्रो वाचः	सा.	525	15. 6. 525. 1-3	अङ्गिरसाँ संक्रोशाः
अस्य प्रेषा	,,	526	15. 6. 526. 1-2	सामसुरसी, सामसरसे वा
सोमः पवते			15. 6. 527. 1-2	वेणोविशाले
	,,	"	15. 6. 527. 3-4	गौतमस्य तन्त्रांतन्त्रे
" " अभि त्रिपृष्ठम्	",	528	15. 6. 528. 1	अगस्त्यस्य यमिकम्
अक्रान्त्समुद्रः	,,	527	15. 6. 529. 1	7)))
कनिक्रन्ति	,	530	15. 6. 530. 1-2	इन्द्रस्य वारवन्तीये
एष स्य ते	••	531	15. 6. 531. 1	कालकाऋन्द: or ज्याह्रोड:
पवस्व सोम		532	15. 6. 532. 1	n n n

The ABr alternatively designates the eight ganas from 15.6.527.3-4 to 15.6.532.1 as Vāsiṣṭhas and further the Agastyasya yamikas and Indrasya vāravantīyas as Marutām sāmaņs. The eight gānas referred to above are again given alternative names as follows:—

15. 6. 527. 3-4	वसिष्ठस्य जनित्रे
15. 6. 528. 1	अङ्गिरसां व्रतोपोहः or वसिष्ठस्य सम्पा
15. 6. 529. 1.	वैयश्वम्
15. 6. 530. 1-2	सोमसामनी
15. 6. 531. 1.	ऐषम्
15. 6. 532. 1.	माधुच्छन्दसम्

Svādhvāya-Mandala Edition.

Verse.	GG.	Name.
तिस्रो वाचः सा. 525	15. 6. 525. 1-3	संक्रोशास्त्रयः
),))))	15. 6. 525. 4-5	सामसुरसी
),))))	15. 6. 525. 6-7	वेणोविंशाले
11 11 39	15. 6. 525. 8-9	तन्त्रातन्त्रे
,, ,, ,,	15. 6. 525. 10-11	अगस्त्यस्य यमिके
,, ,,	15. 6. 525. 12-13	वारवन्तीये *
अस्य प्रेषा सा. 526	15. 6. 526. 1-2	अगस्त्यस्य यमिके
सोमः पवते सा. 527	15. 6. 527. 1-2	कालकाऋन्दौ
,, ,, ,,	15. 6. 527. 3-4	जनित्रे '
अभित्रिपृष्ठम् सा. 528	15. 6. 528. 1	अङ्गिरसां वतोपोहः
अक्रान्त्समुद्रः सा. 529	15. 6. 529. 1	सम्पावैयश्वम्
कनिक्रन्ति सा. 530	15. 6. 530. 1-2	सोमसामनी
एष स्य ते 531	15. 6. 531. 1	ऐषम्
पवस्व सोम सा. 532	15. 6. 532. 1	माधुच्छन्दसम्

The Sm designates 15.6.526.1-2 and 15-6.527. 1-2 as Vāsiṣṭhas. Here the gāna 15.6.526.1 which consists of five lines are assumed to be five independent melodies and Sm says that these five and the rest three,—thus (altogether) eight, are called the Vāsiṣṭhas. The gānas 15.6.527.3-4 onward correspond to the alternative names given in the ĀBr with only one modification that in Sm Sampāvaiyashvam is one single name

^{*} Out of these thirteen ganas 1-10 are developed on SV. 525a, 11 on 525b and 12-13 on 525cd. The Samavedarseyadīpa has explained this division very clearly. Vide Samavedarseyadīpa v. 6.525 p. 77.

whereas in ABr sampā and vaiyashvam are two separate names. Sampā here is an alternative for Angirasām vratopohaḥ.

Again we give one more example for this difference. In Sm the gānas 15.6.523.3-4 are known as Janasyābhīvartas but in ĀBr it is the gānas 15.6.523.2-3 which are known by these names. Again in ĀBr the fourth and fifth in this series of chants are known as aushanas whereas in Sm the first is termed as triṣṭubaushana and the second vṛṣaushana. These two names are not given in ĀBr. Such differences occur in some more places and some of them are discussed in CN. (vide CN. 68. L.17;121.L.12)

The Commentary: Sāyaṇa for his convenience has often combined several sūtras into one single sūtra and commented on them as such. For example the sūtras 4.12.1-5 are counted as a single one and commented on accordingly by Sāyaṇa. The presence of the conjunctive particles perhaps prompted the commentator to combine these independent sutras into one unit. But this combination of independent sutras would surely mislead a reader to think that these are all alternative names of one and the same gana or the names of the ganas melodized on a single verse. At the end of the commentary Sayana always observes in such places: — सर्वत्र चकारो वाक्यभेदद्योतनार्थ: i.e., चकार in all places indicates the different syntactical units. We have, however, treated each unit as a separate sūtra. The commentator often combines arbitrarily several sūtras together in such contexts for the convenience of explanation which we have neglected.

In the Mss in many places the commentary was corrupt; and there were wide gaps and omissions here and there which we have restored. Further, in a few places the scribes have indiscriminately mixed up the passages. This further added to the difficulty of already a difficult task of editing an old Vedic work. I have, however, rearranged the sentences and even the sūtras in such places in proper order.

Mahānāmnīs:

In Sm the Mahānāmnīs are included in the parishista, Appendix. But in all the Mss, we consulted, they constitute part of the main work. The Sm divides the fourth parvan

i.e., Āraņyaka into three khaņdas whereas ĀBr only into two with the Mahānāmnīs as the concluding sāmagānas.

The reason for treating the Mahānāmnīs as parishiṣṭa, as far as we see, may be due to the fact that here each group is having three gānas but based on a tṛca, triplet. But this is the characteristic of Ūha and Ūhya gānas, where these gānas are known as strotrīyas. In the Āraṇyaka, of course, there are gānas which are based on more than one ṛcā, but they do not conform to the distinct pattern of the Ūha-Ūhya gānas. These Mahānāmnīs, thus in fact, serve as a convenient bridge or link between the gānas of Pūrvārcika and Uttarārcika.

Index: I have compiled two indexes, one is a consolidated and complete index of the ganas both Gramageya and Āraņyaka and the other the index of Āranyaka gānas alone. The first is arranged in the alphabetical order of Sāmagānas with reference to the text. Here the names of the rsis of the ganas are also added against each gana. Since the ganas in Gramageya are arranged in the order of serial number of the verses in the Samhitā, there is no difficulty to locate a gana from this section if the basic verse is known. This could be easily found out with the help of the reference numbers given against each gana. As for Āranyaka, since the order is different from the Grāmageya I have prepared a separate index of the verses and the ganas in one consolidated alphabetical sequence with reference for its easy location. The Brāhmana is, of course, designated as Ārseya, yet it does not give the name of rsis for all ganas. Therefore, a separate index of rsis is not compiled. however, can be seen in my edition of the Sāmavedārşeyadīpa.

Previous Editions:

A. C. Burnell had brought out an edition of Ārṣeya Brāhmaṇa in Roman script in 1876. This edition besides the text, contained the extracts of the commentary of Sāyaṇa, a learned introduction and index of words. Earlier to this, Satyavrata Sāmashrami also had brought out an edition in 1874 but this contained only the text. The present edition of mine with commentary and critical apparatus is the first critical edition that is brought out after an interval of nearly a century since Burnell's first edition. I am happy that I have been

able to fulfil this long felt need of a critical edition of the Ārṣeya Brāhmaṇa with Sayana's commentary.

Materials:-

I have made use of the following Mss for my edition.

Mss with commentary.

- 1. A. Adyar, Library, Adyar. Ms No. 71740.
- 2. B. Oriental Manuscripts Library, Baroda. No. 9788(d)
- 3. C. India Office Library, London. No. 4345.
- 4. K. Kerala University Mss Library, Trivandrum. No.3309A

Mss with text only.

- 5. D. India Office Library, London. No. 4366.
- 6. S. From the personal collection of the Editor.
- 7. S^a do. do.
- 8. M. Palm leaf Manuscript lent by Shri Mahalinga Sastri of Kancheevaram.

Among these, B and C are almost identical in readings and even mistakes and omissions in these two Mss are common which clearly indicate the common origin of these Mss. The Ms K, compared to other Mss, is most accurate. A and K were the transcripts supplied by the respective Libraries. The Mss B is incomplete and extended only upto:— वितीयकुटाविक पञ्चमम एतानि (I. 12. 1, L. 11.)

I am grateful to the authorities of the above libraries who supplied me the transcripts or lent me their valuable Mss for my work. I am also most thankful to Shri Mahalinga Sastriar of Kancheevaram for the valuable manuscript he readily lent me for collation.

Lastly in conclusion I must express our sincere thanks to the T. T. D. Press for the fine printing and the care they took to complete the work promptly and efficiently.

ERRATA

Page	Line	Read	For
२५	१७		तां. ब्रा. १५. २४-५
8.8	2	transfer अथवा ऐंड वा शार्क्रम्	to line 4 after
		पुष्टिः ।	Tract The F
49	8	वाजाभर्मीयम्	वजाभर्मीयम्
७२	१९	कौत्से	कोन्से
808	٩.	ग्राम. ७. ३. २६१. १	ग्राम. ७. ३. २६२. १
200	1015 . 4	गौरीवितेः	गौरीवीतेः
१२०	(ग्राम. ९. २. ३६१. १	९. २. २६१. १
.१५२	? 0	ग्राम. १२. १०. ४४४. १	म्राम. १२. १०. ४४१. १
१७६	10	ग्राम. १४. ५. ५११. १	ग्राम. १४. ४. ५११. १
१८७	१६	वसिष्ठस्य वा सम्पा।	वसिष्ठस्य वा । सम्पा
२२१	36	इहा	ओहा
258	96	यएकइट्	यकएइद्
२२७	8	वीहायवाइ	वीहासवाइ
२२८	88	इन्द्रस्यैन्यौ	इन्द्रस्येन्यौ
२३८	9	माधुच्छन्दसे	° मधुच्छन्दसे
585	9	आ. गा. ४. ३. १९३	आ. गा. ४. ३. १९६
२५६	? -	यद्वर्चो	यद्वचें:
२५८	2	(सा. ६०६)	(सा. ७०७)
२५९	१३	आ. गा. ६. १. २५३	आ. गा. ६. १. २६३
7,		आ. गा. ६. १. २५५	
२६३	68	आ. गा. ६. २. २७५	आ. गा. ६. २. २७१
२८९,	3	88	9
Tr.	आ औहोवाहाइ	धर्ता प्रजापत्यः पदस्तोभः	१. ४. ५५ २२०

CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

from p. ३४४, L. १३. to p. ३४२ after L. १९. before आकन्दया,वा

आर्पेयब्राह्मणम्

सायणाचार्यविरचितेन वेदार्थप्रकाशेन समन्वितम्

- ACCOMONE

वागीशाद्याः सुमनसः सर्वार्थानामुपक्रमे ।
यं नत्वा कृतकृत्याः स्युत्तं नमामि गजाननम् ॥ १ ॥
यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।
निर्ममे तमहं वन्दे विद्यातीर्थमहेश्वरम् ॥ २ ॥
तत्कटाक्षेण तद्भूपं दधद् बुक्तमहीपतिः ।
आदिशत्सायणाचार्यं वेदार्थस्य प्रकाशने ॥ ३ ॥
ये पूर्वोत्तरमीमांसे ते व्याख्यायातिसंग्रहात् ।
कृपालुः सायणाचार्यां वेदार्थं वक्तमुद्यतः ॥ ४ ॥
व्याख्यातावृग्यजुर्वेदौ सामवेदेऽपि संहिता ।
व्याख्याता ब्राह्मणस्याथ व्याख्यानं संग्रवर्तते ॥ ५ ॥
अष्टौ हि ब्राह्मणप्रन्थाः प्रौढं ब्राह्मणमादिमम् ।
षडिंद्रशाख्यं द्वितीयं स्यात्ततः सामविधिमवेत् ॥ ६ ॥
आपेयं देवताध्यायो भवेदुपनिषत्ततः ।
संहितोपनिषद्वंशो प्रन्थावष्टावितीरिताः ॥ ७ ॥

^{1.} A. om. verses वागीशाद्याः ... °तीरिताः ।। BC. om. वागीशाद्याः ... गजाननम् ।।

K. before वागीशाद्याः ... adds: पाशाङ्कुशामृतकपालसशूलहस्तं हस्त्याननं विविधभूषणनीलदेहम् । नित्योत्सवं निखिलविघ्नविनाशहेतुं श्रीमद्-गणेश्वरमहं प्रणमामि नित्यम् ।।

^{12.} A. °भृतां न्यायवत् for °भृन्न्यायवत्.

^{13.} K. एकत्र for एकं.

प्रथमः अध्यायः

प्रथमः खण्डः

तत्र अथ छल्वामार्षः प्रदेशो भाति इत्यादिकमार्थे ब्राह्मणं कमप्राप्तं व्याख्यायते । तत्रादौ ब्राह्मणार्थं संगृह्य प्रदर्शयति —

अथ खल्वयमार्षः प्रदेशो भवति ॥ १ ॥

अथ इत्यानन्तर्थे । खिल्यित प्रसिद्धौ । अगमनेन ब्राह्मणेन प्रति-पाद्योऽर्थः । अर्थः ऋष्संबन्धी । प्रदेशः उपदेशो भवति ॥ १॥

कः पुनरसौ तमाह —

5

10

15

18

ऋषीणां नामधेयगोत्रोपधारणम् ॥ २ ॥

ऋषीणां ना धेयगोतिश्च । उपलक्षणमेतत् । ऋषीणां नामधेय-गोत्नच्छन्दोदेवनादिवाचकेन च शब्देन साम्नां वाच्यत्वज्ञानमवधारणम् । यादशोऽशोंऽनेन ब्राह्मणेन प्रि. शाद्यत इत्यर्थः ॥ २॥

नन्वेवमर्थस्य ब्राह्मण्मतिपादितत्वात् तद्भ्ययनार्थज्ञानयोः पुरुषेण प्रशृतिः क्थिमत्याराङ्कवाह —

स्वर्ग्यं यशस्यं धन्यं पुण्यं पुत्र्यं पशव्यं ब्रह्मवर्चस्यं स्मार्तमायुष्यम् ॥ ३ ॥

एतद् ब्राह्मणाध्ययनमर्थज्ञानं वा स्वर्ग्यं स्वर्गाय हितं, यशस्यं यशसे हित, धन्यं धनाय हितं, पुण्यमदृष्टकरं, पुत्रयं पुत्राय हितं, पश्चयं पशुभ्यो हितं,

^{2.} B. आर्षप्र° for आर्ष: प्र°; BC. om. भवति.

^{4.} B. आर्षप्र° for आर्ष: प्र°.

^{8.} K. नाम° for नामधेय°.

^{9.} A. om. एतत्.

^{10.} C. साम्न: for साम्नां.

^{11.} AK. ईदृशो° foi यादृशो°. ABC. om. ब्राह्मणेन.

^{12.} BCK. अस्तु for अर्थस्य, A तदर्थेनार्थज्ञानयोः for तदध्ययनार्थ-ज्ञानयोः; BCK. प्राप्य फलं किम्? फलाभावे प्रवृत्त्यनुपपत्तेः for प्रवृत्तिः कथम्.

^{16.} A. (अ)र्थेन for (अ)ध्ययनम्. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

प्रथमः अध्यायः (१)

ब्रह्मवर्चस्यं श्रुताध्ययनजन्यं तेजः ब्रह्मवर्चसं, [तस्मै हितम्।] स्मार्तं स्मृतयः, अधीतानां वेदानां स्मरणानि तद्धेतुभूतम्। आयुःयम् आयुष्करम्। एवमस्य ब्राह्मणाध्ययनस्य अनुष्ठानौपयिकस्य स्वातन्त्रयेण स्वर्गीदिफलानां प्राप्तिताधनत्वात् पुरुषप्रवृत्तिः सिद्धचतीत्यर्थः॥ ३॥

अस्य ब्राज्ञणस्याध्ययने किंचिद्धर्ममाह -

प्राक्पातराशिकमित्याचक्षते ॥ ४ ॥

प्रातराशः प्रातमींजनं, ततः प्रागेवाध्ययां यस्य तत् [प्राक्]प्रातग-शिक्य्। तथाविधमेतद् ब्राह्मणम् इत्याचक्षते कथयन्ति ब्रह्मवादिनः ॥ ४॥

उक्तं स्वातन्त्र्यफलवत्त्वं संवादेन द्रढयति —

तद्प्येवमाहुर्य इद्मुपघारयत एकैकस्य ऋषेः दिव्यं वर्षसहस्रमतिथिर्भवति । अभिनन्दितः प्रतिनन्दितो मानितः पूजितस्ततः स्वाध्यायफलमुपजीवतीति ॥ ५॥

तत्र पूर्वोक्तविषये ब्रह्मवादिनोऽष्येप्रशाहः । किमिति तदुच्यते । यो-ऽध्येता इदमृषीणां नामधेयगोत्रादिकप्रुपधारयति स दिच्यं प्रपेमहस्रं द्युसंविश्व देवानां वर्षसहस्रम् । अत्यन्तसंयोगे द्वितीया । तत्कालपर्यन्तमेकै-कस्य ऋषेः अतिथिभविति । ऋषिभिर्धाभवितिः उपलालितः । प्रतिनिन्दितः प्रतिक्षणं निन्दितः । [मानितः] आर्ध्यादिभिः सत्कृतः । पूजाो

^{1.} BCK. om. श्रुताध्ययन°...°वर्चसम्; A. °वर्चस्यं for वर्चसं.

^{2.} BC. मान्यस्य K. अन्यस्य for एवमस्य.

^{3.} A. °नौपाधिकतास्वातन्त्र्येण for °नौपयिकस्य °.

^{4.} BCK. (अ) थीदिति भावः for (अ) थं:.

^{6.} A. om. प्राक्.

^{7.} A. om. यस्य...

^{9.} A. °फलवतां सम्पादनेनेदृक्षे सित तदनेन for °फलवत्त्वं ... द्रढयित ; K. स्वातन्त्र्य with स्वतन्त्र supra line.

^{11.} K. भवतु for भवति ; B. adds इति after भवति.

^{12.} B. स्वत ° for तत:.

^{17.} ABC. om. प्रतिनन्दित:.

आर्चेयब्राह्मणम्

नमस्कारादिना अर्चितः सन् तत एवमृषिप्जानन्तरं च स्वाध्यायफलं नियम-पूर्वम्धीतवेदफलमुपजीवति लभते । इतिशब्दः संवादसमाप्त्यर्थः ॥ ५॥

ऋष्यादिज्ञानमवश्यं कर्तव्यमित्यत्र ब्राह्मणान्तरं संवादयति —

अथापि ब्राह्मणं भवति — "यो ह वा अविदितार्षेयच्छ-न्दोदेवतब्राह्मणेन मन्त्रेण याजयित वाध्यापयित वा स्थाणुं वर्च्छिति गर्तं वा पद्यति प्र वा मीयते पापीयान् भवति । यातयामान्यस्य छन्दांसि भवन्ति । अथ यो मन्त्रे मन्त्रे वेद सर्वमायुरेति श्रेयान् भवति । अया-तयामान्यस्य छन्दांसि भवन्ति । तस्मादेतानि मन्त्रे मन्त्रे विद्यात्" इति ॥ ६ ॥

यो ह वै यः खल्ल अविदितार्षेयच्छन्दोदैवतन्नाह्मणेन आर्षेयमृषि-संबन्धि परिज्ञानं, छन्दो गायञ्यादि, दैवतम् अग्न्यादिकं, न्नाह्मणं विनियोजक-वाक्यम् । एतानि आर्षेयादीनि अविदितानि अज्ञातानि यस्य ताद्दशेन मन्त्रेण याजयित वाध्यापयित वा स याजकोऽध्यापियता वा स्थाणुं स्थावरतां वा ऋच्छति प्रामोति । गर्तं वा श्वश्रं वा पद्यति गच्छति । स्थाणुत्वं गर्तपातो वा तस्य प्रामो (भव?) तीत्यर्थः । अथ वा प्रमीयते श्रियते । मृङ् (मीञ्?) हिंसायामिति धातुः । एवमार्षेयादिकमजानानो याजकोऽध्यापको वा पापीयान् भवति निकृष्टतरो भवति ॥

5

10

15

18

^{1.} K. एव for एवम् ; BCK. ऋष्यादिज्ञानपूर्वं (B. °वं) for ऋषि- पूजानन्तरं च

^{2.} BCK. °स्वाष्यायभाव ° for °वेद °; K. °प्त्यर्थम् for प्त्यर्थः.

^{3.} A. सम्पादयति for संवादयति.

^{11.} A. वैवं for वै य:.

^{13.} BCK. ° वाक्यानि for ° वाक्यम्.

^{16.} B. मृद, C. मृत् K. मृज for मृङ्.

^{18.} K. om. first भवति. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

प्रथमः अध्यायः (१)

अपि चास्य छन्दांसि छन्दःसंयुक्तान्यधीतानि वेदवाक्यानि यातया-मानि गतसाराणि निर्वीर्याणि भवन्ति । स्मृतिश्च भवति —

> अविदित्वा ऋषिच्छन्दोदैवतं योगमेव वा । योऽध्यापयेज्जपेद्वापि पापीयान् स तु जायते ॥ इति ॥

इत्यं विपक्षे बाधकमुपन्यस्य अथ तत्परिज्ञानफलान्याह — अथ यो मन्त्र इत्यादिना छन्दांसि भवन्तीत्यन्तेन । अथ - शब्दः पूर्वोक्तफलवैलक्षण्यद्योत-नार्थः । यो याजको [अध्यापको] वा मन्त्रे मन्त्रे प्रतिमन्त्रं आर्थेयच्छन्दो-दैवतब्राह्मणानि वेद जानाति सर्वं संपूर्णं वर्षशतं आयुः जीवनलक्षणमिति प्रामोति । श्रेयान् प्रशस्यतमध्य भवति । अस्य वेदितुश्छन्दांसि अयातया-मानि अगतसाराणि भवन्ति । यसादेवं तस्मादेवानि आर्थेयच्छन्दोदैवत-ब्राह्मणानि मन्त्रे मन्त्रे प्रतिमन्त्रं विद्यात् जानीयात् ॥ ६ ॥

10

5

इत्थं ब्राह्मणार्थापरिज्ञाने दोषं तत्परिज्ञाने च फलमुक्ता अथ तद्वेदि [तुः] ऋषिब्राह्मणादिसालोक्यं पुनर्जन्मनि जातिसारत्वं [च] आह —

ऋषीणां संस्थानो भवति । संस्थानो भवति ब्रह्मणः । स्वर्गे लोके महीयते । स्मरन्नाजायते पुनः । य एवं वेद ॥ ७ ॥

15

साम्नामाषेयं नाम एवं वक्ष्यमाणप्रकारेण यो वेद जानाति स ऋषीणां

17

^{1.} B. °धीत ° for °धीतानि.

^{2.} A. ° रसानि for ° साराणि.

^{5.} A. °बलानि for फलानि.

^{6.} A. om. छन्दांसि भवन्तीत्यन्तेन ; B. पूर्वोत्तर° for पूर्वोन्त °.

^{7.} अध्यापको ° see CN.

^{8.} B. °दैवतानि for °दैवत°; A. °ब्राह्मणेन for ब्राह्मणानि; ABC. om. आयु:.

^{12.} A. ब्राह्मणार्थं वेत्तारं प्रशंसियत्वा विषस्थान ... damaged and corrupt; BC. °र्थानपरि for °र्थापरि °; K. om. अथ.

^{14.} K. संस्थान: for संस्थान: ; BK. om. Second संस्थानो भवति ; A. स्थान: for second संस्थान:.

^{15.} BC. भवति for महीयते.

5

10

15

18

सोमादीनां संस्थानः समानस्थानो भवति । ते येषु लोकेषु निवसन्ति अयमपि वेदिता तेषु लोकेषु निवसेदित्यर्थः । तथा ब्रह्मणः प्रजापतेः संस्थानः समानस्थानो भवति । स्वगे लोके च महीयते पूज्यते । पूर्वजनमानि हि सारन् पुनराजायते सारनेव सन् उत्पद्यते इत्यर्थः ॥ ७॥

> अथास्य ब्राह्मणस्याध्येतुः फलमाह — तान्येतान्यार्षेयाणि योऽधीते ब्राह्मणः पङ्क्तिपावनो भवत्यर्घ्यः ॥ ८॥

तानि पूर्वं सामान्येनोक्तानि एतानि विस्तरतोऽग्रे पृथक् पृथक् वक्ष्य-माणानि ऋषिसंबन्धीनि साम्नां नामधेयानि योऽधीते पठित ब्राह्मणः [सः] पङ्क्ति.पावनः पङ्किः एकत्र भुञ्जानानां ब्राह्मणानां समष्टिः तां पुनाति शुद्धचित । येन तथाविधो भवित । अर्ध्यः अर्घार्हः पूजाईश्च भवित ॥ ८॥

> एतद्वाह्मणमधीयानस्य किंचिद्वतमुपदिशति — य एवंवित्स्यान्न मृन्मये भुञ्जीत । तथा हास्यायुर्न रिष्येत तेजश्च ॥ ९ ॥

य एवं वित् वक्ष्यमाणप्रकारेण आर्षयेब्राह्मणस्यार्थं वेद लब्धवान् स्यात् भवेत् स मृन्मये मृद्धिकारे पाते न भुञ्जीत । तथा ह तथा सित अस्य अधीयानस्य आयुर्न रिष्येत न विनश्येत् । प्रवधेतित्यर्थः । तेजश्र ब्राह्मं शरीरं वा न रिष्येत । एतदर्थमेतद्भाह्मणाध्ययनम् ॥ ९ ॥

^{2.} ABC: om. लोकेषु; BC. ब्राह्मणं, for ब्रह्मण:

^{4.} B. उपपद्यते; K. सभ्यक् पद्यते for उत्पद्यते.

^{8.} A. पूर्वसामान्योक्तानि, C. पूर्व सामानि for पूर्व सामान्येनोक्तानि; BK. om. उक्तानि; KAB. om. एतानि; BK. अतिविस्तरतः, A. विस्तरः for विस्तरतः;

^{10.} A. after पावन: adds: भवति । अर्ध्य इति तानि ; K. om. तां.

^{13.} C. om. न; A. °वित् ... नमये damaged; C. adds: हि after मृन्मये; S. मृण्मये for मृन्मये.

^{15.} K. एवमेतत् for एवंवित् ; A. ° ब्राह्मणार्थं for ° ब्राह्मणस्यार्थं.

^{16.} A. om. तथा.

^{18.} BC. रिष्यते for रिष्येत; A. trans. वेदितव्यं (p. 7. 1. 1) after (अ) ध्ययनम्.

वेदितन्यं फलं चोपन्यस्य यत् प्रतिपाद्यमथ तत् प्रतिजानीते — अथात उपदेशः ॥ १०॥

अथ - शब्दः प्रकृतब्राह्मणानन्तर्यार्थः । अतःशब्दो हेत्वर्थः । यत एतद्वाह्मणाध्ययनमन्तरेण साम्नामार्थयनामानि न ज्ञायन्ते अतो हेतोस्तेषा-मुपदेशः क्रियत इति शेषः ॥ १० ॥

5

अथ प्रणवस्य वेदत्रयसारत्वादादावन्ते च सर्वत्र प्रयोक्तव्यत्वाचाङ्ग-रूपत्वेन च साम्नामादौ प्रयोक्तव्यत्वात् ओमित्युद्गायतीत्युद्गानरूपतया गानाच तस्य तावदार्षेयं नाम दर्शयति —

ओमिति एतत् परमेष्टिनः प्राजापत्यस्य साम । परमेष्टिनो वा ब्राह्मणस्य ब्रह्मणो वा ब्रह्मवाचो वा ॥ ११ ॥

10

A STANDARD WAS A

ओमित्येतत् प्राजापत्यस्य प्रजापितहिरिस्तत्पुत्रस्य परमेष्टिनः संबन्धि साम। अनेन दृष्टत्वात् परमेष्टिनः सामेत्यर्थः। अथवा त्राह्मणस्य ब्राह्मणः (ब्रह्मा?) सर्वजगत्कारणं परमात्मा तस्य पुत्रस्य परमेष्टिनः स्वभूतं साम। यद्वा।

13

- 1. A. चोत्पाद्याथ for चोपन्यस्य ... °पाद्यमथ.
 - 2. BC. after उपदेश: add ओमिति
 - 4. A. आर्षेयाणि नामानि for ° आर्पेयनामानि.
- 6. A. °सारं वेदान्तरूपं वेदानामादौ for °सारत्वादादावन्ते च सर्वत्र;
 A. om. (अ)ङ्गरूपत्वेन च साम्नामादौ प्रयोक्तव्यत्वात्; K. मङ्गल ° for चाङ्ग °
- 7. A. om. इति after उद्गायति ; BCK. ° रूपत्वाभिधाना ° for रूपत्या गाना °.
 - 8. BCK. किं तस्यादौ for तस्य तावद्.
 - 10. A. ब्राह्मस्य K. ब्राह्मण्यस्य for ब्राह्मणस्य.
 - 11. A. ° हंरस्तस्य, K. भंरस्तस्य for हंरिस्.
- 12. B. °िव्ठसामे ° for °िव्ठन: सामे °. B. damaged; A. ब्राह्मस्य ब्राह्म: for ब्राह्मणस्य ब्राह्मणः.
- 13. A. तत्परस्य K. तत्पुत्रस्य for पुत्रस्य; A. °िष्ठनश्च गतं for °िष्ठन: स्वभूतं

आर्षेयब्राह्मणम्

6

5

10

4

ओमित्येतत् ब्रह्मण एव तत्साम । अथवा ब्रह्मचाचः ब्रह्मैव वाक् तस्य शब्दब्रह्मणः संबन्धि । एवं बहूनामृषीणां संबन्धप्रतिपादनादेषामन्यतमस्य नाम्नाङ्कितमेतत् प्रणवाख्यं सामेत्यर्थः ॥ ११ ॥

एवं व्याहृतिसाम्नामाषेयं [नाम] दर्शयति — सत्यसाम स्वर्गस्य वा लोकस्य द्वारविवरणं देवानां वौक-स्त्रयस्य वा वेदस्याप्यायनमयातयामाक्षरस्थं साम ॥ १२॥

यदेतत् व्याहृतिषु गीयमानं साम तत् सत्यसाम । सत्यभ्तस्य प्रजापतेरभिधायकत्वात् सत्यसामेत्याचक्षते । यद्वा स्वर्ज्योतिरिति स्वःशब्दस्य दर्शनात् स्वर्गस्य वा लोकस्य द्वारिववरणम् । द्वारं विविवयते उद्धाव्यतेऽनेनेति व्युत्पत्तिः । यद्वा व्याहृतित्रयस्य त्रयीसारत्वात् सकलवेदमितिपाद्यानां देवानामोकः स्थानम् । तेषां सर्वेषामोकः [इत्यर्थः] । स्थानवाचकत्वेनावाप्यस्याधिगमात् स्थानत्वोपचारः । यद्वास्य भ्रादिलोकत्रयवाचकत्वात् तद्वा स्थानम् । अथवा तयस्य त्रिविधस्य अग्निवाय्वादित्यात्मकस्य वेदस्याप्यायनं प्रवचनं तच्च व्याहृतिसामायातयामाक्षरस्थम् । अगतसारेषु अक्षरेषु स्थितम् । ऋग्वेद

^{1.} A. एवैतत् for एव तत् ; ABCK. ब्रह्मवाक् for ब्रह्मवाच: see CN.; A. ब्रह्मैकत्वात् for ब्रह्मैव वाक्.

^{2.} A. °ब्रह्मसंबन्धि for °ब्रह्मणः संबन्धि.

^{3.} K. नाम, C. नाम्नां sor नाम्ना; KBC. कीर्तितम् for (अ)ङ्कितम्.

^{4.} A. om. व्याहृतिसाम्नामार्षेयं नाम दर्शयति.

^{5.} A. सत्यं K. सत् for सत्य.

^{7.} B. द्वचादुन्दित्रषु, C. द्वचादुदङ्त्रिषु for न्याहृतिषु; A. सत्यं for सत्य.

^{8.} A. सत्यं for सत्य; C. (अ)स्य ज्योति for स्वज्योति; B. स्वज्यो-तिरिति स्वशब्दस्य for स्वज्योति ...

^{9.} A. om. वा ; A. वित्रीयते for वित्रियते.

^{10.} A. व्युत्पत्त्या for व्युत्पत्तिः; A. °पाद्यत्वम् for °पाद्यानां.

^{11.} A. om. देवानामोकः स्थानम् ; A. स्थानं वाचकेन for स्थानवाचकत्वेन.

^{12.} BCK. भूरादीनां लोकत्रयस्य वाचकत्वात् for भूरादि ... BC. सत् द्वा, A. अर्थद्वारा for तद्वा; BCA. तत्स्थत्वम् for स्थानम्.

^{13.} A. प्रवचनवत्तच्च व्याहृतीति for प्रवचनं ...

^{14.} BC. गत° for अगत°. A. om. अक्षरेषु. BCK. trans. अक्षरेषु after स्थितम.

एव अग्नेरजायतेत्युपकम्य ऐतरेयके भृरित्येव ऋग्वेदादजायत भ्रुव इति यजुर्वेदात् स्वरिति सामवेदाद् (ऐ. ब्रा. ५.३२.) इति प्रतिपादितम् । असाद्वाह्मणमपि (°णेऽपि?) ॥ १२ ॥

अथ सर्वसाधारणस्य हिंकारस्य ऋषिसंबन्धमाह — वासिष्ठो हिंकारः प्राजापत्यो गवां वा ॥ १३ ॥

5

वासिष्ठो वसिष्ठेन दृष्टः । प्राजापत्यः प्रजापतिना दृष्टः । गोशरीरा-भिमानिनो देवा गावः, तेषां वा संबन्धी हिंकारः ॥ १३ ॥

> अथ तत्सचितुर्वरेण्यमित्यस्यां गीयमानस्याषेयं नाम दर्शयति — गायतं पोष्कलमामेयम् ॥ १४ ॥

गायत्र्यामुत्पन्नत्वादस्य गायत्नमिति संज्ञा । पौष्कलं, पुष्कलो नाम त्रिः तेन दृष्टम् । तथा आग्नेयम् अग्निसंबन्धि । एवमेतन्नाम । तत्सिनि-तुर्वरेण्यम् (सा. १४६२.) इति साम्न इत्यर्थः ॥ १४ ॥

10

अनिरुक्तं गेयम् (तां. ब्रा. ६.१.८) इति श्रुत्या तस्य गायत्रस्य सर्वत्रानिरुक्तगानं प्राप्तम् । विषयविशेषे तद्घाधितुमाह —

प्रथमायां वा यथादिष्टं गेयम् । प्रथमस्वरैर्वा चतुरक्षर-

यथादिष्टं यथा आदिश्यतेऽधीयतेऽध्ययनसमये तथैव प्रथमायां गेयम् ॥ १५ ॥

> अथास्य साम्नः प्रस्तावस्य परिमाणमाह — आद्यपात् प्रस्ताव ओंकारान्तः ॥ १६ ॥

20

1. A. एवाग्रे for एवाग्नेर्; K. om. अग्नेर्.

6. A. वासिष्ठेन दृष्टं वासिष्ठं, प्रजापितना दृष्टं प्राजापत्यं for वासिष्ठो...

8. K. निर्दिशति for दर्शयति.

10. A. om. पौष्कलं; C. पौष्करं पुष्कर; for पौष्कलं...

11. BCK. एपामेतत् नाम, A. एषा मता तन्नाम for एवमेतन्नाम.

14. BCK. मर्वानि ° for सर्वत्रानि °; ABC. om. विषयविशेषे.

15. K. om. वा.

2

17. C. om. यथादिष्टम्: K. यथाशब्दं for यथादिष्टम्.

CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

11

ओंकारान्त आद्यपात् प्रस्ताव इत्यर्थः । स तूच्यते हि गायत्रस्य पादेन प्रस्तावः सर्वत्राष्टाक्षरेणेति धनंजय इति ॥ १६ ॥

> अस्य साम्नोऽवसाने दायो आ इति पठ्यते । तद्विषये किंचिदाह — हुम् आ वेत्यन्तस्तोमो वृद्धो वा ॥ १७ ॥

हुम् आ इति तत्रायमन्तस्तोभः। गायत्रसाम्नोऽन्ते प्रयुज्यमानः स्तोभो वा वृद्धो वा। आर्चिकमक्षरमेवैतद्भूपेण परिणतं न स्तोभ इति। वेति अस्य साम्नः स्तोभत्वं वैकल्पिकम्। अत उत्तरासु यत्र गानमतिदिश्यते तत्र स्तोभपक्षे हि आ वेत्यन्ते प्रयोक्तव्यम्। इतरथा आर्चिकमेवाक्षरमेवं- रूपम्॥ १७॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आपेयेब्राह्मणे प्रथमाध्यायस्य प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

- 1. K. om. ओंकारान्तः; K. आद्यः for आद्य^ˆ; Λ. सूच्यते for ग तूच्यते;
 - 2. K. पदेन for पादेन.
 - 3. ABC. तद्विपयं for तद्विपये.
 - 5. KABC. हिमा for हुम् आ; A. अत्र for तत्र.
 - 6. BC. after विति line broken up to ... स्तोभन्वं वैकिन्पकम्.
 - 7. K. सत्यं for अस्य साम्नः स्तोभत्वं.
 - 8. K. बेत्यन्तं for बेत्यन्ते.
 - 10. A. प्रथम: खण्ड: for colophon.

द्वितीय: खण्ड:

अथ सामवेदच्छन्दःसाम्नां च बहवो ऋषयः। ऋगाश्रितत्वेन नाना-सामानि गीतानि । तेषाम ऋषिसंबन्धं द्र्ययित —

गोतमस्य पर्कावभितः। कर्यपस्य बर्हिष्यं मध्यमम् ॥१॥

अग्न आयाहि वीतय (सा. १) इत्यस्यामाद्यायामृचि सामत्रयमुत्पन्नम्। तत्र प्रथमम् ओग्नाई (य्राम. १. १. १. १) इत्यादिकं चतुर्थस्वरादिकं साम गोतमपर्कनामधेयम्। पर्कः पृची संपर्के इत्यस्माद्धातोः वञ् कः। दर्शने संवन्यः। तेन दष्टमित्यर्थः। द्वितीयम् अग्न आयाहीवी (ग्राम. १. १. १. २) इत्यादि चतुर्थमन्द्रस्वरादिकं कश्यपस्य वर्हिष्यनामकम्। वर्हिषि यज्ञे साध्यं वर्हिष्यम्, तेन दष्टम्। तृतीयमग्न आयाहि। वा इत्याइ (ग्राम. १. १. १. ३) इत्यादिकं चतुर्थमन्द्रस्वरादिकं गोतमस्य पर्कः॥ १॥

सौपर्णं च वैश्वमनसं च ॥ २ ॥

त्वमभे यज्ञानाम् (सा. २) इत्यस्यामेकं सामोत्पन्नम् । त्वममे यज्ञानाम् (य्राम. १.१.२.१) इति चतुर्थमन्द्रादिकं तत् सौपर्णम् । यज्ञः सुपर्णरूपः तत्संबन्धि । तस्येदमित्यण् । यज्ञो वै देवेभ्योऽपाक्रामत् । स

15

^{2.} ABC. वेदसाम° K. वेदसामन° for सामवेद see CN; BC. यागित K. यानि for च बहवो ऋषयः; A. ननाश्रुतत्वेन for ऋगाश्रितत्वेन.

^{4.} ABC. गौतमस्य for गोतमस्य; BCK add: इत्यादिना after मध्यमम्.

^{5.} BCK add: तत्र before अग्न.

^{7.} A. गौतमस्य पर्को नाम for गोतम ... ; BC. गौतम for गोतम ; A. घञन्तक: for घञ्क:

^{9.} A. om. ° मन्द्र °.

^{10.} BC. बर्हिप्यस्°, A. बर्हिपं for बर्हिप्यम्; Λ. ° याही इत्या hereafter two folios are missing; BC. इतायाइ for इत्याइ.

^{11.} BC. गौतमस्य गोतमस्य.

^{12. &#}x27; BC. om. सौपर्णं च वैश्वमनसं च.

^{15.} B. 'रूप्यं for 'रूप:.

10

15

20

21

सुपर्णरूपं कृत्वाचरत् (तां. बा. १४. ३. १०) इति ब्राह्मणम् । यद्वा सुपर्णो नाम ऋषिः । तेन दृष्टम् । सुपर्णशब्दात् दृष्टं सामेत्यण्यत्ययः । चकारो वाक्यभेद्-द्योतनार्थः । वैश्वमनसं चेति । विश्वमनसः संबन्धि । वैश्वमनसं भवति । विश्वमनसं वा ऋषिमध्यायपुद्वजितं रक्षोऽगृह्णात् (तां. बा. १५. ५. २०) इति हि ब्राह्मणम् । एतन्नामकर्षिसंबन्धि साम ॥ २ ॥

बृहद्भारद्वाजं बृहदामेयं बृहद्वा सौरम् ॥ ३ ॥

अग्निं दृतम् (सा. ३) इत्यस्थामेकं सामोत्पन्नम् । तद् अग्नि दृतम् (म्राम. १.१.३.१) इति मन्द्रस्वरादिकम् । अत्र ऋषिदेवताभेदेन विकल्पत्रयं दर्शयति — बृहद्भागद्वजं बृहदाग्नेयं बृहद्वा सौरमिति। वा - शब्दः पक्षान्तरा- मिधायकः । भरद्वाजसंबन्धि बृहन्नामकं वा सूर्यदेवताकं बृहन्नामकं वा साम । अग्निस्ययोभैदाभावादिति तृतीयः पक्ष आश्रितः ॥ ३ ॥

श्रौतर्षाणि त्रीणि ॥ ४ ॥

अप्रिष्ट्रेत्राणि (सा. ४) इत्यस्यामृचि सामत्रयमुत्पन्नम् । तत्र अप्रिष्ट्रेत्रा (माम. १. १. ४. १) इत्यादिकं मन्द्रस्वरादिकं [प्रथमम्] । द्वितीयम् अप्रिरी-होवाहाइ (माम. १. १. ४. २) इति तृतीयस्वरादिकम् । तृतीयम् ओग्नीः (माम. १. १. ४. ३) इति चतुर्थस्वरादिकम् । [ए-]तानि श्रीतर्षाणि ॥ ४॥

औराने च रौरीषं चौराने वाभितः रौरीषं मद्भग्रमं रौरीषे वोत्तरे सर्वाणि वौरानानि सर्वाणि वा रौरीषाणि ॥ ५॥ [प्रष्टुं वो (सा. ५) इत्यस्यां सामलयमुत्पन्नम् । तल] आद्यद्वितीये सामनी औराने उरानसा दृष्टे । दृष्ट सामेत्यण्मत्ययः । तृतीये (यं?) तु प्रष्टुं वो हा उ (प्राम. १.१.५.३) इत्यादिकं मन्द्रस्वरादिकं रौरीषम् । एतन्नाम-

^{3.} BC. add वैश्वमनसं before विश्वमनसः and अग्नि दूतं° is mixed up. see CN.

^{8.} B. विकल्पं for विकल्पत्रयं.

^{10.} BKCA. add वा after साम.

^{12.} BC. after श्रौतर्षाण line is broken upto आद्यद्वितीये (L. 19).

^{14.} K. om. मन्द्रस्वरादिकम्.

^{21,} BC. शरीरतैन्ना (र्ना C) मकं K. शैरीषनामकम् for शैरीषम्। एतन्नामकम्.

15

19

कम् । अत्र उक्तनामविपर्ययेण चतुरो विकल्पान् दर्शयित — औशने वाभितः शैरीषं मद्भ्यमं शैरीपं वोत्तरे सर्वाणि वौशनानि सर्वाणि वा शैरीपाणीति । वाशव्दः पक्षान्तरद्योतनार्थः । प्रथमतृतीये सामनी औशने एतन्नामके । मध्यमं द्वितीयं शैरीपनामकम् । वा अथवा इत (उत्त १) रे द्वितीयतृतीये सामनी शैरीपनामधेये । प्रथमं त्वौशनमित्यर्थालभ्यत इति नोक्तम् । सर्वाणि त्रीणि सामानि औशनानि उशनसा दृष्टानि । यद्वा सर्वाणि वा शैरीपाणि । एतैर्नामविकल्पैर्व्यवहारः प्रयोगान्तरेषु दृष्टव्यः ॥ ५ ॥

इन्द्रस्य सांवर्गवार्तमे द्वे ॥ ६ ॥

त्वं नो अग्ने महोभिः पाहि (सा. ६) इत्यत्यां सामद्वयमुत्पन्नम् । तत्र त्वं नो या (प्राम. १.१.६.१) इत्यादिकं प्रथमं मन्द्रस्वरादिकं मांवर्गनामकम्, [त्वां]त्वं नो अग्ने म (प्राम. १.१.६.२) इत्यादि चतुर्थमन्द्र-स्वरादिकं द्वितीयमिनद्रवात्रेघ्ननामधेयम् ॥ ६॥

साकमश्वस्य शौनःशेषेः सामनी द्वे ॥ ७ ॥

एह्यूषु त्रवाणि त (सा. ७) इत्यस्यां सामद्रयमुत्पन्नम् । एह्यूपु त्रवाणा इताइ (प्राम. १. १. ७. १) इत्यादि मन्द्रद्वितीयस्वरादिकं प्रथमम् । एह्यूषु त्रवीहोणाइताइ (प्राम. १. १. ७. २) इत्यादि मन्द्रस्वरादिकं द्वितीयम् । एते द्वे शुनःशेपपुत्रस्य साकमश्वस्य संबन्धिनी सामनी । अत त्राद्याणम् — साकमश्वेनाभ्यकामन् । यत् साकमश्वेनाभ्यकानंस्तसात् साकमश्वमिति ॥ ७॥

4. ABC. सामकं for नामकं.

- 5. ABC. om. 'तृतीये; ABC. इत्यर्थः । लुङ्त ' foi इत्यर्थाल्लभ्यत.
- 7. ABC. प्रयोगान्तरे for प्रयोगान्तरेषु.
- 8. BC. सांवर्ग for सांवर्ग.
- 10. BCK. प्रथम $^\circ$ for प्रथम $^\circ$; C. om. स्वरादिक $^\circ$; BC. सांवर्ग for सांवर्ग $^\circ$.
 - 13. C. °शेप°, A. शेपे. B. शेफ° for शेपे:.
- 15. C. $^{\circ}$ द्वयं for $^{\circ}$ द्वितीय $^{\circ}$; BC. $^{\circ}$ तृतीयमित्यादिकं K. तृतीयादिकं for स्वरादिकं.
 - 16. BC. ins. °चतुर्थ ° after मन्द्र °.
 - 17. C. संबन्धि for संबन्धिनी .
 - 18. C. °भ्यम्नानमन् foi °भ्यकामन्.

CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

15

आर्षेयबाह्यणम्

वत्तस्य काण्वस्य सामनी द्वे ॥ ८ ॥

आ ते वत्सो भनो यमत् (सा. ८) इत्यत्र सामद्वयमुत्पन्नम् । अत्र आ ते वत्साः (ग्राम. १. १. ८. १) इत्यादि मन्द्रस्वरादिकं प्रथमं साम वत्सस्य साम । आ ते वत्सो मनो यमत् (ग्राम. १. १. ८. २) इति चतुर्थमन्द्रस्वरादिकं द्वितीयम् । [एते द्वे] कण्वनामक [स्य] ऋषेः पुत्रस्य वत्सनामकस्य स्वभूते सामनी ॥ ८ ॥

अमेश्र वैश्वानरस्यार्षेयम् ॥ ९ ॥

त्वामग्ने पुष्कराद्धि (सा. ९) इत्यस्यामेकं सामोत्पन्नम् । त्वामग्ने पूष्काराद्धी (प्राम. १. १. ९. १) इत्यादि मन्द्रादिकं साम अग्नेरार्षेय-नामकम् । अस्य साम्नोऽमिर्द्रष्टेत्यर्थः ॥ ९ ॥

सुमित्रस्य च वाध्युश्वेः साम ॥ १० ॥

अग्ने विचस्वदा भर (सा. १०) इत्यत्रैकं सामोत्पन्नम् । तच्च अग्ने विचस्वदाभरो वाहाइ (ग्राम. १. १. १०. १) इत्यादि चतुर्थमन्द्रस्वरादिकम् एकं साम । वाध्यथ्धनामकस्य ऋषेः पुत्रस्य [सु] मित्रस्य स्वभूतं साम । तेन दृष्टम् ॥ १० ॥

अत्र ऋषिविकल्पं दर्शयति ---

वाध्यश्वस्य वान्प्रस्य ॥ ११ ॥

वा -- शब्दो विकल्पार्थः । अनुपशब्दाद् अपत्यार्थे ऋष्यन्धके -- (पा. ४. १. ११४) त्यण् । अनुपनामकस्य ऋषेः पुलस्य वाध्यूश्वस्य साम ॥ ११ ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आप्येबाह्मणे प्रथमाध्याये द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

21

^{1.} BC. before वत्सस्य add अत्र ब्राह्मणम्.

^{2.} K. अस्यामुत्पन्ने सामनी द्वे for अत्र ... उत्पन्नम् .

^{3.} ABC. om. आ ते वत्सा: ... स्वभूते सामनी L. 6.

^{7.} ABC. om. अग्नेश्च ... सामोत्पन्नम् .

^{9.} K. om. मन्द्र.

^{17.} B. °नृपस्य for °नृपस्य.

^{18.} BCK. अपत्येण (K. °पत्ये) ऋष्यण् for अपत्यार्थे ... °त्यण् .

^{20.} BC. om. सायणाचार्य °... ° प्रकाशे. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

तृतीय: खण्ड:

अमे: संवर्ग: ॥ १ ॥

नमस्ते अग्र ओजसे (सा. ११) इत्यस्थामृचि एकं सामोत्पन्नम् । नमस्तौ होश्राइ (प्राम. १.२.११.१) इत्यादि चतुर्थमन्द्रादिकं अग्नेः संवर्ग-नामकम् ॥ १॥

वैश्वमनसं च॥ २॥

द्तं वो विश्ववेदसम् (सा. १२) इत्यस्यामृचि एकं सामोत्पन्नम् । द्तां वो विश्ववेदसाम् (प्राम. १. २. १२. १) इत्यादि मन्द्रचतुर्थतृतीयादिकं साम वैश्वमनसं विश्वमनसः संवन्धि ॥ २ ॥

श्राभाश्लोष्टीये द्वे ॥ ३ ॥

उप त्वा जामयो गिर (सा. १३) इत्यस्यां सामद्वयं समुत्पन्नम् । तदु उप त्वाज। (ग्राम. १. २. १३. १) इत्यादि मन्द्रस्वरादिकं प्रथमम्, उप त्वाजामायो गिराः (ग्राम. १. २. १३. २) इत्यादिकं मन्द्रादिकं द्वितीयम् । एते द्वे क्रमेण श्वाभाश्मीष्टीयनामके भवतः ॥ ३ ॥

वैश्वामितं च ॥ ४ ॥

उप त्वाग्ने दिवे दिव (सा. १४) इत्यत्रैकं [साम] उत्पन्नम । उपा त्वाग्ने दिवे दिवाइ (ग्राम. १. २. १४. १) इत्यादि द्वितीयकुष्टादिकमेकं साम वैश्वामित्रं विश्वामित्रेण दृष्टम् ॥ ४ ॥

अमेर्जराबोधीये द्वे ॥ ५ ॥

जराबोध तद्विविड्ढि (सा. १५) इत्यस्यां सामद्वयमुत्पन्नम् । तत्न

- D. अग्नेश्च for अग्ने:; BC. have taken अग्ने: संवर्ग: and वैश्वमनसं च as one single sutra.
 - 4. ABC. om. नमस्तौ ... सामोत्पन्नम् L. 7.
 - 10. D. ° नोप्टे for ° इनौप्टीये.
 - 16. ABC. om. उत्पन्नम् .

CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

15

10

15

20

21

आषेंयब्राह्मणम्

जरा बोधा (ग्राम. १. २. १५. १) इत्यादि चतुथेमन्द्रादिकं प्रथमम् । जरा बोधो बा (ग्राम. १. २. १५. २) इत्यादि मन्द्रचतुर्थादिकं द्वितीयम् । एते द्वे अग्नेः संबन्धिनी जराबोधीयनामके । जराबोधशब्दस्तयोः साम्नोरस्तीत्यर्थे मनौ छः सूत्तःसाम्नोः (पा. ५. २. ५९) इति मत्वर्थीयस्छमत्ययः ॥ ५ ॥

तत्र विकल्पेन देवतासंबन्धं दर्शयति ---रुद्रस्य वा ॥ ६ ॥

वा - शब्दः पक्षान्तरवाची । अथवा रुद्रस्य स्वभूते जराबोधीये भवतः ॥ ६ ॥

मारुतं च ॥ ७ ॥

प्रति त्यं चारुमध्वरम् (सा. १६) इत्यत्न एकं सामोत्पन्नम् । प्रतित्याश्चारुमध्वराम् (प्राम. १. २. १६. १) इति द्वितीयकुष्टादिकं मारुतं मरुतां संवन्धि ॥ ७ ॥

भागिवे द्वे शौन:शेपे वेन्द्रस्य वारवन्तीयं तृतीयं सर्वाणि वा भागिवाणि सर्वाणि वा शौन:शेपानि सर्वाणि वा वारवन्तीयानि ॥ ८ ॥

अश्वं न त्वा वारवन्तम् (सा. १७) इत्यस्यामृचि सामत्रयमुत्पन्नम् । तत्र आश्वा औ हो वा (प्राम. १. २. १७. १) इति कुष्टद्वितीयादिकं प्रथमम् । अश्वन्नत्वावारवन्ताम् (प्राम. १. २. १७. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयम् । ते उमे भागवे भृगुनाम्ना ऋषिणा दृष्टे । वा यद्वा शौनःशोपे शुनःशोपेन दृष्टे । मन्त्रद्रष्टा शुनश्शोपः । सामद्रष्टा भृगुः । मन्त्रद्रष्टा सामद्रष्टेति ऋषि-विकल्पः । तृतीयं तु अश्वन्नत्वा औहोहाइ (प्राम. १. २. १७. ३) इति

- 2. BC. °चतुर्थ for °चतुर्थादिकं.
- 5. B. वैकल्पिकेन, AC. वैकल्पेन for विकल्पेन.
- 10. ABC. एकसामोत्पत्तिः for एकं
- 11. BC. ins. द्वितीय after कृष्ट.
- 19. K. om. यद्वा.
- 21. BC, 'विकल्प: for विकल्प:.

 CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

मन्द्रचतुर्थस्वरादिकं इन्द्रस्य स्वभूतं वारवन्तियनामकं साम । वारवन्तशब्दोपेत-मित्यर्थः ॥ ८ ॥

और्वस्य वैधारयस्य सामनी द्वे । अग्नेर्वा सामुद्रे । समुद्रस्य वा वाससी ॥ ९॥

[और्वभृगुवच्छुचिम् (सा. १८) इत्यत् । स्व अवभृगुवद् ओहाइ (प्राम. १. २. १८. १) इत्यादि मन्द्रचतुर्थस्वरादिकं प्रथमम् । और्वभृगुवच्छुचिम् (प्राम. १. २. १८. २) इत्यादि मन्द्रचतुर्थ-मन्द्रस्वरादिकं द्वितीयम् । ते उमे उर्वनामकस्य ऋषेः पुत्रस्य वैधारयस्य स्वभृते सामनी । वा यद्वा अग्नेः संबन्धिनी सामुद्रनामके । वा अथवा समुद्रस्य वाससी एतन्नामधेयके ॥ ९ ॥]

10

5

अतेश्वासङ्गः ॥ १०॥

[अग्निमिन्धान (सा. १९) इत्यत्नैकं सामोत्पन्नम् । अग्निमिन्धानो मनसौ होहोवाहाइ (ग्राम. १.२.१९१.) इत्यादि मन्द्रचतुर्थमन्द्रस्वरादिकम् अतेः स्वभूतम् आसङ्गनामकं साम ॥ १०॥]

प्रजापतेश्च निधनकामम् ॥ ११ ॥

15

[आदिन्प्रतस्य रेतस (सा. २०) इत्यत्तैकं सामोत्पन्नम् । आदि-त्प्रतारयरेतसाः (प्राम. १.२.२०.१.) इत्यादि चतुर्थस्यरादिकं प्रजापतेः संबन्धि निधनकामनामधेयकम् ॥ ११ ॥]

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकासे आर्थेब्राह्मणे प्रथमाध्यायस्य तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

^{1.} K. इन्द्र for इन्द्रस्य. C. व्रतं for स्वभूतम्;

^{3.} BCKA. om. the text and commentary from और्वस्य वैधारयस्य to इहवद्वामदेव्यनामकम् (p. 18. L. 13.). The commentary on the sutras from 1.3.9. to 1.4.2. in square brackets was added by the editor as it is missing in all Mss. D. om. अग्नेर्वा सामुद्रे ... नाससी.

^{11.} D. °सङ्गम् for °सङ्गः.

चतुर्थः खण्डः

सैन्युक्षितानि त्रीणि ॥ १॥

[अग्नि वो वृधन्तम् (सा. २१) इत्यस्यामृचि सामलयमुत्पन्नम् । तत्र अग्नि वो वृधान्ताम् (प्राम. १.३.२१.१.) इति मन्द्रचतुर्थमन्द्रस्यराद्धिकं प्रथमम् । अग्नि वाए (प्राम. १.३.२१.२.) इति मन्द्रमन्द्रादिकं द्वितीयम् । अग्नि वः (प्राम. १.३.२१.३.) इति मन्द्रचतुर्थमन्द्रादिकं तृतीयम् । तानि वोणि सैन्धुक्षितानि । सिन्धुक्षित्राम ऋषिस्तेन इष्टानि इत्यर्थः ॥ १ ॥]

अग्नेहरसी द्वे । इहबद्वामदेव्यं तृतीयम् ॥ २ ॥

[अग्निस्तिग्मेन (सा. २२.) इत्यत्न सामत्रयमुत्पन्नम् । तत्न आग्ना ओवा (ग्राम. १.३.२२.१.) इति कुष्टद्वितीयस्वरादिकं प्रथमम् । ओहा ओग्नीः (ग्राम. १.३.२२.२.) इति चतुर्थमन्द्रस्वरादिकं द्वितीयम् । ते द्वे अग्नेः संबन्धिनी हरसी एतन्नामधेये । अग्निस्तिग्मेन शोचिपा (ग्राम. १.३.२२.३.) इति मन्द्रचतुर्थस्वरादिकं तृतीयं साम इहबद्वा ।द्वयनामक्रम् ॥ २ ॥]

यामे द्वे ॥ ३ ॥

5

10

20

22

अप्रे मृडमहाँ असि (सा. २३.) इत्यस्यामुत्पन्नं सामद्वयम् । तत्राद्यं [अग्नाइमृडा (ग्राम. १.३.२३.१.) इति] कुष्टस्वरादिकम् । अग्नेमृडमहाँ असि (ग्राम. १.३.२३.२.) इति तृतीयचतुर्थस्वरादिकं द्वितीयम् । ते दे यामे । यमः पार्थिवोऽग्निः । तद्देवताके । साम्य देवता (पा. ४.२.२४.) इत्यण् ॥ ३ ॥

अग्ने रक्षोंने द्वे ॥ ४ ॥

अग्ने रक्षा णो अँहसः (सा. २४.) इत्यत्नैकं सामोत्पन्नम् । अग्ने-रक्षाणो अःहसाः (ग्राम. १.३.२४.१.) इति मन्द्रद्वितीयतृतीयादिकं साम ।

^{14.} A. resumes from यामे हैं.

^{16.} A. प्रथम ° for ऋष्ट °; A. om. अग्नेमृडमहां असीति; BC. after वारवन्तशब्दोपेतिमत्यर्थ: (P. 17 L. 1) resume ऋषिमन्त्रवर्ण अग्न मृडमहां असीति तृतीय °

^{17.} A. trans. द्वितीयं before तृतीय°; CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

15

20

अग्ने युङ्क्ष्ना हि ये तव (सा. २५.) इत्यत्नैकसामोत्पत्तिः। अग्ने युङ्क्ष्वा (प्राम. १.३.२५.१.) इति मन्द्रद्विनीयतृतीयस्वरादिकं साम। ते उमे उभयाश्रिते सामनी अग्ने गक्षोघ्ने एतन्नामके ॥ ४ ॥

वैश्वमनसं चाग्नेश्वार्षेयम् ॥ ५ ॥

नि त्वा नक्ष्य विश्वपो (सा. २६.) इत्यत्तैकं सामोत्पन्नम् । नित्वाहोइ (श्राम. १.३.२६.१.) इति मन्द्रद्वितीयादिकं वैश्वमनसं विश्वमनसा दृष्टम् । चकारो वाक्यान्तरद्योतनार्थः ॥ अग्निर्मूर्धा (सा. २७.) इत्यत्तैकं साम । अग्निर्मूर्द्वादीवः कक्तृत् (श्राम. १.३.२७.१.) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् अग्ने-गापेयम् । अग्निरस्य साम्नो द्रष्टेत्यर्थः ॥ ५ ॥

सोमसाम च ॥ ६॥

इममू पुत्वमस्माकम् (सा. २८) इत्यस्यामेकं सामोत्पन्नम् । इममूषु (ग्राम. १.३.२८.१.) इति मन्द्रादिकं सोमसामनाम ॥ ६ ॥

गौपवनं च॥ ७॥

तं त्वा गोपवनो गिरा (सा. २९.) इत्यत्नैकं सामोत्पन्नम् । तंत्वा-गोपा (ब्राम. १.३.२९.१.) इति मन्द्रादिकमेकं साम गौपवनसंज्ञकम् ॥ ७॥

सूर्यसामनी च ॥ ८॥

परि वाजपिः (सा. ३०.) इत्दत्रैकं सामोत्पन्नम् । पर्यो (प्राम. १.३.३०.१.) इति चतुर्थमन्द्रादिकमेकं साम । उदु त्यं जानवेदसम् (सा. ३१.) इत्यत्रैकं सामोत्पन्नम् । उदुत्यम् (प्राम. १.३.३१.१.) इति चतुर्थमन्द्रादिकमेकं साम । ते उमे ऋग्द्रयाश्रिते सूर्यस्य मामनी भवतः ॥ ८॥

1. BC. °त्रैकं for °त्रैक; A. °त्रंकं साम िंग °त्रैकसामोत्पत्तिः; A. om. अग्नेयूङ्क्ष्वा इतिः

- 4. A. adds इति after आर्षेयम्.
- 8. A. om. अग्नि°...° कक्दिति.
- 9: BC. om. अग्निर्.
- 10. BC. om. सोम; A. साम for सोम;
- 13. BC. कापोतं A, गोपवनं for गौपवनं.
- 15. BC. कौपोत°, A. गोपवन for गौपवन°.
- 17. C. °वतीत्य ° B. °पतीत्य ° for °पतिः इत्यं °; A. om. इति.
- 20. K. om. ऋग्द्वयाधिते. BCK. सूर्यं of for सूर्यस्य.

10

15

18

कावं च वसुरोचिषः ॥ ९ ॥

कविमित्रिषुप स्तुहि (सा. ३२.) इत्यस्यामेकमुत्पन्नं साम । किन-मग्नीम् (श्राम. १.३.३२.१.) इति मन्द्रस्वरादिकं साम वसुरोचिषः एतन्नाम-कस्य ऋषेः स्वभूतम् । व्यात्रं कविशब्दोपेतपदमेतन्नाम ॥ ९ ॥

सूर्यवर्चसः सामनी द्वे ॥ १० ॥

शं नो देवीरभिष्टये (सा. ३३) इत्यस्यां सामद्रयमुत्पन्नम् । शन्नो देवीः (प्राम. १. ३. ३३. १) इति मन्द्रस्वरादिकमांच साम । हुवा होइ शन्नो देवीः (प्राम. १. ३. ३३. २) इति तृतीयद्वितीयकुष्टादिकं द्वितीयम् । ते उमे सूर्यवर्चमः स्वभूते सामनी ॥ १० ॥

अत्र ऋषिविकल्पमाह —

वसुरोचिषो वा पारावतेः काशीते वा कापोते वा वासुमन्दे वा ॥ ११ ॥

वा-शब्दः पक्षान्तरवाची । उक्ते द्वे सामनी पारावतपुत्रस्य वसुरोचि-र्नामकस्य ऋषेः संबन्धिनी । काशीते वा । वाशीतो नाम ऋषिः । कापो ॥-भिधेये वा । वसुमन्दो नाम ऋषिः । तस्य स्वभूते वा ॥ ११ ॥

गोराङ्गिरसस्य सामनी द्वे ॥ १२ ॥

कस्य नूनं परीणास (सा. ३४) इत्यल सामद्वयमुत्पलम् । कस्यानूनाम् (१.३.३४.१.) इति कुष्टद्विनीयादिकं प्रथमम् । ओ (औ?) होइ हुवाइ । हुवए

- 4. BC, पदमेकं for पदमेतन्; A. एकपदं for पदमेतन °.
- 5. D. सौयंवर्चस्य for सूर्यवर्चस:.
- 7. B. उहुवा होइ. C. उश्मवाहेरज, for हुवाहोइ A. bioken,.
- 10. BCA. अत: ऋषिविकल्पेन for अत्र ऋषिविकल्पमाह.
- 11. A. om. वसुरोचिषो °...वासुमन्दे वा ;
- 13. ABCK. °रोचिषनामकस्य for °रोचिर्नामकस्य
- 14. KA, om. काशीते बा; BC. काशीते (B°त) नाम for काशीते वा; ABC. काशीते for काशीतो; ABC. ऋषे: for ऋषि:;
- 15, K. ° भिधेयस्य for ° भिधेये. BCK. वासुमन्दो for वसुमन्दो°; BC. om. वा.
 - 16. D. गौरा° for गोरा°.

कस्य नृनां पारीणसि (प्राम. १.३.३४.२) इति द्वितीयतृतीयकुष्टादिकं द्वितीयम् । एते द्वे अङ्गरःपुत्रस्य गोः, गुरिति ऋषिः, तस्य संबन्धिनी सामनी भवतः ॥ १२ ॥

अतैव ऋषिसंज्ञाविकल्पमाह —

गोतमस्य वा मनाज्ये ॥ १३ ॥

अथवा गोतमस्य स्वभृते मनाज्ये एतन्नामके भवतः ॥ १३ ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्र गरोशे आवेयत्राह्मणे प्रथमाध्यायस्य चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

8

^{1.} BC. ऋुष्टतृतीयस्वरा°; A. °ऋृष्टद्वितीयस्वर।° for °तृतीयऋुष्टा°.

^{2.} A. आङ्गिरस° for अङ्गिरः°; B. गोमतूरिति, C. गोमकरिति for गो: गुरिति; K. गोरिति ऋषे: for गो:...तस्य.

^{5.} D. om. गोतमस्य वा मनाज्ये; B. भगत्कौतुमस्य, C. भगककौतमस्य for गोतमस्य; BC. नामधेये, A. वनूनामद्य for मनाज्ये; A. गौतमस्य for गोतमस्य,

^{6.} A. गौतमस्य for गोतमस्य; B. adds पर्कका and C. पत्का after गोतमस्य.

^{7.} BC. इत्यार्षेयब्राह्मणे तृतीयः खण्डः; A, इति चतुर्थः खण्डः for इति श्रीसायणा ...

पञ्चम: खण्ड:

भरद्वाजस्योपहवो द्वो क्षोष्टागवं तृतीयमभेर्वेश्वानरस्य यज्ञायज्ञीयम् ॥ १॥

यज्ञायज्ञा वो अग्नये (सा. ३५) इत्यत्यां चत्वारि सामान्युत्पन्नानि । तत्र यज्ञायज्ञा (श्राम. १. ४. ३५. १) इति मन्द्रस्वरादिकं प्रथमम् । यज्ञायज्ञा (श्राम. १. ४. ३५. २) इति चतुर्थतृतीयचतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयम् । ते द्वे सामनी भरद्वाजस्य संवन्धिनी उपहन्नौ एतन्नामकं । ह्वेञ् रूपर्धायाम् । ह्वः संप्रसारणं च न्यभ्युपविषु (पा. ३.३.७२) इति एतत्संयोगेन संप्रसारणम् ॥

याज्ञायाज्ञा (ग्राम. १.४.३५.३.) इति कुष्टद्वितीयादिकं तृतीयं साम शौधीगवम् । कुष्टीगुर्नाम ऋषिः तेन दृष्टम् । यज्ञायेति चतुर्थतृतीयादिकं चतुर्थं साम देखानराख्यस्याग्नेः स्वभूतम् । यज्ञायज्ञीयं यज्ञायज्ञापदो-पेतमेतन्नामकम् । देवा व ब्रह्म [च्यमजनत तस्य यो रसोऽत्यरिच्यत तद्] यज्ञायज्ञीयम् [अ]मवत् (तां. ब्रा. ८.६.१.) इति ब्राह्मणमनुसंधेयम् ॥ १॥

अस्येव ऋषिसंबन्धिनाम द्र्याति —

भरद्वाजस्य वा ॥ २ ॥

भरद्वाजस्य ऋषेः संबन्धि यज्ञायज्ञीयं साम । यज्ञायज्ञाशब्दात मतौ छः स्तःसाम्नोः (पा. ४.२.५९.) इति छः ॥ २ ॥

5

10

15

^{5.} D. ins. °तृतीय ° after यजा °,

^{7.} BC. ° न्नाम for ° न्नामके.

^{8.} A. अतत्° for एतत्.

^{9.} BC. °द्वितीयं for °द्वितीयादिकं.

^{10.} A, adds साम after यज्ञायेति.

^{11.} BC. संज्ञा। यज्ञीय°, A. यज्ञायज्ञीय; for यज्ञायज्ञा°; K. शब्दो° for पदो°.

^{14.} B. °संबद्ध°, A. °संबन्धं for °सबन्धि °.

^{15.} D. om. भरद्वाजस्य वा; C. भारद्वाजस्य for भरद्वाजस्य

^{16.} ABC. °यज्ञीयशब्दात् for °यज्ञाशब्दात्.

10

15

19

कार्तयशं च कार्तवेशं वा नार्मेधं च कार्तवेशं चैव ॥ ३॥

पाहि नो अग्न एक ग (सा. ३६.) इत्यस्यां सामत्रयम् । तत पाहि नो अग्न एक पा (प्राम. १.४.३६.१.) इति मन्द्रद्वितीयादिकं प्रथमं कार्तयशनमकम् । अथवा कार्तयशनमकम् । पाहिनो अग्न एक पाए (प्राम. १.४. ३६.२.) इति मन्द्रमन्द्रादिकं द्वितीयं नामें धम् । नृमेधो नाम ऋषिः । तस्यवन्धि । तथा ब्राह्मणम् – नृमेधमाङ्गिरसं सत्यमासीनं श्वभिरभ्याह्वयन्। सोऽग्निमुपाधावत् । पाहि नो अग्न एक येति । तं वैश्वानरः पर्युदनिष्ठत् (तां. ब्रा. ८.८.१२.) इत्यादि । पाहिनो अग्नए (ग्राम. १.४.३६.३.) इति चतुर्थनृतीयादिकं नृतीयं साम कार्तयेशम् [एत]न्नामकमेव ॥ ३ ॥

भरद्वाजस्य पृक्षिनी द्वे ॥ ४ ॥

बृहद्भिरग्ने अचिभिः (सा. ३७.) इत्यत्र सामद्रयम् । बृहद्भिरग्ने अचिभिर्हा उ (प्राम. १.४.३७.१.) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । बृहद्भिरग्ने अचिभीरे (प्राम. १.४.३७.२.) इति मन्द्रादिकम् । एते द्वे भरद्वाजस्य पृक्षिनी । एतन्नामके । तथा ब्राह्मणम् भगद्वाजस्य पृक्ष्यच्छात्र।कस्य साम भवति । अनं वै देवाः पृक्षनीति वदन्ति (तां. ब्रा. १२.१०.२४-५.) इति ॥ ४

उरोराङ्गिरसस्य साम ॥ ५ ॥

त्वे अग्ने स्वाहुत (सा. ३८.) इत्यत्रैकं सामोत्पत्नम् । त्वेआग्ने-स्वाहुतहाउ (प्राम १.४.३८.१.) इति कुष्टद्वितीयादिकम् आङ्गिरसस्य अङ्गिरसः पुत्रस्य उरोः साम ॥ ५ ॥

1. BC. सकार्तवेशं for कार्तयशं; BC. वैव for चैव.

^{3.} ABC. om. प्रथमं. BC. om. कार्तयशनामकम् । अथवा.

^{5.} K. om. मन्द्र°.

^{6.} ABC. तया for तथा. A. नृमेधसम् BC. नृमेधाम् for नृमेधम्. BC. add इति after श्विभर्.

^{7.} BC. om. तं; BC. वैश्वानरं for वैश्वानर:.

^{9.} K. °वेशनामकमेव for °वेशम्

^{13.} BCA. add मन्द्र o before मन्द्रादिकां.

^{17.} BC. om. त्वे अग्ने °... °त्पन्नम्. C. om. त्वे आग्न °... उरोः साम.

^{18.} B. द्वितीयकृष्टा° for कृष्टद्वितीया° ; A. om. °द्वितीय°

आर्षेयब्राह्मणम्

गोतमस्य पौरुमद्रे द्वे । पुरुमद्रस्य वाङ्गिरसस्य ॥ ६ ॥ अग्ने जरितविंद्रपतिः (सा. ३९.) इत्यत्र सामद्रयम् । अग्ने जरित-विंद्रपतिः । औहोवा (साम. १.४.३९.१.) इति चतुर्थमन्द्रादिकं प्रथमम् अग्ने जरितविं (प्राम. १.४.३९.२.) इति तृतीयचतुर्थादिकं द्वितीयम् । एते द्वे गोतमस्य पौरुमद्रे । अत्र ब्राह्मणम् — देवाश्च वा असुराश्च अस्पर्धन्त । ते देवा असुगणां पौरुमद्रेन पुरोऽमज्जयः । यत् पुरोऽमज्जयन् तस्मात् पौरुमद्रम् (तां. ब्रा. १२.३.१४.) इति । यद्वा आङ्किरसस्य पुरुमद्रस्य सामनी ॥ ६ ॥

मण्डोर्जामद्गन्यस्य सामनी द्वे माण्डवे वा ॥ ७ ॥

10

अग्ने विवस्वदुपसः (सा. ४०.) इत्यत्न सामद्रयम् । अग्ने विवाहाउ (प्राम. १.४.४०.१.) इति मन्द्रस्वरादिकम् । अग्नेविवस्वदुपासाः (प्राम. १.४.४०.२.) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । एते द्वे जामदग्न्यस्य जमद्ग्रिपुत्रस्य मण्डोरेतन्नामकस्य ऋषेः संबन्धिनी । जमद्ग्रिशब्दाद्यञ् । यद्वा माण्डवे जमद्ग्रिगोत्रव्यतिरिक्तस्य मण्डोः स्वभ्ते भवतः ॥ ७॥

15

18

भरद्वाजस्य गाथम् ॥ ८॥

त्वं नश्चित्र ऊत्या (सा. ४१.) इत्यत्नैकं साम । त्वन्नश्चित्रऊत्या (प्राम. १.४.४१.१.) इति कुष्टद्वितीयादिकं भवति । भरद्वाजस्य गाथं गाथेन दृष्टमित्यर्थः ॥ ८॥

^{1.} B. om. गोतमस्य°... ° वाङ्गिरसस्य; A. गौतमस्य for गोतमस्य; D. adds देवानां aftei ° ङ्गिरसस्य.

^{2.} C. अग्ने विवस्वदुषसेत्यत्रैकं for अग्ने ° जरितर् ... ° त्यत्र.

^{4.} BC. द्वितीयं for तृतीय°, BC. om. द्वितीयम्;

^{5.} ABC. गौतमस्य for गोतमस्य; A. adds अस्य before अत्र.

^{13.} BC. आर्षेय° A. आर्षेयस्य for ऋषे:; BC. संबन्धि, A. संबन्धी for संबन्धिनी; A. °िंग्नशब्दोऽस्य ऋषि:; C. °िंग्नरिति बेदाद्यज्ञया for °िंग्न-शब्दाद्यज्.

^{17.} A. adds भरद्वाजस्य गाथं before भवति. B. गाथगानते, C. गाथ-नानते fer गाथं गाथेन;

^{18.} BC. दृष्टकम् for दृष्टम्; A. om. इत्यर्थ:. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

गौतमे द्वे॥ ९॥

त्वमित्सप्रथा असि (सा. ४२.) इत्यत्र सामद्वयम् । हाउत्वमित्म-प्रथाअसिहाउ (म्राम. २.४.४२.१.) इति मन्द्रादिकं प्रथमम् । त्वंत्वामे (म्राम. २.४.४२.२.) इति द्वितोयं मन्द्रादिकम् । ते उमे गौतमेन दृष्टे ॥ ९ ॥

अमेरायुः ॥ १०॥

5

10

आ नो अग्ने वयोवृधम् (सा. ४३.) इत्यत्नैकं साम । आनो अग्ने-वयोवृधम् (प्राम. २. ४. ४३. १.) इति तृतीयचतुर्थादिकम् अग्नेगयुः । आयुर्वर्धनमेतन्नामकम् ॥ १०॥

अग्नेहिरसी द्वे दैर्घश्रवसे द्वे ॥ ११ ॥

यो विश्वा दयने वसु (सा. ४४.) इत्यत्र सामचतुष्टयमुत्तन्तम् । योविश्वादयतेवस् (प्राम. २.४.४४.१.) इति मन्द्रद्वितीयादिकम् । योविश्वादयतेवस्त्रहाउ (प्राम. २.४.४४.२.) इति मन्द्रादिकम् । एते द्वे अग्नेहरसी एतनामके । योविश्वादयतेवस्त्रोहा जोहाए (प्राम. २.४.४४.३.) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् । योविश्वादयतेवस्रोहा जोहाए (प्राम. २.४.४४.३.) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् । योविश्वादयतेस्रए (प्राम. २.४.४४.४.) इति मन्द्रमन्द्रादिक च । एते [द्वे] देर्घश्रवसे दीर्घश्रवसा राजन्यऋषणा दृष्टे । तथा च ब्राह्मणम्—दैर्घश्रवसं भवति । दीर्घश्रवा व राजन्यऋषिजर्योगपरुद्धोऽग्रनायंश्वरन् स एतदैर्घश्रवसमप्रगत् (तां. ब्रा. १५.२४-५) इति ।। ११ ।।

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकाशे आर्थेयब्राह्मणे

प्रथमाध्याये पञ्चमः खण्डः ॥ ५ ॥

19

15

- 4. BC. om. द्वितीयं.
- 6. BC. om. वयोव्धम्.
- 9. & 15. K. दैर्घ्य° for दैर्घ°.
- 11. A. after द्वितीयादिकं adds आद्यम्.
- 12. A. after मन्द्रादिकं adds द्वितीयम्.
- 14. BC. मन्द्रादि° for मन्द्र°; A. adds. मन्द्रादि° before मन्द्र°; A. after first °मन्द्रादिकं adds तृतीयम्. A. om. second मन्द्रमन्द्रादिकं; BC. मन्द्रादि for मन्द्र°; A. after °मन्द्रादिकं adds चतुर्थं.
 - 15. BC. add अग्नेहरसी after एते; BCK. om. राज्यऋषिणा.
- 16. A. adds इति after भवति; A. दैर्घश्रवसा for दीर्घश्रवा; C. राजगृजुषीमन्त्र्यो°, B. राजन्नृषिमज्यो° for राजन्य ऋषिज्यों°; A. ° रुद्धे for ° रुद्धो.
- 18. BC. आर्षेयत्राह्मणभाष्ये for श्रीसायणा ... प्रथमाध्याये; C. चतुर्थस्वण्डः for पञ्चमः खण्डः; A. om. इति ... प्रथमाध्याये

CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

षष्ठः खण्डः

अग्नेराग्नेये द्वे । गोतमस्य मनाज्ये द्वे ॥ १ ॥

एना वो अग्नि नमसा (सा. ४५) इत्यस्यां चत्वारि सामानि जातानि। तत्र एनावो अग्निनामसा (प्राम. २.५.४५.१) इति मन्द्रचतुर्थादिकं प्रथमम्। ऐनावो अग्निन्नमसाहाउ इति मन्द्रादिकं द्वितीयम्। ते उमे अग्नेः स्वभूते आग्नेये अग्निदेवताके भवतः। अग्निशब्दात् सास्य देवता (पा. ४.२.२४) इत्यर्थे अग्निकलिभ्यां सर्वत्र ढग् वक्त.व्यः (वार्तिकं पा. ४.१.८६.) इति ढक्। एनावोअग्निमेनमसा (प्राम. २.५.४५.३) इति मन्द्रचतुर्थादिकं तृतीयम्। एनावोअग्निन्नमसोर्जोनपोत्रा (प्राम. २.५.४५.४) इति मन्द्रचतुर्थादिकं तृतीयम्। ते गोतमस्य संबन्धिनी मनाज्ये एतनामधेये भवतः॥ १॥

दैवराजं च॥ २॥

5

10

15

शोपे वनेषु मातृषु (सा. ४६) इत्यत्र एकं सामोत्पन्नम् । शोपेवन इषुमातृषु (प्राम. २.५.४६.१) इति चतुर्थादिकं दैवराजम् देवराजस्य [स्वभूतम्] । देवराजो नाम ऋषिस्तेन दृष्टम् ॥ २ ॥

^{2.} KBCA. गौतमस्य for गोतमस्य; ABC. मनाद्ये, D. मनाय्ये for मनाज्ये; K. adds वा before मनाज्ये.

^{5.} C. om. प्रथमम्.

^{6.} B. ° शब्दार्थस्य, C. ° शब्दार्थास्य for शब्दात् सास्य.

^{7.} The vartika as found in the Siddhanta Kaumudi does no have सर्वत्र.

^{10.} A: om. °चतुर्थं °. BCA. गौतमस्य for गोतमस्य.

^{14.} BC. ins. °मन्द्र ° after चतुर्थ; A. देवराजं for दैवराजम्; AK om. देवराजस्य स्वभूतम्; C. दैवराजस्य for देवराजस्य;

^{15.} Kectasim Vipin Quintan com Deeband. In Public Domain.

गाथिनश्च कौशिकस्य साम ॥ ३ ॥

अदर्शिं गातुवित्तमः (सा. ४७) इत्यत्तैकं सामोत्पन्नम् । अदर्शिगातु-वित्तमाए (ग्राम. २.५.४७.१) इति मन्द्रमन्द्रादिकं कीशिकस्य कुशिकपुत्रस्य गाथिनः एतन्त्रामकस्य ऋषेः स्वभृतं साम ॥ ३ ॥

बाईदुक्थे द्वे ॥ ४ ॥

अग्निरुक्थे पुरोहितः (सा. ४८) इत्यल सामद्वयोत्पत्तिः । अग्नि-रुक्थाइ (ग्राम. २.५.४८.१) इति मन्द्रस्वरादिकं प्रथमम् । अग्निरुक्था औहोहोहाइ (ग्राम. २.५.४८.२) इति मन्द्रचतुर्थादिकं द्वितीयम् । ते उमे बाईदुक्थे बृहदुक्थनामकेन दृष्टे सामनी ॥ ४॥

पौरुमीढं च ॥ ५ ॥

अग्निमी डिष्वावसे (सा. ४९.) इत्यत्रैकं सामोत्पत्रम् । अग्निमी (ग्राम. २.५.४९.१) इति मन्द्रचतुर्थीदिकं साम पौरुमी ढम् । पुरुमी ढेन दृष्टम् ॥ ५ ॥

काणिश्रवसं प्रास्कप्वं वा ॥ ६ ॥

श्रुधि श्रुत्कर्ण (सा. ५०) इत्यत्रैकं साम जातम् । श्रुधी (प्राम. २.५.५०.१) इति तृर्तियद्वितीयदिकं क णिश्रयसम् । कर्णश्रवा नाम ऋषिः तेन दृष्टम् । अत्र ऋषिविकल्पः । अथवा प्रास्कण्यम् प्रस्कण्वेन दृष्टम् ॥ ६ ॥

2. ABC. om. उत्पन्नम्.

3. K. after इति adds मन्द्रादिकं. A. adds मन्द्रादि before मन्द्र .

4. BC. ° न्नामकर्षे: for ° न्नामकस्य ऋषे:; A. adds: आर्षेयं before स्वभूतं.

5. C. ब्रवीदुत्ये for बाहंदुक्थे.

- 8. A. om. °चतुर्थ °.
- 9. BCK. om. सामनी.
- 11. A. °वसजमेकं for °वसे इत्यत्रैकं.
- 14. D. om. प्रास्कण्वं वा.
- 15. A. om अत्र; A. om. जातम्.
- 16. A. om. °द्वितीय°; C. adds ऋतव before कार्ण°.
- 17. BC. प्रास्कण्वेन for प्रस्कण्वेन.

CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

5

10

15

दैवोदासं च॥ ७॥

प्र दैवोदासः (सा. ५१) इत्यल एकं सामोत्पन्नम् । प्रदैवोदासोप्रीः (प्राम. २. ५. ५१. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकं दैवोदासम् । दिवेदासेन ऋषिणा दृष्टम् ॥ ७ ॥

सौकतवं च ॥ ८॥

अधजमो अध वा दिनः (सा. ५२) इत्यत्नैकं सामोत्पन्नम् । अधजना ओवा (प्राम. २. ५. ५२. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकं सौकतन्त्रम् सुकतुशब्दयुक्तमेतन्नामकं साम । एतन्मन्त्रानिबन्धनं नामधेयम् । सर्वत्र चकारो वक्ष्यमाणापेक्षः ॥ ८॥

काण्वे द्वे ॥ ९ ॥

कायानी वना त्वम् (सा. ५३) इत्यत्र सामद्वयमुत्पन्नम्। कायमानीवनातुवाम् (प्राम. २. ५. ५३.१) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् प्रथमम्। एकाया (प्राम. २. ५. ५३.२) इति [चतुर्थमन्द्रादिकं] द्वितीयं च। एते द्वे काण्ये कण्वस्य स्वभृते॥ ९॥

मानवे द्वे ॥ १०॥

नि त्वामग्ने मनुर्दधे (सा. ५४) इत्यस्यां सामद्वयोत्पितः। नित्वामग्नाइ (प्राम. २. ५. ५४. १) इति मन्द्रस्वरादिकमाद्यम्। होवाइ

^{1.} BC. °दास: for °दासम.

^{3.} K. after °चतुर्थादिकं adds साम; A. °दासर्षिणा for °दासेन ऋषिणा; BC. add सा(ना?)म्ना after ऋषिणा; K. before ऋषिणा adds नाम्ना.

^{6.} BC. अयज्मो (C. °ज्ञो) अथवा, A. अथ ज्ञोऽथवा for अधज्मो अध वा; A. om. अत्र. A. om. (उ)त्पन्नम्.

^{12.} A. om. °मन्द्र°; BAC. om. प्रथमम्;

^{13.} BC. om. एकाया; BC. om. इति; A. trans. च after इति; K. ते for एते

^{14.} K. उभे for हे.

^{16.} A. om. अस्यां; C. om. °द्वयं°; A. om. (उ)त्पत्तिः. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

नित्वामग्नेम नुर्द्धे (प्राम. २. ५. ५४. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयम् । ते उमे मानवे मनुना ऋषिणा दृष्टे । दृष्टं साम (पा. ४. २. ७.) इत्यण्- प्रत्ययः ॥ १०॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थमकारो आपेय-ब्राह्मणे प्रथमाध्याये षष्ठः खण्डः ॥ ६ ॥

^{2.} A. om. ऋषिणा; BC. add तेन before साम.

^{4.} ABC. om. इति °... ° प्रथमाष्याये ; C. पञ्चमसण्ड: for षष्ठ: सण्ड:

सप्तमः खण्डः

अमेश्र द्रविणम् ॥ १॥

देवो वो द्रविणोदाः (सा. ५५) इत्यत्रैकं सामोत्पन्नम् । देवोवोद्रविणोदाः (श्राम. २. ६. ५५. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् अग्नेः स्वभूतं द्रविणशब्दोपेतमेतन्नामकं साम ॥ १॥

बाईस्पत्यं च ॥ २ ॥

5

10

15

17

प्रेतु ब्रह्मणस्पतिः (सा. ५६) इत्यत्नैकं साम । प्रेतुब्रह्मण-स्पतीः (प्राम. २.६.५६.१) इति मन्द्रद्वितीयादिकं बाईस्पत्यम् । ब्रह्मणस्पतिरिति लिङ्गात् ॥ २॥

वसिष्ठस्य च वीङ्कम् ॥ ३॥

ऊर्ध्व ऊषु ण ऊत्रये (सा. ५७) इत्यत्नैकं सामोत्पन्नम् । ऊर्ध्व-ऊषुणाऊतायाइ (प्राम. २. ६. ५७. १) इति द्वितीयतृतीयादिकं वसिष्टस्य ऋषेः स्वभूतं वीङ्कम् एतन्नामधेयम् ॥ ३ ॥

विष्पर्धसश्चाङ्गिरसस्य साम ॥ ४ ॥

प्रयो राये निनीपति (सा. ५८) इत्यस्यामेकं साम जातम् । प्रयोरायाइनिनीपताइ (प्राम. २. ६. ५८. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् आङ्गि-रसस्य अङ्गिरसः पुत्रस्य विष्पर्धसश्च एतन्नामकस्य ऋषेः संबन्धि ॥ ४ ॥

- 3. K. om. देवो ° ... सामोत्पन्नम्; A. om. अत्र; A. om. (उ)त्पन्नम्.
- 5. वैतन्नामकं for °पेतमेतन्नामकं; A. om. एतन्नामकं.
- 7. A. om. प्रैतुब्रह्मणस्पती: इति.
- 8. BC. aster ° द्वितीया upto ऊर्घ्व letters broken; K. om. बार्हस्पत्यम् ... लिङ्गात्.
 - 11. A. om. अत्र; A. om. (उ)त्पन्नम्.
 - 12. A. om. °तृतीय °
- 13. CK. om. ऋषे:; B. ऋषे: स्वभूतं वीङ्कं bioken; A. om. एतन्नामधेयम्.
 - 15. A. om. अस्याम् and जातम्.
 - 16. K. om. प्रयो °...ऋषे: संबन्धि.
- 17. C. आङ्गिरसपु° for अङ्गिरस:पु°; BC. om. विस्पर्घप्तरच; A. after एतन्नामकस्य adds: अङ्गिरस and then repeats from °नामके यो विश्वदायते° upto एतन्नामकस्य i.e. from p. 25 L. 13 to p. 30 L. 17.

i 0

15

18

प्रथमः अध्यायः (७)

ऐतवाद्ध्रयं च ॥ ५ ॥

प्रवो यहं पुरूणाम् (५९) इत्यत्नैकं साम जातम् । प्रवाः (ग्राम. २. ६. ५९. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् ऐतवाद्ध्यनामकम् । [ऐत-] वद्धिर्नाम ऋषिः, तेन दृष्टम् ॥ ५॥

मनसश्च दोहः ॥ ६॥

अयमिः सुवीर्यस्य (सा. ६०) इत्यंत्रैकं साम । अयमिनः सुवीर्य-स्यहाउ (प्राम. २. ६. ६०. १) मन्द्रादिकं मनसश्च दोह एतन्नामकम् ॥ ६ ॥

समन्तानि त्रीण्यग्नेरेकं वसिष्ठस्य वा वरुणस्य द्वे ॥ ७॥

त्वमग्ने गृहपतिर् (सा. ६१) इत्यस्यामुत्पन्नानि तीणि सामानि समन्तनामध्यानि । अत्रैव ऋषिदेवताभेदेन विविच्य नामत्रयं दर्शयति — अग्नुरेकं वसिष्टस्य वा वरुणस्य द्वे इति । त्वमग्नेगृहपताइः (प्राम. २. ६. ६१ १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं प्रथममग्नेः स्वभूतमेतद्देवतानिबन्धनं नाम । अथवा वसिष्टस्य संबन्धि । एतद्दष्टनिबन्धनम् । त्वमग्नेगृहापतीः (प्राम. २.६.६१.२) इति चतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयं वरुणस्य संबन्धि । त्वमाग्नेगृहापतीः (प्राम. २.६.६१.२) इति चतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयं वरुणस्य संबन्धि । त्वमाग्नेगृहापतीः (प्राम. २.६.६१.२) इति चतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयतृतीयादिकं तृतीयं साम ॥ ७॥

वाम्रस्य च वैखानसस्य सामाञ्जिगस्य वा दानवस्य ॥ ८ ॥ सखायस्त्वा वृष्टमहे (सा. ६२) इत्यत्तैकं साम । सखायस्त्वा औहोहोहाइ (प्राम. २. ६. ६२. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकं वैखानसस्य

1. BC. एतद्वाधीयं C. ऐतवृद्धं, A. ऐतवाधीयं foi ऐत....

2. K. अस्याम् i'or अत्र; BC. om. जातम्; K. उत्पन्नम् for जातम्.

3. BC. एतद्वाधीय° A. ऐतवोधीय for ऐतवाद्ध्रच°; A. °वाध्रचो. B. °वध्यूर्, C. °वर्धन् for विध्दर्; K. वर्ध्यश्वो° for ऐतविध्दर्.

6. BC. om, साम ... ° नामकम्.

7. A. मनोदोहनामकम् for मनसञ्च दोह एतन्नामकम

8. BC. om, समन्तानि त्रीणि ° ... इत्यस्यां.

9. BC. सामत्रयमृत्पन्नम् । तानि त्रीणि समन्तनामधेयानि for उत्पन्नानि ...

10. A. सामत्रयं for नामत्रयं.

12. К. от. प्रथमम्.

16. The sutra वाम्रस्य ... and the commentary thereon are mixed up in ABCK, see CN, CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

आर्षेयब्राह्मणम्

[विखनसपुत्रस्य] वाम्रस्य । वाम्रो नाम ऋषिः तस्य ऋषेः संबन्धि [साम] । अत्र ऋषिविकल्पमाह — आञ्जिगस्य वा दानवस्येति । अथवा दानवस्य आञ्जिगस्य ऋषेः साम ॥ ८॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थमकाशे अपिय-ब्राह्मणे प्रथमाध्याये सप्तमः खण्डः ॥ ८॥

^{4.} A. इति सप्तम: 'खण्ड:, BCK. इति प्रथमस्य सप्तम: (C. षष्ठ:) खण्ड: for the colophon.

अप्टमः खण्डः

रयावारवं चर्तुषामणी च यामं च ॥ १ ॥

आ जुहोता हिवपा मर्जयध्यम् (सा. ६३) इत्यतेकं सामोत्पन्नम् । आजुहोता (प्राम. २. ७. ६३. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं
इयावाइवं स्यावाइवेन ऋषिणा दृष्टम् । चकारा वक्ष्यमाणापेक्षाः । चित्र
इच्छिशोस्तरुणस्य. वक्षयः (सा. ६४) इत्यत्यां सामद्रयमुत्पन्नम् । ओइ
चित्रइच्छाइशोस्तरुणा (प्राम. २. ७. ६४. १) इति कुष्टद्वितीयादिकमाद्यम् ।
चित्राए (प्राम. २. ७. ६४. २) इति मन्द्रादिकं द्वितीयम् । ते द्वे च
[ऋतु] सामनी ऋतुर्नाम ऋषिस्तस्य स्वभृते सामनी । इदं त एकं पर
उ त एकम् (सा. १. ६५) इत्यत्रैकं साम । ओहा । हहाइ । इदंतए
(प्राम. २. ७. ६५. १) इति तृतीयचतुर्थादिकं साम यामं यमदेवताकम् ॥ १ ॥

10

5

अमेश्रार्षेयम् ॥ २ ॥

इमं स्तोममईते जातवेदसे (सा. ६६) इत्यत्नैकं सामोत्पन्नम् । [इम स्तोमाम्] इति तृतीयद्वितीयादिकम् अग्नेराषेयम् । अस्य साम्नोऽमि-र्द्रष्टेत्यर्थः ॥ २ ॥

15

अत्र ऋषिनामभेदेन विकल्पं दर्शयति —

कौत्सं वा यज्ञसारिथ वा ॥ ३ ॥

वा-शब्दः पक्षान्तरद्योतनार्थः । एतत्साम कौत्सं कुत्सनाम्ना ऋषिणा दृष्टम् । यद्वा यज्ञसारिथनामधेयं भवति । यज्ञस्य ज्योति-

- 5. K. om. ऋषिणा; K. चकारो वक्ष्यमाणापेक्षया for चकारा
- 8. A. adds मन्द्रादिकं मन्द्र° and BC. मन्द्र° before मन्द्रा°
- 9. ABC. ऋतवो (BC, ऋतुचो) नाम पुत्रस्य; K. ऋतुनामपुत्रस्य for . ऋतुर्नाम ऋषिस्तस्य; ABC. नामनी for सामनी.
 - 11. ABC. द्वितीयतृतीयादिकं for तृतीयचतुर्थादिकं.
 - 12. A. °देवतात्मकं for °देवताकम्.
 - 15. AC. आर्षेयस्य साम्नो °, B. आर्षेयस्य साम for आर्षेयम् । अस्य साम्नो.
 - 18. C. च for वा; A. च for first वा only.

10

15

20

ष्ट्रोमादेः सारथिरिव तिष्ठति । तद्वत् प्रणायकं भवतीत्यत एव तस्य नाम युक्तम् ॥ ३ ॥

अग्नेवैश्वानरस्य सामनी द्वे ॥ ४ ॥

मूर्धानं दिवो अरतिं पृथिव्या (सा. ६७) इत्यत्र सामद्वयमुत्पन्नम् । मूर्द्धोहोहाइ (ग्राम. २. ७. ६७. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकमाद्यम् । होवाइ । मुद्धोहाइ (ग्राम. २. ७. ६७. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयम् । ते द्वे वैथानराज्यस्य अग्नेः स्वभूते सामनी ॥ ४ ॥

आखे द्वे ऐटते वा ॥ ५ ॥

वि त्वदापो न पर्वतस्य पृष्ठाद् (सा. ६८.) इत्यत्र सामद्वयो-त्पत्तिः । वित्वत् । ओहाइ (ग्राम. २. ७. ६८. १) इति चतुर्थादिकमाद्यम् । हा । ययाइदिवोहाइवित्वद् (ग्राम. २.९७. ६८. २) इति मन्द्रतृतीयादिकं द्वितीयम् । ते उमे आक्ष्वे अश्वशब्दोपते । एतन्नामधेये सामनी भवतः । एतन्मन्त्रवर्णनिबन्धनं नाम वा । अथवा ऐटते इटतो नाम ऋषिः तेन दृष्टम् (ष्टे?) ॥ ५॥

वामदेव्यं च रौद्रं वा ॥ ६॥

आवी राजानम् (सा. ६९) इत्यत्नैकं साम । आवी राजा (प्राम. २. ७. ६९. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं वामदेवयं वामदेवनामंकन ऋषिणा दृष्टम् । वामदेवाङ्घचङ्ख्यौ (पा. ४. २. ९) इति दृष्टं सामेत्यर्थे ङ्यत्पत्ययः । अत्रैव देवताभेदेन मन्त्रशब्देन वा विकल्पः । वा अथवा राद्रं रुद्रदेवताकं रुद्रशब्दोपेतं वा साम ॥ ६॥

^{1.} K. प्राणधायकं for प्रणायकं.

^{2.} A. adds भवति after युक्तम्.

^{5.} A. ins. 'स्वर' after मन्द्र'.

^{8.} A. om. हे.

^{10.} ABC. ins. °मन्द्र ° after चतुर्थं °

^{11.} ABC. द्वितीय° for तृतीय°;

^{12.} BC. °धेय ° for °धेये.

^{18.} AB. °देवास्य (°देवस्या ° A.) स्याविति for °देवाड्

^{19.} B. स्यन् , A. यत् for डचत् . CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

वैश्वज्योतिषे द्वे ॥ ७ ॥

इन्धे राजा समर्यो नमोभिः (सां. ७०) इत्यत्न सामद्रय-मुत्पन्नम्। इन्धाइ (प्राम. २. ७. ७०. १) इति तृतीयद्वितीयस्वरादिकम् [आंद्यम्]। होहो। [होहो।] होहोइ। इन्धेराजासमयोनमोभीः (प्राम. २. ७. ७०. २) इति कुष्टद्वितीयादिकं साम द्वितीयम्। ते द्वे [वैश्वज्योतिषे]। विश्वज्योतिरित्यमेर्वाचकः। ऋषेर्वा॥ ७॥

5

यामे द्वे॥८॥

प्र केतुंना बृहता यात्यांग्नः (सा. ७१) इत्यस्यां सामद्वयो-त्पत्तिः । प्रकेतुना (प्राम. २. ७. ७१. १) इति द्वितीयकुष्टस्वरादिकमाद्यम् । हा । हा औहोइ । प्राके (प्राम. २. ७. ७१. २) इति मन्द्रद्वितीयतृतीयादि-कम् । ते उमे यामे । यमो नाम पार्थिवोऽियः । तद्देवताके ॥ ८ ॥

10

इन्द्रस्य वैराजे द्वे ॥ ९ ॥

अग्नि नरो दीधितिभिः (सा. ७२) इत्यत्र सामद्रयमुत्पन्नम् । हउहाउहाउ । अग्नीम् (माम. २. ७. ७२. १) [इति] मन्द्रचतुर्थादिकमाद्यम् । हाउहाउहाउ । अग्नीम् । नराः । दी (माम. २. ७. ७२. २) इति मन्द्रचतुर्थादिकं द्वितीयम् । ते उमे इन्द्रस्य संबन्धिनी वैराजे विराद्छन्दः - स्कोपेते एतन्नामधेये भवतः । एतत् छन्दोनिबन्धनं नाम ॥ ९ ॥

15

अतेव ऋषिनामादिभेदेन बहून् कल्पान् दर्शयति —

वसिष्ठस्य वा प्रजापतेर्वा राशिमराये मरायराशिन वा स्फातिंकरणे वा च्यावने वा शैखण्डिने वैन्वंक वा ॥ १०॥

- 1. K. वैश्वदेवे for वैश्वज्योतिषे.
- 3. A. द्वितीयतृतीय ° for तृतीय द्वितीय.
- 6. K. om. वैश्व ... ऋषेर्वा.
- 11. BC. दैवताके for देवताके.
- 16. BCK. विराजछन्दस्यो (C. स्वेति K. 'स्त्वां') पंत for विराट्...
- 18. K. पक्षान् for कल्पान्.

9

सर्वत्र वाशब्दो विकल्पवाची । अथवा एते सामनी वसिष्ठस्य ऋषेः स्वभूते । अथवा प्रजापतेः स्वीये । राशिमराये एतत्सं क्षके भवतः । पूर्वस्य साम्नो राशीति नाम अपरस्य मरायमिति विद्यमानत्वात् । आढ्यादि (पा.३.२.५६) स्त्रेण स्फातेरप्रत्ययः । प्रकृतेश्व तदृह्यम् इति वचनाद् तदुपपदात् करोतेः स्त्युन् प्रत्ययः । च्यावने वा । च्यवनो नाम ऋषिः तेन दृष्टे वा । शैखिष्डिने वा । शिखिष्डिनः स्वभूते वा । ऐन्वके वा । इन्वकास्यऋषिणा दृष्टे । तेषामुपयोगः प्रयोगकारेण दृष्टव्यः ॥ १० ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकाशे आर्षेयब्राह्मणे प्रथमाध्याये अष्टमः खण्डः ॥

^{2.} K. adds सामनी after स्वभूते.

^{3.} BC. om. इति after राशि.

^{4.} BC. स्थातेरवढप्र K. स्थाते स्फारेवडप्र of for स्फातेरप्र

^{7.} BC. प्रयोग: करेवृष्टलब्ध: for प्रयोग कारेण द्रष्टव्य:. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

नवमः खण्डः

रयेनश्च (स्य?) रयेनं वा रयेतं वा रायनं वा शायनं वा प्रजापतेर्वा दीर्घायुष्यं वा ॥ १॥

अबोध्यग्निः सिमधा (सा. ७३) इत्यत्र सामैकम् । अबोधिया (प्राम. २. ८. ७३. १) इति चतुर्थादिकम् । इग्नेनः शंसनीयगितः अग्निः तस्य स्वभृतम् । विकल्पो वक्ष्यमाणापेक्षयैव कृतो वा । अथवा इयैननामधेयं वा [इयास्त्या (उ. २१३) इतीनच्] प्रत्ययः । तस्येदम् (पा. ४. ३. १२०) इत्यर्थेऽञ्प्रत्ययश्च । यज्ञद्वेषिणां नाशकरमित्यर्थः । श्यनं वा शायनं वा बाह्यज्ञानं तद्विविक्तान् (!) करोतीत्यस्यैतन्नाम । एकस्मिन्नेव साम्नि विधाय गातव्यमिति नामविकल्पः कृतः ॥ १ ॥

वासुकं च ॥ २ ॥

प्रभूजियन्तं महां विपोधाम् (सा. ७४) इत्येतेकं सामोत्पन्नम् । प्रभूजियंताम् (प्राम. २. ८. ७४. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं साम । वासुकं वसुको नाम ऋषिः, तेन दृष्टम् । सर्वत्र चकारो वाक्यभेदद्योतकः ॥ २ ॥

पौषं च ॥ ३॥

शुक्रं ते अन्यद्यजतं ते अन्यद् (सा. ७५) इत्येत्रकं सामोत्पन्नम् । शुक्रं ते अन्यद् (ग्राम. २.८.७५.१) इति मन्द्रचतुर्थादिकं साम । पौपं पूषदेवताकम् ॥ ३॥

- 2. D. om. इयैनं वा ... युष्यं वा. see CN.
- 3. BC. om. दीर्घायुप्यं वा;
- 4. BCK. om. अवोध्यग्निः... "चतुर्थादिकम्.
- 7. BC. इयेतर (C. रित्य) प्रत्यय इति च प्रत्ययश्च तदा तस्यैतदित्यथें अश्रिप्रत्यय:, A. श्येतेरीय इति कप्रत्यय इति च प्रत्ययश्च तदा तस्यैतदित्यथें अण् प्रत्यय: K. श्येनिमिति (...) प्रत्यय इति (...)प्रत्ययश्चतद (...) तस्येदिमत्यथें प्रत्यय: for श्यास्त्या:... इत्यर्थेऽज् प्रत्ययश्च । see CN.
 - 8. BC. 'द्वेपिण्यं for 'द्वेषिणां; C. 'कर: for 'करम.
- 9. BCK. निवाहाज्ञानं तद्विवत्तात् (C. विक्तात्), A. अग्निमावाह्य ज्ञानं तद्वित्तान् see CN.
 - 11. A. शुक्रं, BC. पाशुकं for वासुकं.
 - 13. A. शुक्रं च शुक्रनामा, BC. सुकं वसुकं नाम for वासुकं
 - 17. B. चतुर्थमन्द्रादिकं िं। मन्द्र

CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

5

10

15

कौत्सं च ॥ ४ ॥

इडामग्ने पुरुदंससं सनि गोः (सा. ७६) इत्यत्रैकं साम । इडामग्राइ (ग्राम. २.८.७६.१) इति मन्द्रस्वरादिकं कीरसं कुत्सेन ऋषिणा दृष्टम् ॥ ४ ॥

कारयपे द्वे ॥ ५ ॥

प्रहोता जातो महान् (सा. ७७) इत्यत्र सांमद्रयमुत्पन्नम् । प्रहोताजाताः (ग्राम. २. ८. ७७. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकमाद्यम् । प्रहोताजातः । उहुवाहाइ (ग्राम. २. ८. ७७. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयम् । ते उमे कश्यपस्य स्वभूते सामनी ॥ ५ ॥

घृताचेराङ्गिरसस्य साम ॥ ६ ॥

10

स सम्राजमसुरस्य प्रशस्तम् (सा. ७८) इत्यत्र समिकम् । प्रसम्रा-जाम् (याम. २. ८. ७८. १) इति मन्द्रादिकं आङ्गिरसस्य अङ्गरःपुत्रस्य घृताचेरेतन्नामधेयस्य ऋषेः साम ॥ ६ ॥

भरद्वाजस्य प्रासाहम् ॥ ७ ॥

अरण्योर्निहितो जातवेदाः (सा. ७९) इत्यत्नैकं सामोत्पन्नम् । अरण्योः (ग्राम. २. ८. ७९. १) मन्द्रादिकं भरद्वाजस्य स्वभूतं प्रासाहं शक्त्यभिभवनसमर्थम् एतन्नामकं साम ॥ ७॥

अमेर्वेश्वानरस्य राक्षोन्नमत्रेवी ॥ ८॥

सनादग्ने मृणिस यातुधानान् (सा. ८०) इत्येत्रैकं सामोत्पन्नम् । अहा । वोहा। [वोहा।] सनादग्नाइ (ग्राम. २.८.८०.१) इति तृतीयद्वितीयस्वरादिकं साम वैश्वानराख्यस्याग्नेः स्वभूतं राक्षोग्नं रक्षोहननसाधनमेतन्नामधेयम् । एतद्दैवतं नाम वा। प्रथमा (अथवा १) अत्रेरे[तन्नाम]कस्य ऋषेः राक्षोग्नसाम॥८॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आवेयेब्राह्मण प्रथमाध्यायस्य नवमः खण्डः ॥ ९ ॥

23

20

ABC. जात: for जाता:.

^{12.} A. °चिरितिनाम°, B. °चिन्नाम°, C. °चितन्नाम for 'चरेतन्नाम'

^{14.} KBC. om. (उ)त्पन्नम्.

^{21.} A. प्रथमम् for प्रथमा.

^{22.} A. नवम: खण्ड:, BCK. इति प्रथमस्य नवम: (C. अष्टम:) खण्डः for इति श्रीसायणा

दशमः खण्डः

पाथे च ॥ १ ॥

अग्न ओजिष्टमाभर (सा. ८१) इत्यत्र सामद्भयमुत्पन्नम् । आग्नाओवा (प्राम. २. ९. ८१. १) इति कुष्टद्वितीयादिकमाद्यम् । अग्नहाउ (प्राम. २. ९. ८१. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयम् । एते द्वं पाथे पथिशब्द्युक्ते सामनी । रातिस वाजाय पन्थाम् (सा. ८१) इति साम्नि विद्यमानत्वात् । सर्वतं चकारो वाक्यभेदद्योतनार्थः ॥ १ ॥

5

10

15

19

बृहचामेयम् ॥ २ ॥

यदि वीरो अनु ष्याद् (सा. ८२) इति अत्र सामैकमुत्पन्नम् । यदिवीरोअनुष्यात् (प्राम. २. ९. ८२. १) इति तृतीयचतुर्थस्वरादिकम् आग्नेयम् तत् बृहन्नामकम् अग्निदेवताकं साम ॥ २ ॥

यामं च ॥ ३॥

त्वेषस्ते धूम ऋण्वति (सा. ८३) इत्यत्न सामैकम् । त्वेषास्ते धूमऋण्विताउ (य्राम. २. ९. ८३.१) इति द्वितीयकुष्टदिकं साम यामम् । यमः पार्थिवोऽियः । तद्देवताकम् ॥ ३ ॥

बृहचैवामेयम् ॥ ४ ॥

त्वं हि क्षेतवद्यशः (सा. ८४) इत्यत्र सामैकम् । त्वःहिक्षे-तवद्यशः । ईयइयाहाइ (प्राम. २. ९. ८४. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् आग्नेयम् अग्निदेवताकम् । एतदेवताकं वृहच्चैव बृहन्नामकमेव ॥ ४॥

- 6. BC. साम्नी for सामनी.
- 7. K. om. साम्नि.
- 9. AB. om. अत्र.
- 11. K. om. तत् बृहन्नामकम्
- 14. A. om. साम.
- 15. BC. om. यामम्; K. after °देवताकं adds साम.
- 17. K. om. त्वं हि ... सामैकम्.
- 18. ABC. इया for ईय; ABC. मन्द्रचतुर्थादिकं for चतुर्थं
- 19. ABC. बहुदेव for बहुच्चैव. ec-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

15

18

बृहतश्च कौमुदस्य साम ॥ ५ ॥

श्रातरियः पुरुषियः (सा. ८५) इत्यत्न सामैकं जातम्। प्रात-रग्नाइः पुरुषियाः (प्राम. २. ९. ८५. १) इति मन्द्र.तिस्वारमन्द्रादिकं कौमु-दस्य। कुमुदो नाम ऋषिः तद्यत्यस्य बृहतः एतन्नामकस्य ऋषेः संबन्धि साम ॥ ५॥

अमेर्यद्वाहिष्ठीये द्वे यन्मंहिष्ठीये वा ॥ ६ ॥

यद्वाहिष्ठं तदग्रये (सा. ८६) इत्यन्न सामद्वयम् । यद्वाहिष्ठंतदा (श्राम. २. ९. ८६. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकमाद्यम् । यद्वाहिष्ठंतदग्रये । यद्वाहिष्ठो वा (श्राम. २. ९. ८६. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयम् । ते द्वे अग्नेः यद्वाहिष्ठीये यद्वाहिष्ठशब्दयुक्ते । एतन्नामके सामनी । यद्वाहिष्ठशब्दात् मतौ छः सक्तसाम्नोः (पा. ५. २. ५९) इति मत्वर्थीयञ्छः । वा अथवा एते एव सामनी यन्मंहिष्ठीये यन्मंहिष्ठशब्दोपेते एतन्नामधेये भवतः । पक्षान्तरापेक्षायां विकल्पः । कचित्त्रयोगे एवमभिगीयते ॥ ६ ॥

अमेर्विशोविशीयमैडं वा शाईम् ॥ ७ ॥

विशोविशो वो अतिथिम् (सा. ८७) इत्यस्यामेकम् । िशो-विशोहिम् (माम. २. ९. ८७.१) इति मन्द्रस्वरादिकम् अग्नेर्विशोविशीयं विशोविशशब्दोपेतम् एतन्नामकम् । एतदिमना दृष्टम् । तथा च ब्राह्मणम् — विशोविशीयं भवति । अग्निरकामयत । विशोविशोऽतिथिः स्याम् ।

^{1.} BC. बृहदश्च कौमुदश्च for बृहतश्च कौमदस्य.

^{3.} ABC. om. °(अ)तिस्वार °.

^{5.} ABC. नाम for साम.

^{8.} A. तदाग्नाये for तदग्नये.

^{12.} K. om. एव.

^{13.} BC °पेक्षया for °पेक्षायां; A. om. अभि °; K. प्रयोगम् ... अभिषीयते for प्रयोगे ... अभिगीयते.

^{16.} BC. after ° हिम् add ओ(C बो °) अतिथाइम्.

^{18.} BC. शिर° for अग्निर°; BC. विशोमे for विशोविशो. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

विशोविश आतिथ्यमञ्ज्ञीयंति । स तपोऽतप्यत । स एतद्विशोविशीय-मपञ्यत् (तां ब्रा. १४. ११. ३७-३८) इति । अथवा ऐडं वा शार्ङ्गम् । विद्-शब्देन पृष्टिरभिधीयते । पुष्टिर्वे विश्वः (ऐ. आ. १.१.६) इति ऐतरेयारण्यकम् । अत्रं हि पृष्टिः । ऐडम् इडान्तयुक्तं शार्ङ्गम् एतन्नामकम् ॥ ७ ॥

अथ स्तुतिपरत्वेन विकल्पः —

5

प्रजापतेश्व व नीनिके द्वे । अतेर्वा ॥ ८ ॥

बृहद्वयो हि भानवे (सा. ८८.) इत्यत्र सामद्वयमुत्पन्नम् । बृहद्वयाः (ग्राम. २. ९. ८८. १) इति मन्द्रस्वरादिकं प्रथमम् । बृहद्वयोहिभानावाइ (ग्राम. २.९.८८.२) इति मन्द्रमन्द्रादिकं द्वितीयम् । ते उमे प्रजापतेः स्वभृते कनीनिकानामधेये सामनी । वा अथवा अतेः संबन्धिनी सामनी ॥ ८॥

10

15

श्रोतर्वणं च ॥ ९ ॥

अगन्म वृत्रहन्तमम् (सा. ८९) इत्यत्र सामैकम् । अगन्मवृ । लाहान्तामाम् (ग्राम. २. ९. ८९. १) इति मन्द्रादिकं श्रीतर्वणं श्रुत्रवञ्च्द- युक्तमेतन्नामकं साम ॥ ९ ॥

कः यपस्य च स्वयोनीन्द्रस्य चेन्द्रियमिन्द्रस्य वा प्रियम् ॥ १० ॥

जातः परेण धर्मणा (सा. ९०) इत्यत्र सामैकं जातम् । जातः परेणधा (ग्राम. २. ९. ९०. १) इति द्वितीय[ादि] स्वरयुक्तं कःयास्य

^{1.} BC. आतिथवीयंति for आतिथ्यमश्नुवीयेति.

^{3.} K. ऐतरेयकम् for ऐतरेयारण्यकम्.

^{4.} BC. प्रयुष्टिमरेडं for पुष्टि: । ऐडम्.

^{5.} B. अन्न, C. न for अथ.

^{7.} BCA. °द्रय for °द्रयाः

^{9.} K. om. first मन्द्र°; BC. om. स्व°.

^{10.} K. om. अथवा; K. adds वा after अत्रे:.

^{17.} BC. om. जातम्; A. om. जातः.

^{18.} BC. परेणाया for परेणधा.

CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

आर्षेयबाह्यणम्

ऋषेः स्वयोनिनामकं साम । वा अथवा इन्द्रस्य स्वभूतम् इन्द्रियनामकं साम । वा अथवा इन्द्रस्य प्रियं नाम । वाशब्दः पूर्वेणापि संवद्धः ॥ १०॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आवेथब्राह्मणे प्रथमाध्याये दशमः खण्डः ॥ १०॥

^{1.} BCK. om. ऋषे:, A. om. स्व°; BCK. om. वा अथवा.

^{2.} BC. इन्द्रियस्य for इन्द्रस्य; BCK. पूर्वेण बीर्य for पूर्वेणापि; ACK. °संबन्ध: for संबद्ध:.

^{3.} KBCA. इति प्रथमस्य (B. om. प्रथमस्य) दशम: (C. नवम°) खण्डः for इति श्रीसायाणाचार्यविरचिते ...

एकादशः खण्डः

बाईस्पत्यं च॥१॥

सोमं राजानं वरुणम् (सा. ९१) इत्यत्न सामैकम् । सोम राजानं वरुणाम् (प्राम. ३. १०. ९१. १) इति चतुर्थमन्द्रस्वरादिकम् । चकारो वाक्यभेदार्थः ॥ १॥

आरूढवचाङ्गिरसं यामं वा ॥ २ ॥

इत एत उदारुहन् (सा. ९२) इत्यत्र सामैकम् । आरोहान् (माम. ३. १०. ९२. १) इति कृष्टतृतीयद्वितीयादिकम् आरूदशब्दयुक्तम् आङ्गिरसम् अङ्गिरसः स्वभूतं साम । उदारुहिन्निति साम्नि विद्यमानत्वात् । वा एतत् साम यामं यमेन दृष्टम् । अथवा याममिमिदेवत्यम् । वेति सामनामार्थे । प्रथमे आग्नेये काण्डे पठितत्वात् ॥ २ ॥

आसिते द्वे ॥ ३॥

राये अग्ने महे त्वा (सा. ९३) इत्यस्यां सामद्रयमुत्पन्तम् । राये अग्नेमहा (प्राम. ३. १०. ९३. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकं प्रथमम् । राया-याग्ने महेत्वाहाउ (प्राम. ३. १०. ९३. २) इति द्वितीयकुष्टादिकं द्वितीयम् । ते द्वे आसिते प्रकाशमाने एतन्नामके सामनी भवतः ॥ ३ ॥

त्वाष्ट्रीसाम च ॥ ४ ॥ दधन्वे वा यदीमनु (सा. ९४.) इत्यस्यां सामैकमुत्पन्नम् ।

8. A. द्वितीयतृतीयादिकं, BC. तृतीयाद्वितीयतृतीयादिकं for कृष्ट

- 9. A. अङ्गिरो°, BC. अङ्गिरसा for अङ्गिरसः.
- 10. A. यमो; BC. रमो° for यामम्.
- 11. K. आग्नेय° for आग्नेय; C. पातेत्वात् for पठितत्वात्.
- 13. K. एतस्यां for अस्यां ! BCK. om (उ)त्पन्नम्.
- 14. BC. om. प्रथमम्; K. आद्यम् for प्रथमम्.
- 17. ABC. वा for च.
- 18. B. एतस्यां for अस्यां. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

5

15

10

12

दधन्वेव।यदीमनु (ग्राम. ३. १०. ९४. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं त्वाष्ट्री-साम । त्वाष्ट्री नाम काचिद्देवता ॥ ४ ॥

अगस्यस्य च राक्षोन्नम् ॥ ५ ॥

प्रत्यग्ने हग्सा हरः (सा. ९५.) इत्यरः मिकं साम । प्रत्यग्ने (प्राम. ३. १०. ९५. १) इति तृतीयचतुर्थादिकम् अगस्त्यस्य ऋषेः संबन्धि राक्षोनं रक्षोहननसमर्थं साम ॥ ५॥

मानवं च ॥ ६ ॥

त्व नग्ने वसू श्रिह (सा. ९६) इत्यत् । त्व ग्ने । त्व ग्ने । त्वमग्नाइ (माम. ३. १०. ९६. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं मानवं मनुनाम्ना ऋषिणा दृष्टम् । चवारो वाक्यभेदद्योतनार्थः ॥ ६ ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माववीये सामवेदार्थप्राहो आर्षेयब्राह्मणे प्रथमाध्याये एवादशः खण्डः ॥ ११ ॥

^{3.} BC. om. च.

^{4.} K. अत्र for अस्याम्.

^{8.} K. अत्र for अस्याम्.

^{11.} BCK. प्रथमस्यैकादशः (°स्य दशमः) खण्डः; A. एकादशः खण्डः for द्विति श्रीसायणाचार्यविरचिते ...

द्वादशः खण्डः

तौदे द्वे दैर्धतमसानि लीण । सर्वाणि वा तौदानि सर्वाणि वा दैर्धतमसानि ॥ १॥

5

10

15

18

पुरु त्वा दाशिवाश्वोचे (सा. ९७) इत्यस्ताम् ऋचि पञ्च सामान्यु-त्पन्नानि । तत पुरु । त्वादाशिवाङ्गोचाये (ग्राम. ३. ११ ९७. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकं प्रथमम् । पुरुत्वादाशिवाङ्गो । चे (ग्राम. ३. ११ ९७. २) इति मन्द्रचतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयम् । ते द्वे तौदे तौदनामनी । पुरुत्वा-दाशिवाङ्गो । चे (ग्राम. ३. ११. ९७. ३) इति मन्द्रचतुर्थादिकं तृतीयम् । पुरुत्वादाशिवाङ्गोचे (ग्राम. ३. ११. ९७. ४) इति मन्द्रद्वितीयतृतीयादिकं तुरीयम् । पुरुत्वादाशिवाङ्गोचेहाउ (ग्राम. ३. ११. ९७. ५) इति द्वितीय-कृष्टादिकं पञ्चमम् । एतानि त्रीणि दैर्घतमसानि दीर्घतमसः स्वभूतानि । कम्पिद्वयस्यापि सर्वेः सह संवन्धं दर्शयति — सर्वाणि वा तौदानि सर्वाणि वा दैर्घतमसानि । वा अथवा सर्वाणि पञ्च सामानि तौदानि सर्वाणि दैर्घतमसानि वा ॥ १ ॥

स्यावाश्वस्य प्रहितौ द्वौ ॥ २ ॥

प्र होते पूर्व्यं वचः (सा. ९८) इत्यल सामद्वयमुत्पन्नम् । प्रहोत्रेपू (प्राम. ३. ११. ९८. १) इति मन्द्रस्वरादिकमाद्यम् । प्रहोताइ पूर्वी (विं?) यं वचाः (ग्राम. ३. ११. ९८. २) इति मन्द्रद्वितीयादिकं

^{5.} BC. om. °शिवाङ्वोचाये इति.

^{6.} BCK. आद्यम् for प्रथमम्.

^{7.} BC. °चतुर्थादिकं for °चतुर्थमन्द्रादिकं; K. मन्द्रचतुर्थादिकं द्वितीय-तृतीवं for मन्द्र ... तृतीयम्; BC. om. ते द्वे तौदे तौदनामनी.

^{11.} B. ends after एतानि; K. after पञ्चमं adds आद्ये द्वे तौदे तौद नामके तु [द]नाम्ना ऋ(दृ?) प्टे; K. ततः for एतानि; C. दैवतं सामानि दैर्घंतमसं सत्त्वभूतानि for दैर्घं

^{12.} BC. om. अपि; K. after सर्वाणि and तौदानि adds वा.

^{15.} A. प्रशितौ for प्रहितौ.

0

15

द्वितीयम् । ते उमे स्यावाधेन ऋषिणा प्रहितौ दृष्टावित्यर्थः । लिङ्ग-मविवक्षितम् ॥ २ ॥

प्रजापते: श्रुधीये द्वे श्रुद्धये वा श्रद्धे वा सत्ये वा सामनी वा ॥ ३ ॥

अग्ने वाजस्य गोमतः (सा. ९९) इत्यस्यां सामद्वयमुत्पन्नम् । अग्ने वाजास्य (प्राम. ३. ११. ९९. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं प्रथमम् । अग्नेवाजस्यगोहिस्थितमतोहोहाइ (प्राम. ३. ११. ९९. २) इति मन्द्र-चतुर्थादिकं द्वितीयम् । ते द्वे प्रजापतेः श्रुधीये श्रुधियाशब्दयुक्ते एतन्नामके सामनी । श्रुधिया एहिया इति साम्नि विद्यमानत्वात् । तथाच ब्राह्मणम् — प्रजापतिः पश्चमुजत । ते अस्मात् सृष्टा अपाकमन् । तानेतेन साम्ना श्रुधिया एहिया इत्यन्बह्वयत् । स उपावर्ततः । (तां. ब्रा. १५. ५. ३५) इति ॥ ३ ॥

प्रजापतेः सदोहविर्धानानि त्रीणि । सदः पूर्वम् । हविर्धाने उत्तरे ॥ ४ ॥

अग्ने यजिष्टः (सा. १००) इत्यत्र सामत्रयम् उत्पन्नम् । तन्न

^{1.} C. तृतीयं for द्वितीयं; ABC. द्रष्टव्यौ for द्ष्टौ.

^{2.} C. विवक्षितम् for अविवक्षितम्.

^{3.} C. श्रइधीये for श्र्धीये.

^{6.} K. आद्यम् for प्रथमम्.

^{8.} C. om. द्वितीयम् ; A. श्रीधीवति तद्युक्ते, C. श्रिधहवतियुक्तं for श्रुधिया ...

^{9.} K. after सामनी adds भवत:; A. श्रूसिर्वा श्रियिधया एहिया, C. broken, for श्रूधिया एहिया. see CN.

^{10.} KA. स्रष्टा for सृष्टा.

^{11.} C. श्रइधिया for श्रुधिया.

^{13.} C. om. प्रजापते: "उत्तरे; A. trans. अग्ने यजिष्ठ: इत्यत्र सामत्रयं before प्रजापते:.

^{15.} C. om. अग्ने °... ° त्रयमुत्पन्नम्.
CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

15

16

प्रथमः अध्यायः (१२)

अग्नेयजिष्टो अध्वराए (ग्राम. ३. ११. १००. १) इति मन्द्रादिकं प्रथमम् । अग्ने । इयाईया (ग्राम. ३. ११. १००. २) इति मन्द्रद्वितीयादिकं द्वितीयम् । अग्रईया ओवा (ग्राम. ३. ११. १००. ३) इति मन्द्रचतुर्थादिकं तृतीयम् । एतानि लीणि प्रजापतेः संवन्धीनि सदोहविर्धाननामधेयानि सामानि । किं कस्य सदःसंज्ञा १ कस्य हविर्धानसंज्ञा १ किं सर्वेषां सदोहविर्धाननामधेयानि १ इति शङ्कां निरसितुमाह—सदः पूर्वम् । हविर्धान उत्तरे इति । तेषां मध्ये प्रथमं सदःसंज्ञं साम। उत्तरे द्वितीयतृतीये हविर्धाननामधेये ॥ ४॥

त्वष्टुरातिथ्यम् ॥ ५॥

जज्ञानः सप्त मातृभिः (साम. १०१) इत्यत्नैकं साम । जज्ञानः सा (याम. ३. ११. १०१. १) इति मन्द्रस्वरादिकं त्वण्टुः स्वभूतमातिष्य-मितिथ्यई—(र्थ?) मेतन्नामकं साम । अतिथेण्यः (र्र्यः?) (पा. ५. ४. २६) इति ण्य-(र्व्य?) प्रत्ययः ॥ ५ ॥

अदितेश्च साम ॥ ६॥

उत स्या नो दिवा मितः (सा. १०२) इत्यत्रैकं साम । [उत-स्यानोदिवामितीः] (प्राम. ३. ११. १०२. १) इति मन्द्रद्वितीयादिकम् अदितेः स्वभूतम् एतन्नामकम् । वाक्यभेदार्थश्चकारः ॥ ६ ॥

- 2. K. om. मन्द्र °.
- 3. AC. अग्ना for अग्न; A. ईआ for ईया.
- 5. AC. om. सामानि; see CN.
- 6. A. निरस्तुम् for निरसित्म्.
- 7. A. सद:सद इति नामकं for सद: संजं.
- , 11. A. om. साम.
- 12. C. om. प्रत्यय: and adds वाक्यभेदार्थ; K. trans. वाक्यभेदार्थञ्च. कार: (L. 16) after प्रत्यय: and adds वा अथवा.
 - 13. AC. om. अदितेश्च माम.
- 14. A. om. अत्र °, C. om. उत स्या °... ° एतन्नामकम्; A. trans. एतन्नामकं जंभं चागस्त्यस्य राक्षोघ्नमिति (р. 48. II. 4-5) after अदितेश्च साम.
 - 15. A. adds जम्भकनामकं after 'द्वितीयादिकम्.
 - 16. CA om. बाक्य ... चकार: K. चज्रदो वाक्यभेदार्थः for वाक्य ... CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

^{1.} A. adds मन्द्रादिमन्द्र and C. मन्द्रादि before मन्द्रादिकं; K. आद्यम् ं for प्रथमम्.

वार्रजम्मं च॥ ७॥

ईिडिंग्वा हि प्रति (सा. १०३) इत्यत समैकम् । ईडाइब्वाहि (प्राम. ३. ११. १०३. १) इति द्वितीयकुष्टादिकं [वार्क] जम्भं वृकजम्भेन इष्टमेतन्नामकम् ॥ ७॥

अगस्त्यस्य च राक्षोन्नम् ॥ ८॥

न तस्य मायया च न (सा. १०४) इत्येलेकं साम । नतोवा (श्राम ३. ११. १०४. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् अगस्त्यस्य स्वभूतं राक्षोघ्न-मित्येतन्नामकं साम । चकारो भिन्नवाक्यद्योतकः ॥ ८॥

सौमऋतवं च बृहद्गिनेयीयं वा ॥ ९ ॥

अप त्यं वृजिनं (सा. १०५) इत्यत्नेकं साम । अपत्यंवृजिनम् (श्राम. ३. ११. १०५. १) इति तृतीयचतुर्थादिकं सौमक्रतवं सोमक्रतुना दृष्टम् । वृहदाग्नेयीयं वृहत्संवन्धिनः अग्नेर्या । वृहन्नामकमाग्नेयीयमभिदेवताकं साम ॥ ९ ॥

It may be seen that A has mixed up the commentory indiscriminately on the sutras: अगस्त्यस्य ... and सौमकतवं च ...।; C. om. न तस्य ° ... ° चतुर्थादिकम्; K. अस्यां for अत्र.

^{1.} AC. om. वार्कजम्भं च; K. वाक्° for वार्क°.

^{3.} K. वाक्जम्भं प्रक ° for वार्कजम्भवृक °; AC. om. वार्क °... ° न्नामकम्.

^{5.} AC. om. अगस्त्यस्य च राक्षोघ्नम्.

^{6.} A. अगस्त्यस्य स्वभूतं राक्षोघ्निमत्येतन्नामकं साम च । चकारो भिन्न-वाक्यद्योतकः । सौमकतवं च बृहदाग्नेयं वेति । न तस्य मायया च नेत्येकं साम । नातोवेति मन्द्रचतुर्थादिकं सौमकतवं.

^{8.} K. om. इति.

^{10.} A. om. अत्र; C. om. अप° ... बृहदाग्नेयीयं.

^{11.} AC. सोमसंबन्धिनः ऋतोः नामकम् for सोम ... दृष्टम्.

^{12.} K. before बृहद् adds वा अथवा; A. ° आग्नेय्यं for ° आग्नेयीयम्; C. नतत् नैतत् for बृहत्; A. अश्विद्वा for अग्नेर्वा; K. om. बृहत्संबन्धिन अग्नेर्वा.

प्रथमः अध्यायः (१२)

अगस्यस्य चैत्र राक्षोन्नम् ॥ १० ॥

श्रुष्टयमे नवस्य मे (सा. १०६) इत्यस्यां सामैकम् । हाउश्रुष्टय-ग्नेनवस्यमेहाउ (म्राम. ३. ११. १०६. १) इति मन्द्रस्वरादिकम् अगस्त्यस्य ऋषेः स्वभूतं राक्षोन्नमेतन्नामकं साम ॥ १०॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्थेयब्राह्मणे प्रथमाध्याये द्वादशः खण्डः ॥ २ ॥

Ye

5

^{2.} CK. अत्र for अस्यां.

^{4.} K. om. ऋषे:.

^{5.} A. द्वादश: खण्ड:; CK इति प्रथमस्य एकादश: (द्वादश: K.) खण्ड: for इति श्रीसायणाचुर्य्विर्ज्ञिते (C-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

त्रयोदशः खण्डः

इन्द्रस्य प्र मंहिष्ठीयानि चत्वारि । वसिष्ठस्य वासितं वैषां तृतीयम् ॥ १ ॥

प्रमंहिष्टाय गायत (सा. १०७) इत्यत्र चत्वारि सामान्युत्पन्नानि ।
प्रमण्हाइष्टायगायता (प्राम. ३. १२. १०७. १) इति मन्द्रद्वितीयादिकं
प्रथमम् । प्रमण्हिष्टाय (प्राम. ३. १२. १०७. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकं
द्वितीयम् । प्रमण्हिष्टायगा (प्राम. ३. १२. १०७. ३) इति चतुर्थमन्द्रादिकं
तृतीयम् । प्रमण्हिष्टाय (प्राम. ३. १२. १०७. ४) इति चतुर्थमन्द्रादिकं
तृतीयम् । एतानि चत्वारि इन्द्रस्य संबन्धीनि । प्रमण्हिष्टीयानि प्रमंहिष्टीयानि प्रमंहिष्टीयानि प्रमंहिष्टीयानि प्रमंहिष्टीयानि प्रमंहिष्टीयेन वा इन्द्रो चृताय वर्जं प्रावर्तयत् (तां. ज्ञा. १२. ६. ५.-६)
इति । अत्र नामान्तरम् । अथवा वसिष्ठस्य प्रमंहिष्टीयानि सामानि । एषां
मध्ये तृतीयस्य नामान्तरं दर्शयति — आसितं वैषां तृतीयम् । इति । एषां
मध्ये तृतीयं त्रित्वसंख्यापूरकम् आसितम् असितो नाम ऋषिः तत्संबन्धि ।
तथा ज्ञाझणम् — आसितं भवति । असितो वा एतेन दैवलस्त्रयाणां
लोकानां दृष्टिमपद्यत् (तां. ज्ञा. १४. ११. १८-१९) इति ॥ १ ॥

भरद्वाजस्य वाजभृद्वाजाभृद्वा वाजाभर्मीयं वा ॥ २ ॥

10. A. इन्द्रस्य for इन्द्र°.

5

10

15

17

- 12. A. प्रियानि for प्रमंहिष्ठीयानि.
- 13. A. मध्यस्य for मध्ये; C. वास्तं for आसितं.
- 14. C. त्रयत्वं संख्याकं, A. तृतीयत्वसंख्याकं for त्रित्वसंख्यापूरकं; A. आसितो for असितो.
 - 15. ACK. तया for तथा.
 - 17. C. वाजभ्र for वाजभृद्; A. °भवींयं, C. 'भिमिया for भर्मीयं

^{8.} C. After तृतीयम् । adds: प्रमंहिसीयं भवति प्रमाहिष्ठीयेन वा इन्द्रो वृत्राय वज्रं प्रवर्तयन्दिति अत्र नामान्तरम् । अथवा वसिष्ठस्य यत्; CK. मन्द्र- चतुर्थादिकं for चतुर्थं...

^{9.} C. मन्द्रस्य for इन्द्रस्य.

10

15

17

प्रसो अग्ने तवोतिभिः (सा. १०८) इत्यत्नैकं साम । प्रासोहाइ (प्राम. ३. १२. १०८. १) इति कुष्टद्वितीयादिकं भरद्व। जस्य ऋषेः स्वभूतं वाजभृत् वाजस्य वलस्य पोषकम् एतन्नामकम् । वा अथवा वाजाभृन्नाम । दीर्घ एव विशेषः । यद्वा वजाभर्मीयम् । सुवीराभिस्तरित वाजकर्मभिः (सा. १०८) इति वाजकर्मशब्दोऽस्ति । तद्युक्तमेतन्नामकं साम ॥ २ ॥

सौभराणि लीणि ॥ ३ ॥

तं गूर्धया स्वर्णरम् (सा. १०९) इत्यत्र सामत्रयमुत्पत्रम् । तं गूर्धायासुवर्णरोवा (य्राम. ३. १२. १०९. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकमाद्यम् । तं गूर्धयासुवर्णाराम् (य्राम. ३. १२. १०९. २) इति मन्द्रचतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयम् । तं गूर्धयास्वौहार्णागम् (य्राम. ३. १२. १०९. ३) इति मन्द्र-चतुर्थादिकं तृतीयम् । एतानि त्रीणि सुभिरर्नाम ऋषिः तेन दृष्टानि सामानि ॥ ३॥

पक्थस्य सौभरस्य सामनी द्वे । पथो वा पक्थस्य वा ॥ ४ ॥

मा नो गृणीथा अतिथिम् (सा. ११०) इत्यस्यां सामद्वयम् । मानाः (ग्राम. ३. १२. ११०. १) इति चतुर्थम्बरादिकं प्रथमम् । मानोहाउ (ग्राम. ३. १२. ११०. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयम् । ते उमे सौभरस्य सुभरिपुत्रस्य पक्थस्य एतन्नामकस्य ऋषेः स्वभृते सामनी । सौभरिमत्यत्न

^{1.} ACK. om. अत्र.

^{3.} C. जनस्य for बलम्य; C. adds च after वलम्य; K. च पोषणं for पोपकं.

^{4.} C. °कर्मीयं for °भर्मीयं. see CN.

^{5.} AC. नाम for साम; K. om. साम.

^{7.} A. कृतं, C. तु for उत्पन्नम्.

^{8.} AC. 'स्वणं' for 'सुवणं'.

^{9.} K. ° चतुर्थादिकं for चतुर्थमन्द्रादिकं.

^{11.} AC. सुभर: for सुभरि:.

^{12.} C. पार्थस्य for पक्थस्य.

^{17.} C. सौभरी ° ior सुभरि °; A. पार्थस्य for पक्थस्य.

10

15

18

ऋषिविकल्पं दर्शयति — पथो वा पक्थस्य वा इति । अथवा पथः पथि-संबन्धिनी वा । पक्थस्य अन्यगोलस्य ऋषेः स्वभूते सामनी । पक्थ इति केवलस्योपादानात् अन्यगोल इत्यवगम्यते ॥ ४ ॥

दैवानीकं च॥ ५॥

भद्रो नो अग्रिगहुत (सा. १११) इत्यत सामैकम् । भद्रो नः (माम. ३. १२. १११ १) इति चतुर्थतृतीयदिकं दैवानीकम् । देवानीको नाम ऋषिः तेन दृष्टम् । चकारो वाक्यभेदार्थः ॥ ५॥

गौतमं च साध्यं वा ॥ ६॥

यजिष्ठं त्वा वच्चमहे (सा. ११२) इत्यत्र सामैकम् । याजि (प्राम. ३. १२. ११२. १) इति तृतीयमन्द्रादिकं गौतमं तस्य संबन्धि । यद्वा साध्यम् । सिद्धिनीम ऋषिः तस्य संबन्धि ॥ ६ ॥

जमदमेश्र संवर्धः ॥ ७ ॥

तदग्ने युम्नमा भर (सा. ११३) इत्यत्नैकं साम । तदग्ने युम्नम् (माम. ३. १२. ११३. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं जमदग्नेः संवर्गनामधेयम् । संवर्गः स्तोत्नाणां फलपद इत्यर्थः ॥ ७॥

अगस्यस्य च राक्षोन्नम् ॥ ८॥

यद्वा उ विश्वतिः (सा. ११४) इत्यत्न सामैकम् । यद्वा ऊविश्वपतिः (माम. ३. १२. ११४. १) इति द्वितीयकुष्टद्वितीयादिकम् अगस्त्यस्य स्वभूतं

- 5. A. अस्य for अत्र.
- 6. AC. दैवानीको for देवानीको.
- 10. AC. गीतमसंबिन्धनो गीतमम् । तस्य संबिन्ध.
- 13. A. om. तदग्ने ... °साम.
- 14. C. adds सुवर्जा: and A. संवर्गात् before संवर्ग:.
- 15. CK. 'प्रदम् for प्रद:.

^{1, 2.} C. पार्थस्य for पक्षस्य.

प्रथमः अध्यायः (१३)

राक्षीर्मं रक्षोहननसमर्थमेतन्नामकं साम । रक्षोहननशब्दादणि उपधालोपे कुत्वे च कृते रूपम् । चकारो भिन्नवाक्यद्योतकः ॥ ८॥

इति श्री सायणाचर्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्थेबाझणे प्रथमाध्याये त्रयोदशः खण्डः ॥ १३ ॥

।। प्रथमाध्यायः समाप्तः ॥

॥ आग्नेयभाष्यं समाप्तम् ॥

^{1.} C. समर्थकम् for समर्थम्; K. णिचि for अणि.

^{3.} A. त्रयोदश: खण्ड:; C. इत्यार्षे[य] ब्राह्मणे प्रथमाघ्याये द्वादशः खण्डः for इति श्रीसायणाचार्यविरचिते

^{6.} C. om. आग्नेयभाष्यं समाप्तम्.

द्वितीयोऽध्यायः

प्रथमः खण्डः

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हाई निवारयन् । पुमर्थाश्वतुरो देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥ १ ॥ यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् । निर्ममे तमहं वन्दे विद्यातीर्थं महेश्वरम् ॥ २ ॥

रौद्रे द्वे मार्गीयवे द्वे ॥ १ ॥

तद्वी गाय सुते सचा (सा. ११५) इत्यत्र चत्वारि सामानि समुत्पन्नानि । तद्वौ होवा (प्राम. ३.१.११५.१) इति मन्द्रचतुर्थादिकं प्रथमम् । तद्वोगाया (प्राम. ३.१.११५.२) इति मन्द्रादिकं द्वितीयम् । ते उमे राद्रे हदस्य एतस्तं सामनी । नद्वोगायसुनेसचाए (प्राम. ३.१.११५.३) इति मन्द्रादिकं नृतीयम् । तद्वोगायसुनेसचाए । पुरुदूताय तत्वनाइ (प्राम. ३.१.११५.४) इति मन्द्रादिकं नुरीयम् । एते द्वे मार्गायवे । मृगयुर्नाम देवः तत्संबन्धिनी । ओर्जुणः (पा. ६.४.१४६) इति गुणः । तथा च ब्राह्मणम् — मार्गीयवं भवति । देवा वा एतं मृगयुर्नित वदन्ति (तां. ब्रा. १४.९.११-१२) इति ॥ १॥

उक्तकमिवपर्यासेन विकल्पान् दर्शयति —
अपि वा मार्गीयवं च रौद्रे च मार्गीयवं चैव ।
सर्वाणि वा रौद्राणि । सर्वाणि वा मार्गीयवाणि ॥ २ ॥

3. KA. om. वेदार्थस्य ... °महेश्वरम् ॥ २ ॥

5

10

19

^{11.} K. adds भवत: after सामनी.

^{12.} A. मन्द्रादिमन्द्रस्वरादि, C. मन्द्रमन्द्रादिकं for मन्द्रादिकं.

^{13.} A. मन्द्रादिमन्द्रमन्द्रतृतीयादिकं; C. मन्द्रमन्द्रद्वितीयादिकं for मन्द्रादिकं

^{14.} The sentence ओर्गुंण: इति गुण: found in CK. after वदन्ति.

^{16.} A. adds अस्ति after इति वदन्तीति; and C. सीर: after वदन्ती.

10

15

20

22

द्वितीयः अध्यायः (१)

अपि वा आद्यं साम मार्गीयवनामकम् । द्वितीयतृतीये आग्नी (साम्नी?) राद्रे । तुरीयम् मार्गीयवसहितं (संज्ञितं?) वा । अथवा सर्वाणि वा चत्वारि सामानि राद्राणि मार्गीयवाणि वा ॥ २ ॥

आश्वम् ॥ ३॥

यस्ते न्नं शतकतो (सा. ११६) इत्यत्नैकं साम । यस्तेन्ना र शतकताउ (प्राम. ३. १. ११६. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् आश्वम् अश्वः प्रजापितः तत्संबन्धि । अत्र ब्राह्मणम् — आश्वं भवति । अश्वो वै भृत्वा प्रजापितः प्रजा असुजत (तां. ब्रा. ११. ३. ४-५) इत्यादिकमनुसंधेयम् ॥३॥

ऐटते द्वे ॥ ४ ॥

गाव उप वदावटे (सा. ११७) इत्यत्न सामद्वयमुत्पन्नम् । गावः । एगावाः (ग्राम. ३.१.११७.१) इति चतुर्थमन्द्रादिकमाद्यम् । ओइगावाः (ग्राम. ३.१.११७.२) इति द्वितीयतृतीयादिकं द्वितीयम् । ते द्वे ऐटते । इटतो नाम ऋषिः तेन दृष्टे सामनी ॥ ४॥

श्रीतकक्षे द्वे ॥ ५ ॥

अरमश्वाय गःयत (सा. ११८) इत्यत्न सामद्वयोत्पत्तिः । अराम् अश्वाय (प्राम. ३. १. ११८. १) इति तृतीयद्वितीयादिकं प्रथमम् । अरमश्वाय-गायतारमश्वोदा (प्राम. ३. १. ११८. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयम् । ते द्वे श्री (श्वु?) तकक्षस्य ऋषेः स्वभूते ॥ ५॥

तन्वस्य पार्थस्य सामनी द्वे । दावसोर्वाङ्गिरसस्योत्तरम् । वितष्टस्य निवेष्ट्रौ द्वौ इडानां वा संक्षार उत्तरम् ॥ ६ ॥ तमिन्द्रं वजयामित (सा. ११९) इत्यस्याम् ऋचि चत्वारि सामा-न्युत्पन्नानि । तत्र तिमन्द्रां वाजयामसी. (३. १. ११९. १) इति द्विनीय-

- 1. K. अग्नी for आग्नि°.
- 2. A. om. सर्वाणि वा.
- 6. A. अश्वरूप:, C. अश्वरूपं for अश्व:.
- 16. C. द्वितीयतृतीयादिकं, A. तृतीयादिकं for तृतीय".
- 20. A. निवेषी, C. निषेवपेष्टवी DS: निवेष्टी for विवेष्ट्री. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

15

17

कुष्टादिकमाद्यम् । तिमन्द्रां वाजयामसि हाउ (३. १. ११९. २) इति द्वितीयकुष्टादिकं द्वितीयम् । ते द्वे पार्थस्य पृथा नाम — ऋषिः, तदपत्यस्य तन्वस्य एतन्नामकस्य सामनी । अथवा अनयोर्मध्ये उत्तरं द्वितीयमाङ्गिरसस्य अङ्गरसः पुलस्य दावसोः — एतत्संज्ञकस्य ऋषेः साम । अल बाह्मणम् — दावसुनिधनं भवति (तां. ब्रा. १५. ५. १२) इत्यादि । दावसुर्वा एतदाङ्गिरसः पशुकामः सामागञ्चयत् (तां. ब्रा. १५. ५. १४) इति । तिमन्द्रं वाजयामसीए (माम. ३. १. ११९. ३) इति मन्द्रमन्द्रादिकं तृतीयम् । औहोइहुवाहोइ । तिमन्द्रं वाजायामसि (माम. ३. १. ११९. ४) इति द्वितीयतृतीयादिकं चतुर्थम् । ते द्वे विसष्टस्य निवेष्ट्रो द्वी एतन्नामधेये भवतः । विशेष्यस्य पुंठिङ्गत्वाद्विशेषणं द्वाविति पदं तिष्ठङ्गमेवेति न विरोधः । अथवा अनयोर्मध्ये उत्तरं तुरीयम् इडानां संक्षारः एतन्नामकम् ॥ ६ ॥

शार्यातानि लीणि ॥ ७ ॥

त्विमन्द्र बलादिध (सा. १२०) इत्यत्र सामलयम् । हाउत्विमन्द्रा (माम. ३. १. १२०. १) इति मन्द्रादिकं प्रथमम् । त्विमन्द्रबलादिधीए (माम. ३. १. १२०. २) इति मन्द्रादिकं द्वितीयम् । त्विमन्द्रबलादिधिसहसाः (माम ३. १. १२०. ३) इति चतुर्थमन्द्रस्वरादिकं तृतीयम् । एतानि लीणि शार्यातानि । शर्यातेः स्वभ्तानि । तेन दृष्टानि ॥ ७ ॥

^{2.} K. पृथि: for पृथा.

^{3.} AC. उत्तर° for उत्तरं.

^{7.} A. मन्द्रादि मन्द्रमन्द्रादिकं for मन्द्रमन्द्रादिकं.

^{9.} AC. ऋष्टा° for °तृतीया°, A. निवेषौ, C. निवेष्वौ for निवेष्ट्रौ; C. om. द्वौ.

^{11.} K. om. अथवा.

^{12.} AC. शाय्यातानि for शार्यातानि; the commentator reads शाय्यातानि.

^{15.} A. मन्द्रातिमन्द्रं C. मन्द्रमन्द्रादिकं for मन्द्रादिकं ; C. °मिन्द्रा ... ° साहसाः for °मिन्द्र °... ° सहसाः; A. त्वामिन्द्राबलदधीसहासाह for त्विमन्द्र °...

^{16.} A. °मन्द्रादि ° for °मन्द्र °.

^{17.} K. शर्यातस्य for शर्याते:. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

द्वितीयः अध्यायः (१)

इन्द्राण्याः साम् ॥ ८॥

यहा इन्द्रमबर्धयत् (सा. १२१) इत्यत्तैकं साम । यज्ञ इन्द्र-मवर्धायात् (प्राम. ३. १. १२१. १) इति मन्द्रादिकम् इन्द्राण्याः एतन्नामि-कायाः देवतायाः साम । इन्द्रवरुण — (पा. ४. १. ४९) इति स्त्रेण डीपानुकी भवतः ॥ ८ ॥

5

गौपूक्तं चाख्यस्कं च ॥ ९ ॥

यदिन्द्राहं यथा त्वम् (सा. १२२) इत्यत सामद्रयम् । तत्र यदिन्द्राहं यथौ (प्राम. ३. १. १२२. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं प्रथमम् । आऔहोवाहाइ । यदिन्द्राहाम् (प्राम. ३. १. १२२. २) इति द्वितीयतृतीया- दिकं द्वितीयं साम । क्रमेण गौषृक्ताश्चसूक्ते गोष्क्त्यश्चसूक्तिनामानौ द्वावृषी । ताभ्यां दृष्ट । पूर्वपदात् (पा. ८. ३. १०६) इति सूत्रेण सकारस्य षत्वम् । समुच्चयार्थश्चकारः ॥ २ ॥

10

गौरीवितम् ॥ १०॥

पन्यं पन्यमित्सोतारः (सा. १२३) इत्यत्नैकं साम । पन्यंपन्यम् (प्राम. ३. १. १२३. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं गौरीवितनामकम् ॥ १० ॥

15

गाराणि त्रीणि ॥ ११ ॥

इदं वसो सुतमन्धः (सा. १२४) इत्यत्न सामत्रयम् । इदंवसाउ (श्राम. ३. १. १२४. १) इति मन्द्रादिकम् । इदांवसोसुतमन्धाः (श्राम. ३. १. १२४. २) इति मन्द्रचतुर्थीदिकम् । इदंवसोसुतमन्धाए (श्राम. ३. १.

- 2. A. om. यज्ञ ° वर्द्धायात्.
- 3. AC. add मन्द्रादिमन्द्र before मन्द्रादिकं.
- 4. Λ. om. देवताया:; С. देवतायास्य for देवतायाः, K. adds स्वभूत before साम.
 - 7. K. om. यदिन्द्राहं ... तत्र.
 - 10. ACK. गौपूनताइव ' for गोप्नत्यइव '.
 - Λ. नौ for ताभ्यां दृष्टे; Κ. मूक्त ο for मूत्रेण.
 CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

१२४. ३) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् । एतानि त्नीणि सामानि गाराणि — गरो नाम ऋषिः तस्य स्वभूतानि । अत्र ब्राह्मणम् — गारं भवति । एनेन वै गर इन्द्रमप्रीणात् (तां. ब्रा. ९.२.१६.) । इति ॥ ११ ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्षेयब्राह्मणे द्वितीयाध्याये प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

^{!.} AC. add मन्द्रादि° before मन्द्र°; K. °मन्द्रान्तादिकम् for °मन्द्रा-दिकम्; C. गर° for गरो°.

^{4.} A. प्रथमः खण्डः, C. इत्यार्षेयज्ञाह्मणे द्वितीयाध्यस्य प्रथमः खण्डः. for इति श्रीमायणाचार्यविरचिते

द्वितीयः खण्डः

सौपर्णानि लीणि शारुप्रवेतसानि वा विलम्बसौपर्णं वैषां तृतीयम् ॥ १॥

उद्रेदिभ श्रुतामघम् (सा. १२५) इत्यत्र सामत्रयम् । उद्रेदभ्यो-वा (प्राम. ३. २. १२५. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकमाद्यम् । उद्रेदिभश्रुता-माघाम् (प्राम. ३. २. १२५. २) इति मन्द्रमन्द्रादिकं [द्वितीयम्]। उद्र-दिभश्रुतामघम् । ईयइयाहाइ (प्राम. ३. २. १२५. ३) इति मन्द्रचतुर्थादिकं [तृतीयम्]। एतानि त्रीणि सामानि सौपणीनि सुपर्णसंबन्धीनि। सुपर्णो नाम ऋषिः। अथवा शारुप्रवेतसानि शा(श?)रुप्रवेतसः एतन्नामकस्य ऋषेः स्वभूतानि एतेन दृष्टानि। अथवा एषां मध्ये तृतीयम् अन्तिमं साम विलम्ब-सौपर्णनामकम्। अत्र ब्राह्मणम् — विलम्बसौपर्णं भवति। आत्मा वा एष सौपर्णानाम् इत्यादि। पक्षावेताविभतो भवतो ये सप्तमनवमयोवीव वा अन्तरात्मा पक्षौ लम्बते यदन्तरात्मा। पक्षौ विलम्बते। तस्मा द्विलम्बसौपर्णम् (तां. ब्रा. १४. ९. १९-२०) इति॥ १॥

शाकलम् ॥ २॥

यदद्य कच वृत्रहन् (सा. १२६) इत्यत्तेकं साम । यदद्यकाच (ग्राम. ३.२.१२६.१) इति चतुर्थमन्द्रादिकं शकलनाम्ना ऋषिणा दृष्टम् । शकलशब्दावृ दृष्टं सामेत्यर्थे अण् । अस्य शकलसंबन्धित्वं ब्राह्मणे श्रूयते — शाकलं भवति । एतेन वै शकलः पश्चमेऽहनि प्रत्यतिष्ठत् । प्रतितिष्ठति (तां ब्रा. १३.३.९-४०) इति ॥ २ ॥

2. A. चार ° for शार °.

- 6. AC. add मन्द्रादि before मन्द्र°; K. मन्द्रादिकं for मन्द्र ... दिकं
- 9. A. चाह° for शाह°.
- 12. C. om. पक्षा°...°वमयोर्; C. वाव सा for वीव वा.
- 13. C. विलम्बते for लम्बते.
- 16. A. om. अत्र.
- 18. C. यत्र. for अण् ; AC. शाकल° for शकल°.
- 19. C. शकलं for शकल:;

5

i 0

15

10

15

19

आभरद्वसवे द्वे ॥ ३ ॥

य आनयत् परावत (सा. १२७) इत्यस्यां सामद्वयम् । य आहाउ (ब्राम. ३. २. १२७. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । य आनयत् । परावाता (ब्राम. ३. २. १२७. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते द्वे आभगद्वसवे आभगद्वसुसंबन्धिनी ॥ ३ ॥

तान्वे द्वे ॥ ४ ॥

मान इन्द्राभ्या दिशः (सां. १२८) इत्यत्न सामद्वयम् । मान इन्द्राभियादाइशाः (प्राम. ३. २. १२८. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकं प्रथमम् । माना आइन्द्राभियादिशाः (प्राम. ३. २. १२८. २) इति मन्द्रचतुर्थतृतीयादिकं [द्वितीयम्]। एते द्वे तान्वे। तन्वो नाम ऋषिः तेन दृष्टे।। ४।।

इन्द्रस्य रोहितक्रूर्लीये द्वे विश्वामितस्य वा ॥ ५ ॥

एन्द्र सानसि रियम् (सा. १२९) इत्यत्न सामद्रयम् । एन्द्रमा (माम. ४.२. १२९. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकमाद्यम् । एन्द्र मानसाइम् (माम. ४.२. १२९. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयम् । एते द्वे इन्द्रस्य संबन्धिनी । रोहितक्लीये एतन्नामधेये । एतत्देवतानिबन्धनं नाम । अथवा विश्वामित्रस्य ऋषेः सामनी । अनयोर्विश्वामित्रसंबन्धित्वं ब्राह्मणे — रोहितक्लीयं भवति [आजिजित्यै ।] एतेन वै विश्वामित्रो रोहिताभ्यां रोहितक्ल आजिमजयत् । विश्वामित्रो भरतानाम् इत्यादि । स एते सामनी अपदयत् (तां. ब्रा. १४. ३. ११-१३) इति ॥ ५ ॥

^{4.} AC. om. चतुर्थ °.

^{7.} A. trans. मान ... ° इशा: after प्रथमम् ; C. om. प्रथमम्.

^{9.} A. trans. माना ° ... ° दिशा: after सामद्वयम् (L. 12.);

^{13.} AC. om. आद्यम्; AC. om. एन्द्र ... द्वितीयम्.

^{15.} A. °नामके for °नामधेये.

^{16.} C. शेष: for ऋषे:; C. adds हि after ब्राह्मणे.

^{17.} C. om. 看.

^{18.} A. अजनयत् for अजयत्; C. om. विश्वामित्रो भरतानाम्. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

15

19

इन्द्राण्याः सामनी द्वे ॥ ६ ॥

इन्द्रं वयं महाधनः (सा. १३०) इत्यत्र सामद्वयम् । इन्द्राम् । इद्रि वायाम् (माम. ४. २. १३०. १) इति कुष्टद्वितीयादिकं प्रथमम् । इन्द्राम् । इन्द्राम् । इन्द्रं वयाम् (माम. ४. २. १३०. २) इति मन्द्रादिकं द्वितीयम । एते द्वे इन्द्राण्याः सामनी ॥ ६ ॥

इन्द्रस्य च सहस्रबाहवीयम् ॥ ७ ॥

अपिनत् कदुनः सुतम् (सा. १३१) इत्यत्रैकं साम । अपि-वत्कादूवस्सुताम् (प्राम. ४. २. १३१. १) इति मन्द्रादिकम् । इन्द्रस्य च सहस्रबाह्वीयम् । सहस्रबाहुशब्द्रोपेतम्, एतन्नामकम् । मत्वर्थीयञ्छः ॥ ७॥

> धृषतो मारुतस्य साम । भरद्वाजस्यादारसृत् । धृषतश्चैव मारुतस्य साम । भरद्वाजस्य चैवादारसृती ॥ ८ ॥

वयामेन्द्र त्वायवः (सा. १३२) इत्यत पञ्च सामानि । वयमा इन्द्रा (प्राम. ४. २. १३२. १) इति द्वितीयकुष्टादिकं प्रथमं मारुतस्य मरुत्पुत्रस्य धृषत एतन्नामकस्य ऋषेः साम । हा उचयमिन्द्रा (प्राम. ४. २. १३२. २) इति मन्द्रादिकं द्वितीयं भरद्वाजस्यादारसृन्नामकम् । अस्य निर्वचनं ब्राह्मणे द्वितम् — दिवोदासं चै भरद्वाजस्य पुरोहितं नानाजनाः पर्ययन्त इत्यादि । अनेन दारे नासृन्मेति त[द]दारसृतोऽदारसृच्चम् (तां. ब्रा. १५. ३. ७) इति । वयमिन्द्रा (प्राम. ४. २. १३२. ३) इति मन्द्रादिकं तृतीयं मारुतस्य धृषतः एतन्नामकस्य ऋषेः स्वभूतम् । वया-

- 2. C. om. °द्वयम्; A. सामनी for सामद्वयम्.
- 3. C. om. प्रथमम्; AC. om. इन्द्राम्.
- 4. CK. om. द्वितीयम्; K. adds सामनी after एत.
- 7. A. om. साम । अपिबत् ... मन्द्रादिकम्.
- 9. AC. पतनामकम् foi °पेतमेतन्नामकम्.
- 10. C. om. भरद्वाजस्या°...° मारुतस्य साम; Λ. 'दारसूक् for 'दारसृत्.
- 12. AC. वयमिन्द्रेति for वयमा इन्द्रा इति.
- 15. C. °सृष्टान्ना ° for °सृन्ना °.
- 16. К. निर्णीतम् for दिशतम्; А. "द्वाजपुरो" for "द्वाजस्य"; С. नामनाजन्याम for नानाजनाः.
- - 19. C. द्वितीयम् for तृतीयम्; AC. एव साम for एतन् ... स्वभूतम्.

CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

15

17

मोहो । इन्द्रा (याम. ४. २. १३२. ४) इति मन्द्रचतुर्थादिकं तुरीयम् ! वयामीहोवाहाइ । इन्द्रा (याम. ४. २. १३२. ५) इति तृतीयद्वितीयादिकं पञ्चमम् । एते द्वे भरद्वाजस्यैवादारसृती एतन्नामके एव ॥ ८ ॥

ऐध्मवाहानि त्रीणि ऐध्महाराणि वा ॥ ९ ॥

आ घा ये अग्निमिन्धते (सा. १३३) इत्यस्यां सामत्रयमुत्पन्नम् । आघाये अग्निमिन्धताइ (प्राम. ४. २. १३३. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकं प्रथमम् । आघायहहा (प्राम. ४. २. १३३. २) इति मन्द्रचतुर्थादिकं द्वितीयम् । औहो आघायाए (प्राम. ४. २. १३३. ३) इति मन्द्रादिकं तृतीयम् । एतानि श्रीणि ऐदमवाहानि इध्मवाहसंबन्धीनि एतन्नामकानि सामानि । अथवा ऐध्महाराणि इध्महारसंबन्धीनि एतन्नामानि । इध्म [नो वहने] वा हरणे वा एतानि सामानि विनियुक्तानि इत्यर्थः ॥ ९ ॥

अहं: पैड्वस्य सामाहेध्मो (°हिन्नो ?) वा पेड्वस्य पेट्वस्य वा ॥ १० ॥

भिनिध विश्वा अप द्विषः (सा. १३४) इत्यस्यां सामैकम् । भि । ध्योहाइ (ग्राम. ४. २. १३४. १) इति मन्द्रचतुर्शादिकं पेड्स्याहेः साम [वा अथवा आहेध्मो (अहिझो?) पेड्स्य पेल्वस्य वा साम] ॥ १०॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्षेयेब्राह्मण द्वितीयाध्याये द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

^{5.} K. अत्र for अस्यां.

^{6.} CK. om. प्रथमम्.

^{7.} CK. om. द्वितीयम्.

^{8.} CK. om. तृतीयम्; AC. add मन्द्र ° besore मन्द्रादिकं.

^{9.} A. om. सामानि.

^{10.} C. "बन्धिनी for "बन्धीनि; C. "न्नामकं "न्नामानि; AC. adds निबन्धने before इध्मनो"; AC. इध्मावाहरणे for इध्म ... हरणे, see CN; K. om. इध्म ... एतानि.

^{12.} CK. पैध्वस्य for पैड्स्य; K. 'हैड्मो for 'हैध्मो see CN; C. पैल्यस्य for पैल्वस्य.

^{15.} AC. चतुर्थमन्द्रादिकं for मन्द्रचतुर्थादिकं.

तृतीयः खण्डः

ऐषं च॥१॥

इहेन शृण्य एषाम् (सा. १३५) इत्यत्नेकं साम । इहेनाशृण्य-एषाम् (म्राम. ४. ३. १३५. १) इति द्वितीयकुष्टादिकम् ऐपम् एषेति पदयुक्तम्, एतन्नामकम् ॥ १॥

पौषं च ॥ २ ॥

इम उ त्वा विचक्षते (सा. १३६) इत्यस्यामेकं साम । इम-उत्वाविचक्षते (ग्राम. ४. ३. १३६. १) इति चतुर्थतृतीयादिकं वा पौपं पूषदेवताकम्, एतत्संज्ञकम् ॥ २ ॥

मारुतं च संवेशीयम् । सिन्युषाम वा ॥ ३ ॥

समस्य मन्यवे विशः (सा. १३७) इत्यस्यामेकं साम । समस्या-मा (प्राम. ४. ३. १३७. १) इति कुष्टद्वितीयादिकं मस्तां स्वभूतं संवेशीयं संवेशशब्दयुक्तमेतन्नामकम् । अथवा सिन्धुषाम । सिन्धुर्नाम ऋषिः ॥ ३॥

हाविष्मते द्वे । हाविष्कृते द्वे ॥ ४ ॥

देवानामिदवो महत् (सा. १३८) इत्यत्र समचतुष्टयम् । अत्र देवा । नाम् (आम. ४.३.१३८.१) इति मन्द्रादिकं प्रथमम् । हाउदेवा-नामिदवोमहद्भाउ (आम. ४.३.१३८.२) इति मन्द्रादिकं द्वितीयम् । एते दे हाविष्मते हविष्मन्तामाङ्गरा ऋषिः । तेन दृष्टे । देवानामिदवोहाउमा-हात् (आम. ४.३.१३८.३) इति मन्द्रचतुर्थादिकं तृतीयम् । देवानामिदवो-

- 4. A. एपम् इषे:, C. एषष्यं K. एष ऋषे: for ऐषम् ऐषेति.
- 9. C. पुरुषदैवतम् for पूषदेवताकम्.
- 12. A. om. ऋष्ट°; om. स्वभूतं; C. adds वा स्वभूतं after स्वभूतं; C. स्वेमयं स्वेदशब्द° for संवेशीयं...
 - 16. CK. om. प्रथमम्.
 - 17. CK. om. द्वितीयम्;
 - 18. C: हाविष्कृते for हाविष्मते.
 - 19. C. तुर्यिम् 101 तृतीयम्.

5

10

15

10

15

18

महात् (ग्राम. ४. ३. १३८. ४) इति मन्द्रमन्द्रादिकं तुरीयम् । एते द्वे हाविष्कृते । हविष्कृदङ्गरा ऋषिः । तेन दृष्टे । हविष्मांश्च व हविष्कृचा- ङ्गिरमावास्ताम् (तां ब्रा. ११. १०. १०) इति ब्राह्मणम् । अत्र ऋषिद्योतनाय द्वितीयसामान्ते ओहोवा हविष्मते इति हि निधनं पठितम् । पश्चातृतीयसामान्ते ओहोवा हविष्कृते इति [च] हि निधनं पठितम् ॥ ४ ॥

काक्षीवतं च ॥ ५ ॥

सोमानां स्वरणं कृणुहि (सा. १३९) इत्यस्थामेकं साम । सोमाना स्वरणाम् (ग्राम. ४.३.१३९.१) इति मन्द्रद्वितीयादिकं काक्षीवतम् । कक्षीवान्नाम ऋषिः । तेन दृष्टम् । अस्य साम्नः कक्षीवत्संवन्धित्वं ब्राह्मणे श्रूयते — काक्षीवतं भवति । कक्षीवान् वा एतेनोशिजः प्रजापति भृमानमगच्छत् (तां. ब्रा. १४. ११. १६-१७) इति ॥ ५ ॥

औषसं च ॥ ६ ॥

बोधनमनाः (सा. १४०) इत्यत्नैकं साम । बोधनमनाः (ग्राम. ४. ३. १४०. १) इति मन्द्रादिकम् औषसम् उषसः संबन्धि ॥ ६ ॥

भरद्वाजस्य मोक्षे द्वे । दक्षणिघनं वैनयोः पूर्वम् ॥ ७॥ अद्य नो देव सवितः (सा. १४१) इत्यत्र सामद्वयोत्पत्तिः । अद्यनोदेवसवितः । औहोवा (ग्राम. ४. ३. १४१. १) इति मन्द्रचतुर्थीदिकं प्रथमम् । अद्या । नोदेवसा (ग्राम. ४. ३. १४१. २) इति तृतीयद्वितीयादिकं

- 1. ACK. "चतुर्थादिकं for "मन्द्रादिकं; C. तृतीयम् for तुरीयम्.
- 3. C. ऋषि: for ऋषि °.
- 4. A. om. औहो वा, A. इत्यभि for इति हि; AC. om. पठितम्; A. पश्चिमं तु रयं सा°; C. पञ्चमं तुरीयं सा° for पश्चात्तृतीयसा°; K. om. पश्चात् K. तुरीय° for तृतीय see CN.
 - 5. AC. अभि for हि.
 - 7. K. अत्र for अस्याम्.
 - 10. C. ° शिजं for ° शिज:.
 - 13. A. om. बोधनमना: इति.
 - 14. K. उप:° for उषस:.
 - 18. CK. om. प्रथमम. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

15

19

[द्वितीयम्]। ते द्वे भरद्वाजस्य मौक्षे एतन्नामधेये। अथवा अनयोः साम्नोः पूर्वं साम दक्षणिधनं दक्षाया इत्यस्य निधनम् । अत्र ब्राह्मणम् — प्रजापितः प्रजा असृजत इत्यादि । तास्वेतेन साम्ना दक्षायेत्योजो वीर्य-सद्धान् (तां. त्रा. १४. ५. १३) इति ॥ ७ ॥

भारद्वजानि त्रीणि । आर्षभानि वा सैन्धुक्षितानि वा ॥८॥ कस्य वृषमो युवा (सा. १४२) इत्यस्यां सामत्रयमुत्पन्नम् । क्रवस्यवार्षभोयुवा (माम. ४. ३. १४२. १) इति क्षुष्टद्वितीयादिकं [प्रथमम्] । कुवाकुवा (प्राम. ४. ३. १४२. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयम् । ऐही गैही । कर्यवृषभोयुवा (ग्राम. ४. ३. १४२. ३) इति मन्द्रादिकं तृतीयम् । एतानि त्रीणि सामानि भारद्वाजानि भरद्वाजेन दृष्टानि । अथवा आर्षभानि । 10 ऋषभो नाम ऋषिः तस्य स्वभृतानि । यद्वा सैन्धुक्षितानि सिन्धुक्षित्सं-बन्धीनि ॥ ८॥

शाक्त्यसामनी द्वे ॥ ९ ॥

उपहरे गिरीणाम (सा. १४३) इति अत्र द्वे सामनी उत्पन्ने। उपहराइ (ग्राम. ४. ३. १४३. १) इति कुष्टद्वितीयादिकं प्रथमम् । इदा-मीदाम् (ग्राम. ४. ३. १४३. २) इति तृतीयद्भितीयादिकं द्वितीयम् । एते द्वे शाक्त्यसामनी । शक्तिनीम वसिष्ठस्थापत्यम् ऋषिः । तेन दृष्टे ॥ ९ ॥

> वार्षधरे द्वे । कुत्सस्य प्रस्तोको द्वौ ॥ १० ॥ प्र संप्राजं चर्षणीनाम् (सा. १४४) इत्यस्यां चत्वारि सामान्युत्-

- 1. C. तद्दे for ते द्वे; AC. गौतमस्य, K. भारद्वाजस्य for भरद्वाजस्य.
- 2. C. दक्षायाश्यस्य for दक्षाया इत्यस्य ...; AC. अस्य for अत्र.
- 6. AC. क्वास्य for क्वस्य.
- C. om. द्वितीयम्; K. om. द्वितीयम् । ... तृतीयम्.
- C. om. त्तीयम्. 9.
- AC. तत् ° for तस्य. 11.
- 15. CK. om. प्रथमम.
- CK. om. द्वितीयम्.
- 16. AC. वसिष्ठापत्यऋषि: for वसिष्ठस्यापत्यम् ऋषि:

10

पन्नानि । तत्र प्रसंग्राजम् (ग्राम. ४. ३. १४४. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । प्रसंग्राजोहाइ (ग्राम. ४. ३. १४४. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते हे वार्षथरे । वृपंथरसंज्ञो नाम ऋषिः । तेन दृष्टे । संज्ञायां भृतृवृज्ञिः (पा. ३. २. ४६) इति वृषंथरशब्दः । प्रसंग्राजंच (ग्राम. ४. ३. १४४. ३) इति तृतीयचतुर्थादिकं तृतीयम् । प्रसंग्राजंचर्षणीनामिन्द्रंस्तोतान (ग्राम. ४. ३. १४४. ४) इति चतुर्थमन्द्रादिकं [तुरीयम्] । ते द्रे, — जुन्सस्य संवन्धिनौ प्रस्तोकौ प्रकर्षस्तवनयोस्यौ — एतन्नामके । विशेष्यस्य पुलिङ्गत्वाद् विशेषणं द्वाविति पदं तिलङ्गमिति नास्ति विरोधः ॥ १० ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकाशे आर्षेयबाद्मणे द्वितीयाध्याये तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

I ACK. cm. चतुर्थ °; A. adds प्रथमम् after ° मन्दादिकम्.

^{2.} AC. उभे for है.

^{3.} CK. वर्षं ° for वृषं °.

^{4.} AC. वार्ष for वृषं.

चतुर्थः खण्डः

औपगवे द्वे ॥ १ ॥।

अपादु शिप्यन्धसः (सा. १४५) इत्यत्र सामद्रयमुत्पन्नम् । अपा-दुशी (माम. ४.४. १४५. १) इति मन्द्रस्वरादिकं प्रथमम् । अपादृशि-प्रियंधसाः (माम. ४.४. १४५. २) इति मन्द्रद्वितीयादिकं द्वितीयम् । ते द्वे औषगवे उपगुना दृष्टे ॥ १॥

अत्र ऋषिनामविकल्पान् दर्शयति —

सौश्रवसे वाथमथे वा मथाथे वा सौमिले वा दौखि-ण्डिने वा ॥ २ ॥ 5

10

अथवा सौश्रवसनामके एते सामनी । सौश्रवसं भवति । उपगुर्वे सौश्रवसः (तां. ब्रा. १४. ६. ७-८) इति ब्राक्षणम् । यद्वा अथमथनामके सौमित्रे वा शैखिण्डिननामधेये वा ॥ २ ॥

त्वाष्ट्रीसाम ॥ ३ ॥

इमा उ त्वा पुरुवसः (सा. १४६) इत्यत्नैकं सामोत्पन्नम् । इमा-उत्वा (म्राम. ४. ४. १४६. १) इति मन्द्रादिकं त्वाष्ट्रीसामनामकम् । 15 त्वाष्ट्रीसाम भवति । इन्द्रं वा अक्ष्यामयिणं भृतानि नास्वापयन् । (तां ब्रा. १२. ५. १८-१९) इत्यादि ब्राह्मणमनुसंधेयम् ॥ ३ ॥

त्वष्ट्ररातिथ्ये द्वे ॥ ४ ॥

अत्नाह गोरमन्वत (सा. १४७) इत्यत्र सामद्वयोत्पत्तिः । आत्ना (ग्राम. ४. ४. १४७. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । हावात्ना (ग्राम. ४. ४.

- 5. CK. om. द्वितीयम्.
- 6. A. ° गवेन for ° गुना.
- 7. C. कल्पं for °कल्पान्.
- 11. C. adds भवति after बाह्मणम्; C. tians. from यद्वा अथमथ-नामके to षष्ठं साम गौरीवितनामकम् p. 70. L. 21. (आ. ब्रा. 2.5.2.) after अङ्गिरसस: संबन्धीनि p. 74. L: 7. (2. 6. 1.). CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

15

17

१४७. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । ते द्वे त्वष्टुरातिथ्यनाम-धेये ॥ ४॥

पौषे द्वे ॥ ५ ॥

यदिन्द्रो अनयत् (सा. १४८) इत्यत्र सामद्वयोत्पत्तः । यदिन्द्रोया (ग्राम. ४. ४. १४८. १) इति मन्द्रादिकम् । यदिन्द्रो अनयद्रिताए (ग्राम. ४. ४. १४८. २) हति मन्द्रादिकम् । एते द्वे पौषे पौषनामके ॥ ५ ॥

श्यावारवे द्वे ॥ ६ ॥

गौर्धयति (सा. १४९) इत्यत्र सामद्वयम् । गौर्द्धयांए (म्रान. ४. ४. १४९. १) इति मन्द्रमन्द्रादिकं प्रथमम् । गौर्द्धयति मरुतामे (म्राम. ४. ४. १४९. २) इति मन्द्रमन्द्रादिकं द्वितीयम् । ते द्वे इयावाक्ष्ये एतन्नामके ॥ ६ ॥

प्रजापतेः सुतंरियष्ठीये द्वे । सहोरियष्ठीये वा ॥ ७ ॥

उप नो हरिभिः (सा. १५०) इत्यत्न सामद्रयोत्पत्तिः । उपनो हिरिभिस्सुतोवा (ग्राम. ४. ४. १५०. १) इति द्वितीयकुष्टादिकं प्रथमम् । उपनो हाहोहा (ग्राम. ४. ४. १५०. २) इति मन्द्रचतुर्थादिकं द्वितीयम् । एते द्वे सुतंरियष्ठशब्दयुक्ते । एतन्नामके । द्वितीयसामान्ते सुतः श्रिष्ठा इति निधनत्वेन साम्नि पठितत्वात् । वा अथवा सहोगियष्ठीये एतन्नामधेये ॥ ७ ॥

^{1.} AC. च for चतुर्थमन्द्रादिकम् ; K. °नामके for नामधेये.

^{5.} K. adds प्रथमम् after मन्द्रादिकम् .

^{6.} AC. adds मन्द्र° before मन्द्रादिकम् ; K. adds द्वितीयम् after मन्द्रादिकम् ; K. om. पौषनामके.

^{8.} K. अस्यां सामद्वयोत्पत्तिः for अत्र सामद्वयम्.

^{9,} A. मन्द्रादि° for मन्द्र°; K. om. प्रथमम्.

^{10.} AC. om. मन्द्रमन्द्रादिकम् ; K. om. द्वितीयम् .

^{14.} K. आद्यम् for प्रथमम्.

^{15.} A. om. मन्द्र°;

^{16.} A. adds सहोरियष्ठीये वा after ° युक्ते; AC. om. एतन्नामके । द्वितीयसामान्ते; K. adds हि after इति.

^{17.} K., om. साम्नि; C. om. एतन्नामधेये; A. om. from एतन्नामधे-ये to एते द्वे p. 71. L. 19; सहोरियष्ठीये see CN. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

इप्टाहोत्रीयं चाप्सरसं वापांनिधिः ॥ ८॥

इष्टा होत्रा असृक्षत (सा. १५१) इत्यत्रैकं साम । इष्टाहोताः (ग्राम. ४. ४. १५१. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । इष्टाहोत्रीयम् । इष्टाहोत्र-शब्दयुक्तमेतन्त्रामधेयम् । मतौ छः स्रत्नसन्नोः (पा. २. ५. ५९) इति मत्यर्थे छः । अथवा अप्सरसनामकम्, अपानिधिनामकं वा । उद्धि-[निधि]रिति निधनत्वेन साम्नि पठितम् ॥ ८॥

5

प्रजापतेर्निधनकामं सिन्धुषाम वा ॥ ९ ॥

अहमिद्धि पितुष्परि (सा. १५२) इति अत्नकं सामोत्पन्नम् । अहमिद्धाइ पितुःपराइ (ग्राम. ४.४.१५२.१) इति चतुर्थमन्द्रादिकं प्रजापतेः निधनकामनामकम् । औहो औहोवा हाउ वा इति सामनिधनत्वेन पठितत्वात् । यद्वा [सिन्धुषाम सिन्धुर्नाम ऋषिः तत्संबन्धि साम ॥ ९ ॥]

10

रेवत्यश्च वाजदावयों वा ॥ १० ॥

रेवतीनीः सधमाद (सा. १५३) इति अतैकं सामोत्पन्नम् । रेवतीनाः (प्राम. ४. ४. १५३. १) इति मन्द्रादिकं रेवत्यः रेवतीशब्दयुक्तं साम । रेवतीपदवचने [न] सामाभिधीयते इति तत्पदस्यैवोपादानं कृतम् । ततु स्त्रीलिङ्ग-मिति न विरोधः । वा यद्वा वाजदावर्यः । एतन्नामधेयम् । वाजदावर्यो भवन्ति । अनं वै वाजः (तां. ब्रा. १३. ९. १२.-१३) इत्यादि लिङ्गम् । वाज-दावर्यो रेवत्यो मातरः (तां. ब्रा. १३. ९. १७) इति च ब्राह्मणमनुसंधेयम् ॥१०॥

15

सौमापोषं च गोअश्वीयं वा ॥ ११ ॥

सोमः पूषा च चेततुः (सा. १५४) इत्यस्यामेकं साम । सोमः पूषा (प्राम. ४. ४. १५४. १) इति मन्द्रादिकम् । सोमपूषदेवताकमेतन्नामकं साम । देवताद्वनद्वे च (पा. ६. ३. २६) इत्यादिना उभयपदवृद्धिः । चकारो भिन्नवाक्यद्योतनार्थः । वा यद्वा गोअश्वीयम् एतच्छब्दयुक्तं साम । गावो अश्वा इति निधनत्वेन साम्नि पठितम् ॥ ११ ॥

20

इति श्रीसायणाचर्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आष्येत्रासणे द्वितीयाध्याये चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

2526

CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

^{4.} K. om. एतन्नामधेयम्

^{11.} K. अथवा for यद्वा.

पश्चम: खण्ड:

वैतहव्यानि त्रीणि । ओकोनिधनं वैषां तृतीयम् ॥१॥ पान्तमा वो अन्धसः (सा. १५५) इत्यल सामलयोत्पत्तः । तत्र पान्तमावो अन्धसाः (प्राम ४. ५. १५५. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं प्रथमम् । पान्तमावोअन्धसः (प्राम. ४. ५. १५५. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकं प्रथमन् । द्वितीयम् । पान्तम् (प्राम. ४. ५. १५५. ३) इति तृतीयमन्द्रादिकं तृतीयम् । एतानि त्रीणि वैतहव्यानि । वीतहव्यो नाम ऋषिः । यद्वा एषां मध्ये तृतीयं साम ओकोनिधनम् एतन्नामधेयम् । ओका इति निधनं गीतम् ॥१॥

शाक्त्यसामनी द्वे । गौरीविते द्वे । शाक्त्यसाम चैव गौरीवितं चैव । सर्वाणि वा शाक्त्यसामानि । सर्वाणि वा गौरीवितानि ॥ २ ॥

प्रव इन्द्राय मादनम् (सा. १५६) इत्यत्र षट्र सामानि उत्पन्नानि।
तत्र प्रत्रइन्द्रा (ग्राम. ४. ५. १५६. १) इति कुष्टद्वितीयादिकं प्रथमम् ।
प्रवाइन्द्रा (ग्राम. ४. ५. १५६. २) इति कुष्टद्वितीयादिकं प्रथमम् ।
एते द्वे शाक्त्यसामनी । शक्तिनीम विसष्टस्यापत्यम् ऋषिः । प्रवर्द्धया (ग्राम. ४. ५. १५६. ३) इति द्वितीयतृतीयादिकं तृतीयम् । प्रयोहोचा (ग्राम. ४. ५. १५६. ४) इति द्वितीयकुष्टादिकं तुरीयम् । ते उमे गौरी-विते । एतन्नामध्यके । प्रवोददा (ग्राम. ४. ५. १५६. ५) इति द्वितीयतृतीयादिकं प्रश्चमं शाक्त्यं सामैव । प्रवः (ग्राम. ४. ५. १५६. ६) इति
चतुर्थमन्द्रादिकं षष्ठं साम गौरीवितनामकम् । गौरीवितिर्वा एतच्छावत्यो

^{3.} AC om. पान्तम् ... ° त्पत्तिः.

^{15.} K. ° द्वितीयादिकं for द्वितीयकुष्टादिकं.

^{16.} AC. विसष्ठापत्य ऋषिः foi वासिष्ठस्यापत्यम् ऋषिः ...

^{17.} K. ° कुष्टादिकं for ° तृतीयादिकं.

^{18.} AC. om. तुरीयम्.

^{21.} C. After a break from यद्वा अथमथ° (p. 67. L. 11) resumes from गौरीवितिर्वा; K. after °नामकम् adds: गौरीवितं भवति.

ब्राह्मणोऽतिरिक्तमपश्यमुद्गौरीवितं भवति । (तां. ब्रा. ११. ५. १४) इति हि ब्राह्मणम् । यद्वा सर्वाणि पर् सामानि शाक्त्यसामानि । यद्वा सर्वाणि गौरीवितानि ॥ २ ॥

काण्वे द्वे ॥ ३ ॥

वयमु त्वा तिदिर्थाः (सा. १५७) इत्यस्यां सामद्वयमुत्पन्नम् । वयंवायाम् (याम. ४. ५. १५७. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । वयमूत्वा-तिदिर्थाः (याम. ४. ५. १५७. २) इति मन्द्रद्वितीयादिकम् । ते उमे काण्वे कण्वेन दृष्टे ॥ ३ ॥

गोरीविते द्वे । श्रीतकक्षं तृतीयम् ॥ १ ॥

इन्द्राय मद्दने सुतम् (सा. १५८) इत्यत्न सामत्रयमुत्पन्नम् । इन्द्रायमद्धनाइ (ग्राम. ४. ५. १५८. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । इन्द्रायमद्धनेहाउ (ग्राम. ४. ५. १५८. २) इति मन्द्रादिकम् । एते द्वे गौरी-विते एतन्त्रामधेये । इन्द्रायमद्धनेसुतम् । इन्द्रायमोवा (ग्राम. ४. ५. १५८. ३) इति चतुर्थमन्द्रादिकं तृतीयम् । श्रौतकक्षं श्रुतकक्षो नाम ऋषिः तेन दृष्टम् ॥ ४ ॥

सौमिले द्वे । इहवदैवोदासं तृतीयम् ॥ ५ ॥

अयं त इन्द्र सोमः (सा. १५९) इत्यत्र सामत्रयमुत्पन्नम् । अयंत आ (ग्राम. ४. ५. १५९. १) इति मन्द्रस्वरादिकम् । अयंतइन्द्रसोमाः (ग्राम. ४. ५, १५९, २) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । एते द्वे सौमित्रे एतन्नाम-भेये । अयंत इन्द्रसोमः (ग्राम, ४, ५. १५९. ३) इति चतुर्थतृतीयादिकं तृतीयं साम इहवदैवोदासम् । दिवोदासेन दृष्टम् । अत्र ईहेति हि निधनम् ॥ ५ ॥

19. A. after a break from एतन्नामधेये (p. 68, l. 17) resumes from मौिमत्रे.

.15

10

20

^{20.} AC. "मन्द्रा" for "त्तीया".

^{21.} ΛC. om. तृतीयं; Λ. om. हि. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

15

रैणवे द्वे वैणवे वा। शाक्करवर्णं वैनयोः पूर्वम्। औदले द्वे। वीङ्कं वैनयोः पूर्वम् ॥ ६॥

सुरूपकृतनुमृतये (सा. १६०) इत्यत चत्वारि सामान्युत्पन्नानि । तत्र सरू (प्राम. ४. ५, १६०. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । सुरूहाहाउ (प्राम. ४. ५. १६०. २) इति मन्द्रस्वरादिकम् । एते द्वे रैणवे एतन्नामधेये भवतः । यहा वैणवनामधेये । अथवा एतयोः साम्नोः पूर्वमादिमं साम शाकरवर्णसंज्ञम् । सुरूपकृत्नूमृतायाइ (प्राम. ४. ५. १६०. ३) इति द्वितीयतृतीयादिकम् । सुरूपकृ (प्राम. ४. ५. १६०. ४) इति चतुर्थमन्द्रा-दिकम् । एते द्वे सामनी औदले एतत्संज्ञे भवतः । उदलो वा एतेन वैश्वामित्र (तां. ब्रा. १४. ११. ३४) इति हि ब्राह्मणम् । यद्वा एनयोः पूर्वं वीङ्गनामधेयम् ॥ ६ ॥

आर्षभानि लीणि । सैन्युक्षितानि वा वाध्यूरवानि वा ॥ ७॥ अभि त्वा वृषभा सुते (सा. १६१) इत्यल सामत्रयमुत्पन्तम् । अभित्वा वृषभासुनाइ (ग्राम. ५. ५. १६१. १) इति मन्द्रचतुर्थोदिकम् । अभित्वा वृषभासुते अभ्याहाउ (ग्राम. ५. ५. १६१. २) इति मन्द्रस्वरा-

अभित्वा वृषभासुते अभ्याहाउ (माम. ५. ५. १६१. २) इति मन्द्रस्वरा-दिकम् । अभित्वा वृषभासुते । सुतं सृजोवा (माम. ५. ५. १६१. ३) इति मन्द्रचतुर्थोदिकम् । एतानि त्रीणि सामानि आर्षभानि । यद्वा सैन्धुक्षितानि

वाध्युदवानि वा । वाध्युश्वो नाम ऋषिः ॥ ७ ॥

कोत्से द्वे । पाञ्चवाजे वा दारावाजे वा ॥ ८ ॥

20

24

य इन्द्र चमसेष्वा (सा. १६२) इत्यत्न सामद्रयमुत्पन्नम् । याही-न्द्रा (ग्राम. ५. ५. १६२. १) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । यहनद्रचामासे-पुवा (ग्राम. ५. ५. १६२. २) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् । एते द्वे कौत्से । कुत्सो नाम ऋषिः । यद्वा पाश्चवाजे एतन्त्रामधेये । अथवा दाशवाजे एतत्संज्ञे भवतः ॥ ८ ॥

^{4.} A. adds प्रथमम् after °मन्द्रादिकम्; K. मूरू for सुरू.

^{5.} A. °स्वरादि for °स्वरादिकम्.

^{9.} AC, उभे for दे.

^{10.} A. अनयो: for एनयो:.

^{12.} C. वाधियश्वानि for वाधियश्वानि.

सौमेधानि लीटिः । पूर्वतिथानि वा पौर्वातिथानि वा ॥ ९ ॥

योगेयोगे तवस्तरम् (सा. १६३) इत्यतः सामत्यमुत्पन्नम् । योगे-योगेतवस्ताराम् (प्राम. ५. ५, १६३. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं प्रथमम् । योगेयोगेतवस्ताराम् (प्राम. ५. ५. १६३ २) इति मन्द्रमन्द्रादिकं द्वितीयम् । योगेयोगेतवाहाउस्ताराम् (प्राम. ५. ५. १६३. ३) इति मन्द्रचतुर्थादिकं [तृतीयम्] । एतानि त्वीणि सामानि सोमेधानि । सुमेधा नाम ऋषिः । अपि वा पूर्वतिथानि । पौर्वातिथानि वा पूर्वतिथिसंबन्धीनि ॥ ९ ॥

दैवातिथं च मैधातिथं वा ॥ १०॥

आ त्वोता नि षीदत (सा. १६४) इत्यस्यामेकं साम। आतू। एतानि (ग्राम. ५.५.१६४.१) इति तृतीयद्वितीयादिकं दैवातिथं [देवातिथेः] स्वभूतम्। सपुत्रोऽश्चनायंश्चरत्ररण्य (तां. ब्रा. ५.२.१२) इत्यादि ब्राह्मणमनुसंधेयम्। वा अथवा [मैधातिथं] मेधातिथिनीम ऋषिः तेन दृष्टम् ॥ १०॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थमकारो आवेयनामणभाष्ये द्वितीयाध्याये पञ्चमः खण्डः ॥ ५ ॥

14

^{3.} СК. om. प्रथमम्.

^{4.} CK. om. द्वितीयम्.

^{11.} C. °यश्चान् for °यंश्चरन् °.

^{12.} A. मैधातिश्चिम् श्रित भेडातिश्चिनिम्। Deoband. In Public Domain.

षष्ठः खण्डः

आङ्गिरसानि त्रीणि ॥ १ ॥

इदं ह्यन्वोजसा (सा. १६५) इत्यत सामत्रयमुत्पन्नम् । इद्ांमे (म्राम. ५. ६. १६५. १) इति मन्द्रमन्द्रादिकं प्रथमम् । इद्र्रहिया औहो (म्राम. ५. ६. १६५. २) इति मन्द्रचतुर्थादिकं द्वितीयम् । इद्र्रह्मन् ओजसा (म्राम. ५. ६. १६५. ३) इति मन्द्रमन्द्रादिकं तृतीयम् । एतानि त्नीण्याङ्गि-रसानि । अङ्गिरसः संबन्धीनि ॥ १॥

भत्नेवम् ऋषिविकल्पं दर्शयति ---

अपि वा माधुच्छन्दसं कौञ्चं घृतरचुनिधनं प्राजापत्यं माधुच्छन्दसं वैव ॥ २ ॥

एगां मध्ये आदिमं माधुच्छन्दसम् । द्वितीयं क्रीश्चनामधेयम् । तृतीयं प्राजापत्यं प्रजापतिस्वभूतं घृतञ्चिक्तिधनम् । घृतञ्चता [इति निधनयक्तम् ।] अत्र विकल्पः । वा यद्वा तृतीयं साम माधुच्छन्दममेव ॥ २

वाम्राणि लीणि । प्रैयमेधानि वा वैयश्वानि वाश्वानि वोद्रातृदमनानि वा ॥ ३॥

महाँ इन्द्रः पुरश्च नः (सा. १६६) इत्यत्न सामत्रयमुत्पन्नम् । महाः इन्द्रापः (ग्राम. प. ६. १६६. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं प्रथमम् । महाहाः इन्द्राः (ग्राम. प. ६. १६६. २) इति मन्द्रचतुर्थादिकं द्वितीयम् । महाः

- 4. A. auds मन्द्रादि before मन्द्र°; CK. om. प्रथमम्.
- 5. CK. om. द्वितीयम् ; A. तृतीयं for द्वितीयम्.
- 6. A. मन्द्रादिमन्द्रं for मन्द्र^ ...; K. om. तृतीयम् .
- 7. CA. add त्रीणि after °संबन्धीनि; C. trans. from यद्वा अथमथ-नामके p. 67. L. 11. (आ. 2.42...) to षष्ठं साम गौरीवितनामकम् p. 70. L. 21. (आ. 2.5.2.) after अङ्गिरसः संबन्धीनि.
 - 9. A. अथवा for अपि वा.
 - 14. C. वात्राणि for वाम्राणि.
 - 17. K. om. प्रथमम्;
 - 18. A. चतुर्थमन्द्रादि for मन्द्र °...; K. om. द्वितीयम्. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

15

18

इन्द्रापः पुरश्चनाः (ग्राम. ५. ६. १६६. ३) इति चतुर्थमन्द्रादिकं [तृतीयम् ।] एतानि त्रीणि वाम्राणि वम्रसंबन्धीनि । यद्वा प्रैयमेधानि । प्रियमेधो नाम ऋषिः । अपि वा वैयश्वानि – व्यश्वो नाम ऋषिः । यद्वा आश्वानि अश्वभूत-प्रजापतिसंबन्धीनि । अथवा उद्गातृद्मनानि एतन्नामधेयानि ॥ ३ ॥

गौरीविते द्वे । आपालवैणवे द्वे । वैणवे वापाले वाकूपारे वा पारववे वा ॥ ४ ॥

आ तू न इन्द्र क्षुमन्तम् (सा. १६७) इत्यत्न च्यारि सामान्युत्-पन्नानि । आतून आ (ग्राम. ५.६.१६७.१) इति मन्द्रादिकं प्रथमम् । अतृन इन्द्र क्षुमान्ताम् (ग्राम. ५.६.१६७.२) इति मन्द्रचतुर्थादिकं द्वितीयम् । एते द्वे गौरीवित्तनामधेये । आतूनइ (ग्राम. ५.६.१६७.३) इति चतुर्थमन्द्रादिकं तृतीयम् । आतून इन्द्र क्षुमान्ताम् (ग्राम. ५.६.१६७.४) इति मन्द्रमन्द्रादिकं तुरीयम् । एते द्वे आपालवैणवनामधेये । यद्वा वैणवापालापरनामधेये । यद्वा आकूपारे आकूपारनामधेये । आकूपारो नाम कश्यपः । अथवा पारववे वा । [एतन्-] नामके ॥ ४ ॥

> धुरोः सामनी द्वे । महागोरीवितं तृतीयम् । गौरीवितं वैव ॥ ५ ॥

अभि प्र गोपति गिरा (सा. १६८) इत्यत सामत्रयमुत्पन्नम् । अभी अभी । प्रगोपातिगिरा (म्राम. ५.६.१६८.१) इति चतुर्थ-मन्द्रादिकं प्रथमम् । अभी अभी । प्रगो (म्राम. ५.६.१६८.२) इति 10

15

^{2.} A. वाज्राणि वज्र°; C. वात्राणि वत्र° for वाम्राणि वम्र°.

^{3.} C. अवभृत for अश्वभूत .

^{8.} K. om. प्रथमम्.

^{10.} K. om. द्वितीयम्.

^{11.} K. om. तृतीयम्

^{12.} K. om. तुरीयम्.

^{14.} K. ऋषि: for कश्यप:.

^{19.} K. on C नियंत्रम् Vipi दिस्तीयम् Col. Deoband. In Public Domain.

10

15

20

चतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयम् । एते द्वे धुरोः सामनी । अभि । प्रगो (ब्राम. ५. ६. १६८. ३) इति मन्द्रतृतीयादिकं तृतीयं सह।गौरीवितनामकम् । यद्वा गौरीवितनामकमेव वा ॥ ५ ॥

वाचःसामनी द्वे । महावामदेव्यं तृतीयम् । वामदेव्यं वैव ॥ ६॥

क्या निश्चित्र आ श्रुवद् (सा. १६९) [इत्यत्र] सामत्रयमुत्पन्नम् । क्यानश्ची (प्राम. ५.६.१६९.१) इति मन्द्रादिकं प्रथमम् । होवाइ । होवाइक्यानश्ची (प्राम. ५.६.१६९.२) इति मन्द्रादिकं द्वितीयम् । एते द्वे वाचःसामनामके । काया (प्राम. ५.६.१६९.३) इति तृतीयमन्द्रादिकं महावामदेव्यम् [तृतीयम्] । यद्वा वामदेव्यमेत्र । वामदेव्यं भवति । एतेन वै वामदेवोऽन्नस्य पुरोधामगच्छद् । (तां. ब्रा. १३.१.२६-२७) इति हि ब्राह्मणम् ॥ ६॥

इन्द्रस्य सत्रासाहीये द्वे । अजितस्य वाजिती ॥ ७॥

त्यम् वः सत्नासहं (सा. १७०) इत्यत्र सामद्वयोत्पत्तिः । त्यम्वाः (म्राम. ५ ६. १७०. १) इति मन्द्रादिकं मथमम् । त्याम् । उवस्सत्नासाहम् (म्राम. ५. ६. १७०. २) इति द्वितीयतृतीयादिकं द्विती-यम् । एते दे इन्द्रस्य सत्नासाहीये सत्रासाहशब्दयुक्ते । सत्नासाहीयं मवति । यद्वा असुराणामसोढमासीत् । तद्देवाः सत्नासाहीयेनासहन्त । सत्नेनानसक्ष्महीति तत्सत्नासाहीयस्य सत्नासाहीयत्वम् । (तां. ब्रा. १२. ९. २१) इति ब्राझणम् । यद्वा अजितस्य वाजिती इति ॥ ७॥

^{7.} К. от. प्रथमम्.

^{8.} K. om. द्वितीयम्.

^{9.} C. तृतीयं for तृतीय°

^{14.} C. °त्रय° for °द्वय°

^{15.} К. от. प्रथमम्

^{16.} AC. तृतीयद्वितीया° for द्वितीय°; K. om. द्वितीयम्.

^{18.} C. सुराणां for असुराणां.

^{19.} C. सर्वेकानसक्षमहीति, A. सत्रनानमृ ° for सत्रेनान °. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

वामदेव्यं च ॥ ८॥

सदसस्पितमद्भुतम् (सा. १७१) इत्यतैकं साम । सादा (याम. ५. ६. १७१. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं वामदेव्यम् । चकारो भिन्नवाक्यद्योतनार्थः ॥ ८ ॥

अश्विनोश्च साम ॥ ९॥

5

ये ते पन्था अधो दिवः (सा. १७२) इत्यत एकं साम । हाइ । आप्सुदाक्षा (प्राम. ५. ६. १७२. १) इत्यादि द्वितीयद्वितीयादिकम् अश्विनोः साम ॥ ९ ॥

गौतमस्य च भद्रम् ॥ १०॥

भद्रं भद्रम् (सा. १७३) इत्यत्तैकं साम । भद्रं भाद्राम् 10 (ग्राम. ५. ६. १७३. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकं गीतमस्य भद्रम् ॥ १०॥

अश्विनोश्चेव साम । सोमसाम वा ॥ ११ ॥

अस्ति सोमो अयः सुतः (सा. १७४) इत्यत्नैकं साम । अस्तिसोम (म्राम. ५. ६. १७४. १) इति तृतीयचतुर्थादिकम् अश्विनोश्चेव [साम।] सोमसाम वा।। ११।।

15

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थमकारो आर्षेयब्राह्मणे द्वितीयाध्याये षष्ठः खण्डः ॥ ६ ॥

^{7.} AC. ° कुष्टादिकं for ° द्वितीयादिकं.

^{11.} K. गोतमस्य for गौतमस्य.

^{14.} K. ° द्वितीयादिकं ि चतुर्थादिकम् . CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

सप्तमः खण्डः

त्वाष्ट्रीसाम च ॥ १ ॥

ईङ्खयन्तीरपस्युवः (सा. १७५) इत्यत्रैकं साम । ईङ्खयन्तीः (म्राम. ५. ७. १७५. १) इति मन्द्रादिकं त्वाष्ट्रीसामनामकम् ॥ १॥

गोधासाम च ॥ २॥

निक देवा इनीमिस (सा. १७६) इत्यत्रैकं साम । निकदेवाः (माम. ५. ७. १७६. १) इति मन्द्रादिकं गोधासाम ॥ २ ॥

सवितुश्च साम ॥ ३॥

दोषो आगाद् (सा. १७७) इत्यत्रैकं साम । दोषो आगात् (प्राम. ५. ७. १७७. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं सिनतुः साम ॥ ३॥

उषसश्च साम ॥ ४ ॥

एवो उषा अपूर्व्या (सा. १७८) इत्यत्नैकं साम । एवो उषाः (प्राम. ५. ७. १७८. १) इति मन्द्रादिकम् उषसः साम । सर्वे चकारा भिन्नवाक्य-चोतकाः ॥ ४॥

त्वष्टुरातिथ्ये द्वे ॥ ५ ॥

इन्द्रो दधीचो अस्थिभिः (सा. १७९) इत्यत्र सामद्वयम् । इन्द्रोदधीचोअस्थिभिरियाईया (प्राम. ५. ७. १७९. १) इति कुष्टद्वितीया- दिकं प्रथमम् । इन्द्रोदधाह (प्राम. ५. ७. १७९. २) इति मन्द्रादिकं द्वितीयम् । एते द्वे त्वष्टुरातिथ्यनामके ॥ ५॥

पोषं च ॥ ६॥

इन्द्रेहि मत्स्यन्धसः (सा. १८०) इत्यत्रैकं साम । इन्द्रेहि माहाउ (माम. ५. ७. १८०. १) इति मन्द्रादिकं पीषम् ॥ ६॥

- 11. K. उष:° for उषस:.
- 13. AC. om. सर्वे.
- 16. K. adds उत्पन्नम् alter ° द्वयम् .
- 17. A. कृष्टादिकं for कृष्टद्वितीयादिकं.
- 19. A. °तिथ्ये for °तिथ्य ° and om. ° नामके.

5

10

15

-

22

इन्द्रस्य च माया ॥ ७ ॥

आ तु न इन्द्र वृत्रहन् (सा. १८१) इत्यत्रैकं साम । आत्औहो (ग्रामः ५. ७. १८१ १) इति तृतीयद्वितीयादिकम् इन्द्रस्य माया । एतन्नामकम् ॥ ७ ॥

इन्द्रस्य सांवर्ते द्वे । संवर्तस्य वाङ्गिरसस्य ॥ ८ ॥

ओजस्तदस्य तित्विषे (सा. १८२) इत्यत्र सामद्रयमुत्पन्नम् । हा । हाउना । ओजस्तदस्यितित्विषे (ग्राम. ५. ७. १८२. १) इति मन्द्रद्वितीयादिकं प्रथमम् । ओजस्तदास्यितित्विषाइ (ग्राम. ५. ७. १८२. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयम् । एते द्वे इन्द्रस्य सांवर्ते रक्षःसंवर्तन-हेतुभूते । तथा च ब्राह्मणम् — देवानां वै यज्ञं रक्षांस्यिजिघांसंस्तान्येते-नेद्रः संवर्तमुपावपद्यत् संवर्तमुपावपत् तस्मात् सांवर्तम् (तां. ब्रा. १४. १२. ७) इति । यद्वा एते सामनी आङ्गिरसस्य संवर्तस्य स्वभूते ॥ ८॥

शौनःशेषं च च्यावनं वा ॥ ९ ॥

अंयमु ते समतसि (सा. १८३) इत्यत्नैकं साम । अयामु (म्राम. ५. ७. १८३. १) इति चतुर्थतृतीयादिकं शौनःशोपम् । या अथवा च्यावनं च्यवनदृष्टं साम ॥ ९ ॥

प्रतीचीनेडं च काशीतम् ॥ १०॥

वात आ वातु (सा. १८४) इत्यत्रैकं साम । वातआवातु (प्राम. ५. ७. १८४. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं प्रतीचीनेडं काशीतम्

3. C. चतुर्थतृतीयादिकं for तृतीयद्वितीयादिकं.

- 4. K. °नामिका for °नामकम.
- 8. K. om. प्रथमम्.
- 9. K. om. द्वितीयम्; K. सवताङ्गिरसस्येति for रक्षः संवर्तन°.
- 10. K. adds सांवर्त भवति before देवानां.
- 11. A. सांवर्तमुपा° for संवर्तमुपा°.
- 15. C. om. चतुर्थतृतीयादिकं; C. adds तच् before गीन:; C. यद्वा च्यावनं वा for वा अथवा च्यावनं.
 - 16. CK. om. च्यवनदृष्टं साम.
 - 17, 19. प्रतीचेनैइंं €्राः अत्रीजीक्रों इंumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

15

एतन्नामधेयकम् । ईडेत्यस्य वा निधनम् । तथा च ब्राह्मणम् – प्रतीचीनेडं काशीतं भवति । पराचीिमर्वा अन्याभिरिडाभी रेतो दधतेत्यथैतत् प्रतीचीनेडं काशीतम् । (तां. ब्रा. १५. ५. १६) इति ॥ १०॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आवर्येब्राह्मणे द्वितीयाध्याये सप्तमः खण्डः ॥ ७ ॥

^{2.} अत्यामि° for अन्याभि°; C. °रिडाभिरेते for °रिडाभी रेतो° K. दधदेति for दधतेति.

^{3,} K. चीनैडं for °चीनेडं. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

अष्टमः खण्डः

सौमिलं च॥१॥

यः रक्षन्ति (सा. १८५) इत्यत्तैकं साम । यः रक्षन्तिप्रचेत्ताः (ग्राम. ५. ८. १८५. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं सौमित्रम् । समित्रः कुत्सः तेन दृष्टम् । सुमित्रः कुत्सः कन्याण आस इत्यादि । स तपोऽतप्यत । स एतत्सौमित्रमप्रयत् । (तां. त्रा. १३.६.९-१०) इति [अन्तं] हि ब्राह्मणम् ॥ १

5

इयावाइवे च ॥ २ ॥

गन्यो षु णो यथा पुरा (सा. १८६) इत्यत सामद्वयोत्पत्तिः । गन्योपुणोयथापुरा (ग्राम. ५. ८. १८६. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकमाद्यम् । गन्योषुणोयथापुराए (ग्राम. ५. ८. १८६. २) इति मन्द्रमन्द्रादिकं [द्विती-यम् ।] एते द्वे द्वयादाद्वे । स्यावाश्वो नाम ऋषिः ॥ २ ॥

10

शैखण्डिनं च॥३॥

इमास्त इन्द्र (सा. १८७.) इत्यतैकं साम । इमास्तई (ग्राम. ५.८.१८७.१) इति मन्द्रादिकं शैखण्डिनम् ॥ ३ ॥

वैतहव्यं च ॥ ४ ॥

15

अया धिया च गन्यया (सा. १८८) इत्यत्नैकं साम । आया-धियाचगन्याया (प्राम. ५.८.१८८.१) इति मन्द्रादिकं वैतहन्यम् । वीतहन्यो नाम ऋषिः ॥ ४॥

भारद्वाजं च॥ ५॥

पावका नः सरस्वती (सा. १८९) इत्यत्रैकं साम । पावकानईया (म्राम. ५. ८. १८९. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकं भारद्वाजं भरद्वाजेन इष्टम् ॥ ५ ॥

20

- 5. C. आङ्गिरस: for कल्याण आस इत्यादि.
- 8. A. °द्वयम् for °द्वयोत्पत्तिः.
- 9. K. om. आद्यम्.
- 17. K. adds: मन्द्र° before मन्द्रादिकं.
- 21. K. भरद्वजेन दृष्टं भारद्वाजम् for भार°...; K. तेन for भरद्वाजेन. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

आरुणस्य च वैतहव्यस्य साम सौभरं वा ॥ ६ ॥

क इमं नाहुषीषु (सा. १९०) इत्यत्रैकं साम । कइमम् (ग्राम. ५.८.१९०.१) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् आरुणस्य च वैतहच्यस्य साम । वा अथवा सीभरम् ॥ ६ ॥

'सौभरं चैव ॥ ७ ॥

आ याहि सुषुमा हि ते (सा. १९१) इत्यत्रैकं साम । आयाहिसू (माम. ५.८.१९१.१) इति मन्द्रादिकं सीभरसेव ॥ ७॥

पाष्टीहे द्वे ॥ ८॥

महि त्रीणाम् (सा. १९२) इत्यत्र सामद्वयम् । माहाइत्राडणाम् (माम. ५.८.१९२.१) इति तृतीयद्वितीयादिकं प्रथमम् । महीत्रीणामवर्-स्तूए (माम. ५.८.१९२.२) इति मन्द्रादिकं द्वितीयम् । एते द्वे पाष्टीहे पाष्ट्रवाडाक्रिरसः तेन दृष्टे । दृष्टं साम (पा. २.३.४७) इत्यर्थे अणि भसंज्ञायां वा रूपम् ॥ ८॥

साकमश्वं च धुरां वा साम ॥ ९ ॥

15 त्वावतः (सा. १९३) इत्यत्रैकं साम। त्वावतो (ग्राम. ५. ८.१९३. १) इति कुष्टद्वितीयादिकं साकमश्चम् । वा अथवा तत्साम धुरां सामनामधेयम् तथा च ब्राक्षणम् — साकमश्चं भवति । यदेव साकमश्चस्य ब्राह्मणं

भवति तदु धुरां सामेत्याहुः (तां. ब्रा. १४. ९. १७) इति ॥ ९ ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आवेयेब्राह्मणभाष्ये द्वितीयाध्याये अष्टमः खण्डः ॥ ४ ॥

^{3.} K. अरुणस्य for आरुणस्य.

^{4.} C. यद्वा for वा अथवा.

^{9.} CK. ° द्वयोत्पत्तिः for ° द्वयम्.

^{10.} CK. om. प्रथमम्.

^{11.} CK. om. द्वितीयम्.

^{12.} K. अधिकारे for अर्थे.

नवमः खण्डः

यामं च ॥ १ ॥

उ च्वा मन्दन्तु सोमाः (सा. १९४) इत्यत्नैकं साम । उत्वामन्द-न्तुसोहोमाः (प्राम. ५. ९. १९४. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकं यामं यमेन दष्टम् । चशब्दो भिन्नवाक्यद्योतनार्थः ॥ १॥

आद्भिरसं च हरिश्रीनिधनम् ॥ २॥

गिर्वणः पाहि नः सुतम् (सा. १९५) इत्यत्रैकं साम । गिर्वण:-पाहिनः सुतम् (ग्राम. ५. ९. १९५.१) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् आङ्गिरसम् अङ्गिर:संबन्धि हरिश्रीनिधननामकम् । अत्र हरिश्रीरिति हि निधनं गीतम्।। २

वैरूपं च॥३॥

सदा व इन्द्रः (सा. १९६) इत्यत्रैकं साम । सादा । वहन्द्राः (ग्राम. ५. ९. १९६. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं वैरूपं विरूपऋषिणा दृष्टम् ॥ ३ ॥

आसितं च सिन्ध्रषाम वा ॥ ४ ॥

आ त्या विशन्त्यन्दवः (सा. १९७) इत्यत्रैकं साम । आत्वा-विशन्तियन्दावाः (प्राम. ५.९.१९७.१) इति मन्द्रादिकम् आसितम्. असितो नाम ऋषि:, तेन दृष्टम् । वा यद्वा सिन्धुपामैतत् । पूर्वपदादि-पत्वम् ॥ ४ ॥

यमस्यार्कः इन्द्रस्य वा॥५॥

इन्द्रमिद्राथिनो बृहद् (सा. १९८) इत्यत्रैकं साम । इन्द्रमिद्रा-थिनोचृहात (ग्राम. ५. ९. १९८. १) इति मन्द्रतृतीयादिकं यमस्यार्कः। अथवा इन्द्रस्यार्कः ॥ ५ ॥

9. AC. om, 信.

12. CK. om. विरूपऋषिणा दृष्टम्.

16. After (इ)न्दवा: A. repeats again from त्वष्टुरातिथ्ये दे (2.7.5) upto आत्वाविशस्त्रिवन्दाकातं NipA Cunad de माइ० के के शिवा क महाराष्ट्रिकता.

5

10

15

20

15

19

सौमिले द्वे॥६॥

इन्द्र इषे ददातु नः (सा. १९९) इत्यत्न सामद्वयोत्पत्तिः । इन्द्र-इषेददातुनः । ओहाइ (भाम. ५. ९. १९९. १) इति चतुर्थमन्द्रादिक-माचम् । इन्द्रइषेददातुनांए (भाम. ५. ९. १९९. २) इति मन्द्रमन्द्रादिकं द्वितीयम् । एते द्वे सौमित्र सुमित्रो नाम ऋषिः कुत्सः ॥ ६ ॥

इन्द्रस्य चाभयंकरम्॥ ७॥

इन्द्रो अङ्ग महद्भयम् (सा. २००) इत्यत्नैकं साम । इन्द्रोअङ्गा (माम. ५. ९. २००.१) इति मन्द्रादिकम् इन्द्रस्य चाभर्यकरम् ॥ ७॥

त्वाष्ट्रीसाम च ॥ ८॥

10 **इमा उत्वा** (सा. २०१) इत्यत्रैकं साम । इमाउत्वा (ग्राम. .५९. २०१. १) इति मन्द्रादिकं त्वाष्ट्रीसाम ॥ ८ ॥

पौषं च ॥ ९ ॥

इन्द्रा नु पूषणा (सा. २०२) इत्यत्रैकं साम । इन्द्रानुपू (ग्राम. ५. ९. २०२.१) मन्द्रादिकं पौषं पूषदेवताकम् ॥ ९ ॥

इन्द्राण्याः साम ॥ १० ॥

न कि इन्द्र त्वदुत्तरम् (साम. २०३) इत्यत्रैकं साम। न। क्ये नाकी (माम. ५.९.२०३.१) इति चतुर्थचतुर्थादिकम् इन्द्राण्याः साम। इन्द्रवरुण (पा. ४,१.४९) इति ङीषानुकौ ॥ १०॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आषेयेब्राह्मणे द्वितीयाध्याये नवमः खण्डः ॥ ९ ॥

^{4.} K. om. आर्यम्; K. om. मन्द्र°.

^{5.} K. om. ऋष:.

^{17.} ACK. चतुर्थमन्द्रादिकं for चतुर्थं°....

द्शमः खण्डः

रयावाश्वं च तारणं वा ॥ १॥

तरणिं वो जनानाम् (सा. २०४) इत्यत्रैकं साम । तरणिवाः (५. १०. २०४. १) इति मन्द्रादिकं क्यात्राश्चम् । अथवा तारणं ॥ १॥

वैरूपं च॥ २॥

असुग्रमिन्द्र ते गिरः (सा. २०५) इत्यतेकं साम । असुग्रमा-इन्द्रान्तेगिराः (५. १०. २०५. १) इति मन्द्रमन्द्रादिकं वैरूपम् ॥ २ ॥ 5

i ()

15

1)

सौमित्रं च कौत्सं वा ॥ ३ ॥

सुनीथो घा स मर्त्यः (सा. २०६) इत्यतैकं साम । सुनीथो-घासमर्तियाः (प्राम. ५. १०. २०६. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं सौमित्रं सुमित्रेण ऋषिणा दृष्टम् । अथवा कौरसं वा । कुत्सऋषिणा दृष्टं वा ॥ ३ ॥

तीमं च॥ ४॥

यद्वीडाविन्द्र यत्स्थरे (सा. २०७) इत्यत्रैकं साम । औहीवा-औहोवा । ओवा । यद्वीडावीन्द्रायत्स्थराइ (म्राम. ५. १०. २०७. १) इति द्वितीयतृतीयादिकं तौभम् ॥ ४ ॥

श्रीतं च ॥ ५ ॥

श्रुतं वो वृत्तहन्तमम् (सा. २०८) इत्यत्तैकं साम । श्रुताम् (म्राम. ५. १०. २०८. १) इति मन्द्रचतुर्थीदकं श्रीतं श्रुतशब्दोपेतं साम ॥ ५ ॥

7. A. adds मन्द्रादि before मन्द्र'.

^{8.} A. च for वा.

^{11.} K. om. सुमित्रेण ऋषिणा दृष्टम्; CK. om. कुत्सऋषिणा दृष्टं वा.

^{13.} AC. om. यद्वीडा° ... साम.

^{15.} K. तृतीयद्वितीयादिकं for द्वितीय ...

^{19.} AC. ° शब्दोपपदं for ° शब्दोपेतं.

10

15

आभीशवं च ॥ ६ ॥

अरं त इन्द्र श्रवसे (सा. २०९) इत्यत्नैकं साम । अरंतइन्द्र-श्रवसेए । ए (ग्राम. ६.१०.२०९.१) इति मन्द्रादिकम् आभीश्वयम् । आभीश्वं यदेवाभीश्वयस्य । देवस्थानं भवति । (तां. ज्ञा. १५.३. २७-२८) इति ब्राह्मणम् अनुसंघेयम् ॥ ६ ॥

पौषं च ॥ ७ ॥

धानावन्तं करम्भिणम् (सा. २१०) इत्यत्रैकं साम । धानावन्तं-करम्भिणाम् (म्राम. ६. १०. २१०. १) इति मन्द्रतृतीयादिकं पौषम् ॥ ७॥

इन्द्रस्य क्षुरपवि ॥ ८ ॥

अपां फेनेन नमुचेः (सा. २११) इत्यत्रैकं साम । अपांफेने (माम. ६. १०. २११. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकम इन्द्रस्य क्षुरपवि । [इन्द्रस्य] वृष्णः । क्षुरः तीक्ष्णः । एतन्नामधेयं साम ॥ ८॥

सौमिले द्वे ॥ ९ ॥

इमे त इन्द्र सोमाः (सा. २१२) इत्येत्रकं साम । इमेतआ (माम. ६. १०. २१२. १) इति मन्द्रादिकम् । तुभ्य ए सुतासः (सा. २१३) इत्येत्रकं साम । तुभ्य ए हाउ (माम. ६. १०. २१३. १) इति चतुर्थमन्द्रादि-कम् । एते द्वे सामनी सौमित्रे । सुमित्रः कुत्सः तेन दृष्टे । दृष्टं साम (पा. २. ३. ४७) इत्यण्मत्ययः ॥ ९ ॥

> इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्षेयब्राह्मणे द्वितीयाध्याये दशमः खण्डः ॥ १० ॥

^{2.} AC. om. अरं ... साम.

^{5.} A. adds fe after sfa.

^{12.} A. क्षुरं तीक्ष्णम् for क्षुर: तीक्ष्ण:.

एकाद्शः खण्डः

कौत्से च॥१॥

आ व इन्द्रं कृवि यथा (सा. २१४) इत्यत्तैकं साम । आव इन्द्राम् (ग्राम. ६. ११. २१४. १) इति मन्द्रादिकम् । अतिश्चिदिन्द्र न उपा (सा. २१५) इत्यत्तैकं साम । अतिश्चिदिद्रन उपांए (ग्राम. ६. ११. २१५.१) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् । एते उमे सामनी कौन्मे कुत्सेन हृष्टे । चकारो वाक्यभेदार्थः । उत्तरत्राप्येवं द्रष्टत्यम् ॥ १॥

औषसं च ॥ २ ॥

आ चुन्दं चृत्रहा ददे (सा. २१६) इत्यत्नैकं साम । आबुंद्रवृ (माम. ६. ११. २१६. १) इति मन्द्रादिकम् औपसम् ॥ २ ॥

भारद्वाजं च ॥ ३॥

चृहदुक्थ ६ वामहे (सा. २१७) इत्यत्नैकं साम । बृहदुक्थ ५ हां-भामहाइ (ब्राम. ६. ११. २१७. १) इति मन्द्रमन्द्रादिकं भाग्छ। जम् ॥ ३॥

कोत्सं चैव ॥ ४ ॥

ऋजुनीती ने। वरुणः (सा. २१८) इत्यत्नैकं साम । ऋजुनीती-नोवरुणः । इहा (ग्राम. ६. ११. २१८. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकं कौत्स-मेव ॥ ४ ॥

औपसं चैव ॥ ५ ॥

दृरादिहेव यत्मतः (सा. २१९) इत्यत्रैकं साम । द्रादीहेव-यत्सताः (ब्राम. ६.५१. २१९. १) इति द्वितीयकुष्टादिकम् औषसमेव॥ ५॥

6. K. कौत्मेन for कौत्से कृत्मेन.

5

10

15

^{7.} K. द्रष्टव्य: for द्रष्टव्यम्.

^{13.} A. adds मन्द्रादि before मन्द्र .

^{19.} Λ. [°] कुप्टद्वितीयादिकं for कुप्टादिकम्. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

मित्रावरुणयोश्च संयोजनम् ॥ ६ ॥

आ नो मिलावरुणा (सा. २२०) इत्यतैकं साम । आनोमिला (ग्राम. ६. ११. २२०. १) इति तृतीयचतुर्थादिकं मिलावरुणयोः संयोजनम् एतलामधेयम् ॥ ६ ॥

ऋतुषाम च ॥ ७ ॥

उदु त्ये सनवो गिरः (सा. २२१) इत्यत्रैकं साम । उदुत्येसनां-वोगिराः (प्राम. ६.११.२२१.१) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् ऋतुषामनाम-धेयम् ॥ ७ ॥

विष्णोश्च साम ॥ ८॥

इदं विष्णुर्वि चक्रमे (सा. २२२) इत्यत्रैकं साम । इदांमे (प्राम. ७. ११. २२२. १) इति मन्द्रमन्द्रादिकं विष्णोः साम एतन्नामधेयम् ॥ ८॥

इति श्रीसायणाचर्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्षेयबाद्मणे द्वितीयाध्याये एकादशः खण्डः ॥ ११ ॥

13

10

^{3.} ACK. °वरुणयोश्च for °वरुणयो:.

^{11.} A. adds मन्द्रादि before मन्द्र ं AC. विष्णोश्च for विष्णोः, AC. om. एतन्.

द्वादशः खण्डः

कौत्सं च॥१॥

अतीहि मन्युषाविगम् (सा. २२३) इत्यतैकं साम । अतीहिमा (ग्राम. ६.१२.२२३.१) इति मन्द्रादिकं कीत्सम् ॥ १॥

काश्यपं चाप्सरसं वा ॥ २ ॥

कदु प्रचेतसे (सा. २२४) इत्यत्रैकं साम । कदुवचेतसे (प्राम. ६. १२. २२४. १) इति तृतीयचतुर्थादिकं काश्यवम् । अथवा आप्सरमम् [एतन्]नामधेयम् ॥ २ ॥

5

10

15

20 21

बाईदुक्थे द्वे ॥ ३ ॥

उक्थं च न शस्यमानम् (सा. २२५) इत्यत्तैकं साम । उक्थं-चनोहाइ (प्राम. ६. १२. २२५. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । इन्द्र उक्थेभिः (सा. २२६) इत्यत्तेकं साम । इन्द्र उक्थाइ (प्राम. ६. १२. २२६. १) इति मन्द्रादिकम् । एते ऋगद्वयाश्रिते उमे सामनी बाई दुक्थे बृहदुक्थेन दृष्टे ॥ ३ ॥

कौत्सानि चैव त्रीणि ॥ ४ ॥

आ याह्यप नः सुतम् (सा. २२७) इत्येतकं साम । आयाही (म्राम. ६. १२. २२७. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । कदा वसो स्तोत्रम् (सा. २२८) इत्यत्र सामद्वयमुत्पन्नम् । ओहोइ । कदा रसो (म्राम. ६. १२. २२८. १) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । कदा औहोवा (म्राम. ६. १२. २२८. २) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । एतानि ऋग्द्वयाश्रितानि त्वीणि सामानि कौत्मान्येत्र ॥ ४ ॥

13. A. एते द्वे बाहंदुक्थे for एते ऋग्द्रयाश्रिते ... दृष्टे.

^{18.} K. om. उत्पन्नम्.

^{19.} K. ऋष्टद्वितीय।दिकं for द्वितीय ...

^{20.} C. एता ऋचः संश्रितानि; AK. एतानि मिश्रितानि; CK. ऋगा-

10

और्ध्वसद्मने द्वे ॥ ५ ॥

ब्राह्मणा दिन्द्र राधसः (सा. २२९.) इत्यत्रैकं साम । ब्राह्मणादी (प्राम. ६. १२. २२९. १) इति मन्द्रादिकम् । वर्थं घा ते अपि स्मसि (सा. २३०) इत्यत्रैकं साम । वर्यंघाते अपिस्ममाह (ग्राम. ६. १२. २३०.१) इति मन्द्रचतुर्थीदिकम् । एते ऋगद्भायाश्रिते द्वे सामनी और्ध्व-सद्यने एतनामधेये ॥ ५॥

अभीपादस्य चौदलस्य साम ॥ ६ ॥

एन्द्र पृक्षु कासु चित् (सा. २३१) इत्यैतकं साम । एन्द्रपृक्षु-कागुचीदे (ग्राम. ६. १२. २३१. १) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् औदलस्य, उदलो विश्वामित्रः तदपत्यस्य, अभीप।दस्य साम । ॥ ६ ॥

आमहीयवं च ॥ ७ ॥

एवा हासि वीरयुः (सा. २३२) इत्यत्रैकं साम । एाहो असि-वीरयुः (म्राम. ६. १२. २३२. १) इति मन्द्रद्वितीयादिकम् आमहीयवस् एतनामकम् । अत आमहीयवं भागति (तां. जा. १५. ९. ५) इत्यादि जासणमनुसंघेयम् ॥ ७॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थम हारो आवेथा हालाणभाष्ये द्वितीयाध्याये द्वादशः खण्डः ॥ १२ ॥

॥ द्वितीयोऽध्यायः समाप्तः ॥ २ ॥

18

^{2.} C. om. from बाह्मणादिन्द्र to औष्वंसदाने i.e. 11. 2-5.

^{9.} ACK. औदलं for औदलस्य.

^{10.} K. adds नाम before विश्वामित्र:.

तृतीयोऽध्यायः

प्रथमः खण्डः

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दं निवारयन् । पुमर्थाश्वतुरो दंयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

भरद्वाजस्याकौं द्वो । इन्द्रस्य वा ॥ १ ॥

अभि त्वा शूर नोनुमः (सा. २३३) इत्यत्र सामद्रयमुत्पन्नम् । अभित्वा शूर्याम् (माम. ६. १. २३३. १) इति मन्द्रादिकम् । अभित्वा ३ शूर-नोनुमाः (माम. ६. १. २३३. २) इति मन्द्रद्वितीयादिकम् । एते द्वे भरद्व।जस्थार्कनामधेये । विशेष्यस्थार्कशब्दस्य पुंछिङ्गत्वात् द्वावितिपदं तिष्ठिङ्गमिति न विशेषः । अथवा इन्द्रस्थार्को ॥ १ ॥

भारद्वाजे द्वे ॥ २॥

त्वामिद्धि हवामहे (सा. २३४) इत्यत्र सामद्वयोत्पत्तिः । त्वामिद्धी (प्राम. ६. १. २३४. १) इति मन्द्रादिकम् । त्वामिद्धिहवामहे (प्राम. ६. १. २३४. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते द्वे भारद्वाजे ॥ २ ॥

सान्नते द्वे स्यैतं तृतीयम् ॥ ३ ॥

अभि प्र वः सुराधसम् (सा. २३५) इत्यत्र सामत्रयोत्पत्तिः । अभि प्रवाः (प्राम. ६. १. २३५. १) इति मन्द्रादिकम् । अभाइप्रवाः (प्राम. ६. १. २३५. २) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । एते द्वे सास्रते एतन्नाम-धेये । अभिप्रवस्सुरा (प्राम. ६. १. २३५. ३) इति चतुर्थतृतीयादिकम् । एतत् तृर्ता यं साम इयैतनामधेयम् ॥ ३॥

नाविकं च प्रजापतेश्वाभीवर्तोऽभीवर्तस्य वाङ्गिरसस्य भागं चेन्द्रस्य चाभीवर्तो नौघसं पश्चमम् ॥ ४ ॥

- 3 A. om. वेदार्थस्य ... ° महेश्वरः.
- 5. D. इन्द्रस्याकों द्वी for भरद्वाजस्याकों द्वाविन्द्रस्य वा.
- 8. A. मन्द्रद्वि ° broken; A. adds द्वितीयम् before एते.
- 10. A. पुल्लिङ्ग ° for तल्लिङ्ग °.
- 21. C. om. °भीवर्तस्य ... पञ्चमम्; D. om. °भीवर्तस्य वाङ्गिरसस्य.

5

10

15

20

10

तं वो दसमृतीपहम् (सा. २३६) इत्यत पश्च सामानि उत्पन्नानि । [तत्र] तंवः (ग्राम. ६. १. २३६. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं प्रजापतेः नाविकं प्रथमम् । तंवोदासामृतीपहोवा (ग्राम. ६.१.२३६.२) इति मन्द्रचतुर्थादिकं द्वितीयम्; अभीवर्तः अनीवर्तसंज्ञम् । अत्र अभीवर्तेन वे देवा असुरानभ्य-वर्तन्त यद्भीवर्ते ब्रह्ममाम भवति (तां ब्रा. ४.३.२) इति ब्राह्मणमनुसंघेयम् । अथवा आङ्गिरसस्य अङ्गरसः पुत्रस्य अभीवर्तम्य साम । नंवोदस्ममृती । पहाओवा (ग्राम. ६.१.२३६.३) इति [तृतीय] चतुर्थादिकं तृतीयं भागं साम । भगायेति निधनात् । तंवोदस्ममृती । षाहाम् (ग्राम. ६.१.२३६ ४) इति तृतीयचतुर्थादिकं तृतीयं साम इन्द्रस्याभीवर्तनामकम् । ताम् । वोदस्ममृती (ग्राम. ६.१.२३६ ५) इति तृतीयचतुर्थादिकं तृतीयं साम इन्द्रस्याभीवर्तनामकम् । ताम् । वोदस्ममृती (ग्राम. ६.१.२३६ ५) इति कृष्टद्वित्यादिकं पञ्चमं नौधसम् । नोधा नामर्षिः, तेन दृष्टम् ॥ ४॥

होशे द्वे। धानाके द्वे। कालेयानि वीणि। क्षुष्ठककालेयं वैषां चतुर्थम्। महाकालेयमुत्तमम्॥ ५॥

तरोभिनों विदद्वसुम् (सा. २३७) इत्यत्र सप्तसामान्युत्पन्नानि । तत्र

तारो (प्राम. ६. १. २३७. १.) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । तारो (प्राम. ६. १. २३७. २) इति पुनश्चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते द्वे लोशो एतत्संज्ञके ।

तरोभिन्नोंविदद्वास्तम् (प्राम. ६. १. २३७. ३) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । एते
दे धानाकनामधेये । तरोभिन्नों (प्राम. ६. १. २३७. ५) इति कृष्टद्वितीया
दिकम् । तरोभिन्नों (प्राम. ६. १. २३७. ६) इति कृष्टद्वितीयादिकम् ।

तरोभाइनोंविदद्वसम् (प्राम. ६. १. २३७. ६) इति कृष्टद्वितीयादिकम् ।

तरोभाइनोंविदद्वसम् (प्राम. ६. १. २३७. ७) इति मन्द्रद्वितीयादिकम् ।

एतानि त्रीणि सामानि कालेयानि । कलेर्डक् (पा. ४. २. ८) । अथवा

^{1.} C. om. तंबो ° ... अभीवर्तसज्ञम्; AC. om. उत्पन्नानि;

^{3.} K. om.प्रथमं ... अभीवर्तस्य साम.

^{4.} The reading in TB. (Chowkhamba) is स्वर्ग लोकम् for असुरान्.

^{8.} AC. om. भगायंति निधनात्.

^{10.} A. नौधसन।मा ऋषि: for नोधा नामर्षि:; C. नौधा for नोधा.

^{16.} AC. om. पुनश्.

^{20.} AC. द्वितीयकुष्टादिकं for कृष्ट ...

^{21.} C. °द्वासूम् for °द्वसूम्. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

एपां साम्नां मध्ये चतुर्थं चतुष्ट्रसंख्यापूरकं साम क्षुछक्तकालेयनामकम्। तथा उत्तमं सप्तमं साम महाक'लेयसंज्ञम् ॥ ५ ॥

> विकल्पेन सर्वेषां कालेयसंज्ञासंबन्धं दर्शयति — सर्वाणि वैव कालेयानि ॥ ६ ॥

सर्वाणि सप्त सामानि कालेयानि एव ॥ ६ ॥ ऐषिरे द्वे गौश्टङ्गे द्वे ॥ ७ ॥

5

तरिणरित् (सा. २३८) इत्यत्र चत्वारि सामान्युत्पन्नानि । तरिणरीत् (माम. ६. १. २३८. १) इति मन्द्रादिकम् । तराहाउ (म्राम. ६. १. २३८. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते उमे ऐपिरे । तरिणरित्सिपा । सती (म्राम. ६. १. २३८. ३) इति चतुर्थनृतीयादिकम् । नरिणरित्मिषा । सती (म्राम. ६.१.२३८.४) इति चतुर्थनृतीयादिकम् । एते द्वे गौशृङ्गः ॥ ७॥

10

पृष्ठमेकं शौल्कमेकं जमद्मेरभीवर्त एक: ॥ ८॥

पित्रा सुतस्य रिसनः (सा. २३९) इत्यत्र सामत्रयमुत्पन्नम् । तत्र पित्रासुतस्यरिसन [1]: (ग्राम. ६. १. २३९. १) इति मन्द्रचतर्थादिकं [एकं] साम पृष्ठनामधेयम् । पित्रासुतस्यरिसनोहाउ (ग्राम. ६, १. २३९. २) इति मन्द्रादिकमनन्तरम् एकं साम शौल्कम् । पित्रासुतस्यरिसनोमन्स्याहाउ (ग्राम. ६. १. २३९. ३) इति मन्द्रादिकं तृतीयं साम जमदग्नेरभीवर्तः॥८॥

15

कौल्मलबर्हिषे द्वे ॥ ९ ॥

त्वं होहि (सा. २४०) इत्यत्न सामद्वयमुत्पन्नम् । तुवा रहो एहि-चेरवाइ (ग्राम. ६.१.२४०.१) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । त्वरहोहिचेरावाइ

^{1.} A. °पूर्वकं for पूरकं.

^{2.} A. तत्र for तथा.

^{4.} D. om. सर्वाणि वैव कालेयानि; C. चैव for वैव.

^{8.} AC. चतुर्थादिकं for मन्द्रादिकं.

^{10.} A. तृतीयचतुर्थं तृतीयादिकम् for चतुर्थं ; A. om. तरणिरित् ... ° तृतीयादिकम्

^{14.} A. सूतास्य for सूतस्य.

^{!7.} K. मन्द्रद्वितीयादिकं for मन्द्रादिकं; K. जमदिग्न ° for जमदग्ने:.

CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

(ग्राम. ६.१.२४०.२) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् । एते द्वे सामनी वील्मल वर्हिपे कुल्मलबर्हिःसंबन्धिनी । कुल्मलबर्हिवां एतेन [स्वर्गे लोकमपञ्यत्] प्रजापतिं भूमानभगच्छद् (तां. ज्ञा.१५.३.२१) इति हि ज्ञाह्मणम् ॥९॥

वसिष्ठस्य जिनत्रे द्वे ॥ १० ॥

न हि वश्चरमं च न (सा. २४१) इत्यत्र सामद्वयोत्पत्तिः। नहि-वाश्चारमंचना (प्राम. ६.१.२४१.१) इति मन्द्रद्वितीयादिकं प्रथमम्। निह्वश्चरमम् (प्राम. ६.१.२४१.२) इति तृतीयचतुर्थादिकं [द्वितीयम्]। एते द्वे वसिष्टस्य जनित्ने प्रजीत्पादनहेतुभूते। वसिष्टी वा एते पुत्रहतः सामनी अपद्रयद् (तां. ब्रा.१९.३.८) इति ब्राह्मणमनुसंधेयम्। प्रत्येकमभिव्यक्तये वचनम्॥ १०॥

दैवातिथं च मैधातिथं वा ॥ ११ ॥

मा चिदन्यद्वि शःसत (सा. २४२) इत्यत्रैकं साम । माचिदन्यहो-हाइ (ग्राम. ६. १. २४२. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकं दैवतिथमथवा मैधाति-थम् । [मेधातिथिनीम ऋषिः] तेन दृष्टमित्यर्थः ॥ ११ ॥

इति श्रीसायणाचर्यविरचिते माधर्वाये सामवेदार्थप्रकारो आर्थेब्राह्मणभाष्ये तृतीयाध्याये प्रथमः खण्डः ॥ १॥

^{6. &#}x27;CK. om. प्रथमम्.

^{9.} A. °वर्तयं for °व्यक्तये.

^{11.} A. मैधातिथम् दैवातिथं च for दैवा°; D. om. दैवतिथम् च.

^{12.} C. om. अत्र. A. °दन्या° for °दन्य°.

द्वितीयः खण्डः

वैखानसं च पौरुहन्मनं च । प्राकर्षं वा ॥ १ ॥

निक्ष्टम् (सा. २४३) इत्यत्र सामद्वयमुत्पन्नम् । निक्ष्टां कर्मणानशात् (म्राम. ६.२.२४३.१) इति मन्द्रद्वीयादिकमायं वैखानसनामधेयम् । विखानसा नामर्षयः । तत्संबन्धि वैखानसं भवति । वैखानसा वा ऋषय इन्द्रस्य प्रिया (तां. न्ना. १४.५.७) इत्यादिब्राह्मणमनुसंधेयम् । निक्ष्टं कर्मणा (म्राम. ६.२. २४३.२) इति तृतीयचतुर्थादिकं द्वितीयं साम पौरुहन्मनम् । पुरुहन्मा वा एतेन वैखानसोऽञ्जसा स्वर्गं लोकमपद्रयत् (तां. न्ना. १४. ९. २९) इति ब्राह्मणमनुसंधेयम् । अत्र विकल्पः — वा अथवा प्राक्षर्यम् । एतद् द्वितीयं प्राक्ष्म् वा ॥ १॥

10

5

सात्यम् ॥ २ ॥

य ऋते चित् (सा. २४४) इत्यत्र एकं साम । यऋताइची (आम. ६. २. २४४. १) इति मन्द्रद्वितीयादिकं सात्यनामधेयम् ॥ २॥

चत्वारि भारद्वाजानि । कष्वबृहद्वेषां द्वितीयम् ॥ ३ ॥

आ त्वा सहस्रमा शतम् (सा. २४५) इत्यत्र चत्वारि सामान्युत्पन्नानि । आत्वासद्दा (प्राम. ६. २. २४५. १) इति मन्द्रादिकम् ।
औहोआत्वासद्दाए (प्राम. ६. २ २४५. २) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् ।
आत्वासद्दस्रमाशतमा (प्राम. ६. २. २४५. ३) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् ।
आत्वासद्दस्रमाशतमा (प्राम. ६. २. २४५. ४) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् ।
आत्वासद्दस्रमा । शतमा (प्राम. ६. २. २४५. ४) इति तृतीयचतुर्थादिकम् ।
एतानि चत्वारि सामानि भारद्वाजानि । वा अथवा एषां चतुर्णां मध्ये
द्वितीयं कण्यवृहत्संज्ञम् ॥ ३॥

15

20

वाम्राणि लीणि ॥ ४ ॥

- 5. C. प्रियं for प्रिया and adds धाम after प्रियं.
- 7. K. पौरू ° for पौरु °; K. पुरू ° for पुरु °.
- 9. K. om. प्राकर्ष.
- 17. A. adds मन्द्रादि ° before मन्द्र °.

10

आ मन्द्रैरिन्द्र (सा. २४६) इत्यत्र त्रीणि सामानि उत्पन्नानि । आमन्द्रैरा (प्राम. ६. २. २४६. १) इति मन्द्रादिकं [प्रथमम्] । आमन्द्रै-रिन्द्रहारिभाइः (प्राम. ६. २. २४६. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयम् । आमन्द्रैरिन्द्र । हारिभीः (प्राम. ६. २. २४६. ३) इति चतुर्थमन्द्रादिकं तृतीयम् । एतानि वाम्राणि ॥ ४॥

अमेर्गींङ्गवं गुङ्गोर्वा ॥ ५ ॥

त्थमङ्ग प्र शंसिपः (सा. २४७) इत्यत्रैकं साम । त्वमांगा (माम. ६. २. २४७.१) इति मन्द्रद्वितीयादिकम् अग्रगोँङ्गवम् अथवा गुङ्गोः सामैतत् । गौङ्गवं भवत्यग्रिग्कामयतान्नादः स्याप् इति । स तपो-ऽतप्यत । स एतद् गौङ्गवभपञ्यतेनान्नादोऽभवद्यदनं विन्या गर्दद्य-दगङ्गूयत्तद् गौङ्गवस्य गौङ्गवन्वम् (तां. ब्रा १४. ३. १९) इति ब्राह्मणम् ॥ ५॥

इन्द्रस्य यशसी द्वे। साधं वैनयोरुत्तरम् । साधं चैव । विरूपस्य समीचीनप्राचीने द्वे। इन्द्रस्य वा यशसी॥६॥

15

त्विमन्द्र यगा असि (सा. २४८) इत्यत्र पश्च सामान्युत्पन्नानि। तल त्विमन्द्रा (याम. ६ २. २४८. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम्। त्विमाइन्द्रा यगा असाइ (याम. ६. २. २४८. २) इति मन्द्रद्वितीयादिकम्। एते द्वे इन्द्रस्य यगसी। अथवा एनयोः साम्नोहत्तरं द्वितीयं साम साध्रम्। हाउत्विमन्द्रा (याम. ६. २. २४८. ३) इति मन्द्रादिकं माध्रमेव । हाउत्विमन्द्रा। यगाअसि (याम. ६. २. २४८. ४) इति मन्द्रद्वितीयादिकम्। होउत्विमन्द्रा (याम. ६. २. २४८. ५) इति मन्द्रद्वितीयादिकम्। एते दे विरूपस्य समीचीनप्राचीननामधेये। अथवा एते सामनी इन्द्रस्य वा यगसी॥ ६॥

²⁴

^{3.} KC. om. द्वितीयम्.

^{5.} KC. om. तृतीयम्.

^{7.} AC. °मंगा fcr ° मांगा.

^{10.} C. विद्वा for वित्त्वा.

^{20.} C. om. मन्द्रद्वितीयादिकम्

^{21.} A. च for मन्द्रद्वितीयादिकम

15

19

यौक्तसुचं यातसुचं वा ॥ ७ ॥

इन्द्रमिदेवतातये (सा. २४९) इत्यत्रैकं साम । इन्द्रमिदेःता (माम. ७. २. २४९. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं यौत सुचम् । अथवा य त-स्रुचनामकम् ॥ ७॥

आत्राणि त्रीणि । वासिष्ठानि वा ॥ ८॥

इमा उत्था (सा. २५०) इत्यत्र सामत्रयोत्पत्तिः । इमाउत्या-पुरूवसोगिरः (प्राम. ७. २. २५०. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् इमाउत्या-पुरूवसोहाउ (प्राम. ७. २. २५०. २) इति मन्द्रादिकम् । इमाउत्वापुरू (प्राम. ७. २. २५०. ३) इति चतुर्थतृतीयादिकम् । एतानि त्रीणि आत्राणि एतन्नामधेयानि । अथवा वःसिष्टानि ॥ ८॥

वासिष्ठानि लीणि । आत्राणि वा ॥ ९ ॥

उदु त्ये मधुमत्तमा (सा. २५१) इत्यत सामत्रयोत्पत्तिः । उदुत्येमा (मामः ७. २. २५१.१) इति मन्द्रादिकम् । उदुत्ये ाधुमत्तमाः (मामः ७. २. २५१.२) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । हरः । उदुत्येमधुमत्तम (मामः ७. २. २५१.३) इति तृतीयचतुर्थादिकम् । एतानि वासिानि । अथवा आताणि ॥ ९ ॥

गोराङ्गिरसस्य सामनी द्वे । गोतमस्य वा मनाज्ये ॥ १०॥

यथा गौरो अपा कृतम् (सा. २५२) इत्यत्र सामद्वयमुत्पन्नम् । यथागौरः (प्राम. ७. २. २५२. १) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । ओवाओवा ।

5. A. आंत्राणि, C. शाका(का?)णि for आत्राणि.

- 6. K. °त्रयमुत्पन्नम् for °त्रयोत्पत्तिः.
- 11. A. आंत्राणि for आत्राणि °.
- 12. K. °त्रयमुत्पन्नम् for °त्रयोत्पत्तिः.
- 14. A. fe for e; C. om. e.
- 17. A. गौरा° for गोरा°; AC. मनाबे, A. गौतमस्य for गोतमस्य; A. मनाय्ये for मनाज्ये.
 - 18 A. °त्रय ° for °द्वय °.

याथा (ग्राम. ७.२.२५२.२) इति द्वितीयतृयीयादिकम् । एते द्वे आङ्गिरसे । आङ्गिरसस्य – अङ्गिरसः पुत्रस्य गोः एतत्संज्ञकस्य ऋषेः, सामनी । गोगङ्गिरस (तां. जा.?) इति जासणम् । यद्वा एते सामनी गोतकस्य मनाज्ये ॥ १० ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो अधियब्राह्मणमाप्ये

तृतीयाध्याये द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

^{1.} A. कुष्टादिकम् for °तृतीयादिकम्.

^{2.} A. आङ्गिरसपुत्रस्य for अङ्गिरसः ... ; C. गी: for गी:.

^{3.} AC. गीतमस्य for गोतमस्य; AC. मनाद्ये for मनाज्ये.

तृतीय: खण्ड:

इन्द्रस्य हारयणानि त्रीणि । हारायणानि वा ॥ १ ॥

श्रम्पृषु शचीपते (सा. २५३) इत्यत्र सामलयमुत्पन्नम् । श्रम्पृषु (प्राम. ७.३.२५३.१) इति मन्द्रादिकं प्रथमम् । श्रम्पृष्वौहोइशचीपताइ (प्राम. ७.३.२५३.२) इति चतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयम् । श्रम्पृषुश्ची (प्राम. ७.३.२५३.३) इति चतुर्थनृतीयादिकं नृतीयम् । एतानि तीणि इन्द्रस्य हारयणानि । यद्वा हारायणानि ॥१॥

वाम्राणि त्रीणि ॥ २ ॥

या इन्द्र भुज आभर (सा. २५४) इत्यत सामत्रयमुत्पन्नम् । [याहोइ । इँद्रा] (प्राम. ७.३.२५४.१) इति तृतीयद्वितीयादिकं प्रथमम् । याइन्द्रभुज शाभाराः (प्राम. ७.३.२५४.२) इति मन्द्रमन्द्रादिकं द्वितीयम् । याइन्द्रभुज शाभरः । उहुत्राहाइ (प्राम. ७.३.२५४.३) इति चतुर्थ-मन्द्रादिकं तृतीयम् । एतानि त्रीणि वाम्राणि ॥ २ ॥

10

15

20

23

वरुणसामानि त्रीणि ॥ ३ ॥

प्रमित्राय प्रार्थमणे (सा. २५५) इत्यत्र सामत्रयमुत्पन्नम् । प्रमिन्त्रायत्राहाउ (प्राम. ७.३.२५५.१) इति मन्द्रादिकं प्रथमम् । प्रमित्राय-प्रौहोत्रा (प्राम. ७.३.२५५.२) इति मन्द्रचतुर्थादिकं द्वितीयम् । प्रमिन्त्रायप्रार्थमणेत्रा । ओवा (प्राम. ७.३२५५.३) इति मन्द्रचतुर्थादिकं तृतीयम् । एतानि त्रीणि वरुणसामानि ॥ ३॥

प्रजापतेश्च वषट्कारणिधनम् ॥ ४ ॥

अभि त्वा पूर्वपीतये (सा. २५६) इत्यत्र सामैक्सुत्पन्नम् । अभित्वा (माम. ७.३.२५६.१) इति चतुर्थतृतीयादिकं प्रजापतेश्व वषट्कारणिधनम् एतन्नामधेयकम् ॥ ४ ॥

- 4. CK. om. प्रथमम्.
- 5. CK. om. द्वितीयम्.
- 6. CK. om. तृतीयम्.
- 11. A. om. मन्द्र °.
- 22. CK. ° निधननामधेयम् for निधनम् । एतन्नामधेयकम्.

CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

15

20

22

धृषतो मारुतस्य साम ॥ ५॥

प्रव इन्द्राय बृहते (सा. २५७) इत्यत्रैकं साम । प्रवइन्द्राय-बृहते । प्रवाः (प्राम. ७. ३. २५७. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं मारुतस्य भूपतः साम ॥ ५ ॥

> संश्रवसो विश्रवसः सत्यश्रवसः श्रवसः इति वाय्यानां चत्वारि सामानि । इन्द्रस्य वा संशानानि ॥ ६ ॥

. संश्रवसो विश्रवसः सत्यश्रवसः श्रवस इतिनामधेयानां वाद्यानामृषीणां क्रमेण चत्वारि सामानि । तल सान्त्वहिन्य (प्राम. ७.३.
२५८. १३) इत्यादि संश्रवम इत्यन्तम् । सांन्यारिण (— १७) इत्यादि
विश्रवस इत्यन्तम् । सांन्वातित । क्षुः (— १०) इतिष्रभृति सत्यश्रवस
इत्यन्तम् । एतानि र्लाणि, सांत्वादिश्च (प्राम ७.३.२५८.२) इति
उपक्रम्य चृहदिनद्र यगायता इत्यादि श्रवस इत्यन्तं चतुर्थम् । एतानि
चत्वारि वाद्यानामुषीणां मानानि । अथवा इन्द्रस्य वा संग्रानानि
एतन्नामधेयानि ॥ ६ ॥

वाम्रे पूर्वे वासिष्ठं तृतीयम् । वासिष्ठे वा पूर्वे वाम्रं तृतीयम् ॥ ७ ॥

इन्द्र ऋतुं न आ भर (सा. २५९) इत्यत्र सामत्रयमुत्पन्नम् । इन्द्राओहो (माम. ७. ३. २५९. १) इति द्वितीयकुष्टादिकं प्रथमम् । इन्द्र- कत्त्रआभरा (माम. ७. ३. २५९. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयम् । एते पूर्वे आये द्वे वाम्रे । इन्द्रक्रतुं आ (ग्राम. ७. ३. २५९. ३) इति वृतीयचतुर्थादिकं वृतीयं साम वासिष्ठम् । अथवा पूर्वे सामनी वासिष्ठे । वृतीयं वाम्रतः ॥ ७ ॥

^{5.} C. om. संश्रवसो ° ... संशानानि; AC. वार्याणाम्; K. वाय्वानां SD वार्यानां for वाय्यानां.

^{7.} K. वाय्वानां for वाय्यानां.

^{10.} C. om. °प्रभृति; K. इत्यादि for इतिप्रभृति.

^{13.} C. वार्याणाम् for वाय्यानाम.

^{18.} СК. от. ячнम.

^{19.} CK. om. द्वितीयम.

स्वपस आञ्जिगस्य सामनी द्वे। आञ्जिगस्य दानवस्य वा॥८॥ मा न इन्द्र पग गृणक् (सा. २६०) इत्यत्न सामद्वयोत्पत्तिः । मानइन्द्रा (प्राम. ७. ३. २६०. १) इति मन्द्रादिकम्; मानइन्द्रपरा (प्राम. ७. ३. २६०. २) इति तृतीयचतुर्था किन्म् आञ्जिगस्य, अञ्जिगस्यापत्यस्य स्वपसः सामनी । अथवा दानैवस्याञ्जिगस्य संवन्धिनी ॥ ८॥

आष्कारणिधनं काण्वं महावैष्टम्भमभिनिधनं च काण्वं महावैष्टम्भं चैव ॥ ९ ॥

वयं घ त्वा (सा. २६१) इत्यत चत्वारि सामान्युत्पन्नानि । तत्र वयंघात्वासुनावन्ताः (प्राम. ७. ३. २६२. १) इति मन्द्रद्वितीयादिकमांचं साम काण्वं कण्वेन दृष्टम् आष्कारणिधनम् । एतत्सामान्ते आर्ष(९१) इति निधनं गीतम् । तथा च ब्राह्मणम्—कण्यो वा एतन्सामते निधनमपञ्चत्स न प्रत्यतिहृद् (तां. ब्रा. ८. २. २) इत्यादि । औहोवावयंघत्वा (प्राम. ७. ३. २६१. २) इति चतुर्थमन्द्रादकं द्वितीयं साम महावष्टम्भम् । औहोहोहाइ । आइही । वायाम् (प्राम. ७. ३. २६१. ३) इति मन्द्रचतुर्थादिकं नृतीयं साम काण्वं कण्वेन दृष्टम् अभिनिधनं नाम । अत्य साम्नः अभिनिधनं काण्वं भवति । अभिनिधनेन वा । इन्द्रो वृत्वाय वज्रं प्रावर्तयत् (तां. ब्रा. ८. १. २) इति ब्राह्मणमनुसंधेयम् । वयंघत्वोहाइ (प्राम. ७. ३. २६१. ४) इति मन्द्रचतुर्थादिकं तुरीयं महावष्टमं चैव ॥ ९ ॥

श्लीष्टीगवं च ॥ १०॥

यदिन्द्र नाहुपीषु (सा. २६२) इत्यत्नैकं साम । ओहाइ । यदिन्द्रना (प्राम. ७. ३. २६२. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकं श्रीष्टीगवम् । श्रुष्टीगुर्नाम ऋषिः ॥ १० ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आष्येंब्राह्मणभाष्ये

तृतीयाध्याये तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

1. CK. आजिगस्य, A. आजीकस्य for आञ्जिगस्य; S. आञ्जीगस्य, AC. अञ्जिगस्य, K. आजिगस्य for second आञ्जिगस्य.

5

10

15

20

^{2.} A om. सामद्वयोत्पत्तिः...संबिन्धनी (L. 5.)

^{4.} K. आजिगस्यापक्वस्य for आञ्जिगस्य अञ्जिगस्यापत्यस्य.

^{5.} K. आजिगस्य for आञ्जिगस्य.

^{16.} TB. (Chowkhamba) प्राहरत् for प्रावर्तयत्.

चतुर्थः खण्डः

इन्द्रस्य च वृषकम् ॥ १ ॥

सत्यमित्था वृषेदिस (सा. २६३) इत्यत्रैकं साम । सत्यमित्था (माम. ७. ४. २६३. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् इन्द्रस्य च वृषकम् ॥ १ ॥

चौते द्वे। द्वैगते वा ॥ २ ॥

5

10

15

20

21

यच्छकासि (सा. २६४) इत्यल सामद्वयमुत्पन्नम् । यच्छकासी (प्राम. ७. ४. २६४. १) इति मन्द्रद्वितीयादिकं प्रथमम् । यच्छकासि प्रावितदोहाइ (प्राम. ७. ४. २६४. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयम् । एते द्वे द्यौते । वा अथवा द्वेगते द्विगतं स्वर्गं प्रति तत्साधने ॥ २ ॥

कार्तयशं च कार्तवेशं वा ॥ ३ ॥

अभि वो वीरमन्धसः (सा. २६५) इत्यत्नैकं साम । अभी(भि?) वोवीरम् (ग्राम. ७. ४. २६५. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकं कार्तयशम् । अथवा कार्तवेशम् एतन्नामकम् ॥ ३ ॥

इन्द्रस्य च शरणम् ॥ ४ ॥

इन्द्र तिथात शरणम् (सा. २६६) इत्यत्रैकं साम । इन्द्रतिथातु (ग्राम. ७. ४. २६६. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् इन्द्रस्य च शरणम् ॥ ४॥

श्रायन्तीयं च ॥ ५ ॥

श्रायन्त इव सूर्य (सा. २६७) इत्यत्नैकं साम । श्रायन्तइव-सूरायाम् (ग्राम. ७. ४. २६७. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकं श्रायन्तीयम् । एतन्नामधेयम् । श्रायन्तराब्दात् मतौ छः सूक्तसाम्नोः (पा. ५. २. ५९) इति मत्वर्थीयरुष्टः ॥ ५॥

^{7.} С. от. प्रथमम्.

^{8.} C. om. द्वितीयम्.

^{9.} C. om. वा; C. द्विगत: for द्विगतं.

^{20.} AC. om. एतन्नामधेयम्; C. adds तन्नामधेयम् after ° शब्दात्.

10

15

20

22

वाम्रं चाक्षीलं वा ॥ ६ ॥

न सीमदेव आप तद् (सा. २६८) इत्यतैकं साम । न सीमदेव आ (प्राम. ७. ४. २६८. १) इति तृतीयचतुर्थादिकं वाम्रम् । अथवा आक्षीलं वा ॥ ६ ॥

शाकाणि तीणि ॥ ७ ॥

आ नो विश्वासु हव्यम् (सा. २६९) इत्यत्र सामत्रयमुत्पन्नम् । आनः एविश्वाः (प्राम. ७. ४. २६९. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । आनोविश्वासुहाव्याम् (प्राम. ७. ४. २६९. २) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । आनोविश्वासुहाव्याम् (प्राम. ७. ४. २६९. ३) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । एतानि त्रीणि शाक्राणि ॥ ७॥

अत्रेव ऋष्यादिभेदेन बहून् विकल्पान् दर्शयति —

वासिष्ठानि वा वैयश्वानि आश्वानि वा शौकाश्वानि वा सुम्नानि वा पुष्ठानि वा यौक्ताश्वानि वा सोमसामानि वा ॥ ८॥

वाशब्दाः पक्षान्तरचोतकाः । एतानि त्रीणि सामानि वासिष्ठानि वसिष्ठेन दृष्टानि । वैयश्वानि व्यश्वो नाम ऋषिः । आश्वानि अश्वमूत-प्रजापितसंबन्धीनि । श्रील्कानि [शुल्कसंबन्धीनि] । सुम्नानि सुखसाधनानि । सुम्नानि बलसाधनानि । पृष्ठानि पृष्ठसंज्ञकानि । वा उत यौक्ताश्वानि युक्ताश्वो नामाङ्गिरसः । सोमसामानि वा ॥ ८ ॥

प्रजापतेश्च निधनकामम् ॥ ९ ॥

तवेदिन्द्रावमं वसु (सा. २७०) इत्यत्रैकं साम । तवेदिन्द्रा (माम. ७. ४. २७०. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं प्रजापतेश्व निधनकामसंज्ञम् ॥ ९ ॥

- 5. AC. शात्राणि, MS. शात्र्ञाणि K. शाक्त्राणि for शाक्राणि.
- 8. A. adds द्वितीयम् after ° चतुर्थादिकम्.
- 9. A. adds तृतीयम् after ° चतुर्थादिकम्.
- 10. AC. शात्राणि K. शाक्त्राणि for शाकाणि.
- 11. CK. बहुवि ° for बहुन् वि °.
- 14. C. सीम ° for सोम °.
- 15. K. adds नेति । before नाशब्दाः; AC. अर्था° for पक्षा°.
- 20. K. om. च.

CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

इन्द्रस्य प्रियाणि लोणि वसिष्ठस्य वा ॥ १, ॥

केयथ केदिस (सा. २७१) इत्यत्र सामत्रयमुत्पन्नम्। केयथा (प्राम. ७. ४. २७१.१) इति मन्द्रादिकम्। कुवाकुवा (प्राम. ७. ४. २७१.२) इति चतुर्थमन्द्रादिकम्। केयथक्त्वाइदासी (प्राम. ७. ४. २७१.३) इति द्वितीयतृतीयादिकम्। एतानि त्रीणि इन्द्रस्य प्रियाणि। अथवा वसिष्ठस्य प्रियाणि एतन्नामधेयानि॥ १०॥

इन्द्रस्य वैरूपाणि वीणि । वसिष्ठस्य वा ॥ ११ ॥

वयमेनिमदा ह्योपीप (सा. २७२) इत्यत्र सामलयमुत्पन्नम् । वयमेनाम् आइदाऔहोवा (प्राम. ७. ४. २७२. १) इति मन्द्रकुष्टादिकम् । वयमेनिमदाहायाः (प्राम. ७. ४. २७२. २) इति मन्द्रकुष्टादिकम् । वयमेनिमदा (प्राम. ७. ४. २७२. ३) इति चतुर्थतृतीयादिकम् । एतानि त्रीणि इन्द्रस्य वैरूपाणि । अथवा वसिष्टस्य वैरूपाणि ॥ ११ ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्थेयब्राह्मणभाष्ये तृतीयाध्याये चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

14

^{3.} A. adds प्रथमम् after °मन्द्रादिकम्; A. कूवा for कुवा.

^{4.} A. adds द्वितीयम् after °मन्द्रादिकम्.

^{5.} AC. °क्रुष्टा° for °तृतीया° and A. adds तृतीयम after °क्रुष्टादिकम्

^{10.} A. °द्वितीयादिकम् for ऋष्टा°.

पश्चम: खण्ड:

पौरुहन्मनं च प्राकर्षं च ॥ १ ॥

यो राजा चर्षणीनाम् (सा. २७३) इत्यत्र सामद्वयोत्पत्तिः । योराजा (श्राम. ७. ५. २७३. १) इति मन्द्रद्वितीयादिकमाद्यं साम पौरु-हन्भनम् एतत्संज्ञम् । पुरुहन्मा वा एतेन वैखानसोऽञ्जसा स्वर्गे लोक-मप्दयत् (तां. न्ना. १४. ९. २९) इति हि न्नाह्मणम् । योराजा (ग्राम. ७. ५. २७३. २) इति तृतीयचतुर्थादिकं द्वितीयं साम प्राकृषम् ॥ १॥

5

इन्द्रस्य चाभयंकरम् ॥ २ ॥

यत इन्द्र भयामहे (सा. २७४) इत्यत्रैकं साम । यत [आ] इन्द्र (म्राम. ७. ५. २७४. १) इति मन्द्रद्वितीयादिकं इन्द्रस्य चाभयंकरम् ॥ २॥

10

कावषे च ॥ ३ ॥

वास्तोष्पते (सा. २०५.), इत्यल सामद्वयोत्पत्तिः । वास्तोष्पताइ (ग्राम. ७. ५. २७५. १) इति मन्द्रादिकम् । वास्तोष्पतेभ्रुवा (ग्राम. ७. ५. २७५. २) इति तृतीयचतुर्थीदिकम् । एते द्वे कावपे ॥ ३ ॥

सूर्यसाम च ॥ ४ ॥

15

बण्महार असि सूर्य (सा. २७६) इत्यत्नैकं साम । बण्महार असिसूर्या (प्राम. ७. ५. २७६. १) इति मन्द्रद्वितीयादिकं सूर्यसाम ॥ ४॥

वैश्वदेवे द्वे । आनुपे वाध्यश्वे वा ॥ ५ ॥

अद्भवी रथी (सा. २०७) इत्यत सामद्रयोत्पत्तिः । अश्वीअश्वी (प्राम. ७. ५. २७७. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । अद्भीरथीसुरूपांईद् (प्राम. ७. ५. २७७. २) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् । एते द्वे वैश्वदेवे । अथवा आनुपे अथवा वाध्यृश्वे । वाध्यृश्वो नाम ऋषिः ॥ ५ ॥

20

^{10.} K. om ° द्वितीय °.

^{11, 14.} C. कावर्षे for कावपे.

^{14.} K. मन्द्र ° for तृतीय °.

10

15

20

24

वैरूपं च॥६॥

यद्द्याव इन्द्र ते शतम् (सा. २७८) इत्यत्रैकं साम । यद्यावा (म्राम. ७.५.२७८.१) इति द्वितीयकुष्टादिकं वैरूपम् । एतन्नामधेयम् ॥ ६॥

नैपातिथे द्वे ॥ ७ ॥

यदिन्द्रं प्राग् (सा. २७९) इत्यत्न सामद्वयोत्पत्तिः । यदिन्द्र प्राग् (ग्रा. ७. ५. २७९. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । यदिन्द्रप्रागपागुदांगे (ग्राम. ७. ५ २७९. २) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् । एते द्वे नैपातिथे ॥ ७॥

> बृहतश्च कौमुदस्य सामनी द्वे । स्वज्योंतिर्निधन-मुत्तरम् ॥ ८ ॥

कस्तमिन्द्र (सा. २८०) इत्यत्न सामद्वयोत्पत्तिः । कस्तमिन्द्र (ग्राम. ७. ५. २८०. १) इति मन्द्रादिकम् । कस्तमिन्द्रत्वा (ग्राम. ७. ५. २८०. २) इति नृतीयचतुर्श्रादिकम् । एते द्वे कौमुद्स्य बृहतः सामनी । अनयोहत्तरं द्वितीयं साम स्वज्योतिर्निधनम् एतत्संज्ञम् ॥ ८॥

वाचश्च साम ॥ ९॥

इन्द्राग्नी अपादियम् (सा. २८१) इत्येत्रैकं साम । इन्द्राग्नी-अपादियांमे (७. ५. २८१. १) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् वाचः साम ॥ ९ ॥

वाम्रे द्वे आक्षीले वा ॥ १०॥

इन्द्रे नेदीय एदिहि (सा. २८२) इत्यल सामद्वयोत्पत्तिः । इन्द्र-नेदीयएदि । हाइ । मितमे । धा । भिरूतिभिः (माम. ७.५.२८२.१) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । इन्द्रनेदीयएदि । हाइ । मितमे । धा । भिरूतिभाइः (माम. ७.५.२८२.२) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते द्वे वाम्रे अथवा आक्षीले । एतन्नामधेये भवतः ॥ १०॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकाशे आर्थेयब्राह्मणभाव्ये तृतीयाध्याये पञ्चमः खण्डः ॥ ५ ॥

^{2.} A. om. अत्र.

^{6.} A. adds मन्द्रादि ° before मन्द्र °.

^{12.} C. द्वितीय° for तृतीय .

षष्ठ: खण्ड:

गौरीवीते: प्रहितौ द्वौ । वासुके वा ॥ १ ॥

इत ऊती वो अजरम् (सा. २८३) इत्यत्र सामद्वयोत्पत्तिः । इतऊती (ग्राम. ७. ६. २८३. १) इति मन्द्रादिकम् । इतऊतीवो अजागम् (ग्राम. ७.६.२८३.२) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् । एते द्वे गौरीवीतेः प्रहितौ एतन्नामके । प्रहितशब्दस्य पुंलिङ्गत्वात्तद्विशेषणं द्वावितिपदं पुंलिङ्गमिति न विरोधः । अथवा वासुके वा । वासुको नाम ऋषिः तेन दृष्टे वा ॥ १॥

आबे दे॥ २॥

मो षु त्वा वाघतश्च न (सा. २८४) इत्यत्न सामद्वयोत्पत्तिः। मोषुत्वाया (ग्राम. ७. ६. २८४. १) इति मन्द्रादिकम् । मोषुत्वावाघतश्वनाए (ग्राम. ७. ६. २८४. २) इति मन्द्रादिकम् । एते आत्रनामके ॥ २ ॥

10

5

गौरीवीते द्वे ॥ ३ ॥

सुनोत सोमपान्ने (सा. २८५) इत्यत सामद्वयोत्पत्तिः । सुनोत-सोमपाञ्चाए (ग्राम. ८. ६. २८५. १) इति मन्द्रादिकम् । सुनोतसोमपा (ग्राम. ८. ६. २८५. २) इति चतुर्थतृतीयादिकम् । एते दे गौरीवीत-नामके ।। ३ ॥

15

वामदेव्यं च ॥ ४ ॥

यः सत्रहा विचर्षणिः (सा. २८६) इत्यत्रैकं साम । यःसत्रहा

^{4.} A. adds मन्द्र° before मन्द्रादिकम्; A. adds प्रथमम् after °मन्द्रादिकमः

^{5.} C. मन्द्रादिमन्द्रादिकं, A. मन्द्रादिमन्द्रमन्द्रादिकं for मन्द्र...; A. adds द्वितीयम् after °मन्द्रादिकम्; K. प्रहिते for प्रहितौ.

^{9.} A. om. उत्पत्ति; C. 'द्वयम्त्पन्नम् for 'द्वयोत्पत्तिः.

^{10.} CK. मन्द्रस्वरादिकं for मन्द्रादिकम्.

^{11.} C. om. मन्द्रादिकम्; A. मन्द्रादिमन्द्रम् for मन्द्रादिकम्.

C. चतुर्थमन्द्रादिकम्. A. चतुर्थादिकम् for चतुर्थतृतीयादिकम्; K. गौरीवीते for गौरीवीतनामके.

^{17.} C. om. वामदेव्यं च.

^{18.} C. om. य: सत्रहा ... 'दिकं तद्.

10

(म्राम. ८. ६. २८६. १) इति तृतीयचतुर्थादिकं तद् वामदेव्यसंज्ञकम् । वकारो [वाक्य] भेदद्योतनार्थः ॥ ४ ॥

अश्विनोश्च साम ॥ ५ ॥

श्चीभिर्नः शचीवस् (सा. २८७) इत्यत सामैकम् । शचीभिर्निश्चिचात्वस् (प्राम. ८. ६. २८७. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् अश्विनोः साम-संज्ञकम् ॥ ५॥

वसिष्ठस्य पज्राणि त्रीणि । पज्रस्य वा वासिष्ठस्य । सफस्य वा पाज्यूस्य ॥ ६ ॥

यदा कदा च मीदुषे (सा. २८८) इत्यत्र सामत्रयमुत्पन्नम् । यदाकादा (म्राम. ८. ६. २८८. १) इति मन्द्रादिकम् । यदाकदाचमहाउ (म्राम. ८. ६. २८८. २) इति मन्द्रस्वरादिकम् । यदका (म्राम. ८. ६. २८८. ३) इति चतुर्थतृतीयादिकम् । एतानि त्रीणि वसिष्ठस्य पज्राणि । अथवा वासिष्ठस्य पज्रस्य सामानि । अथवा पाज्यस्य सफस्य सामानि ॥ ६॥

सौभरे द्वे ॥ ७ ॥

पहि गा अन्धसो मदः (सा. २८९) इत्यत्न सामद्वयमुत्पन्नम् । पाहिगाआ (प्राम. ८.६.२८९.१) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । पा। होपाही (प्राम. ८.६.२८९.२) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । एते द्वे सौभरे सुभरिर्नाम ऋषिः ॥ ७॥

^{1.} K. वामदेव्यम् for तद्वाम° ...; C. om. चकारो° ...° नार्थः.

^{6.} CK. om. संज्ञकम्.

^{7.} AC. वसिष्ठस्य for वासिष्ठस्य.

^{8.} AS. पाज्जीयस्य for पाज्यूस्य.

^{10.} AC. कदा for कादा.

^{12.} AC. तृतीयचतुर्थादिकं for चतुर्थ ... ; C. पज्याणि for पज्राणि.

^{13.} A. विसष्ठस्य for वासिष्ठस्य; A. पज्जीयस्य for पाज्यस्य.

^{17.} C. चतुर्थमन्द्रादिकं for मन्द्र ...°; A. adds द्वितीयम् after ° चतुर्था- दिकम्.

वैयश्वं च ॥ ८॥

उभयं शृणवच न (सा. २९०) इत्यत्नैकं साम । उभयं शृणवचनाए (प्राम. ८. ६. २९०. १) इति मन्द्रादिकं वैयश्वम् । चकारो वाक्य-भेदद्योतनार्थः ॥ ८॥

इन्द्रस्य च सहस्रायुतीये द्वे । प्रजापतेर्वा महोविशीये॥ ९॥

महे च न त्वा (सा. २९१) इत्यत्र सामद्रयम् । महेचनोवा (ग्राम. ८. ६. २९१. १) इति मन्द्रचतुर्थीदिकम् । महेचानत्वाअद्रिवाः (ग्राम. ८. ६. २९१. २) इति मन्द्रद्वितीयादिकम् । एते द्वे इन्द्रस्य च सहस्रायुतीये सहस्रायुतशब्दयुक्ते । न सहस्राय नायुताय इति सहस्रायुतशब्दौ विद्येते । अथवा प्रजापतेर्वा महोविशीये एतज्ञामधेये सामनी ॥ ९ ॥

10

5

इन्द्राण्याः साम ॥ १० ॥

वस्यां इन्द्रासि मे पितुः (सा. २९२.) इत्यत्र सामैकम् । वस्याः इन्द्रासिमे (ग्राम. ८. ६. २९२. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् इन्द्राण्याः साम ॥ १० ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आवर्येब्राह्मणभाष्ये तृतीयाध्याये वष्ठः खण्डः ॥ ६ ॥

15

3. A. adds मन्द्रादिमन्द्र before मन्द्रादिकं

4. K. om. ° द्योतन °.

13. AC. मन्द्रचतुर्थादिकं fer चतुर्थमन्द्रादिक

सप्तमः खण्डः

सौभरं च॥१॥

इम इन्द्राय स्तुन्विरे (सा. २९३) इत्यत्नैकं साम । इमाइ । इमई (प्राम. ८. ७. २९३. १) इति तृतीयद्वितीयादिकं सौभरम् । सर्वत्न चकारो वाक्यभेदद्योतनार्थः ॥ १ ॥

गार्त्समदं च॥ २॥

5

10

15

20

22

इम इन्द्र मदाय ते (सा. २९४) इत्यंत्रैकं साम । इमइन्द्र[ा]मदा-यताइ (प्राम. ८. ७. २९४. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं गार्त्समद्रम् । गृत्स-मदेन दृष्टम् ॥ २ ॥

वाचश्च साम ॥ ३॥

आ त्वाद्य सर्वर्द्ध्याम् (सा. २९५) इत्यत्र सामैकम् । आत्वद्या-सांबदुर्घाम् (ग्राम. ८. ७. २९५. १) इति मन्द्रमन्द्रादिकं वाचः साम ॥ ३ ॥

बाईदुक्थं च ॥ ४ ॥

न त्वा बृहन्तः (सा. २९६) इत्यत्नैकं साम । नत्वाबृह (ग्राम. ८. ७. २९६. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं बाईदुक्थम् ॥ ४॥

वाशं च नैपातिथं वा ॥ ५ ॥

कई वेद सुते सचा (सा. २९७) इत्यत्र सामैकम् । कईवेदा (आम. ८. ७. २९७. १) इति मन्द्रादिकं वाशम् एतन्नामधेयम् । अथवा नैपातिथसंज्ञम् ॥ ५ ॥

तौरश्रवसं च ॥ ६ ॥

यदिन्द्र शासो अत्रतम् (सा. २९८) इत्यत्र सामैकम् । यदिन्द्रा (म्राम. ८. ७. २९८. १) इति द्वितीयकुष्टादिकं तीरश्रवसं च ॥ ६॥

^{4.} K. om. सर्वत्र.

^{12.} A. adds मन्द्रादि before मन्द्र °.

त्वाष्ट्याश्च साम ॥ ७ ॥

त्वष्टा नो दैव्यम् (सा. २९९) इत्यत्तैकं साम । त्वष्टा (प्राम. ८. ७. २९९. १) इति तृतीयादिकं त्वाष्ट्रयाश्च साम ॥ ७ ॥

अदितेश्र साम ॥ ८॥

कदा चन स्तरीरसि (सा. ३००) इत्यत्रैकं साम । कदाचनास्ता-रीरसाइ (ग्राम. ८. ७. ३००. १) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् अदितेश्व साम ॥ ८॥

आजीगर्तं च ॥ ९ ॥

युङ्क्ष्वा हि चृत्रहन्तम (सा. ३०१) इत्यत्रैकं साम । आह्ही (प्राम. ८. ७. ३०१. १) इति कुष्टद्वितीयादिकम् आजि (जी?)गर्तनामकम् ॥ ९ ॥

माधुच्छन्दसं च॥ १०॥

त्वामिदा ह्यो नरः (सा. ३०२) इत्यत्रैकं साम त्वामिदा (प्राम. ८. ७. ३०२. १) इति तृतीयचतुर्थीदिकम् भाधुच्छन्दसं, मधुच्छन्दा नाम ऋषिः, तेन दृष्टम् ॥ १० ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आवेयत्राक्षणभाष्ये तृतीयाध्याये सप्तमः खण्डः ॥ ७॥

15

i 0

^{1.} A. त्वाद्रीयाइच for त्वाष्ट्रचाइच.

^{6.} A. adds मन्द्रादि before मन्द्र°.

^{7.} CM. अजि° foi आजी°.

अष्टमः खण्डः

उषसश्च साम ॥ १ ॥

प्रत्यु अद्रश्यीयति (सा. २०३) इत्यत्नैकं साम । प्रताइ । इहा (ग्राम. ८. ८. २०३. १) इति द्वितीयकुष्टादिकम् उपसः साम ॥ १॥

अश्विनोश्च साम ॥ २ ॥

5

इमा उ वां दिविष्टये (सा. ३०४) इत्यत्र सामैकम् । **इमाउवांदि**-विष्टया ऐही (प्राम. ८. ८. ३०४. १) इति द्वितीयतृतीयादिकम् अञ्चिनोः साम ॥ २ ॥

अश्विनोश्च संयोजनम् ॥ ३ ॥

10 कुष्टः को वामश्चिना (सा. २०५) इत्यत्र साभैकम् । कुष्टःकोवा-मश्चिनात्राः (ग्राम. ८. ८. २०५. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् अश्विनोः भयोजनम् एतन्त्रामध्येयकम् ॥ ३॥

अश्विनोश्चैव साम ॥ ४ ॥

अयं वां मधुमत्तमः (सा. २०६) इत्यत्नैकं साम । अयाम् । अयंवाम 15 (ग्राम. ८. ८. २०६. १) इति तृतीयद्वितीयादिकम् अश्विनोरेव साम ॥ ४ ॥

सोमसाम च ॥ ५ ॥

आ त्वा सोमस्य (सा. ३०७) इत्यत्रैकं साम। आत्वानोमा (म्राम. याम. ८. ८. ३०७. १) इति मन्द्रादिकं सोमसाम ॥ ५ ॥

आजमायवं च ॥ ६ ॥

20 अध्वयों द्रावया त्वम् (सा. ३०८) इत्यत्रैकं साम । अध्वयों-द्रावयातुवाम् (याम. ८. ८. ३०८. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् आजमायवम् एतन्नामधेयं साम ॥ ६॥

^{17.} K. om. इत्यत्रैकं ... इति.

समुद्रस्य च प्रैयमेधस्य साम ॥ ७ ॥

अभीषतस्तदा भर (सा. ३०९) इत्यत्र सामैकम् । अभीषतस्तदा-हाउ (प्राम. ८. ८. ३०९. १) इति मन्द्रादिकं प्रेयमेथस्य समुद्रस्य साम ॥ ७॥

इन्द्रस्य वैरूपे द्वे । वसिष्ठस्य वा ॥ ८ ॥

5

यदिन्द्र यावतस्त्वम् (सा. ३१०) इत्यत्र सामद्वयोत्पत्तिः । यदिनद्रा (प्राम. ८. ८. ३१०. १) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । यदिनद्रयावत-स्तुवाम् (प्राम. ८. ८. ३१०. २) इति मन्द्रतृतीयादिकम् । एते द्वे इन्द्रस्य वैरूपे । वसिग्रस्य वा वैरूपे ॥ ८॥

वैश्वदेवं च॥ ९॥

. 10

त्विमन्द्र प्रतृर्तिषु (सा. ३११) इत्यत्रैकं साम । त्विमन्द्रोहाइ (प्राम, ८.८.३११.१) इति चतुर्थमन्द्रादिकं वैश्वदेवम् ॥ ९ ॥

पुरीषं चाथर्वणम् ॥ १०॥

प्रयो रिरिक्ष ओजसा (सा. ३१२) इत्यत्र सामैकम् । प्रयो-रिरिक्षओजसाए (प्राम. ८. ८. ३१२. १) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् आथर्वणं पुरीपनामकम् ॥ १० ॥

15

इति श्रीसायणाचर्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्धेयब्राह्मणभाष्ये तृतीयाध्याये अष्टमः खण्डः ॥ ८॥

।। बृहतीभाष्यं समाप्तम् ।।

^{7.} A. adds प्रथमम् after ° कुष्टादिकम्.

^{8.} A. adds द्वितीयम् after °तृतीयादिकम्.

^{15.} CK. om. मन्द्र°; A. adds मन्द्रादि° before मन्द्र°. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

नवमः खण्डः

प्राकर्षं च वसिष्ठस्य च निहवः ॥ १ ॥

असावि देवम् (सा. ३१३) इत्यत्न सामद्रयमुत्पन्नम् । असीहोबा-हाइ (माम. ८. ९. ३१३. १) इति द्वितीयतृतीयादिकं प्राक्षर्षसंज्ञम् । आइ-ही (माम. ८. ९. ३१३. २) इति कुष्टद्वितीयादिकं निहवः ॥ १॥

गृत्समदस्य योनिनी द्वे ॥ २ ॥

योनिष्ट इन्द्र (सा. ३१४) इत्यत्न सामद्रयम् । योनीः (प्राम. ८. ९. ३१४. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । योनिष्टआइ (प्राम. ८. ९. ३१४. २) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । एते द्वे गृत्समदस्य योनिनी । योनिशब्द्यके सामनीत्यर्थः ॥ २॥

औरुक्षये द्वे ॥ ३ ॥

5

10

15

19

अदर्कत्समस्रुजो वि खानि (सा. ३१५) इत्यत्र सामद्वयमुत्पन्नम् । अदर्कत् (प्राम. ८. ९. ३१५. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । अदर्कत्स-मस्रुजाः (प्राम. ८. ९. ३१५. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते द्वे औरुक्षये एतन्नामधेये ॥ ३॥

पार्थे द्वे ॥ ४ ॥

सुष्वाणास (सा. ३१६) इत्यत्न सामद्वयम् । सृष्वाणासाः (प्राम. ८. ९. ३१६. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । ओहोहोइ सृष्वा (प्राट. ८. ९. ३१६. २) इति द्वितीयतृतीयादिकम् । एते द्वे पार्थे ॥ ४ ॥

- 4. AC. ° ऋष्टा for ° तृतीया °.
- 5. K. निह्वम् for निहव:.
- 8. A. adds प्रथमम् after ° मन्द्रादिकम्.
- 9. A adds द्वितीयम् after ° द्वितीयादिकम्
- 10. A. om. सामनीत्यर्थ:.
- 13. A. अदर्दारइत् for अदर्दरूत्; A. adds प्रथमम् after °मन्द्रादिकम्.
- 14. A. adds च after इति and om. चतुर्थमन्द्रादिकम्.
- 18. A. adds प्रथमम् after ° मन्द्रादिकम्.
- 19. A. om. द्वितीय°.

CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

सौपर्णे द्वे । वात्सप्राणि बीणि । क्षुष्ठकवात्सप्रं वैषां तुरीयम् । महावात्सप्रमुत्तमम् । सर्वाणि वै वात्सप्राणि ॥ ५ ॥

जगृह्मा ते दक्षिणम् (सा. ३१७) इत्यत पश्च सामान्युत्पन्नानि । तत्र जगृह्मातेदक्षिणमोहाओहाम्ए (प्राम. ८. ९. ३१७. १) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् । जगृह्मातेदक्षिणम् (प्राम. ८. ९. ३१७. २) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । एते आदिमे द्वे सौंपणे । होई । होई । होई । जगृह्मातेदक्षिणम् (प्राम. ८. ९. ३१७. ३) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । आ औहोह् (प्राम. ८. ९. ३१७. ४) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । हाउ । ओ । होहोवा (प्राम. ८. ९. ३१७. ५) इति मन्द्रतृतीयादिकम् । एतानि वीणि चात्सप्राणि । वत्सिप्रनीम ऋषिः । अथया एषां पञ्चानां मध्ये तुरीयं क्षुद्धक्रवात्सप्रम् । तथा उत्तमं चरमं साम महाचत्सप्रम् अपरम् । अथवा सर्वाणि पञ्च सामानि चात्सप्राण्ये-वेति ॥ ५॥

10

गौरीवितं च ॥ ६ ॥

इन्द्रं नरो नेमथिता हवन्ते (सा. ३१८) इत्यत्नैकं साम इन्द्रस्न[ा]रो (प्राम. ८. ९. ३१८. १) इति द्वितीयतृतीयादिकं गौरी-वितम्॥ ६॥

15

वैदन्वतं च॥ ७॥

वयः सुवर्णाः (सा. ३१९) इत्यत्रैकं साम । वयोहाहाउ (म्राम. ८.९. ३१९.१) इति मन्द्रादिकं वैदन्वतम् । विदन्वानृषिर्भीर्गवः ॥ ७॥

^{4.} A. adds आद्यम् after °मन्द्रादिकम्; A. adds मन्द्रादि ° before मन्द्र °.

^{5.} A. adds द्वितीयम् alter "चतुर्थादिकम्.

^{7.} C. adds जग्रम्मा after °होइ.

^{8.} A. om. चतुर्थमन्द्रादिकम्.

^{9.} C. चतुर्थंकुष्टादिकम्, K. मन्द्रकुष्टादिकम् for मन्द्रतृतीयादिकम्; A. om. मन्द्रतृतीयादिकम्; K. वत्सप्री: for वत्सिप्रः

^{11.} K. adds पदम् before अपरम्.

10

15

यामं वा महायामं च ॥ ८॥

नाके सुपर्णम् (सा. ३२०) इत्यत्रैकं साम । आयाम् । अयायम् इत्यादि नाके सुपार्णम् (याम. ८.९.३२०.१) इति कुष्टद्वितीया (द्वितीय-कुष्टा?)दिकं [यामम् । अथवा] महायामम् एतःसंज्ञकम् ॥ ८ ॥

ऋतुसामनी द्वे । जज्ञानस्य वा बाह्मस्य ॥ ९ ॥

त्रहा जज्ञानम् (सा. ३२१) इत्यत्र सामद्वयम् । ब्रह्मा (ब्राम. ८. ९. ३२१.१) इति कुष्टादिकम् । हुवेहाः (ब्राम. ८. ९. ३२१.२) इति कुष्टद्वितीयादिकम् (ंतृतीयादिकम्?) । एते द्वे ऋतुसामनी । वा अथवा ब्राह्मस्य जज्ञानस्य संवन्त्रिनी ॥ ९ ॥

इन्द्रस्य वारवन्तीयम् ॥ १०॥

अपूर्व्या पुरुतमा (सा. ३२२) इत्यत्नैकं साम । अपूर्व्या औहो-होहाइ (श्राम. ८. ९. ३२२. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् इन्द्रस्य वारवन्तीय-संज्ञम् ॥ १० ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकाशे आर्थेब्राह्मणभाष्ये तृतीयाध्याये नवमः खण्डः ॥ ९ ॥

^{3.} KC. om. इत्यादि नाकेसुपाणंम्.

^{4.} C. om. बामम् ... इत्यत्र (L. 6); K. om. यामम् ... एतत्मज्ञकम्.

^{8.} A. 雍有", C. 雍有:" for 雍有"; K. om. ar.

^{9.} AC. add एतं दें after अथवा.

^{12.} K. om. मन्द्र °. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

दशमः खण्डः

इन्द्रस्य क्षुरपविणी द्वे । स्योमरइमे द्वे ॥ १ ॥

अव द्रप्सो अंशुमतीम् (सा. ३२३) इत्यत्र चत्वारि सामान्युत्-पन्नानि । अवद्राप्साः (प्राम. ८.१०. ३२३.१) इति द्वितीयतृतीयादिकं प्रथमम् । अवद्रप्साए (प्राम. ८.१०. ३२३.२) इति मन्द्रमन्द्रादिकं द्वितीयम् । एते द्वे इन्द्रस्य क्षुरपिवणी एतन्नामधेये । आ(अ१) वद्रप्सो अ१शुमतीम् । औहोइ (प्राम. ८.१०.३२३.३) इति तृतीयचतुर्थादिकम् । अवद्रप्सो अ१शुमतीम् । ए (प्राम. ८.१०.३२३.४) इति तृतीयचतुर्थादिकम् । एते द्वे स्योमरुमे ॥१॥

> धृषतो मारुतस्य सामनी द्वे । द्युतानस्य वा मारुतस्य ॥ २ ॥

वृतस्य त्वा (सा. ३२४) इत्यत्र सामद्वयमुत्पन्नम् । हा । ओहा (म्राम. ८.१०.३२४.१) इति द्वितीयनृतीयादिकं प्रथमम् । होये (म्राम. ८.१०.३२४.२) इति कुष्टद्वितीयादिकं द्वितीयम् । एते द्वे मारुतस्य धृषतः सामनी । अथवा मारुतस्य द्युतानस्य सामनी ॥ २ ॥

सोमसामनी द्वे ॥ ३ ॥

विधुं दद्राणम् (सा. ३२५) इत्यत्न सामद्वयम् । वीधूम् (प्राम. ८. १०. ३२५. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । हिं । आ । हिं । हिं । विधुं-दद्रा (ग्राम. ८. १०. ३२५. २) इति द्वितीयतृतीया (१ तृतीयचतुर्था) दिकम् । एते द्वे सीमसामनी ॥ ३ ॥

20

5

10

^{5.} K. om. प्रथमम् ; K. om. द्वितीयम् ; AC. add मन्द्रादि ° before मन्द्र °.

^{7.} A. °चतुर्थाके for °चतुर्थादिकम्; A. om. अव '... एते द्वे.

^{13.} К. от. प्रथमम्.

^{14.} K. om. द्वितीयम्. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

15

इन्द्रवज्रे द्वे ॥ ४ ॥

त्व इ त्यत्सप्तभ्यः (सा. ३२६) इत्यत्न सामद्वयम् । औहोइतुवाम् (म्राम. ८. १०. ३२६. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । त्वोहाइ (म्राम. ८. १०. ३२६. २) इति चतुर्थादिकम् । एते द्वे इन्द्रवज्जनामके ॥ ४॥

भृष्टिमतः सूर्यवर्चसः सामनी द्वे ॥ ५ ॥

मेडि न त्वा विज्ञणम् (सा. ३२७) इत्यत्न सामद्रयम् । मेडीम् (ग्राम. ८.१०.३२७.१) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । मेडिन्नत्वा (ग्राम. ८.१०.३२७.२) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते द्वे भृष्टिमतः भृष्टिशब्द-युक्तस्य सूर्यवर्चसः सामनी ॥ ५॥

वसिष्ठस्याङ्कुशो द्वो । कश्यपस्य वा प्रतोदौ ॥ ६ ॥

प्रवो महे महे वृधे भरष्वम् (सा. ३२८) इत्यत्र सामद्रयम् । प्रवाः (ग्राम. ८. १०. ३२८. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । हि प्रवो महा (ग्राम. ८. १०. ३२८. २) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । एते द्वे वसिष्ठस्या- इकुशौ । अथवा कद्मप्रस्य प्रतोदौ ॥ ६ ॥

भारद्वाजं च ॥ ७ ॥

शुनः हुवेम मधवानम् (सा. ३२९) इत्यत्रैकं साम । शुनः हुवेम (ग्राम. ८. १०. ३२९. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकं भारद्वाजं भरद्वाजेन दृष्टम् ॥ ७॥

वैश्वदेवं च॥८॥

- उदु ब्रह्माण्येरत (सा. ३३०) इत्येत्रकं साम । दिवया इत्यादि उदुब्रह्मा । णी (प्राम. ८. १०. ३३०. १) इति कुष्टद्वितीयादिकं वैश्व-22 देवम् ॥ ८॥
 - 6. K. मेथि for मेडि; K. मेथीम् for मेडीम्.
 - 7. K. om. मेडिन्नत्वा ... ° मन्द्रादिकम्.
 - 13. AC. द्वितीयतृतीयादिकं for तृतीयद्वितीयादिकम्.
 - 20. 人 om 对. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

पुरीषं चाथर्वणम् ॥ ९ ॥

चक्रं यदस्याप्ता निषत्तम् (सा. ३३१) इत्यत्नैकं साम । चक्रं यदस्य (प्राम. ८. १०. ३३१. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् आथर्वणं पुरीपः संज्ञम् ॥ ९ ॥

इति श्रीसायणाचार्यवरिचते माधवीये सामवेदार्थप्रकाशे आर्षेयब्राह्मणभाष्ये 5 तृतीयाध्याये दशमः खण्डः ॥ १०॥ 6

^{2.} AC. ° निपक्तम् for निपत्तम्.

^{3.} A. om. मन्द्र[°]; AC. आथर्वण[°] for आथर्वणं. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

एकादशः खण्डः

अदित्याः सामनी द्वे । तार्ध्यसामनी वा ॥ १ ॥

त्यम् षु वाजिनम् (सा. ३३२) इत्यत्न सामद्वयम् । त्यम्षू (ग्राम. ९. ११. ३३२. १) इति मन्द्रादिकम् । ईयइयाहाइ । त्यमृषुवाजिनादेवजूतम् (ग्राम. ९. ११. ३३२. २) इति द्वितीयादिकम् । एते द्वे अदित्याः सामनी । अथवा तार्क्षसामनी ॥ १॥

इन्द्रस्य च त्रातम् ॥ २ ॥

5

10

20

22

त्नातारमिन्द्रमवितारम् (सा. ३३३) इत्यत्नैकं साम । त्नातार-मिन्द्रमविता (ग्राम. ९. ११. ३३३. १) इति द्वितीयकुष्टादिकम् **इन्द्रस्य च** त्नातं त्रातृशब्दयुक्तमेतत्साम ॥ २ ॥

याज्ञतुरं च वार्त्ततुरं वा ॥ ३ ॥

यजामहे (सा. ३३४) इत्यत्रैकं साम । यजामहोवा (माम. ९. ११. ३३४. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकं याज्ञतुरम् अथवा वार्वतुरम् ॥ ३ ॥

धृषतो मारुतस्य सामनी द्वे ॥ ४ ॥

सत्नाहणं दधृषिम् (सा. ३३५) इत्यत्र सामद्वयम् । सता । हणा औहोवा (प्राम. ९. ११. ३३५. १) इति मन्द्रतृतीयादिकम् ! सत्नाहणंदा-धृषिम् (प्राम. ९. ११. ३३५. २) इति चतुर्थतृतीयादिकम् । एते द्वे मारु-तस्य धृषतः सामनी ॥ ४॥

आत्रम् ॥ ५ ॥

यो नो वनुष्यन् (सा. ३३६) [इत्यत्रैकं साम । योनीवनुष्यन्] (ग्राम. ९. ११. ३३६. १) इति तृतीयचतुर्थादिकम् आत्रम् एतत्संज्ञम् ॥ ५॥

गृत्समदस्य मदौ द्वौ । गौतमस्य वानुतोदौ ॥ ६ ॥

^{7.} MSK. त्रात्रम् for त्रातम्.

^{10.} AC. त्रात ° for त्रात °.

^{21.} K. om. तृतीय °. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

यं वृत्रेषु (सा. ३३७) इत्यत्र सामद्वयम् । हाउयं वृतेषू (ग्राम. ९. ११. ३३७. १) इति मन्द्रादिकम् । यंयंया (ग्राम. ९. ११. ३३७. २) इति मन्द्रादिकम् । एते द्वे गृन्समदस्य मदसंज्ञे । अथवा गौतमस्य बानुनोदौ ॥ ६॥

वैश्वामित्रम् ॥ ७ ॥

इन्द्रा पर्वता बृहता (सा. ३३८) इत्यत्र सामैकम् । **इन्द्राहाउ** (माम. ९. ११. ३३८. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं वैश्वामितं विश्वामितंण हृष्टम् ॥ ७॥

मावित्राणि षट् ॥ ८॥

इन्द्राय गिरो अनिशितसर्गा (सा. ३३९) इत्यत्र स्तोभविन्यास-भेदेन षट् सामान्युत्पन्नानि । तत्र हा । हाइ । इन्द्रायगाइ (ग्राम. ९. ११. ३३९. १) इति द्वितीयतृतीयादिकमाद्यम् । असाउ असाउ इन्द्रायगा (ग्राम. ९. ११. ३३९. २) इति द्वितीयकुष्टादिकं द्वितीयम् । कुवा कुवा इन्द्रायगा (ग्राम. ९. ११. ३३९. ३) इति द्वितीयकुष्टादिकं तृतीयम् । अयामयामपः प्रेरा (ग्राम. ९. ११. ३३९. ४) इति द्वितीयकुष्टादिकं तृतीयम् । अविदात् अविदत् यो अक्षेणाइ (ग्राम. ९. ११. ३३९. ५) इति कुष्टद्वितीयादिकं पञ्चमम् । इहाईहाविष्वक्तस्ता (ग्राम. ९. ११. ३३९. ६) इति द्वितीयकु-ष्टादिकं षष्टम् । सावित्राणि सवितृसंबन्धीनि । एवं षट् सामानि ॥ ८ ॥

कुतीपादस्य वैरूपस्य साम ॥ ९ ॥

आ त्वा सखायः ववृत्युः (सा. ३४०) इत्यत्रैकं साम । आत्वा-सखायः (म्राम. ९. ११. ३४०. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं कुतीपादस्य वैरूपस्य साम ॥ ९ ॥

3. K. गोतमस्य for गौतमस्य.

- 10. AC. इत्यत्रैकं साम for स्तोभ ° ... उत्पन्नानि । तत्र.
- 12. AC. द्वितीयादिकं सावित्राणि षट् कृतीपादस्य षट् सावित्राणि गानानि for द्वितीयतृतीयादिकम् ... एवं षट् सामानि ।। (1., 18.) see CN.
 - 21. AC. om. कुतीपादस्य.

CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

5

15

10

20

आमहीयवं च ॥ १०॥

को अद्य युङ्क्ते धुरि गा ऋतस्य (सा. ३४१) इत्यत्रैकं साम। को अद्ययुङ्क्तेधुरिगाऋतस्याए (ब्राम. ९. ११. ३४१. १) इति मन्द्र-मन्द्रादिकम् आमहीयवम् ॥ १०॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकाशे आर्षेयब्राक्षणभाष्ये तृतीयाध्याये एकादशः खण्डः ॥ ११ ॥

॥ तेष्टुमभाष्यं समाप्तम् ॥

^{3.} C, चतुर्थ for मन्द्र°; A. adds मन्द्रादि° before मन्द्र°.

द्वादशः खण्डः

शैखण्डिने द्वे । विश्वेषां देवानामुद्वंशीयं तृतीयम् ॥ १ ॥

5

10

15

20

गायिनत त्वा गायितिणः (सा. ३४२) इत्यत्र सामत्रयमुत्पन्नम् । तत्र गाया (प्राम. ९. १२. ३४२. १) इति तृतीयिद्वितीयदिकम् । गायिनत-त्वो हाइ (प्राम. ९. १२. ३४२. २) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । एते द्वे शैखिण्डने । गायिनतत्वागायित्रणआ (प्राम. ९. १२. ३४२. ३) इति चतुर्थमन्द्रादिक तृतीयं साम विश्वेषां देवानामुद्वंशीयम् उद्वंशशब्दवत्साम । तथा च ब्राह्मणम् — पृष्ठानि वा असुज्यन्त तेषां यत्तेजो रसोऽत्यरिच्यत तदेवाः समभरंस्तदुदंशीयमभवद् (तां. ब्रा. ८. ९. ६) इति ॥ १॥

शैखिण्डनानि चैव त्रीणि । आष्टादंष्ट्रे द्वे । महावैश्वा-मित्रे द्वे ॥ २ ॥

इन्द्रं विश्वा अवीवृधन् (सा. ३४३) इत्यत्र सप्त सामान्युत्पन्नानि । तत्र इन्द्रंविश्वाः (प्राम. ९. १२. ३४३. १) इति मन्द्रादिकम् । ओइन्द्रं-विश्वाः (प्राम. ९. १२. ३४३. २) इति द्वितीयतृतीयादिकम् । इन्द्रंविश्वाः अवीवृधन् (प्राम. ९. १२. ३४३. ३) इति तृतीयचतुर्थादिकम् । एतानि त्रीणि शैखण्डिनान्येव । इन्द्रंविश्वाअवीवृधन् ऐयाहाइ (प्राम. ९. १२. ३४३. ४) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । इन्द्रंविश्वाअवीवृधन्तेयादौ (प्राम. ९. १२. १२. ३४३. ५) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते द्वे आष्टादंष्ट्रे । एतत्तंज्ञे सामनी । तथा च ब्राह्मणम् — आष्ट्रादंष्ट्रे भवतः (तां. ब्रा. ११. ११. ११) इति । हयाइ हया ओहाओहा । इन्द्रंविश्वाः (प्राम. ९. १२. ३४३. ६) इति द्वितीयतृतीयादिकम् । हयाए इत्यादि इद्रंविश्वाअवी (प्राम. ९. १२. ३४३. ६) इति द्वितीयतृतीयादिकम् । इयाए इत्यादि इद्रंविश्वाअवी (प्राम. ९. १२. ३४३. ६)

^{13.} AC. om. तत्र.

^{14.} ΛC. °मद्रा° for °तृतीया°.

^{16.} A. ऐआ for ऐया.

^{21.} C. om. ह्याए ... °अवी इति.

^{22.} AC. चतुर्थमन्द्रादिकं for द्वितीयकुष्टादिकं.

10

15

19

इन्द्रस्य प्रियाणि चत्वारि । वसिष्ठस्य वा । गौतमं वैषां द्वितीयम् ॥ ३ ॥

इमिमन्द्र सुतं पिब (सा. ३४४) इत्यत्र चत्वारि सामान्युत्पन्नानि । इममाइन्द्रा (त्राम. ९. १२. ३४४. १) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । इमिमन्द्र-सुतंपिबा (त्राम. ९. १२. ३४४. २) इति मन्द्रतृतीयादिकम् । इमिमन्द्रा-सुतंपिबा (त्राम. ९. १२. ३४४. ३) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । इमिमी (त्राम. ९. १२. ३४४. ३) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । इमिमी (त्राम. ९. १२. ३४४. ४) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । एतानि चत्वारि सामानि इन्द्रस्य प्रियाणि । अथवा वसिष्ठस्य । यद्वा एषां चतुर्णां मध्ये द्वितीयं साम गौतमम् ॥ ३ ॥

गृत्समदस्य वीङ्कानि चत्वारि । वसिष्ठस्य वा । आकृपारं वैषां तृतीयम् ॥ ४ ॥

यदिन्द्र चित्र म इह न (सा. ३४५) इत्यत्र चत्वारि सामान्युत् – पनानि । यदिन्द्रो हाइ (प्राम. ९. १२. ३४५. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं प्रथमम् । यदिन्द्रचित्रमोहोवा (प्राम. ९. १२. ३४५. २) इति मन्द्रचतुर्था-दिकं द्वितीयम् । यदिन्द्राचित्र (प्राम. ९. १२. ३४५. ३) इति द्वितीय-कृष्टादिकं तृतीयम् । यदिन्द्रचित्रमइ (प्राम. ९. १२. ३४५. ४) इति तृतीयचतुर्थादिकं चतुर्थम् । एतानि चत्वारि गृतसमदस्य वीङ्कानि एतन्नाम-धेयानि । अथवा वसिष्ठस्य वीङ्कानि । यद्वा एषां चतुर्णां मध्ये तृतीय-माकूपारम् । अकूपारो नाम कस्यपः ॥ ४॥

^{5.} A. adds द्वितीयम् after °तृतीयादिकम् ; AC. °द्वितीयादिकं for °तृतीयादिकं.

^{7.} A. om. सामानि.

^{8.} C. adds सामानि and K. प्रियाणि after विसष्ठस्य.

¹⁴ CK. om. प्रथमम्.

^{15.} CK. om. द्वितीयम्.

^{16.} CK. om. तृतीयम्.

^{17.} CK. om. चतुर्थम्.

^{19.} C. अक्पाम्मारा A. आक्पारो for अक्पारो.

10

तिरश्राङ्गिरसस्य सामनी द्वे । तैरश्चे वा ॥ ५ ॥

श्रुधी ह्यं तिरइच्या (सा. ३४६) इत्यत्र सामद्वयम् । श्रुधी (ग्राम. ९. १२. ३४६. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकम्, श्रुधीहावंतिरइच्या (ग्राम. ९. १२. ३४६. २) इति मन्द्रद्वितीयादिकं तिरश्चाङ्गिरस्य सामनी । यद्वा तैरश्चे एतन्नामधेये । तैरश्चं भवति । अङ्गिरसः स्वर्गं लोकं यन्तो रक्षांस्यन्व-सचन्त तान्येतेन तिरश्चाङ्गिरसस्तिर्यङ् पर्यवैद्यत्तिर्यङ् पर्यवैत्तसात् तैरश्चम् (तां. जा. १२. ६. ११-१२) इति ब्राह्मणमनुसंधेयम् ॥ ५॥

. १२. ६. ११-१२) इति ब्राह्मणमनुसंघेयम् ॥ ५ ॥

वैश्वापित्रं च ॥ ६ ॥

असावि सोम इन्द्र ते (सा. ३४७) इत्यत्रैकं साम । असावि-सोमइन्द्रते (माम. ९. १२. ३४७. १) इति तृतीयचतुर्थादिकं वैश्वा-मित्रम् ॥ ६॥

काण्वे च ॥ ७ ॥

एन्द्र याहि (सा. ३४८) इत्यत्र सामद्वयम् । एन्द्रायाहिहरिभाइः (ग्राम. ९. १२. ३४८. १) इति मन्द्रादिकं प्रथमम् । एन्द्रयाहिहरिभिः उद्दवाहाइ (ग्राम. ९. १२. ३४८. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयम् । एते द्वे काण्वे ॥ ७ ॥

वैक्वामित्रं चैव ॥ ८ ॥

आ त्वा गिरो रथीरिव (सा. ३४९) इत्यत्रैकं साम । आत्वा-गाइरोरा (र?) थीरिवा (म्राम. ९. १२. ३४९. १) इति मन्द्रद्वितीयादिकं वैश्वामित्रमेव ॥ ८॥

20

^{1,4.} K. तैरक्च्ये for तैरक्चे.

^{4.} K. तिरश्च्या° for तिरश्चा°.

^{5.7.} K. तैरक्च्यं for तैरक्चं.

^{13.} K. om. एन्द्र ... ° द्वयम्.

^{14.} CK. om. प्रथमम्.

^{15.} A: om. °मन्द्रादिकम्; K. om. द्वितीयम्

^{19.} AC. om. ° द्वितीय °.

10

15

17

815

इन्द्रस्य शुद्धाशुद्धीये द्वे । वसिष्ठस्य वा ॥ ९ ॥

एतो न्विन्द्रं स्तवाम (सा. ३५०) इत्यत्र सामद्रयम् । एतोन्वि-न्द्रंस्तवामा (प्राम. ९. १२. ३५०. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकमाद्यम् । एतो-न्विन्द्रःस्तवामा (प्राम. ९. १२. ३५०. २) इति मन्द्रमन्द्रादिकं द्वितीयम् । एते द्वे इन्द्रस्य शुद्धाशुद्धीये । अपरिशुद्धस्य शुद्धगुत्पादके । तथा च ब्राह्मणम्— इन्द्रो यतीन् सालावृकेभ्यः प्रायच्छत् । तमश्लीला वागभ्यवदत् । सोऽशुद्धोऽमन्यत । स एतच्छुद्धाशुद्धीयमपद्भयत् । तेनाशुद्धचच्छुद्धचित (तां. ब्रा. १४. ११. २९) इति पत्येकमविवक्षयेव (कः)वचनम् । अथवा वसिष्ठस्य शुद्धाशुद्धीये ॥ ९ ॥

गौतमस्य रियष्ठे द्वे ॥ १० ॥

यो रिय रियन्तमो (सा. ३५१) इत्यत्र सामद्वयम् । योगियंबो-रयाहाउ (प्राम. ९. १२. ३५१. १) इति मन्द्रादिकम् । योगियंबोरिय (प्राम. ९. १२. ३५१. २) इति तृतीयचतुर्थादिकम् । एते द्वे गौतमस्य रियष्टे एतन्नामके ॥ १० ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवदार्थप्रकारो आर्षेयब्राह्मणभाष्ये

तृतीयाध्याये द्वादशः खण्डः ॥ १२ ॥

॥ तृतीयाध्यायः समाप्तः ॥ ३ ॥

CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

^{1.} CK. om. इन्द्रस्य ... एते हे (L. 5.)

^{3.} AC. om. °मन्द्र°; K. om. आद्यम.

^{4.} K. om. द्विनीयम.

^{5.} A. om. तथा च ब्राह्मणम्.

^{7.} C. तेनाकृत् for तेनाशृद्धधत.

^{10,13.} K. गीतमस्य for गीतमस्य.

चतुर्थोऽध्यायः

प्रथम: खण्ड:

कौल्मलबर्हिषे द्वे । इन्द्रस्य नानदं तृतीयम् । नदतो वाङ्गिरसस्य ॥ १॥

प्रत्यसौ पिपीषते (सा. ३५२) इत्यत्र सामत्रयमुत्पन्नम् । प्रत्यसौ-पिपाद्वाउ (प्राम ९.१.३५२.१) इति मन्द्रादिकम् । प्रत्यसौपिपीषताइ (प्राम ९.१.३५२.२) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् । एते द्वे कौल्मलयहिषे । प्रत्यसौपिपी (प्राम. ९.१.३५२.३) इति तृतीयचतुर्थादिकम् इन्द्रस्य नानदम् । अथवा आङ्किरसस्य नदतः ॥ १॥

शाकपूतम् ॥ २॥

आ नो वयो वयः शयम् (सा. ३५३) इत्यत्रैकं साम । आनो-वयोवयःशायाम् (प्राम. ९. १. ३५३. १) इति मन्द्रमन्द्रादिकं शाकपूतम् । शाकपूतो नाम ऋषिः ॥ २ ॥

कौल्मलबर्हिषे चैव ॥ ३ ॥

आ त्वा रथम् (सा. ३५४) इत्यत्न सामद्रयम् । आत्वारथंयथौ-होवा (म्राम. ९. १. ३५४. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । आत्वारथंयथो (म्राम. ९. १. ३५४. २) इति तृतीयचतुर्थादिकम् । एते द्वे कौन्मलवर्हिषे चैव ॥ ३॥

> प्रजापतेश्च मधुश्चिनिधनम् ॥ ४ ॥ स पूर्व्यो महोनाम् (सा. ३५५) इत्यत्तैकं साम । सपूर्व्योमहो-

^{6.} A. adds प्रथमम् after मन्द्रादिकम्.

^{7.} A. मन्द्रादिमन्द्रं for मन्द्रमन्द्रादिकं; A. adds द्वितीयम् after °मन्द्रादिकम्.

^{12.} A. om. मन्द्र°; K. शक° for शाक°.

^{14.} K. om ट्रेन्ट्र-०. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

नामे (ग्राम. ९.१.३५५.१) इति मन्द्रमन्द्रादिकं प्रजापतेश्व मधुश्चि-निधनम् । अस्य साम्नो मधुरुचुता इति निधनम् ॥ ४॥

उषसश्च साम ॥ ५ ॥

यदी वहन्त्याशवः (सा. ३५६) इत्यत्तैकं साम । यदीवहन्त्या-शवः (ब्राम. ९.१.३५६.१) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् उपसः साम ॥५॥

भारद्वाजं च ॥ ६ ॥

त्यमु वो अप्रहणम् (सा. ३५७) इत्यत्नैकं साम । त्यमुव(वोअ?) (त्राम. ९. १. ३५७. १) इति तृतीयचतुर्थादिकं भारद्वाजम् ॥ ६ ॥

अमेश्र द्धिकम् ॥ ७ ॥

द्धिकान्ण (सा. ३५८) इत्यत्रैकं साम । ओहाइ । द्धिकान्णो-अकारिषम् (ग्राम. ९. १. ३५८. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् अग्नेश्च द्धिकम् ॥ ७ ॥

मारुतं च । माधुच्छन्दसं वा ॥ ८ ॥

पुरां भिन्दुर्भुवा कविः (सा. ३५९) इत्यत्नैकं साम । पुरांभिन्दुयुवाकवीः (म्राम. ९. १. ३५९. १) इति मन्द्रतृतीयादिकं भारुतम् ।

मारुतं भवति मासा वै रक्ष्मयो मरुतो वै रक्ष्मयो मरुतो वै देवानां

भृयिष्ठा [भृयिष्ठा अ]साम (तां. ब्रा. १४. १२. ८-९) इत्यादि ब्राक्षण
मनुसंधेयम् । अथवा माधुच्छन्दसं मधुच्छन्दा नाम ऋषिः तेन दृष्टम् ॥ ८॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकाशे आर्षेयज्ञाक्षणभाष्ये चतुर्थाध्याये प्रथमः खण्डः ॥ १॥

20

^{1.} AK. om. मन्द्र°.

^{2.} K. °श्चुती इति हि for °श्चुता इति.

^{4.} K. om. यदी ° ... दिधकान्ण इत्यत्रैकं साम (L.10.)

^{8.} A. चतुर्थंमन्द्रादिकं for तृतीयचतूर्थादिकं.

द्वितीयः खण्डः

वामदेव्यं च॥१॥

प्रप्र विस्तृष्टुभम् (सा. ३६०) इत्यत्तैकं साम । प्रप्रविस्त्रिष्टुभमि-पमोहाओहाए (प्राम. ९. २. ३६०. १) इति मन्द्रादिमन्द्रादिकं वामदेव्यम् । वामदेवेन दृष्टम् ॥ १॥

5

कारयपं चाप्सरसं वा ॥ २ ॥

कर्यपस्य स्वर्विदः (सा. ३६१) इत्यत्नैकं साम । कर्यपस्यस्य-र्विदाए (प्राम. ९. २. २६१.१) इति मन्द्रमन्द्रादिकं काश्यपं कश्यप-शब्दयुक्तम् । अथवा आप्सरसम् एतन्नामधेयम् ॥ २ ॥

प्रैयमेधं च॥३॥

10

अर्चत प्रार्चता (सा. ३६२) इत्यत्रैकं साम । अर्चतप्रार्चतानाराः (प्राम. ९. २. ३६२. १) इति द्वितीयतृतीयादिकं प्रैयमेधम् । प्रियमेधो नाम ऋषिः ॥ ३ ॥

बाईदुक्थं च ॥ ४ ॥

उक्थिमिन्द्राय शःस्यम् (सा. ३६३) इत्यत्तैकं साम । उक्थ-मिन्द्रा (ग्राम. ९. २. ३६३. १) इति मन्द्रादिकं बाईदुक्थम् ॥ ४ ॥

15

अभेर्वैश्वानरस्य सामनी द्वे ॥ ५ ॥

विश्वानरस्य वस्पतिम् (सा. ३६४) इत्यत्र सामद्वयम् । विश्वानरस्य त्राम. ९. २. ३६४. १) इति मन्द्रादिकम् । विश्वानरस्य त्री (प्राम. ९. २. ३६४. २) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । एते वैश्वानरस्य अग्नेः सामनी ॥ ५॥

20 · 21

4. A. मन्द्रं for °मन्द्रादिकं ; K. मन्द्रादिकं for मन्द्रादिमन्द्रादिकं.

^{19.} A. adds प्रथमम् afrer मन्द्रादिकम्.

^{20.} A. adds द्वितीयम् after °द्वितीयादिकम्; A. om. °द्वितीय°; K. °चतुर्थादिकं for °द्वितीयादिकं.

शाकपूते द्वे ॥ ६ ॥

स घा यस्ते दिवो नगः (सा. ३६५) इत्यत्र सामद्वयम् । सघा-यस्ताइ (ग्राम. ९. २. ३६५ १) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । सघायस्ताइ (ग्राम. ९. २. ३६५. २) इति मन्द्रादिकम् । एते द्वे शाकपूते ॥ ६॥

वरुणान्याः साम ॥ ७ ॥

विभोष्ट इन्द्र राधसः (सा. ३६६) इत्यत्रैकं साम । विभोष्टइन्द्र-राधासाः (त्राम. ९. २. ३६६. १) इति मन्द्रमन्द्रादिकं वरुणान्याः साम । इन्द्रवरुण (पा. ४.१.४९) इति वरुणशब्दात् ङीपानुकौ ॥ ७॥

औषसं च ॥ ८॥

10

15

18

0

वयश्चित्ते पतित्वणः (सा. ३६७) इत्यत्रैकं साम । वयश्चाइत्ते-पतित्वणाः (म्राम. ९. २. ३६७.१) इति मन्द्रद्वितीयादिकम् औषसम्॥ ८॥

देवानां च रुचिरुचेर्वा रोचनम् ॥ ९ ॥

अमी ये देवा स्थन (सा. ३६८) इत्यतिकं साम । अमीयेदेवा-स्थाना (म्राम. ९. २. ३६८. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकं देवानां रोचनम् । अथवा रुचिरुचे: एतत्संज्ञकस्य रोचनं साम ॥ ९ ॥

ऋक्साम्नोः सामनी द्वे ॥ १० ॥

ऋचः पूर्वं साम साझः उत्तरम् इति ऋचः साम। ऋचः साम यजा-महे (सा. ३६९) इत्यत्न सामद्रयम्। ऋचः पाम यजा (ग्राम. ९. २.

- 2. AC. सखाय ° for सघाय °.
- 4. A. adds द्वितीयम् after मन्द्रादिकम्.
 - 6. K. om. विभोष्ट ... इत्यत्रैक साम (L. 10.)
 - 7. A. adds मन्द्रादि ° before मन्द्र °.
 - 10. A. om. अत्र.
 - 13. AC. स्थानाम् for स्थन.
 - 14. AC. om. ° चतुर्थं.
 - 18. AC. om. ऋचं साम यजा. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

३६९. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं प्रथमम् ऋक्साम । ऋचश्सामा यजामहाइ (ग्राम. ९. २. २६९. २) इति मन्द्रद्वितीयादिकं साम्नः द्वितीयं साम । ऋक्साम्नोरित्यत्न समासान्तप्रत्ययस्य विकल्पितत्वात्तदभावः ॥ १०॥

इति श्रींसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आव्येब्राह्मणभाष्ये

चतुर्थाध्याये द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

^{1.} AC. om. °मन्द्र°; K. om. प्रथमम् ऋक्साम.

^{2.} AC. om. °द्वितीय°; K. एते द्वे ऋक्साम्नोः सामनी । तत्र ऋचः पूर्वं साम साम्रः उत्तरं द्वितीयं साम for साम्रः द्वितीयं साम.
CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

तृतीयः खण्डः

वैशोकम्॥१॥

5

विश्वाः पृतना अभिभूतरं नरः (सा. ३७०) इत्यत्रैकं साम। विश्वोहाइ (माम. ९.३.३७०.१) इति मन्द्रचतुर्थादिकं त्रैशोकनामधेयम्। तैलोक्यस्य शोकापहरणकारणम्। तथा च ब्राह्मणम् – इमे वै लोकाः सहा-संस्तेऽशोचंस्तेषामिन्द्र एतेन साम्ना शुचमपाहन्यत् त्रयाणां शोचता-मपाहंस्तसात् त्रैशोकम् (तां. ब्रा. ८.१.९) इति ॥१॥

शैखिण्डिन द्वे । अलेर्विवर्ती द्वौ । महासावेतसे द्वे । महाशैरीषे द्वे ॥ २ ॥

भत्ते दथामि (सा. ३७१) इत्यत्न अष्टी सामान्युत्पन्नानि । तत्र अत्ते होइ (ग्राम. १०. ३. ३७१. १) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । अत्ताइ (ग्राम. १०. ३. ३७१. २) इति चि तथा । एते आद्ये द्वे शैखण्डिने । अयोवा (ग्राम. १०. ३. ३७३. ३) इत्यादि तृतीयद्वितीयादिकम् । इयोवा (ग्राम. १०. ३. ३७१. ४) इत्यादि चि तथा । एते द्वे अत्नेर्विवर्तनामधेये । आयाम् । अत्ताइ (ग्राम. १०. ३. ३७१. ५) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । अयंया । अत्ताइ (ग्राम. १०. ३. ३७१. ६) इति द्वितीयतृतीयादिकम् । एते द्वे महास्तितस्तामके । औहोहोहाइ । अत्ताइ (ग्राम. १०. ३. ३७१. ७) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । अत्ताअहोहोहाइ (ग्राम. १०. ३. ३७१. ८) इति च तथा । एते अन्तिमे द्वे महाशैरीयनामके ॥ २ ॥

^{5.} AC. °हारं for °हरण°.

^{11.} A. om. °द्वितीय°; A. adds आद्यम् after °द्वितीयादिकम्.

^{12.} A. तृतीयादिकं द्वितीयम् for तथा.

^{13.} A. om. ° द्वितीय °; A. adds तृतीयम् after ° द्वितीयादिकम्.

^{14.} A. चतुर्थम् for तथा.

^{15.} AC. om. ° द्वितीय °.

^{19.} KC. om. च ; A. om. तथा.

15

20

21

इन्द्रस्य प्रियाणि त्रीणि । वसिष्ठस्य वा ॥ ३ ॥

समेत विश्वा ओजसा (सा. ३७२) इत्यत्र तीणि सामानि । समा-हाउ (श्राम. १०.३.३७२.१) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । समेतविश्वाओ-जसापतिम् । एपातीम् । दिवया (श्राम. १०.३.३७२ २) इति मन्द्र-चतुर्थादिकम् । समेताविश्वाओजसापतिम् । एपातिम् । दाइवःया (श्राम. १०.३.३७२.३) इति [च] तथा। एतानि त्रीणि इन्द्रस्य प्रियाणि । अथवा वसिष्टस्य प्रियाणि ॥ ३॥

इन्द्रस्य वैरूपाणि लीणि । वसिष्ठस्य वा ॥ ४ ॥

इमे त इन्द्र ते वयं पुरुष्टुत (सा. ३७३) इत्यत्न सामत्रयमुत्पन्नम् । इमेतआ (प्राम. १०. ३. ३७३. १) इति मन्द्रद्वितीयादिकम् । इमेतआ । द्रतेवयंपुरु (प्राम. १०. ३. ३७३. २) इति मन्द्र [द्वितीया] दिकम् । इमेता-इन्द्रतेवयंपुरुष्ट्रतोवा (प्राम. १०. ३. ३७३. ३) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । एतानि त्रीणि इन्द्रस्य वैरूपाणि । अथवा वसिष्टस्य वैरूपाणि ॥ ४॥

बाईदुक्थं च ॥ ५ ॥

चर्षणी धृतं मघवानम् (सा. २७४) इत्यत्तैकं साम । चर्षणी-धृतः हाउ (ग्राम. १०. ३. ३७४. १) इति मन्द्रादिकं बाईदुक्थम् ॥ ५॥

त्रासदस्यवे च ॥ ६ ॥

अच्छात्र इन्द्रम् (सा. ३७५) इत्यत्र सामद्रयम् । अच्छात्र इन्द्रं-मतयः सुवर्युवाए (ग्राम. १०. ३. ३७५. १) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् । आच्छात्र इन्द्रंम (ग्राम. १०. ३. ३७५. २) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । एते द्वे त्रासदस्यवे । त्रसदस्युर्नाम ऋषिः ॥ ६ ॥

सौभरे द्वे । सोमसाम वैनयोः पूर्वम् ॥ ७ ॥

- 3. A. adds प्रथमम् after °मन्द्रादिकम्.
- 5. A. adds द्वितीयम् after ° चतुर्थादिकम्.
- 6. A. तृतीयम् for तथा.
- 10. C. adds दृ (द्र?) तेवयं पुरुष्टुता before इति; A. adds प्रथमम् after ° द्वितीयादिकम्.
 - 11. A. adds द्वितीयम् after °द्वितीयादिकम्; K. तथा for मन्द्रद्वितीयादिकं.
 - 12. A edds तृतीयम् after ° क्ष्टादिकम्.
 - 13. A. adds त्रीण after वैरूपाणि.

CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

15

अभि त्यं मेपम् (सा. ३०६) इत्यत्तैकं साम । अभित्यांमेपं (ग्राम. १०. ३. ३०६. १) इति मन्द्रद्वितीयादिकम् । त्यं सु मेषम् (सा. ३०७) इत्यत्तेकं साम । त्य स्मू मेपं महया (ग्राम. १०. ३. ३०७. १) इति मन्द्रद्वितीयादिकम् । एते ऋग्द्वयाश्रिते सामनी नौ भरे द्वे । सुभरिणा दृष्टे । अत्तैव विकल्यः । वा अथवा अ(ए?) नयोः ऋग्द्वयाश्रितयोः साम्नोः पूर्व प्रथमं सोम्याम ॥ ७॥

द्यावापृथिव्योः सामनी द्वे । वरुणसामनी वा ॥ ८ ॥

घृतवती भुवनानाम् (सा. ३७८) इत्यत्न सामद्वयम् । घृतव (प्राम. १०. ३. ३७८. १) इति चतुर्थतृतीयादिकम् आद्यम् । घृतवतीभुवनानाम् (प्राम. १०. ३. ३७८. २) इति मन्द्रचतुर्थीदिकं द्वितीयम् । एते द्वे द्याचा-पृथिवयोः सामनी । अथवा वरुणसामनी ॥ ८॥

इन्द्रस्य च स्येनः ॥ ९ ॥

उभे यदिन्द्र रोदसी (सा. ३७९) इत्यत्तैकं साम । उभेयदिन्द्र-रोदसाइ (प्राम. १०. ३. ३७९. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् इन्द्रस्य व्येनः एतन्नामधेयं साम ॥ ९॥

वैरूपं च । च्यावनं वा ॥ १० ॥

प्रमन्दिने पितुमर्चता (सा. ३८०) इत्यत्रैकं साम । प्रमंदाइने (प्राम. १०. ३. ३८०. १) इति द्वितीयतृतीयादिकं वैरूपं यद्वा च्यावनम् । च्यवनो दाधीचः ॥ १० ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्थेब्राह्मणभाष्ये चतुर्थाध्याये तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

॥ अनुष्टुब्भाष्यं समाप्तम् ॥

22

^{3.} C. om. त्य सुमेषंमहया.

^{4.} K. om. a.

^{6.} K. adds साम after प्रथमम्.

^{9.} AC. मन्द्रचतुर्था ° for चतुर्थतृतीया; KC. om. आद्यम्; C. om. घृतवती ... अथवा वरुणसामनी.

^{10.} AC. om. ° चतुर्यं; KC. om. द्वितीयम्.

^{12.} Cc-0. Shr svery kurrar con Belobant In (Public Bo)nain.

चतुर्थः खण्डः

इन्द्रस्य कोशानुकोशे द्वे । कौत्सं तृतीयम् । वसिष्ठस्य कोशानि ॥ १ ॥

5

10

15

20

23

इन्द्र सुतेषु (सा. ३८१) इत्यत्र सामत्रयम् । तत्र इन्द्रा (प्राम. १०. ४. ३८१. १) इति मन्द्रचनुर्थादिकम् । इन्द्राहोइ (ग्राम. १०. ४. ३८१. २) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । एते द्वे इन्द्रस्य क्रोशानुक्रोशे । आद्यं कोशनामकम् । तथा च ब्राह्मणम् क्रोशं भवत्येतेन वा इन्द्र इन्द्रक्रोशे विश्वामित्रजमदग्नी इमा गाव इत्याक्रोशत् (तां. ब्रा. १३. ५. १४-१५) इति । इन्द्रसुतेषुसोमेषु (ग्राम. १०. ४. ३८१. ३) इति मन्द्रचतुर्थादिकं तृतीयं साम कौत्सम् । अथवा वसिष्टस्य क्रोशसंज्ञकानि त्रीणि ॥ १॥

दैवोदासे द्वे । प्रहितोः संयोजने द्वे । ओकोनिधनं वैनयोः पूर्वम् ॥ २ ॥

तमु अभि प्र गायत (सा. ३८२) इत्यत्र चत्वारि सामान्युत्पन्नानि । हाउतमूवभी (प्राम. १०. ४. ३८२. १) इति मन्द्रादिकम् । तामूवभी (प्राम. १०. ४. ३८२. २) इति तृतीयचतुर्थादिकम् । एते आद्ये द्वे देवो-दासे । तमू अभिप्रगायता (प्राम. १०. ४. ३८२. ३) इति मन्द्रचतुर्था-दिकम् । तमू अभिप्रगायतेदाम् (प्राम. १०. ४. ३८२. ४) इति मन्द्रचतुर्था-वतुर्थादिकम् । एते द्वे प्रहितोः संयोजने । अथवा एनयोः पूर्वम् ओको-निधनम् । अस्य निधनमोकाः इति हि ॥ २ ॥

हारिवर्णानि चत्वारि ॥ ३ ॥

तं ते मदं गृणीमसि (सा. ३८३) इत्यत्न चत्वारि सामानि उत्पन्नानि । तंतेमेदम् (ग्राम. १०. ४. ३८३. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् ।

8. A. ° क्रोशो for कोशे; C. इत्यत्र क्रोशत् for इत्याक्रोशत्.

^{10.} C. क्रोशानुकोशसंज्ञके; A. अनुक्रोशसंज्ञकानि, for क्रोशसंज्ञाकानि; K. विसष्ठक्रोशानि for विसष्ठस्य क्रोशसंज्ञकानि.

^{15.} A. adds प्रथमम् after मन्द्रादिकम्.

^{17.} A. adds तृतीयम् after ° चतुर्थादिकम्. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

15

20

22

तांते (ग्राम. १०. ४. ३८३. २) इति तृतीयचतुर्थीदिकम् । तंतेमदंगृणी-मसीए (ग्राम. १०. ४. ३८३. ३) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् । तंतेमदांगृणी-मसाइ (ग्राम. १०. ४. ३८३. ४) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एतानि चत्वारि हारिवर्णानि हरिवर्णेन दृष्टानि । हरिवर्णो वा एतन्पशुकामः सामापञ्यत् (तां. ज्ञा. ८. ९. ४) इत्यादि ज्ञाह्मणमनुसंधेयम् ॥ ३ ॥

बैतानि चत्वारि ॥ ४ ॥

यत्सोमिमन्द्र विष्णवि (सा. ३८४) इत्यत्र चत्वारि सामान्युत्पन्नानि।
यत्सोमिमन्द्रविष्णावी (ग्राम. १०. ४. ३८४. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् ।
यत्सोममाइन्द्रविष्णवाइ (ग्राम. १०. ४. ३८४. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् ।
हाओहायत्सोममा (ग्राम. १०. ४. ३८४. ३) इति मन्द्रादिकम् । औहोइ ।
औहोइवा । यन्सोमिमीन्द्राविष्णा (प्ण?) बी (वाइ?) (ग्राम. १०. ४. ३८४. ४) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । एतानि चत्वारि त्रैतानि । त्रैतो नाम ऋषिः ॥ ४ ॥

सुराधसश्च प्रराधसश्चाङ्गिरसयोस्त्रीणि सामानि । मारुतं वैषां तृतीयम् ॥ ५ ॥

एदु मधोर्मदिन्तरम् (सा. ३८५) इत्यत्र सामद्वयम् । एदुमधोः (प्राम. १०.४. ३८५.१) इति तृतीयचतुर्थादिकम् । एदुमधौहोर्मदिन्तराम् (प्राम. १०.४. ३८५.२) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एन्दुमिन्द्राय सिश्चत (सा. ३८६) इत्यत्तैकं साम । एंदुमि (प्राम. १०.४. ३८६.१) इति तृतीयमन्द्रादिकम् । एवं ऋग्द्रयाश्रितानि त्रीणि सामानि । आङ्गिरस्योः सहापेक्षया द्विवचनम् । सुराधसश्च प्रराधसश्च एतत्संज्ञकयोः त्रीणि सामानि । अथवा एवां मध्ये तृतीयं द्वितीयस्यामृच्युत्पन्नं साम मारुतम् ॥५॥

^{2.} A. adds मन्द्रादि before मन्द्र°.

^{3.} K. om. चत्वारि.

^{8.} A. adds प्रथमम् after ° चतुर्थादिकम्.

^{9.} A. adds द्वितीयम् after ° मन्द्रादिकम्.

^{10.} A. adds तृतीयम् aften मन्द्रादिकम्.

^{12.} A. adds चतुर्थम् after ° द्वितीयादिकम्.

^{17.} AC-0. SHITTIPIN RUMAR TO PEDENDAND. In Public Domain.

वैश्वमनसम् ॥ ६ ॥

एतोन्विन्द्र स्त्रवाम (सा. ३८७) इत्यत सामैकम् । एतोन्विन्द्र स्त्रवामा (प्राम. १०.४. ३८७.१) इति मन्द्रमन्द्रादिकं वैश्वमनसम् । विश्वमना नाम ऋषिः ॥ ६॥

सौमित्राणि वीणि ॥ ७ ॥

इन्द्राय साम गायत (सा. ३८८) इत्यत्न तीणि सामान्युत्पन्नानि । इन्द्रायसा (ग्राम. १०. ४. ३८८. १) इति मन्द्रादिकम् । इन्द्रा । यसाम (ग्राम. १०. ४. ३८८. २) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । औहौहोइ । औहोइ । ओवा । इन्द्रायसामगायत (ग्राम. १०. ४. ३८८. ३) इति द्वितीयकुष्टा-दिकम् । एतानि त्नीणि सौमित्नाणि ॥ ७॥

वैककुभानि वीणि ॥ ८॥

य एक इद्विदयते (सा. ३८९) इत्यत्र सामलयमुत्पन्नम् । यएक-इदिहाहाउ (ग्राम. १०. ४. ३८९. १) इति मन्द्रादिकम् । याए । काईत् । वीदयताइ (ग्राम. १०. ४. ३८९. २) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । यएकइ-द्विदायातइ (ग्राम. १०. ४. ३८९. ३) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् । एतानि त्रैककुभानि ॥ ८॥

औक्ष्णोनियानानि वीणि । औक्ष्णोरन्ध्राणि वा ॥ ९ ॥

सखाय आ शिषामहे (सा. ३९०) इत्यत्र सामत्रयम् । सखाय-आहाउ (ग्राम. १०.४. ३९०.१) इति मन्द्रादिकम् । सखायआशिपाम ।

3. A. om. मन्द्र °.

7. C. om. इन्द्रायसाम ... द्वितीयादिकम् .

8. A. om. ° द्वितीय °; A. adds द्वितीयम् after द्वितीयादिकम: A. om. औहोइ । ओवा.

9. ऋष्टद्वितीयादिकं for द्वितीयकृष्टादिकम् ; A. adds त्तीयम् aller कष्टादिकम्

14. A. adds द्वितीयम् after द्वितीयादिकम्; AC. "मन्द्र" for दि ।

15. A. adds मन्द्रादि ° before मन्द्र °.

19. A. adds अहाम भी होति सम्बादिकम्

10

5

15

हाइ (प्राम. १०. ४. ३९०. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । सखायः (ग्राम. १०. ४. ३९०. ३) इति तृतीयचतुर्थीदिकम् । एतानि लीणि औक्ष्णोनियानानि । अथवा औक्ष्णोरन्ध्राणि । उक्ष्णोरन्ध्रो नाम ऋषिः ॥ ९ ॥

इति श्रीसायणाचर्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आष्यें ब्राह्मणभाष्ये चतुर्थाध्याये चतुर्थः खण्डः ॥ ४॥

^{1.} A. om. °मद्र°; A. adds द्वितीयम् after °मन्द्रादिकम्.

^{2.} AC. औक्ष्णोनुयाना(या C.)नि for औक्ष्णोनियानानि.

^{3.} AC. औक्ष्णोनुरन्ध्राणि for औक्ष्णोरन्ध्राणि CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

१श्वम: खण्ड:

प्रयस्वच प्राजापत्यमक्षरं चाक्षारं वा प्रयस्वचैव ॥ १ ॥

5

10

15

20

21

गृणे तदिन्द्र ते श्रावः (सा. ३९१) इत्यत्न सामत्रयम् । तत्न हाउगृणाइ (प्राम. १०. ५. ३९१. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं प्रथमं प्राजापत्यं प्रजापितसंबन्धि प्रयस्वन्नामधेयम् । गृणेतदा (प्राम. १०. ५. ३९१. २) इति मन्द्रतृतीयादिकं द्वितीयम् अक्षरसंज्ञम् । अथवा आक्षारनामधेयम् । गृणेतदौहोइन्द्रतेशवाः (ग्राम. १०. ५. ३९१. ३) इति चतुर्थमन्द्रादिकं तृतीयं प्रयस्वन्नामधेयम् एव ॥ १॥

दैवोदासानि चत्वारि ॥ २ ॥

यस्य त्यच्छम्बरं मदे (सा. ३९२) इत्यत्र चत्वारि सामान्युत्पन्नानि। तत्र यस्या (प्राम. १०. ५. ३९२. १) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । यस्यत्य-च्छांबरंमदाइ (प्राम. १०. ५. ३९२. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । यस्य-त्याच्छांबरमन्दाइ (प्राम. १०. ५. ३९२. ३) इति मन्द्रद्वितीयादिकम् । यास्यत्यत् (प्राम. १०. ५. ३९२. ४) इति तृतीयचतुर्थादिकम् । एतानि चत्वारि दैवोदासानि । दिवोदासो नाम ऋषिः ॥ २॥

इन्द्रस्य सांवर्ते द्वे । संवर्तस्य वाङ्गिरसस्य ॥ ३ ॥

एन्द्र नो गिघ प्रिय (सा. ३९३) इत्यत्र सामद्वयम् । एन्द्रनाः (ग्राम. १०. ५. ३९३. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एन्द्रनोगिधप्राया (ग्राम. १०. ५. ३९३. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते द्वे इन्द्रस्य सांवर्ते रक्षःसंवर्तनहेतुभूते । अथवा आङ्गिरसस्य संवर्तस्य सामनी ॥ ३॥

आक्षारं चैव यामं वा ॥ ४ ॥

4. CK. om. प्रथमं.

^{6.} C. om. द्वितीयम्.

^{10.} C. om. यस्य ... ° द्वितीयादिकम्.

^{11.} A. om. तत्र.

^{13.} A. adds तृतीयम् after ध्रितीयादिकम्.

^{14.} A. adds चतुर्थम् after ° चतुर्थादिकम्.

10

15

25

26

य इन्द्र सोम (सा. ३९४.) इत्यत्नैकं साम । यइन्द्रसो (ग्राम. १०. ५. ३९४.१) इति मन्द्रादिकं (चतुर्थमन्द्रादिकम् १) आक्षारमेव आक्षरण-साधनं साम । तथा च ब्राह्मणम् — एभ्यो वै लोकेभ्यो रसोऽपाक्रामत्तं प्रजापतिराक्षारेणाक्षारयद्यदाक्षारयत् तदाक्षारस्याक्षारत्वम् (तां. ब्रा. ११. ५. १०) इति । अथ वा एतत्साम यामम् ॥ ४॥

प्रजापतेश्च दीर्घायुष्यम् ॥ ५ ॥

तुचे तुनाय तत्सु नः (सा. ३९५) इत्यत्रैकं साम । तुचेतुना (प्राम. १०. ५. ३९५. १) इति चतुर्थतृतीयादिकं प्रजापतेश्व दीर्घायुष्यम् ॥५॥

भरद्वाजस्य च शुन्ध्युः ॥ ६ ॥

वेतथा हि निर्ऋतीनाम् (सा. ३९६) इत्यत्नैकं साम. । वेतथाहि (म्राम. १०. ५. ३९६. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं अरद्वाजस्य शुन्ध्युः, एतच्छब्दयुक्तं साम । अहरहः शुन्ध्युः परिपदामिव (सा. ३९६) झति विद्यमानत्वात् ॥ ६ ॥

आदित्यस्यापामीव[म्]॥ ७॥

अपामीवामप (सा. ३९७) इत्यतैकं साम । अपामीवामपा (ग्राम. १०. ५. ३९७. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् आदित्यस्यापामीवम् । एत-च्छब्दयुक्तं साम ॥ ७॥

इन्द्रस्य वैराजे द्वे। वसिष्ठस्य वा प्रजापतेर्वा सहो-

पित्रा सोमिमन्द्र मन्दतु त्वा (सा. ३९८) इत्यत्न सामद्वयम् । पित्रा (ग्राम. १०. ५. ३९८. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । हाउपित्रा (ग्राम. १०. ५. ३९८. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते द्वे इन्द्रस्य वैराजे । विराट्छन्दस्सामनी । अथवा वसिष्ठस्य वैराजे । प्रजापतेर्वा सहोदैर्घतमसे । एतत्संज्ञकस्य ऋषेर्वा वैराजे ॥ ८॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थमकारो आर्षेयब्राह्मणभाष्ये

चतुर्थाध्याये पञ्चमः खण्डः ॥ ५ ॥

² K 277m° for 577----

^{2.} K. क्षरण ° for आक्षरण °. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

षष्ठः खण्डः

इन्द्रस्याभ्रातृच्यम् ॥ १॥

अश्रातृच्यो अना त्वम् (सा. ३९९) इत्यत्नैकं साम । अश्रातृच्यो अनातुवाम् (ग्राम. १०. ६. ३९९. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् इन्द्रस्या श्रातृच्यम् । [अ]श्रातृशब्द्युक्तमेतन्नामधेयम् ॥ १॥

शार्करे द्वे ॥ २ ॥

यो न इदिमदं पुरा (सा. ४००) इत्यत्रं सामद्वयम् । योनोहउ (म्राम. १०. ६. ४००. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । योनाइदिमदंपुरा (म्राम. १०. ६. ४००. २) इति मन्द्रचतुर्था(तृतीया?)दिकम् । एते द्वे शार्करे । शर्करो नाम ऋषिः तेन दृष्टे । स शक्तरं शिशुमारमृषिमुपेत्यात्रवीत् । स्तुहि मा इत्यादि । स एतत्सामापश्यत् (तां. ब्रा. १४. ५. १५) इत्यादि ब्राह्मणमनुसंधेयम् ॥ २॥

बृहत्कम् ॥ ३॥

आ गन्ता मा रिषण्यत (सा. ४०१) इत्यत्रैकं साम । आगन्ता (माम. ११. ६. ४०१. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं चृहत्कम् । एतन्नामधेयं साम । [तथा च ब्राह्मणम्-] चृहत्कं भवति । सामापेयेण (तां. ब्रा. १२. ११. १३-१४) इति ॥ ३॥

सौयवसानि वीणि ॥ ४ ॥

आ याह्ययमिन्दवे (सा. ४०२) इत्यत्न सामत्रयम् । आयाही (माम. ११. ६. ४०२. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । आयाहिया (म्राम. ११. ६. ४०२. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । आयाह्ययामन्दावाइ (म्राम. ११. ६. ४०२. २) इति मन्द्रादिकम् । एतानि तीणि सौयवसानि ॥ ४॥

मरुतां च धेनु ॥ ५ ॥

त्वया ह स्विद्युजा (सा. ४०३) इत्यत्तेकं साम । त्वयाहस्वीत् (ग्राम. ११. ६. ४०३. १) इति मन्द्रादिकं मरुतां धनु एतत्संज्ञम् ॥ ५॥

- 10. AK. शर्कर: for शर्करम्; CK. शिशुमार ऋषिम् for शिशुमारमिषम.
- 20. K. तथा for चतुर्थमन्द्रादिकम्.

5

10

15

20

10

15

20

21

6

मरुतां संवेशीयम् । सिन्धुषाम वा ॥ ६ ॥

गावश्चिद्धा समन्यतः (सा. ४०४) इत्यत्नैकं साम । गावश्चिद्धासा-मन्यवाः (ग्राम. ११. ६. ४०४. १) इति मन्द्रमन्द्रादिकं मरुतां च संवेशीयम् । सिन्धुषाम वा ॥ ६ ॥

इन्द्रस्याभरे द्वे । वसिष्ठस्य वा ॥ ७ ॥

त्वं न इन्द्र आभर (सा ४०५) इत्यत्र सामद्वयम् । त्वंनई (ग्राम. ११. ६. ४०५. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । त्वंनइन्द्रा (ग्राम. ११. ६. ४०५. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते द्वे इन्द्रस्याभरे । [आ]भरशब्दयुक्ते । अथवा वसिष्ठस्य वा आभरे ॥ ७ ॥

वायोरैषिराणि लीणि । ऐषिरस्य वा प्रैयमेधस्य ॥ ८ ॥

अधा हीन्द्र गिर्वणः (सा. ४०६) इत्यत्न सामत्रयम् । अधाहिया (ग्राम. ११. ६. ४०६. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । अधाहीन्द्रगिर्वाणाः (ग्राम. ११. ६. ४०६. २) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् । अधाहीन्द्रगिर्वणाए (ग्राम. ११. ६. ४०६. ३) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् । एतानि त्रीणि वायोरैपि-राणि । अथवा ऐषिरस्य वा । इषिरो नाम ऋषिः । तदपत्यस्य प्रैयमेधस्य सामानि ॥ ८ ॥

प्रजापतेः सीदन्तीये द्वे ॥ ९ ॥

सीदन्तस्ते वयो यथा (सा. ४०७.) इत्यत्न सामद्वयम् । साइ । दन्तस्तेव (प्राम. ११. ६. ४०७. १) इति द्वितीयतृतीयादिकम् । सीद्नतस्तेवयः (प्राम. ११. ६. ४०७. २) इति तृतीयचतुर्थादिकम् । एते द्वे प्रजापतेः सीदन्तीये सीदन्तयुक्ते सामनी ॥ ९ ॥

- 3. A. om. मन्द्र °.
- 9. A. om. बा.
- 10. C. adds वा after ° मेधस्य.
- 13. A. adds मन्द्रादि ° before मन्द्र °; K. om. मन्द्र °.
- 14. A. adds मन्द्रादि before मन्द्र °.
- 15. K. om. ऐषिरस्य वा; K. ऐषिरो for इषिरो. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

पक्थस्य सौभरस्य सामनी द्वे । पथो वा पक्थस्य वा सौभरे वा सौभ्रवे वा ॥ १०॥

वयमु त्वामपूर्व्य (सा. ४०८) इत्यत सामद्वयम् । वयमुत्वाम-पूर्विषा (प्राम. ११. ६. ४०८. १) इति मन्द्रद्वि (तृ?)तीयादिकम् । वयमु-त्वामपूर्व्यस्थूरत्नकिन्द्ररन्तः (ग्राम. ११. ६. ४०८. २) इति मन्द्रचतुर्थी-दिकम् । एते द्वे सौभरस्य सुभरेरपत्यस्य प्रकथस्य सामनी । अथवा पथः सामनी । यद्वा अन्यगोत्रस्य प्रकथस्य सामनी । एते सौभरिणा दृष्टे । वा सौभ्रवे । सुभुर्नाम ऋषिः ॥ १०॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्षेयब्राह्मणभाष्ये चतुर्थाध्याये पष्टः खण्डः ॥ ६ ॥

10

^{6.} AC. मूभरापत्यस्य for सुभेररपत्यस्य.

^{6,7.} C. पथ्यस्य K. पच्छस्य for पक्थस्य.

सप्तमः खण्डः

यामम्॥१॥

स्वादोरितथा विषूवतः (सा. ४०९) इत्यत्रैकं साम । स्वादोरितथा-विषू (प्राम. ११. ७. ४०९. १) इति चतुर्थनृतीयादिकं यामम् ॥ १ ॥

गृत्समदस्य मदौ द्वौ ॥ २ ॥

इत्था हि सोम (सा. ४१०) इत्यत्न सामद्रयम् । इत्थाहिसी (प्राम. ११. ७. ४१०. १) इति मन्द्रादिकम् । इत्थाहिसीमइन्मदाः (प्राम. ११. ७. ४१०. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते हे गृत्समदस्य मदौ । एतनामधेये ॥ २॥

आभीके द्वे । आभीशवे द्वे । बाईद्विराणि लीणि ॥ ३॥

इन्द्रो मदाय वाब्र्ध (सा. ४११.) इत्यत्र सप्त सामान्युत्पन्नानि । तत्र इन्द्रोमदायत्रा । वार्द्वाइ (प्राम. ११. ७. ४११. १) इति द्वितीयतृतीयादिकम् । इन्द्रोमदायवाब्र्धाइ (प्राम. ११. ७. ४११. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते द्वे आभीके एतन्नामधेये । इन्द्रोमदायवाब्र्धाइ (प्राम. ११. ७. ४११. ३) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । इन्द्रोमदायवाब्र्ध्धशवसेब्र (प्राम. ११. ७. ४११. ४) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते द्वे आभीशवे । इन्द्रोमदा (प्राम. ११. ७. ४११. ६) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । इन्द्रोमदाय (प्राम. ११. ७. ४११. ६) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । ओहाइ इन्द्रोमदाय (प्राम. ११. ७. ४११. ७) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । एतानि त्रीणि बाईद्विराणि ॥ ३ ॥

इन्द्रस्य च स्वाराज्यम् ॥ ४ ॥

इन्द्र तुभ्यमिदद्रिवः (सा. ४१२) इत्यत्नैकं साम । इन्द्रतुभ्यमिद-द्रिवाए (प्राम. ११. ७. ४१२.१) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् इन्द्रस्य च स्वाराज्यम् । स्वराज्यशब्दयुक्तम् । अर्चन्ननु स्वराज्यम् (४१२^d) इति विद्यमानत्वात् ॥ ४॥

20

23

5

10

^{12.} AC. om, °तृतीय °.

^{16.} K. adds द्वितीयम् after °मन्द्रादिकम्.

^{19.} K. om. मन्द्रतृतीयादिकम्.

^{22.} A. adds मन्द्रादि before मन्द्र °. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

कश्यपस्य च धृष्णु । यामं वा ॥ ५ ॥

प्रेह्मभीहि धृष्णुहि (सा. ४१३) इत्यत्नैकं साम । प्राईही (प्राम. ११. ७. ४१३. १) इति कुष्टद्वितीयादिकं कश्यपस्य च धृष्णु । धृष्णुपद्युक्त-मेतत्साम । अथवा यामम् ॥ ५ ॥

मरुतां च संवेशीयम् । सिन्धुषाम वा ॥ ६ ॥

यदुदीरत (सा. ४१४) इत्यंत्रैकं साम । यदुदीरातआजयाः (ग्राम. ११. ७. ४१४. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं मरुतां च संवेशीयम् । एतन्नामधेयं साम । अथवा सिन्धुषाम तत्साम ॥ ६॥

यामे चैव ॥ ७ ॥

अक्षन्नमीमदन्त (४१५) इत्यत्तैकं साम । अक्षन्नमीमद (म्राम. ११. ७. ४१५. १) इति तृतीयचतुर्थादिकम् । उपो षु शृणुही गिरः (सा. ४१६) इत्यत्तैकं साम । उपोषुशृणुहीगिरः (म्राम. ११. ७. ४१६. १) इति तृतीय-चतुर्थादिकम् । एते द्वे ऋग्द्रयाश्रिते सामनी यामे चैव ॥ ७॥

त्रैतानि त्रीणि । सौपर्णे द्वे ॥ ८॥

चन्द्रमा अप्खन्तरा (सा. ४१७) इत्यत्र पश्च सामान्युत्पन्नानि । चन्द्रमाआउवा (याम. ११. ७. ४१७. १) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । चन्द्रमाआ (याम. ११. ७. ४१७. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । चन्द्रमाआप्सु-चन्तरा (याम. ११. ७. ४१७. ३) इति मन्द्रद्वितीयादिकम् । एतानि त्रीणि त्रैतानि । तिनो नाम ऋषिः तेन दृष्टानि । चन्द्रमाअप्सुवा (याम. ११. ७. ४१७. ४) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । चन्द्रोहोमाअप्सुवन्तरा (याम. ११. ७. ४१७. ५) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । एते अन्तिमे द्वे सौपणे सुपणशब्द-युक्ते सामनी ॥ ८॥

लौशम्॥ ९॥

प्रति प्रियतमम् (सा. ४१८) इत्यत्रैकं साम । प्रातिप्रियतमम् (माम. ११. ७. ४१८. १) इति कुष्टद्वितीयादिकं लीशम् एतन्नामधेयं साम ॥ ९ ॥ इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकाशे आव्यवाद्मणभाष्ये चतुर्थाध्याये सप्तमः खण्डः ॥ ७ ॥

20. C. om. चन्द्रौ°...°चतुर्थादिकम्. 10 CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain. 5

10

15

20

20

25

अष्टमः खण्डः

इन्द्रस्य संजये द्वे । स्रोते वा । स्रोग्मते वा । द्वि-हिंकारं वा वामदेव्यं द्वितीयम् ॥ १॥

आ ते अग्न इधीमहि (सा. ४१९) इत्यत्र सामद्रयम् । आते अग्न (ग्राम. ११. ८. ४१९. १) इति कुष्टद्वितीयादिकम् आते अग्नइधी (ग्राम. ११. ८. ४१९. २.) इति तृतीयचतुर्थादिकम् । एते द्वे इन्द्रस्य संजये असुराभि-हननहेतुम्ते । तथा च ब्राह्मणम् — देवाश्च वा असुराश्च समद्धत यतरे नः संजयां स्तेषां नः पश्चोऽसानिति ते देवा असुरान् संजयेन [समजयन् यत्] समजयं स्तसात् संजयम् (तां. ब्रा. १३. ६. ७) इति । अथवा एते सामनी स्नौते स्नौग्मते वा । अथवा द्वितीयं साम द्विहिंकारं हिंकारद्वययुक्तं वामदेव्यं । हिं हिं (हुम्हुम्?) द्यावा इति साम्नि द्विः पठितत्वात् ॥ १॥

अङ्गिरसां चोत्सैधनिषेधौ ॥ २ ॥

अग्निं न स्ववृक्तिभिः (सा. ४२०) इत्यत्र सामद्वयोत्पत्तिः । हाउ-औहोवा अग्निनस्ववृक्तिभीः (माम. ११. ८. ४२०. १) इति द्वितीयतृतीया-दिकम् । अग्निनस्ववृक्तिभिई इहाहाइ (माम. ११. ८. ४२०. २) इति मन्द्रा-दिकम् । अन्योर्द्वयोः अङ्गिरसां च उत्सेधनिषेधौ इति संज्ञे ॥ २ ॥

सत्यश्रवसश्च वाय्यस्य साम ॥ ३ ॥

महे नो अद्य बोधय (सा. ४२१) इत्यत्नैकं साम । महाइमहेनो अद्य (प्राम. ११. ८. ४२१. १) इति तृतीयद्वितीयादिकं सत्यश्रवसः एतत्संज्ञकस्य वाय्यस्य ऋषेः साम ॥ ३ ॥

पौषं च ॥ ४ ॥

भद्रं नो अपि वातय (सा. ४२२) इत्यत्रैकं साम । भद्रंनो अपिवातया (प्राम. ११. ८. ४२२. १) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । एतत् पौषम् पूष्णः संबन्धि ॥ ४ ॥

5

10

15

20

^{7.} C. समद्धित; K. अस्पर्धन्त for समद्धत; A. नौ for न:.

^{14.} AC. ऋष्टद्वितीया° for द्विनीयत्तीया°.

^{18.} A. om. अत्र.

^{9.} K. C. STRYBAKumar Cathe (Lan 23) Public Domain.

10

चतुर्यः अध्यायः (४)

औषसं च ॥ ५ ॥

कत्वा महा अनुष्वधम् (सा. ४२३) इत्यत्रैकं साम । क्रत्वा-महा अनुष्वधामे (प्राम. ११. ८. ४२३. १) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् औषसम् ॥ ५॥

लौशं च यामं वा ॥ ६॥

स घा तं वृषणम् (सा. ४२४) इत्यत्रैकं साम। सघातं वृषणम् (ग्राम. ११. ८. ४२४. १) इति तृतीयचतुर्थादिकं लौशम् एतन्नामधेयम्। अत्रैव विकल्पः। अथवा एतत्साम यामम्॥ ६॥

अङ्गिरसां चैव निषेधः ॥ ७ ॥

अग्नि तं मन्ये यो वसुः (सा. ४२५) इत्यत्नैकं साम । अग्नितां-मन्येयोवस्रः (प्राम. ११. ८. ४२५. १) इति मन्द्रद्वितीयादिकम् । एतस्य अङ्गिरसां निषेध इति संज्ञा ॥ ७ ॥

गौरेराङ्गिरसस्य साम । अंहोमुचो वा ॥ ८ ॥

न तमःहो न दुरितम् (सा. ४२६) इत्यत्रैकं साम । नतमःहोन-दुरितम् (ग्राम. ११. ८. ४२६. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् आङ्गिरसस्य गौरेः साम । अथवा अंदोमुचः एतत्संज्ञस्य साम ॥ ८ ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आव्ये ब्राह्मणभाष्ये चतुर्थाध्याये अष्टमः खण्डः ॥ ८॥

॥ इति पाङ्क्तम् ॥

19

^{3.} A. adds मन्द्रादि before मन्द्र°; K. inserts अतिस्वार after मन्द्र°.

^{10.} K. om. इत्यत्रैकं ... वसू:.

^{13.} A. गोरेरा°, C. गोरा° for गौरेरा°.

^{16.} K. संज्ञकस्य for °संज्ञस्य. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

नवमः खण्डः

इन्द्रस्य संक्रमे द्वे । विसष्ठस्य वा सौहविषाणि वीणि । सर्वाणि वा सौहविषाणि ॥ १॥

परि प्र धन्व (सा. ४२४) इत्यत्र पञ्च सामान्युत्पन्नानि । तत्न परिप्रधन्वा (प्राम. ११. ९. ४२७. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । परिप्रधन्वा । इन्द्रायसोमा । ओहा (प्राम. ११. ९. ४२७. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते आद्ये द्वे इन्द्रस्य संक्रमे अथवा वसिष्ठस्य संक्रमे । परिहोइ (प्राम. ११. ९. ४२७. ३) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । हाहाइ । परिप्रधान्वा (प्राम. ११. ९. ४२७. ४) इति द्वितीयतृतीयादिकम् । पार्येपारी (प्राम. ११. ९. ४२७. ५) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एतानि त्नीणि सौहविषाणि । सुहविविक्तिरस ऋषिः तेन दृष्टानि ॥ १॥

बाकानि लीणि ।। २ ॥

5

10

20

21

पर्यू षु प्र धन्व (सा. ४२८) इत्यत्र सामत्रयम् । पर्यूषुप्रधन्वावाजासा (ग्राम. ११. ९. ४२८. १.) इति द्वितीयतृतीया(चतुर्था?)दिकम् । पर्यूषू (ग्राम. ११. ९. ४२८. २) इति मन्द्रादिकम् । पर्येपारी (ग्राम. ११. ९. ४२८. ३) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एतानि त्रीणि बाकानि ॥ २ ॥

प्रजापतेर्धर्मविधर्माणि चत्वारि ॥ ३ ॥

पवस्य सोम महान् (सा. ४२९) इत्यत्न सामद्वयम् । पवस्वसोमा (म्राम. ११. ९. ४२९. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । औहोत्रा (म्राम. ११. ९. ४२९. २) इति मन्द्रातिस्वारमन्द्रादिकम् । एते द्वे प्रजापतेर्धर्मणी । [अत्र] द्वितीयं ("यस्य?) साम(म्रः?) धर्मा इति हि निधनान्तत्वेनोक्तत्वात

^{4.} AC. om. तत्र.

^{7.} AC. om. 意.

^{8.} A. om. ° द्वितीय °; C. ° तृतीय ° for द्वितीय °.

^{14.} AC. कुष्टा for तृतीया °.

^{20.} AC. om. मन्द्रातिस्वार°; K. °पतेर्द्धमें for °पतेर्धर्मणी.

^{21.} ACK. धर्मधर्मा for धर्मा see CN; K. नान्ते मनाक्तत्वात् for वन्तत्वेनोक्सिक्तितृ Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

चतुर्थः अध्यायः (९)

[उमे अपि] धर्मयुक्ते इत्यभिधीयेते । प्राणभृते प्राणभृत उपदधातीतिवत् । एवमुत्तरत्रापि द्रष्टव्यम् । पवस्व सोम महे दक्षाय (सा. ४३०) इत्यत्र सामद्वयम् । ओहोवा (प्राम. ११. ९. ४३०. १) इत्यादि मन्द्रादिकम् । पवस्वसोमा (प्राम. ११. ९. ४३०. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते द्वे प्रजापतेर्विधर्मणी । अत्र द्वितीयस्य साम्रो विधर्म(ा) इति हि निधनम् । एतानि धर्मविधर्मनिधनयुक्तानि ऋग्द्रयाश्रितानि चत्वारि सामानीत्यर्थः ॥ ३ ॥

5

भागं च॥ ४॥

इन्दुः पविष्ट (सा. ४३१) इत्यत्रैकं साम । इन्दुः पविष्टा (प्राम. ११. ९. ४३१. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं भागम् । भगो नाम ऋषिस्तेन दृष्टम् ॥ ४॥

वाजिनां साम ॥ ५ ॥

10

अनु हि त्वा (सा. ४३२) इत्यत्रैकं साम । अनु । अनू (प्राम. ११. ९. ४३२. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं वाजिनांसामनामकम् । वाजाः अभि पवमान प्रगाहसे (४३२ °) इत्यत्र वाजशब्दः पठ्यते । तबुक्तानां साम्नामित्यर्थः ॥ ५ ॥

प्रजापतेर्हिकविकनिकानि त्रीणि । विकनिकहिकानि वा । निकविकहिकानि वा ॥ ६ ॥

15

कई व्यक्ता नरः सनीडा (सा. ४३३) इत्यत्र सामत्रयम् । कई-व्यक्ताः (प्राम. ११. ९. ४३३. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । कई वियक्ताः (प्राम. ११. ९. ४३३. २) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । काईम् (प्राम. ११. ९. ४३३. ३) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एतानि त्नीणि प्रजापतेः हिकविकनिक-संज्ञानि । अत्र वर्णविपर्यासेन उक्तं विकल्पद्रयम् । विकनिकहिकानि वा ।

20

22

निकविकहिकानि वा इति ॥ ६ ॥ 4. K. विषमं for विषमंणी.

- 5. A. तृतीयस्य for द्वितीयस्य see CN.
- 7. AC. om. भागं ... इत्यत्र.
- 8. A. adds एतानि त्रीण प्रजापतेर्हि after साम.
- 9. A. adds सामैकं after चतुर्थमन्द्रादिकं.
- 12. К. от. नामकम्.
- 21. K. ° संज्ञानि for ° संज्ञानि Col. Deoband. In Public Domain.

10

14

आर्षेयब्राह्मणम्

आश्वे द्वे । ऐटते वा ॥ ७ ॥

अग्ने तमद्याश्वं न (सा. ४३४) इत्यत्न सामद्रयम् । अग्ने तमाद्या (ग्राम. ११. ९. ४३४. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । अग्ने । होइ । तमद्य (ग्राम. ११. ९. ४३४. २) इति मन्द्रद्वितीयादिकम् । एते द्वे आश्वे अश्व- शब्दयुक्ते सामनी । अथवा ऐटते । इटतो नाम ऋषिः तेन दृष्टे वा ॥ ७॥

वाजिनां चैव साम ॥ ८॥

आविर्मर्या आ वाजम् (सा. ४३५) इत्यत्त्रैकं साम । आविर्मायीः (माम. ११. ९. ४३५. १) इति द्वितीयकुष्टादिकं वाजिनां च सामैव॥ ८॥

आदित्यानां च पवित्रम् ॥ ९ ॥

पवस्व सोम द्युम्नी सुधारः (सा. ४३६) इत्यत्रैकं साम । पवस्व सोमा (ग्राम. ११. ९. ४३६. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् आदित्यानां च पवित्रनामधेयम् ॥ ९॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्थेब्राक्षणभाष्ये चतुर्थाध्याये नवमः खण्डः ॥ ९॥

^{5.} AC. om. तेन दृष्टे वा.

^{7.} K. om. आवि ° ... साम.

^{8.} A. adds एव after च.

^{11.} C. adds द्युम्नी after सोमा.

^{12.} A.C. पिनिक्रिपितिंग िं भावावित्र नीक्षयम् In Public Domain.

दशमः खण्डः

इन्द्रस्याभरे द्वे । वसिष्ठस्य वा ॥ १ ॥

विश्वतो दावन् विश्वतो न आभर (सा. ४. ३७) इत्यत्र सामद्वयम् । विश्वतोहाउ (प्राम. ११. १०. ४३७. १) इति मन्द्रादिकम् । विश्वतोदाव- न्विश्वतोनआ (प्राम. ११. १०. ४३७. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते द्वे इन्द्रस्याभरे आभरशब्दयुक्ते सामनी । अथवा वसिष्ठस्याभरे ॥ १ ॥

वासुमन्दे द्वे । कावषाणि तीणि ॥ २ ॥

एष ब्रह्मा य ऋत्विय (सा. ४३८) इत्यत्न पञ्च सामान्युत्पन्नानि । एषाः (प्राम. ११. १०. ४३८. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एषाएषाः (प्राम. ११. १०. ४३८. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते आद्ये द्वे वासुमन्दे । वष्ठमन्दो नाम ऋषिः । तिन दृष्टे । एषाः । ओ । ओवा (प्राम. ११.१०. ४३८. ३) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । ओहा ओहा । एषाब्रह्मा (प्राम. ११.१०. ४३८. ४) इति द्वितीयतृतीयादिकम् । एषाब्रह्मोहो (प्राम. ११.१०. ४३८. ५.) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । एतानि तीणि कावषाणि ॥ २॥

प्रजापतेः श्लोकानुश्लोकानि चत्वारि ॥ ३ ॥

ब्रह्माण इन्द्रं महयन्तः (सा. ४३९) इत्यत्न सामद्रयम् । हाउस्वरता (प्राम. १२. १०. ४३९. १) इत्यादि मन्द्रादिकम् । हाउ । अभि । स्वरता (प्राम. १२. १०. ४३९. २) इत्यादि मन्द्रादिकम् । एतयोः श्लोकयता — श्लोका इति क्रमेण निधने । अनवस्ते रथम् (सा. ४४०) इत्यत्नैकं साम । हाउस्वरता (प्राम. १२. १०. ४४०. १) इत्यादि मन्द्रद्वितीयादिकं स्वरातेति निधनयुक्तम् । शं पदम् (सा. ४४१) इत्यत्नैकं साम । औहोइ । श्रम्पदाम् (प्राम. १२. १०. ४४१. १) इति तृतीयद्वितीयादिकम् ओइडेति निधनयुक्तम् ।

5

10

15

20

^{13.} K. कुष्टद्वितीयादिकम् for द्वितीयतृतीयादिकम्.

^{17.} AC. om. मन्द्रादिकम्.

^{18.} AC. क्लोकानु for क्लोकयता.

^{20.} स्वरतेति for स्वरातेति.

^{22.} AC. 乘空-0. 知识 使形成 Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

15

19

अर्धियबाह्यणम्

एतानि ऋक्त्रयाश्रितानि चत्वारि सामानि प्रजापतेः श्लोकानश्लोक संज्ञकानि ॥ ३ ॥

वाचःसामनी द्वे ॥ ४ ॥

सदा गावः शुचयः (४४२) इत्यत्नैकं साम । सादा । (प्राम. १२. १०. ४४२. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । आ याहि वनसा सह (सा. ४४३) इत्यत्रैकं साम । औहोइ । आयाहि (प्राम. १२. १०. ४४३. १) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । एते ऋग्द्रयाश्रिते वाचःसामनी द्वे ॥ ४ ॥

मारुतं च । माधुच्छन्दसं वा ॥ ५ ॥

उप प्रक्षे मधुमित (सा. ४४४) इत्यत्नैकं साम । ओवा । उप-प्रक्षेमधुमितिश्चियन्तः (प्राम. १२. १०. ४४१. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं मारुतम् । अथवा माधुच्छन्दसम् एतत् ॥ ५॥

मारुतं चैव ॥ ६ ॥

अर्चन्त्यर्कं मरुतः (सा. ४४५) इत्यत्रैकं साम । अर्चन्तिया (प्राम. १२. १०. ४४५. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं मारुतमेव ॥ ६ ॥

उद्वंशपुत्रश्च ([°]पुत्रस्य च ?) ॥ ७ ॥

प्रव इन्द्राय वृत्त (सा. ४४६) इत्यत्तेकं साम । प्रवाः (प्राम. १२. १०. ४४६. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् उद्वंशपुतश्च(°पुत्रस्य च ?) साम ॥ ७॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्षेयब्राह्मणभाष्ये

चतुर्थाध्याये दशमः खण्डः ॥ १० ॥

^{1.} AC. °द्वया ° for °त्रया °.

^{7.} AC. om. 2.

^{15. °(}पुत्रस्य च?) see CN.

^{16.} AC-00 Shri Wigan Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

एकाद्रा: खण्ड:

धुरोः शाम्ये द्वे ॥ १ ॥

अचेत्यग्निश्चिकितिः (सा. ४४७) इत्यत सामद्वयम् । अचेति (तीः?) (म्राम. १२. ११. ४४७. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । अचेतिया (म्राम. १२. ११. ४४७. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते द्वे धुराः शाम्ये एतन्नाम-धेये ॥ १ ॥

> प्रजापतेश्व गृर्दः । कूर्दो वा । विश्वामितस्य चात्पर्दः । प्रजापतेश्वेव गूहों विश्वामितस्य चात्यर्दः ॥ २ ॥

> > 10

15

20

22

अग्ने त्वं नो अन्तमः (सा. ४४८) इत्यत्न चत्वारि सामान्यत्प-न्नानि । ओग्नाइ (ग्राम. १२. ११. ४४८. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं प्रजापतेश्व गूर्दः । गूर्दी भवति । गोपायनानां वै सत्नमासीनानाम् (तां. त्रा. १३. १२. ४-५) इत्यादि ब्राह्मणम् । अथवा कूर्दः । अग्नौ होइ (ग्राम. १२. ११. ४४८. २) इति मन्द्रद्वितीयादिकम् । विश्वामित्रस्य चात्यईनामधेयम् । अग्नेत्वको अन्तमाः (प्राम. १२. ११. ४४८. ३) इति मन्द्रद्वितीयादिकं प्रजापतेश्वेच गृर्दः । अग्नेहोइ (प्राम. १२. ११. ४४८. ४) इति मन्द्रादिकं विश्वामित्रस्यात्यई एव ॥ २ ॥

प्रजापतेः सांतिनके द्वे ॥ ३ ॥

भगो न चितः (सा. ४४९) इत्यत्र सामद्वंयम् । भागाः (प्राम. १२. ११. ४४९. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । भगोनचित्राः (ग्राम. १२. ११. ४४९. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते द्वे प्रजापतेः सांतनिक-नामधेये ॥ ३ ॥

प्रजापतेर्धनधर्मणी द्वे ॥ ४ ॥

- 3. A. om. ° चिकितिः.
- 8. K. चैवाक्दं: for चात्यर्दः
- K. गौपा° for गोपा°; K. om. वै सत्रमासीनानाम्.
- 16. K. अकूर्दं ° for अत्यर्द् °.
- 19. A. मन्द्रचतुर्था ° for चतुर्थ °.
- K. om. प्रजापतेर् ... एते हे (p. 154. L. 3.) 22.

10

15

18

विश्वस्य प्र स्तोभ (सा. ४५०) इत्यत सामद्वयम् । विश्वस्या (प्राम १२.११.४५०.१) इति मन्द्रादिकम् । औहोइ विश्वस्या (प्राम. १२.११.४५०.२) इति मन्द्रादिकम् । एते द्वे प्रजापतेर्धनधर्मणी । धानाम् धार्मा इति कमेण निधनयुक्ते सामनी ॥ ४॥

उषसश्च साम ॥ ५॥

उषा अप स्तसुष्टमः (सा. ४५१) इत्यत सामैकस् । उषाअपा (माम. १२. ११. ४५१. १) इति मन्द्रादिकस् उषसः साम । सर्वत्र चकारो वाक्यमेदद्योतनार्थः ॥ ५॥

भारद्वाजं च ॥ ६ ॥

इमा नु कं भुवना (सा. ४५२) इत्यत्र सामैकम् । इमानुकम् (माम. १२. ११. ४५२. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकं भारद्वानं च ॥ ६॥

इन्द्रस्य च राति ॥ ७ ॥

विस्नुवयो यथा (सा. ४५३) इत्यत्नैकं साम । विस्नूविस्नू (म्राम. १२.११.४५३.१) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् इन्द्रस्य च राति एतत्संज्ञकम् ॥ ७॥

भारद्वाजं च ॥ ८॥

अया वाजं देवहितम् (सा. ४५४) इत्यतैकं साम । अयावाजाम् (माम. १२. ११. ४५४. १) इति मन्द्रादिकं भारद्वाजम् एव ॥ ८॥

- 4. K. निघने द्वयोस्तद्युक्ते for निघनयुक्ते.
- 6. A. om. अत्र.
- 7. AC. अत्र for सर्वत्र; K. om. सर्वत्र.
- 10. A. adds सीषधेम after भूवना.
- 12. C. om. इन्द्रस्य ... °भारद्वाजमेव ।। ८ ।। (L. 18.)
- 13. A. trans. विस्नुतयो ... साम after ऊर्जा इति चतुर्थमन्द्रादिकम् (p. 155. L. 3.)
 - 17. AC. om. अया ... इत्यत्रैकं साम.
 - 18. A. एकं साम for भारद्वाजमेव.

एषं च॥ ९॥

ऊर्जा मित्रो वरुणः (सा. ४५५) इत्यत सामैकम् । ऊर्जा (ग्राम. १२. ११. ४५५. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् ऐषं च इषशब्दयुक्तमेतन्नामकम् । पीवरीमिषं कृणुही न इन्द्र (४५५^b) इति विद्यमानत्वात् ॥ ९ ॥

इन्द्रस्य वैराजे द्वे । वसिष्ठस्य वा प्रजापतेर्वा विशां वा सामनी ॥ १०॥

इन्द्रो विश्वस्य राजित (सा. ४५६) इत्यत्न सामद्वयम् । इन्द्रो विश्वस्य रा (माम. १२. ११. ४५६. १) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । इन्द्रा होइ (माम. १२. ११. ४५६. २) इति कृष्टद्वितीयादिकम् । एते द्वे इन्द्रस्य वैराजे । अथवा वसिष्ठस्य वैराजे । प्रजापतेर्वा विश्वां वा सामनी । विश्वशब्दस्य च तद्वाचकस्य विद्यमानत्वात् ॥ १० ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आपर्येब्राह्मणभाष्ये चतुर्थाध्याये एकादशः स्वण्डः ॥ ११ ॥ 5

10

^{3.} K. om. चतुर्थमन्द्रादिकम्; C. औषसमेव, A. एषसमेव for ऐषं च. C. उष:, A. इष: for इष°.

^{8.} K. द्वितीयतृतीयादिकम् for तृतीयद्वितीयादिकम्.

द्वादशः खण्डः

प्रजापतेश्च वाजजित् ॥ १॥

5

10

15

18

तिकदुकेषु महिषः (सा. ४५७) इत्यत्तैकं साम । ओइतिक (माम. १२.१२४५७.१) इति द्वितीयतृतीयादिकं प्रजापतेर्वाजिन्नाम-धेयम् ॥१॥

गोराङ्गिरसस्य सामनी द्वे ॥ २ ॥

अयः सहस्रमानवः (सा. ४५८) इत्यत्र सामद्रयम् । अयः सहोहाइ (प्राम. १२.१२.४५८.१) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । अयः महस्र-मानावाः (प्राम. १२.१२.४५८.२) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् आङ्गिरसस्य अक्रिरसः पुत्रस्य गोनामधेयस्य ऋषेः सामनी ॥ २॥

प्रयस्वच प्राजापत्यम् ॥ ३ ॥

एन्द्र याह्यप नः परात्रतः (सा. ४५९) इत्येत्रैकं साम । एन्द्र-याह्यपनाः (म्राम. १२.१२. ४५९.१) इति चतुर्थमन्द्रादिकं प्राजापत्यं प्रयस्तत् । प्रजापतिसंबन्धि प्रयस्वच्छब्द्युक्तमेतत्संज्ञं साम । प्रयस्वन्तः सुतेष्ट्रा (४५९°) इति साम्नि विद्यमानत्वात् ॥ ३ ॥

अक्षय्यं च रेवत् ॥ ४ ॥

तिमन्द्रं जोहवीमि मघवानम् (सा. ४६०) इत्यत्नेकं साम । तिमन्द्रंजोहवीमिमघवानाम् (प्राम. १२.१२.४६०.१) इति चतुर्थमन्द्रा-

- 4. AC. तृतीयचतुर्थादिकं for द्वितीयतृतीयादिकं.
- 6. C. गोश्चाङ्गि° for गोराङ्गि.
- 9. A. adds मन्द्रादि° before मन्द्र°; K. ins. अतिस्वार after मन्द्र°; C. om. आङ्गिरसस्य.
 - 10. A. अङ्गिर: ior अङ्गिरस:.
 - 12. A. om. परावत: and अत्र.
 - 15. K. सामसु for साम्नि.
 - 17. А. от. मघवानम्.

15

18

चतुर्थः अध्यायः (१२)

दिकं रेवत् । रायेशब्दयुक्तमेतत् । रेशब्देन धनवाचकः राब्दोऽभिधीयते । तदक्षय्यमेतत्सं साम । भघवानमिति राये नो विश्वेति च धनवाचकशब्दो विद्यते ॥ ४ ॥

याज्ञतुरं च ॥ ५ ॥

अस्तु श्रोषट् (सा. ४६१) इत्यत्तैकं साम । अस्तु श्रोषाट् (ग्राम. १२. १२. ४६१. १) इति मन्द्रादिकं याज्ञतुरम् । यज्ञतुरः यज्ञस्य तरितामिः, तत्संबन्धि । सर्वत्र चकारो वाक्यभेदद्योतनार्थः ॥ ५ ॥

एवयामारुतस्य साम ॥ ६ ॥

प्र वो महे मतयः (सा. ४६२) इत्यत्रैकं साम । प्रावोमहेमतयो-यन्तुविष्णवो (प्राम. १२. १२. ४६२. १) इति कुष्टद्वितीयादिकम् एवयामा-रुतस्य एतत्संज्ञकस्य ऋषेः स्वतन्त्रं साम । ६ ॥

> भरद्वाजस्य विषमाणि त्रीणि । इन्वकानि वा । सौन्धुक्षि-तानि वा ॥ ७ ॥

अया रुचा हरिण्या (सा. ४६३) इत्यत सामत्रयमुत्पन्नम् । आया (ग्राम. १२.१२.४६३.१) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । अयारुचाहरिण्या (ग्राम. १२.१२.४६३.२) इति मन्द्रतृतीयादिकम् । अयारुचाहरिण्या (ग्राम. १२.१२.४६३.३) इति चतुर्थतृतीयादिकम् । एतानि त्रीणि भरद्वाजस्य विषमाणि । प्रथमद्वितीययोर्धर्च एव साम । तृतीयस्य सर्वस्या-

A. adds अक्षय्यं च before रेवत्; C. हि for राये°; A. रायि°
 C. रय°, K. रिय for राये°; C. एनं for एतत्; C. रायेन for धन°.

- 2. C. तत्संज्ञं for तदक्षय्यमेतत्संज्ञं; C. रायेन for धन°.
- 6. A. यज्ञतुरं for यज्ञतुर:; C. यज्ञतु [र:] य[ज्ञ]स्य.
- 8. BC. °मरुतस्य for °मारुतस्य.
- 12. A. अन्व° for इन्व°.
- 16. K. चतुर्थं ° for मन्द्र °.
- 18. C. सर्वस्यात्र चिति(!) for सवस्यामृचि इति. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

मृचि इति वैषम्यम् । अथवा इन्वकनामधेयानि । अथवा सैन्धुक्षि-तानि ॥ ७ ॥

सवितुश्च साम ॥ ८॥

अभि त्यं देवम् (सा. ४६४) इत्यत्रैकं साम । अभित्यंदेव ५ सिव तारम् (म्राम. १२. १२. ४६४ १) इति मन्द्रचतुर्थीदिकं स्वितुश्च साम ॥ ८॥

> भारद्वाजे द्वे । पारुच्छेपे वा । अभेर्वेश्वानरस्य रक्षोघ्ने द्वे । बार्हस्पत्ये वा । अवभृथसाम वैनयोः पूर्वम् । प्रवर्गं सामोत्तरम् ॥ ९ ॥

10

15

5

अग्नि होतारं मन्ये दास्वन्तम् (सा.४६५) इत्यत्र सामचतुष्टयमुत्पन्नम् । तत्र अग्नि होता (ग्राम. १२.१२.४६५.१) इति मन्द्रादिकम् । अग्नि इति तारं मन्ये (ग्राम. १२.१२.४६५.२) इति चतुर्थतृतीयादिकम् । [एते] आद्ये द्वे भारद्वाजे । अथवा पारु च्छेपे । परु च्छेपो नाम ऋषिः । अहावोहावाः (ग्राम. १२.१२.४६५.३) इत्यादि तृतीयद्वितीयादिकम् । त्यग्नाः (ग्राम. १२.१२.४६५.४) इत्यादि द्वितीयतृतीयादिकम् । एते अन्तिमे द्वे वश्वानरस्याग्नेः रक्षोन्ने रक्षोहननकारणे । अत्र विकल्पत्रयम् । अथवा एते सामनी बाईस्पत्ये । यद्वा एनयोः पूर्व प्रथमं अवभृथसामनामकम् । तथा उत्तरं द्वितीयं प्रवर्ग्यसामनामध्यम् ॥ ९ ॥

ऐषं च॥ १०॥

2021

तव त्यन्नर्यम् (सा. ४६६) इत्यत्नैकं साम । तावत्यन्नारियन्तृ-ताउ (प्राम. १२.१२.४६६.१) इति कुष्टद्वितीयादिकम् ऐषम्, इषशब्द-

^{1.} A. ins. यस्य सर्वस्यामृचीति after इति; AC. add अस्य after इति; C. पिन्वक A. °प्यन्वक ° for इन्वक °.

^{14.} AC. ° कुष्ट ° for ° द्वितीय °.

^{15.} AC. "कृष्ट" for "तृतीय"; A. om. द्वे.

^{18.} CKO. क्षेत्रं प्रांत्र्भाष्यक्ति कि निम्निक्षेत्रम् . In Public Domain.

युक्तमेतत्साम । यतऋतुर्विद्दिपम् इति साम्नि इषशब्दस्य विद्यमानत्वात् । चकारो वाक्यभेदद्योतनार्थः ॥ १० ॥

इति श्रीसायणाचार्यविर्चिते माधवीय सामवेदार्थप्रकारो आर्थयब्राह्मणभाष्ये चतुर्थाध्याये द्वाद्शः खण्डः ॥ १२ ॥

> यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽग्विलं जगत्। निर्मम तमहं वन्दं विद्यातीर्थं महेश्वरः।।

> > ॥ इन्द्रपुच्छेभाष्यं समाप्तम् ॥ ॥ इति चतुर्थोऽध्यायः॥ १॥

पञ्चमोऽध्यायः

प्रथमः खण्डः

आजिगं चाभीकं च ऋषभश्च पत्रमानः । औक्ष्णोरन्ध्रो वा । आभीकं चैव । बाभ्रवे द्वे । इन्द्राण्याः साम । शैशवे द्वे । प्रजापतेदोंहादोहीये द्वे । इन्द्राण्याश्चेव साम । आमहीयवं च ॥ १ ॥

उचा ते जातमन्धसः (सा. ४६७) इत्यत्र त्रयोदश सामान्युत्पन्नानि । तत्र प्रथमम् उचानंजा (ग्राम. १२.१.४६७.१) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् आजिगम्। आजिर्युद्धं तद्वत्। प्रतते द्वादशाहे तु हि गीयते तद् गमनसाधनं साम। [आजिजितिगमन] साधनमित्यर्थः । तथा च ब्राह्मणम् — आजिगं भवत्याजि-जित्याया आजिर्बा एष प्रततो यद् द्वादशाहस्तस्यैतदु जिजत्यै (तां ब्रा. १५. ९. ६-७) इति । सर्वत्र चकारो वाक्यभेद्द्योतनार्थः । उचातेजा (ग्राम. १२.१. ४६७. २) इति द्वितीयकुष्टादिकम् आभीकम् अभिक्रमण-साधनमेतन्नामधेयं साम । तथा च ब्राह्मणम् — आभीकं भत्रत्यभिक्रान्त्या एतत्सामापश्यंस्तानभीकेऽभ्य-आङ्किरसस्तपस्तेपानाः श्रचमशोचंस्त वर्षत्तेन शुचमशमयन्त । यदभीकेऽभ्यवर्षत्तसादाभीकम् (तां. ब्रा. १५. ९. ८-९) इति । हाहाउचातेजा (ग्राम. १२. १. ४६७. ३) इति मन्द्रादिकं तृतीयम् ऋपभः पवमानः एतत्संज्ञम् । ऋषभ इव ऋषभः । तच ऋषभः पवमानो भवति । पश्चानो वै छन्दोमाः (तां. ब्रा. १५. ३. १७) इत्यादि ब्राह्मणमनुसंघेयम् । अत्र विकल्पः । अथवा एतत्

^{3.} S. आजिक for आजिगं see CN.

^{5.} A. om. साम । आमहीयवं च ... तथा च (p. 164. L. 25.)

^{9.} C. प्रतितो द्वादशो होतु त्वां हीयते, K. प्रतते द्वादशाहं कृत्वा हीयन्ते for प्रतते ... गीयते sec CN.

^{11.} K. तस्यैते for तस्यैतत्.

^{16.} K. °वर्षस्तेन for °वर्षत्तेन; C. शुचमशमं शमयन्त for शुचमशमयन्त.

^{18.} C. om. तृतीयम्; C. वृषभ: for ऋषभ:. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain. 19. K. तद्वच्च for तच्च.

तृतीयं साम औश्णोरन्ध्रः । उक्ष्णोरन्ध्रो नाम काव्यः तेन दृष्टमित्यर्थः। लिक्कमवि-विक्षितम् । ऊचातेजाः (ग्राम. १२.१. ४६७.४) इति कुष्टद्वितीयादिकं चतुर्थं सामा भीकमेव । उचातेजा (ग्राम. १२. १. ४६७. ५) इति मन्द्रा-दिकम् । उचातेजा (ग्राम. १२. १. ४६७. ६) इति मन्द्रादिकम् । एते द्वे पञ्चमषष्ठे बाभ्रवे कौम्भ्यस्य बभ्रोः संबन्धिनी । बभ्रवी एतेन कौम्भ्योऽञ्जसा स्वर्ग लोकमपद्रयत् (तां. त्रा. १५.३.१३) इत्यादि ब्राह्मणमनुसंधेयम्। उचातेजातमा (ग्राम. १२.१.४६७.७) इति मन्द्रचतुर्थादिकं सप्तमम् इन्द्राण्याः साम । उचातेजातमन्धासाः (प्राम. १२.१. ४६७.८) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् अष्टमम्। उचातेजातमन्थासाः (ग्राम. १२. १. ४६७. ९) इति मन्द्रादिकं नवमम् । एते द्वे शैशवे। शिशोराङ्गिरसस्य संबन्धिनी। शिश्चर्या आङ्गरसो 10 मन्त्रकृतां मन्त्रकृदासीत् (तां. बा. १३. ३. २४) इत्यादि ब्राह्मणमनुसंघेयम् । उचा औहोवा (ग्राम. १२. १. ४६७. १०) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । उचातेजातमन्धसोदोहाइदोहाए (ग्राम. १२. १. ४६७. ११) इति मन्द्र-मन्द्रादिकम् । एते दशमैकादशे प्रजापतेदाँहादोहीये दोहादोहशब्दयक्ते । द्शमस्य दोहादोह्शब्द [ायुक्तत्वाद]नर्थकं संज्ञाविधानमिति चेत् । सत्यम् । तथापि 15 प्राणभृत्न्यायवत् छितन्यायवद्वा द्विवचनान्यथानुपपत्त्या उत्तरस्य साम्नः संज्ञाविधा-नाच एतत्संज्ञाविधानं शक्यते कर्तम् । दोहादोहशब्दात् मतौ छः स्वन-साम्रोः (पा. ५. २. ५९) इति मत्वर्थीयरुछः । उचातेजातमन्धसाः (प्राम. १२.१.४६७.१२) इति तृतीयद्वितीयादिकम् एत्द्पोत्तममिन्द्राण्याः एव साम । उच्चाताइजातमन्धसाः (ग्राम. १२.१.४६७.१३) इति मन्द्रद्विती-20 यादिकम् अ [न्तमं] साम आमहीयवम् [इ]त्यतिपूज्यम् एतन्नामधेयम् । अल ब्राह्मणम् - प्रजापतिरकामयत । बहु स्यां प्रजायेयेति । स शोचन्रमहीय-मानोऽतिष्ठन्स एतदामहीयवमपश्यत्तेनेमाः प्रजा असुजत ताः सृष्टा अमहीयन्त । यदमहीयन्त तसादामहीयवम् (तां. न्ना. ७.५.१) इति ॥१॥ 24

C. रन्ध्रा नामकार्य: for °रन्ध्रो नाम काव्य: ; C. एते[न] for तेन.

^{4.} C. om. उच्चा ... एते द्वे.

C. चतुर्थमन्द्रादिकं for मन्द्रचतुर्थादिकं; C. om. सप्तमं ... साम.

C. om. °चतुर्थ °; C. om. अष्टमम्.

C. adds मन्द्र ° before मन्द्रादिकं and om. नवमम् । एते द्वे शैशवे.

K. ° चोदनार्थकं; C. ° शब्दोऽनर्थकं for °शब्दायुक्तत्वादनर्थंकं see CN.

C न for वा; C. साम्ना for साम्न:. 16.

, 10

15

20

21

0

आजिगम्। सुरूपे द्वे। जमदभेः शिल्पे द्वे। संहितं च वसिष्ठस्य शकुलः। जमदभेश्च गम्भीरम्। संहितं चैव।।२॥।

स्वादिष्रया मदिष्ठया (सा. ४६८) इत्यत्र नव सामान्युरपन्नानि । स्वादाइष्ट्राया (ग्राम. १२.१. ४६८.१) इति कृष्टद्वितीयादिकं प्रथममाजिग-[मेत] न्नामकम् । स्वादिष्ठया (ग्राम. १२.१.४६८.२) इति द्वितीयकृष्टा-दिकम् । स्वादिष्ठयोहो (ग्राम. १२. १. ४६८. ३) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । एते हे द्वितीयतृतीये सामनी सुरूपे एतत्संज्ञे । ओइस्वादी (प्राम. १२.१. ४६८. ४) इति द्वितीयतृतीयादिकम् । उहुवाइ । स्वादी (प्राम. १२.१. ४६८. ५) इति द्वितीयतृतीयादिकम् । एते तुरीयपञ्चमे जमदग्नेः शिल्पे एतनामधेये। स्वादाइष्ट्रया (माम. १२.१.४६८.६) इति चतुर्थमन्द्रादिकं षष्ठं संहितम् । स्वादिष्ठयामदिष्ठयापवस्वस्रोमधारयाइ (प्राम. १२.१. ४६८. ७) इति चतुर्थमन्द्रादिकं सप्तमं वसिष्ठस्य च शकुलः । औहोहुम् स्थिहाएहिया । हाहाइ । स्वादाइष्टाया (प्राम. १२.१.४६८.८) इति मन्द्रचतुर्थादिकमेतदष्टमं जमदग्नेश्च गम्भीरम् । स्वादिष्ठयाम (प्राम. १२.१.४६८.९) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् अन्तिमं साम संहितमेव । संहितं संयोज [न]करणम् । अत्र ब्राह्मणम् — तासु संहितं साध्या वै नाम देवा आसंस्तेऽविच्छिद्य तृतीयसवनं माध्यंदिनेन सवनेन सह स्वर्ग लोकमायंस्ते देवाः संहितेन समद्ध्येत समद्धस्तसात संहितम् (तां. जा. ८. ४. ८-९) इति ॥ २॥

> सोमसामनी च । आशु च भार्गवम् । वैश्वदेवे द्वे । इन्द्र-सामनी द्वे । यौक्ताखे द्वे ॥ ३ ॥

^{1.} C. स्वरूपे for सुरूपे.

^{2.} C. शकन:° for शक्ल:°.

^{12.} C. औहोहिंहएहियोहाहा, K. औहोहिंहाएहिया ... for औ ... हाइ.

^{17.} C. om. सह.

^{18.} C. om. समदध्यंत्.

^{21.} Com. के CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

15

20

23

वृषा पवस्व धारया (सा. ४६९) इत्यत्र नव सामान्युत्पन्नानि । तत्र वृषापचा (ग्राम. १२. १. ४६९. १) इति मन्द्रादिकम् । वृषाहाउ (ग्राम. १२.१. ४६९. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते आदे द्वे सोमसामनी । वृषापव (ग्राम. १२. १. ४६९. ३) इति चतुर्थमन्द्रादिकं तृतीयम् आशुभागेव-नामकम् । आशुभार्गवं भवति । अहर्वा एतदच्लीयते तहेवा आशुना-भ्याधिनवंस्तदाशोराश्चरत्वम् (तां. ब्रा. १४. ९. ९-१०) इति ब्राक्षणमन्-संधेयम् । आइवृषा (प्राम. १२.१.४६९.४) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । वृषा । पवाएहिया (माम. १२.१. ४६९. ५) इति मन्द्रतृतीयादिकम् । एते तुरीयपश्चमे वैश्वदेवे । वृपापावा (माम. १२.१. ४६९.६) इति कष्टद्विती-यादिकम् । वृषापात्रा (प्राम. १२.१.४६९.७) इति द्वितीयकष्टादिकम् । एते षष्ठसप्तमे इन्द्रमामनी । औहोहोहाइव्या (म्राम. १२. १. ४६९. ८) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । वृषा औहोहोहाइ (प्राम. १२. १. ४६९. ९) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । एते अन्तिमे द्वे यु (या ?) क्ताइवे । युक्ताश्वो नामाङ्ग-रसस्तेन दृष्टे। तथा च ब्राह्मणम् — युक्ताश्चो वाङ्गिरसः शिशू जातौ विवर्यहरत्तसान्मन्त्रोऽवाक्रामत् स तपोऽतप्यत स एतद्यौक्ताश्वमपद्रयत्। (तां. ज. ११. ८. ८) इत्यादि ॥ ३ ॥

> भासं च । सोमसाम च । प्राजापत्यं च । सोमसाम चैव । भासं चैव । प्राजापत्यं चैव । अध्यर्धेंडं वा सोमसाम ॥ ४॥

यस्ते मदो वरेण्यः (सा. ४७०) इत्यत्र षट् सामानि उत्पन्नानि । तत्र यास्ताइ (ग्राम. १३. १. ४७०. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् एतदाद्यं साम भासं भासकं प्रकाशकमेतन्नामधेयम् । तथा च ब्राह्मणम् — स्वर्भानुर्वा आसुर आदित्यं तमसाऽविष्यत् । स न व्यरोचत । तस्यात्रिर्भासेन तमोऽपाहन् स व्यरोचत यद्वै तद्भासा अभवत् तद्भासस्य भासत्वम्

^{2.} C. adds मन्द्र° before मन्द्रादिकम्.

^{5.} C. The line is corrupt.

^{11.} C. एतेषु for एते षष्ठ °.

^{14.} C. शिशुजातो° for शिशू जातौ.

^{21.} K. om. भासं.

^{22.} K. असुर° for आसुर°.

i 0

15

20

25

26

(तां. ब्रा. १४. ११. १४) इति । यस्तेमदाः (ग्राम. १३. १. ४७०. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयं सोमसाम सोमेन दृष्टम् । सोमसाम भवति इत्यादि । यत् (एवं?) सोम आसीत्म तपोऽतप्यत । स एतत् सोमसामापश्यत् । (तां. ब्रा. ११. ३. ८-९) इति हि ब्राह्मणमनुसंधेयम् । यस्ताइमादाः (ग्राम. १३. १. ४७०. ३) इति तृतीयद्वितीयादिकं तृतीयं प्राजापत्यम् । यस्ताइमादोवरेणियाः (ग्राम. १३. १. ४७०. ४) इति द्वितीयकुष्टादिकं चतुर्थं साम सोमसामैव । यस्ते । मादो । या । ईया (ग्राम. १३. १. ४७०. ५) इति मन्द्रद्वितीयादिकं पञ्चमं भास-मेव । यस्तेमदोवरेणियाए (ग्राम. १३. १. ४७०. ६) इति मन्द्रमन्द्रादिकं प्राजापत्यमेव । अत्र अन्तिम एव विकल्पः । वा अथवा अध्यधेंडं सोमसाम इति ॥ ४॥

वैष्टम्मे द्वे । पाष्ठीहे द्वे । वैष्टम्मं चैव । क्षुष्ठकवैष्टम्मं वा । पाष्ठीहं चैव ॥ ५ ॥

तिस्रोवाचाः (प्राम. १३. १. ४७१. १) इति मन्द्रादिकम् । तिस्रोवाचाः । उदाइरात (प्राम. १३. १. ४७१. २) इति मन्द्रादिकम् । एते द्वे वैष्टम्मे । तिस्रोवाचाः । उदाइरात (प्राम. १३. १. ४७१. २) इति मन्द्रादिकम् । एते द्वे वैष्टम्मे । तिस्रोवाचोहाइ (प्राम. १३. १. ४७१. ३) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । तिस्रोवाच्यउदीरतो (प्राम. १३. १. ४७१. ४) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । एते द्वे तृतीयचतुर्थे पाष्टोहे । तिस्रोवा (प्राम. १३. १. ४७१. ५) इति चतुर्थतृतीयादिकं पञ्चमं साम वैष्टम्मम् एव । विष्टम्भकारणम् । तथा च ब्राह्मणम् — वैष्टम्मं भवत्यहर्वा एतद्व्लीयन तद्देवा वैष्टम्भेव्यष्टम्नुवंस्तद्वेष्टम्भस्य वैष्टम्मं त्वम् । दिश्च इति निधनम् (तां ब्रा. १२.३.९-११) इति । अत्र विकल्पः । अथवा एतत्साम क्षुष्ठकवष्टम्भम् । तिस्रोवाचाउदीरताइ (प्राम. १३.१.४७१.६) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् अन्तिमं पाष्टोहम् एव । पष्टवाड् वाङ्गिरसः तेन दृष्टम् । तथा च ब्राह्मणम् — पाष्टोहं भवति । पष्टवाड्वा एतेनाङ्गिरसथतुर्थास्याह्वो वाचं वदन्तीमश्रुणोत् । स होवागिति निधनम् (तां. ब्रा. १२. ५. १०-११) इति ॥ ५ ॥

^{2.} CK. इत्याह for इत्यादि see CN.

^{5.} C. om. तृतीयम्.

^{14.} C. from मन्द्रद्वितीयादिकं for मन्द्रादिकं.

^{20.} C. ° व्यंष्टभावं ° for ° व्यंष्टभ्नुवं.

^{24.} A. om, from सामामहीयवं (p. 160 L. 5.) ... upto तथा च. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Decband. In Public Domain.

10

15

20

24

इषोव्यधीयं च। इन्द्रसाम च। वैश्वदेवे द्वे। आसेये द्वे। वैश्वदेवं चैव । आग्नेयं चैव ॥ ६ ॥

इन्द्रायेन्दो मरुत्वते (सा. ४७२) इत्यत्र अष्टी सामान्यत्पनानि। तत्र इन्द्रायेन्दाउ (ग्राम. १३. १. ४७२. १) इति मन्द्रादिकमाद्यम् इपो-वृधीयम् इषोवृधराब्दयुक्तम् । अस्य साम्न इषोवृधे इति निधनम् । आइन्द्रा (माम. १३. १. ४७२. २) इति तृतीयद्वितीयादिकं द्वितीयम् इन्द्रसःम । इन्द्रायाइन्दो (प्राम. १३. १. ४७२. ३) इति द्वितीयकृष्टादिकम् । इन्द्रा-येन्दो । ए । मरू (ग्राम. १३. १. ४७२. ४) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एत तृतीयचतुर्थे सामनी वैश्वदेवे । इन्द्रायेन्दोहाउ (ग्राम. १३.१.४७२.५) इति मन्द्रादिकम् । इन्द्रायेन्दोवा (ग्राम. १३. १. ४७२. ६) इति मन्द्र-चतुर्थादिकम् । एते पञ्चमषष्ठे सामनी आग्नेये । इन्द्रायेन्दोमरुत्वते ओहाइ (ग्राम. १३. १. ४७२. ७) इति चतुर्थमन्द्रादिकं सप्तमं वैश्वदेवमेव । इन्द्रा-येन्दोमरुत्वानाइ (म्राम. १३. १. ४७२. ८) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् । एतदन्तिमं साम आग्नेयमेव ॥ ६॥

ठौठावानि चत्वारि । च्यावनानि चत्वारि ॥ ७ ॥

असावय र रार्मदाय (सा. ४७३) इत्यत्र अष्टी सामानि उत्पन्नानि । तल आसा (ग्राम. १३. १. ४७३. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । असाविया (ग्राम. १३. १. ४७३. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । असावियाओवा (ग्राम. १३. १. ४७३. ३) इति मन्द्रतृतीयादिकम् । असा । वियौवाओवा (ग्राम. १३. १. ४७३. ४) इति मन्द्रतृतीयादिकम् । इत्याद्यानि चत्वारि शैशवानि । शिशुर्वा आङ्गरसः तेन दृष्टानि । असा । व्युहुवाहाइ (ग्राम. १३. १. ४७३. ५) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । असान्य र गुः । औहोवाहाइ (प्राम. १३. १. ४७३. ६) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । इहा । इहा । साव्य र्शुर्मदाय (ग्राम. १३. १. ४७३. ७) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । अमावियः शुः

CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

^{1.} AC. इन्द्रस्य for इन्द्र°; AC. om. च after °साम; C. om. द्वे after °देवे.

^{2.} C. om. एव.

^{6.} AC. om. द्वितीयम्.

^{13.} A. adds मन्द्रादि before मन्द्र°; K. ins. अतिस्वार° for मन्द्र°.

C. ° हायि or ° हाइ. 22.

10

15

20

122

(ग्राम. १३.१. ४७३. ८) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । एतानि चत्वारि च्यावनानि । च्यवनो दाधीचः तेन दृष्टानि ॥ ७ ॥

प्राजापत्ये द्वे ॥ ८ ॥

पवस्व दक्षमाधन (सा. ४७४) इत्यत्न सामद्वयम् । पवस्वदौ (ग्राम. १३. १. ४७४. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । पत्रस्वदक्षसाधनः (ग्राम. १३. १. ४७४. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते द्वे प्राजापत्ये ॥८॥

वैदन्वतानि चत्वारि । रजेराङ्गिरसस्य पदस्तोभौ द्वौ ॥ ९ ॥

परि स्वानो गिरिष्ठाः (सा. ४७५) इत्यत षट् सामान्युत्पन्नानि तत्र पारि (री?)। स्वानोगिरिष्ठाः (प्राम. १३.१.४७५.१) इति चतुर्थमन्द्रादिकम्। प। येपारी (प्राम १३.१.४७५.२) इति चतुर्थमन्द्रादिकम्। पारि (प्राम. १३.१.४७५.३) इति तृतीयमन्द्रादिकम्। प्राम्थानि (प्राम. १३.१.४७५.४) इत्यादि द्वितीयतृतीयादिकम्। एतान्यान्यानि चत्वारि वैदन्वतानि। विदन्वान् भार्गवः तेन दृष्टानि। तथा च ब्राह्मणम् — विदन्वान् वै भार्गव इन्द्रस्य प्रत्यहंस्तं शुगाच्छेत्। स तपोऽप्यत्। स एतानि वैदन्वतान्यपञ्चत् (तां ब्रा. १३.११.१०) इति। पर्यस्वानाः (प्राम. १३.१.४७५.५) इति चतुर्थमन्द्रादिकम्। पर्योहोन्वाहाइ (प्राम. १३.१.४७५.६) इति मन्द्रचतुर्थादिकम्। एते रजेराङ्गिन्सम्य [सामनी]। रजेः पदस्तोभौ प्रतिपादं स्तोभयुक्तौ॥ ९॥

और्णायवे द्वे ॥ १० ॥

परि प्रिया दिवः कविः (सा. ४७६) इत्यत्न सामद्वयम् । परिप्रियादिवःकावीः (ग्राम, १३. १. ४७६. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् परिप्रियादिवः कवाइः (ग्राम. १३. १. ४७६. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् ।

^{7.} CS. रजो ° for रजे °.

^{12.} C. °होयि for होइ; AK. ऋष्टद्वितीयादिकम् for द्वितीयतृतीयादिकम्

^{13.} C. एतेन for तेन.

^{17.} K. °मन्द्र ° after ° चतूर्थ; C. रजो ° for रजं °.

^{18. [}सम्मिनी spin Rumar Col. Deoband. In Public Domain.

एते द्वे औणियवे। उर्णायुर्नाम गन्धर्वः तत्संबन्धिनी। एतत्सामाधिकृत्याख्या[न]-मुखेन ब्राह्मणे स्पष्टमभिहितम्। और्णायवं भवत्यङ्गिरसो वै सत्नमासत इत्युपकम्य तेषां कल्याण आङ्गिरसो ध्यायमुदत्रजत्। स उर्णायुं गन्धर्वमप्सरसां मध्ये प्रेङ्खायमाणमुपैत् (तां. ब्रा. १२. ११. ९-१०) इत्यादि ॥ १०॥

5

इति श्रीसायणाचर्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आष्येब्राह्मणभाष्ये पश्चमाध्याये प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

^{1.} A. सामायिकास्यामुपैत्, C. सामाधिकास्यामुपैत् for मामाधिकृत्यास्यान-मुखेन.

^{2.} A. om. a.

^{3.} C. ° ध्यायमु अन्नजत् for ° ध्यायमुद °.

^{4.} C. ° उपे, K. उपेत् for उपैत्. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

द्वितीयः खण्डः

सौभरे द्वे । सौभ्रवे वा ॥ १ ॥

प्र सोमासो मदच्युतः (सा. ४७७) इत्यत्रैकं साम । प्रसोमासाः (प्राम. १३. २. ४७७. १) इति द्वितीयतृतीयादिकम् । प्र सोमासो विपश्चितः (सा. ४७८) इत्यतैकं साम । प्रसोमासाः । वाइपश्चितः (ग्राम. १३.२. ४७८.१) इति मन्द्रकृष्टादिकम् । एते हे सौभरे । सुभरिनीम ऋषिः । अथवा सीभ्रवे ॥ १॥

इन्द्रस्य वृषकाणि लीणि । देवानां वर्षीणां वार्षेयं प्रथमम् ॥ २ ॥

पवस्वेन्दो वृषा सुतः (सा. ४७९) इत्यत्रैकं साम। पवस्वेन्दो-वृषास्ताः (ग्राम. १३. २. ४७९. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । वृषा ह्यसि भानुना (सा. ४८०) इत्यत्र सामद्वयम् । वृषाहिया (ग्राम. १३.२. ४८०.१) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । वृषाहियासिभानुना (ग्राम. १३.२.

४८०. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एतानि ऋग्द्रयाश्रितानि त्रीणि सामानि इन्द्रस्य वृषकाणि वृषशब्दयुक्तानि एतन्नामधेयानि । अथवा एषां मध्ये प्रथमं साम देवानामृषीणां वार्षेयम् एतत्संज्ञम् ॥ २ ॥

बभ्रो: कौम्भ्यस्य सामानि त्रीणि ॥ ३ ॥

इन्दुः पसिष्ट चेतनः (सा. ४८१) इत्यत सामतयम् । वाहाइ । पावी (प्राम. १३. २. ४८१. १) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । इन्दुःपविष्टचेतनःप्रियःकवाइ (ग्राम. १३. २. ४८१. २) इति चतुर्थमन्द्रा-20 दिकम्। इन्दुःपविष्टचेतनःप्रियःकवीनाम् (ग्राम. १३. २. ४८१. ३) इति चतुर्थमन्द्रा (मन्द्रचतुर्था?) दिकम् । एतानि तीणि कौम्भयस्य बभ्रोः सामानि ॥ ३॥

बभ्रोः कार्तवेशस्य त्रीणि ॥ ४ ॥

10

5

15

A. After वृषा सुत: lacunae upto मन्द्रचतूर्था (p. 172, L. 5.) CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

पञ्चमः अध्यायः (२)

असुक्षत प्र वाजिनः (सा. ४८२) इत्यत्र सामलयम् । असुक्षाता-प्रवाजिनाः (प्राम. १३. २. ४८२. १) इति मन्द्रद्वितीयादिकम् । असुक्षता-प्रावाजिनाः (प्राम. १३. २. ४८२. २) इति मन्द्रातिस्वारमन्द्रादिकम् । असुक्षतप्रवाजिनः (प्राम. १३. २. ४८२. ३) इति तृतीयचतुर्थादिकम् । एतानि त्रीणि कार्तवेशस्य बस्रोः सामानि ॥ ४॥

शास्मदे द्वे । ऐटते वा ॥ ५ ॥

पवस्व देव आयुषग् (सा. ४८३) इत्यत्न सामद्वयम् । पावस्व दे (प्राम. १३. २. ४८३. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । पवस्वदेवऐ (प्राम. १३. २. ४८३. २) इति तृतीयचतुर्थादिकम् । एते द्वे शाम्मदे शम्मद्राङ्गिरसः तेन हष्टे । शाम्मद्रा एतेनाङ्गिरसोऽञ्जसा स्वर्ग लोकमपद्रयद् (तां. ना. १५. ५. ११) इत्यादि न्नाह्मणमनुसंधेयम् । अथवा एते सामनी ऐटते । इटतो नाम ऋषिः । ५ ॥

वसिष्ठस्य जिनत्रे द्वे ॥ ६ ॥

पवमानो अजीजनत् (सा. ४८४) इत्यत्र सामद्वयम् । पावा (म्राम. १३.४८४.१) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । पवमानाः (माम, १३.२. ४८३.२) इति मन्द्रादिकम् । एते द्वे वसिष्ठस्य जनित्रे पुत्रहतस्य वसिष्ठस्य पुत्रोत्पत्तिसाधने ॥ ६ ॥

मरुतां प्रक्रीडा वा संक्रीडा वा निक्रीडा वा वय: ॥ ७ ॥

परि स्वानास इन्दवः (सा. ४८५) इत्यत्र सामत्रयम् । पारी (ग्राम. १३. २. ४८५. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । पारी । स्वानासइन्द्रवा- उवा (ग्राम. १३. २. ४८५. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । पारि (ग्राम. १३. २. ४८५. ३) इति तुतीयमन्द्रादिकम् । एते त्रयो मरुतां प्रकीडाः ।

10

5

15

20

^{3.} AC. om. °अतिस्वार °.

^{6.} C. शामदे, D. शामंदे for शाम्मदे.

^{9.} C. शाममदे शममद् for शाम्मदे शम्मद्. see CN.

^{11.} C. ऐ अते । इस्तो ° for ऐटते । इस्तो °.

8

आर्षेयबाह्मणम्

अत्र विकर्त्यापेक्षया त्रयः विकल्पाः । अथवा त्रयः संक्रीडा वा । निक्रीड-संज्ञा वा ॥ ७ ॥

औशनम् ॥ ८॥

परि प्रांसिष्यदत्किविः (सा. ४८६) इत्यत्रैकं साम । परिप्रासी (प्राम. १३.१.४८६.१) इति मन्द्रादिकम् । एतदौद्यानम् । उशना नाम काव्यः तेन दृष्टम् ॥ ८॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकाशे आर्षेयब्राह्मणभाष्ये पश्चमाध्याये द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

तृतीयः खण्डः

यामानि त्रीणि । देवानामृषीणां वार्षेयमुत्तमम् ॥ १ ॥

उपो षु जातम् (सा. ४८७) इत्यत्र सामत्रयम् । इहाइहाउपोषु-जातमाप्तुराम् (माम. १३ ३. ४८७. १) इति द्वितीयकुष्टा (°द्वितीया १)-दिकम् । उपोष्ट्रजातमाप्तुराम् (माम. १३. ३. ४८७. २) इति कुष्टद्विती-यादिकम् । उपोष्ट्री होइजाताम् (माम. १३. ३. ४८७. ३) इति चतुर्थ-मन्द्रादिकम् । एतानि त्रीणि सा (या १) मानि । अथवा उत्तमं तृतीयं साम देवानामृषीणामार्षेयनामकम् ॥ १॥

5

अङ्कतेश्च वैरूपस्य साम ॥ २ ॥

पुनानो अक्रमीदमि (सा. ४८८) इत्यत्रैकं साम । पुनानोआ (ग्राम. १३. ३. ४८८. १) इति मन्द्रादिकं वैरूपस्याङ्कतेः साम ॥ २ ॥

10

औराने द्वे । देवानां वर्षीणां वार्षेयं पूर्वम् ॥ ३ ॥

आविशन् कलशम् (सा. ४८९) इत्यत्र सामद्वयम् । आविश-न्कलाश्रश्तुताः (ग्राम, १३.३.४८९.१) इति मन्द्रातिस्वारमन्द्रादिकम् । आविशन्कलशम् (ग्राम. १३.३.४८९.२) इति चतुर्थनृतीयादिकम् । एते द्वे औशने । अत्रैव विकल्पः । अथवा पूर्वमैतयोराद्यं साम देवानामृषी-णाम् आर्थेयम् [एतन्-]नामधेयम् ॥ ३॥

15

सोमसाम च ॥ ४ ॥

असर्जि रथ्यो यथा (सा. ४९०) इत्यत्रैकं साम । असर्जिरा (ग्राम. १३. ३. ४९०. १) इति मन्द्रादिकं सोमसाम ॥ ४ ॥

20

कार्ष्णे द्वे ॥ ५ ॥

प्रयद्भावो न भूर्णयः (सा. ४९१) इत्यत सामद्वयम् । प्रयद्भाउ (प्राम. १३, ३.४९१.१) इति मन्द्र (चतुर्थः) मन्द्रादिकम् । प्रयद्भावोन-

^{8.} K. °नामके for °नामकम्.

^{14.} AC. om. °अतिस्वार°.

^{17.} K. आर्षेयनामधेयम् for आर्षेयं.

^{23.} K. मन्द्रादिकम् for मन्द्र ...° मन्द्रादिकम् . CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

भूर्णयाः (ग्राम. १३. ३. ४९१. २) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । एते द्वे कार्ष्णे कृष्णशब्दयुक्ते । प्रन्तः कृष्णाम् (सा. ४९१ °) इति कृष्णशब्दो विद्यते ॥ ५॥

वैश्वदेवे द्वे। सोमसाम वैनयोः पूर्वम्। सूर्यसामोत्तमम्॥६॥ अपन्नन् पवसे मृधः (सा. ४९२) इत्यत्र सामैकम्। अपन्नौ। होइपावा (माम. १३.३.४९२.१) इति मन्द्रचतुर्थादिकम्। अया पवस्व धारया (सा. ४९३) इत्यत्र सामैकम्। ए अयापवा (माम. १३.३.४९३.१) इति मन्द्राद्रिकम्। एते ऋग्द्रयाश्रिते द्वे वैश्वदेवे। अत्रैव विकल्पः। अथवा एनयोः पूर्वमादिमं साम सोमसाम। तथा उत्तरं द्वितीयं धर्यसाम। सूर्यमरोचयः (सा. ४९३) इति सूर्यसंबन्धो दृश्यते॥ ६॥

इन्द्रस्य च वार्त्रघम्॥ ७॥

स पवस्व य आविथा (सा. ४९४) इत्यत्रैकं साम । सहोइ । पवस्व (म्राम. १३. ३. ४९४. १) इति तृतीयद्वितीयादिकम् इन्द्रस्य च वार्त्रघ्नं वृत्तहननसाधनम् । इन्द्रं वृत्वाय हन्तवे (सा. ४९४) इति श्रूयते ॥ ७॥

सोमसामानि वीणि ॥ ८॥

15

10

अया वीती परि स्नव (सा. ४९५) इत्यत्र सामत्रयम्। अयावीती (म्राम. १३. ३. ४९५. १) इति मन्द्रादिकम्। अयावीता (म्राम. १३. ३. ४९५. ३) इति द्वितीयकुष्टादिकम्। अयावी (म्राम. १३. ३. ४९५. ३) इति चतुर्थनृतीयादिकम्। एतानि त्नीणि सोमसामानि॥ ८॥

भारद्वाजं च ॥ ९ ॥

20

परि द्युक्ष सनद्रियम् (सा. ४९६) इत्यत्रैकं साम । परिद्युक्षाम् (माम. १३. ३. ४९६. १) इति मन्द्रादिकं भारद्वाजं भरद्वाजेन दृष्टम् ॥ ९ ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्थेब्राह्मणभाष्ये पश्चमाध्याये तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

^{5.} A, after वृषासुत: (p. 168. L. 10.) lacunae in A. upto मन्द्र-चतुर्था°. It resumes:- °दिकम् । अया ...

^{17.} AC. तृतीयद्वितीया ° for द्वितीयकृष्टा °.

^{18.} CKO. Strickiping unarchop people In Public Domain.

चतुर्थः खण्डः

वार्षाहरम् ॥ १ ॥

अचिक्रदद्वृपा हरिः (सा. ४९७) इत्यत्नैकं साम । अचिक्रदाद् (आम. १४. ४. ४९७. १) इति द्वितीयतृतीयादिकं वार्षाहरुनामकम् ॥ १॥

वार्शानि त्रीणि ॥ २ ॥

5

आ ते दक्षम् (सा. ४९८) इत्यत्न सामत्रयम् । आतेदक्षाम् (ग्राम. १४. ४. ४९८. १) इति मन्द्रादिकम् । आतेदाक्षाम् (ग्राम. १४. ४. ४९८. २) इति द्वितीयनृतीयादिकम् । आतेदक्षमयः (ग्राम. १४. ४. ४९८. ३) इति नृतीयचतुर्थीदिकम् । एतानि त्रीणि वार्शानि । वृशो वैजान (तां. जा. १३. ३. १२) इति [आदि] ज्ञाह्मणम् । तत्संबन्धीनि ॥ २ ॥

10

इन्द्रस्य वैरूपे द्वे ॥ ३ ॥

अध्वयों अद्रिभिः सुतम् (सा. ४९९) इत्यत्न सामद्वयम् । अध्वयों आ (याम. १४. ४. ४९९. १) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । अध्वयों । होअद्री (याम. १४. ४. ४९९. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते द्वे इन्द्रस्य वैरूपे ॥ ३॥

15

तरन्तस्य च वैद्द्रवेः साम ॥ ४ ॥

तरत्स मन्दी धावित (सा. ५००) इत्यह्नैकं साम । तरत्समा (प्राम. १४. ४. ५००. १) इति मन्द्रादिकं वैदद्द्वेः, विदद्धापत्यस्य तरन्तस्य ऋषेः साम ॥ ४॥

सोमसाम च ॥ ५ ॥

20

आ पवस्य सर्हास्त्रणम् (सा. ५०१) इत्यत्रैकं साम । आपवस्या (ग्राम. १४. ४. ५०१. १) इति मन्द्रादिकं सोमसाम ॥ ५ ॥

- 8. C. °दक्षममय:, A. °दक्षंमया for °दक्षमय:.
- 16. वैतदश्व: for वैददश्वे:.
- 18. K. om. मन्द्रादिकम्; A. वैतदश्वेर्वीतदश्वस्तदपत्यस्य, C. वैतदश्वे-वित ° ... for वैददश्वे:, विददश्वापत्यस्य.
 - 19. C. om. साम.
 - 21. A. om. अत्र.

10

15

20

24

ंसूर्यसाम ॥ ६ ॥

अनु प्रतास आयवः (सा. ५०२) इत्यत्तेक साम । अनुप्रतास-आयावाः (प्राम. १४. ४. ५०२. १) इति मन्द्रमन्द्रादिकं सूर्यशाम च । रुचे जनन्त सूर्यम् (सा. ५०२ °) इति सूर्यसंबन्धात् ॥ ६ ॥

दार्ळाच्युतानि लीणि ॥ ७ ॥

अर्षा सोम द्युमत्तम (सा. ५०३) इत्यत्र सामत्रयम् । अर्षाह्हा (प्राम. १४. ४. ५०३. १) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । अर्षाहाउ (प्राम. १४. ४. ५०३. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । अर्षासोमद्यम (प्राम. १४. ४. ५०३. ३) इति तृतीयचतुर्थादिकम् । एतानि त्रीणि दार्ट्यच्युतानि ॥ ७॥

इन्द्रस्य च वृषकम् ॥ ८॥

वृषा सोम द्युमा असि (सा. ५०४) इत्यतैकं साम । वृषासोमा (माम. १४. ४. ५०४. १) इति मन्द्रादिकम् इन्द्रस्य च वृषकम् । वृष-संयुक्तमेतन्त्रामधेयं साम ॥ ८॥

ऐषं च॥ ९॥

इषे पवस्व धारय (सा. ५०५) इत्यत्नैकं साम । इषेपवा (प्राम. १४. ४. ५०५. १) इति मन्द्रादिकम् ऐषम् इषशब्दयुक्तमेतत्साम ॥ ९ ॥

रयावाश्वं च ॥ १०॥

मन्द्रया सोम धारया (सा. ५०६) इत्यत्रैकं साम । मन्द्रयासो (ग्राम. १४. ४. ५०६. १) इति मन्द्रादिकं इयावाश्वम् ॥ १० ॥

आयास्यं च । अयासोमीयं वा । सोमसाम वा ॥ ११ ॥ अया सोम सकृत्यया (सा. ५०७) इत्यतैकं साम । अयासोम- सुकृत्यया (ग्राम. १४.४.५०७.१) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् आयास्यम् अथवा अयासोमीयम् अयासोमशब्दयुक्तम् एतत्संज्ञं साम । यद्वा सोम-साम ॥ ११ ॥

आसेयं च ॥ १२ ॥

अयं विचिषिणिहिंतः (सा. ५०८) इत्यत्नैकं साम । आऔहौहो-वाहाइ । अयंविचा (म्राम. १४. ४. ५०८. १) इति द्वितीयतृतीयादिकम् आग्नेयम् ॥ १२ ॥

आयास्ये चैव ॥ १३ ॥

प्र न इन्दो महे तु नः (सा. ५०९) इत्यत सामद्वयम्। प्रन इन्दोए (ग्राम. १४. ४. ५०९. १) इति तृतीयचतुर्थादिकम्। प्रनइन्दो (ग्राम. १४. ४. ५०९. २) इति तृतीयचतुर्थादिकम्। एते द्वे आयास्ये ॥१३॥

भारद्वाजं च ॥ १४ ॥

अपन्नन् पवते मृधः (सा. ५१०) इत्यत्नेकं साम । होईया (म्राम. १४. ४. ५१०. १) इत्यादि द्वितीयतृतीयादिकं भारद्वाजं भरद्वजेन दृष्टम् ॥ १४ ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्थेब्राह्मणभाष्ये पञ्चमाध्याये चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

1.4

10

6. AC. प्रण for प्र न.

^{7.} AC. पाणा for प्रन.

पश्चमः खण्डः

आयास्यं माण्डवं च विसष्टस्यापदासे द्वे । सोमसाम वैनयोरुत्तरम् । आयास्यं चैव माण्डवं चैवोद्धच्च प्राजा-पत्यमायास्यं चैव । कण्वरथन्तरमायास्यं चैव तिरश्ची-निधनम् । प्रजापतेः सदोविशीयम् । जमद्भेः स्ववा-सिनी द्वे । विसष्टस्य प्रवोऽग्नेः रौरविमन्द्रस्य यौधाजयम् । युधाजेर्वाद्गिरसस्य युधाजीवस्य वा विश्वामित्रस्येन्द्रस्य [वा] ॥ १॥

पुनानः सोम धारय (सा. ५११) इत्यन्न षोडश सामान्युत्पन्नानि ।
तत्र पुनानःसो (ग्राम. १४. ४. ५११. १) इति मन्द्रादिकमाद्यं साम आयास्यम् । अयास्यो नामाङ्गिरसः । इयाईया । पुनानःसो (ग्राम. १४. ५.
५११. २) इति कुष्टद्वितीयादिकमनन्तरं साम माण्डवम् । पुनानः
सोमधारया (ग्राम. १४. ५. ५११. ३) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । पुनानः
सोमधारया (ग्राम. १४. ५. ५११. ४) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते तृतीयचतुर्थे
विसप्टस्य[ा]पदासे । एतत्संज्ञे । तत्र विकल्पः । अनयोरुत्तरं सोमसाम । आइपुना
(ग्राम. १४. ५. ५११. ५) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् आयास्यमेव । अयास्यो
नामाङ्गिरसः तेन दृष्टम् । तथा च ब्राह्मणम् —— आयास्ये भवत इत्युपकम्य
अयास्यो वा आङ्गिरस इत्यादि । स तपोऽतप्यत स एते आयास्ये अपश्यद्
(तां. ब्रा. ११. ८. ९-१०) इति । अतैवापरमायास्यं विद्यते । तदपेक्षया च ब्राह्मणे
द्विवचनेनोक्तम् ॥ पुनानःसोम ग्रारया । पोत्रसोवा (ग्राम. १४. ५. ५११. ६)
इति मन्द्रचतुर्था- (चतुर्थमन्द्रा?) दिकं षष्ठं साम माण्डवमेव । पुनानः-

5

10

15

20

^{2.} AC. वसिष्ठस्य पदासे for वसिष्ठस्यापदासे.

^{7.} K. om. इन्द्रस्य वा.

^{14.} AC. मन्द्रचतुर्था ° for चतुर्थमन्द्रा °.

^{15.} A. पूना for पूना.

^{19.} K. प्रमेड्टी for °प्रम. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

पञ्चमः अध्यायः (४)

सोमधा । होर (हार?)या (त्राम. १४. ५. ५११. ७) इति मन्द्रचतुर्थ-दिकं सप्तमम् उद्घत्राजायत्यम् । पुनानःसोप्तधाहाउहोगा (ग्राम. १४. ५. ५११.८) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् ायाम्यमेव । पुनानःसोमधाग्या (प्राम. १४. ५. ५११. ९) इति मन्द्रचतुर्थादिकं कण्याथन्तानानकम् ॥ पुनानःसोमधारया । ए (ग्राम. १४. ५. ५११. १०) इति चतुर्थतृ शियादिकं 5 तिरश्रीनिधनम् आयःस्यमेव । तथा च — आयःस्यं भवति तिग्थी-निधनं प्रतिष्ठाये। अयास्यो या आङ्गरम आदित्यानां दीक्षि-तानामन्त्रमञ्जाद् (तां त्रा. १४. ४. २२) इत्यादि ब्राह्मणमनुसंधेयम् ॥ पुनानःसोमधारयाओहाओहाए (१४. ५. ५११. ११) इति मन्द्रमन्द्रादिकं प्रजापतेः सदोविशीयम् । सदोविशा इति निधनमस्य साम्नः । तद्युक्तम् ॥ 10 ओहो । वा ओवा (ग्राम. १४. ५. ५११ १२) इत्यादि ऋष्टद्वितीयादि ऋष् ओ। हो। वा ओवा इत्यादि पुनानः (म्राम. १४. ५. ५११. १३) इति द्वितीयतृतीयादिकम् । एते द्वादशत्रयोदशे सामनी जमद्गनेः स्वयासिनी जमदमेरेतत्संज्ञे ॥ हा । होहा इत्यादि पुनानाःसो (ग्राम. १४. ५. ५११. १४) इति द्वितीयतृतीयादिकं चतुर्दशं साम विसष्ट । प्रवनं दुरित-15 तरणसाधनम् । तथा च — प्रत्रो भवति ममुद्रं वा एते प्रस्ना-न्तीत्याहुर्ये द्वादशाहमुपयन्ति (तां. त्रा. १४. ५. १६-१७) इत्यादि ब्राह्मण-मनसंघेयम् ॥ प्रनानःसोमाधारया (ग्राम. १४. ५. ५११. १५) इति द्वितीय-तृतीयादिकम् उपोत्तमं साम अग्नेः रौरवम् । अल ब्राह्मणम् - अग्निर्वे रूर-स्तस्यैतद् रीम्बम् । असुरा वै देवान् पर्ययान्त । तत एतावश्री 20 रुरी विष्वश्ची स्तोभाव पश्यत् । ताभ्यामेनात् प्रत्यौपत्ते प्रत्युष्यमाणा अरवन्त । यदरवन्त तसाद्रीरवम् (तां. त्रा. ७. ५. १०-११) इति॥ पुना । नाःसो (ग्राम. १४. ५. ५११. १६) इति तृतीयद्वितीयादिकं षोडशं साम इन्द्रस्य 23

^{3.} KC. om. एव.

^{12.} A. पुनान इति ओहोवा ओवेत्यादिकं for ओहो ... पुनानः इति.

^{13.} AC. ऋष्टद्वितीया° for द्वितीयतृतीया°; K. om. जमदग्ने:.

^{19.} C. रूपं for हर°.

^{20.} C. om. तत:; C. तावग्नी for एतावग्नी.

^{21.} C. रियरी विष्वञ्चास्ता ° for हरी विष्वञ्ची स्तोभा °.

^{23.} C. om. ना:सो. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

15.

18

आर्षेयबाह्यणम्

यौधाजपर् युधाजयायनम् । तथा च ब्राह्मणम् — अथेन्द्रो यौधाजप-मित्युकम्य इन्द्रो वे युधाजित्तस्यैनद्यौधाजयम् । युधामर्या अजेष्मेति तजाद्यौधाजयम् (तां. ब्रा. ७. ५. १२-१५) इति । अथवा आङ्गिरमस्य अङ्गित्मः पुत्रस्य युधाजेः साम । युधाजीवस्य । युद्देनाजीवर्तः ति युधाजीवः । बलवद्यम इत्यर्थः । तादृशस्य विश्वामित्रस्य साम वा । अथवा इन्द्रस्य वा ॥१॥

इन्द्रस्याच्छिद्ररियष्ठे द्वे । विसष्ठस्य वा । भारद्वाजे द्वे । आभीशवे द्वे । माण्डवे द्वे । अङ्गिरसामभीवासपिरवाससी द्वे । वैणसोमकतवीये द्वे । माण्डवं वैनयोरुत्तरम् । प्रजापतेर्गूर्दी द्वौ । कश्यपस्य वा प्रतोदौ । अङ्गिरसां गोष्ठ- पुंस्तिनी द्वे । महारौरवं च । महायोधाजयं च ॥ २ ॥

परीतो षिश्चता सुत्न (सा. ५१२) इत्यत्र अष्टादश सानान्युत्पन्ना न । तत्र परीतोषी चताउदा (प्राम. १४. ५. ५१२.१) इति मन्द्रद्वितीयादिकम् । परीतोषी । चनास्ताम् (प्राम. १४. ५ ५१२.२) इति मन्द्रद्वितीयादिकम् । एते आद्ये द्वे इन्द्रस्याच्छिद्ररियष्ठे । प्रथम-मच्छिद्रम् । अत्र ब्राह्मणम् — अच्छिद्रं भवति । यद्वा एतस्याह्वः छिद्रासीत्तदेवा अच्छिद्रेणाःयौढंस्तदच्छिद्रस्याच्छिद्रत्वम् (तां. ब्रा. १४. ९. ६५ ६६) इति । द्वितीयं रियष्टम् । अत्र ब्राह्मणम् — रियष्टं भवति परातो य रियुः इति । द्वितीयं रियष्टम् । अत्र ब्राह्मणम् — रियष्टं भवति परातो य रियुः इति । द्वितीयं रियष्टम् । अत्र ब्राह्मणम् — रियष्टं भवति परातो य रियुः इति । द्वितीयं रियष्टम् । अत्र ब्राह्मणम् — रियष्टं भवति । अथवा

^{1.} AC: on. अथ; AC. इन्द्रस्य for इन्द्रो°.

^{2.} A. °क्रमात्, C. °कामन् for °क्रम्य; C. °जिर तस्यै ° (जिस्तस्यै ?) for जित्तस्यै °; A. तस्मै ° for तस्यै °; C. युधामैया for युधामर्थ्या; A. ज्येष्ठति for अजंष्मेति.

^{1.} A. अङ्गिर:° fo अङ्गिरस:.

^{5.} CK. om. अथवा इन्द्रस्य वा.

^{8.} ACD. °सौमकतिवये (D. °क्रतवे) K. सौमकतवीये for °सोमकतवीये.

^{10.} ACK. गोष्ठ: t'oı गोष्ठ°; K. पुंस्तनी, C. पुवस्तिनी for पुंस्तिनी see CN.

^{11.} A. oru. परीतो ... पवित्रम् । p. 184. L. 1.

^{13.} AC. °तृतीय ° for °द्वितीय °.

^{17.} ACC-Ophri विस्तीर्पणावा क्रिन्निमिक्ष्या । इसि lic Domain.

पञ्चमः अध्यायः (४)

वसिष्ठस्य अच्छिर्रुगयिष्ठे ॥ औहोइपरीतोषी (ब्राम. १४. ५. ५१२. ३) इति मन्द्रादिकम् । पर्येपारी (ग्राम. १४. ५. ५१२. ४) इति चतुर्थमन्द्रादि-कम् । एते तृतीयचतुर्थे भारद्वाजे ।। परीतो पञ्चनः सुनम् । ए (ग्राम. १४. ५. ५१२. ५) इति मन्द्रादिकम् । परीनोविश्वनासुतम् । ए (ग्राम. १४. ५. ५१२. ६) इति मन्द्रा (चतुर्थमन्द्रा?) दिकम् । एते द्वे पश्चमषष्ठे आभी अवे ।। परीतोषिश्चतासुनम् । इहा (म्राम. १४. ५. ५१२. ७) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । इहा । परीतोपिश्च नासुनाम् । इहा (म्राम. १४. ५. ५१२.८) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते सप्तमाष्टमे द्वे । एड रे ।। परीनो-षिश्चतासुताम् (ग्राम. १४. ५. ५१२. ९) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । परीतो-षिश्वतासुनाम् । ओवा (ग्राम. १४. ५. ५१२. १०) इति चतुर्थमन्द्रादि-10 कम् । एते नवमदशमे अङ्किग्सामभी ासपरिवा सी क्रमेण एउन्नामधेये ॥ परीतोषिश्च (ग्राम. १४. ५. ५१२. ११) इति चतुर्थमन्द्रादि तम् । परीनो-षाइ (ग्राम. १४. ५. ५१२. १२) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । एते अननारे द्वे वैणसी । क्रतवीये । आचःय वैणमिति नाम । अनन्तरस्य से मक वियमिति । अत्र विकल्पः । अथवा अनयोरुत्तरं द्विर्तय साम माण्ड म् ।। उपाउप 15 (म्राम. १४. ५. ५१२. १३) इत्यादि तृतीयद्वित या (द्वित यतृतीया)दि म्। हाउहाउहाउवा। परीतो पश्च गातुतम् (माम, १४ ५. ५१२. १४) इनि मन्द्रकृष्टादिकम् । एते त्रयोदशचतुर्दशे प्रजायतेर्गू ौ एतन्नामये वे कर्यास्य वा प्रतोदी ॥ हाउहाउहाउवा । परी रोपिश्वतापुत , । इहा उपा (ब्राम. १४. ५. ५१२. १५) इति पश्चदशं मामा क्रिः। गीः 20 एतन्नामधेयः (यम्?) ॥ हाउहा उहा उरा । परीतो मेश्र । सुत । श्रो बृहत् । उपा (ग्राम. १४. ५. ५१२.१६) इति वं डशं साम पुंस्तिः म् (पुंस्ति?)। 22

^{5.} AC. om. पञ्चमषष्ठे.

^{6.} AC. om. इहा ... °मन्द्रादिकम्.

^{10.} K. om. चतुर्थमन्द्रादिकम्.

^{11.} C. °महीयवास ° for °मभीवास °.

^{14.} C. °सोमऋतु ° for सोमऋत °.

^{18.} AC. °धेयौ for °धेये.

^{19.} AC. om. हाउ ... महारौरवमेतन्नामधेयम् (p. 180 L. 2.)

^{22.} C. पुवस्तिनी; D. पुंस्विनी for पुंस्तिनं see CN. p. 178. L. 10.

10

एते द्वे [गोष्ठपुंस्तिने] पुरुषस्य यूतिया यूत्या?)श्च सामनी । हाउहाउहाउवा । पर्रानोपिश्चनासुनम् (ग्राम. १४. ५. ५१२. १७) इति सप्तदशं महारी रहाम् एतन्नामधेयम् ॥ हाओवा (ग्राम. १४. ५. ५१२. १८) इत्यादि द्वितीय- तृतियादिकम् अन्तिमं साम महायोधाजयम् ॥ २ ॥

आस्वानि चत्वारि । सोमसामानि वा ॥ ३ ॥

आ सोम स्वानः (सा. ५१३) इत्यत्र चतुष्टय(चत्वारि?)सामान्युत्पन्नानि । तत्र आमो (प्राम. १४. ५. ५१३. १) इति तृतीयद्भितीयादिकम् । हावासोप्रस्वा (प्राम. १४. ५. ५१३. २) इति मन्द्रादिकम् । आसोप्रस्वानो अद्भिष्याद्दः (प्राम. १४. ५. ५१२. ३) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । आसोप्रस्वानोअद्भिष्टः (प्राम. १४. ५. ५१३. ४) इति तृतीयचतुर्थादिकम् । एतानि चत्वारि आद्मानि । अथवा सोममामानि ॥ ३॥

> आभ्रेयं चाग्नेर्वा तिणिधनम् । कौत्तं वा यज्ञासारिय वा । अग्नेर्वेश्वानरस्य सामनी द्वे । द्विहिंकरं वामदेव्यं द्वितीयम् । अङ्गिरसां चोत्सेधनिषेधौ ॥ ४ ॥

15

प्रसोम देशवीतथे (सा. ५१४) इत्यत्न पश्चसामान्युत्पन्नानि । तत्न प्रसोनदा (माम. १४. ५. ५१४.१) इति मन्द्रादिकमाद्यमाग्नेयम् । अथवा अग्ने खिणिधननामधेयं वा । कीत्सन् कुत्सेन दृष्टम् । यज्ञसारिधनामधेयं वा ॥ प्रसोमदेशी (माम. १४. ५. ५१४.२) इति तृतीयमन्द्रा (१ चतुर्था)-दिकम् । प्रसोमदेशवीतया [इ] (माम. १४. ५. ५१४ ३) इति द्वितीय-कुष्टादिकम् । एते द्वे अग्नेवैधानरस्य सामनी । अथवा द्वितीयम् एतयो-रुत्तरं साम द्विहिकारं हिंकारद्वयोपेतं वामदृज्यन् ॥ प्रसोमदेववीतये ।

²⁰ 21

^{3.} AK. om. द्वितीयतृतीयादिकं.

^{9.} C. adds तृतीयं महारौरवम् a ter ° मन्द्रादिकम्.

^{10.} AC. adds तुरीयं महायोधाजयम् after °चतुर्थादिकम्; C. after एतानि adds पृथक् पृथङ्नामधयानि.

^{11.} C. after °सामानि adds सामानि.

^{14.} C. तृतीयम् for द्वितीयम्; D. om. द्वितीयम्.

^{18.} K. चतुर्थमन्द्रा° for तृतीयमन्द्रा°.

^{20.} C. त्वीएंsमिंग्राहित्रीमंnar Col. Deoband. In Public Domain.

सिन्धुः (माम. १४. ५. ५१४. ४) इति तृतीयचतुर्थादिकम् । प्रसोमदाइ-वावीतचाइ (माम. १४. ५. ५१४. ५) इति मन्द्रादिकम् । एते अन्तिमे द्वे अङ्गिगसां उत्सेधनिषधनामधेये । अत्र ब्राह्मणम् — उत्सेधो भवति । उत्सेधेन वै देवा पशुनुदसेधन् । निषेधेन पर्यगृह्यन् (तां. ब्रा. १४. ९. १०-११) इति ॥ ४ ॥

5

सोमसामानि षट् । आस्वानि वा ॥ ५॥

सोम उ ष्वाणः सोतृभिः (सा. ५१५) इत्यत षट् सामान्युत्पनानि। हाउसोमाः (माम. १४. ५. ५१५. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम्। सोम-ऊष्वाणः सोतृभाइः (माम. १४. ५. ५१५. २) इति मन्द्रद्वितीयादिकम्। सोमउष्वाणः सोतृभिः। ए। अधी (माम. १४. ५. ५१५. ३) इति चतुर्थमन्द्रादिकम्। सोमउष्वाणः सोतृभिः। ए। अधी। ष्णुमिरवीणाम् (माम. १४. ५. ५१५. ४) इति चतुर्थमन्द्रादिकम्। सोमउष्वाणःसोतृ। माइः (माम. १४. ५. ५१५. ५) इति चतुर्थमन्द्रादिकम्। सोमउष्वाणः सोतृभिः (माम. १४. ५. ५१५. ५) इति चतुर्थमन्द्रादिकम्। सोमउष्वाणः सोतृभिः (माम. १४. ५. ५१५. ६) इति चतुर्थमन्द्रादिकम्। सोमउष्वाणः सोतृभिः (माम. १४. ५. ५१५. ६) इति चतुर्थमन्द्रादिकम्। एतानिष्ट्राणः सोतृभिः (माम. १४. ५. ५१५. ६) इति चतुर्थमन्द्रादिकम्। एतानिष्ट्राणः सोम्। सामानि। अथवा आश्वानि एतत्संज्ञकानि॥ ५॥

10

15

विष्णोरयमणी द्वे । वैष्णवे वा । आङ्गिरसानि त्रीणि ॥ ६॥

तवाहं सोम रारण (सा. ५१६) इत्यत्र पश्च सामान्युत्पन्नानि । तत्र तबाह् स्सो (प्राम. १५. ५. ५१६. १) इति मन्द्रादिकम् । तवात्र । (प्राम. १५. ५. ५१६. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते द्वे विष्णोरयमणी एतत्संज्ञे । अथवा वैष्णवे विष्णोः संबन्धिनी । तवाहंसोमारारणा (प्राम. १५. ५. ५१६. ३) इति मन्द्रादिकम् (चतुर्थादिकम्?) । तवाहंसोमरी (प्राम. १५. ५. ५१६. ४) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । तवाहंसोमरारण (प्राम. १५. ५. ५१६. ५) इति नृतीयचतुर्थादिकम् । एतानि त्रीण्याङ्गरसानि ॥ ६॥

20

औक्ष्णोनिधानानि लीणि । औक्ष्णोरन्ध्राणि वा । आसेयानि

24

- 2. C. adds मन्द्र ° before ° मन्द्रादिकं.
- 3. AC. after अङ्गिरसां adds च.
- 21. C. adds मन्द्रादिमन्द्र ° before मन्द्रादिकम्.
- 24. C. औक्ष्णोनुधानानि; M. ओक्ष्णोनियानानि for औक्ष्णोनिधानानि

see CN.

CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

15

त्रीणि । द्यध्यासं च । सौषाम वसिष्ठस्य वा । पिप्पल्यौ-क्ष्णोनिधानं वा । [पिप्पल्य्] औक्ष्णोरन्ध्रं वा । प्रजापतेश्च वाजिजित् ॥ ७ ॥

मृज्यमानः सुहस्त्या (सा. ५१७) इत्यताष्टौ सामान्युत्पन्नानि । तत्र मृज्यमानाः सुहस्तिया (प्राम. १५. ५. ५१७. १) इति मन्द्रद्वितीया-दिकम् । मृज्यमानाः सुहस्ताया (प्राम. १५. ५. ५१७. २) इति मन्द्र-द्वितीयादिकम् । सृज्यमानाः । सुह । स्तिया (प्राम. १५. ५. ५१७. ३) इति मन्द्रद्वितीयादिकम् । एतानि त्रीण्यौक्षणोनिधानानि । अथवा औक्षणो-रन्ध्राणि । मृज्याए (प्राम. १५. ५. ५१७. ४) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् । मृज्यमानः सुहस्त्ये । वाहाइ (प्राम. १५. ५. ५१७. ५) इति मन्द्र-चतुर्थादिकम् । मृज्यमानाः सुहस्त्या (प्राम. १५. ५. ५१७. ६) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एतानि त्रीणि आग्नेयानि अग्नसंबन्धीनि । मृज्यमानः सुहस्त्या । ससुद्रे वोवा (प्राम. १५. ५. ५१७. ७) इति मन्द्रचतुर्थादिकं सप्तमं साम द्राध्यासमेतन्नामधेयम् । अथवा सौषाम वसिष्ठस्य वा । सौषामो नाम राजिषः एतत्संबन्धिनो वसिष्ठस्य । यद्वा पिष्पच्यौक्ष्णोनिधानम् । यद्वा पिष्पच्यौक्षणोरन्धं वा । मृज्यमानः सुहा (प्राम. १५. ५. ५१७. ८) इति मन्द्रचतुर्थादिकमन्तिमं प्रजापतेर्बाजिन्व वाजिशब्दयक्तमेतत्संज्ञम् ॥ ७ ॥

वैश्वदेवे द्वे । इन्द्रसामनी द्वे । स्वःपृष्ठं चाङ्गिरसम् । इन्द्रसामानि लीणि ॥ ८ ॥

20

22

अभि सोमास आयवः (सा. ५१८) इत्यत्नाष्टी सामान्युत्पन्नानि । तत्र हाहाइ । अभिसोमास आयावाः (प्राम. १५. ५. ५१८. १) इति द्वितीयतृतीयादिकम् । अभिसोमा (प्राम. १५. ५. ५१८. २) इति चतुर्थ-

^{2.} C. °नुधानं, M. °नियानं for °निधानं see CN.; पिप्पल्यीक्ष्णारन्ध्रं see CN.

^{3,17.} K. वाज ° for वाजि °.

^{3.} C. °नुधानानि for °निधानानि. see CN. p. 181. 1. 24.

^{9.} C. adds आग्नेयानि अग्निसंबन्धीनि after ° रन्ध्राणि.

^{10.} C. चतुर्थमन्द्रा ° for मन्द्रचतुर्था °.

^{14.} C. सामात्यघ्यास° for साम द्वचघ्यास°. see CN.

^{15.} C. °नुधानम् for °निधानम्.

^{16.} cCo प्रिम्मलम्हे। अधेक्षमहो रहे o p विष्ठवाल्यो क्ष्मपे हो ic Domain.

10

15

20

23

पञ्चमः अध्यायः (४)

मन्द्रादिकम् । एते आधे द्वे वैश्वदेवे । अभिसोमासआयवाः (ग्राम. १५. ५. ५१८. ३) इति द्वितीयकृष्टादिकम् । अभिसोमासआ । होया (य?) वाः (ग्राम. १५. ५. ५१८. ४) इति मन्द्रचतुर्थीदिकम् । एते द्वे अनन्तरे इन्द्रसाम्नी ॥ अभाइसोमा (ग्राम. १५. ५. ५१८. ५) इति कृष्टद्वितीयादिकं पञ्चमम् आङ्गिरसम् अङ्गिरसः संबन्धि स्वःपृष्टम् इत्युच्यते ॥ औद्दोवा । अभिसोमास आयवः । औद्दोवा (ग्राम. १५. ५. ५१८. ६) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । अभिसोमासआयावाः (ग्राम. १५. ५. ५१८. ७) इति मन्द्रादिकम् । अभिसोमासआयावाः । पवन्ताइमा (ग्राम. १५. ५. ५१८. ८) इति मन्द्रादिकम् । अभिसोमासआयावाः । पवन्ताइमा (ग्राम. १५. ५. ५१८. ८) इति मन्द्रादिकम् । एतानि त्रीणि इन्द्रसामानि ॥ ८॥

सोमसामनी च । स्वःपृष्ठं चैवाङ्गिरसम् । सोमसामनी चैव । देवानां च पवित्रम् । आदित्यानां वा ॥ ९ ॥

पुनानः सोम जागृविः (सा. ५१९) इत्यत्रैकं साम। पुनानः सोमजागृविरुच्याः (प्राम. १५. ५. ५१९. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । इन्द्राय पवते मदः (सा. ५२०) इत्यत्र त्रीणि सामानि उत्पन्नानि । तत्र इन्द्रायपा । वताइमादाः (ग्राम. १५. ५. ५२०. १) इति मन्द्रद्वितीयादिक-माद्यमेकं साम । एतत्पूर्वमेकर्चगां साम । ते उमे सोमसामनी । इन्द्रा-यपा । वतेमदाः (ग्राम. १५. ५. ५२०. २) इति मन्द्रद्वितीयादिकं द्वितीयमेकं साम आङ्गिरसं खःपृष्ठमेव । इन्द्रायापावताइमदाः (ग्राम. १५. ५. ५२०. ३) इति मन्द्रद्वितीयादिकं तृतीयं सामैकम् । पवस्व वाजसातम (सा.५२१) इत्यत्र उत्तरस्यां सामैकम् । पवस्ववाजसा । इहा (ग्राम. १५. ५. ५२१. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । पूर्वऋगाश्रितमन्तिमं [पवस्वेत्येकं चै]ते उमे सोमसामनी एव । पवमाना असुक्षत (सा. ५२२) इत्यत्रैकं साम । पवमानाअसुक्षतपवाइ (ग्राम. १५. ५. ५२२.१) इति चतुर्थमन्द्रादिकं

^{7.} K om. अभिसोमास ° ... ° मन्द्रादिकम् (L. 9.)

^{12.} AC. om. पुनान: ... ° मेकर्चगतं साम. (L. 16.)

^{19.} K. ins. °तृतीय ° after ° द्वितीय °.

^{20.} A. om. उत्तरस्यां .

^{21.} C. तुस्वमेकं see CN.

^{22.} AC. om. प्यमाना ... साम. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

देवानां च पवित्रम् । पवित्रमिति धारया (सा. ५२२^b) इति साम्नि पवित्रशब्दो विद्यते । अथवा आदित्यानां पवित्रम् ॥ ९ ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्थेयब्राह्मणभाष्ये पञ्चमाध्याये पञ्चमः खण्डः ॥ ५ ॥

^{1.} A. om. परीतो ° (p. 178. L. 11.) ... पवित्रम्. It resumes from पवित्रमिद्धि-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

षष्ठः खण्डः

औरानम् । वृशस्य वै जानस्याभीवर्ती द्वौ । औराने चैव । सर्वाणि वौशनानि ॥ १ ॥

प्रत द्रव (सा. ५२३) इत्यत्र पश्च सामान्युत्पन्नानि । तत्र ओइप्रत (प्राम. १५. ६. ५२३. १) इति द्वितीयतृतीयादिकं प्रथममौद्रानम् । प्रत ।
एप्रत (प्राम. १५. ६. ५२३. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयम् । प्रतद्रावापरिकोशाम् (प्राम. १५. ६. ५२३. ३) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् [तृतीयम्]।
एते द्वे व जानस्य वृश्वस्याभीवर्ती । हाओहा (प्राम. १५. ६. ५२३. ४)
इति मन्द्रादिकम् । प्रातु । द्रवा । परिकोशाम् (प्राम. १५. ६. ५२३. ५)
इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते चतुर्थपञ्चमे औशने एव । अथवा सर्वाण्यपि
पञ्चीशनानि ॥ १ ॥

10

वाजसनी द्वे । वाजजिती द्वे । वाराहं वोत्तरम् । सर्विण वैव वाराहाणि ॥ २ ॥

प्रकाव्यम् (सा. ५२४) इत्यत्न चत्वारि सामान्युत्पन्नानि । प्रा-कावियाम् (प्राम. १५. ६. ५२४.१) इति द्वितीय (१ चतुर्थ) कृष्टादिकं प्रथमम् । प्रकावियाम् । उद्यनेवा (प्राम. १५. ६. ५२४.२) इति कृष्ट-द्वितीयादिकं द्वितीयम् । एते वाजसनी । प्रकाव्यप्रयानेवन्नवाणो (प्राम. १५. ६. ५२४.३) इति द्वितीयतृतीयादिकं तृतीयम् । हाउहाउ । हुप् । प्रकावियाम् (प्राम. १५. ६. ५२४.४) इति मन्द्रकृष्टादिकं चतुर्थम् । एते द्वे वाजिती । अथवा उत्तरं वाराहम् । यद्वा सर्वाणि चत्वारि वाराहाणि ॥२॥

15

20

2. C. च for वै; C. प्रशस्य for वृशस्य.

^{5.} AC. इत्यादिकं for इति.

^{8.} C. जानस्य for वै जानस्य; C. प्रशस्य for वृशस्य.

^{12.} D. वाजसिननी हे । वाजजिती हो for वाजसनी ...

^{14.} C. om. उत्पन्नानि.

^{15.} AC. om. द्वितीय (? चतुर्थ) ऋष्टादिकं.

^{17.} AC, °सनीये for °सनी.

^{18.} AC. om. द्वितीयतृतीयादिकं; K. om. तृतीयम्.

^{19.} AC. om. मन्द्रकृष्टादिकां.

^{20.} C. adds off. after pharton Col. Deoband. In Public Domain.

10

15

20

22

अङ्गिरसां संक्रोशास्त्रयः ॥ ३ ॥

तिस्रो वाच ईरयति (सा. ५२५) इत्यत्र सामत्रयम् । होइ । हो । हाहो । तिस्रोवाचाः (माम १५.६.५२५.१) इति कुष्टद्विती-यादिकं प्रथमम् । इहो इह । इहो इहा हो । वाहो इह । तिस्रोवाचा (माम. १५.६.५२५.२) इति तृतीयद्वितीयादिकं द्वितीयम् । ओहा । ओहा ओहा ओहा । ऋतस्यधाइ (माम. १५.६.५२५.३) इति तृतीयद्वितीयादिकं तृतीयम् । एते अङ्गिरमां संक्रो गःस्रयः ॥ ३॥

सामसुरसी द्वे। सामसरसे वा।। ४।।

अस्य प्रेपा (सा. ५२६) इत्यत्र सामद्वयम् । अस्या औहोवा (माम. १५.६.५२६.१) [इति । औ (ओ?) हो बाहाहो इ इहा अस्यप्रेषा (माम. १५.६.५२६.२) इति च । एते सामसुग्सी सामसरसे वा ॥ ४॥

वेणोर्विशाले द्वे । गौतमस्य तन्त्रातन्त्रे द्वे ॥ ५ ॥

सोमः पवते जिता (सा. ५२७) इत्यत सामचतुष्ट्यम् । सोमः पवा (प्राम. १५.६.५२७.१) इति प्रथमम् । सोमःपवते जिता (प्राम. १५.६.५२७.२) इति द्वितीयम् । एते वेणोर्विशाले । हाउजनत् (प्राम. १५.६.५२७.३) इति तृतीयम् । जनद्वाउ (प्राम. १५.६.५२७.३) इति तृतीयम् । जनद्वाउ (प्राम. १५.६.५२७.४) इति चतुर्थम् । एते गौतमस्य तन्त्वातन्त्रे ॥ ५॥

अगस्त्यस्य यमिके द्वे । इन्द्रस्य वारवन्तीये द्वे । मरुतां वा । कालकाऋनदौ । ज्याहोडौ वा ॥ ६ ॥

अभि तिपृष्ठम् (सा. ५२८) इत्यत्तैकं साम । ओहाइ इत्यादि अभितिपा (ग्राम. १५. ६. ५२८.१) इति द्वितीयतृतीयादिकम् । अक्रान्-

- 1. अङ्गिरसां संकोशाः see CN.
- 3. AC. om. कुष्टद्वितीयादिकं.
- 5. AC. om. तृतीयद्वितीयादिकं.
- 6. AC. om. तृतीयद्वितीयादिकं; K. om तृतीयम्.
- 8. AC. °सरसी for °सूरसी.
- 22. AC. ऋष्टा of for oत्नीया occ-0. Shir Vipin Kumar Gol. Deoband. In Public Domain.

त्सम्रद्भ (सा. ५२९) इत्यत्रैकं साम । हो । होइ । अक्रान्त्समुद्रःप्रथमे-विध । मान् (प्राम. १५. ६. ५२९. १) इति कृष्टद्वि रीयादिकम् । एते अगस्त्यस्य यमिके। किनक्रन्ति (सा. ५३०) इत्यत्र सामद्वयमुत्पन्तम्। कानीक्रान्ती (ग्राम. १५.६. ५३०.१) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । कनि-क्रन्ति हा । होइ (ग्राम. १५. ६. ५३०. २) इति तृतीयचतुर्थादिकम् । एते द्वे इन्द्रस्य वारवन्तीये । मरुतां वा । अभि त्रिपृष्ठम् , अक्रान्त्स गुद्रः कनिक्रन्तीति द्वे [इत्यर्थः]। एप स्य ते मधुनाँ इन्द्र (सा. ५३१) इत्यत्रैकं साम । एषाएषाः । स्यताइ (ग्राम. १५.६.५३१.१) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । पवस्व सोम मधुमान (सा. ५३२) इत्यतैकं साम । हाओहाइ । इहा । पवस्वसोम (ग्राम. १५. ६. ५३२. १) इति द्वितीयतृतीयादिकम् अपरम्। एते द्वे ऋग्द्वयाश्रिते कालकाकन्दौ । अन्तिमं ज्याहोडनामकं वा ॥ ६ ॥

10

5

अथोत्तरेषु हाउजनद् इत्युपक्रम्य हाओहाइ । इहा । पवस्वसोमे-त्यन्तानां नामान्तरमाह -

वासिष्ठान्यष्टौ ॥ ७ ॥

अधैतेषामेव प्रत्येकं विशेषसंज्ञां दर्शयति — वसिष्ठस्य जनिले द्वे । अङ्गिरसां व्रतोपोहः । वसिष्ठस्य वा सम्पा। वैयश्वं च। सोमसामनी च। ऐषं च। माधुच्छन्दसं 코 11 년 11

अष्टस्वा ये द्वे वसिष्टस्य जिनते । अङ्गिरसां त्रतीपद्दस्तृतीयम् । एतदेव वसिष्ठस्य सम्दासंज्ञकं वा । चतुर्थं वैयश्वम् । पञ्चमषष्ठे सोमसामनी । सप्तमम् ऐवम् । अष्टमं माधुच्छन्दसम् ॥ ८॥

20

15

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थम ारो आर्थेब्राह्मणभाष्ये पञ्चमाध्याये षष्ठः खण्डः ॥ ६ ॥

^{5.} AC. ° द्वितीय ° for ° चतुर्थ °; K. om. एते द्वे ... इत्यर्थ: (L. 7.)

A. इत्यत्र सामैकम् for इत्यत्रैकं साम. 7, 9.

A. om. अपरम्.

A. om. हे; C. om. ऋग्द्रयाश्रिते; K. इन्द्रस्य वारवन्तीये for ऋग्द्वयाश्रिते; A. अन्तिमौ ज्याह्रोडनामकी for अन्तिमं ज्याह्रोडनामकं. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

सप्तमः खण्डः

कुत्सस्याधिरथीयानि लीणि । आशुरथीयानि वा ॥ १॥ प्र सेनानीः । ग्ररो अग्रे स्थानाम् (सा. ५३३) इत्यत्र साम- त्रयम् । होवा । उहुवा । होवा । प्रा (प्र?) सेनानाइः (प्राम. १५. ७. ५३३. १) इति तृतीयचतुर्थादिकम् । औहोवा (प्राम. १५. ७. ५३३. २) इत्यादि मन्द्रचतुर्थादिकम् । औहोवा प्र सेनानाइः (प्राम. १५. ७. ५३३. ३) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । एतानि लीणि कुन्सस्याधिरथीयानि रथशब्द-युक्तानि एतन्नामधेयानि सामानि । अथवा आशुर्रथीयानि ॥ १॥

वैश्वज्योतिषाणि लीणि ॥ २ ॥

5

20

23

प्रते धारा मधुमतीरसृग्रन् (सा. ५३४) इत्यत्नैकं साम।

हाउहोबाहाइ। प्रतेधारा (ग्राम. १५. ७. ५३४. १) इति द्वितीयतृतीयादिकम् । प्रगायताभ्यर्चा (सा. ५३५) इत्यत्नैकं साम । प्रगायता
(ग्राम. १५. ७. ५३५. १) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । प्रहिन्वानो जनिता
रोरस्योः (सा. ५३६) इत्यत्रैकं साम । हाउहोबाहाइ । प्रहिन्वानो
(ग्राम. १५. ७. ५३६. १) इति द्वितीयतृतीयादिकम् । एतानि ऋक्त्रयाश्रितानि तीणि सामानि वैश्वज्योतिपाणि विश्वज्योतिःसंबन्धीनि । सूर्याचन्द्रमसौ हि विश्वज्योतिः । जनयन्तसूर्यम् (सा. ५३४०) इत्याद्यायामृचि सूर्यशब्दो
विद्यते । उत्तरत्र सोमशब्दः ॥ २॥

वाचः सामनी द्वे ॥ ३॥

तक्षयदी मनसो वेनतो वाग् (सा. ५३७) इत्यत्र सामद्रयम् । तक्षयदी (प्राम. १५. ७. ५३७. १) इति तृतीयचतुर्थादिकम् । तक्षयदाइ (प्राम. १५. ७. ५३७. २) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । एते द्वे वाचःसामनी । अत्र वाक्रब्दो हि विद्यते ॥ ३ ॥

^{5.} AC. द्वितीयतृतीया° for तृतीयचतुर्था°.

^{11.} AC. ° कुष्टा ° for ° तृतीया °.

¹² C. om. प्रगायता.

^{15.} AC. °ऋष्टा° for °तृतीया°.

^{17.} CK. चन्द्रमसो हि, A. चन्द्रमसोहि for चन्द्रमसो हि see CN. 23. CCA. Syn Vige Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

15

20

23

पञ्चमः अध्यायः (७)

दाशस्पत्ये द्वे ॥ ४ ॥

साक्रमुक्षो मर्जयन्त स्वसारः (सा. ५३८) इत्यत्र सामद्वयम् । साकाम् (ग्राम. १५. ७. ५३८. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । साक्रमक्षाए (ग्राम. १५. ७. ५३८. २) इति मन्द्रादिकम् । एते द्वे दाशस्पत्ये एतत्संज्ञे ॥ ४ ॥

कश्यपस्य च शोभनम् ॥ ५ ॥

अधि यदस्मिन् वाजिनीव ग्रभः (सा. ५३९) इत्यत्र सामैकम् । अधियदा (ग्राम. १५. ७. ५३९. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं करयपस्य च शोभनम् । शुभशब्दस्य विद्यमानत्वात् । चकारो वाक्यभेदद्योतनार्थः ॥ ५ ॥

दाशस्पत्यानि चैव चत्वारि ॥ ६ ॥

इन्दुर्वाजी पवते गोन्योघा (सा. ५४०) इत्यत्र सामचतुष्टयम्। इन्दुर्वाजी (ग्राम. १५. ७. ५४०. १) इति द्वितीयतृतीयादिकम् । इन्दु-र्वाजीपवतौ (ग्राम. १५. ७. ५४०. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । इन्द्रौहो-वाहाईया (१५. ७. ५४०. ३) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । इन्द्रवीजीपवते-गोनियोघाः (ग्राम. १५. ७, ५४०. ४) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । एतानि चत्वारि दाशस्पत्यानि एव ॥ ६ ॥

श्रीष्टानि लीणि । इनुष्टेवीङ्गिरसस्य । अमेवैश्वानरस्य सामानि ॥ ७॥

अया पवा पवस्वैना वस्नुनि (सा. ५४१) इत्यत्र सामत्रयम्। औहोहाइ (ग्राम. १६. ७. ५४१. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । अयोहाइ । पवोहाइ (ग्राम. १६. ७. ५४१. २) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । हाओवा (ग्राम. १६. ७. ५४१. ३) इत्यादि द्वितीयतृतीयादिकम् । एतानि त्रीणि श्रीष्टानि । अथवा आङ्गिरसस्य अङ्गिरसः पुत्रस्य श्रुष्टेः एतन्नामधेयस्य ऋषेः

^{4.} C. adds मन्द्र ° before मन्द्रादिकम्.

^{8.} A. अधी ° for अधि °.

^{13.} A. ° पावातौ for ° पवतौ.

^{14.} A. om. इन्दुर्वाजी ° ... चतुर्थादिकम्.

^{16.} A. चैव for एव. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain. C. om. ऋषः

संबन्धीन । वैश्वानरस्याग्नेदेवतायाः स्वभ्तान्येतानि सामानि । दीदिहीति निधनं दीप्तिसामकम् । तेन अग्निसामानीत्यभिधीयन्ते । तथा च ब्राह्मणम् — उनुष्टिवा एतेनाङ्गिरसोऽञ्जसा स्वर्ग लोकमपत्र्यद् (तां. ब्रा. १३. ११. २३) इत्यादि अग्नेवा एतद्वैश्वानरस्य साम दीदिहीति निधनम्रुपयन्ति दीदा एव ह्यग्निवैश्वानर् (तां. ब्रा. १३. ११. २४) इत्यन्तम् अनुसंधेयम् ॥ ७॥

आवं च ॥ ८॥

महत्तत्सोमो महिषः (सा. ५४२) इत्यत्तैकं साम । महत्तत्सोमो-महिषाश्रकारा (प्राम. १६. ७. ५४२. १) इति द्वितीयतृतीयादिकम् आत्नम् अतिणा दृष्टम् ॥ ८॥

10 वासिष्ठं च ॥ ९ ॥

असर्जि वक्वा रथ्ये यथाजी (सा. ५४३) इत्यत्नैकं साम। असा औहो (प्राम. १६. ७. ५४३. १) इति द्वितीयकुष्टादिकं वासिष्ठं वसिष्ठेन दृष्टम् ॥ ९ ॥

अपां च साम ॥ १०॥

अवामिवेद्र्मयस्तर्तुराणाः (ता. ५४४) इत्यत्नैकं साम । अवा-मिवेद्र्मयस्तौ (प्राम. १६. ७. ५४४. १) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् अवां च साम ॥ १०॥

> इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्थेब्राह्मणभाष्ये पश्चमाध्याये सप्तमः खण्डः ॥ ७ ॥

^{4.} TBr. बैश्वानरं for वैश्वानरस्य.

^{11.} A. om. साम.

^{15.} A. om. अपा° °राणा:; AC. om. अत्र.

^{16.} C.-0 Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

अष्टमः खण्डः

नकुलस्य वामदेवस्य प्रेङ्कौ द्वौ । महाकार्तयशं च कार्तवेशं वा । और्ध्वसद्मनं च । श्यावाश्वं च । आन्धीगवं चेति ॥१॥

5

10

15

20

24

पुरोजिती वो अन्धसः (सा. ५४५) इत्यत्र षट् सामान्युत्पन्नानि । तल पुरोजिती (माम. १६. ८. ५४५. १) इति मन्द्रादिकम् । पुरोजिती। वी ओंधासाः (ग्राम. १६. ८. ५४५. २) इति मन्द्रादिकम् । एती द्वी वामदेवस्य नकुलस्य प्रेङ्घी । पुरोहाहाउ (माम. १६. ८. ५४५. ३) इति मन्द्रादिकं तृतीयं महाकार्तयशम् एतन्नामकम्। अत्र विकल्पः। एतत् कार्तवेशं वा ।। पुरोजितीवीअन्धसः । उवाहाइ (माम. १६. ८. ५४५. ४) इति मन्द्रचतुर्थादिकं चतुर्थम् औध्वीसद्मनम् । औध्वीशब्देन दिगन्तराण्यभिधीयन्ते । इतस्ततः सर्वत्न समगमनं [सद्मनम् ।] तत्साधनमित्यर्थः । असुरा वा एषु लोके-ष्यासंस्तान्देवा और्ध्वसद्यनेनैभ्यो लोकेभ्यः प्राणुदन्त (तां.ब्रा.९.२.११) इति ब्राह्मणमनुसंधेयम् ॥ पुरो (ग्राम. १६.८. ५४५.५) इति तृतीयद्वितीयादिकं पञ्चमं इयात्राश्चम् । स्यावाश्चो नाम ऋषिः ! अत्र ब्राह्मणम् -- इयावाश्च-सत्नमासीनमित्युपकस्य इन्द्रस्तृतीयसवनाद्वीभत्समान मर्चनानमं उदकामत् । तं देवाः इयावाइवेनैहाइ एहियेत्यन्वह्वयत् । स उपा-वर्तत (तां ब्रा. ८. ५. ९-११) इति । अस्य साम्नः ऐहाइएहियेति स्तोभः ॥ पुरोजितीवोंधासाः (माम. १६. ८. ५४५. ६) इति मन्द्रचतुर्था-दिकं षष्ठं साम आन्धीगवम् । अन्धीगुर्नाम ऋषिः । तेन दृष्टम् । तथा च बाह्मणम् — आन्धीगवं भवत्यन्धीगुर्वा एतत्पशुकामः सामापश्यत् (तां. ब्रा. ८. ५.१२) इति ॥ १ ॥

क्रौञ्चानि लीणि । सोमसामानि वा ॥ २ ॥

अयं पूषा रियर्भगः (सा. ५४६) इत्यत्र सामत्रयम् । अयंपूर्वोहो (माम. १६. ८. ५४६. १) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । अयंपूषा । अयंपूषा

8. AC. °यशनामकम् for °यशम् । एतन्नामकम्.

C. प्रासुदन्ते for प्राण्दन्ते.

13.

C. द्वितीयतृतीयादिकं foi तृतीयद्वितीयादिकं. CC-0. Shri Vipin Kumar Col Deoband. In Public Domain. A. श्यावश्वेन ह्याइ; C. श्यावश्वेनहिया for श्यावाश्वेनहाइ.

^{10.} K. औध्वंसद्मन देशान्तराणि for औध्वंशब्देन दिगन्तराणि

10

15

20

21

(प्राम. १६. ८. ५४६. २) इति मन्द्रादिकम् । अंपूषा (प्राम. १६. ८. ५४६. ३) इति चतुर्थतृतीयादिकम् । एतानि त्रीणि क्रीश्चानि । अथवा सोमसामानि ॥ २ ॥

त्वाष्ट्रीसामनी च। वासिष्ठं च। त्वाष्ट्रीसाम च। वासिष्ठं च। त्वाष्ट्रीसामनी चैव। वासिष्ठं चैव।। ३।।

सुनामो मधुमत्तमाः (सा. ५४७) इत्यताष्टौ सामानि उत्पन्नानि । तत सुनासोमा (ग्राम. १६. ८. ५४७ १) इति मन्द्रादिकम् । सुनासो-मधुमत्तमा (ग्राम. १६. ८. ५४७. २) इति मन्द्रचतुर्थीदिकम् । एते आद्ये द्वे त्वाष्ट्रीसामनी ॥ सुनासोमधुमत्तमाः । सोमाइन्द्रा (ग्राम. १६. ८. ५४७. ३) इति मन्द्रचतुर्थीदिकं तृतीयं वासिष्ठम् ॥ सुनासोमधुमत्तमाः । सोमाहाउ (ग्राम. १६. ८. ५४७. ४) इति मन्द्रचतुर्थीदिकं चतुर्थं त्वाष्ट्री-साम ॥ सुनासोमधुमत्तमाए (ग्राम. १६. ८. ५४७. ५) इति मन्द्रादिकं पञ्चमं वासिष्ठम् ॥ सुनासोमाहा (ग्राम. १६. ८. ५४७. ६) इति कृष्ट-द्वितीयादिकम् ॥ सुना । सोना ॥ हाहा (ग्राम. १६. ८. ५४७. ७) इति मन्द्रतृतीयादिकम् ॥ एते षष्ठसप्तमे त्वाष्ट्रीसामनी ॥ सुनासोमाधुमत्तमाः (ग्राम. १६. ८. ५४७. ८) इति मन्द्रद्वितीयादिकम् । एते षष्ठसप्तमे त्वाष्ट्रीसामनी ॥ सुनासोमाधुमत्तमाः (ग्राम. १६. ८. ५४७. ८) इति मन्द्रद्वितीयादिकमन्तिमं वासिष्ठमेव ॥ ३॥

कौंबे द्वे॥ ४॥

सोमाः पवन्त इन्द्वः (सा. ५४८) इत्यत्न सामद्वयम् । हाउ-सोमाः (प्राम. १६. ८. ५४८. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । सोमाः पवन्त-इन्द्वाः (प्राम. १६. ८. ५४८. २) इति मन्द्रतृतीयादिकम् । एते द्वे क्रीश्चे ॥ ४॥

- 1. A. आयं for अयं.
- 2. A. तृतीयचतुर्था ° foi चतुर्थंतृतीया °.
- 8. A. माधु for मधु°; C. adds चतुर्थ° before मन्द्र°.
- 12. A. adds मन्द्रादि and C. मन्द्र ° before मन्द्रादिकं.
- 19. A. पावन्ता° for पवन्त.
- 20. CC-A Shri Vipin Kumar Col. Deoband In Public Domain. for मन्द्र ; K. द्वितीय for तृतीय °.

सोमसामानि लीणि । कौञ्चं चैव । सोमसाम चैव ॥ ५॥

अभी नो वाजसातमम् (सा. ५४९) इत्यत पञ्च सामान्युत्पन्नानि । अभीनोवा । जासाऔहोवा (य्राम. १६. ८. ५४९. १) इति मन्द्रकुष्टादिकम् । अभीनोवा (य्राम. १६. ८. ५४९. २) इति मन्द्रकुष्टादिकम् । अभीहोइ (य्राम. १६. ८. ५४९. ३) इति द्वितीयकुष्टा (द्वितीया?) दिकम् । एतानि त्रीणि सोमसामानि ॥ अभीनोवा (य्राम. १६. ८. ५४९. ४) इति द्वितीयकुष्टादिकं तुरीयं साम क्रोश्चमेव ॥ अभीनोवौहोजसातमाम् (य्राम. १६. ८. ५४९. ५) इति चतुर्थ (मन्द्र?) मन्द्रादिकं पञ्चमं सोमसाम च ॥ ५॥

आङ्गिरसानि लीणि । प्रैयमेधानि वा ॥ ६ ॥

अभी नवन्ते अद्भुहः (सा. ५५०) इत्यत्न सामत्रयम् । आभी (ग्राम. १६. ८. ५५०. १) इति तृतीयद्वितीयदिकम् । अभी । नवा (ग्राम. १६. ८. ५५०. २) इति मन्द्रतृतीयदिकम् । अभीनवन्ते अद्भुहः । ओहाइ (ग्राम. १६. ८. ५५०. २) इति मन्द्रचतुर्थदिकम् । एतानि त्रीणि आङ्गि-रसानि । अथवा प्रैयमेधानि । प्रियमेधो नाम ऋषिः ॥ ६॥

गृत्समद्स्य स्कानि चत्वारि । वसिष्ठस्य वा ॥ ७ ॥

आ हर्यताय धृष्णदे (सा. ५५१) इत्यत सामचतुष्टयम् । आहा । ओवा (ग्राम. १६. ८. ५५१. १) इति तृतीयद्वितीयदिकम् । हाहाइ । आहर्यता (ग्राम. १६. ८. ५५१. २) इति द्वितीयतृतीयदिकम् । आहर्यताय धृष्णवआ (ग्राम. १६. ८. ५५१. ३) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । आहर्य (ग्राम. १६. ८. ५५१. ४) इति तृतीसचतुर्थादिकम् । एतानि चत्वारि 1.0

15

^{1.} C. °सामानि for °साम.

^{3.} C. ° द्वितीया ° for ° कृष्टा °; K. om. ° कृष्ट .

^{4.} C. °तृतीया ° for कुप्टा °; 🐼 om. ° कुप्ट े.

^{5.} K. ° तृतीय ° for ° ऋार °.

^{7.} A. ° जासातमाम् for अवातमध्म्.

^{8.} AC. °सामानि for °साम.

^{13.} A. चतुर्थमन्द्रा or मन्द्रचतुर्थाः

^{18.} A. आहार्याता for आहर्यता.

गृत्समदस्यर्षेः सक्तानि तत्संज्ञकानि सामानि । एकैकं साम स्कनामधेयम्। अथवा वसिष्टस्य सक्तानि ॥ ७॥

आकूपारं च ॥ ८॥

परित्यं हर्यतं हरिम् (सा. ५५२) इत्यत सामैकम् । परित्य १ हर्यत १ हर्यत

वैरूपं च। नृगस्य वा साम ॥ ९॥

प्र सुन्वानायान्धसः (सा. ५५३) इत्यत्न सामैकम् । प्रसुन्वा-नायअन्धसाः (ग्राम. १६. ८. ५५३. १) इति द्वितीयकुष्टादिकं वैरूपम् । अथवा नृगस्य वा सामैतत् ॥ ९ ॥

> इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आवेयब्राह्मणभाष्ये पञ्चमाध्याये अष्टमः खण्डः ॥ ८॥

^{1.} A. om. ° पें:.

^{6.} A. °संबन्धी आकू ° for संबन्धि । अकू °.

^{7.} तां. ब्रा. गच्छति for अगच्छत्. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

नवमः खण्डः

कावम् । वाजसनी द्वे । कावं वैनयोः पूर्वम् । वाजजिती द्वे । कावं चैव ॥ १ ॥

अभि प्रियाणि पवते (सा. ५५४) इत्यत्र वट् सामान्युत्पन्नानि। आभिप्रीया (प्राम. १६. ९. ५५४. १) इति द्वितीयतृतीयादिकमाद्यं कावं प्रजापतिदेवताकम् । तथा च ब्राह्मणम्—अभिप्रियाणि पवत इति कावं प्राजापत्यं साम
(तां. ब्रा. ८. ५. १४) इति ॥ ए । अभिप्रिया । णिपचताइ (प्राम. १६. ९. ५५४. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयम् । अभ्यौहोवाहाइप्रियाणी (प्राम. १६. ९. ५५४. ३) इति मन्द्रचतुर्थादिकं तृतीयम् । एते द्वे वाजसनी ।
अथवा एतयोः द्वितीयतृतीययोः पूर्वम् आदिमं साम कावम् ॥ अभिप्रिया।
णीपवताइ (प्राम. १६. ९. ५५४. ४) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । अभिप्रिया । णीपवताइ । चनोहिताः (प्राम. १६. ९. ५५४. ५) इति
द्वितीयकुष्टादिकम् । एते चतुर्थपश्चमे वाजजिती एतन्नामके शूर्णयकारणे ।
अत्रापि वाजीजिगीवाविश्वाधनानीति हि निधनम् । अत्र वाजशब्दयुक्ते
इत्यर्थः । [वाज]शब्दे[न] निधनेन जयोऽभिधीयते ॥ अभ्योवा (प्राम. १६. ९. ५५४. ६) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् अन्तिमं कावमेव ॥ १॥

आङ्गिरसानि त्रीणि । उद्घद्वैषां भार्गवं प्रथमम् । साम-राजमुत्तमम् । सामराजानि चैव वीणि । सिमानां वैषां निषेध उत्तमम् ॥ २ ॥ 5

10

15

^{8.} KC. om. द्वितीयम्.

^{9.} KC. om. तृतीयम्.

^{10.} CK. om. द्वितीयतृतीययो:; A. om. अभिप्रिया ° ... ° ऋष्टादिकम्.

^{13.} A. सामद्वयं for एते चतुर्थपञ्चमे; K. om. एतन्नामके; A. om. श्रूरजयकारणे.

^{14.} A. om. अत्रापि ... अन्तिमं कावमेव ।। (L. 16.)

^{15.} L. सित शब्दे निधने, K. सित शब्दे निधनेन for वाजशब्देन निधनेन see CN.

^{16.} C. द्वितीयऋष्टा ° for मन्द्रचतुर्था °.

^{18.} AC. om. चैव.

10

15

20

25

अचोदसो नो धन्वन्त्वन्दवः (सां. ५५५) इत्यत षट् सामान्युत्पन्नानि । तत अचोदसो (ग्राम. १६. ९. ५५५. १) इति द्वितीयकुष्टादिकस् । आचोदसो (ग्राम. १६. ९. ५५५. २) इति कुष्टद्वितीयादिकस् ।
हाउहोवाहाइ । अचोदसोनोधा (ग्राम. १६. ९. ५५५. ३) इति द्वितीयतृतीयादिकस् । एतानि कीण्याङ्गिरसानि । अथवा एषां मध्ये प्रथमस्
आदिमस् उद्वद् भागेवस् । उत्तमस् अन्तिमं सामराजस् ॥ सामराजं
भवति साम्राज्यमाधिपत्यं गच्छति (तां. ब्रा १५. ३. ३५) इति
ब्राह्मणमनुसंधेयम् ॥ अचोहाइ (ग्राम. १६. ९. ५५५. ४) इति मन्द्रचतुर्थादिकस् । अचौहोवा (ग्राम. १६. ९. ५५५. ५) इति मन्द्रचतुर्थादिकस् ।
अचो । वाहाइ (ग्राम. १६. ९. ५५५. ६) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् ।
एतानि तीणि सामराजानि एव । अथवा एषां मध्ये उत्तमस् अन्तिमं
सिमानां निपेधनामकम् ॥ २॥

वासिष्ठम् ॥ ३॥

एष प्र कोशे मधुमां अचिकत् (सा. ५५६) इत्यत्रैकं साम। एपप्रकोशे (याम. १६. ९. ५५६. १) इति द्वितीयकुष्टादिकं वासिष्ठम् ॥ ३॥

लौरों हे । प्रवच्च भागवम् । विरूपस्य च तन्त्रम् । यामं पञ्चमम् ॥ ४ ॥

प्रो अयासीत् (सा. ५५७) इत्यत्र पञ्च सामान्युत्पन्नानि । तत्र प्रोयासीत् (प्राम. १६. ९. ५५७. १) इति द्वितीयतृतीयादिकम् । प्रोया-सीदिन्दुरिन्द्रस्यनिः (प्राम. १६. ९. ५५७. २) इति तृतीयचतुर्थादिकम् । एते आद्ये द्वे लोशे ॥ प्रो अयासाइत् (प्राम. १६. ९. ५५७. ३) इति द्वितीय-कुष्टादिकं तृतीयं प्रवाद्धार्गवम् । अत्र ब्राह्मणम् — प्रवात्यो भवन्ति (तां. ब्रा. १४. ३. ४) इत्युषकम्य प्रवद्धार्गवं भवति । प्रवता वै देवाः स्वर्ग लोकं प्रायन्नुद्वतोदायन् (तां. ब्रा. १४. ३. २३-२४) इति ॥ प्रो अयासा इत् (प्राम. १६. ९. ५५७. ४) इति द्वितीयकुष्टादिकं तुरीयं विरूपम्य च

^{3.} A. प्रथमकुष्टादिक for कुष्टद्वितीयादिकम्; A. adds द्वितीयम् after वित्तीयादिकम्.

^{5.} AC. ° कृष्टा ° for ° तृतीया °.

^{16.} C. om. first च; C. adds तृतीयं after भागवम्. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

तन्त्रम् । आइ । इयां । प्रो अयासाइदिन्दुरिन्द्रा (ब्राम. १६. ९. ५५७. ५) इति कुष्टद्वितीयादिकं पश्चमं साम यामम् ॥ ४॥

दासिशरसी द्वे । दाससरसे वा ॥ ५ ॥

धर्ता दिवः पवते कृत्वयो रसः (सा. ५५८) इत्यत्न सामद्वयम् । धर्तादाइवा (माम. १६. ९. ५५८) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । धर्ताऔहो-हाइ (म्राम. १६. ९. ५५८. २) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । [एते] दास-शिरसी एतन्नामधेये । अथवा दाससर्भनामके ॥ ५॥

यामानि त्रीणि ॥ ६ ॥

वृषा मतीनाम् (सा. ५५९) इत्यत्र सामत्रयम् । वृषामाती (त्राम. १६. ९. ५५९. १) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । वृषामतीनांपव (त्राम. १६. ९. ५५९. २) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । वृषामताइ (त्राम. २६. ९. ५५९. ३) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । एतानि त्रीणि यामानि ॥ ६॥

मरुतां धेनु ॥ ७ ॥

त्रिरसें सप्त धेनवः (सा. ५६०) इत्यतैकं साम । त्नाइः । असी (श्राम. १६. ९. ५६०. १) इति कुष्टद्वितीयादिकं मरुनां धेनु । धेनुशब्द-युक्तमेतत्संज्ञकम् ॥ ७ ॥

इन्द्रस्यापामीवनी द्वे । वायोर्वाभिक्रन्द उत्तरम् ॥ ८ ॥

इन्द्राय सोम सुषुतः (सा. ५६१) इत्यत्र सामद्वयम् । इन्द्रा (याम. १६. ९. ५६१. १) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । इन्द्रायसोभसुषुतः पर्यो (याम. १६. ९. ५६१. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते द्वे इन्द्र-स्यापामीयनी अशमीयशब्दयुक्ते । अपामीया भवतु (सा. ५६१) इति अपामीयशब्दस्य विद्यमानत्वात् । अथवा उत्तरं द्वितीयं साम वायोर्वाभि-

2. AC. द्वितीयकृष्टा ° for कृष्टद्वितीया °.

क्रन्दः ॥ ८॥

- 11. A. adds द्वितीयम् after ° द्वितीयादिकं.
- 12. A. °मन्द्रा° for °द्वितीया°; A. adds तृतीयम् after द्वितीयादिकम्.
- 17. CA. °पामीवे for °पामीवनी.
- 21. AC. °पामीवे for °पामीवनी.
- 23. A. adds उत्तम: after ° ऋन्द:. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

5

15

20

10

15

18

्र यामानि चैव वीणि ॥ ९ ॥

असावि सोमो अरुषो वृषा हरिः (सा. ५६२) इत्यत्न सामत्रयम् । असाविसो (ग्राम. १६. ९. ५६२. १) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । आसावीसो (ग्राम. १६. ९. ५६२. २) इति द्वितीयतृतीयादिकम् । असाविसोमो अरुषो-वृषाह (ग्राम. १६. ९. ५६२. ३) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एतानि द्वीणि यामानि एव । चकारो भेदार्थः ॥ ९ ॥

मरुतां चैव धेनु ॥ १०॥

प्र देवमच्छा (सा. ५६३) इत्यंत्रैकं साम । प्रादे (प्राम. १६. ९. ५६३. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकं मरुतां धेनुः (नु?) इत्येव । धेनुशब्द-युक्तमेत्संज्ञकम् । गाव आ न धेनवः (सा. ५६३) इत्यत्र धेनुशब्दो विद्यते ॥ १०॥

अञ्जतो व्यञ्जतः समञ्जत इति काक्षीवतां(?तानि) त्रीणि सामानि । शाङ्गीणि वा ॥ ११ ॥

अञ्जते व्यञ्जते समञ्जते (सा. ५६४) इत्यत्न तीणि सामा-न्युत्पन्नानि । अञ्जताइ (ग्राम. १६. ९. ५६४. १) इति द्वितीयकुष्टादिक-माद्यम् । अञ्जाहो (ग्राम. १६. ९. ५६४. २) इति तृतीयद्वितीयादिकं द्वितीयम् । हावांजा (ग्राम. १६. ९. ५६४. ३) इति चतुर्थमन्द्रादिकं तृतीयम् । त्रीण्येतानि काक्षीवतानि कक्षीवत्संबन्धीनि, कक्षीवानौशिजस्तेन

^{1.} C. After यामा[नि] blank upto इति मन्द्रतृतीयादिकम् (p. 201. L. 13.)

^{4.} A. om. द्वितीय ... वृषाह इति.

^{6.} A. om. एव; K. om. चकारो भेदार्थ:.

^{8.} A. om. अत्र.

^{9.} K. om, इत्येव ... विद्यते.

^{10.} A. नाम for संज्ञकम.

^{14.} K. सामत्रयम् for त्रीणि सामान्युत्पन्नानि.

^{16.} K. om. आद्यम्; K. द्वितीयतृतीया° for तृतीयद्वितीया°; K. om. द्वितीय.

^{18.} AC. काक्षीवतां for काक्षीवतानि; AC. om. कक्षीवत्संबन्धीनि; K. om. कक्षीवानौशिजस्तेन दृष्टानि सामानि.

दृष्टानि सामानि। अञ्जतो व्यञ्जतः समञ्जत इति पृथक् पृथक् नामधेयानि। अत्र अञ्जते व्यञ्जते समञ्जत इति साम्नि विद्यमानत्वात्। वा अथवा शार्ङ्गाणि॥ ११॥

आदित्यस्य अर्कपुष्पे द्वे ॥ १२ ॥

पवितं ते वितनम् (सा. ५६५) इत्यत्र सामद्वयम्। पवितंतेविततम् (म्राम. १६. ९. ५६५. १) इति द्वितीयकुष्टादिकम्। पवित्रन्तेविततम् (म्राम. १६. ९. ५६५. ३) इति द्वितीयकुष्टादिकम्। एते द्वे सामनी आदित्यस्य अर्कपुष्पं अन्नसमृद्धिकारणे। तथा च न्नाह्मणम् — अर्कपुष्पं भवति। अन्नं व देवा अर्क इति ब्रद्धित रममस्य पुष्पमिति (तां. ना. १५. ३. २२-२३) इति ॥ १२ ॥

10

5

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्पेयब्राक्षणभाष्ये

पश्चमाध्याये नवमः खण्डः ॥ ९॥

^{1.} A. om. अञ्जतो...विद्यमानत्वात्.

^{8.} K. om. अन्नसमृद्धिकारणे ... पुष्पमितिः CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

दशमः खण्डः

वसिष्ठस्य पदे द्वे । वसिष्ठस्यानुपदे द्वे । अपि वा पदं चानुपदं च । पदं चैवानुपदं चैव । पोष्कलं पञ्चमम् ॥१॥

इन्द्रमच्छा सुता इमे (सा. ५६६) इत्यत पञ्चसामान्युत्पन्नानि । तत्र इन्द्रमच्छा (प्राम. १७. १०. ५६६. १) इति मन्द्रादिकमाद्यम् । इन्द्रमच्छा । सुताइमाइ (ग्राम. १७. १०. ५६६. २) इति मन्द्रादिकं द्वितीयम् । एते आद्ये द्वे विसप्टस्य पदे ।। इन्द्रम् । इन्द्राम् (ग्राम. १७. १०. ५६६. ३) इति चतुर्थमन्द्रादिकं तृतीयम् । इन्द्रमच्छसुताइमे (ग्राम. १७. १०. ५६६. ४) इति तृतीयचतुर्थादिकं चतुर्थम् । एते तृतीयतुरीये सामनी विसिष्टस्यानुपदे एतन्नामके । अत्र विकल्पं दर्शयति — अपि वा अथवा प्रथमसामप्रभृतिक्रमेण पदं च अनुपदं च । पदं चैवानुपदं चैत्र इति योजनीयम् ॥ इन्द्रमाच्छसु (ग्राम. १७. १०. ५६६. ५) इति द्वितीय-कृष्टादिकं साम पश्चमम् । एतत् पौष्कलम् एतन्नामकं समृद्धिसाधनम् । तथा च ब्राह्मणम् — एतत् पौष्कलम् । एतेन व प्रजापतिः पुष्कलान् पर्यनस्रजत (तां. ब्रा. ८. ५. ६.) इत्यादिकमनुसंधेयम् ॥ १॥

ऐषिराणि पञ्च ॥ २ ॥

प्रधन्वा सोम जागृविः (सा. ५६७) इत्यत्र पञ्च सामान्युत्पन्नानि । तत्र प्रधन्वासौहोइ (ग्राम. १७. १०. ५६७. १) इति द्वितीयकुष्टादिक-माद्यम् । प्रधन्वासौहो (ग्राम. १७. १०. ५६७. २) इति द्वितीयकुष्टादिकं

5

10

15

^{5.} K. om. आद्यम्.

^{7.} K. om. द्वितीयम्.

^{8.} K. om, तृतीयम्.

^{9.} K. om. चतुर्थम्; K: °चतुर्थे for तुरीये; K. om. सामनी.

^{10.} K. om. एतन्नामके ... अपि वा.

^{11.} K. पदमाद्यमनुपदं द्वितीयं पदमेव तृतीयमनुपदमेव तुरीयम् for प्रथम ... योजनीयम्.

^{&#}x27; 13. K. om. साम; K. om. एतत्; K. om. एतन्नामकं ... ° संधेयम्.

^{19.} K. om. आद्यम्; A. om. द्वितीयऋष्टादिकं.

द्वितीयम् ! औहोहोइ । प्रधन्वासो (प्राम. १७. १०. ५६७. ३) इति द्वितीयकुष्टादिकं तृतीयम् । हुहाइ इत्यादि प्रधन्वासो (प्राम. १७. १०. ५६७. ४) इति कुष्टद्वितीयादिकं चतुर्थम् । प्रधन्वासोमजागृवीः (प्राम. १७. १०. ५६७. ५) इति द्वितीयकुष्टादिकं पञ्चमम् । एतानि पञ्च सामान्यै-षिराणि ॥ २ ॥

5

शौक्तानि पञ्च ॥ ३॥

सखाय आ नि षीदत (सा. ५६८) इत्यत पञ्च सामान्युत्पन्नानि । सखाया आ (माम. १७. १०. ५६८. १) इति द्वितीयतृतीयादिकमाद्यम् । सखायाआ (माम. १७. १०. ५६८. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयम् । सखायआनि (माम. १७. १०. ५६८. ३) इति चतुर्थमन्द्रादिकं तृतीयम् । ओ (औ?) होइ । सखायआनि (माम. १७. १०. ५६८. ४) इति चतुर्थमन्द्रादिकं चतुर्थम् । सखायआओवा (माम. १७. १०. ५६८. ५) इति चतुर्थमन्द्रादिकं चतुर्थम् । सखायआओवा (माम. १७. १०. ५६८. ५) इति मन्द्रादिकं चतुर्थम् । सखायआओवा (माम. १७. १०. ५६८. ५) इति मन्द्रातिव चतुर्थम् । एतानि पञ्च सामानि ग्रीक्तानि । ग्रुक्तिनीम ऋषेः संबन्धीनि । तथा च ब्राह्मणम् — सखाय आ नि षीदत (तां. ब्रा. १२. ५. ५) इत्युपकम्य ग्रीक्तं भवति । ग्रुक्तिनी एतेनाङ्गिरसोऽञ्जसा खर्ग लोकमप्रथत (तां ब्रा. १२. ५. १५-१६) इति ॥ ३ ॥

10

15

कार्णश्रवसानि त्रीणि । १ ।।

तं वः सखायो मदाय (सा. ५६९) इत्यत्र सामत्रयमुत्पन्नम् । तां वः (ग्राम. १७.१०. ५६९.१) इति तृतीयद्वि शियादिकम् । ओइतं वः

- 1. K. om. द्वितीयमः
- 2. A. om. द्वितीयकुष्टादिकं; K. om. तृतीयम्; K. om. प्रधन्वासी.
- 3. K. om. चतुर्थम.
- 4. K. om. सामानि.
- 8. 10. om. आद्यम्.
- 9. 16. om. द्वितीयम्.
- 10. K. om. त्तीयम्.
- 12. K. om. चतुर्थम्.
- 13. A. om. °तृतीय°; A. om. पञ्चमम्. After the break-off after यामा (p. 198. L. 1.) C. resumes from इति मन्द्रत्तीयादिकं. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain. 18. A. om. तं वः... कार्णश्रवसं भवति (p. 202. L. 4.)

10

15

20

24

सखा (म्राम. १७.१०. ५६९.२) इति द्वितीयतृतीयादिकम् । तं वः सखायोमदाया (म्राम. १७.१०. ५६९.३) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् । एतानि न्नीणि कार्णश्रवसानि । अत्र ब्राह्मणम् — तं वः सखायो भदाय (तां ब्रा १३.११.३) इत्युपक्रम्य कार्णश्रवसं भवति शृण्वन्ति तुष्टुवानम् । कर्णश्रवा वा एतदाङ्गिरसः पश्चकामः सामापद्रयद् (तां. ब्रा.१३.११.१४ १५) इति ॥ ४॥

वाचः सामनी द्वे । इन्द्रसामनी द्वे । मरुतां प्रेङ्को विसष्टस्य वा ॥ ५ ॥

प्राणा शिशुर्महीनाम् (सा. ५७०) इत्यत्र पञ्च सामान्युत्पन्नानि । तत्र प्राणा (ग्राम. १७. १०. ५७०. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । प्राणा गणा (ग्राम. १७. १०. ५७०. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते द्वे ताचः सामनी ॥ प्राणाशिशुः (ग्राम. १७. १०. ५७०. ३) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । प्राणा । होइ (ग्राम. १७. १०. ५७०. ४) इति मन्द्रद्वितीयादिकम् । एते द्वे इन्द्रसामनी ॥ प्राणा । हहोइ (ग्राम. १७. १०. ५७०. ५) इति मन्द्रतियादिकं मरुतां प्रेह्णनामकम् । अथवा चित्रग्रस्य प्रेष्टुः ॥ ५॥

प्राजापत्ये द्वे । वैश्वदेवे वा ॥ ६ ॥

पवस्व देववीतये (सा. ५७१) इत्यत्न सामद्वयम् । पवस्वदाइ (ग्राम, १७.१०.५७१.१) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । पवस्वदा । ववीत-याइ (ग्राम.१७.१०.५७१.२) इति मन्द्रद्वितीयादिकम् । एते द्वे प्राजापत्ये । अथवा वैश्वदेवे ॥ ६ ॥

इन्द्रस्य सुज्ञाने द्वे । चौते द्वे । ज्योतिषे वा । प्रजा-पतेरातीषादीये द्वे ॥ ७ ॥

सोमः पुनान ऊर्मिणा (सा. ५७२) इत्यत्र षट् सामान्युत्पन्नानि । तत्र सोमः पुना । नऊर्मिणा (ग्राम. १७. १०. ५७२. १) इति मन्द्र-

^{10.} C. om. प्राणाप्राणा ... प्राणाशिशुः ... इति चतुर्थमन्द्रादिकम्. (L. 12)

^{11.} A. breaks off after चतुर्थ upto एतानि (p. 205. L. 23.) CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

^{22.} CD. °षातीये for °षादीये.

द्वितीयादिकम् । सोमः पुना । नऊभिंगोवा (प्राम. १७. १०. ५७२. २) इति मन्द्रद्वितीयादिकम् । एते आद्ये इन्द्रस्य सुज्ञाने । सोमः पुनानऊ (प्राम. १७. १०. ५७२. ३) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । सोमः पुनानऊर्मिणा- ऐही (प्राम. १७. १०. ५७२. ४) इति द्वितीयतृतीयादिकम् । एते अनन्तरे द्वे द्यौते । अथवा ज्योतिषे । सोमः पुना । नऊ (प्राम. १७. १०. ५७२. ६) इति तृतीयचतुर्थादिकम् । सोभः पुना । हो (प्राम. १७. १०. ५७२. ६) इति तृतीयचतुर्थादिकम् । एते अनन्तरे द्वे प्रजापतेरातीषादीये आयुर्वद्विकरे । सथा च ब्राह्मणम् । अतिपादीयं भवति । आयुर्वा आतीपादीयम् । आयुर्वोऽवरुष्या (तां. ब्रा. ११. १२. १५-१६) इति ॥ ७ ॥

5

सोमसामानि चत्वारि ॥ ८॥

10

प्र पुनानाय वेधसे (सा ५७३) इत्यत्र सामद्रयम् । प्रपुनानाय-वेधसाइ (प्राम. १७. १०. ५७३. १) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । प्रपुनानी-होयवेधमाइ (प्राम १७. १०. ५७३. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । गोमान्न इन्द्रो अश्चत् (सा. ५७४) इत्यत्नैकं साम । गोमान्नः (प्राम. १७. १०. ५७४. १) इति तृर्तायचतुर्थादिकम् ॥ अस्रभ्यं ता वसुविद्म् (सा. ५७५) इत्यत्नैकं साम । हाज्ञास्मा (प्राम. १७. १०. ५७५. १) इति चतुर्थमन्द्रादि-इ.म् । एतानि ऋक्त्रयाश्रितानि चत्वारि सामानि सोमसामानि ॥ ८॥

15

सोमस्य यशांसि लीण ॥ ९ ॥

प्राप्त. हर्पती हरि: (सा. ५७६) इत्यत्र सामानि त्रीणि । प्रयतेहा (ग्राप्त. १७. १०. ५७६. ८) इति मन्द्रादिकम् । प्राप्त । प्रयतेहा (ग्राप्त १७. १०. ५७६. २) इति तृतीयद्भितीयादिकम् । प्रयते हर्पतः (ग्राप्त. १७. १०. ५७६. ३) इति तृतीयचतुर्थादिकम् । एतानि त्रीणि सोमस्य प्रशांसि यशःपद्युक्तानि सामानि । वीस्वद्यक्ष (सा. ५७६९) इति यशःशब्दो विद्यते ॥ ९ ॥

0

^{2.} AC. om. मन्द्रद्वितीयादिकम्.

^{6.} AC. om. सोमः पुना ... चतुर्थादिकम्

^{11.} K. adds उत्पन्नम् after व्ययम्.

CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain. 21. १८. द्वितीयत्तीया रिंग तृतीयद्वितीयाः

भारद्वाजं च ॥ १० ॥

परि कोशं मधुरचुतम् (सा. ५७७) इत्यत्रैकं साम । परिकोशं-मधुरचुताम् (श्राम. १७. १०. ५७७. १) इति द्वितीयकुष्टादिकं भारद्वाजं भरद्वाजेन दृष्टम् । चकारो वाक्यभेदद्योतनार्थः ॥ १०॥

इति श्रीसायणाचार्यविरिति माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्थेब्राह्मणभाष्ये
 पञ्चमाध्याये दशमः खण्डः ॥ १० ॥

एकाद्राः खण्डः

वासिष्ठं च सफे च । वासिष्ठं चैव सफं चैव ॥ १ ॥

5

10

15

20

25

27

पवस्य मधुमत्तम (सा. ५७८) इत्यत पञ्च सामान्युत्पन्नानि । तत्र पावा (प्राम. १७. ११. ५७८. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकमाद्यं वासिष्ठम् । पावस्वम (प्राम. १७. ११. ५७८. २) इति द्वितीयतृतीयादिकम् । प्रते सधुमा । इहा (प्राम. १७. ११. ५७८, ३) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते द्वे सफनामके व्यापनशीले । अत्र ब्राह्मणम् – सफेन वै देवा इमाँछोकान् समाप्नुवन् । यत् ः माप्नुवंस्तत् सफस्य सफत्वम् (तां. ब्रा. ११. ५. ६) इति ॥ पवस्वमा (प्राम. १७. ११. ५७८. ४) इति चतुर्थमन्द्रादिकं चतुर्थं वासिष्ठम् ॥ पवस्वापधु (प्राम. १७. ११. ५७८. ५) इति द्वितीय-कुष्टादिकं पञ्चमं सफमेव ॥ १॥

ऐषिराणि चत्वारि ॥ २ ॥

अभि द्युमं वृहद्यदाः (मा. ५७९) इत्यत्र सामचतुष्ट्यम् । अभाइ (ग्राम.१७.११.५७९.१) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । अभेद्यूम्माम् (ग्राम.१७.११.५७९.२) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । अभिद्युमंबृहत् (ग्राम.१७.११.५७९.३) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । अभिद्युमंबृहद्यद्याः (ग्राम.१७.११.५७९.४) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् । एतानि चत्वारि ऐपिराणि एतन्नामधेयानि ॥ २ ॥

कार्णश्रवसानि लीणि । वाचःसामानि लीणि ॥ ३ ॥

आ सोता परि षिश्चत (सा. ५८०) इत्यत्न पट् सामान्युत्पन्नानि । तत्न आसोतापागइपाओहोचा (प्राम. १७. ११. ५८०. १) इति मन्द्र-कृष्टादिकम् । आसोतापारिषि (प्राम. १७. ११. ५८०. २) इति मन्द्र-कृष्टादिकम् । आसोतापारिषाइ (प्राम. १७. ११. ५८०. ३) इति मन्द्र-कृष्टादिकम् । एतान्याचानि त्रीणि कार्णश्रवसानि । कर्णश्रवा नामाङ्गरसः तेन दृष्टानि ॥ आ(ओ?)सोतापागिषिश्चता (प्राम. १७. ११. ५८०. ४) इति मन्द्रमन्द्रादिकम् । आसोऔहोचा (प्राम. १७. ११. ५८०. ५) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । आसोतापा (प्राम. १७. ११. ५८०. ६) इति तृतीय-चत्र्थादिकम् । एतानि त्नीणि वाचः सामानि ॥ ३॥

^{27.} A. om. °मन्द्रादिकम् (p. 202. L. 11.) ... एतानि and resumes from त्रीणि वाच: सामानि.

10

15

20

24

कौल्मलबर्हिषे द्वे । शङ्कु तृतीयम् । सीद्दन्तीयं वा । कौल्मलबर्हिषाणि चैव वीणि ॥ ४ ॥

एतमु त्यं भदच्युतम् (सा. ५८१) इत्यत्र पट् सामान्युत्पन्नानि । तत एताम् । ऊत्याम् (प्राम. १७. ११. ५८१. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते द्वे कौल्भलबहिषे ॥ एतामुत्यम् । ए । मदा (प्राम. १७. ११. ५८१. ३) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते द्वे कौल्भलबहिषे ॥ एतामुत्यम् । ए । मदा (प्राम. १७. ११. ५८१. ३) इति मन्द्रचतुर्थादिकं तृतीयं शङ्कुनामकं साम । अथवा एतत्साम सीदन्तीय-नामकम् । तथा च ब्राह्मणम्—राङ्कु भवत्यह्नो यृत्ये । यद्वा अयृतं राङ्कुना तद्दाधार । तदु सीदन्तीयमित्याहुरेतेन वै प्रजापनिक्ष्यं इमाँह्योकान् असीदद्यद्मीदत्तत्सीदन्तीयस्य सीदन्तीयत्वम् (तां. ब्रा. ११.१०.१२-१३) इति । एतमुत्यम् । ओहाइ (प्राम. १७.११. ५८१. ४) इति मन्द्रचतुर्थादिकम् । एता गृत्यंभदाच्युताम् (प्राम. १७. ११. ५८१. ५) इति मन्द्रचृतीयादिकम् । एता गृत्यंभदाच्युताम् (प्राम. १७. ११. ५८१. ६) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । एताम् । उत्यम्मदा (प्राम. १७. ११. ५८१. ६) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । एताम् । जत्यम्मदा (प्राम. १७. ११. ५८१. ६) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । एताम् तीणि दौल्मलबहिषाणि ए । ॥ ४॥

भरद्वाजस्य लोमनी द्वे । प्रजापतेर्वा दीर्घे । सोमसामानि

स सुन्वे यो वस्नाप् (सा. ५८२) इत्यत्र पञ्च सामान्युत्पन्नानि । तत्र गास् (प्राम. १७. ११. ५८२ १) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । ससुहाउ (प्राम. १७. ११. ५८२. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एते आद्ये द्वे मरद्वाजस्य लोमनी एतत्संज्ञे । अथवा प्रजापनेर्वा दीर्घे दीर्घनामधेये । सः । स्वेसास् (प्राम. १७. ११. ५८२. ३) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । ससुन्योवसनाम् (प्राम. १७. ११. ५८२. ४) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । ससुन्येयाः । एवास् (प्राम. १७. ११. ५८२. ५) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एतानि त्रीणि सोम । मानि ॥ ५।।

^{8.} A. सृत्यै for धृत्यै.

^{9.} C. लोकान्न सीदत् 101 लोकानसीदत्.

^{10.} C. om. यदसीदत्.

^{23.} A. यो: for या:. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

रौतोष्माणि चत्वारि । रातोष्णानि वा ॥ ६ ॥

न्वं ह्यङ्ग दैन्य (सा. ५८३) इत्यत्र चत्वारि सामान्युत्पन्नानि । त्वंहिया । गदाइवियपनमानज्ञनिनानि (प्राम. १७. ११. ५८३.१) इति मन्द्रद्वितीयादिकम् । न्वंहि ग । गदाइविय (प्राम. १७. ११. ५८३.२) इति मन्द्रादिकम् । न्वंह्यंगदा (प्राम. १७. ११. ५८३.३) इति चतुर्थ-मन्द्रादिकम् । त्वंह्यंगदेविया (प्राम. १७. ११. ५८३.४) इति मन्द्र-द्वितीयादिकम् । एतानि चत्वारि शैतोष्भाणि । अथवा शीनोष्णानि । द्युमत्तमः (सा. ५८३) इति वचने उप्णो हि विद्यते । अमृतत्वाय (सा. ५८३) इत्यनेन शीतम् । तत्पदसंभवादेतेषां शीतोष्मनाम संपन्नम् ॥ ६ ॥

10

5

ग।यत्रपार्श्वं च संतिन च । सोमसामानि चैव वीणि ॥ ७॥

एष स्य धारया सुत (सा. ५८४) इत्यत्र पञ्च सामान्युत्पन्नानि ।
तत्र एषाः (ग्राम. १७. ११. ५८४. १) इति चतुर्थमन्द्रादिकमां साम
गायत्रपाद्यंम् एतन्नामधेयम् । तथा च — गायत्रपार्श्वं भवति । अहवा
एतद्व्लीयत । तदेवा गायत्रपार्श्वेन समतन्वन् । तस्माद् गायतपाद्यंम् (तां. न्ना. १४. ९. २५-२६) इत्यादि न्नाह्मणमनुसंघेयम् ॥ एपाहाउ
(ग्राम. १७. ११. ५८४. २) इति चतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयं संतनि, यज्ञस्य
संयोजकम्, एतन्नामकं साम । अत्र — संतनि भवतीत्यादि । एतेन साम्नां
संयुनिक्त (तां न्ना. १४. ३. ८) इति न्नाह्मणमनुसंघेयम् ॥ एपस्यधा
(ग्राम. १७. ११. ५८३. ३) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । एपस्याधारयासुताः

15

^{1.} K. शीतो ° for शैतो °.

^{5.} A. adds द्वितीयम् after मन्द्रादिकम्; K. ins. द्वितीय after मन्द्र.

^{7.} K. शीतो for शैतो°.

^{8.} A. वदने for वचने.

^{9.} LK. इत्यन्तेन for इत्यनेन; LK. सद्भावात् for संभवात् see CN.

^{10.} A. °संबन्धम् for संपन्नम्.

^{13.} K. प्रथमं for आद्यं; K. om. साम.

^{14.} K. °पार्श्वनामकम् for °पार्श्वम् एतन्नामधेयम्; AC. अत्र ब्राह्मणम् or तथा च.

^{19.} C. om. एपस्य वा ... दृष्टानीत्ययः Deobardyln Flublis Domain.

10

12

(ग्राम. १७. ११. ५८४. ४) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । एतस्यधारयासुताः (ग्राम. १७. ११. ५८४. ५) इति चतुर्थमन्द्रादिकम् । एतानि त्नीणि सोमसामान्येव । सोमेन दृष्टानीत्यर्थः । अत्र — यथा वा इमा अन्या ओषध्य एवं सोम आसीत् । स तपोऽतप्यत । स एतत्सोमसामापद्यत् (तां न्ना. ११. ३. ९) इति हि न्नाह्मणम् ॥ ७ ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकाशे आवेयेब्राह्मणभाष्ये पञ्चमाध्याये एकादशः खण्डः ॥ ११ ॥

॥ पवमानार्षेयभाष्यं समाप्तम् ॥

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दं निवारयन् । पुमर्थाश्चतुरो देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

इति श्रीबुक्तम्पालसाम्राज्यधुरंधरेण सायणामात्येन विरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्षेयब्राह्मणभाष्ये पञ्चमोऽध्यायः ॥ ५॥

^{3.} K. om. सोमेन दृष्टानीत्यर्थः; K. a ter अत्र adds ब्राह्मणम्; AL. om. अत्र.

^{9.} A. om. वेदार्थस्य ... पञ्चमोऽध्यायः ॥ CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

षष्ठोऽध्यायः

प्रथमपर्व

प्रथमः खण्डः

वेदसामगतानां हि साम्नां नामानि पश्चिमिः। अध्यायैरुदितान्यत् षष्ठे पर्वचतुष्ट्ये।।

अध्यायेनाभिधास्यन्ते छन्द्सामानुयायिनाम् । साम्नां नामानि विस्पष्टं क्रमशः सुखवृ (बु?) द्वये ॥

अष्टौ वैरूपाणि । अञ्जश्च वैरूपम् । हस्वा च वृहदोपशा। पञ्चनिधनं च । षण्णिधनं च । सप्तनिधनं च । अष्टानिधनं च । द्वादशनिधनं च । पुष्यं च ॥ १ ॥

यद्द्याय इन्द्र ते शतम् (सा. २७८) इत्यत्र अष्टी सामान्युत्पन्नानि । तानि सर्वाणि वैरूपाणि । तत्र पदनिधनानि (दि?) मेदतः सर्वेषां नामिवरोषमाह । यद्द्यावई (आ. गा. १.१.१) इति द्वितीयादिकम् आद्यम् अञ्जो वैरूपम् । समीचीनिमत्यर्थः । यद्द्यावइन्द्रतेशतम् (आ. गा. १.१.२) इति कुष्टद्वितीयादिकं द्वितीयम् । इस्या च बृहदोपशा एतन्नामधेयं

वैरूपम् ॥ यद्द्यावइन्द्रतेशतम् । ए । शतंभूमीरुत । स्योवा (आ. गा. १. १. ३) इति कुष्टद्वितीयादिकं तृतीयं पश्चिमिष्यम् । ओवा । हिहिहि (१ हंहंहं) इ[त्यादि] इट् [स्थि] इडेत्यन्तैः पश्चिमिनिष्यैः उपेतम् ॥ यद्द्यावइन्द्रते

शतम् (आ. गा. १.१.४) इति कुष्टद्वितीयादिकं चतुर्थ [षण्णिधनम् ।]

5

10

15

^{4.} A. om. वेदसाम ° ... सुखबुद्धये ।।

^{5.} K. पञ्च ° for पर्व °.

^{8.} C. ह्रस्वं च बृहदोपशं for ह्रस्वा ... ; A. om. च after ह्रस्वा.

^{12.} K. om. तानि सर्वाणि वैरूपाणि; CK. पञ्च° for पद°.

^{13.} K. समेषां for सर्वेषां.

^{14.} A. om. समीचीनिमत्यर्थः

^{17.} A. ओवा हिहिहि ओवाहाउवा इत्यन्तैः for ओवा ... इडेत्यन्तैः

^{19.} AC. द्वितीयकृष्टा ° for कुष्टद्वितीया °. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

21

हाउहाउहाउवा इति [अपदि] षणिधनैरुपेतम् ॥ यद्द्याव (आ. गा. १.१.५) इत्यादि कुष्टि द्वितीयादिकं पश्चमं सप्तिनिधनम् ॥ यद्द्याव (आ. गा. १.१.६) इत्यादि िकुष्टि द्वितीयादिकम् । पष्ठं साम अष्टानिधनम् ॥ हाउधाउहाउवा इत्यादि यविश्वकुमारिणीत्येतिहरोषैः इडेत्यन्तैः अष्टभिर्निधनैन्येत्यादे ॥ यद्द्यावइन्द्रतेशतम् (आ. गा. १.१.७) [इति कुष्टि द्वितीयादिकं सप्तमं साम द्वादशिनधनम् । ओहहाउहाउ इत्यादि हो । आ । ऊ । इत्यन्तै द्विशिमिनिधनैरुपेतम् ॥ यद्द्यावइन्द्रतेशतम् (आ. गा. १.१.८) इत्यादि किष्टि तीयादिकम् । हाओवाहाओवा इत्यादि अष्टमं साम पुष्यनामधेयं वैरुपम् ॥ १॥

10 अन्तरिक्षे द्वे ॥ २ ॥

पिंचा सुतस्य रसिनः (सा. २३९) इत्यत्न सामद्वयम् । हाउपिचासुता (आ. गा. १.१.९) इति द्वितीयादिकम् । पिचासुता । स्यरसिनः (आ. गा. १.१.१०) इति द्वितीयादिकम् । एते द्वे अन्तरिक्षे अन्तरिक्षदेवत्ये ॥ २ ॥

¹⁵ अरिष्टे द्वे ॥ ३ ॥

पवितं ते विततम् (सा. ५६५) इत्यत्र सामद्वयम् । हाह । होइया इत्यादि पात्री (आ. गा. १. १. ११) इति तृतीयद्वितीया-दिकम् । हाह । हो । पार्वी (आ. गा. १. १. १२) इति तृतीयद्वितीया-दिकम् । एते द्वे अरिष्टे अविनाशकरे मङ्गलकरणे इत्यर्थः । अनेनारि-पामेति तदरिष्टस्यारिष्टत्वम् (तां. ब्रा. १२. ५. २३) इति ब्राह्मणमनु-संघेयम् ॥ ३॥

^{2.} AC. om. ऋष्टद्वितीयादिकं; K. षष्ठं for पञ्चमं.

^{3.} K. om. षठं साम अष्टानिधनम् ; A. om. हाउ...अष्टभिर्निधनैरुपेतम्

^{13.} A. adds च after इति and om. द्वितीयादिकम्; K. ins. ऋष्ट after द्वितीया.

^{18.} A. om. तृतीयद्वितीयादिकम्; K. द्वितीयतृतीया ° for तृतीयद्वितीया ° CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

षष्ठोऽध्यायः (१)

अहरीते द्वे ॥ ४ ॥

अभि त्वा पूर्वपीतये (सा. २५६) इत्यत्र सामद्वयम् । हावाभी । त्वापूर्वपीत (आ. गा. १.१.१३) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । अभीहाउ (आ. गा. १.१.१४) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । एते द्वे अहरीते एतन्नामधेये सामनी ॥ ४॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकाशे आर्षेयब्राह्मणभाष्ये षष्ठाध्याये प्रथमपर्वणि प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

^{3.} C. द्वितीयाकुष्टादिकम् for कुष्ट...°.

^{4.} A. om. कुष्ट ... Vipintsuma, Cot. Dealy कार्य-मा Pulibr मुख्यादिकार ..

द्वितीयः खण्डः

वरुणस्य देवस्थानम् ॥ १ ॥

पिब। सुतस्य रसिनः (सा. २३९) इत्यत्न सामैकम् । हाउसुतापिबा ।। स्यरसिनाः । होइहोइहोइ (आ. गा. १. २. १५) इति द्वितीयादिकं वरुणस्य देवस्थानं [समुद्रशब्दयुक्तम्]। सम्रुद्रंसमचूकुपत् इति निधने समुद्रशब्दो विद्यते ॥ ४ ॥

बृहद्देवस्थानम् ॥ २ ॥

5

10

15

19

बृहदिन्दाय गायत (सा. २५८) इत्यत्रैकं साम । हाउहाउहाउ इत्यादि बृहदिन्द्रायगायाता (आ. गा. १. २. १६) इति द्वितीयादिकं बृह-च्छब्दयुक्तं देवस्थानम् एतत्संज्ञम् ॥ २ ॥

ऐरयैरिणे द्वे ॥ ३ ॥

पृनानः सोम धारय (सो. ५११) इत्यतैकं साम। ऐरयात् इत्यादि पुनानःसोम (आ. गा. १. २. १७) इति कुष्टद्वितीयादिकम्। अमि त्वा खृषभा सुते (सा. १६१) इत्यतैकं साम। हावाहो(वो?) हाउ। अभित्वाबाषीभासुताइ (आ. गा. १. २. १८) इति द्वितीयादिकम्। एते द्वे ऐरयैरिणे ॥ ३॥

आङ्गिरसे द्वे ॥ ४ ॥

पुनानः सोम धारया (सो. ५११) इत्यत्रैकं साम । हाउ-हाउहाउ । होबाओगा । हाहाउवा । पुनानः सोमधारया (आ. गा.

^{5.} A. adds मन्द्र before द्वितीया ; AC. add बृहद्देवस्थानं after देवस्थानं. see CN.

^{. 9.} AC. add मन्द्र before द्वितीया°.

^{11,16.} C. ऐरधैरिणे, K. ऐरेयैरिणे, Sm. ऐरयदैरिणे for ऐरयैरिणे.

^{13.} AC. मन्द्र° for ऋष्ट°; A. after द्वितीयादिकम् adds अन्यस्तोभ- विशिष्टत्वात् पुनरप्युत्तरत्र गीयते.

^{15.} C. adds मन्द्र ° before द्वितीयादिकम्. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband: In Public Domain.

षष्ठोऽध्यायः (२)

१.२.१९) इति द्वितीयादिकम् । अन्यस्तोभविशिष्टत्वात् पुनरपि गानम्। तवेदिन्द्रावमं वसु (सा. २७०) इत्यत्वैकं साम । औहोवाऔहोवाऔहोवा । तवेदिन्द्रावमंवसु (आ. गा. १.२.२०) इति द्वितीयतृतीयादिकम् । एते ऋग्द्रयाश्रिते आङ्गिरसे ॥ ४ ॥

बाईस्पत्यं च ॥ ५ ॥

5

तवेदिन्द्रावमं वसु (सा. २७०) इत्यत्रैकं साम । औहोऔहोवा इत्यादि तवेदिन्द्रावमंवसु (आ. गा. १. २. २१) इति कुष्टद्वितीयादिकं बाईस्पत्यम् । स्तोभान्तरविशिष्टत्वात् पुनरपि गीतम् ॥ ५ ॥

भारद्वाजं च ॥ ६ ॥

आ त्वा सहस्रमा शतम् (सा. २४५) इत्यत्नैकं साम । हाउहाउहाउ । औहोआत्वासहस्रमाशतम् (आ. गा. १. २. २२) इति द्वितीयादिकं भारद्वाजम् ॥ ६॥

10

आथर्वणं च ॥ ७ ॥

शं नो देवीरभिष्टये (सा. ३३) इत्यत्रैकं साम । उहुवाओवा । औहोवा । श्रुकोदेवीः (भा. गा. १. २. २३) इति द्वितीयादिकम् आधर्व-णम् ॥ ७ ॥

15

नारद्वसवं च ॥ ८॥

इन्द्र ज्येष्ठं न आ भर (सा. ५८६) इत्यत्नैकं साम । हाउहाउ-हाउ । औहोइन्द्रज्येष्ठन्नआभराए (आ. गा. १. २. २४) इति द्वितीय-तृतीयादिकं नारद्वसवम् ॥ ८॥

C. adds मन्द्र ° before द्वितीयादिकं; K. ins. तृतीय after द्वितीय°;
 A. om. अन्य ° ... गानम्.

^{3.} AC. ° क्रुष्टा ° for ° तृतीया °.

^{7.} C. द्वितीयऋष्टादिकं for ऋष्ट ° ... ; K. प्रथम for ऋष्ट °.

^{12.} C. मन्द्रऋष्टादिकं for द्वितीयादिकम्.

^{14.} A. om. अत्र.

^{20.} AC. ° कृष्टाट-र्ज (श्रीती संपालक Col. Deoband. In Public Domain.

बृहती वामदेव्ये द्वे ॥ ९ ॥

कया नश्चित्र आ अवत् (सा. १६९) इत्यत्न सामद्वयम् । हाउ (त्रिः) । बृहद्वामम् इत्यादि कयानश्चित्रआभुवात् (आ. गा. १. २. २५) इत्यादि द्वितीयकुष्टादिकम् । बृहद्वामम् (त्रिः) कयानश्चाइ (आ. गा. १. २. २६) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । एते द्वे बृहच्छब्दयुक्ते वामदेवये वामदेवेन दृष्टे ॥ ९ ॥

भरद्वाजस्य बृहत् ॥ १०

त्वामिद्धि हवामहे (सा. २३४) इत्यत्नैकं साम । औहोइ-त्वामिद्धिहवामहाए (आ. गा. १. २. २७) इति द्वितीयतृतीयादिकं भार-द्वाजस्य बृहन्नामधेयम् ॥ १०॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामग्रदार्थप्रकारो आर्षेयब्राह्मणभाष्ये षष्ठाध्याये प्रथमपर्वणि द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

12

^{4.} AC: मन्द्रद्वितीया° for द्वितीयक्रुष्टा°; AC. om. बृहद्...° द्वितीयादिकम्.

^{9.} CAO कृतीयद्वितीयादिकं जिल्हितीयां विकास

तृतीयः खण्डः

वसिष्ठजमदग्न्योरकीं द्वौ । अगस्यजमदग्न्योर्वा ॥ १ ॥

इन्द्रं नरो नेमधिता हवन्ते (सा. ३१८) इत्यत्र सामद्वयम् । इयाहोइ इत्यादि इन्द्रंनरो (आ. गा. १. ३. २८) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । ओहोइहा । इन्द्रन्नरो (आ. गा. १. ३. २९) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । एते द्वे वसिष्ठजमदग्नेरको । अथवा अगस्त्यजमदग्नेर्वा ॥ १॥

स्वाशिरामकी: ॥ २ ॥

स्वादिष्ठया मदिष्ठया (सा. ४६८) इत्यत्नैकं साम । अया-मायाम् इत्यादि स्वादिष्ठया (आ. गा. १. ३. ३०) इति तृतीयद्वितीयादिकं स्वाशिरामकः । स्वाशिरः प्राणाः तेषां साम । तथा च ब्राम्मणम् — स्वाशिरामकों भवतीत्यादि प्राणा वै स्वाशिरः (तां ब्रा. १४. ११. ८-९) इत्यादि ॥ २ ॥

10

15

20

दीर्घतमसोऽर्कः ॥ ३॥

धर्ता दिवः पवते (सा. ५५८) इत्यत्नैकं साम । हाउ-(तिः)। औहोबाएहियाहाउ । धर्ता (आ. गा. १. ३. ३१) इति द्वितीय-कुष्टादिकं दीर्घतमस ऋषेरकीः ॥ ३॥

मरुतामकी द्वौ । संस्तोभो वोत्तरः ॥ ४ ॥

प्रव इन्द्राय बृहते (सा. २५७) इत्यत्र सामद्रयम् । हाउ (तिः) प्रवइन्द्रायबृहताइ (आ. गा. १. ३. ३२) इति द्वितीयादिकम् । हाउ (तिः)। सन्त्वानोनवुः इत्यादि प्रवइन्द्रायबृहताइ (आ. गा. १. ३. ३३) इति

^{4.} AC. om. ° द्वितीय °.

^{7.} A. स्वाशिरो ° for स्वाशिरा °.

^{9.} AC. द्वितीयऋष्टा ° for तृतीयद्वितीया °.

^{10.} A. स्वरं, C. सरा: for साम.

^{16.} K. om. ऋषे:.

^{19.} K. ins. ° कुष्ट ° after द्वितीय °.

10

15

20

23

आर्षेयब्राह्मणम्

द्वितीयकुष्टादिकम् । एते द्वे मरुतामकौ । अथवा उत्तरः द्वितीयं संस्तोभः स्तोभसंयुक्तम् । स्तोभवानेतन्नामकम् ॥ ४ ॥

अझेरर्कः ॥ ५ ॥

अग्निर्मुर्धा दिवः ककुत् (सा. २७) इत्यत्रैकं साम । होहोवा। ई। ईया इत्यादि अग्निर्मुर्धादिवाःककृत् (आ. गा. १. ३. ३४) इति कुष्टद्वितीयादिकम् अग्नेरकनामकम् ॥ ५॥

प्रजापतेश्वार्कः ॥ ६ ॥

अयं पूपा (सा. ५४६) इत्यत्र सामैकम् । होवा । ईया । औहोआ । आयाम् (आ. गा. १. ३. ३५) इति कुष्टद्वितीयादिकं प्रजा-पतेरकसंज्ञकम् ॥ ६॥

इन्द्रस्यार्की द्वौ । त्रिष्टुभां वा ॥ ७ ॥

इन्द्रो राजा जगतश्रर्षणीनाम् (सा. ५८७) इत्यत्न सामद्वयम् । हाबीन्द्राः । राजा । जगतः (आ. गा. १. ३. ३६) इति कुष्टद्वितीयादि-कम् । इन्द्रोहाउ । राजा (आ. गा. १. ३. ३७) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । एते द्वे इन्द्रस्यार्कनामधेये । अथवा त्रिष्टुभामकौ ॥ ७॥

अर्कशिरश्च ॥ ८ ॥

यस्येदमा रजोयुजः (सा. ५८८) इत्यत्रैकं साम । हाउयास्या । इदमारजोयूजाः (आ. गा. १. ३. ३८) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । अर्कशिर एतन्नामधेयम् ॥ ८॥

अर्कग्रीवाश्च ॥ ९ ॥

पानीः (त्रिः) । दिवाआ (आ. गा. १. ३. ३९) इत्यादिस्तोभमात्रं साम । तस्यार्कग्रीवा इति नाम । एतेनार्कशब्देन ज्योतिरभिधीयते । ए । स्वज्योतिरिति निधनं तद् ग्रीवास्थानीयमित्यर्थः ॥ ९ ॥

^{1.} CK. om. ° कृष्टा °; AC. om. संस्तोभ:; AC. add स्तोभ- संयुक्तं after संस्तोभ:.

^{2.} KAC. एकनामक: for एतन्नामकम् see CN.

^{4.} C. trans. अत्र after साम.

^{14.} A. om. इन्द्रोहाउ ... कृष्टद्वितीयादिकम्. (L. 18.)

^{15.} CR-0 शिष्टु अमंगर्ना पारिक Cअध्यक्त मिन्सिक्ट मा निम्मी . Domain.

14

वरुणगोतमयोरकः ॥ १०॥

उदुत्तमं वरुणपाशम् (सा. ५८९) इत्यत्नैकं साम । हाउ (तिः)। आयुश्रक्षुज्योतिः । औहोत्रा । ईया उदुत्तमंवरुणपाशमासात् (आ. गा. १. ३. ४०) इति द्वितीयकुष्टादिकं वरुणगोतमयोरकेनामकम् । वरुणो देवता । ऋषिर्गीतमः ॥ १० ॥

अर्कपुष्पे द्वे ॥ ११ ॥

इन्द्रं नरो नेमधिता हवन्तं (सा. ३१८) इत्यत्न सामद्वयम् । इयाहोइ इत्यादि इन्द्रंनरो । ने (आ. गा. १ ३. ४१) इति कुष्टद्वितीयादि कम् । उवाहोइ इत्यादि इन्द्रनरो ने (आ. गा. १. ३. ४२) इति कुष्ट-द्वितीयादिकम् । एते द्वे अर्कपुष्पनामधेये ॥ ११ ॥

इति श्रीसायणाचार्यवरिचते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्षेयब्राह्मणभाष्ये षष्ठाध्याये प्रथमपर्वणि तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

1,4. AC. गौतमयोर् for गोतमयोर्.

^{4.} K. om. ீதுத்து ் Shifi Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

चतुर्थः खण्डः

अभेर्वेश्वानरस्य लोणि ॥ १ ॥

मूर्धान दिव (सा. ६७) इत्यत्र सामत्रयम् । हाउ (तिः) । आज्यदोहं (तिः) मूर्द्धानं दाइ (आ. गा. १. ४. ४३) इति द्वितीयतृतीया-दिकम् । हाउ (तिः) । हिं (हुम्?) । [स्थि]चिदोहम् (आ. गा. १. ४. ४४) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । हाउ (तिः) । च्योहं (तिः) मूर्धानन्दाइ (आ. गा. १. ४. ४५) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । एतानि त्रीणि वैश्वानरस्याग्नेः सामानि । एतद्देवतानिबन्धनं नाम ॥ १॥

अत्र पद्ऋष्यादिभेदेन विकल्पं दर्शयति —

आज्यदोहान्याचिदोहान्याच्यदोहानि वा । प्रजापतेर्वी विष्णोर्वा विश्वामित्रस्य वा ॥ २ ॥

सर्वाणि आज्यदोहानि आज्यदोहपद्युक्तानि । सर्वाणि प्राणभृन्न्याय-वत् पदाभावेऽपि सर्वाण्याज्यदोहानीत्युच्यन्ते । अथवा एकं बहु[भि]विंव-क्षितम् । आचिदोहानि आच्यदोहानि वा । एतत् पदनिबन्धनं नाम । अथवा एतानि प्रजापतेः संबन्धीनि । विष्णोर्वा अथवा विश्वामित्रस्य ॥ २ ॥

रुद्रस्य त्रय ऋषभाः ॥ ३ ॥

सुरूपकृत्नुभूतये (सा. १६०) इत्यत्नैकं साम । सुरूपकृत्नुभूतये (आ. गा. १. ४. ४६) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । पिवा सोममिन्द्र मन्दतु त्वा (सा. ३९८) इत्यत्नैकं साम । हाउ (तिः)।
आइही इत्यादि पित्रासोमाम् (आ. गा. १. ४. ४७) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । स्वादोरित्था विष्वतः (सा. ४०९) इत्यत्नैकं साम ।
ओम् (तिः) । स्वादोरेइत्थाएविष्ए्वतआ (आ. गा. १. ४. ४८) इति
द्वितीयतृतीयादिकम् । एतानि ऋक्त्रयाश्रितानि सामानि । तयो रुद्रस्य
ऋषभाः । एतत्संज्ञकानि ॥ ३ ॥

- 10: AC. adds एतत् पदनिबन्धनम् after °दोहानि वा.
- 12. A. °भृतां न्यायवत् for °भृन्न्यायवत्.
- 13. K. एकत्र for एकं.

CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

20

24

5

10

रैवतो वैराजः शाहरः इतीन्द्रस्य त्रयोऽतीषड्गः ॥ ४॥ पुरोजिती वो अन्धसः (सा. ५४५), उच्चा ते जात-मन्धसः (४६७) इति परस्परमिलितयोर्द्वयोरेकं साम । एपुरोजिती (आ. गा. १. ४. ४९) इति द्वितीयादिकम् । अपार्जि वक्का रथ्ये यथाजो (सा. ५४३), असाव्यंशुर्मदाय (सा. ४७३) इति [च] द्वयोः परस्परमिलितयोः एकं साम । एआसा । जी (जि) वक्कारथ्येयथा (आ. गा. १. ४. ५०) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । अभी नवन्ते अद्भुद्धः (सा. ५५०) इति तरतस मन्दी धावति (सा. ५००) इति एतयोः अन्योन्य-मिलितयोः द्वयोरेकं साम । एआभी नवन्तआ (आ. गा. १. ४. ५१) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । एतानि मिलित्वा ऋग्द्वयाश्रितानि तीणि सामानि । इन्द्रस्य त्वयोऽतीपङ्गा रैवतवैराजशाकर (रा?) इत्येवंरूपः (पाः?) एतन्नाम-ध्रेयानि सामानि । आदिमस्य रैवतो मध्यमस्य वैराजः तृतीयस्य शाकरः । समुदायापेक्षया अतीषङ्गशब्दस्य बहुत्वम् ॥ ४॥

तत्र देवता — [भेदेन] त्रयाणामपि लोकं (विकल्पं?) दर्शयितुं मतान्तरं प्रतिजानीते —

अथापरम् । रौद्रो वासवः पार्जन्यो वा वैश्वदेवो वा ॥ ५॥ अथापरम् इति । अथेत्यानन्तर्ये । उक्तार्थानन्तरं प्रक्षो हि — एकमेव मतम् । [उत] नामान्तरमस्ति १ इति । रौद्रो व।सवः पार्जन्यो वा वैश्वदेवो वेति [उत्तरम् ।] तृतीयस्य विकल्पो वैश्वदेव इति । न तु सर्वेषाम् ॥ ५॥

प्राजापत्याश्चत्वारः पदस्तोभाः ॥ ६ ॥

धर्ता दिवः पवते कृत्वयो रस (सा. ५५८) इत्यत्र पदस्तोभनाम-धेयानि सामान्युत्पन्नानि । हाहाहौवा ओवा इत्यादि । धर्तादिवःपवते (आ. गा. १. ४. ५२) इत्यादि [तृतीय] द्वितीयादिकम् । हाउ (त्रिः) ।

12. K. आद्यस्य for आदिमस्य; AC. add ऋषभ: after आदिमस्य and मध्यमस्य respectively.

15

10

20

^{14.} देवताके देव, C. देवताके गदेन for देवताभेदेन see CN.

^{17.} AC. हिमेकमेव for हि एकमेव see CN.

^{23.} C. मन्द्रहितीसमुहिन्द्रोति Wind Rull Geoband. In Public Domain.

होवाओवा इत्यादि धर्तादिवःपवा (आ. गा. १. ४. ५३) इति द्वितीयतृतीया-दिकम् । औहाँहोवा इत्यादि धर्तादिवःपवा (आ. गा. १. ४. ५४) इति कृष्टद्वितीयादिकम् । आऔहोवाहाइ इत्यादि धर्ता (आ. गा. १. ४. ५५) इति द्वितीयतृतीयादिकम् । एते चत्वारः प्राजापत्याः प्रजापतिदेवताकाः पदस्तोभाः । प्रतिपदं स्तोभसंयुक्ताः । एतत्संज्ञकानि सामानीत्यर्थः । पदस्तोभा भवतीन्द्रो वृत्वाय वज्रमुद्यच्छत् इत्यादि पदोक्त्ममप्रव्यत्तत् पदस्तोभस्य पदस्तोभत्वम् (तां. ब्रा. १३. ५. २१-२४) इति ब्राह्मणमनुसं-घेयम् ॥ ६ ॥

अत ऋष्यादिभेदेन विकल्पं दर्शयति —

10

गौतमा वा । वैश्वामित्रा वा । ऐन्द्रामा वा ॥ ७ ॥ अथवा एते गौतमाः गोतमेन दृष्टाः । अथवा वैश्वामित्राः विश्वामित्र-दृष्टाः । अथवा ऐन्द्रामाः इन्द्रामिदेवताकाः ॥ ७ ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्षेयब्राह्मणभाष्ये षष्ठाध्याये प्रथमपर्वणि चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

^{1.} A. द्वितीयकुष्टा°, C. मन्द्रद्वितीया° for द्वितीयतृतीया°.

^{4.} AC. om. °तृतीय °.

^{11.} K: om. विश्वामित्रदृष्टाः CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

पश्चमः खण्डः

दश संसपीण महासपीण सपसामानि वा ॥ १॥

चर्षणीधृतम् (सा. ३७४) इत्यादिपञ्चर्ध्व दश सामान्युत्पन्नानि । संसर्पणि संसर्पपद्युक्तानि । वा महासर्पनामधेयानि । अथवा सर्पसामानि । का (ता?) नि सामान्याह - चर्षणीधृतम् (सा. ३७४) इत्यत्र सामत्रयम्। अभाइमाहे इत्यादि चर्षणीधृतम् (आ. गा. २. ५. ५६) इति कृष्ट-द्वितीयादिकम् । अस्य सर्पसुवाः इति निधनम् । अभिप्रमंहिराइमाहे इत्यादि चर्षणीधृतम् (आ. गा. २. ५. ५७) इति द्वितीयतृतीयादिकम्। प्रसर्पसुवा इति निधनम् । हाउ (त्रिः) । चर्षणीधृतम् (आ. गा. २. ५. ५८) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । अस्य उत्सर्पसुवाः इति निधनम् । एवमस्या-स्त्रीणि सामानि । तवेदिन्द्रावमं वसु (सा. २७०) इत्यत्र सामद्वयम् । हाउ (तिः) सुवःसंसर्पन्तः । तवेदिन्द्रावमंत्रसु (आ. गा. २. ५. ५९) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । सुवः संसार्पसंसर्पा इत्यादि तवेदिन्द्रा (आ. गा. २. ५. ६०) इति कृष्टद्वितीयादिकम् । अत्र स्वशब्दो विद्यते । [एवं] द्वे सामनी । अभि प्रियाणि पवते चनोहितः (सा. ५५४) इत्यत्रैकं साम । खुपायप्रसः । पा । इया इत्यादि अभिप्रियाणिपवते (आ. गा. २. ५. ६१) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । अत्र स्रुपायेति शब्दो विद्यते । एवमेकं साम । त्वया वयं पवमानेन सोम (सा. ५९०) इत्यत्र सामद्वयम् । सृपायत्रस् । पा । ओहा । इया इत्यादि त्वयावयंपवमानेनसोमा (आ. गा. २. ५. ६२) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । सृपायप्रसृ । पा । ओहा इत्यादि त्वया-वयम् (आ. गा. २. ५. ६३) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । अत्रापि सपश्ब्दः । एते द्वे सामनी । स्वादोरितथा विषृवतः (सा. ४०९) इत्यत्र साम-द्वयम् । स्वादोरित्थाविषुनता ओहाउ (आ गा. २. ५. ६४) इति द्वितीय-कुष्टादिकम । स्वादोरित्थाविष्ववताओहाउ (आ. गा. २. ५. ६५) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । एते द्वे सामनी । एवं दश सामानि संसर्पनामधेयानि । संसर्पशब्दाभावेऽपि तद्यक्तसामसंनियोगात् प्राणभृन्न्यायवत् संसर्पसामोपपन्नम् ॥ १

^{4.} K. संसर्पसामानि for सर्पसामानि.

^{17.} AC. सृपायप्रसृपायेति for सृपायेति.

^{21.} K. om. अत्रापि ... ° ऋष्टादिकम् (L. 25.) CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

अत्र देवताभेदेन विकल्पं दर्शयितुं प्रतिजानीते — अथापरम् । अग्नेश्च । पृथिच्याश्च । वायोश्च । अन्तरिक्षस्य च । आदित्यस्य च । दिवश्च । अपां च । समुद्रस्य च । माण्डवे द्वे ॥ २ ॥

अथापरमिति । तेषु दशसु सामसु मध्ये आद्यान्यष्ट वह्नचादिदेवताकानि । सर्वत्र चकारो वाक्यभेदार्थः । अन्ये दे माण्डवे ॥ २ ॥

पुनरपि नामान्तरं प्रतिजानीते —

अथापरम् । बाभ्रवाणि चत्वारि । पावमानानि चत्वारि । दिशां संसर्पे द्वे ॥ ३ ॥

आद्यानि चत्वारि बाभ्रत्राणि । बभ्रुनीम ऋषिः तेन दृष्टानि । मध्यमानि चत्वारि पावभानानि पवमानसंबन्धीनि । तेषु त्वया वयं पव-मानेन सोमेति पवमानः श्रूयते खल्ल । अन्तये द्वे दिशां संसर्पे एतन्नाम-धेये । पूर्ववदत्र नामोपपन्नमित्यर्थः ॥ ३ ॥

> इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्त्येब्राह्मणभाष्ये वष्ठाध्याये प्रथमपर्वणि पञ्चमः खण्डः ॥ ५॥

15

^{2.} A. The folio beginning with अथापरम् ... and ending with इत्यत्रैकं साम (p. 225. L. 16.) missing and the next folio begins with हाउ (त्रि:) वयो°.

^{5.} C. आद्यानामण्टानामग्ना(ग्न्या?)दिदेवतानां for अद्यान्यष्ट...देवताकानि.

^{12.} K. स्तूयते for श्रूयते.

षष्ठः खण्डः

त्रिषंधि च ॥ १॥

त्विमन्द्र प्रतृतिंषु (सा. ३११) इत्यतैकं साम । औहोइत्विश्मन्द्र-प्रतृतिंषु ए (आ. गा. २.६.६६) इति द्वितीयतृतीयादिकं तिषंधि संधित्रयोपेतम् । प्रथमपादे एत्यन्त एकः संधिः । द्वितीयपादान्तः [द्वितीयः ।] परम उत्तमर्धर्चा [न्त्योऽ] ऽन्यः । एवमेते त्रयः संधयः । त्रिषंधीति संहितायां पूर्वपदात् (पा. ८.३.१०६) इति षत्वम् ॥ १ ॥

5

यज्ञसारथि च ॥ २ ॥

वण्महाँ असि सूर्य (सा. २७६) इत्यत्नैकं साम । एबाण्मा । हाँ असिस्वरिया (आ. गा. २.६.६७) इति कुष्टद्वितीयादिकं यज्ञसारिय यज्ञस्य प्रणयनेन सारिथभूतम् एतन्नामधेयम् ॥ २ ॥

. 10

वृषा च ॥ ३॥

इमं वृषणं कृणुतैकिमिन्माम् (सा. ५९१) इत्यस्मिन् पादे एकं साम । इमाओवा (आ. गा. २.६.६८) इत्यादि तृतीयादिकं वृषा वृषशब्दयुक्तमेतत्स्ं साम । वृषाओवा इति साम्नि विद्यते ॥ ३॥

15

एकवृषं च॥ ४॥

य एक इद्विदयते (सा. ३८९) इत्यत्नैकं साम । हाहुम् इत्यादि यकएइद्विदयते (आ. गा. २.६.६९) इति कुष्टादिकम् एकवृषम् एकवृष- शब्दोपेतम् । एकोवृषाविराजतीति हि साम्नि विद्यते ॥ ४ ॥

^{4.} C. ° ऋष्ट ° for तृतीय °.

^{5.} K. प्रथमपादो द्वितीयश्च एकसंधिः तृतीयमपरः उत्तमार्धार्चान्त्यमपरम् for प्रथमपादे ... °र्चन्त्योऽन्यः.

^{13.} C. इदं वृषणं त्वारतेकिमन्माम् for इमं वूषणं कृणुतैकिमन्माम्

^{!4.} C. एकसमं for एकं साम.

^{18.} C. द्वितीयादिकं for कुष्टादिकं; K. ins. °द्वितीय after कुष्ट°. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. के Public Domain.

10

20

21

विद्रथं च ॥ ५ ॥

यो न इदमिदं पुरा (सा. ४००) इत्यत्रैकं साम। होवाहाइ । योनः (आ. गा. २. ६. ७०) इति कुष्टद्वितीयादिकं विद्रथम् एतन्नामधेयम् ॥ ५ ॥

अभ्रातृव्यं च ॥ ६ ॥

अभ्रातृच्यो अना त्वम् (सा. ३९९) इत्यत्नैकं साम । हाउ (त्रिः) हुवे विराजंस्वराज्यम् इत्यादि अभ्रातृच्योअनात्वम् (आ. गा. २.६.७१) इति द्वितीयकुष्टादिकम् अभ्रातृच्यम् अभ्रातृच्यशब्दयुक्तमेतन्नाम धेयं साम ॥ ६ ॥

रैवते द्वे । रेवत्यो वा ॥ ७ ॥

रेवतीर्नः सधमाद (सा. १५३) इत्यत्र सामद्वयम् । हाउरेवा। तीर्णाः (आ. गा. २.६. ७२) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । रा। वनाइः। नाः। इह । औहीहो (आ. गा. २.६. ७३) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । एते द्वे रैवते रेवतीशब्दयुक्तं । अथवा रेवत्यः रूढिनामैतत् । अत एव बहुत्वम् ॥ ७॥

शाकरवर्णं च ॥ ८ ॥

15 उचा ते जातमन्धमः (सा. ४६७) इत्यत्रैकं साम । एउचा (आ. गा. २.६.७४) इति क्रुष्टद्वितीयादिकं शाकरवर्णम् ॥ ८ ॥

नित्यवत्साश्च ॥ ९ ॥

अया रुचा हिरण्या (सा. ४६३) इत्यत्नैकं साम । एआया (आ. गा. २. ६. ७५) इति कुष्टद्वितीयादिकं नित्यवत्साः ॥ ९ ॥

वसिष्ठस्य च रथंतरम् ॥ १० ॥

अभि त्वा शूर नोनुमः (सा. २३३) इत्यत्रैकं साम ।

- 7. C. मन्द्रद्वितीय for द्वितीयकृष्ट ; C. om. अभ्रात्व्यम्.
- 13. C. adds न after बहुत्वम् ; C. adds विचारमाह and K. रवि-चारम् after बहुत्वम्.
 - 15. C. om. उच्चा ... जाक्वरवर्णम.

² CC-0(Shri Mipina Kumar Cot. Deoband. In Public Domain.

10

15

19

षष्ठाध्याये प्रथमपर्व (६)

आभित्वाशूरनोनुमोवा (अर. गा. २.६.७६) इति द्वितीयकुष्टादिकं वसि-ष्टस्य रथन्तरम् ॥ १०॥

जमदमेश्र सप्तहम् ॥ ११ ॥

त्वामिद्धि हवामहे (सा. ८०९) इत्यतैकं साम । अयंवायाउ(तिः)। त्वामिद्धाइ (आ. गा. २.६.७७) इति तृतीयादिकं जमदग्नेश्व सप्तहम । एतन्नामधेयं साम ॥ ११ ॥

पञ्च पविमन्ति महासामानि । शर्वस्य प्रथमोत्तमे । रुद्रस्य वीणि ॥ १२ ॥

आक्रन्दयं कुरुघोषम् (आ. गा. २.७. ७८ -७९) इत्यत्नैकं साम। आक्रन्दयोवा (आ. गा. २.७. ८०) इति द्वितीयकुष्टादिकम्। प्रयचक्रमरान्णे (आ. गा. २.७. ७९) इत्यत्न सामत्रयम्। हाउ (तिः) अस् इत्यादि प्रयचक्राम् (आ. गा. २.७. ८१) इति द्वितीयकुष्टादिकम्। अभ्याभूः (तिः) प्रायत्। चक्रम् (आ. गा. २.७. ८२) इति द्वितीयकुष्टादिकम्। हाउ (तिः)। क्षुरोहरोहरोहरः इत्यादि प्रयचक्रमरान्णे (आ. गा. २.७. ८३) इति द्वितीयकुष्टादिकम्। आभि त्वा शूर् नोनुमः (सा. ६८०) इत्यत्नैकं साम। हाउ (तिः) वयोगृहदृतंहिवभद्राम् इत्यादि अभित्वाशूरनोनुमोहस् (आ. गा. २.७. ८४) इति द्वितीयकुष्टादिकम्। एतानि ऋक्त्रयाश्रितानि पश्च महासामानि पविमन्ति। पविशब्द आयुर्वाची। शल्यचक्षुक्षुरशब्दाः साम्नि विद्यन्ते। ते त्वायुधवाचिनः। तस्मात्

^{1.} C. मन्द्रचतुर्था ° for द्वितीयक्रुष्टा °.

^{9.} आऋन्दयं and प्रयच्चऋम् are not found in the Samhita. The numbers given in the brackets include that of the पदपाठ as well.

^{10.} C. मन्द्रद्वितीया° for द्वितीयकुष्टा°.

^{16.} A. om. from अथापरम् (p. 222. L. 2.) up to इत्यत्रैकं साम.

^{18.} C. मन्त्र for ऋक्; C. om. पविशब्द आयुर्वाचां.

^{19.} K. °चऋ° for °चक्षु °; K. ते त्वयायुधवाचि दर्शयति नः for ते CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

15

20

23

पविमन्ति महासामानि । शर्वस्य त्रथमोत्तमे आद्यान्तिमे शर्वस्य सामनी । रुद्रस्य त्रीणि । मध्यमानि त्रीणि रुद्रस्य सामानि ॥ १२ ॥

अत्र विकल्पं दर्शयितुं प्रतिजानीते —

अथापरम् । अमेर्हरसी द्वे । क्षुरस्य हरसी द्वे । मृत्योर्हरः पञ्चमम् । सामनी वा त्रिकाचे लोकानाम् । शान्ति-रुत्तरम् ॥ १३ ॥

अथापरमिति । आद्ये द्वे अग्नेहिरसी । मध्यमे क्षुरस्य हरसी द्वे । मृत्योर्हरः पश्चमं वा । अथवा त्रिकाद्ये सामनी लोकानां सामनी । शान्तिरुत्तरम् ॥ १३ ॥

पञ्चनिधनं वामदेव्यम् ॥ १४ ॥

कया नश्चित्र आ भुवत् (सा. ६८२) इत्यत्तैकं साम । होवाहा । आइ । हिया इत्यादि कयानश्चाइ (आ. गा. २. ७. ८५) इति कुष्टद्वितीयादिकं पश्चिनिधनं वामदेव्यम् । (१) इहप्रजामिहरियरराणोहस्, (२) रायस्पोपायसुकृतायभूयसेहस्, (३) अगन्वामिदंबृहद्धस्,

(४) इदंवामिपदंवृहद्भस्, (५) चराचरायवृहतइदंवामिपदंवृहद्भस् – इत्येतैः पञ्चमिर्निधनैरुपेतम् ॥ १४ ॥

इन्द्रस्य महावैराजम् । वसिष्ठस्य वा ॥ १५ ॥

पिया सोमिमिन्द्र मन्द्तु त्वा (सा. ९२७) इत्यत्नैकं साम । होइयाहोइयाहोइया पिब (आ. गा. २. ७. ८६) इत्यादि द्वितीयतृतीया-दिकम् इन्द्रस्य महावैराजम् । विसिष्ठस्य ऋषेर्महावैराजं वा ॥ १५ ॥

अमेश्र प्रियम् ॥ १६ ॥

अग्न आ याहि वीतये (सा. ६६०) इत्यत्रैकं साम । हाउ (त्रिः)। प्रियहोइ इत्यादि अग्न आयाहिवाइतायाइ (आ. गा. २. ७. ८७) इत्यादि

^{2.} K. om. रुद्रस्य त्रीणि.

^{3.} AC. दर्शयति for दर्शयितुं.

^{6.} MS. उत्तमम् for उत्तरम.

^{1 %} C-0. Shri जाजी परचला के टिंग् Deक्रिकी स जाती स्वार्ध Domain.

10

द्वितीयादिकम् अग्नः प्रियनामधेयम् । त्रियहोइ इति प्रियशब्दो विद्यते । तद्युक्तं साम ॥ १६ ॥

सर्पसाम कल्माषं वा ॥ १७ ॥

कया निश्चत आ भुवत् (सा. १६९) इत्यत्तैकं साम । वीहासवाइ इत्यादि कयानश्चाइ (आ. गा. २. ७. ८८) इति द्वितीयकुष्टादिकं सर्पसाम । उदरसर्पिंणस्ते भ्योनमाः इति निधने सर्पशब्दस्य विद्यमानत्वात् । कल्माषनामधेयम् ॥ १७॥

स्वर्ग्यं सेतुसाम । पुरुषगतिर्वा । विशोकं वा ॥ १८ ॥

अहमस्मि प्रथमजा ऋतस्य (सा. ५९४) इत्यत्रैकं साम । हाउ (त्रि: 1) । सेतुंस्तर इत्यादि अहमस्मिप्रथमजा (आ. गा. २. ७. ८९) इति द्वितीयक्ष्रष्टादिकं स्वर्ग्यं स्वर्गाय गीतं सेतुषाम सेतुशब्दयुक्तमेतत् साम। अथवा [पुरुपगतिः] पुरुपगतिनामकम् । एषागतिशब्दयुक्त [म् एतत्] विद्यते । तदुपेतम् । यद्वा विशोकं शोकरहितम् एतत्संज्ञं साम । एतदमृतम् इति स्वर्गवाचकपदस्य विद्यमानत्वात् ॥ १८॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्थेब्राह्मणभाष्ये षष्ठाध्याये प्रथमपर्वणि षष्ठः खण्डः ॥ ६ ॥ ॥ आरण्यकप्रथमपर्वभाष्यं समाप्तम् ॥

17

^{1.} AC. मन्द्रद्वितीया° for द्वितीया°.

^{5.} AC. °तृतीया for ° ऋष्टा °.

A. बामदेव्यम् for ° नामधेयम्. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain. AC. मन्द्रद्वितीया ° for द्वितीयकुष्टा °.

द्वितीयपर्व

त्रथमः खण्डः

वसिष्ठस्य प्राणापानौ द्वौ ॥ १ ॥

इन्द्रं नरो नेमधिता हवन्ते (सा. ३१८) इत्यत्र सामद्रयम् । हाउ (त्रिः निश्वसेत्) आयुः इत्यदि इन्द्रनरोनेभधिताहवन्ताइ (आ. गा. २.१.९०) इति द्वितीयादिकम् । हाउ (त्रिः उच्छुसेत्) इत्यदि इन्द्रंनरो (आ. गा. २.१.९१) इति द्वितीयादिकम् । एते द्वे वसिष्ठस्य प्राणापान-रूपे सामनी ॥ १॥

इन्द्रस्येन्यौ द्वौ ॥ २ ॥

10

5

हाउ (तिः)। एन्यौ इत्यादि इन्द्रन्नरो (आ. गा. २.१.९२) इति द्वितीयादिकम् । हाउ (तिः)। आहोएन्यौ इत्यादि इन्द्रन्नरो (आ. गा. २.१.९२) इति [द्वितीयकुष्टादिकम् ।] एते द्वे इन्द्रस्थेन्यौ एन्यपद-युक्ते सामनी ॥ २॥

प्रजापतेर्वतपक्षौ द्वावहोरात्रयोर्वा ॥ ३ ॥

15

इन्द्रं नरो (सा. ३१८) इत्यत्र सामद्रयम् । हाउ (तिः) । हिहि-हिहि इत्यादि इन्द्रन्नरो (आ. गा. २.१.९४) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । हाउः (तिः) । इहा हिहिहिं इत्यादि इन्द्रन्नरो (आ. गा. २.१.९५) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । एते द्वे प्रजापतेर्वतपक्षो । अथवा अहोगावयोर्वत-पक्षो ॥ ३ ॥

20

22

इन्द्राण्या उल्बजरायुणी द्वे ॥ ४ ॥

इन्द्रं नरो (सा. ३१८) इत्यत्न सामद्वयम् । हावीद्राम् (आ. गा. २.१.९६) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । उवा । ओवा इत्यादि इन्द्रां नरो

^{11.} AC. om. इति द्वितीयादिकम.

^{15.} K. om. इन्द्रं नरो ... °द्रयम.

^{17.} AC, om. इत्यादि.

^{18.} AC. om. इति द्वितीयकृष्टादिकम्. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

11

षष्ठाऽध्याये द्वितीयपर्व (१)

(आ. गा. २.१.९७) इति कुष्टद्वितीयादिकम् (कुष्टादिकम्?)। एते द्वे इन्द्राण्या उल्बजरायुणी । आद्यस्य उल्बसंज्ञा द्वितीयस्य जरायुर्नाम ॥ ४ ॥

बृहस्पतेर्बलभिदी द्वे। इन्द्रस्य वोद्भिद्वैनयोः पूर्वम्॥ ५॥

उप त्वा जामयो गिर (सा. ३२०) इत्यत्र सामद्वयम् । होवाइ (द्विः) । होवाहाइ । उपत्वाजामायोगिरः (आ. गा. २.१.९८) इति द्वितीयादिकम् । ओवा (द्विः) । ओवाहाइ । उपत्वाजामायोगिरः (आ. गा. २.१.९९) इति द्वितीयतृतीयादिकम् । एते द्वे यहस्पतेर्वलिभदी एतन्नामधेये । अथवा इन्द्रस्य बलिभदी । यद्वा एतयोः पूर्वभादिमं साम उद्धिन्नामक्षये । ५ ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्थेयब्राक्षणभाष्ये षष्ठाध्याये द्वितीयपर्वणि प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

^{1.} AC. द्वितीयकुष्टा ° for कुष्टद्वितीया °

^{6.} K. ins. °त्तीय ° after द्वितीय °.

^{7.} AC. े कुटि ि पेर्फ भिम्हितीया बि Col. Deoband. In Public Domain.

द्वितीयः खण्डः

भर्गयशसी द्वे ॥ १ ॥

बृहदिन्द्राय गायत (सा. २५८) इत्यत्नेकं साम । हाउधामयत् इत्यादि बृहदिन्द्रायगायाता (आ. गा. २. २. १००) इति द्वि नीयकुष्टादिकम् । तवेदिन्द्रावमं वसु (सा. २७०) इत्यत्नेकं साम । हाउ (तिः) यशोहाउ इत्यादि तवेदिन्द्रा (आ. गा. २. २. १०१) इति द्वितीयादिकम् । एते ऋग्द्रयाश्रिते सामनी भगयवासी । पृवस्य भग इति नाम । ए भगो इति हि तस्य निधनम् । द्वितीयस्य यश इति नाम । यशो हाउ इति यशःशब्दस्य विद्यमानत्वात् ॥ १॥

यामे द्वे ॥ २ ॥

कायमानो वना त्वम् (सा. ५३) इत्यत्न सामद्रयम् । कायमानो-वनातुवाम् (आ. गा. २. २. १०२) इति द्वितीयादिकम् । औहोवा (द्विः) इत्यादि कायमानोवनात्वम् (आ. गा. २. २. १०३) इति कुष्टद्वितीया-(द्वितीयकुष्टा?)दिकम् । एते द्वे यामे ॥ २ ॥

धर्मतन् द्वे ॥ ३॥

प्रसोम देववीनये (सा. ५१४) इत्यत्न सामद्वयम् । हाउ (तिः) । प्रसोमदेववाइतायाइ (आ. गा. २.२.१०४) इति द्वितीयादिकम् । औहोवा इत्यादि प्रसोमदे (आ. गा. २.२.१०५) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । एते दे घर्मतन्शब्दयुक्ते सामनी । घर्मः प्रवृक्तःस्तन्वासमानृधेवृधेसुवाः इति नशेमहेसुवाः इति हि द्वयोर्निधनम् ॥ ३ ॥

- 4. AC. मन्द्रद्वितीया for द्वितीयकृष्टा °.
- 6. AC. मन्द्रा° for दितीया°.
- 7. K. नामधेयम् for नाम.
- 11. AC. om. कायमानो ... °द्वयम्.
- 17. AC. मन्द्रद्वितीया ° for ° द्वितीया °.

18.CC-A Chri Vipin Kumar Çol Deoband. In Public Domain.

10

5

15

प्रजापतेस्त्रीणि चक्षंूषि ॥ ४ ॥

अयं पूपा रियर्भगः (सा. ५३६) इत्यत्र सामत्रयमुत्पन्नम् । अयं-पूषाओवा (आ. गा. २. २. १०६) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । अयम् । पूषा औहोत्रा (आ. गा. २. २. १०७) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । ए अयम्पूषारियर्भगः (आ. गा. २. २. १०८) इति द्वितीयादिकम् । एतानि तीणि प्रजापतेश्वश्चंषि । चश्चःशब्दयुक्तान्येतन्नामध्यानि । ओवा चाशुः इति द्वयोर्निधनान्ते [विद्यते] । तृतीयस्य चश्चःशब्दाभावेऽपि छित्रन्यायवत् वीण्यपि चश्चःशब्दयुक्तानीति अभिधीयन्ते ॥ ४ ॥

त्रीणि वार्षाहराणि ॥ ५ ॥

त्वमेतद्धारयः (सा. ५९५) इत्यत्न सामत्रयम् । हाउत्वमेतात् (आ. गा. २. २. १०९) इति द्वितीयादिकम् । त्वमेतद्भोहाइ (आ. गा. २. २. ११०) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । आइत्वमेतात् (आ. गा. २. २. १११) इति द्वितीयादिकम् । एतानि तीणि वार्षाहराणि एतन्नामधेयानि ॥ ५॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्षेयब्राह्मणभाष्ये षष्ठाध्याये द्वितीयपर्वणि द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

7. AC. om. इति; AC. तयो: for द्वयो:.

10

5

^{11.} C. मन्द्रा° for द्वितीया°.

^{12.} C. मन्द्रचतुर्था ° for द्वितीयकुष्टा °.

CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain. 13. A. मन्द्रा for द्वितीया; C. om. द्वितीयादिकम्

तृतीयः खण्डः

द्योते द्वे । द्वैगते वा ॥ १॥

यच्छक्रासि परावित (सा. २६४) इत्यत्र सामद्वयम् । हाउ-यच्छक्रासी (आ. गा. ३. ३. ११२) इति द्वितीयादिकम् । ईय । ईया इत्यादि [इया] हाउ । याच्छा (आ. गा. ३. ३. ११३) इति तृतीय-चतुर्थादिकम् । एते द्वे द्वीते अथवा द्वेगते । द्विगन्नामको भागिव ऋषिः । तत्संबन्धिनी । द्विगद्वा एतेन भागितः (तां. ब्रा. १४. ९. ३२) इति ह्यत्र ब्राह्मणम् । तस्मादेते द्वेगते ॥ १ ॥

तास्पन्द्रे द्वे । तास्विन्द्रे वा ॥ २ ॥

10

5

अभी नवन्ते अदुहः (सा. ५५०) इत्यत्र सामद्रयम् । आभीनव-तआदुहआउवा (आ. गा. ३. ३. ११४) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । आभी-नवतआउवा (आ. गा. ३. ३. ११५) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । एते द्वे तास्पन्द्रे एतन्नामधेये । अथवा तास्विन्द्रे ॥ २ ॥

तौरश्रवसे द्वे ॥ ३ ॥

15

यदिन्द्र शासो अवतम् (सा. २९८) इत्यत्न सामद्वयम् । यदिन्द्र-शासोअवाताम् (आ. गा. ३. ३. ११६) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । यादिन्द्र-शासोअवाताम् (आ. गा. ३. ३. ११७) इति तृतीयमन्द्रादिकम् । एते द्वे तौरश्रवसे । तुरश्रवा नाम ऋषिः । तेन दृष्टे । तथा च ब्राह्मणम् — तौरश्रवसे कार्ये । तुरश्रवसश्च व पारावतानां च सोमौ संसुतावास्ताम् । तत एते तुरश्रवाः सामनी अपञ्चत् (तां. ब्रा. ९. ४. ९-१०) इति ॥ ३ ॥

^{4.} AC. मन्द्रा° for द्वितीया°.

^{5.} AC. चतुर्थमन्द्रा° for त्तीयचतुर्था.

^{6.} C. द्विकन्नामको for द्विगन्नामको.

^{7.} C. एतो for एतेन.

^{8.} C. चैते for द्वैगते.

^{12.} K. om. द्वितीयकुष्टादिकम्.

^{17.} AC. °द्वितीया ° for °मन्द्रां °.

^{19.} Cc-राज्यान जांगानासमार्धिक टर्जा छउन्दर्वाता । निम्पारी Domain.

धेनुपयसी द्वे ॥ ४ ॥

स्वादिष्ठया मदिष्ठया (सा. ४६८) इत्यत्नैकं साम । हाउ (तिः) ओहाउ (ओहा?) इत्यादि स्वादिष्ठया (आ. गा. ३.३.११८) इति द्वितीयनृतीयादिकम् । अग्ने युङ्क्ष्या हि ये तव (सा. २५) इत्यत्र सामैकम् । इयो । इया इत्यादि अग्नेयुङ्क्ष्याहीयेत्या (आ. गा. ३.३.११९) इति द्वितीयनृतीयादिकम् । एते द्वे घेनुपयसी क्रमेण घेनुपयःशब्दयुक्ते एतन्नामधेये । ए घेनु इति हि पूर्वस्य निधनम् । एपयाः इति उत्तरस्य निधनम् ॥ ४॥

स्वज्योंतिषी द्वे ॥ ५ ॥

अरूरुचदुगसः पृश्चिरग्रिय (सा. ५९६) इत्यत्न सामद्वयम् । हाउ (तिः) स्वर्धिश्चम् इत्यादि अरूरुचत् (आ. गा. ३. ३. १२०) इति द्वितीय कुष्टादिकम् । हाउ (त्रिः) ज्योतिर्विश्चम् इत्यादि अरूरुचत् (आ. गा. ३. ३. १२१) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । एते स्वज्योतिषी, - स्वःशब्दयुक्तं पूर्वं साम; ज्योतिःशब्दयुक्तमुत्तरम् ॥ ५ ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकाशे आर्षेयब्राह्मणभाष्ये । 5
षष्ठाध्याये द्वितीयपर्वणि तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥ 16

^{4.} AC. °क्रुष्टा° for °तृतीया°.

^{11,13.} A.C. ஹ். கோர்பா Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

चतुर्थः खण्डः

यण्वापत्ये द्वे ॥ १ ॥

5

10

15

20

इद्रमिद्राथिनो बृहत् (सा. १९८) इति तृचे सामैकम् । इन्द्र-मिद्राथिनोबृहत् (आ. गा. ३.४.१२२) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । उचा ते जातमन्धसः (सा. ४६७) इति तृचे सामैकम् । हाउ (त्रिः) उच्चातं जा-तमान्धसा (आ. गा. ३.४.१२३) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । एते द्वे यण्वा-पत्ये । आद्यस्य यण्वमिति नाम । उत्तरस्य अपत्यमिति ॥ १॥

आयुर्नवस्तोभे द्वे ॥ २ ॥

विश्वतो दात्रन् (सा. ४३७) इत्यत्र सामद्रयम् । हाउ (त्रिः) विश्वतोदात्रन् (आ. गा. ३. ४. १२४) इति द्वितायकुष्टादिकम् । विश्वतोदान् विश्वतोनआ (आ. गा. ३. ४. १२५) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । एते दे आयुर्नवस्तोभे । आयुर्नवस्तोभ इत्युक्ते पूर्वस्य आयुः उत्तरस्य ओवा इत्यादयो नवस्तोभाः । एतन्नामधेये सामनी । २ ॥

रायोवाजीयबाईद्रिरे द्वे ॥ ३ ॥

स्वादोरित्था विष्वतः (सा. ४०९) इत्यत्रैकं साम। एस्वादोः (आ. गा. ३.४.१२६) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । इन्द्रो मदाय वावृधे (सा. ४११) इत्यत्रैकं साम । इन्द्रोमदा (आ. गा. ३.४.१२७) इति द्वितीयादिकम् । एते द्वे रायोवाजीयबाई द्विरे । पूर्व रायोवाजीयम् । रायोवाजो नाम यतिः तत्संबन्धि । द्वितीयं बाई द्विरम् । बृहद्विरिर्नामापि यतिः । तत्संबन्धि । एतदास्यायिका तु ब्राह्मणे — दुःखेन इन्द्रो

^{3.} AC. om. इति तृचे सामैकम्.

^{6.} K. om. ° 病吃 c°.

^{11.} AC. द्वितीयकुष्टा for कृष्टद्वितीया°.

^{12.} C. om. आयुर्नवस्तोभे; K. om. अयुर्नवस्तोभ°. KC. om. उत्तरस्य.

^{16.} A. कुष्टादिकम्, C. द्वितीयादिकम् for कुष्टद्वितीयादिकम्.

^{17.} A missing after इति upto °मदा.

^{18.} C. adds ऋष्ट ° before द्वितीया °.

^{19.} AC. बाईद्गिरनामापि for बहद्गिरिर्नामापि; AC. add ऋषि: after अपि.

^{20.} K. om. ब्राह्मणे.

10

15

20

यतीन् सालावृदेभ्यः प्रायच्छत्तेषां त्रय उद्शिष्यन्त रायोवाजो व। द्विरः (१ वृहद्गिरिः) पृथुरिवम्तेऽत्रुवन् को नाम इमान् पुत्राम् भरिष्यति (तां. त्रा. १३. ४. १७) इत्यादिना प्रश्चेन अभिहिला ॥ ३॥

संकृतिपार्श्वरइमे द्वे ॥ ४ ॥

स्वादोरिन्था विष्नुतः (सा. ४०९) इत्यत्र सामद्रयम्। एस्वादोः। इत्थाविष्नुवतो (आ. गा. ३.४.१२८) इति कुष्टद्वितीयादिकम्। एस्वादोः। ओवा। इत्थाविष्नुवताः। अथा (आ. गा. ३.४.१२९) इति कुष्टद्वितीया-दिकम्। एते द्वे संकृतिपार्थुरक्ते। आद्यं संकृतिनाम संस्कारकत्वात्। तथा च ब्राह्मणम् — संकृति भवति इत्यादि। संकृतिना समस्कृर्वन् (तां. ब्रा.१५.३.२८-२९) इति द्वितीयं पार्थुरक्ष्मम्। पृथुरक्ष्मिनीम यतिः तत्संबन्धि। अस्य ब्राह्मणम् पूर्वस्यां [आख्यायिकायां वाईद्विरेण] सहोक्तम्। ४॥

रयेनवृषके द्वे ॥ ५ ॥

उभे यदिन्द्र रोदर्सा (सा. ३७९) इत्यत्र सामैकम् । ऊभाइ । यदिन्द्ररोदसाइ (आ. गा. ३.४.१३०) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । स्वादो-रित्था विष्वृतः (सा. ४०९) इत्यत्र सामैकम् । एस्वादोः । (द्विः) (आ. गा. ३.४.१३१) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । एते द्वे इयेनवृषके । प्वं इयेननामधेयम् । अत्र ब्राह्मणम् — इयेनो भवति । इयेनो ह वे प्वंप्रेतानि वयांस्यामोति (तां. ब्रा. १३.१०.१२-१३) इत्यादि । इयेनो वा एतदहः संपरायितुमर्हति । स हि वयसामाध्यि (शि १) ष्टः (तां ब्रा. १३.१०.१४) इत्यनुसंधेयम् । उत्तरस्य वृषकमिति नाम । वृषन्शब्दोपेतं च साम ॥ ५ ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचित् माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आषेये ब्राह्मणभाष्ये

पष्ठाध्याये द्वितीयपर्वणि चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

- 3. AC. सहितम् for अभिहिता.
- 8. AC. संकृतिनाम for संकृतिना,
- 9. C. सकुर्वणि K. समस्कुर्वन्ति for A. समस्कुर्वन्.
- 10. AC. om. पृथुरिम:.
- 11. A. अत्र for अस्य; C. पुर्वसना for पुनस्या see CN.
- 16. AC. om. पुर्व.
- 19. C. बहि for स हि.
- 20. AC. वृषक ' for वृषन्'.

CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

पञ्चमः खण्डः

भद्रश्रेयसी द्वे ॥ १ ॥

इमा नु कं भुवना सीपध (सा. ४५२) इत्यत्र सामद्वयम् । होइया । (त्रिः) । इत्यादि इमानुकम् (आ. गा. ३. ५. १३२) इति कृष्ट-द्वितीयादिकम । होइया (त्रिः) इत्यादि इमानुकम् (आ. गा. ३. ५. १३३) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । एते द्वे भद्रश्रेयः पदयुक्ते एतन्नामधेये सामनी । पूर्वस्य भद्रमिति निधनम् । द्वितीयस्य श्रेया इति ॥ १॥

तन्त्वोतुनी द्वे ॥ २ ॥

5

10

अचिक्रदर् वृपा हरिः (सा. ४९७) इत्यत्न सामद्वयम् । हाउ-तन्तुः इत्यादि अचिक्रदद् (आ. गा. ३. ५. १३४) इति द्वितीयादिकम् । हावोतुः इत्यादि अचिक्रदद्वृपाहराइः (आ. गा. ३. ५. १३५) इति द्वितीयादिकम् । एते द्वे तन्त्योतुनी । तन्तुशब्दौतुशब्दयुके एतन्नामधेये सामनी ॥ २ ॥

सहोमहसी द्वे ॥ ३ ॥

पिबा सोमिमन्द्र मन्दतु त्या (सा. ३९८) इत्यत्र सामद्वयम् । हाउ (तिः) । पियासोमाम (आ. गा. ३. ५. १३६) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । हाउ (त्रिः) । पियासोमिमन्द्रमन्दतुत्वा (आ. गा. ३. ५. १३७) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । एते द्वे सहोमहसी सहोमहःशब्दयुक्ते एतत्संज्ञे । पूर्वस्य सहाः इति निधनम् । द्वितीयस्य महाः इति ॥ ३॥

^{4,6.} AC. द्वितीयकुष्टा° for कुष्टद्वितीया°.

^{10,12.} AC. मन्द्रद्वितीया ° for द्वितीया °.

^{18.} AC. कुष्टद्वितीया° for द्वितीयकुष्टा°; A. The text and commentary are lost from महसी upto प्रथमं पञ्चा° (p. 241. L.13.)

^{19.} K. द्वितीयम् for द्वितीयस्य.

वार्कजम्भे द्वे ॥ ४ ॥

प्रव इन्द्राय बृहते (सा. २५७) इत्यत्न सामद्वयम् । हाउप्रव-इन्द्रायबृहानाइ (आ. गा. ३. ५. १३८) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । हाउ (त्रिः) । विश्वेषाम् इत्यादि प्रवइन्द्राय (आ. गा. ३. ५. १३९) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । एते द्वे वार्कजम्मे एतन्नामधेये ॥ ४॥

5

ईष्विश्वज्योतिषा द्वे ॥ ५॥ 💮 🎁 💮

असावि दंवं गोऋजीकम् (सा. ३१३) इत्यत्न सामद्वयम् । हाह । हा । ओवा इत्यादि आसा (आ. गा. ३. ५. १४०) इति तृतीयद्वितीयादिकम् । ईयो इत्यादि [असाविदाइ] (आ. गा. ३. ५. १४१) इति कृष्टद्वितीयादिकम् । एते द्वे ईप्विश्वज्योतिपी । ईप्पद्विश्वज्योतिप्पद्युक्ते सामनी । पूर्वस्य ईपिति निधनम् । उत्तरस्य विश्वज्योतिरिति ॥ ५ ॥

10

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधर्वाये सामवेदार्थप्रकारो आषेयज्ञाह्मणभाष्ये पष्ठाध्याये द्वितीयपर्वणि पञ्चमः खण्डः ॥ ५॥

11 中川市 地區市区

13

3,5. C. मन्द्रचतृथां ° for द्वितीयकुष्टा °.

6. C. ईषि, MS. इप् for ईप्.

8 C. मन्द्र CC-0. ड्रांतीय °

AND THE DESIGNATION OF THE PERSON OF THE PER

षष्ठ: खण्ड:

द्रविणविष्पर्धसी द्वे ॥ १ ॥

महि तीणाम् (सा. १९२) इत्यत्र सामद्भयम् । हाउमि इत्यादि महितीणामवारस्तू (आ. गा. ३.६.१४२) इति द्वितीयादिकम् । हाउ-दिवि इत्यादि महितीणाम् (आ. गा. ३.६.१४३) इति द्वितीयादि रूम् । एते द्वे द्रविणविष्पर्धसी द्रविणविष्पर्धसनामके ॥ १॥

याममधुच्छन्दसे द्वे ॥ २ ॥

5

10

15

ना के सुपर्णम् (सा. ३२०) इत्यत्न सामैकम् । औहोइ इत्यादि ना केसुपार्णम् (आ. गा. ३.६.१४४) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । सुरूप-कृत्नुमृतये (सा. १६०) इत्यत्नैकं साम । सुरूपकृत्नुमृतये (आ. गा. ३.६. १४५) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । एते द्वे ऋग्द्वयाश्रिते सामनी याममाधुन्छ-न्दसे । पूर्व याम [म] परं माधुन्छन्दसम् ॥ २ ॥

वसिष्ठस्य राफौ द्वौ ॥ ३ ॥

प्रथश्च यस्य सप्रथश्च नाम (सा. ५९९) इत्यत्र सामद्वयम् । हाउ प्राथाः (आ. गा. ३. ६. १४६) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । प्राथाः चयस्य (आ. गा. ३. ६. १४७) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । एते द्वे वसिष्टस्य शफ-नामधेये ॥ ३ ॥

शुक्रचन्द्रे द्वे ॥ ४ ॥

नियुत्वान्वायवा गद्ययम् (सा. ६००) इत्यत्न सामैकम् । हाउ 20 (त्रिः) गुक्रम् इत्यादि नियुत्वान्वायवागाही (आ. गा. ३.६ १४८) 21 इति द्वितीयादिकम् । अत्नाह गोरमन्वत (सा. १४७) इत्यत्नैकं साम ।

^{&#}x27; 4. C. °मवश्रस्तु for °मवारस्तू.

^{6.} K. om. द्रविणविष्पर्धसी

^{9.} C. कुष्टद्वितीया° for द्वितीयकुष्टा°.

^{21.} C. मन्द्रद्वितीया° for द्वितीया°. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

षष्ठाध्याये द्वितीयपवं (६)

हाउ (त्रिः) चन्द्रम् इत्यादि अत्राहगोर (आ. गा. ३. ६. १४९) इति द्वितीयादिकम् । एते शुक्रचन्द्रे शुक्रचन्द्रयुक्ते एतत्संज्ञे सामनी ॥ ४॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकाशे आर्थेयज्ञाक्षणभाष्ये षष्ठाध्याये द्वितीयपर्वणि षष्ठः स्वण्डः ॥ ६ ॥

^{2.} C. adds पूर्व प्रथश्च यस्य सप्रथश्च नामेत्यत्र सामद्वयम् after द्वितीया-दिकम्; AC. add मन्द्र before द्वितीयादिकम्; K. adds ऋख्यात्रिते after °चन्द्रे.

स्त्रमः खण्डः

वायो: षट् स्वराणि पराणि वा ॥ १ ॥

यज्जायथा अपूर्व्य (सा. ६०१) इत्यत्र पञ्च सामान्युत्पन्नानि । एयज्जायथाः (आ. गा. ३. ७. १५०) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । एहाउ-यज्जायथाः (आ. गा. ३. ७. १५१) इति द्वितीयादिकम् । एहाउ । ओहो । यज्जायथाः (आ. गा. ३. ७. १५२) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । यज्जायाज्जा । यथाअपूर्वियाऔहो (आ. गा. ३. ७. १५३) इति कुष्ट-द्वितीयादिकम् । हुवौहोइ (तिः) । यज्जायथाः (आ. गा. ३. ७. १५४) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । एवं पञ्च सामान्युत्पन्नानि । यो गियं वो गियन्तमः (सा. ३५१) इत्यत्र सामैकम् । योगियंवोगायिन्तमाः (आ. गा. ३. ७. १५४) इति द्वितीयतृतीयादिकम् एकं साम । एवं ऋग्द्वयाश्रितानि धट्ट सामानि वायोः स्वरसंज्ञकानि । अथवा प्राणि स्वर्गलोकपराणि साधनानि । अतोभयत ब्राह्मणम् — स्वरसामान एते भवन्ति ॥ [स्व]भानुवर्ष आसुर आदित्यं तमसाविध्यत्तं द्वाः स्वरेगस्पृण्यन् इति । (तां. ब्रा. ४. ५. १-२) परैवैं देवा आदित्यं स्वर्ग लोकमपारयन् । यदपार्यस्तत् प्राणां परत्वम् (तां. ब्रा. ४. ५. ३) इति ॥ १ ॥

पुनरिप वचनमुखेन सूर्यसंबन्धित्वं स्वर्गलोकसाधनमेवं वैषां दर्शयितुं बहुविकल्पं दर्शयति —

> स्पराणि वा। पारणानि वा। अनन्त्यानि वा। आदित्यानि वा। स्वर्ग्याणि वा। स्वर्गस्य लोकस्य गमनानि वा॥ २॥

स्फराणि स्फीता [नि] ओजोयुक्तानीत्यर्थः । पारणानि लेकपारणसाध-नानि । आनन्त्यानि बहुफलप्रदानि । आदित्यानि आदित्यसंबन्धीनि ।

10

5

6

934

15

20

^{4.} AC. om. एहाउ ... ° ऋष्टादिकम् (L. 9)

^{9.} K. om. उत्पन्नानि.

^{11.} AC. °ऋष्टा ° for °तृतीया °.

^{17.} AC. पुरंदरमि for पूनरिप.

^{19.} C. स्फूराणि for स्पराणि see CN.

^{20.} स्वर्गाणि for स्वर्ग्याणि.

^{21.} Cc-சிரூர் vish k சுரிரைப்படு Deoband. In Public Domain.

15

स्वर्गिण स्वर्गले कहितानि । अथवा स्वर्गस्य लोकस्य गमनानि पापकाणि । एतन्त्रामधेयानि सामानि वेत्यर्थः ॥ २॥

विष्णोस्त्रीण स्वरीयांसि ॥ ३ ॥

हाउहोहाइ इत्यादि परात्परमैया। ता [यज्ञो — पृथिवी — दिवो-मूर्धानम् — इडांयच्छ (आ. गा. ३. ७. १५६-१५९) इति चत्वारि स्तौभिकानि सामानि। हाउहोहाइ इत्यादि] यज्जायथा (आ. गा. ३. ७. १६०) इति द्वितीयकुष्टा(कुष्टद्वितीया?) दिकम् एकं साम। एतत् प्रथमम्॥

हाउहोग इत्यादि ज्योतिर्धेतुः (आ. गा. ३. ७. १६१) इत्यन्तम् [एकम्]। अत्र स्तोभमात्रम् साम। हाउहोवा इत्यादि यज्जायथाः (आ. गा. ३. ७. १६२) इति कृष्टद्वितीयादिकं साम। एतद् द्वितीयम्॥

हाऊवाग् इत्यादि एतोकंप्रजाङ्गभीन (आ. गा. ३. ७. १६३) इति प्रथमम् । हाऊवाग् इत्यादि यसाद्द्यात्रापृथिवीभ्रवनानिचक्रदुः (आ. गा. ३. ७. १६४) इति द्वितीयम् । हाऊवाग् इत्यादि येभिविया-श्वमेरयाः (आ, गा. ३. ७. १६५) इति [तृतीयम्] । हाऊवाग् इत्यादि यज्जायथा अपूहो (आ. गा. ३. ७. १६६) इति द्वितीयकुष्टादिकं [चतुर्थम्] । एतत् तृतीयम् ॥

एतानि वीणि विष्णोः स्वरीयांसि एतत्रामधेयानि ॥ ३ ॥

पञ्चानुगानं द्यनुगानं चतुरनुगानम् ॥ ४ ॥

होउहोहाइ इत्यादि यज्जायथा (आ. गा. ३. ७. १५६-१६०) 20 इति प्रथमं पश्चानुगानम् पश्च[भिर्] अनुगानैरुपेतम् । हाउहोत्रा इत्यादि यज्जायाथा (आ. गा. ३. ७. १६१-१६२) इति द्वितीयं द्वयनुगाननामकं 22

- 1. स्वर्गाण for स्वर्गाण.
- 3. C. स्वर्यांसि for स्वरीयांसि see CN.
- 14. A. missing from ° महसी (p. 236 L. 18) upto प्रथमं पञ्चा° see CN.
 - 16. A. om. द्वितीय.
 - 19. C. दिस्तु o Shi हामत Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

द्वाभ्यामनुगानाभ्यामुपेतम् । इऊत्रागित्यादि यजायथाअपूही (आ. गा. ३. ७. १६३-१६६) इति [तृतीयं] चतुरनुगाननामधेयं चतुर्भिरनुगानैरुपेतमेतत्संज्ञं साम ॥ ४ ॥

इति श्रीसायणाचार्यवरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकाशे आवेयबाह्मणभाष्ये षष्ठाध्याये द्वितीयपर्वणि सप्तमः खण्डः ॥ ७॥

6 द्वितीयं पर्व समाप्तम् ॥

तृतीयपर्व

प्रथम: खण्ड:

वाचोवते द्वे ॥ १॥

हुवे वाचाम् (स्तोभगानम्) इत्यत्र सामद्वयम् । हुवेवाचाम् (आ. गा. ४. १. १६७) इति द्वितीयादिकम् । हुवाइवाचाम् (आ. गा. ४. १. १६८) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । एते द्वे वाचोत्रते एतकामधेये ॥ १ ॥

शशस्य कर्षृशयस्य व्रतम् ॥ २ ॥

आ तू न इन्द्र वृत्तहन् (सा. १८१) इत्यत्रैकं साम । आतूना-इन्द्रवृत्तहन्हाउ (आ. गा. ४. १. १६९) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । एतत् श्राशस्य कर्षृशयस्य व्रतमिति एतत्संज्ञकम् ॥ २ ॥

10

5

सत्रस्यर्धिः प्रजापतेः प्रतिष्ठा । व्याहृतिश्च ॥ ३ ॥

अगन्म ज्योतिः (स्तोमगानम्) इत्यत्र सामैकम् । औद्दोवा इत्यादि अगन्मज्योतिः (आ. गा. ४. १. १७०) इति द्वितीयादिकं सत्तस्यिधः एतन्नामधेयम् । इममृ षु त्वमसाक्तम् (सा. २८) इत्यत्न सामैकम् । इममृषू (आ. गा. ४. १. १७१) इति द्वितीयादिकं प्रजापतेः प्रतिष्ठा-नामकम् । हाउ (तिः) । एवाहियेशऔद्दोवा । ए । भृताया (आ. गा. ४. १. १७२) इत्यादि एकं साम प्रजापतेर्व्याद्दृतिनामधेयम् ॥ ३ ॥

15

- 5. C. ऋुष्टा° for द्वितीया; K. ins. ° ऋुष्ट after द्वितीय°.
- 6. C. कुष्टिद्वितीया for द्वितीयकुष्टा °.
- 9. C. °चतुर्था ° for °क्रुष्टा °; CK. om. एतच्छशस्य कर्ष्शयस्य व्रतमिति एतत्संज्ञकम्.
- 11,13. C. सर्वस्य° for सत्रस्य°.
 - 11. MSA. व्याहृतीश्च for व्याहृतिश्च.
 - 13. AC. adds कुष्ट before द्वितीय °. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

15

परमेष्ठिनः प्राजापत्यस्य व्रतम् ॥ ४ ॥

मिय वर्ची अथो यशः (सा. ६०२) इत्यत्रैकं साम । हाउ (तिः) आनोब्रुवाइ इत्यादि मियवर्चः (आ. गा. ४. १. १७३) इति द्वितीयादिकं प्राजापत्यस्य परमेष्ठिनो व्रतम् एतन्नामकम् ॥ ४॥

कृष्णस्य चाङ्गिरसस्य व्रतम् ॥ ५ ॥

सोमासोमा यत्र चक्षुः (स्तोभगानम्) इत्यत्नैकं साम । सोमा (आ. गा. ४. १. १७४) इति कुष्टद्वितीयादिकम् आङ्गिरसस्य अङ्गिरसः पुत्रस्य कृष्णस्य एतन्नामकस्यर्षेः व्रतम् ॥ ५ ॥

सोमवते द्वे॥ ६॥

ाठ संत प्रयांसि स्राः (सा. ६०३) इत्यत्र सामैकम्। ओवा (तिः) सन्तेपया (आ. गा. ४.१.१७५) इति कुष्टद्वितीयादिकम्। त्विमिमा ओषधीः सोम विश्वाः (सा. ६०४) इत्यत्वैकं साम। हाउ (तिः) होवा इत्यादि त्वितिमा ओषधीः सो विश्वाः (आ. गा. ४.१.१७६) इति द्वितीयादिकम्। एते ऋग्द्वयाश्रिते सोम्ब्रते एतन्नामके ॥ ६ ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्थेबाह्मणभाष्ये

ILE I PREPARE THE ROTE OF STREET

16 षष्ठाध्याये तृतीयपर्वणि प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

^{6.} A. om. अत्र.

^{14.} AC. मन्द्रद्वितीया ° for द्वितीया ° CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

द्वितीयः खण्डः

भरद्वाजस्य वतम् ॥ १ ॥

इन्द्रो राजा जगतः (सा. ५८७) इत्यत्नैकं साम । हाउ (त्रिः)। वाग्दद्द इत्यादि इन्द्रोराजा (आ. गा. ४. २. १७७) इति द्वितीयादिकं भगदाजस्य त्रतम् ॥ १॥

5

भरद्वाजिनां व्रतम् ॥ २ ॥

ाभी नवनो अदुहः (सा. ५५०) इत्येत्रैकं साम । हाउ (तिः) वाजम् इत्यादि अभीनवन्त (आ. गा. ४.२.१७८) इति द्वितीयकुष्टादिकं भगद्वाजिनां त्रतम् ॥ २॥

यमवते द्वे । अङ्गिरसां वा उत्तरम् ॥ ३ ॥

10

अग्निमीड पुरोहितम् (सा. ६०५) इत्यत्नैकं साम। मनोहाउ। वयोहाउ। वर्चोहाउ। अग्निम्। ईडाइ (आ. गा. ४. २. १७९) इति द्वितीयकुष्टादिकम्। इन्द्रं नरो नेमिधेता हवन्ते (सा. ३१८) इत्यत्नैकं साम। हाउ (तिः)। ओहा (हा²) इत्यादि इन्द्रक्ररो (आ. गा. ४. २. १८०) इति द्वितीयतृतीयादिकम्। एते ऋग्द्रयाश्रिते यमत्रते। अथवा उत्तरं द्वितीयं साम अङ्गिरमां त्रतम्॥ ३॥

15

अश्विनोर्वते द्वे ॥ ४ ॥

इसा उ त्वां दिविष्टये (सा. ३०४) इत्यत सामद्वयम् । होइहा इत्यादि इमाउांदि ष्टिया (आ. गा. ४. २. १८१) इति द्वितीयतृनीयादिकम् ।

- 8. AC. मन्द्री शीया ° for द्वितीयकुष्टा °.
- 10. K. जनम िंग वा.
- 13. K. मन्द्र िंग द्वितीय ".
- 15. AC. मन्द्रिंद्व तीया' for दितीयतृतीया ; AC. यथा for अथवा.
- 19. A. द्वितीयकाटाः, (', कुष्टद्वितीया for द्वितीयत्नीयाः. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

इहोहा इत्यादि इमाउवान्दिविष्टया (आ. गा. ४. २. १८२) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । एते द्वे अश्विनोर्वते ॥ ४ ॥

गवां व्रते द्वे ॥ ५ ॥

ते मन्वत प्रथमं नाम गोनाम् (सा. ६०६) इत्यत्रैकं साम। हाउ (त्रिः) गावोहाउ इत्यादि तेमन्वत (आ. गा. ४.२.१८३) इति कुष्टद्वितीया (द्वितीया?) दिकम् । अग्निमीडे (सा. ६०५) इत्यत्रैकं साम। हाउ (त्रिः) वा अग्निमीडे (आ. गा. ४.२.१८४) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । एते ऋग्द्वयाश्रिते सामनी गवां व्रते ॥ ५॥

कश्यपत्रते द्वे ॥ ६ ॥

10

कड्यपस्य स्विचेदः (सा. ३६१) इत्यत्न सामद्रयम् । हाउ (त्रिः) प्सुवन्तरा इत्यादि कड्यपस्यसुवार्वाइदा (आ. गा. ४. २. १८५) इति मन्द्रद्वितीयादिकम् (द्वितीयादिकम्?) । हाउ (त्रिः) ऊ इत्यादि कड्यपस्य-सुवार्विदा (आ. गा. ४. २. १८६) इति द्वितीयादिकम् । एते द्वे कड्यप-व्रते एतनामधेये सामनी ॥ ६ ॥

15

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आवेयबाह्मणभाष्ये

16

षष्ठाध्याये तृतीयपर्वणि द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

^{2.} A. दितीयकुष्टा ° for कृष्टदितीया °.

^{6.} K. मन्द्र ° for ऋष्ट °.

^{7.} A. om. °素吃°.

^{10.} A. om. कश्यपस्य - ऊइत्यादि (L. 12).

^{12.} K. ins. °तृतीय ° after द्वितीय °.

^{13.} C. adds मन्द्र ° before द्वितीया °; K. ins. ° कूष्ट ° after द्वितीय °. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

तृतीयः खण्डः

अङ्गिरसां व्रते द्वे ॥ १ ॥

इन्द्रं नरो नेमधिता हवन्ते (सा. ३१८) इत्यत्रैकं साम । इ13 (त्रिः) इन्द्राम् (आ. गा. ४. ३. १८७) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । अभित्वा शूर नोनुमः (सा. २३३) इत्यत्रैकं साम । इ13 (त्रिः) इत्यादि अभित्वा-शूरनोनुमोहस् (आ. गा. ४. ३ १८८) इति द्वितीयानिकम् । एते द्वे अङ्गिरसां व्रते ॥ १ ॥

5

10

अपां व्रते द्वे ॥ २ ॥

सभन्या यन्त्युगयन्त्यन्याः (सा. ६०७) इत्यत्र सामद्वयम् । हाउ(तिः) ऐरयत् इत्यादि समन्यायन्ति (आ. गा. ४. ३. १८९) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । हाउ (तिः) ऐरयन् (आ. गा. ४. ३. १९०) इत्यादि द्वितीयकुष्टादिकम् । एते द्वे अपांत्रते एतन्नामधेये ॥ २ ॥

अहोरात्रयोर्वते द्वे । अहः पूर्वं रात्रेरुत्तरम् ॥ ३ ॥

उदु त्यं जातवेदसम् (सा. ३१) इत्यत्रैकं साम । हाउ (त्रिः) वाप्रागन्यदनु इत्यादि उदुत्यं जातावाइदासाम् (आ. गा. ४. ३. १९१) 15 इति द्वितीयकुष्टादिकम् । आ प्रागद्भद्रा युवतिः (सा. ६०८) इत्यत्रैकं साम । होइ इत्यादि आप्रागाद्भद्रायुवतिः (आ. गा. ४. ३. १९२) इति 17

^{3.} A. transp. एकं after साम.

^{4.} C. कृष्टद्वितीया for दितीयकुण्टा°.

^{5.} A. om. इत्यादि

^{6.} C. मन्द्रकुष्टा° for द्वितीया°; K. ins. "कुष्ट° after द्वितीय°.

^{12.} C. मन्द्रकृष्टा° for द्वितीयकृष्टा°; A. adds द्वितीयम् after कृष्टादिकम्; A. om. एतन्नामधेये.

^{16.} A. adds प्रथमम् after ° कुप्टादिकम्.

^{17.} A. om. इत्यादि आप्रागाद्भद्रा युवति:.

19

कुष्टद्वितीयादिकम् । एते ऋग्द्रयाश्रिते अहोरात्नयोत्रैते । तत्राह्वः पूर्वं साम । अरूरुचद्वमों अरूरुचदुषमांदिविद्यर्थीविभाति इत्यत्न निधने उषःकालस्य विद्यमानत्वात । उत्तरं साम राज्याः । विश्वस्यजगतीरात्रीतिः [निधने रात्रीति] विद्यते ॥ ३ ॥

विष्णोर्वतम् ॥ ४ ॥

प्रक्षस्य वृष्णो अरुपस्य (सा. ६०९) इत्यत्नैकं साम । हाउ (त्रिः) इत्यादि प्रक्षस्य (आ. गा. ४.३.१९६) इति द्वितीयादिकं विष्णोर्वत-नामधेयम् ॥ ४ ॥

विश्वेषां देवानां व्रतम् ॥ ५ ॥

10 विश्वे दंवा मम शृज्यन्तु यज्ञम् (सा. ६१०) इत्यत्रैकं साम । हाउ (त्रिः) आइही इत्यादि विश्वेदेवाममशृज्यन्तु (आ. गा. ४.३. १९४) इति द्वितीयादिकं विश्वेषां देवानां वतम् ॥ ५॥

वसिष्ठवते द्वे ॥ ६ ॥

उदु ब्रह्माण्येरत श्रवस्य (सा. ३३०) इत्यल सामद्रयम् । हाउ 15 (तिः) इत्यादि उदुब्रह्मा (आ. गा. ४.३.१९५) इति द्वितीयादिकम् । हाउ (तिः) [इत्यादि] उदुब्रह्मा (आ. गा. ४.३.१९६) इति द्वितीयादिकम् । एते द्वे वसिष्ठवते ॥ ६॥

> इति श्रीसायणाचार्यविर्गचते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आवेयत्राह्मणभाष्ये षष्ठाध्याये तृतीयपर्वणि तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

^{7.} C. adds मन्द्र before द्वितीया .

^{12.} C. मन्द्रकृष्टा° for द्वितीया°; K. ins. ° कृष्ट ° after द्वितीय°.

^{15, 16.} C. adds मन्द्र ° before द्वितीया ° CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

चतुर्थः खण्डः

इन्द्रस्य संजयम् ॥ १ ॥

इन्द्रं नरः (सा. ३१८) इत्यंत्रैकं साम । हाउ (त्रिः) विश्वा-धनानि इत्यादि इन्द्रंनरो (आ. गा. ४. ४. १९७) इति द्वितीयादिकम् इन्द्रस्य सजंयनामकम् । अत्र ब्राह्मणम् — सजंयं भवति । देवाश्व वा असुराश्च समद्धत इत्यादि । ते देवा असुरान् संजयेन समजयन् । यत्समजयंस्तसात्संजयम् (तां. ब्रा. १३. ६. ६-७) इति ॥ १॥

5

अगस्त्यस्य यशः ॥ २ ॥

यशो मा द्यावापृथिवी (सा. ६११) इत्यत्रैकं साम । हाउ (तिः) वा यशोमाद्यावापृथिवी (भा. गा. ४. ४. १९८) इति द्वितीयादिकम् अगस्त्यंस्य यशोनामकम् ॥ २ ॥

10

प्रजापतेस्त्रयस्त्रिशत्संमितचतुस्त्रिशत्संमिते द्वे ॥ ३ ॥

प्रवी महे महे वृधो भरष्वम् (सा. ३२८) इत्यत्रैकं साम । ए । प्रावोमाहाइ (आ. गा. ४.४.१९९) इति द्वितोयतृतीयादिकम् । इन्द्रं नरः (सा. ३१८) इत्यत्रैकं साम । एयोवा इत्यादि इन्द्रन्तरो (आ. गा. ४.४.२००) इति कुष्टद्वितीयादिकम् । एते द्वे प्रजापतेस्रयस्त्रिशत्संमितचतुस्त्रिशत्मिते । निधनान्ता एव त्रयस्त्रिशत्पदयुक्ताः । अपरेण स्तोमेन न विशिष्टाः । चतुस्त्रिशत्संस्याकास्तरुपेते सामनी इत्यर्थः ॥ ३ ॥

15

जमद्मेर्वतम् ॥ ४ ॥

अभि त्वा शूर नोतुमः (सा. २३३) इत्यत्रैकं साम । हाउ (त्रिः) हहाउ इत्यादि अभित्वाशूरनो (आ. गा. ४. ४. २०१) इति द्वितीयादिकं जमदग्नेत्रतनामकम् ॥ ४॥

20

^{4.} K. ins. ° क्रुष्ट ° after द्वितीय °.

^{10.} C. adds मन्द्र before द्वितीय °.

^{11.} CK. om. नामकम्.

^{14.} C. ins. ° ऋष्ट ° after द्वितीय °.

^{16.} C. मन्द्रद्वितीया ° for कृष्टद्वितीया °. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

15

20

21

युग्यं च दशस्तोभम् ॥ ५ ॥

इन्द्रं नरः (सा. ३१८) इत्यत्तैकं साम । हाउ (तिः) ओहा इत्यादि इन्द्रन्नरो (भा. गा. ४. ४. २०२) इति द्वितीयनृतीयादिकं दशस्तोभं दशभिः स्तोभैरुपेतं युग्यनामधेयम् । हाउ इत्यादि त्रित्विविशिष्टा वय इत्यन्ता दश स्तोभाः ॥ ५॥

इन्द्रस्य च वार्त्रघम् ॥ ६ ॥

इन्द्रस्य नु वीर्याणि प्रवोचम् (सा. ६१२) इत्यत्नैकं साम। वृत्तहत्य।यहोइ इत्यादि इन्द्र (आ. गा. ४. ४. २०३) इति द्वितीयकुष्टादिकम् इन्द्रस्य च वार्त्रभ्रम्। वृत्तहननसाधनम् ॥ ६॥

प्रजापतेश्च अष्टानिधनम् ॥ ७ ॥

सत्यमित्था वृषेदसि (सा. २६३) इत्यत्नैकं साम । अभिज्ञाः इत्यादि सत्यमित्था (आ. गा. ४. ४. २०४) इति द्वितीयकुष्टादिकं प्रजापतेश्वाष्टानिधनम् अष्टभिनिधनेरुपेतमेतत्सं साम । असिज्ञाणए [असि] इत्यादि प्रथमम् । इडांगच्छ इत्यादिकं द्वितीयम् । असिचक्षुरेअसि [इत्यादिकं] तृतीयम् । अन्तरिक्षंगच्छनाकेविभाहि [इत्यादिकं] चतुर्थम् । असिज्ञेश्वस् । असिज्ञेश्वस् । इत्यादिकं पञ्चमम् । स्वर्गच्छज्योतिर्गच्छ [इत्यादिकं] पञ्चमम् । स्वर्गच्छज्योतिर्गच्छ [इत्यादिकं] पञ्चमम् । असिज्योति [रेअसि इत्यादिकं सप्तमम् ।] अतिज्योतिर्विभाह्ये-अति इत्यादिकमन्तिमम् । एनैर्निधनैरुपेतमित्यर्थः ॥ ७॥

इन्द्रस्य राजनरौहिणे द्वे ॥ ८ ॥

इन्द्रं नर (सा. ३१८) इत्यत्र सामद्रयम् । हिम् (तिः) हो (तिः) इत्यादि इन्द्रकरो (आ. गा. ४. ४. २०५) इति कुष्टतृतीयादिकम् । हाउ (तिः)

^{4.} C. इत्यत्रयम् । ययोचय for इत्यादि ° वय.

^{8.} AC. ऋष्टद्वितीया° for द्वितीयकुष्टा°.

^{12.} AC. om. ° 秀吃 °.

^{14.} A, om. असि ... तृतीयम् ... °मन्तिमम्. (L. 18)

^{15.} K. तुरीयम् for चतुर्थम्.

^{19.} C. om. इन्द्रस्य राजनरौहिणे.

^{21.} AC-0 (The Public Domain.

आइही इत्यादि इन्द्रंनरो (आ. गा. ४. ४. २०६) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । एते द्वे इन्द्रस्य राजनरीहिणे । पूर्वे राजनम् उत्तरं रीहिणम् ॥ ८॥

अल विकल्पं द्शियति —

रौहिणे । वैकर्षेर्वा राजनं धातु (तू) रौहिणम् ॥ ९ ॥ अथवा एते द्वे सामनी रौहिणे एतन्नामधेये । अथवा पूर्वम् एकर्षः संबन्धि राजनम् । उत्तरं धातु (°तुः) स्वभूतं रौहिणम् ॥ ९ ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आवेयब्राह्मणभाष्ये षष्ठाध्याये तृतीयपर्वणि चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

8

पञ्चमः खण्डः

अमेरिलान्दं पञ्चानुगानम् । इरान्नं वा ॥ १ ॥

अग्निरस्मि जन्मना जातवेदाः (सा. ६१३) इत्यादिष्त्पनम् अग्नेरिल्लान्दम् । [अग्नेरिराकं] नामघेयान्तरम् । पश्चानुगानं पश्चभिरनुगानेरुपेतम् ।
हाउ (त्रिः) ऊ । हुऊ इत्यादिकम् इडा (आ. गा. ५. ५. २०७) इत्यन्तमाद्यं स्तोभमातम् अनुगानम् । हाउ (तिः) वा अग्निरस्मिजनमनाजातवेदाः
(आ. गा. ५. ५. २०८) इति [द्वितीयादिकं] द्वितीयम् । [पात्यग्निर्विषो
अग्नं पदंवेः (सा. ६१४) इत्यत्तेकं साम ।] हाउ (तिः) पात्यग्निर्विषो अग्नंपदंवेः (आ. गा. ५. ५. २०९) इत्यादि [द्वितीयकुष्टादिकं] तृतीयम् ।
[इन्द्रंनर (सा. ३१८) इत्यत्तेकं साम ।] इया इया इत्यपकान्तम् इन्द्रकरो
(आ. गा. ५. ५. २१०) इति [कुष्टादिकं] तृतीयम् । [भ्राजनत्यग्ने समिधान (सा. ६१५) इत्यत्तेकं साम ।] भ्राजाऔहोहोहाइ (आ. गा. ५. ५. २११)
इति [द्वितीयकुष्टादिकं] पश्चमम् । [एवं] पश्चानुगानम् । तथा च बाह्मणम् —
एतद्वै साक्षादकं यदिलान्दिमराकं वा (तां. बा. ५. ३. २) इति ॥ १॥

र्वाणि देवानां व्रतानि । देवस्य वा । रौद्रे पूर्वे । वैश्वदेवं तृतीयम् । वैश्वदेवे वा पूर्वे । रौद्रं तृतीयम् ॥ २ ॥

अधिपते (स्तोभगानम्) इत्यादिषु सामत्रयमुत्पन्नम् । अधिप । ताइ इत्यादि मन्युनाष्ट्रतह।स्र्येणस्वराड (आ. गा. ५. ५. २१२) इति कृष्ट-द्वितीयादिकमाद्यम् । अधिप । ताइ इत्यादि नमउत्ततिभ्यश्चोत्तन्वानेभ्यश्च (आ. गा. ५. ५. २१३) इति कृष्टद्वितीयादिकं द्वितीयम् । अधिप । ताइ इत्यादि नमोन्नाय (आ. गा. ५. ५. २१४) इति कृष्टद्वितीयादिकं तृतीयम् । एतानि त्रीणि देवानां व्रतानि । अथवा देवस्य व्रतानि । यद्वा पूर्वे आद्ये दे रोद्रे रुद्रदेवत्ये । तृतीयं वैश्वदेवम् । अथवा पूर्वे वैश्वदेवे । तृतीयं रीद्रम् ॥ २ ॥

5

10

15

20

^{4.} K. om. नामधेयान्तरम्.

^{10.} K, ° कमं for कान्तं.

^{20.} CAC Standar प्रभाग किर प्रतिकारिताय Public Domain.

बच्ठाध्याये तृतीयपर्व (४)

ऋतुष्ठायज्ञायज्ञीयम् ॥ ३ ॥

वसन्त इन्तु रन्त्यः (सा. ६१६) इत्यत्रैकं साम वासन्तः (आ. गा. ५. ५. २१५) इति तृतीयमन्द्रादिकम् ऋतुष्ठायज्ञायज्ञीयं वसन्तादिषद्षु ऋतुषु वर्तमानमेतन्नामधेयम् ॥ ३॥

24

अजितस्य जितिः ॥ ४ ॥

अभि त्वा श्रूर नोनुमः (सा. २३३) इत्यत्रैकं साम । हाउ (त्रिः) हुए इत्यादि अभित्वाश्रूरनोनुमोहस् (आ. गा. ५. ५. २१६) इति द्वितीय-कुष्टादिकम् अजितस्य जितिः । जेतुमशक्यस्यापि जयसाधनमेतन्नामधेयम् ॥ ४॥ 5

सोमवतम् ॥ ५॥

संते पयांसि (सा. ६०३) इत्यत्रैकं साम । ई (तिः) सन्तेपया (आ. गा. ५. ५. २१७) इति कुष्टद्वितीयादिकं सोमत्रतम् एतलामधेयम् ॥५॥

10

दीर्घतमसश्च व्रतम् ॥ ६ ॥

अक्रान्त्समुद्र (सा. ५२९) इत्यत्रैकं साम । आयाउ इत्यादि अक्रन्त्समूद्रःप्रथमाइविधर्मान् (आ. गा. ५. ५. २१८) इति कुष्टद्वितीया-(°तृतीया?) दिकं दीर्घतमसो व्रतम् । चकारो वाक्यमेदद्योतनार्थः ॥ ६ ॥

15

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्थेयबाद्मणभाष्ये

षष्ठाध्याये तृतीयपर्वणि पञ्चमः खण्डः ॥ ५ ॥

^{3.} AC. द्वितीयऋष्टा° for तृतीयमन्द्रा°; AC. ° यज्ञीयत्वेन for यज्ञीयं.

^{5.} SA. add वा after अजितस्य; A. जितीति for जिति:.

^{7.} C. adds मन्द्र° before द्वितीय°.

^{8.} AC. om. ° ऋष्ट; A. जितीति for जिति:.

^{11.} AC. द्वितीयकुष्टा ° for कुष्टद्वितीया °.

^{14.} A. om. कुल्लाद्वितीया विकाय .coइल्पाउडिव (ए In 25 (bid Bollai))

10

15

21

19

षष्ठः खण्डः

द्वे पुरुषव्रते पञ्चानुगानं चैकानुगानं च ॥ १ ॥

सहस्रशीर्षाः पुरुषः (सा. ६१७) इत्यादिषु षट्स्वृक्षु एकं सामोत्पन्नम् । उहुवाहाउ इत्यादि सहस्रशीर्षाः पुरूषाः (आ. गा. ५. ६. २१९) इति द्वितीयकुष्टादिकमेकम् । उहुवाहोवा इत्यादि तिपादृध्वं उदेत पुरुषाः (आ. गा. ५. ६. २२०) इति द्वितीयकुष्टादिकं द्वितीयम् हयाहिवा इत्यादि पुरुषएवेदंसार्वाम् (आ. गा. ५. ६. २२१) इति कृष्ट-द्वितीयादिकं तृतीयम् । हाउहाउहाउ तावानस्य (आ. गा. ५. ६. २२१) इति द्वितीयम् । हाउ (तिः) वा ततोविराडजायत (आ. गा. ५. ६. २२३) इति द्वितीयकुष्टादिकं पञ्चमम् । हाउ (त्रिः) अस्पीनस्मिन् इत्यादि क्यानश्चित्रआभुवात् (आ. गा. ५. ६. २२४) इति द्वितीयादिकं पष्टम् । एतानि षडृगाश्चितानि सामानि द्वे पुरुषव्रते इत्यभिधीयते (न्ते १) । तत्राद्यं पञ्चानुगानम् । पञ्चऋगाश्चितेः सामरूपेरनुगानेरुपेतम् । द्वितीयम् एकानुगानम् । एकऋगाश्चितेन सामरूपेणानुगानेनोपेतम् । इति समुदाया-पेक्षया द्विवचनम् ॥ १॥

त्रीणि लोकानां व्रतानि ॥ २ ॥

मन्ये वां द्यावापृथिवी (सा. ६२२) इत्यत्नैकं साम । हुवाइ इत्यादि रूपम् । मन्येवांद्यावा (आ. गा. ५. ६. २२५) इति कुष्टद्वितीया-दिकम् । क्यानिश्वत्रआभुवत् (सा. १६९) इत्यत्रैकं साम । वाक्

^{6.} AC. ऋष्टद्वितीया° for द्वितीयऋष्टा°.

^{9.} AC. om. तुरीयम्; AC. कुष्टद्वितीया° for द्वितीयकुष्टा°.

^{10.} ऋष्टद्वितीया ° for द्वितीयकुष्टा °.

^{11.} AC. add मन्द्र ° before द्वितीय °.

^{12.} C. षड्गाश्रिता (...) एष: ते for षड्गाश्रितानि सामानि द्वे पुरुषव्रते.

^{14.} AC. om. एकऋगाश्रितेन साम; K. समुद्राय for समुदाय°; K. ins. °सज्ञा ° after समुदाय °.

^{18.} AC. मन्द्र ° for कुष्ट °. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

(द्विः) वागीयम् । कयानश्चित्रआभूवात् (आ. गा. ५. ६. २२६) इति	ते
प्रतिष्ठासिप्रतिष्ठा इत्यदि मन्येवां (आ गा ५ ६ २२०) उत्ति सिम	
कुष्टादिकम् । एतानि ऋग्द्रयाश्रितानि त्रीणि लोकानां व्रतानि ॥ २ ॥	

किं कस्य व्रतमित्यपेक्षायाम् तद्विभागं दर्शयति —

5

दिवोऽन्तरिक्षस्य पृथिव्या इति ॥ ३ ॥

आदं दिवः द्युलोकस्य व्रतम् । द्वितीयम् अन्तरिक्षलोकस्य व्रतम् । कुन्तरिक्षेसिलिलं छेलाया इति हि निधने अन्तरिक्षे - शब्दः श्रूयते । पृथिवी - (°व्याः ?) तृतीयम् । पृथिवयास्तत्र प्रतिष्ठापदं विद्यते । पृथिवी सर्वेषां प्रतिष्ठा खल्छ । इति - शब्दो वाक्यसमाप्त्यर्थः ॥ ३ ॥

10

अथापरम् । द्यावापृथिच्योर्विपरीते ॥ ४ ॥

अत्र विकल्पं दर्शयितुं प्रतिजानीते अथापरम् इति । अपरं पुत्रा-(उक्ता?)र्थादन्य[द्] मतं विद्यत इत्यर्थः । किं तिदिति दर्शयित द्यावापृथि-च्योर्विपरीते इति । द्यावापृथिच्योर्लोक्योर्विपरीते उत्तरमाद्यपर्यायस्तेषां मते भवतः इति । आद्यं पृथिच्या अन्तिमं द्युलोकस्येति ॥ ४ ॥

15

ऋश्यस्य साम व्रतं वा ॥ ५ ॥

हरी त इन्द्र इमश्रूणि (सा. ६२३) इत्यत्नैकं साम । हरीतइन्द्र-इमश्रूणी (आ. गा. ५. ६. २२८) इति द्वितीयकुष्टादिकम् ऋइयस्य साम । अथवा ऋस्यस्य व्रतम् ॥ ५ ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आवेयब्राह्मणभाष्ये षष्ठाध्याये तृतीयपर्वणि षष्ठः खण्डः ॥ ६ ॥

20

^{4.} AC. मन्द्र for ऋष्ट °.

^{5.} AC. अन्यद्° for तद्°.

^{14.} AC. उत्तराद्य° for उत्तरमाद्य°;

^{15.} AC. om. इति after भवत:.

^{19.} K. Theosixtlankhandauinarthis candanwith apprecianty.

सप्तमः खण्डः

दिशां व्रतं दशानुगानम् ॥ १ ॥

यद्वची हिर्ण्यस्य (सा. ६२४) इत्येकस्यामेव स्तोभविशेषाचानासा-मान्युत्पन्नानि । एवं दशानुगानं दशानामनुगानानां समाहारः दशानुगानम् । तिहशां व्रतमित्यभिषीयते । समुदायापेक्षया एकवचनं नामधेयैक्यं च । तानि सामरूपाणि अनुगानवच्छन्दःसामानुसारेण दर्शयामः ॥

हाउ (तिः) अहमन्रमित्यादि यद्वर्चीहिरण्य । स्या (आ. गा. ५. ७. २२९) इति मन्द्रद्वितीया (द्वितीयकुष्टा?) दिकम् आद्यम् । हाउ (तिः) । अहंसहो इत्यादि यद्वचें।हिरण्य (आ. गा. ५. ७. २३०) इति द्वितीयादिकं द्वितीयम् । हाउ (तिः) अहंवचीं इत्यादि यद्वचें: (आ. गा. ५. ७. २३१) 10 इति द्वितीया (द्वितीयकुष्टा ?) दिकं तृतीयम् । हाउ (लिः) अहंतेजः इत्यादि यद्दर्यः (आ. गा. ५. ७. २३२) इति मन्द्रद्वितीया (द्वितीयकुष्टा?) दिकं तुरीयम् । हाउ (तिः) दिशंदुह इत्यादि यद्वर्चः (आ. गा. ५. ७. २३३) इति द्वितीया (द्वितीयकुष्टा?) दिकं पश्चमम् । हाउ (तिः) मनोजयित् इत्यादि यद्वर्चः (आ. गा. ५. ७. २३४) इति द्वितीया (द्वितीयकुष्टा ?) दिकं षष्टम् । हाउ (त्रिः) वय इत्यादि यद्वर्चः (आ. गा. ५. ७. २३५) इति द्वितीय-कुष्टादिकं सप्तमम् । हाउ (तिः) रूपम् इत्यादि यद्वर्चः (आ. गा. ५. ७. २३६) इति द्वितीया (द्वितीयकुष्टा?) दिकम् अष्टमम् । हिहियऊ इत्यादि

5

15

^{1.} दशानुगानम् ।। According to MS. the seventh khanda ends with this sutra.

^{6.} A. °गानवन्ति for °गानवच्छन्दः °.

^{10.} AC. om. द्वितीयम्.

^{11.} AC. add मन्द्र° before द्वितीया; AC. om. तृतीयम्.

^{13.} AC. om. तुरीयम्; A. After a gap from कृष्टद्वितीयादिकं (p. 253. L. 14.) resumes from यद्वर्च इति.

^{14.} A. om. द्वितीयादिकं; C. adds मन्द्र before द्वितीय .

^{15.} A. om. द्वितीयादिकं;

^{17. &}amp;- ார் viகால்ப்பாக Col. Deoband. In Public Domain.

10

15

20

22

यद्वर्चः (आ. गा. ५. ७. २३७) इति कुष्टद्वितीयादिकं नवमम् । हाउ (तिः) प्रथे इत्यादि यद्वर्चः (आ. गा. ५. ७. २३८) इति द्वितीयकुष्टादिकं दशमम् । एतेषां दिशांत्रतम् इति संज्ञा ॥ १॥

> कश्यपत्रतं दशानुगानम् । कश्यपत्रीवा द्वितीयम् । प्रजापतेर्हदयं पश्चमम् । इडानां संक्षारः षष्ठः । कश्यप-पुच्छं दशमम् । प्राग्दशमाद्रवां वते ॥ २ ॥

यस्येदमा ग्जोयुजः (सा. ५८८) इत्यादिषु दश सामान्युत्पनानि । तेषां सामरूपाणामनुगानं नाम कश्यपत्रतम् इति । हाउ (त्रिः) हाइऊ इत्यादि यस्येद भारजोयुजाः (आ. गा. ५. ८. २३९) इति द्वितीयकुष्टादिकं आद्यम् । हाउ (त्रिः) अहोअहो इत्यादि प्रजाभृतमजीजने इट् [स्थि] इंडा (आ. गा. ५. ८. २४०) इत्यन्तं स्तोभमात्रोत्पन्नं द्वितीयमनुगानं काश्यपग्रीव [1] नामकम् । हाउ (तिः) फाल् फल् इत्यादि इन्द्रसरीने-मधिताहवान्ताइ (आ. गा. ५.८.२४१) इति द्वितीयकुष्टादिकं तृतीयम्। हाउ (लिः) । हाउहौहाँहाँहाँहाँ इत्यादि योनोवनुष्यस्मिदातिसार्ताः (आ. गा. ५. ८. २४२) इति द्वितीयकुष्टादिकं तुरीयम् । प्रजापते हृदयं पश्चममिति । हाउ (तिः) इमा इत्यादि प्रजारूपमजीजने । इट स्थि इडा (आ. गा. ५. ८. २४३) इत्यन्तं स्तोभमात्रोत्पन्नं पश्चमं प्रजापतेहृद्यम् । प्रजापते ए हृद्यम् इति साम्नि विद्यमानत्वात् एतन्नामकमित्यभिधीयते । इडानां संक्षारः षष्ठ इति । हाउ (त्रिः) इडा इत्यादि सुवज्योतिः (आ. गा. ५. ८. २४४) इत्यन्तं षष्ठमनुगानं स्तोभमात्रोत्पनम् इडानां संश्वारः इत्युच्यते । [सहस्तन्नइन्द्रदध्योजः (सा. ६२५) इत्यत्नैकं साम ।] हाउ (त्रिः) आइही इत्यादि सहस्तमहन्द्रदध्योजाः (आ. गा. ५. ८. २४५)

^{1.} A. om. कुष्टद्वितीयादिकं.

^{2.} AC. मन्द्र ° for द्वितीय °

^{3.} इति संज्ञा ।। The seventh khanda ends here according to the Mss. MS. & K.

^{9.} AC. कुष्टद्वितीया for द्वितीयकुष्टा °.

^{11.} A. om. अनुगानं.

^{13.} C. मन्द्र ° for द्वितीय °.

^{15.} AC. सन्द ° for दितीय °. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

इति द्वितीयकुष्टादिकं सप्तममनुगानम् । प्राग् दशमाद्भवां व्रत इति। ते मन्वत प्रथमं नाम गोनाम् (सा. ७०७) इत्यत्रैकं साम । हाउ (त्रिः) तेमन्वतप्रथमंनामगो (आ. गा. ५. ८. २४६) इति मन्द्र (द्वितीय)-कुष्टादिकम् । सहर्षभाः सहवन्साः उदेत (सा. ६२५) इत्यत्रैकं साम । हाउ (त्रिः) वा सहर्षभाः सहवन्साः उदेत (आ. गा. ५. ८. २४७) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । एते सामनी दशमात् दशसंख्यापूरकात् अनुगानात् प्राक् पूर्वं गवां व्रते एतन्नामधेये । द्विवचनसामध्यात् गवां व्रते इत्यिभिधीयते । अरुणिर्यशसा गावः (सा. ६०६ व) इति सहर्षभा सहवन्सा (६२६ व) इति गोवत्सशब्दयोविंद्यमानत्वात् गवांव्रतनामके । कश्यपपुच्छं दशममिति । अप्रिगस्म जन्मना जातवेदाः (सा. ६१३) इत्यत्रैकं साम । हाउ (तिः) वाग्घहहहह इत्यादि अप्रिरस्मिजन्मना औहो (आ. गा. ५. ८. २४८) इति द्वितीयादिकं दशमं साम कश्यपपुच्छनामधेयम् । एतत्साम-जानां दशानां सामरूपाणाम् अनुगानानां सामान्येन कश्यपव्रतमिति नामधेयम् । संज्ञाविशेषस्तु तत्रैवोक्तः ॥ २ ॥

15 निह्नवाभिनिह्नवौ द्वौ । अनुडुद्दते द्वे वा ॥ ३ ॥

इती इत्यादि कुष्टद्वितीयादिकम् । ए इती (आ. गा. ५. ८. २४९) इत्यन्तं केवल्रतोभोत्पन्नमेकं साम । स्वयंस्कुन्बाइ इत्यादि द्वितीयकुष्टादिकम् एस्कुन्वे (द्विः) ए (आ. गा. ५. ८. २५०) इत्यन्तं केवल्रतोभोत्पन्नमेकं साम । ते उमे निह्ववाभिनिह्ववौ एतन्नामधेये । पूर्वस्य निह्वव इति नाम । द्वितीयस्य अभिनिह्वव इति । अत्र विकल्पः । एते सामनी अनडुद्वते इति ॥ ३॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकारो आर्थेयब्राह्मणभाष्ये

षष्ठाध्याये तृतीयपर्वणि सप्तमः खण्डः ॥ ७ ॥

॥ तृतीयं पर्व समाप्तम् ॥

23

- 1. A. om. द्वितीयकुष्टादिकं; C. मन्द्रादिकं for द्वितीयकुष्टादिकं.
 - 2. A. om. अत्र.
 - 11. C. om. औहो.
 - 18. C. केवलं for केवल°.
- 22. C. अष्टम: for सप्तम:. (According to the Mss. M & S. this is the eighth khanda.

 CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

चतुर्थ पर्व

प्रथमः खण्डः

अमेर्वतम् ॥ १॥

अग्निर्मूर्धा दिवः ककुत् (सा. २७) इत्यत्रैकं साम । हाउ (तिः) श्राजाओवा इत्यादि अग्निर्मूर्द्धा (आ. गा. ६.१.२५१) इति द्वितीयादिकं अग्नेत्रेतम् एतत्संज्ञम् ॥ १॥

5

4 3 5

वायोश्च व्रतम् ॥ २ ॥

अया रुचा हरिण्या (सा. ४६३) इत्यत्रैकं साम । भ्राजा (त्रिः) उआ अयारुचाहरिण्या (आ. गा. ६. १. २५२) इति द्वितीयकुष्टादिकं वायोर्वतनामधेयम् ॥ २ ॥

10

महावैश्वानरव्रते द्वे ॥ ३ ॥

प्रक्षस्य वृष्णो अरुषस्य न् महः (सा. ६०९) इत्यत्नैकं साम । हाउ (त्रिः) ओहा इत्यादि प्रक्षस्यवृष्णः (आ. गा. ६. १. २६३) इति द्वितीयकुष्टा (° तृतीया?) दिकम् । कायमानो वना त्वम् (सा. ५३) इत्यत्रैकं साम । ओम् (त्रिः) आयुः इत्यादि कायमानोवनातुवाम् (आ. गा. ६. १. २५४) इति द्वितीयकुष्टादिकम् । एते द्वे महावैश्वानस्त्रते । पूर्वत्र वैश्वानस्यमितिरिति वैश्वानस्यञ्दो विद्यते । [उत्तरत] इहस्वैश्वानस्य इति विद्यते । तत्यद्युक्तत्वात् एते वैश्वानस्त्रते ॥ ३ ॥

15

सूर्यस्य भ्राजाभ्राजे द्वे ॥ ४ ॥

अग्न अर्यूषि पवस (सा. ६२७) इत्यत्रैकं साम । आजा आजा आजा उवा । अग्न आर्यूषि पवस (आ. गा. ६.१.२५१) इति द्वितीय-कृष्टादिकं सूर्यस्य आजनामकम् । अग्निर्मूर्धा दिवः ककुत् (सा. २७)

20

22

5. K. adds मन्द्र ° before द्वितीया °.

16. K. om. 素吃°.

21. AC. कुष्टद्वितीया° for द्वितीयकुष्टा°.

^{14.} A. कुष्टद्वितीया° for द्वितीयकुष्टा°.

5

10

इत्यत्तेकं साम । आ । भ्राजा इत्यादि अग्निर्मूर्द्धा (आ. गा. ६. १. २५२ इति मन्द्र (कृष्ट?) द्वितीयादिकं सूर्यस्य आभ्राजनामधेयम् ॥ ४ ॥

वायोर्विकर्णभासे द्वे । मृत्योर्वा ॥ ५ ॥

विश्राइ बृहत् पिवतु सोम्यम् (सा. ६२८) इत्यत्रैकं साम। [ह हाउ (तिः) इत्यादि विश्राट्बृहत्पिवतु (आ. गा. ६.१.२५७) इ [कुष्टद्वितीयादिकं] वायोर्विकर्णनामधेयम्। प्रक्षस्य वृष्णो अरुषद् (सा. ६०९) इत्यत्रैकं साम। हाउ (तिः) ओहा इत्यादि प्रक्षस्य वृष्णे (आ. गा. ६.१.२५८) इति [द्वितीय] कुष्टादिकं वायोर्भासनामकम्। अथः द्वे सामनी मृत्योर्विकर्णभासनामके॥ ५॥

ऐन्द्रं महादिवाकीर्त्यम् । सौर्यं वा दशानुगानम् । तरु शिरश्च ग्रीवा च स्कन्धकीकसौ च पुरीषाणि च पक्षं चात्मा चोरू च पुच्छं चैतत् साम सुपर्णमित्या चक्षते ॥ ६ ॥

पेन्द्रम् इन्द्रदेवत्यं महादिवाकीर्त्यम् । सौर्यं सूर्यदेवत्यं वा । तः दशानुगानम् । तत्र हाउ (तिः) आयुः (आ. ग.. ६. १. २५९) (स्तोभ गानम्) इत्यादिकम् एकम् । एवाहियेवाऔहोत्रा (आ. गा. ६. १. २६० (स्तोभगानम्) इत्यादिकं द्वितीयम् । वयोमनोवयःप्राणाः (आ. गा. ६. १ २६१) (स्तोभगानम्) इत्यादिकं तृतीयम् । वयोमनाः । होइहोवाओव (आ. गा. ६. १. २६२) (स्तोभगानम्) इत्यादिकं चतुर्थम् । ऊर्क् । हाउ (तिः) होवाक् (आ. गा. ६. १. २६३) (स्तोभगानम्) इत्यादिकं पञ्चमम् धर्मविधर्म (आ. गा. ६. १. २६४) इत्यादिकं षष्ठम् । एतानि षडनुगानानि तस्य महादिवाकीर्त्यस्य आत्मकमेण शिरोग्रीवास्कन्धकीकसपुरीषपक्ष-वामधेयानि स्तोभतुल्यानि ऋगक्षररिहतानि । औहौहोवाहोइ इत्यादि स्तोभ-

^{2.} A. om. मन्द्र°.

^{12.} AC. सुपर्ण इत्या° for सुपर्णमित्या°.

^{14.} C. °दैवत्यं for °देवत्यं; C. om. वा; C. एते च for तच्च.

^{22.} AC. ° कीर्त्यम् आत्मा । ऋमेण ... for ° कीर्त्यस्य आत्मऋमेण. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

5

9

युक्तानि विश्राड्बृहत्पिवतु (आ. गा. ८. १. २६५) इति गीयमानं सप्तम-मनुगानम् । तस्यात्मेत्याचक्षते । भूमिः अन्तिरिश्चम् (आ. गा. ६. १. २६६) (स्तोभगानम्) इत्यादि कुष्टादिकमनुगानम् अष्टमम् । द्यौः (तिः) अन्तिरिश्चम् (आ. गा. ६. १. २६७) (स्तोभगानम्) इत्यादिकं नवमम् । इाउ (तिः) ज्योतिः (आ. गा. ६. १. २६८) (स्तोभगानम्) इत्यादिकं दशमम् । एतानि त्रीण्यनुगानानि ऊरुपुच्छसं इकानि ऋगक्षरवर्जितान्येव । तदेतत्साम सुपर्णनामकमित्याचक्षते ॥ ६ ॥

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकाशे आर्थेयब्राक्षणभाष्ये षष्ठाध्याये चतुर्थपर्वणि प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

^{2.} K. उच्यते for आचक्षते.

^{3.} AC. om. इत्यादि ऋष्टादिकम् ; K. om. अनुगानम्. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

द्वितीयः खण्डः

आदित्यव्रतमेकविंशत्यनुगानम् [इति] शाण्डिलीपुत्रः । द्वाविंशतिरिति वाष्यीयणीपुत्रः ॥ १॥

अत्रादित्यव्रताख्यं सामोच्यते — आदित्यव्रतमिति । तस्य मतभेदेन स्वरूपद्वैविध्यमाह — एकविशत्यनुगानमिति मन्यते शाण्डिलीपुत्वो द्वाविशतिरिति वाष्यीयणीपुत्व इति । शण्डिलस्यापत्यं स्त्री शाण्डिली । तस्याः पुतः ऋषिः आदित्यव्रतमेकविशत्यनुगानम् इति मन्यते ॥ १ ॥

तेषामनुगानानां क्रमेण स्वरूपं द्रशयित । [तत्र] प्रथमस्य स्वरूपम् — वैश्वदेवाः समेरयाः संशानानि भृतविद्दियेकम् ॥ २॥ एतत्सर्वं मिलित्वा प्रथमस्यानुगानस्य नाम । सन्त्वाभृतान्येरयन् (आ.

गा. ६. २. २६९) इत्यादिके एतदाश्रयभृते देवताबाहुल्यसमेरयपदैः (°दानां ?) श्रवणादुक्तनाम अनुबोद्धव्यम् ॥ २ ॥

द्वितीयस्य स्वरूपं दर्शयति —

चिलं देवानाम् (सा. ६२९) अन्तर् (सा. ३१६) इति द्वयोरपरम् ॥ ३ ॥

चित्रं देवानामुदगात् (सा. ६२९) अन्तश्चरति रोचना (सा. ६३१) इति ऋग्द्वयोगीयमानमपरं (आ. गा. ६. २. २७०) द्वितीयमनुगानम् ॥ ३॥

- 2. इति see CN.
- 4. A. om. अत्र.
- .5. AC. om. इति मन्यते; K. om. शाण्डिलीपुत्रो.
- 6. K. वर्षायणीपुत्रस्तु द्वाविशकमनुगानमिति मन्यते for द्वाविशतिरिति वार्ष्यायणीपुत्र इति; C. शाण्डिलीपुत्रं शाण्डिल्यानुगोत्रापत्यमस्ति शाण्डिल्या for शण्डिलस्यापत्यं श्त्री शाण्डिली; K. om. शण्डिलस्यापत्यं स्त्री शाण्डिली। तस्याः पुत्रः ऋषिः ... मन्यते.
 - 8. CA. adds इति and CK. दर्शयति after second स्वरूपम्.
 - 9. S. भृत° for भूत.
- 11. C. श्रवणी उक्तनाम, A. श्रवसनाम K. श्रवणादत्तनाम for श्रवणा- दुक्तनाम;
 - 12. A. अन्व ° for अन °.

CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

10

5

15

तृतीयचतुर्थयोर्नाम दर्शयति —

गन्धर्वाप्सरसामानन्द्रप्रतिनन्दौ पक्षौ ॥ ४ ॥

आयं गौः पृश्चिरक्रमीत् (सा. ६३०) इत्यत्न सामद्वयमुत्पन्नम् । उवि । उवि (आ. गा. ६. २. २७१) इत्यादिकमाचं गन्धविष्मरसामान-न्दपक्षसंज्ञकम् । हिगी (आ. गा. ६. २. २७२) इत्यादिकं द्वितीयं गन्धविष्मरसां प्रतिनन्दपक्षसंज्ञकम् ॥ ४॥

5

पश्चमादीनां त्रयाणां नामानि दर्शयति —

सौर्योऽतीषङ्गः । इन्द्रस्य सघस्थम् । मरुतां भूतिः ॥ ५॥

अतीषङ्गो नाम परस्परमिश्रणम् । उभयोः ऋचोः सौर्यात्वाद्यति-षज्यते । हाउ (त्रिः) भ्राजाओवा (त्रिः) उदुत्यञ्जा (आ. गा. ६. २. २७३) इति पश्चमम् ॥

10

हाउ (तिः) सहोभ्राज (आ. गा. ६. २. २७४) (स्तोभगानम्) इत्यादि ऋगक्षररहितं षष्ठमनुगानम् इन्द्रस्य सधस्थनामकम् ॥

औहोऔहोवा (आ. गा. ६. २. २७१) इत्यादि पुरतः स्तोभयुक्तम् अन्तश्चरतिरोचना (सा. ६३१) इत्यस्यां गीयमानं सप्तममनुगानं मरुतां भृतिनामकम् । अत्र प्राणापानयोर्विद्यमानत्वात् ॥ ५ ॥

15

अष्टमादीनां त्रयाणां नामान्यविभज्य दर्शयति —

प्रजापतेस्तिस्रः सापराश्याः। सर्पाणां वा । अर्बुदस्य वा ॥ ६ ॥

^{1.} A. om. दर्शयति.

^{2.} AC. °रसावानन्द ° for °रसामानन्द °.

^{5.} K. द्वितीयादिक for द्वितीय.

^{14.} C. इत्यत्र for इत्यादि.

^{16.} S. भृति° for भूति°.

^{17.} A. विभज्य for अविभज्य; AC. नामत्रयाणां for त्रयाणां.

^{18.} AK. °राज्यः; C. °राज्ञः for °राश्याः. CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

5

10

15

20

21

आगं गीः पृश्चिरक्रमीत् (सा. ६३०) इत्यत्रैकं साम । हाउ (त्रिः वा ईन्दुः इत्यादि पुरस्तोभयुक्तं आयङ्गीः (आ. गा. ६. २. २७६) इत्यादि अन्तश्चरित रोचना (सा. ६३१) इत्यत्रैकं साम । हाउ (तिः) वा भूतः (आ. गा. ६. २. २७७) इत्यादि । तिंशद्धाम वि राजति (सा. ६३२ इत्यत्रैकं साम । हाउ (तिः) वा आपः (आ. गा. ६. २. २७८) इत्यादि एतास्तिसः सार्पराज्याः । अथवा सर्पाणां वा । यद्वा अर्बुद्स्य वा ॥ ६ ॥

[एकादशस्य नाम दर्शयति —]

सर्पस्य घर्मरोचनमिन्द्रस्य वा ॥ ७ ॥

उद्यं होकानरोचयः (आ. गा. ६. २. २७९) इति स्तोभमात्रोत्पन्नं साम मर्पस्य घर्मरोचनम् इन्द्रस्य घर्मरोचनं वा एकादशकम् ॥ ७॥

[द्वादशादीनां पण्णां नामान्यविभज्य दर्शयति —]

षडैन्द्राः परिधयः ॥ ८ ॥

[उदु त्यं जातवेदसं (सा. ३१) इत्यत्र सामद्वयम् ।] हाउ (त्रिः भ्राजाओवा दीदिहिविश्वतस्पृथ्ः (थुः १) । उदुत्यंजातवाइदासाम् (आगा. ६. २. २८०) इति द्वितीयादिकम् । हाउ (त्रिः) शुक्राओवा इत्याि उदुत्यंजात (आ. गा. ६. २. २८१) इति द्वितीयादिकम् । तरिणविश्व दर्शतः (सा. ६३५) इत्यत्न सामद्वयम् । हाउ (त्रिः) भृताओवा इत्याि तरिणविश्व (आ. गा. ६. २. २८२) इत्यादि [द्वितीयादिकम्] । हाउ (त्रिः) तेजाओवा इत्यादि तरिणविश्वा (श्व १) दार्याताः (आ. गा. ६. २ २८३) इति द्वितीयादिकम् । उद्यामेषि रजः पृथु (सा. ६३८) इत्यत्र

^{10.} C. इमां for उद्यं°

^{11.} C. द्वादशम् for एकादशकम्; K. adds अनुगानम् after एकादशकम्

^{15.} In SME, the second khanda ends with gana आ.गा.६. 2, 280.

^{16.} KC. साम, A. द्वितीयादि: for द्वितीयादिकम्.

^{17.} CK. इत्यादि for इति द्वितीयादिकम.

^{18.} A. adds ओ before भूताओवा.

^{21.} CCK: SAM ip and Marton peoband. In Public Domain.

षष्ठाध्याये चतुर्थपर्व (२)

सामद्वयम् । हाउ (त्रिः) सत्याओवा इत्यादि उद्यामेषिरजाः (आ. गा. ६. २. २८४) इति द्वितीयादिकम् । हाउ (लिः) ऋताओवा इत्यादि उद्यामेषिरजाः (आ. गा. ६. २. २८५) इति द्वितीयादिकम् । एते षडैन्द्राः परिधयः ॥ ८॥

[अष्टादशस्य नाम दर्शयति—]

5

ऋतूनां वागादि पित्र्यम् ॥ ९ ॥

वाङ्मनः प्राणः (आ. गा. ६. २. २८६) इत्यादि ऋगक्षररहित-मष्टादश[-कम्] ऋत्नां वागादिपित्र्यात्मकम् । वाङ्मनःप्राणादेः पित्र्य-पदस्य च तत्र विद्यमानत्वात् ॥ ९ ॥

एकोनविंशस्य गानागानपक्षं दर्शयति —

10

अन्त्यं वैकित्पकम् ॥ १०॥

अन्तर्देवेषुरोच।साइ (भा. गा. ६. २. २८७) इत्यत्नोत्पन्नम् अन्तर्यं तत् वैकल्पिकम् । एकविंशत्यनुगानपक्षे न गेयम् । द्वाविंशत्यनुगानपक्षे तु गीयते इत्यर्थः ॥ १० ॥

एतत्सामभेदेन नामद्वयं दर्शयति —

15

तन्मिलावरुणयोश्रक्षुरित्याचक्षते । श्रोत्रं च तदेवैके ॥ ११॥

अन्तर्देवेष्ट्रित्यत्र उत्पन्नं साम मित्रावरुणयोश्रक्षुः इत्याचक्षते। तदेव श्रोत्रमित्येके आहुः ॥ ११ ॥

- 1. ACK. trans. इत्यादि after °रजा:.
- 2. ACK. om. इति द्वितीयादिकम्.
- 3. K. om. उद्यामेषिराजा इति द्वितीयादिकम्.
- 13. C. °पक्षेण for °पक्षे न.
- 15. C. om. इयं.
- 16. C. om. श्रेत्रं च तदेवैंके ... श्रोत्रमित्येके आहु:. (L. 18)
- 17. A. om. अन्तर्देवेष्वित्यत्र उत्पन्नं साम ... इत्याचक्षते; A. एतन्साम for तदेव.
 - 18. A. oncomenti Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

5

10

15

20

विंशस्य नाम दर्शयति ---द्वितीयोऽतीषङ्गस्तन्मित्रावरुणयोः श्रोत्रमित्याचक्षते । चक्षुश्च तदेवैके ॥ १२ ॥

हाउ (तिः)। भ्राजा भ्राजा (आ. गा. ६. २. २८८) इत्यादि पुरस्तोम-पूर्वम्। उदु त्यं जातवेदसम् (सा. ३१), चित्रं देवानामुद्गाद् (सा. ६२९) इत्याद्यूचोः परस्परं व्यतिषङ्गेन गायन्ति अनुगायन्ति वा द्वितीयोऽतीषङ्गः। एतत्संज्ञकमित्यर्थः । पूर्वं सौर्योऽतीषङ्ग उक्तः । पक्षः (सांप्रतं ?) द्वितीय इत्युक्तेऽपि सौर्यत्व दर्शयति [चक्षुरिति । तदेव चक्षुरित्येके आहु:] ॥ १२ ॥

[एकविंशस्य नाम दर्शयति ---]

तृतीयोऽतीषङ्गस्तदिनद्रस्य शिर इत्याचक्षते ॥ १३ ॥

हाउ (ति:) भ्राजाओवा (आ. गा. ६. २. २८९) इत्यादि पुर-स्तोभपूर्वम् । उदु त्यं जातवेदसम् (सा. ३१), इन्द्रं नरी नेमधिता हवन्ते (सा. ३१८) इत्यृचोः परस्परव्यतिषक्केन गीयमानम् एकविंशं तृतीयोऽतीषङ्गः । एतदिन्द्रस्य शिरोनामकम् इत्याचक्षते । द्वितीयस्या-मृचि (°चः) इन्द्रदेवत्यत्वात् एक (एतत्?) नाम संपन्नमिति मन्तव्यम् ॥ १३ ॥

द्वाविंशस्य स्वरूपं दर्शयति —

आदित्यस्योन्नयं तदादित्यात्मेत्याचक्षते ॥ १४ ॥

उन्नयामि होइ (आ. गा. ६. २. २९०) इत्यादिकं स्तोभतुल्यम् ऋगक्षररहितं द्वाविंशमनुगानम् आदित्यस्योन्नयनामकम् । तत्र आदित्योन्नय-पदयोर्विद्यमानत्वात् एतन्नाम । तदेवानुगानम् आदित्यात्मकसंज्ञकमित्या-चक्षते इत्याचार्याः ॥ १४ ॥

^{6.} A. °द्यू वां for °द्यू चो:; A. om. गायन्ति अनुगायन्ति; K. om. द्वितीय:.

^{13.} AC. इत्यृचौ for इत्यृचो:.

^{17.} SAK. °स्योन्नयनं for °स्योन्नयं.

^{19.} CC Sha Vipin Kumar Col Decband, In Public Domain.

षष्ठाध्याये चतुर्थपर्व (२)

अथ महानाझीनामृषिसंबन्धेन योगरूढ्या च संज्ञाचतुष्टयं दर्शयति — ऐन्द्र्यो महानाम्न्यः प्रजापतेर्वा । विष्णोर्वा । विश्वामित्रस्य वा । सिमा वा । मट्ण्या वा । अध्वरमा(॰गा?) वा । शक्यों वा । शक्यों वा ॥ १५ ॥

विदा मघवन् (सा. ६५१) इत्याचाः प्रकृत्या (त्यां?) तिस्रः [तिस्रः 5 ऋचः ।] सर्वयानसिद्धिः (सर्वासां ऋचां?) तु नवसंख्या । [एताः] ऋचः ऐन्द्राः इन्द्रदृष्टा महानाम्न्यः (आ. गा. ६. २. २९१-२९३)। इन्द्रवृत्रासुरयोः संयामे इन्द्रस्य जयार्थम् एताभिर्महान् घोष आसीदिति महानाम्नय इति नामैतासां संपन्नम् । वा अथवा एता ऋचः प्रजापतेः संबन्धिन्यः प्रजापत्यृषिका इत्यर्थः । यद्वा विष्णोर्वा । विष्णुर्वा एतासामृषिः । विश्वामित्रस्य वा महानाम्न्यः । 10 तद्दिषका इत्यर्थः । यद्वा एता ऋचः सिमाः । एताभिर्वृतासुरस्य सीमानं शिरो-मध्यदेशं इन्द्रोऽभिनदिति सिमा नाम । यद्वा [मट्ण्याः ।] अनुकरणशब्दोऽयम् । एनामिर्महाशब्दमिन्द्रोऽगादिति एतन्नामिकाः । एताभिरिन्द्रोऽध्वरम् [अ] गादिति अध्वरमाः (गाः ?) । अथवा शक्कर्यः । एताभिर्वृतं हन्तम् इन्द्रः शक्तोऽभृदिति एताः शकरीसंज्ञकाः । एताः पश्चिविश्रवाह्मणे त्रयोदशाध्याये पदर्शिताः। इन्द्रः 15 प्रजापितमुपाधावद् वृतं हनानीति । तसा एतच्छन्दोभ्य इन्द्रियं वीर्ये निर्माय प्रायच्छदेतेन शक्तुहीति तच्छक्करीणां शक्करीत्वम् । सीमान-17

^{1.} In SME the third khanda and the forth पर्वन् conclude with gana आ. गा. 6. 2. 290. and the महानाम्नी s are taken there as appendices – परिशिष्ट s.

^{3.} A. सिमा for सीमा; C. मण्ड्या, S. मङ्ण्या, K. मध्या for मट्ण्या; MS. om. अध्वरमा वा.

^{6.} KA. सर्वधा निसद्धिस्तु, C. सर्वया न सिद्धिः स तु see CN. CM. तुचः for ऋचः.

^{7.} A. om. इन्द्रदृष्टा°; C. °वृषा° for °वृत्रा°;

^{8.} A. om. इन्द्रस्य जयार्थं; C. ताभि° for एताभि°; K. om. महानाम्न्यः

^{11.} A. सीमा: for सिमा:.

^{13.} A. एतासामिन्धत्वम्, C. एताभ्यामिकः for एतन्नामिकाः; CK. om. एताभिरिन्द्रो ° ... अध्वरम्भानं Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

बस्टोऽध्यायः

मिनत् । तिसमा मण्ड्यमकरोत्तन्मण्ड्या महान् घोष आसीत्तन्महा-नाम्न्यो दिशः (तां. ब्रा. १३. ४. १-२) इति विष्णुविश्वामित्रयोः संबन्धः शास्तान्तराभिष्रायेण प्रदर्शितः । शक्कर्यो वा शक्कर्यो वेत्यभ्यासः ब्राह्मण-समाप्तिद्योतनार्थः ॥ १५ ॥

इति श्रीमद्राजाधिराजपरमेश्वरवैदिकमार्गप्रवर्तकश्रीवीरबुक्कभूपालसाम्राज्यधुरंधरेण श्रीसायणाचार्येण विरचिते माधवीये सामवेदार्थप्रकाशे आर्षेयब्राह्मणभाष्ये

षष्ठाध्याये चतुर्थपर्वणि द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

॥ इति षष्ठोऽध्यायः ॥

॥ अर्षियब्राह्मणभाष्यं समाप्तम् ॥

مْج

यस्य निश्वसितं वेदा यो वेदेम्योऽखिलं जगत् । निर्ममे तमहं वन्दे विद्यातीर्थं महेश्वरम् ।। तत्कटाक्षेण तद्रूपं दधद्बुक्कमहीपतिः । आदिशत्सायणाचार्यं वेदार्थस्य प्रकाशने ।। व्याख्यातावृग्यजुर्वेदौ सामवेदेऽपि संहिता । व्याख्याता ब्राह्मणस्याथ व्याख्यानं संप्रवर्तते ।।

श्रीसद्गुरुचरणारविन्दाभ्यां नमः ।।

^{5.} AC. om. श्रीमद्राजा ° ... ° ध्रंधरेण.

^{6.} K. आर्षेये for अर्षियब्राह्मणभाष्ये.

^{9.} C. after समाप्तम् adds करकृतमपराधं क्षन्तुमहंन्ति सन्त: । and thereafter the following verses follow:—

CRITICAL NOTES

P. 5. L. 7.

The Mss. have omitted अध्यापक: from the commentary; but the particle वा after याजक: has no meaning unless अध्यापक: or a similar word is not followed immediately. According to the text the rewards, good or bad, is said to be for both, the priest and the preceptor (यः ... याजयित वा अध्यापयित वा) and accordingly the commentary has subsequently explained that whether a priest or a preceptor who recites or teaches a mantra without knowing the rsi, the metre and the deity thereof would have to face the dire consequences (vide याजकोऽध्यापयिता वा P. 4. L. 14; याजकोऽध्यापको वा P. 4. L. 17). Similarly here too the commentary must have been याजकोऽध्यापको वा. We have, therefore, added the word अध्यापक: in square brackets which was evidently left off by the scribes by oversight.

P. 8. L. 1.

All the Mss. read बहाबाच: in place of बहाबाक्. The text is being explained here word by word by the commentator quoting the words as they are found in the text. While all other words are explained without changing the case-ending it is only proper that बहाबाच: too should be quoted as it is. We have, therefore, emended बहाबाक् as बहाबाच: in order to maintain the uniformity of the style.

P. 8. L. 11.

एषामेतन्नाम of BCK or एषा मता तन्नाम of A does not suit in the context. The commentator here says that the Sāmagāna melodized on the yoni तत्सिवतुर् is variously called as गायत्र, पौष्कल and आग्नेय basing on different factors. Therefore, the concluding sentences ought to read:— इत्येतानि तन्नामानि । तत्सिवतुर् वरेण्यमिति साम्न इत्यथं:।

P 8. L. 11.

The readings in A are clearly wrong. The Mss. B and C are, in all doubtful cases, having identical readings. एषाम्, the genetive plural, is not proper as the pronoun is to refer to only one mantra viz., तत्सिवतुर्. The readings in A clearly support our assumption that the readings in BCK here were emended by the scribes without caring to know the context

P. 11. L. 2.

All Mss. read वेदसाम° (K. वेदसामन°) in place of सामवेद. The Ārṣeya Brāhmaṇa describes the names of the Sāma-gānas which are generally indicative of the ṛṣis who sang it first. Here the introductory sentence observes:—"the Sāmans sung in different metres are composed by the various ṛṣis and that they are based on ṛcas....." Therefore, the readings should be सामवेदच्छन्द:साम्नां and not वेदसामच्छन्द:साम्नाम्.

P. 12. L. 3.

The commentary on वैश्वमनसं च and on बृहद्भारद्वाजं... has been indiscriminately mixed up in all the Mss which we have rearranged in proper order and sequence. After वैश्वमनसं चेति KBC read अग्नि दूतमित्यस्यामेकं सामोत्पन्नम् । तदिग्न दूतमिति मन्द्रस्वरादिकं वैश्वमनसं विश्वमनसः संबन्धि वैश्वमनसं भवति । विश्वमनसं वार्षिमध्यायमुद्वृ (मृदवृ K)जितं रक्षोऽग्ला (ग्रहा° K) दिति (K adds हि after इति) ब्राह्मणम् । एतन्नामकिषसंवन्धिकं (न्धि K) साम । अत्र ऋषिदेवताभेदेन विकल्पं दशयित बृहद्भारद्वाजं सौरम् ।।

P. 14. L. 18.

This passage is corrupt in all Mss. The commentator here explains the derivation of the word आनूप from अनूप with the secondary suffix अण. We have emended the passage adding the relevant sūtra of Panini dealing with such derivation.

P. 18. L. 15.

After वारवन्तशब्दोपेतिमित्यर्थः (vide p. 17. L. 3) BC read: ऋषिमन्त्रवर्ण अग्ने मृडमहाँ असीति तृतीयचतुर्थस्वरादिकं द्वितीयं ते महो यामे यमपार्थवोऽग्नि तद्देवताके ...

A after the break from तृतीयमग्न आयाही इत्या ... resumes सामे द्वे इति । अग्ने मृडमहाँ असीत्यस्यामृत्पन्नं सामद्वयम् । तत्राद्यं प्रथमस्वरादिकं द्वितीयम् । तृतीयं चतुर्थस्वरादिकम् । ते द्वे यामे ...

It is clear that the commentary in BC is corrupt and also that some words and passages are left out from the commentary by the copyists in the course of transcription. The general pattern followed by Sāyaṇa in this Brahmana is that he first quotes a Sāman and then explains with what svaras that particular gāna commences. But the style of this portion of the commentary as found in BC does differ. We feel, therefore, that some one must have added these sentences here in these Mss.

P. 31. L. 16.

The commentary on वाम्रस्य च वैखानसस्य ... दानवस्य is mixed up in all three Mss. c Weshave kuhowever properties are an execution of the prop-

er order. The text of the commentary as found in different Mss is given here:— वाम्रस्य वाम्रो नाम (K तन्नाम for वाम्रो नाम) ऋषिः (B देवामृतस्य देवाम्मृ[त]न्नाम ऋषिः ।) तस्य नाम वैखानसस्य सामेति । सखायस्त्वाववृमह इत्यस्यैकं (K इत्यन्नैक) साम । सखायस्त्वा औहोहोहाइ इति मन्द्रचतुर्थादिकं वैखानसस्य एतन्नामधेयम् । तस्य ऋषेः संबन्धि । अत्र ऋषिविकल्पमाह । आञ्जिगस्य दानवस्येति । ... P. 37. L. 2 & 7.

The passage is corrupt in all Mss. The commentary here explains the derivation of the word रयैन and evidently some passage before प्रत्ययः is dropped. We have, therefore, added रयानस्या ° (उ. 213) इतीनच् in square brackets which explains how the word was derived. Again all Mss have only रयेनरच which is not correct. It should be र्येनस्य as it is evident from the explanation: र्येनः शंसनीयगितः अग्निः तस्य, given in the commentary.

The readings are corrupt in all Mss. We have attempted to emend them. The meaning of the passage is also not quite clear. Could it be ब्रह्मज्ञानिवमुक्तान् [विम्ढान्] करोतीति ?

P. 46. L. 9.

The readings in K and A are corrupt, and in E it is broken. We have, emended the passage as श्रुधिया एहिया

P. 47. L. 5.

A. कि कस्य सदःसंज्ञकस्य हिवर्धाननामधेयानि सामानि । कि कस्य सदःसंज्ञकस्य हिवर्धानसंज्ञा, कि सर्वेषाम् इति शङ्कां निरस्तुमाह —

C. कङ्कस्य सदःसंज्ञा कस्य सदःमंज्ञा कस्य हिवर्धानीनामधेयानि सामानि कंकस्य सदःसंज्ञा कस्य हिवर्धानसंज्ञा कः सर्वेषामिति राङ्कां निरिसतुमाह —

K. कि सदःसंज्ञा कः स हिवर्धानसंज्ञा कि सर्वेषामिति शङ्कां निरसितुमाह —

It may be seen that words and even passages are indiscriminately mixed up in the commentary here. The first sentence in A and C is nearly repeated twice. The passage सदःसंजकस्य हिवधिनसंजकः clearly indicates the attempts on the part of the scribes to emend the sentences. We have, however, arranged the words and passages in proper order and emended the corrupt readings. P. 47. LL. 13.16 & P. 48. LL. 1-8.

A. वा अथवा अदितेश्च साम एतन्नामकं जम्भं चागस्त्यस्य च राक्षोघ्नमिति उत स्य नो दिवा मितिरित्येकं साम मन्द्रद्वितीयादिकं जम्भनामकम् ।

C. omits the text अदितेश्च साम as also the commentary thereon. A has mixed up not only the text of the commentary but even A has mixed up not only the text of the commentary but even

the text of the Brahmana itself. It may be seen that it has partly lost the commentary as well. We have, therefore, arranged the sentences in the proper order and also added the missing passages and words in square brackets.

P. 51. L. 4.

The name of the Sāmagāna given in the text is वाजभृत् or वाजाभर्मीयम्. But in C the reading found is वाजाभर्मीयम् which Sayana explains saying that the Saman is so called because in the text of the gana the word वाजकमें is found. From this explanation it appears that the readings of the text commented on by Sayana was वजाकमीयम् and not वाजाभर्मीयम्.

P. 62. L. 10.

AC इध्मावाहरणे ...

The Commentator says that the Sāmans are called ऐध्मवाह or ऐध्महार because they are employed when the fuel was collected or brought (for sacrifice). Therefore, the passage should read:—इध्मनो वा वहने वा हरणे वा.

L. 12.

सामाहेध्मो is the reading found in Mss except in K where it is सामाहेड्मो The word आहेध्मो is the adjective of पेंड्स्य and therefore, must be in genetive case. Could it be अहिध्न: (the genetive of अहिहन्-)?

P. 64. L. 4.

The readings found in all three Mss are corrupt.

These gānas are named after the ṛṣis viz., हिन्हमत् and हिन्हित् who composed and sang them first. The commentator, while explaining this fact, says that it has been expressly suggested in the Sāmagānas themselves where at the end of the second gāna the word हिन्हमत् and at the end of the third the word हिन्हमत् occur only to indicate the name of the ṛṣis of these two couplets.

We have, therefore, emended the readings suitably and set the text of the commentary right.

P. 68. L. 17.

to call these gānas as सहोरियन्डीय s because nowhere does this phrase occur in these gānas. A Sāmagāna is normally known after the ṛṣi who composed the gāna. There are also, at the same time, several instances when a special name is coined but basing on some phrase or name that occurs in the gāna itself, and this could be either a nidhana, or the beginning of a gāna or the name of some one including that of a ṛṣi that would occur within the gāna itself. इंट्टाहोत्रीय, यज्ञायजीय, हाविष्कृत, गोअश्वीय and ऐष are some of the examples that readily came to our mind in this connection.

We, therefore, feel that सहोरियष्ठीये was an interpolation. The gānas known as सहोरियष्ठय^s should be those based on यस्ते मदो वरेण्यः (SV. 470) of which the third gāna ends in the nidhana of सहोरियठा २३४५: However it is possible only if the verse उप नो हिरिभ would end in सहा or सहः instead of सुतम्. From the alternative name, if it was not an interpolation, we will certainly be justified in believing that in practice हिरिभ: सुतम् was also recited as हिरिभ: सहः. P. 121. L. 12.

The text सावित्राणि षट् expressly states that there are six gānas elaborated on the verse इन्द्राय गिरो (SV. 339). But the Mss AC cite only one gāna i.e., the first in this series. These Mss also omit much of the commentary.

The Svādhyāya Maṇḍala edition gives only the first gāna of this series of six, though it described the group as सावित्राणि षट् सामानि. However, immediately after this gāna the edition adds एवं षट् सामानि in brackets.

The commentary clearly mentions that these six gānas are formed on the basis of stobhas which are arranged in different order and form, in each of these six gānas - स्तोभिवन्यासभेदेन. The gāna given in Svādhyāya Mandala edition is evidently only the first gāna beginning with स्तोभ of हा। हाइ. It is true that the gāna given in the above edition consists of six lines but these lines constitute only one gāna beginning with इन्द्राय and concluding in उतदाम् which are the beginning and end of the verse.

Fortunately for us the Ms K has preserved the full text of the commentary of this sutra and gives correct readings and all the six ganas formed with different stobhas as suggested in the commentary referred to above.

CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

P. 148. L. 21.

The readings as found in different Mss are given below:—

A. धर्मणीयमिष द्वितीयं साम धर्मधर्मा इति हि निधनान्तेनोक्तत्वात् धर्मयुक्तेत्यभिधीयते । तथापि प्राणभृते प्राणभृत ...

C. धर्मान्द्वितीयासाम धर्मधर्मा इति हि निधनान्तेनोक्तत्वात् धर्मयुक्ते इत्यभिधीयते । प्राणभूते प्राणभृत उपधानामीतिवत्

K. धर्म । द्वितीयं साम धर्म धर्मा इति हि निधनान्ते मनाक्त्वाद्धर्मयुक्ते इत्यभिधीयते । प्राण...

It may be seen that the readings in all these three Mss are corrupt and some words and passages are dropped from the commentary. We have, therefore, emended the readings and also added the words which were left out by the copyists.

P. 149. L. 5.

After सामद्वयम् (L. 3) AC read: पवस्व सोमा इति चतुर्थमन्द्रादिकं द्वितीयम् । ओहोवो इत्यादि मन्द्रादिकं प्रथमम् (C Om. प्रथमम्) । एते द्वे प्रजापतिर्विधर्मणी.

The Svādhāya Mandala edition follows the order of the vidharma-sāmans as in AC above. But in analogy with dharmasāmans based on the previous verse where the couplet is named after the nidhana of the second gana the succeeding two ganas which are also designed after the nidhana should follow the same principle i.e., the nidhana, after which the couplet is named, should come in the second gana. This is the practice normally followed throughout in the Sāman technical literature. All the four ganas but based on two different verses, are mentioned together in the text because of their common characteristics as regards the principles on which they are designated. Therefore, it will be anamolous to have the designating nidhana in the first gana in one couplet and the same in the second gana in another. We have, therefore, accepted the readings of K which is the most correct Ms among the ones we used for our collation.

P. 152. L. 15.

All Mss read only उद्धंशपुत्रश्च which does not seem to be correct. The name of the sāman as given in Svādhyāya Mandala Edn. is only उद्धंशम् and the ṛṣi thereof is उद्धंशपुत्र. Accordingly the sāman sung by उद्धंशपुत्र should be ओदंशपुत्र. Therefore, the text should read either उद्धंशपुत्र or ओदंशपुत्र. The Ārṣeyadīpa designates this as उद्धंशपुत्र ghri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

P. 160. L. 3.

Though all Mss. have only आजिन्म् in the commentary it is clear that the reading commented on was आजिम as it is evident from the explanation given therein—आजिमुंद तहत्...गमनसाधनं साम । ... The Svādhyāya Mandala edition, however, derives the term from अजिम assuming it to be the name of a ṛṣi (अजिमो (मः?) प्रजापतिर्वा । also see आजिमम् । अजिमो नायत्री ...। (प्रा. में: 827). But this does not seem to be correct (see the next Critical Note for explanation of the term given in the Tāṇḍya Brāhmaṇa). The reading found in Mss is obviously corrupt. In Tamil the noninitial unvoiced stops are generally pronounced as voiced and this must have subsequently lead the scribes to spell the word wrongly.

-L. 9.

. C. प्रतीतो द्वादशो होतु त्वां हीयते तद्गमनसाधनाय । साधनमित्यर्थः ।

K. प्रतते द्वादशाहं कृत्वा हीयन्ते तत् गमनसाधनाय । साधनिमत्यर्थः ।

It may be seen that the readings in both the Mss are corrupt, and the Ms A has lost the text and the commentary after आमहीयवं च upto तथा च। (page 164. L. 25).

The commentator here explains the meaning of the term आजिग, a sāman, which is sung in the extended session of the Dvādashāha sacrifice. He says, the sāman is so called, because it is sung by the chandogas, for the victory of participants, in a match, particularly while the sportsmen proceed to take part in a running race. In the Tāṇḍya Brāhmaṇa the Dvādashāha is metaphorically compared with āji, a running race in which the sportsmen taking part therein show their speed. Similarly in the Dvādashāha sacrifice, the Brāhmaṇa says, the Chandoga priests show their competitive skill and learning by singing this ājigasāman. Sāyaṇa rightly supports his explanation by quoting the TBr. आजिगं भवित In this Brāhmaṇa Sayana comments on the term āji as the conquering or victory line in a running match गन्तव्यभूमेमंयाँदा and also धावता पुरुषाणां गितवपरीक्षणार्थम् आजिः कल्पते।

We have therefore emended the readings and restored the text of the commentary.

P. 161. L. 15.

The readings in both the Mss. are corrupt. The commentator parries the question that the tenth Sāman cannot be called cc-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

दोहादोहीय because it does not consist of the stobha of दोहादोह. The answer given by the commentator is that since the next gāna, i.e., the eleventh, contains this phrase, the tenth and the eleventh are jointly called दोहादोहीय s

We have, therefore, restored the commentary by emending the wrong readings and adding the word अयुक्तत्वात् in square brackets which was dropped in the course of transmission by the scribes.

P. 164. L. 2.

इत्याह the reading found in CK, is wrong. The commentator quotes from the TBr the sentence beginning with सोमसाम भवति. Therefore, it must be इत्यादि. Accordingly we have emended it. P. 166. L. 18.

All the Mss read एते रजे-(CS. रजो°)राङ्गिरसस्य । रजे: पदस्तोभौ प्रति-पादं स्तोभयुक्तौ ।

The names of the sāmans 5 and 6 as given in Svādhyāya Mandala edition as also in Sāmavedārṣeyadīpa is आङ्गिरसस्य रजे: पद-स्तोभी. Therefore, the passage explaining the relevant part of the Brāhmaṇa text should be एतौ रजेराङ्गिरसस्य पदस्तोभौ। प्रतिपादं स्तोभयुक्तौ. We have, however, not emended the text but only added सामनी in square brackets in order to complete the sentence.

P. 168. L. 10.

The name of this gāna i.e., जा. गे. 14.5 512.16 is spelt in different way in different Mss. The Svādhyāya Maṇḍala Edn. has it as फ्रॅंक्न, a name not found in any of the Mss we consulted. In the Jaiminīya Ārṣeya Brāhmaṇa this is found as पुस्तिनम् while in the Sāmavedārṣeya as पुस्तिनीयम्. The Ms. K reads this as पुस्तिनी in the text but in the commentary it alters it as पुस्तिनम्. The reading पुत्रस्तिनी of C and पुस्तिनी of D appear to be corrupt. The term has been explained in the commentary (see p. 179 L. 22) but unfortunately this particular portion is corrupt in all Mss. The name पुस्तिनीय found in Sāmavedārṣeyadīpa was perhaps a form corrected as such later either by the author or by the scribes. We have accepted पुस्तिनम्, a reading which is found in K in the commentary as also in Jaiminīya Ārṣeya Brāhmaṇa.

P. 181. L. 24. औक्ष्णोनिधानानि

C. reads this as औक्ष्णोऽनुधानानि in both the text and the commentary while M औक्ष्णोनुयानानि. The other two Mss viz., CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

S and D have it as औक्ष्णोनिधनानि while K as औक्ष्णोनिधानानि. In S however निधन has been corrected as निधान in both the places. The Svādhyāya Maṇḍala Edn. and Sāmavedārṣeyadīpa do not give this name and in A this particular portion is missing. We have accepted औक्ष्णोनिधानानि as the correct reading. The Jaiminīya Ārṣeya Brāhmaṇa however, has it as औक्ष्णोनिधन.

P. 183. L. 14.

C.तृस्वमेकम्; K. अत्रस्वमेकम्; A. readings missing. . The readings in CK are clearly corrupt. Here the commentary refers to the verse पनस्न on which this gana is elaborated. We have, therefore, emended it as प्रवस्वेत्येक च.

P. 186. L. 1.

The order of arrangement of ganas as also of the yonimantras on which these ganas are based greatly differ in the ĀBr. and Sm. In the Sm there are thirteen ganas each one is made up of only one quarter verse with different stobhas. the first 10 on तिस्रो वाच ईरयित प्र वित्तः (525 a), the eleventh on ऋतस्य धीति ब्रह्मणो मनीषाम् (525b), the twelfth on गावो यन्ति गोपति पच्छमानाः (525c) and the thirteenth and the last on सोमं यन्ति मतयो वावशानाः (525d). The Sm. assigns to these ganas separate sub-serial numbers to show their thirteenfold divisions while in the general serial numbers they occupy only three numbers. The explanation of these ganas as given in the SAD totally agrees with the Sm. But the ABr follows a different order and arrangement. In this the verse तिस्रो वाच: has only three ganas named संकोशाः and they are evidently based on the whole verse and not on one quarter of the verse. The sāmasvaravas, venorvishālas and the agastyasya yamikas in ĀBr are based on three subsequent verses viz., अस्य प्रेषा (526), सोमः पवते (527) and अभित्र-पृष्ठम् (528) respectively. Here except the agastyasya yamikas all others are melodized on full verse while the yamikas are formed on the first two quarters or hemistich and the latter two quarters of the verse form the basis for two separate gānas called tantrātantras. In the Sm. these are represented by the Janitras (see the Introduction for details).

P. 188. L. 17.

The readings found in all three Mss it may be seen from the footnote are corrupt. The Brāhmana says that these sāmans are called Vaishvajyouṣas because the words sūrya and soma which occur in the verses 534 and 535, in fact, reprsent the universal light. Here the correct readings, therefore, should be चन्द्रमसोहि The reading चन्द्रमसोहि found in the commentary only betrays the unsuccessful attempt made by the scribe for emendation.

P. 209. L. 19.

ACK यद्याव (द्यावा A) इन्द्र (इन्द्रा A) ते श (शा A) तं हाउहाउवा इति द्वितीयकुष्टादिकं चतुर्थं षण्णिधनैरुपेतम् ।

It may be observed that the sentences are mixed up in all the Mss. हाउ (त्रि:)वा। being part of the nidhana cannot come immediately after यद्यावइन्दतेशतम्. This should in fact come before षण्णिधनैरुपेतम्. In the commentary, further, here and there many words and phrases are missing which we have restored in square brackets.

P. 212. L. 5.

The Mss A and C add बृहद्देवस्थानम् after देवस्थानम्. This is obviously a mistake. In the Mss the sutras 1 and 2 are read together, and the commentator perhaps mislead by this, added बृहद्देवस्थानम् after देवस्थानम् assuming that both these formed a single name. It is most likely that there was some other phrase which might have been replaced by बृहद्देवस्थानम in the course of transmission either because of the illegibility of the original phrase or due to its loss. This becomes evident from the explanation of the name given in the commentary which says that because the word समुद्र is found in the nidhana this gana is called देवस्थान. It also says that बृहद्देवस्थान is so called because the word बृहत् is found in the Saman बृहदिन्द्राय. Now it is clear that the explanation of the commentator would become meaningless if the word समुद्र or a word having its implication is not found in the name. be pointed out here that the commentary has earlier explained in similar context वैश्वज्योतिष another name, saying that the gāna is so called because सूर्य and सोम who provide light for the whole universe are found in the samans. Again शैतोष्म, another gana, has been explained on the basis that the gana contains the word अमृतत्व which is the most cooling and energygiving substance. Similarly here also either the name should imply or suggest the meaning of Samudra or the latter should form part of the came vipin Therefore pawer presence that the sutra

originally read: वरुणस्य देवस्थानम् or वरुणस्य सामुद्रं (or समुद्रं) देवस्थानम्. These epithets, समुद्र and वृहत् are added only to distinguish these two ganas from one another.

P. 216. L. 2.

All the Mss. read एतन्नामक: which does not appear to be correct because this refers to the word साम which is neuter. We have, therefore, emended it as एतन्नामकम्.

P. 219. L. 14.

A देवताके देव ... C देवताके गदेन ... The readings in both these Mss. are corrupt. K reads देवताभेदेन but retains the word लोकं which does not mean anything here. We have, therefore, emended the sentence देवताभेदेन त्रयाणामपि लोकं (विकल्पं?).

L. 17.

AC हिमेकमेव। Kणिमेकमेव. All these readings are corrupt and unintelligible. We have, therefore, emended the readings and restored the words in square brackets without which the sense becomes incomplete.

P. 235. L. 11.

AK पूर्वस्यां, C पूर्वसवा. The reading in C is obviously corrupt. What the commentator says here is that the relevant portion of Brāhmana relating to the legend of पृथ्रिक्म has been already quoted while referring to बाहंद्गिर. We have, therefore, restored the commentary by adding आख्यायिकायां बाहेद्गिरेण in square brackets.

P. 240. L. 19.

The reading स्कुराणि is found as part of the text only in Ms. C while all other Mss invariably have it only in the commentary. From the meaning of ओजोयुक्तानि given in the commentary it appears that the reading acceptable to the commentator was स्कराणि, a word derived from √ sphara.

LL. 3-22. · P. 241.

The commentary on the text विष्णोस्त्रीणि स्वरीयांसि and on पञ्चान्-गानं द्वचनुगानं चतुरनुगानम् is indiscriminately mixed up, in all Mss resulting in much confusion. There are three sets of ganas, each consisting of 5, 2 and 3 ganas respectively which are all collectively called विष्णों: स्वरीयांसि. The next sutra i.e., पञ्चानुगानं ... gives the distinct and significant name to each set in this group of ganas having a common designation. The commenatry first should clearly explain what these three sets of ganas are

and subsequently should tell us the propriety of the name given to each set while commenting on these two sūtras. But in the Mss. the sentences which ought to have been under विष्णोस्त्रीण ... are taken over under the next sutra there too all in a jumble. We have rearranged and restored the commentary adding whatever word or words left out by the scribes. The passages as found in these Mss. are given below:—

KC. यज्जायथा अपूर्व्य (C. र्वे) त्यत्रैकं साम हाउहोवा इत्यादि परात्परमै (C. मे) रयता (C after this adds यज्जायथा) इति द्वितीयकुष्टादिकम् (C after this adds: — एकं हाउहोवाहा इत्यादि ज्योतिर्धेनुरित्यन्तम् अत्र स्तोभमात्रम् । साम एतद् द्वितीयम् । यज्जा-यथात् पूर्वेत्यत्रैकं साम । हाउहोवा इत्यादि यज्जायथा इति द्वि । कृ ।) एतानि त्रीणि विष्णोः स्वरीयांसि एतन्नामधेयानि । पञ्चानुगानं द्व्यनुगानं (A, which had omitted the text and the commentory from ° महसी p. 236 L. 18, resumes the commentory hereafter.) एतोकं प्रजां गर्भोन इति । यस्माद्यावापृथिवीभुवनानिचकादुर् (C. चक्रदुर्) इति पञ्चानुगानैरुपेतं साम । हाऊवागित्यादिकं योभिर्मिया (A. ये भर्याश्च मैरया, C. येभिर्व्याश्वमैरा) इत्यत्रैकं (A. om. अत्र) साम । ह्वचनुगान (AC. द्विरनुगान) नामकं द्वाम्यामनुगानाभ्यामुपेतम् । यज्जायथा अपूर्व्ये (CA. र्वे) त्यत्रैकं (A. om. अत्र) साम । हाऊवागित्यादि यज्जायथा आपूर्हो (A. अपौहो C. अपूर्व्य) इति द्वितीय (A. om. द्वितीय) कुष्टादिकं चतुरनुगाननामधेयं चतुर्भिर्गानैरुपेतं साम (A.om. साम) एतत्संज्ञकम् ।। P. 267. L. 6.

The passages here are corrupt in all manuscripts and after मिदिस्तु there is lacuna in A. The Mahānāmnis consist of nine rcās and form the concluding gānas of the last parvam of Āraṇyagana. These Gānas unlike Grāmageyas and Āraṇyagana and like Ūha and Ūhya are based on treas i.e., on three rcās. The gānas of this type are known as stotriyas but they are common only in Ūha and Ūhya. The commentator, therefore, explains that the rcās beginning from विदा मचवन् (SV.651) form the yonimantras, three for each, and are called Mahānāmnis. There are three ganas based on each triplet in this group.

The passage तिस्न: सर्वया- (°घा KA) न सिद्धिस्तु (स तु for ° स्तु in C) नवसंख्या ऋचः (CM तृचः) is obscure and the sentence defective. सर्वयान or सर्वधान does not mean anything in this context. Could it be सर्वगान? We have, emended the passage by adding words in brackets and set it right.

APPENDIX

Citations from other works referred to in the commentary are given below under the respective works.

ताण्ड्यबाह्मणम्

પા ન્ક્ર યત્રાભ ળન્	
अकूपारो वा एतेन कश्यपो जेमानं महिमानमगच्छत् ॥ (१५. ५. ३०)	Page
अभिर्वे रुरुस्तस्येतद् रौरवम् । असुरा वै देवान् पर्ययतन्त । तत एतावमी रुरौ विष्वश्चौ स्तोभावपश्यत् । ताभ्यामेनान् प्रत्योषत्ते प्रत्युष्यमाणा अरवन्त । यद्रवन्त तस्मादौरवम् । (७. ५. १०-११)	१७७
अभेर्वा एतद्वेश्वानरस्य साम दीदिहीति निधनमुपयन्ति दीदा एव } ह्यभिर्वेश्वानरः ॥ (१३. ११. २४)	१९०
अच्छिद्रं भवति । यद्वा एतस्य।हः छिद्रमासीत्त देवाः अच्छिद्रेणा न्योहंस्त- े दच्छिद्रस्याच्छिद्रत्वम् ॥ (१४. ९. ६५-६६)	१७८
अथेन्द्रो यौधाजयम् । इन्द्रो वै युधाजित्तस्यैतद् यौधाजयम् । र् युधा मर्या अजेप्मेति तस्माद्यौधाजयम् ॥ (७. ५. १२-१५)	१ ७८
अनिरुक्तं गेयम् ॥ (६. १. ८)	9
अनेनारिषामेति तदरिष्टस्यारिष्टत्वम् ॥ (१२. ५. २३)	२१०
अभिप्रियाणि पवत इति कावं प्राजा त्यं साम ॥ (८. ५. १४)	१९५
अभीवतेन वै देवा असुरानभ्यवर्तन्त । यदभीवर्तो ब्रह्म साम भवित ॥)	९२
अर्क पुष्पं भवति । अन्नं वै देवा अर्क इति वदन्ति । रसमस्य } पुष्पमिति ॥ (१५. ३. २२-२३)	१९९
अष्टादंष्ट्रे भवतः ॥ (११. ११. ११)	१२३
असुरा वा एषु लोकेष्वासंस्तान् देवा और्ध्वसद्मनेनेभ्गो लोकेभ्यः } प्राणुदन्त ॥ (९. २ं. ११) CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.	१९१

२४२	
	Page
आजिंग भवति आजिजित्याया आजिर्वा एष प्रततो यद् द्वादशाहस्तस्यै- तदुज्जित्यै ॥ (१५. ९. ६-७)	१६०
आतीषादीयं भवति । आयुर्वा आतीषादीयम् । आयुर्वोऽवरुध्ये ॥ (११. १२. १५-६)	२०३
आन्धीगवं भवति । अन्धीगुर्वा एतत्पशुकामः सामापस्यत् ॥ (८.५.१२.)	१९१
आभीकं भवत्यभिक्रान्त्या आङ्करसस्तपस्तेपानाः शुचमशोचंस्त एतत्सा- मापश्यंस्तानभीकेऽभ्यवर्षत्तेन शुचमशमयन्त । यदभीकेऽभ्यवर्षत्तसा- दाभीकम् ॥ (१५. ९. ८-९)	१६०
आमहीयवं भवति ॥ (१४. ९. ५)	९०
आयास्यं भवति तिरश्चीनिधनं प्रतिष्ठाये । आयास्यो वा आङ्गरस } आदित्यानां दीक्षितानामन्नमश्चात् ॥ (१४. ४. २२)	१७७
आंयास्ये भवतः । आयास्यो वा आङ्करसः । स तपोऽतप्यत । स एते आयस्ये अपस्यत् ॥ (११. ८. ९-१०)	१७६
आशुभार्गवं भवति । अहर्वा एतद्व्हीयत तद्देवा आशुनाभ्यधिन्वंस्तदा । शोराशुत्वम् ॥ (१४. ९. ९-१०)	१६३
आश्वं भवति । अश्वो वै भूत्वा प्रजापतिः प्रजा असृजत ॥ (११.३.४-५)	५५
आसितं भवति । असितो एतेन दैवलस्त्रयाणां लोकानां दृष्टिमपश्यत् ॥ (१४. ११. १८-१९)	५०
इन्द्रः प्रजापितमुपाधावद् वृतं हनानीति । तस्मा एतच्छन्दोभ्य इन्द्रियं वीर्यं निर्माय प्रायच्छदेतेन शक्कृहीति । तच्छकरीणां शकरीत्वम् । सिमानमभिनत् । तिसमा मण्ड्यमकरोत्तन्मण्ड्या महान् घोष आसीत्तन्महानाम्न्यो दिशः ॥ (१३. ४. १-२)	२८३
इन्द्रो यतीन् सालावृकेभ्यः पायच्छत् । तमश्रीला वागभ्यवदत् । सो- ऽशुद्धोऽमन्यत । स एतच्छुद्धाशुद्धीयमपस्यत् । तेनाशुद्धग्रच्छु- द्वचित ॥ (१४. ११. २९)	१२६
इन्द्रो वृताय वज्रं प्रावितियत् hiji Vi (iष्ट्र Ku १) ar ६०). Deoband. In Public Domain.	. १०१

	Page
गौरीवितिर्वा एतच्छाक्त्यो ब्राह्मणोऽतिरिक्तमपद्म्यत्तद्गौरीवितं भवति ॥	90-08
(११. 4. १8)	100
तं वः सखायो मदाय ॥ (१३. ११. १३)	२०२
तासु संहितं साध्या वै नाम देवा आसन् । तेऽविच्छिद्य तृतीयसवनं माध्येदिनेन सवनेन सह स्वर्ग छोकमायंस्ते देवाः संहितेन समद्धुर्यत् समद्धुस्तस्मात् संहितम् ॥ (८. ४. ८-९)	१६२
तैरश्चं भवति । अङ्गरसः स्वर्गं लोकं यन्तो रक्षांस्यन्वसचन्त । तान्येतेन तिरश्चाङ्गरसस्तिर्यङ् पर्यावैद्यत्तिर्यङ् पर्यवैत्तस्मात् तैरश्चम् ॥ (१२. ६. ११-१२)	१२५
तौरश्रवसे कार्ये। तुरश्रवसश्च वै पारावतानां च सोमौ संसुतावास्ताम्। तत एते तुरश्रवाः सामनी अपश्यत्॥ (९. ४. ९-१०)	२३२
दावसुनिधनं भवति ॥ (१५. ५. १२)	५६
दावसुर्वा एतदाङ्गिरसः पशुकामः सामापश्यत् ॥ (१५. ५. १४)	५६
दिवेदासं वै भरद्वाजस्य पुरोहितं नानाजनाः पर्यतन्त । अनेन दारे नासन्मेति तददारस्रतोऽदारस्रत्वम् ॥ (१५. ३. ७)	६१
दुःखेन इन्द्रो यतीन् सालावृकेभ्यः प्रायच्छत् । तेषां त्रय उदिशिष्यन्त रायोवाजो बाईद्विरः पृथुरिहमस्तेऽब्रुवन् को नाम इमान् पुत्रान् भरिप्यति ॥ (१३. ४. १७)	२३५
देवानां वै यज्ञं रक्षांस्यजिघांसंस्तान्येतेनेन्द्रः संवर्तमुपावपद्यत् सर्वर्तमुपा विषयः वि	७९
देवा वै ब्रह्म [व्यभजन्त । तस्य यो रसोऽत्यरिच्यत तद्] यज्ञायज्ञीयम् [अ] भवत् ॥ (८. ६. १)	२२
देवाश्च वा असुराश्च अस्पर्धन्त । ते देवा असुराणां पौरुमद्गेन वि पुरोऽमज्जयन् । यत् पुरोऽमज्जयन् तस्मात् पौरुमद्गम् ॥ (१२.३.१४)	28
देवाश्च वा असुराश्च समद्भत यतरे नः संजयांस्तेषां नः पश्चो- ऽसानीति ते देवा असुरान् संजयेन [समजयन् यत्] समजयं- स्तस्मात् संजयम् c(१३६००६/०)/кимаг Соі. Deoband. In Public Domain.	१४६

प्रवत्यो भवन्ति 📙 (१४ . ३. ४) Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

	Page
प्रवद्धार्गवं भवति । प्रवता वै देवाः स्वर्गे लोकं प्रायन्तुद्धतोदायन् ॥ } (१४. ३. २३-२४)	१९६
ह्रवो भवति समुद्रं वा एते प्रस्नान्तीत्याहुर्ये द्वादशाहमुपयन्ति ॥ } (१४. ५. १६-१७)	१७७
बभुर्वा एतेन कौम्भ्योऽञ्जसा स्वर्ग लोकमपश्यत् ॥ (१५. ३. १३)	१६१
भरद्वाजस्य पृश्न्यच्छावकस्य साम भवति । अन्न वै देवाः पृश्नीति वदन्ति ॥ (१२. १०. २४-२५)	२३
मारुतं भवति । मासा वै रइमयो मरुतो वै रइमयो मरुतो वै देवानां } भ्यिष्ठा [भ्यिष्ठा अ] साम ॥ (१४. १२. ८-९)	१२८
मार्गीयवं भवति । देवा वा एतं मृगयुरिति वदन्ति ॥ (१४. ९. ११-१२)	48
यज्ञो वै देवेभ्योऽपाकामत् । स सुवर्णरूपं कृत्वाचरत् ॥ (१४. ३. १०)	११-१२
यथा वा इमा अन्या ओषधय एवं सोम आसीत्। स तपोऽतप्यत । स ु एतत्सामापश्यत् ।। (११. ३. ९)	२०८
युक्ताश्चो वाङ्गिरसः शिश् जातौ विपर्यहरत्तसान्मन्त्रोऽपाक्रामत् । स तपो- ऽतप्यत । स एतद्यौक्ताश्चमपश्यत् ॥ (११. ८. ८)	१६३
रियष्ठं भवति । पश्चावो वै रियष्ठं पश्नामवरुद्धचै ॥ (१४. ११. ३१-३२)	१७८
रोहितकूलीयं भवति । [आजिजित्यै ।] एतेन वै विश्वामित्रो रोहिताभ्यां रोहितकूल आजिमजयत् । विश्वामित्रो भरतानाम् । स एते सामनी अपस्यत् ॥ (१४. ३. ११. १३)	६०
वाजदावर्यो भवन्ति । अन्न वै वाजः ॥ (१३. ९. १२-१३)	६९
वाजदावर्यो रेवत्यो मातरः ॥ (१३. ९. १७)	६९
वामदेव्यं भवति । एतेन वै वामदेवोऽन्नस्य पुरोधामगच्छत् ॥ }	७६
विदन्वान् वे भागव इन्द्रस्य प्रत्यहंस्तं शुगार्च्छत् । स त्रपोऽतप्यत । स एतानि वैदन्वतान्यपहुसुद्ध धीता(११३० १८११) Deoband. In Public Domain.	१६६

A LINDIA	700
विलम्बसौपर्णं भवति । आत्मा वा एष सौपर्णानाम् । पक्षावेतावभितो भवतो ये सप्तमनवमयोर्वीव वा अन्तरात्मा पक्षौ लम्बते यदन्तरात्मा । पक्षौ विलम्बते । तस्माद्विलम्बसौपर्णम् ॥ (१४. ९. १९-२०)	Poge 49
विशोविशीय भवति । अग्निरकामयत । विशोविशोऽतिथिः स्याम् । विशोविश आतिश्यमश्चवीयेति । स तपोऽतप्यत । स एतिद्वशो- विशीयमपस्यत् ॥ (१४. ११. ३७-३८)	85
वैखानसा वा ऋषय इन्द्रस्य प्रियाः ॥ (१४. ५. ७)	९५
वैश्वमनसं भवति । विश्वमनसं वा ऋषिमध्यायमुद्रजितं रक्षोऽगृह्णात् ॥ } (१५. ५. २०)	१२
वैष्टम्भ भवति । अहर्वा एतद्व्लीयत । तद्देवा वैष्टम्भैर्व्यष्टभुवंस्तद्वेष्टम्भस्य विष्टम्भत्वम् । दिश इति निधनम् ॥ (१२.३.९-११)	१६४
शङ्क भवत्यह्रो धृत्ये । यद्वा अधृतं शङ्कुना तद् दाधार । तदु सीदन्तीय- माहुरेतेन वै प्रजापतिरूष्ट्यं इमाँ होकान् असीदचदसीदत्तत्सीदन्तीयस्य सीदन्तीयत्वम् ॥ (११. १०. १२-१३)	२०६
शाकलं भवति । एतेन वै शकलः पश्चमेऽहिन प्रत्यतिष्ठत } प्रतितिष्ठति ॥ (१३. ३. ९-१०)	५९
शिशुर्वा आङ्गरसो मन्त्रकृतां मन्त्रकृदासीत् ॥ (१३. ३. २४)	१६१
शौक्तं भवति । शुक्तिर्वा एतेनाङ्गिरसोऽञ्जसा स्वर्गं लोकमपश्यत् ॥ } (१२. ५. १५-१६)	२०१
श्रुष्टिर्वा एतेनाङ्गरसोऽञ्जसा स्वर्ग लोकमपदयत् ॥ (१३. ११. २३)	१९०
इयावाश्वमर्चनानसं सत्नमासीनम् इन्द्रस्तृतीयसवनाद्भीमत्समान उद- क्रामत् । तं देवाः इयावाश्वेनेहाइ एहियेत्यन्बह्वयन् । स उपावर्तत ॥ (८. ५. ९-११)	१९१
इयेनो भवति । इयेनो ह वै पूर्वप्रेतानि वयांस्थाप्रोति ॥ (१३.१०.१२-१३)	२३५
इयेनो वा एतदहः संपरायितुमईति । स हि वयसामाश्चि (शि?) ष्ठः ॥ } (१३. १०. १८०. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.	२३५

	Page
सखाय आ निषीदत ॥ (१२. ५. ५)	२०१
संकृति भवति । संकृतिना समस्कृर्वन् ॥ (१५. ३. २८-२९)	२३ ५
सत्नासाहीयं भवति । यद्वा असुराणामसोढमासीत् । तदेवाः सत्रासाहीयं- नासहन्त । सत्नेनानसक्ष्महीति तत्सत्रासाहीयस्य सत्रासाहीयत्वम् ॥ (१२. ९. २१)	७६
संतिन भवति । एतेन साम्नां संयुनिक्त ।। (१४. ३. ८)	२०७
सपुत्रोऽशनायंश्चरत्ररण्ये ॥ (९. २. १२)	७३
सफेन वै देवा इमाँ छोकान् समामुवन् । यत् समामुवंस्तत् सफस्य } सफत्वम् ॥ (११. ५. ६)	२०५
साकमधं भवति । यदेव सामकधस्य ब्राह्मणं भवति । तदु धुरां } सामेत्याहुः ॥ (१४. ९. १७)	८२
साक्रमश्वेनाभ्यकामन् । यत्साक्रमश्वेनाभ्यकामंस्तस्मात् साक्रमश्वमिति ॥ (८. ८. १३)	१३
सामराजं भवति । साम्राज्यमाधिपत्यं गच्छिति ॥ (१५. ३. ३५)	१९६
सोमसाम भवित । यत् सोम आसीत् स तपोऽतप्यत । स एतत् } सोमसामापस्यत् ॥ (११. ३. ८-९)	१६४
स्वरसामान एते भवन्ति । स्वर्भानुर्वा आसुर आदित्यं तमसाविध्यत्तं } देवाः स्वरैरस्प्रण्यन् ॥ (४. ५. १-२)	२४०
त्वर्भानुर्वा आसुर आदित्यं तमसाविध्यत् । स न व्यरोचत । तस्य त्रिर्भासेन तमोऽपाहन् । स व्यरोचत । यद्वै तद्भासा अभवत् तद्भासस्य भासत्वम् ॥ (१४. ११. १४)	१६३
स्वाशिरामर्को भवति । प्राणा वै स्वाशिरः ॥ (१४. ११. ८-९)	२१५
इरिवर्णो वा एतत्पशुकामः सामापस्यत् ॥ (८. ९. ४)	१३६
विष्मांश्च वे हिव्फृचाङ्गिस्यानास्ताम् in ku(१६१ Col? Daoband In Public Domain.	8.9

Page

ऐतरेयारण्य क्रम्

पुष्टिवें विश: ॥ (१. १. ६)

9

ऐतर्यब्राह्मणम्

ऋग्वेद एव अग्नेरजायत । भूरित्येव ऋग्वेदादजायत । भुव इति } ८-९
यजुर्वेदात् । स्वरिति सामवेदात् ॥ (५. ३२)

पाणिनिस्तम्

अतिथेर्ण्यः (र्ज्यः) (५. ४. २६) ४७

आढ्यादि (३. २. ५६)

इन्द्रवरुण (४. १. ४९) ५७, ८४

ओर्गुणः (६. ४. १४६)

कलेर्डक् (४. २. ८)

तस्येदम् (४. ३. १२०) ३७

दृष्ट साम (४. २. ६) २९, ८२, ८६

देवताद्वन्द्वे च (६. ३. २६) ६९

पूर्वपदात् (८. ३. १०६) ५७,२२३

मतौ छः सूक्तसाम्रोः (५. २. ५९) १६,२२,४०,६९,१०२,१६१

वामदेवाङ्च चड्यो (४. २. ९) ३४

संज्ञायां भृतृवृजिः (३. २. ४६) ६६

सास्य देवता (४. २. २४) २६

ह्वः संप्रसारणं च न्यभ्युपविषु (३. ३. ७२)

वार्तिकम्

अमिकलिभ्यां सर्वेत ढञ् वक्तव्यः (पा. सू. ४.१.८६)

Page

उणादिस्तम्

शास्त्या

(२१३)

30

श्रीतस्त्रम्

गायत्रस्य पादेन प्रस्तावः । सर्वत्राष्टाक्षरेणेति धनंजयः ॥ (द्रा. श्री. स् ?)

90

स्मृतिः

अविदित्वा ऋषिच्छन्दोदैवतं योगमेव वा । योऽध्यापयेज्जपेद्वापि पापीयान् स तु जायते ॥

॥ वँह ॥

Digitized by Madhuban Trust, Delhi INDEX

This is an index of Technical names of Sāma-gānas, Grāmageya and Āranyaka, with reference for their easy location. While the reference numbers of Āranyaka-gānas are prefixed with the abbrevition at those of the Grāmageya are given no such abbreviation.

Name	D-C	
अंहोमुच: साम	Reference	Page
अक्षय्यं रेवत्	११. ८. ४२६. १	१४७
अक्षरम्	१२. १२. ४६०. १	१५६
अक्षीलम्	१०. ४. ३९१. २	१३९
अगस्त्यजमदग्न्योरर्कः	७. ४. २६४. १	१०३
अगस्त्य यमिकम्	आ. १. २. २४-२ ९	२१४
	१४. ६. ५२४. १	१४६
"	१४. ६. ५२९. १	१४६
,, यश:	आ. ४. ४. १९४	586
,, राक्षोघ्नम्	३. १०. ९४. १	88
1) 11	३. ११. १०३. १	86
11	३. ११. १०६. १	88
11 11	₹. १२. ११४. १	45
अग्ने: संवर्गः	१. २. ११. १	54
अग्नेः (साम)	२. ६. ६१. १	3 \$
",	आ. २. ५. ५६	555
,, सामुद्रे	१. २. १४. १-२	१७
,, रक्षोघ्नम्	१. ३. २४. १	88
,, ,,	१: ३. २४. १	१४
,, रौरवम्	१४. ५. ५११. १५	१७६
,, अर्क:	आ. १. २. ३३	२१६
,, आयुः	२. ४. ४.३. १	२४
,, आर्षेयम्	१. ३. २७. १	Qq
', ',	२. ७. ६६. १	36
,, गौङ्गवम्	६. २. २४७. १	१६
., जराबोधीयम्	१. २. १४. १-२	68
,, त्रिणिधनम्	१४. ५. ५१४. १	१००
र्वाधका	९. १. ३५८. १	१२ठ
न िणाम	२. ६. ४४. १	₹.0
formu	आ. २. ७. ५७	३ २६
गुनाविष्ठीग्रम	२. ६. ४६. १-२	80
िक्सेनिकीगम	2. 9. 80. 9	Xo.
,, विशोविशीयम्	"我还是这一个 "	一个产品的发现。

Name	Reference	Page
	2. 2. 3. 8	88
अग्ने: वैश्वानरस्य आर्षेयम् ,, यज्ञायज्ञीयम्	१. ४. ३ <u>४</u> . ४	77
राज्येदना	2. 6. 60. 8	30
	१२. १२. ४६४. ३-४	१५४
" " वतम्	आ. ६. १. २५१	२४९
DID.	२. ७ ६७. १-२	38
	९ २. ३६४. १-२	१२९
,, ,, ,,	१४. ४. ५१४. २-३	250
y	१६. ७ ५४१. १-३	१४९
,, ,, ,,	आ. १. ४. ४३-४५	288
,, हरसी	१. ३. २२. १-२	86
99 99	२. ४. ४४. १-२	२४
"	आ. २. ७. ४०-४१	775
अङ्कृतेः वैरूपस्य साम	१३. ३. ४४४. १	१७१
अङ्कुशः वसिष्ठस्य	८. १०. ३२४. १- २	११४
अङ्गिरसां वतम्	आ. ४. ३. १४७-४	२४७
अक्निरसां व्रतोपोहः	१४. ६. ५२४. १	१४७
, संकोश:	१४. ६. ४२४. १-३	१४६
., अभिवासः	१४. ४. ४१२. ९	१७४
., उत्सेधः	११. ८. ४२०. १	१४६
" उत्सेधनिषेधौ	१४. ५. ५१४. १-५	260
,, गोष्ठः	१४. ५. ५१२. १५	?00
ु,, निषेधः	११. ४. ४२५. १	१४७
" "	११. ८. ४२०. २	१४६
" परिवासः	१४. ५. ५१२. १०	१७४
पुंस्तिनम्	१४. ५. ५१२. १६	१७४
अच्छिद्रम्, वसिष्ठस्य	१४. ५. ५१२. १	१७४
अजितस्य जितिः	आ. ५. ५. २१६	२५३
अजितस्य वा आजिती	४. ६. १७०. १-२	७६
अञ्जत:	१६. ९. ५६४. १	१९४
अञ्जिगस्य दानवस्य सामनी	७. ३. २६०. १-२	१०१
अञ्जो वैरूपम्	आ. १. १. १	२०९
अतीषङ्गः, तृतीयः (आदित्यव्रतम्)	आ. ६. २. २४९	२६६
,, द्वितीय: ,,	आ. ६. २. २४४	२६६
,, सौर्यः ,,	आ. ६. २. २७३	२६३
अत्यर्दः विश्वामित्रस्य	१२. ११. ४४४. २ & ४	१४३
अत्रेः (सामनी)	२. ९. ४४. १-२	88
, राक्षोध्नम् CC-0. Shri Vipin	Kumar (%). Deobard. In Public Domain.	36

		1,14
Name	Reference	Page
अत्रेः आसङ्गः	१. २. १९. १	१७
,, विवर्तः	१०. ३. ३७१. ३-४	१३०
अथमथम्	8. 8. 884. 8-5	(
अदारसृत्, भरद्वाजस्य	8. 7. 937. 7 & 8-4	Ęį
अदिते: साम	३. ११. १०२. १	83
"	S. U. 300. 8	222
अदित्याः साम	९. ११. ३३२. १-२	850
अधिरथीयानि कुत्सस्य	१४. ७. ५३३. १-३	266
अध्यर्धेंडं, सोमसाम	१३. १. ४७०. ७	१६३
अध्वरमा (°गा:?)	आ. (महानाम्नी)	२६७
अनडुद्वतम्	आ. ४. ४. २४९-२५०	२५४
अनन्त्यम्	आ. ३. ७. १५०-५	580
अनुक्रोशम्, इन्द्रस्य क्रोश-	१०. ४. ३४१. १-२	१३५
अनुतोदः, गौतमस्य	९. ११. ३३७. १-२	१२०
अनुपदम्	१७. १०. ५६६. २ & ४	२००
,, विसष्ठस्य	१७. १०. ५६६. ३-४	200
अनुश्लोकस्, प्रजापतेः	१२. १०. ४४०. १	१४१
,, ,,	१२. १०. ४४१. १	१५७
अन्तरिक्षस्य वृतम्	आ. ५. ६. २२६	२५५
,, (साम)	आ. २. ४. ४९	555.
अन्तरिक्षम्	आ. १. १. ९-१०	२१०
अपत्यम्	आ. ३. ४. १२३	२३४
अपां व्रतम्	आ. ४. ३. १४९-१९०	२४७
,, साम	१६. ७. ५४४. १	१९०
"	आ. २. ४. ६२	२२२
अपानः, वसिष्ठस्य	आ. २. १. ९ १	२२४
अपां निधिः	x. x. 2x2. 2	६९
अपामीवम्, आदित्यस्य	१०. ५. ३९७. १	580
अपामीवनी, इन्द्रस्य	१६. ९. ५६१. १-२	१९७
अप्सरसम्	8. 8. 8x8. 8	६९
अभयंकरम्, इन्द्रस्य	५. ९. २००. १	88
	७. ५. २७४. १	१०४
" " अभिक्रन्दः, वायोः	१६. ९. ५६१. २	१९७
अभिनिधनम्, काण्वम्	७. ३. २६१. ३	१०१
अभिवासः, अङ्गिरसाम्	१४. ५. ५१२. ९	१७४
अभीपादस्य औदलस्य साम	६. १२. २३१. १	९०
	६. १. २३६. २	98
अभीवर्तः	8 356 8 3	98
ر جرب کردی CC-0. Shri Vipin ۱	Kumar Col. Deoband. In Public Domain.	

Name	Reference	Page
	१५. ६. ५२३. २-३	१४४
अभीवर्तः वृशस्य जानस्य ,, जमदग्ने:	€. १. २३ ९. ३	९३
अभीवर्तस्य आङ्गिरसस्य (साम)	६. १. २३६. २	99
अभावतस्य जान्त्र स्तरम् (सर्ग	आ. २. ६. ७१	228
अभ्रातृन्यम् , इन्द्रस्य	१०. ६. ३९९. १	888
अयमणी, इन्द्रस्य	१४. ४. ४१६, १-२	१४१
अयासोमीयस्	१४. ४. ४०७. १	१७४
अरिष्टम्	आ. १. १. ११-१२	280
अर्कः, अग्नेः	आ. १. २. ३३	२१६
,, इन्द्रस्य	x. 9. 896. 8	63
,, अगस्त्यजमदग्न्योः	आ. १. २. २४-२९	२१४
,, विसष्ठजमदग्न्योः	आ. १. २. २४-२९	२१४
,, त्रिष्टुभाम्	आ. १. २. ३६-३७	२१६
,, दीर्घतमसः	आ. १. २. ३१	२१४
,, प्रजापतेः	आ. १. २. ३४	२१६
,, भरद्वाजस्य	६. १. २३३. १-२	98
,, यमस्य	4. 9, 996. 9	53
., वरुणगोतमयोः	आ. १. ३. ४०	२१७
" स्वाशिराम्	आ. १. २. ३०	. २१ ४
,, इन्द्रस्य	६. १. २३३. १-२	98
"	आ. १. २. ३६-३७	२१६
,, मरुताम्	आ. १. २. ३२∙३३	२१४
अर्कग्रीवाः	आ. १. २. ३९	२१६
अर्कपुष्पम्	आ. १. ३. ४१-४२	२१७
अर्कपुष्पम्, आर्दित्यस्य	१६. ९. ५६५. १-२	, ११९
अर्कशिरः	आ. १. २. ३४	.२१६
अर्बुदस्य सार्पराज्ञ्याः (आदित्यव्रतम्)	आ. ६. २. २७६-४	२६३
अवभृथसाम	१२. १२. ४६५. ३	१५४
अशनानि	१४. ६. ५२३. १-४	१४४
अ्श्वसूक्तम्	३. १. १२२. २	४७
अश्विनोः संयोजनम्	d. d. ३०५. १	११२
,, साम	४६. १७२. १	99
,, ,,	४. ६. १७४. १	99
"	४. ६. २४७. १	806
,, ,,	द. d. ३०४. १	११२
22 22	6. 6. ३०६. १	११२
,, व्रतम्	४. २. १४१-१४२	२४४
अष्टादंष्ट्रम् CC-0. Shri Vipin Ku	mar Col Beoband In Fublic Domain.	१२३

Digitized by	Madhuban INDEX	Trust,	Delhi
--------------	-------------------	--------	-------

Digitiz	ed by Madhuban Trust, Delhi INDEX	२९४
Name	Reference	Page
अष्टानिधनं वैरूपम्	आ. १. ०. ६	२०९
अहरीतम्	आ. १. १. १३-१४	288
अहेः पैड्वस्य साम	8. 7. 838 8	49
अह्न: व्रतम्	आ. ४. ३. १९१	280
आकूपारम्	४. ६. १६७. ३-४	७४
,,	E. १२. ३४ <u>५.</u> ३	858
,,	१६. ८. ५५२. १	१९४
आऋन्द्र:	१४. ६. ५३२. १	१८६
आक्षारम्	१०. ५. ३९१. २	१३९
,,	१०. ५. ३९४. १	१३९
आक्षीलम्	७. ४. २४२. १.२	१०६
आग्नेयम्	२. ४. ४४. १-२	२६
,,	१३. १. ४७२. ४-६	१६५
,,	१३ १. ४७२. ४	१६४
,,	१४. ४. ५०४. १	१७४
,,	१४. ५. ५१४. १	१४०
,,	१५. ५. ५१७. ४-६	१४१
., वृहद्	२. ९. ४२. १	₹९
	२.०९. ४४. १	39
आग्नेयीयम् बृहद्	३. ११. १०४. १	86
'आङ्गिरसम्	५. ६. १६५. १-३	80
71	१५. ५. ५१६. ३-५	१४१
,,	१६. ८. ५५०. १-३	१९३
	१६. ९. ५५५. १-३	१९४
"	आ. १. २. १९-२०	285
'' ,, आरूढवत्	३. १०. ९२. १	83
उन्हरम	आ. ४. २. १४०	२४ ४
± ਰ :ਚਾਨਸ	१४. ४. ४२०. २	१४३
	१५. ५. ५१४. ५	१४२
आङ्गिरसं हरिश्रीनिधनम्	x. 9. 99x. 9	63
आङ्गिरसस्य अभीवर्तस्य साम	६. १. २३६. २	98
अ।। भूरतस्य अगापसः । । । । । । । । । । । । । । । । । । ।	१, ४. ३४. १	२३
आङ्गिरसस्य कृष्णस्य व्रतम्	आ. ४. १. १७४	588
गोः साम	१. ३. ३४. १-२	20
	७. २. २५२. १-२	90
	१२. १२. ४५४. १-२	१४६
गौरे .	११. ८. ४२६. १	१४७
घताचे: "	२. ८. ७८. १	\$6
" CC-0. Shri Vipin I	Kumar Col. Deoband. In Public Dom	ain.

Name	Reference	Page
आङ्गिरसस्य तिरश्च- ,,	९. १२. ३४६. १-२	१२४
,, दावसोः ,,	3. 9. 99 9. 7	XX
,, पुरुमद्गस्य ,	8. 8. 39. 8-2	28
,, प्रराधसः ,,	१०. ४. ३४४. १.२	१३६
,, युधाजेः (साम)	१४. ५. ५११. १६	१७६
,, रजेः पदस्तोभौ	१३. १. ४७४. ४-६	१६६
,, विष्पर्धसः साम	२. ६. ५४. १	30
,, संवर्तःस्य ,,	४. ७. १४२. १-२	७९
,, ,,	१०. ५. ३९३. १-२	१३९
,, सुराधसः ,,	१०. ४. ३४४. १-२	१३६
,, ,, ,,	११. ४. ३४५. १-२	१३६
,, श्नुष्टे: .,	१६. ७. ५४१. १-३	१८९
आचिदोहम्	आ. १. ४. ४३-४५	२१४
आच्यदोहम्	आ. १. ४. ४३-४५	२१४
आजमायवम्	6. 6. 306. 8	885
आजिगम्	१२. १. ४६७. १	१६०
,,	१२. १. ४६४. १	१६२
आजीगर्तम्	6. 9. 30 %. 8	888
आज्यदोहम्	आ. १. ४. ४३-४५	288
आञ्जिगस्य दानवस्य (साम)	२. ६. ६२. १	38
" स्वपसः साम	७. ३. २६०. १-२	१०१
आतिथ्यम्, त्वप्टु:	३. ११. १०१. १	४७
"	8. 8. 886. 8-8	६७
"	x. 9. 898. 8-2	७४
आतिषादीयम्, प्रजापतेः	१७. १०. ५७२. ५-६	. 202
आत्मा, महादिवाकीर्त्यस्य	आ. ६. १. २६५	२६०
आत्रम्	७. २. २५०. १-३	९७
"	७. २. २५१. १-३	९७
"	७. ६. २४४. १-२	१०७
"	9. 88. 33. 4-8	१२०
"	१६. ७. ५४२. १	१९०
आथर्वणम्	आ. १. २. २३	२१३
आथर्वणं पुरीषम्	6. १०. ३३१. १	. 888
",	6. 6. 382. 8	११३
आदित्यव्रतम्	आ. ६. २. २६९-२९०	२६२
,, (गन्धर्वाप्सरसामानन्दपक्ष:)	आ. ६. २. २७१	२६३
" (सौर्योऽतीषङ्गः)	आ. ६. २. २७३	२६३
,, (इन्द्रस्य सधस्थाम्) 0. Shri Vip	ireKumar Col. Deoband. In Public Domain.	२६३

	INDEX	790
Name	Reference	
आदित्यव्रतम् (मरुतां भूतिः)		Page
्राची:) भूति: भूति:) भूजापते: सार्पराइयाः)	आ. ६. २. २७४	२६३
· (सर्पाणां सार्पराइयाः)	आ. ६. २. २७६-४	२६३
. (सर्पस्य घर्मरोचनम्)	आ. ६. २. २७६ -४	२६३
/m	(आ. ६. २. २७९	२६४
	आ. ६. २. २४०-२४५	२६४
·· (ऋतूनां वागादिषित्र्यम्) ·· (मित्रावरुणयो: चक्षु:)	आ. ६. २. २४६	२६५
	आ. ६. २. २४७	२६५
·· (मित्रावरूणयो: शोत्रम्)	आ. ६. २. २४७	२६४
(दितीयोऽतीषङ्गः)	आ. ६. २. २४४	२६६
,, (मित्रावरुणयो: चक्षुः)	आ. ६. २. २४४	२६६
,, (मित्रावरुणयो: श्रोत्रम्)	आ. ६. २. २४४	२६६
(तृतीयोऽतीषङ्गः)	आ. ६. २. २४९	२६६
,, (इन्द्रस्य शिरः)	आ. ६. २. २४९	२६६
(आदित्यस्य उन्नयम्)	आ. ६. २. २९०	२६६
आदित्यस्य अपामीवम्	१०. ५. ३९७. १	१४०
,, अर्कपुष्पे	१६. ९. ५६५. १-२	१९९
" साम	आ. २. ५. ६०	२२२
आदित्यम्	आ. ३. ७. १५०-१५५	280
आदित्यानां पवित्रम्	११. ९. ४३६. १	१५१
",	१४. ४. ४२२. १	१७३
आदित्यात्मा (आदित्यव्रतम्)	आ. ६. २. २९०	२६६
आनन्दपक्षः, गन्धविष्सरसाम्	आ. ६. २. २७१	२६३
(आदित्यव्रतम्)		
आनूपम्	७. ४. २७७. १-२	१०५
आनूपस्य वाध्रचश्वस्य (साम)	१. १. १०. १	88
आन्धीगवम्	१६. ८. ५४५. ६	१९१
आपदासम्, विसष्ठस्य	१४. ५. ५११. ३-४	१७६
आपालम्	४. ६. १६७. ३-४	७४
आपालवैणवे	४. ६. १६७. ३-४	७५
आप्सरसम्	६. १२. २२४. १	69
	8. 8. 848. 8	E 9
**************************************	9. 7. 368. 8	979
,, काश्यपम्	११. ६. ४०५. १-२	885
आभरम्, इन्द्रस्य	११. १०. ४३७. १-२	१५१
"	११. ६. ४०५. १-२	१४२
,, वसिष्ठस्य	११. १०. ४३७. १-२	१५१
"	2 2 9210 9-2	40
आभरद्वसवे		688
आभीकम् CC-0. Shri Vipin Kumar C	ol{ ହିeoband. ୧୯୯ ନୟମଣ୍ଡୀଟେDomain.	

Name	Reference	Page
आभीकम्	१२. १. ४६७. २ & ४	१६०
आभीशवम्	६. १०. २०९. १	४ ६
आभीशवम्	११. ७. ४११. ३-४	888
,,	१४. ५. ५१२. ५-६	१७४
आभ्राजम्, सूर्यस्य	आ. ६. १. २५६	२६०
आमहीयवम्	६. १२. २३२. १	90
,,	९. ११. ३४१. १	१२२
,,	१२. १. ४६७. १३	१६०
आयास्यम्	१४. ४. ५०६. १	१७४
,,	१४. ४. ५०९. १-२	१७४
,,	१४. ५. ५११. ५ & ४	१७६
	१४. ५. ५११. १	१७६
" तिरश्चीनिध	तम् १४. ५. ५११. १०	१७६
आयु:, अग्ने:	२. ४. ४३. १	२४
आयुर्नवस्तोभम्	आ. ३. ४. १२४-५	२३४
आयुष्यम्, दीर्घ-	२. ८. ७३. १	३७
आरुणस्य वैतहव्यस्य सा	म ५. ८. १९०. १	69
आरूढवदाङ्गिरसम्	३. १० ९२. १	83
आर्षभम्	४. ३. १४२. १-३	ξX
,,	४. ४. १६१. १-३	७२
आर्षेयम्, अग्ने:	१. ३. २७. १	88
" "	२. ७. ६६. १	33
" , वैश्वान	रस्य १. १. ९. १	18
" ऋषीणाम्	१३. २. ४७९. १	१६४
" "	१३. २. ४४७. ३	१७१
" देवानाम्	१३. २. ४७९. १	१६४
,, ,,	१३. ३. ४४७. ३	१७१
,,	१३. ३. ४४९. १	कु १७१
" • ऋषीणाम्	१३. ३. ४८१. १	१७१
आशु भार्गवम्	१२. १. ४६९. १	१६२
आशुरथीयम् े	१५. ७. ५३३. १-४	888
भा श्वम्	۲. ७. ६ <i>४</i> . १-२	
"	₹. १. ११ ६. १	3 <i>8</i> 44
,,	4. 6. 866. 8-3	
		७४
?:	७. ४. २६९. १-३	१०३
**	११. ९. ४३४. १-२ CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Depband. In Public Domain.	१५०
"	CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband, In Public Domain.	880

Name Reference Page आह्म म् १४. ५. ४१४. १-६ १०१ आह्म अते: १. २. २६. १ १०१ आसितम् ३. १०. ९३. १-२ ४३ " विस्टिंड्स ३. १०. ९३. १-२ ४३ " विस्टिंड्स ३. १२. १०७. ३ ४० आहेम्म: (अहिंच्न:?) पैंड्स्स साम ४. २. १३४. १ ६२ इडानां संक्षार: ३. १२. १०७. ३ ४५ " अर. ४. ११४. ४ ४५ " अर. ४. १४४. १ १८० इन्द्रसमाम १२. १४. १४. १८. १-७ १६२ " ११. ४. ४६. १-७ १६२ " ११. ४. ४४. १८. १-७ १६५ " ११. ४. ४४. ४१८. १ १८० " अतीपङ्गः अ. १. ४. ४१२. १ १८० " अतीपङ्गः अ. १४. ४. ४१२. १ १८० " अतीपङ्गः अ. १४. ४. ४१२. १ १८० " अत्रामिना १६. ९. ४६. १-२ १८० " अत्रामिना १६. ९. ४६. १-२ १८० " अत्रामिना १६. १. २३६. १-२ १८० " अत्रामिना १८. १८. १८०. १८०. १८०. १८०. १८०. १८०. १८		INDEX	799
आश्वम् अग्वे स्वार्थम् काण्वम् अ.इ. २६२.१ १०१ आसङ्गः अत्रेः १.२ १९.१ १० १०१ आसङ्गः अत्रेः १.२ १९.१ १० ३ १०.१ १०.१ १०.१ १०.१ १०.१ १०.१ १०	Name	Reference	
आक्तारणिधनम् काण्यम् आसङ्गः अत्रेः आसत्मः अत्रेः शः २६१. १ १९०१ आसतम् " विस्प्टस्य ३. १०. ९३. १-२ " दिस्प्टस्य ३. १०. ९३. १-२ " विस्प्टस्य ३. १०. ९३. १-२ " १६. १०७. ३ " १०. १३. १०७. ३ " १०. १३. १०७. ३ " १०. १३. १०७. ३ " १०. १३. १००. ३ " १०. १०. ३४. १ इन्द्रस्य अस्य साम १०. १०. ३१६. १-२ " १३. १०. १०. १००. १००. १८२ " १३. १००. १००. १००. १८२ " १४. १००. १००. १००. १००. १००. १००. १००.	आश्वम्		Page
आसङ्गः अत्रेः १. १. १९. १ आसितम् ३. १०. ९३. १-२ ४३ % विस्प्टस्य ३. १०. ९३. १-२ % १९७. ३ ३. ११. १०७. ३ ३. ११. १०७. ३ ३. ११. १०७. ३ ३. ११. १०७. ३ ३. ११. १०७. ३ ३. ११. १०७. ३ ३. ११. १४. १ ६२ इडानां संक्षारः ३. १. ११४. ४ १४. % अस. १. १००. ३२६. १-२ ११८ इन्द्रवज्रम् १२. १. १६९. १-७ १३. १. १५२. १-७ १३. १. १५२. २ १६२ % १३. १. १५२. २ १६२ % १३. १. १५२. २ १६२ % १३. १. १५२. ३२४ ६ ६-४ १६२ % १३. १. १५२. ३२४ ६ ६-४ १६२ % १६. १. १५२. १००. ३-४ % १६. १. १००. ३-४ % १६. १. १००. ३-४ % १६. १. १००. ३-४ % १६. १. १००. ३-४ % १६. १. १००. १ % १६. १. १००. १ % १६. १. १००. १ % १६. १. १००. १ % १६. १. १००. १ % १६. १. १००. १ % १६. १. १००. १ % १६. १. १००. १ % १६. १. १००. १ % १६. १. १००. १ % १६. १. १००. १ % १६. १. १००. १ % १६. १. १००. १ % १६. १. १००. १ % १६. १. १००. १ % १६. १. १००. १ % १६. १. १००. १ % १६. १. १००. १ % १६. १. १००. १ % १६. १००. १ % १६. १००. १ % १६. १००. १ % १६. १००. १ % १६. १००. १ % १६. १००. १ % १६. १००. १ % १६. १००. १ % १६. १००. १००. १ % १६. १००. १००. १ % १६. १००. १००. १ % १६. १००. १००. १ % १६. १००. १००. १ % १६. १००. १००. १ % १६. १००. १००. १ % १६. १००. १००. १ % १६. १००. १००. १ % १६. १००. १००. १ % १६. १००. १००. १००० % १६. १००० % १६. १००००० % १६. १००००० % १६. १००००० % १६. १०००००००००००००००००००००००००			
अशासतम्			
" विसप्टस्य ३.१९,०७.३ %० आहेघ्म: (अहिघ्नः?) पैंडुस्य साम ४.२,१३४.१ ६२ इडानां संक्षारः ३.१,११४.४ %	आसितम्		
जाहेच्याः (अहिंच्याः?) पेंड्स्य साम ४. २. १३४. १ ६२ ६२ १४. ४ ४४ ४४ ४४ ४४ ४४ ४४ ४४ ४४ ४४ ४४ ४४ ४४	,,		
आहें हमः (अहि हनः?) पें कृस्य साम ४. २. १३४. १ ६२ ६३ १ १ ६२ १ १ १ १ १ १ १ १ १ १ १ १ १ १ १ १	,, विसष्ठस्य		
इडानां संक्षारः ३. १. ११४. ४ " " आ. ४. ८. २४४ इन्द्रबज्रम्			
इन्द्रबच्चम्			
इन्द्रबज्यम्	", "		
इन्द्रसाम	इन्द्रवज्रम्		
 १३. १. ४७२. २ १४. ४. ४१४. ३-४ & ६-४ १७. १०. ४७०. ३-४ ३०. १७. १०. ४७०. ३-४ ३०. १०. ४७०. ३-४ ३०. ४१०. ४१२. १ ३०. ४१०. ४१२. १ ३०. ४१०. ४१०. १ ३०. ४१. १००. १ ३०. ४१. ३००. १ ३०. ४१. ३००. १ ३०. ४१. ३००. १ ३०. ४१. ३००. १००. १००. १ ३०. ४१. ३००. १००. १००. १ ३०. ४१. ३००. १ ३०. ४१. ३००. १००. १००. १ ३०. ४००. ३००. १ ३०. ४००. ३००. १००. १ ३०. ४००. ३००. १००. १ ३०. ४००. ३००. १००. १ ३०. ४००. ४००. १००. १ ३०. ४००. ४००. १ ३०. ४००. ४००. १ ३०. ४००. ४००. १ ३			
१४. ४. ४१४०. ३-४ & ६-४ १४२ १७. १०. १००. ३-४ १०० इन्द्रस्य अच्छिद्रम् १४. ४. ४१२. १ १७४ , अतीषङ्गः आ. १. ४. ४९-४१ २१९ , अपामीवनी १६. ९. ४६१. १-२ १९७ , अभ्यंकरम् ७. ४. २००. १ ४४ , भ्राताव्यम् १०. ६. ३९९. १ १४१ , अर्काः ४. ९. १२४६. १ १४१ , अर्कः ४. ९. १९४. १ १४१ , अर्कः ४. ९. १९४. १ १४१ , अर्कः ४. ९. १९४. १ १४१ , अर्कः १८. १२३६. १ १४१ , अर्कः १८. १८ १८ १८ १८ १८१ , अर्मरम् ११. १०. ४३७. १-२ १४१ , उद्भित्रम् २. ९. ९०. १ ४१२ , उद्भित् आ. २. १. ९४-९३ , कोशानुकोशे १०. ४. ३४१. १-२ १३५ , कोशानुकोशे ६. १०. २११. १ , धुरपवि ४. १०. २११. १ , वृद्धः १८०. ३२३. १-२	,,		
हन्द्रस्य अच्छिद्रम् १४. ४. ४१२. १ १७४ , अतीषङ्गः आ. १. ४. ४९-४१ २१९ , अपामीवनी १६. ९. ४६१. १-२ १९७ , अभयंकरम् ७. ४. २०४. १ १०४ , , , , , , , , , , , , , , , , , , ,			
इन्द्रस्य अच्छिद्रम् १४. ५. ५१२. १ १७४ ,, अतीषङ्गः आ. १. ४. ४९-५१ २१९ ,, अपामीवनी १६. ९. ५६१. १-२ १९७ ,, अभ्यंकरम् ७. ५. २००. १ ४४ ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,,			
, अतीषङ्गः . आ. १. ४. ४९-४१			
,, अपामीवनी १६. ९. ५६. १-२ १९७ ,, अभयंकरम् ७. ५. २०४. १ १०५ ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,,			
, अभयंकरम् ७. ५. २७४. १ १०५ , , , , , , , , , , , , , , , , , , ,			
, अभीशवम् ६. १. २३६. ४ ९१ अभातृव्यम् १०. ६. ३९९. १ १४१ अर्कः ४. ९. १९४. १ आर. १. २. ३६-३७ २१६ आ. १. २. ३६-३७ २१६ ११ अभरम् ११. १०. ४३७. १-२ १४१ ११. ६. ४०४. १-२ १४१ ११. ६. ४०४. १-२ १४१ ११. ६. ४०५. १-२ १४१ ११. ६. ४०५. १-२ १४१ ११. ६. ४०५. १-२ १४१ ११. ६. ४०५. १-२ १४१ ११. ६. १०. ११० १८० ११. ६. १०. २११ १८० ११. ६. १०. २११ १८० ११. १०. ३२३. १-२ ११७ ११. १०. ३२३. १-२ ११७ ११. ११. ३३३. ३			
, अभीशवम् ६. १. २३६. ४ ११ , अभ्रातृब्यम् १०. ६. ३९९. १ १४१ , अर्क: ५. ९. १९४. १ ४३ , आ. १. २. ३६-३७ २१६ , आभरम् ११. १०. ४३७. १-२ १४१ , अभरम् ११. ६. ४०४. १-२ १४१ , इिन्द्रियम् २. ९. ९०. १ ४१ , उिद्भत् आ. २. १. ९४ , कोशानुकोशे १०. ४. ३४१. १-२ १३४ , कोशानुकोशे ६. १०. २११. १ , धुरपवि ४. १०. ३२३. १-२ ११७ , पंमरोचनम् (आवित्यव्रतम्) आ. ६. २. २७९ , श्र. ३३३. ३		४. ९. २००. १	
, अश्रातृब्यम् १०. ६. ३९९. १ १४१ , अर्क:		६. १. २३६. ४	98
, अर्क: प्र. १. १९४. १ ८३ , , , , , , , , , , , , , , , , , , ,		१०. ६. ३९९. १	888
, अा. १. २. ३६-३७ २१६ , ६. १. २३३. १-२ ९१ , आभरम् ११. १०. ४३७. १-२ १५१ , ११. ६. ४०५. १-२ १४१ , इिन्द्रियम् २. ९. ९०. १ ४१ , उिद्धत् आ. २. १. ९४ , जोशानुकोशे १०. ४. ३४१. १-२ १३५ , कोशानुकोशे ६. १०. २११. १ , धुपवि ४. १०. ३२३. १-२ ११७ , धुमरोचनम् (आदित्यव्रतम्) आ. ६. २. २७९ , श्रातम	or ± .		6३
, , , , , , , , , , , , , , , , , , ,		आ. १. २. ३६-३७	२१६
, आभरम् ११. १०. ४३७. १-२ १४१ , ११. ६. ४०४. १-२ १४२ , इन्द्रियम् २. ९. ९०. १ , उद्भित् आ. २. १. ९४ , कोशानुकोशे १०. ४. ३४१. १-२ १३५ , कोशानुकोशे ६. १०. २११. १ , धुरपवि ४. १०. ३२३. १-२ ११७ , धुमरोचनम् (आदित्यव्रतम्) आ. ६. २. २७९ , श्रातम		६. १. २३३. १-२	99
, इिन्द्रियम् २. ९. ९०. १ ४१ , इिन्द्रियम् २. ९. ९०. १ ४१ , उिद्भित् आ. २. १. ९४ , एन्यौ आ. २. १. ९२-९३ २२४ , कोशानुकोशे १०. ४. ३४१. १-२ १३५ , क्षुरपिव ६. १०. २११. १ ४६ , धुपपिव ४. १०. ३२३. १-२ ११७ , धुमरोचनम् (आदित्यव्रतम्) आ. ६. २. २७९ , श्रातम		११. १०. ४३७. १-२	१५१
,, इन्द्रियम् ,, उद्भित् ,, उद्भित् ,, एन्यौ , कोशानुकोशे ,, क्षुरपवि ,, १०, ३२३, १-२ , ध्रमरोचनम् (आदित्यव्रतम्) , व्रातम		११. ६. ४०५. १-२	885
, उद्भित् आ. २. १. ९४ २२९ , एन्यौ आ. २. १. ९२-९३ २२४ , कोशानुकोशे १०. ४. ३४१. १-२ १३५ , क्षुरपिव ६. १०. २११. १ ४६ ४७. ३२३. १-२ ११७ , र्धमरोचनम् (आदित्यव्रतम्) आ. ६. २. २७९ ९. ११. ३३३. ३ १२०		२. ९. ९०. १	88
, एन्यौ आ. २. १. ९२-९३ २२४ , कोशानुकोशे १०. ४. ३४१. १-२ १३५ , क्षुरपिव ६. १०. २११. १ ४६ ४. १०. ३२३. १-२ ११७ , र्घमरोचनम् (आदित्यव्रतम्) आ. ६. २. २७९ ९. ११. ३३३. ३ १२०		आ. २. १. ९४	२२९
, कोशानुकोशे १०. ४. ३४१. १-२ १३५ , क्षुरपिव ६. १०. २११. १ ४. १०. ३२३. १-२ ११७ , र्घमरोचनम् (आदित्यव्रतम्) आ. ६. २. २७९ ९. ११. ३३३. ३ १२०		आ. २. १. ९२-९३	२२४
,, क्षुरपवि ६. १०. २११. १ ४. १०. ३२३. १-२ ११७ ,, र्घमरोचनम् (आदित्यव्रतम्) आ. ६. २. २७९ १. ११. ३३३. ३ १२०		१०. ४. ३४१. १-२	१३५
ु हुं है । ३२३ १-२ ११७ ,, र्घमरोचनम् (आदित्यव्रतम्) आ. ६. २. २७९ ५. ११. ३३३. ३ १२०		E. 80. 288. 8	6६
,, र्घमरोचनम् (आदित्यव्रतम्) आ. ६. २. २७९		४. १०. ३२३. १- २	११७
त्रातम ९. ११. ३२२. २	" " र्चमरोचनम् (आदित्यव्रतम्)	आ. ६. २. २७९	548
,, 11(17)	वानम	९. ११. ३३३. ३	१२०
रानदम् ९. १. ३४२. ३	जानहर्म	९. १. ३४२. ३	१२७
,, नानदम् ,, प्रमंहिष्ठीयम्		३. १२. १०७. १-४	
7. 9. 90. 1		7. 9. 90. 8	
,, प्रियम् CC-0. Shri Vipin Kumar Cold De स्थिति. श्रि Rublic Domain.	,, ।प्रथम् CC-0. Shri Vipin Kur	mar Colf De Bahd. In Rublic Domain.	608

,,

Name	Reference	Page
इन्द्रस्य प्रियम्	१०. ३. ३७२. १-३	8 8 8
,, ,,	९. १२. ३४४. १-४	858
" महावैराजम		775
,, माया	४. ७. १४१. १	७९
,, यशः	६. २. २४ <i>४</i> . ४-४	९६
,, ,,	६. २. २४४. १-२	९६
" यौधाजयम्	१४. ५. ५११. १६	१७६
,, रियष्ठम्	१४. ५. ५११. १६	१७४
., राजनम्	आ. ४. ४. २०५	२५०
" राति	१२. ११. ४५३. १	१५४
" रोहितकुलीय	रे. २. १२९. १-२	६०
" रौहिणम्	आ. ४. ४. २०६	२४०
" वारवन्तीयम्	१. २. १७. ३	१६
"	८. ९. ३२२. १	११६
,, ,,	१४. ६. ५३०. १-२	१४६
,, वार्त्रघ्नम्	१. १. ६. २	23
",	१३. ३. ४९४. १	१७२
" "	आ. ४. ४. २०३	२५०
., वृषकम्	७. ४. २६३. १	१०२
2)	१३. २. ४७९. १	१६४
,, ,,	१३. २. ४४०. १-२	१६४
" "	१४. ४. ५०४. १	१७४
" वैराजम्	२. ७. ७२. १-२	34
" "	१०. ५. ३९४. १-२	280
" "	१२. ११. ४४६. १-२	2 2 2
" वैरूपम्	७. ४. २७२. १-३	१०४
,, ,,	S. S. 380. 8-2	११३
,, ,,	१०. ३. ३७३. १-३	१३३
,,	१४. ४. ४८९. १-२	१७३
,, शरणम्	७. ४. २६६. १	907
" शिरः (आदित	यव्रतम्) आ. ६. २. २४९.	२६६
" शुद्धाशुद्धीयम्	९. १२. ३४०. १-२	१२६
" श्येनः	१०. ३. ३७९. १	१३४
" संशानानि	9. 3. 2x6. 2 a-c & 2	200
" संक्रमम्	११. ९. ४२७. १-२	886
,, संजयम्	११. ८. ४१९. १-२	१४६
" "	आ. ४. ४. १९७	288
" सत्रासाहीयम्	CC-0. Shri Vipin Kunkar Col. Dephand In Public Domain.	७६

	MDEX	307
Name	Reference	Page
इन्द्रस्य सधस्थम् (अादित्यव्रतम्)	आ. ६. २. २७४	२६३
,, सहस्रबाह्वीयम्	8. 7. 938. 8	48
,, सहस्रायुतीयम्	6. 4. 799. 9-7	१०९
,, सांवर्गम्	१. १. ६. १	£9
" सांवर्तम्	४. ७. १४२. १-२	७९
"	१०. ४. ३९३. १-२	१३९
,, साम	१४. ५. ५११. १६	१७६
,, सुज्ञानम्	१७. १०. ५७२. १-२	२०२
,, स्वाराज्यम्	११. ७. ४१२. १	688
,, हारायणम्	७. ३. २४३. १-३	99
इन्द्राण्याः साम	३. १. १२१. १	५७
"	8. 7. 830. 8	48
"	५. ९. २०३. १	68
"	6. 4. 797. 8	१०९
,, ,,	१२. १. ४६७. ७ & १२	१६०
,, उल्बम्	आ. २. १. ९६	२२४
,, जरायु	आ. २. १. ९७	२२४
इन्द्रियम्, इन्द्रस्य	7. 9. 90. 9	88
इन्वकम्	१२. १२. ४६३. १-३	१४७
इलान्दं पञ्चानुगानम्, अग्नेः	आ. ४. ४. २०७-२११	२४२
इषोवधीयम्	१३. १. ४७२. १	१६४
इष्टाहोत्रीयम्	8. 8. 848. 8	६९
इहवद्दैवोदासम्	8. <u>4.</u> 848. 3	७१
इह्वद्वामदेव्यम्	१. ३. २२. ३	88
ईष्	आ. ३. ५. १४०	२३७
उद्गातृदमनम्	प्र. ६. १६६. १-३	४७
उत्सेधः, अङ्गिरसाम्	११. ४. ४२०. १	१४६
उत्सेधनिषेधौ, अङ्गिरसाम्	१४. ५. ५१४. ४-५	१४०
उद्भित्, इन्द्रस्य	आ. २. १. ९४	२२९
उद्वंशपुत्रस्य (साम)	१२. १०. ४६६. १	१४२
उद्वत् प्राजापत्यम्	१४. ५. ५११. ७	१७६
,, भागंवम्	१६. ९. ५५५. १	१९५
उन्नयम्, आदित्यस्य (आदित्यन्नतम्)	आ. ६. २. २९०	२६६
ज्यापा जापर माम	१. ४. ३४. १	२३
उरोराङ्गिरसस्य साम	१. ४. ३४. १-२	22
उपहवः, भरद्वाजस्य	५. ७. १७४. १	96
उषसः साम	८. ८. ३०३. १	११२
",	९. १. ३४६. १	१२४
000001	O. I. D It and I. D. I. II. D	

Name	Réference	Page
उषसः साम	१२. ११. ४५१. १	१५४
उल्बम्, इन्द्राण्याः	आ. २. १. ९६	२२४
ऊरू, महादिवाकीत्र्यस्य	आ. ६. १. २६६. ७	२६०
ऋक्साम्नोः साम	९. २. ३६९. १-२	१३०
ऋतुषाम	२. ७. ६४. १-२	33
,,	६. ११. २२१. १	66
-,	6. 9. 379. 8-7	११६
ऋद्धिः, सत्रस्य	आ. ४. १. १७०	२४२
ऋतुष्ठायज्ञायज्ञीयम्	आ. ५. ५. २१५	२४३
ऋतूनां वागादिपित्र्यम् (आदित्यव्र	तम्) आ. ६. २. २४४	२६४
ऋश्यस्य वृतम्	आ. ४. ६. २२४	२५५
,, साम	आ. ५. ६. २२	२४४
ऋपभः पवमानः	१२. १. ४६७. ३	१६०
., रुद्रस्य	आ. १. ४. ४६-४४	288
ऋषीणाम् आर्षेयम्	१३. २. ४५९. १	७६४
,, ,,	१३. ३. ४४९. १	१७१
,, ,,	१३. ३. ४४७. ३	१७१
एकवृषम्	आ. २. ६. ६९	२२३
एन्यौ, इन्द्रस्य	आ. २. १. ९२-९३	२२४
एवयामरुतस्य साम	१२. १२. ४६२. १	१५७
एकानुगानम्, पुरुषव्रतम्	आ. ५. ६. २२४	२५४
एंटतम्	२. ७. ६४. १-२	38
,,	3. 9. 996. 9-7	X6
,,	११. ९. ४३४. १-२	१५०
	१३. २. ४४३. १-२	१६९
ऐडं शार्क्नम्	२. ९. ४७. १	80
ऐतवाघ्यम्	२. ६. ५९ ३१	38
ऐध्मवाहम्	४. २. १३३. १-३	ξ ?
ऐध्माहारम्	४. २. १३३. १-३	Ę ?
एन्द्रं महादिवाकीत्यंम्	आ. ६. १. २५९-२६४	२६०
एन्द्राः परिधयः (आदित्यव्रतम्)	आ. ६. २. २४०-२४४	758
ऐन्द्राग्नाः	आ. १. ४. ५२-५५	228
ऐन्द्रचो महानाम्न्यः	आ. (महानाम्नी)	750.
ऐन्वकम्	२. ७. ७२. १-२	३ ४
ऐरयैरिणम्	आ. १. २. १७-१४	
ऐषम्	४. ३ १३५. १	282
•	१२. ११. ४४५. १	६३
,,	ri Vipin Kumar Col. De Epan d. In Public Domain.	१५५
50-0. SI	in ripinitama voi. Deopana. Il r ubile Domaili.	१५४

	INDEX:	३०३
Name	Reference	Page
ऐषम्	१४. ४. ५०५. १	688
"	१५. ६. ५३१. १	१८७
ऐषिरम्	६. १. २३४. १-२	९३
ु,, वायो:	११. ६. ४०६. १-३	885
ऐषिरस्य साम	११. ६. ४०६. १-३	१४२
ऐषिरम्	१७. १०. ४६७. १-४	२००
"	१७. ११. ४७९. १-४	२०४
ओकोनिधनम्	8. X. 8XX. 3	90
,,	१०. ४. ३४२. ३	१३४
ओतु	आ. ३. ५. १३५	२३६
औक्ष्णो निधनम्	१५. ५, ५१७. १-३	१४१
- औक्ष्णो निधानम्, पिप्पली-	१४. ५. ४१७. ७	१४२
- औक्ष्णो रन्ध्रम्, पिप्पली-	१५. ५. ५१७. ७	१४२
औक्ष्णो नियानम्	१०. ४. ३९०. १-३	१ ३७
औक्ष्णोरन्ध्रम्	१०. ४. ३९०. १-३	१३७
औक्ष्णोरन्ध्रः	१२. १. ४६७. ३	१६०
औक्ष्णोरन्ध्रम्	१४. ४. ५१७. १-३	१४१
औदलम्	४. ५. १६०. ३-४	७२
औदलस्य अभीपादस्य साम	६. १२ २३१. १	90
औपगवम्	8. 8. 88x. 8-5	६७
औरुक्षयम्	s. 9. 38x. 8-7	\$ 668
और्णायवम्	१३. १. ४७६. १-२	१६६
और्घ्वसद्मन म्	७. १२. २२९. १	90
	६. १२. २३०. १	90
,, और्वस्य वैधारयस्य साम	१. २. १४. १-२	१७
औशनम्	9. 9. 4. 9 & ₹	१२
	१. १. ४. १-२	१२
"	9. 9. x. 9-3	१२
"	१३. २. ४४६. १	१७०
,,	१३. ३. ४४९. १-२	१७१
;	१४. ६. ४२३. १	१४४
,,	१४. ६. ४२३. ४-५	१४४.
,,	8. 3. 880. 8	ÉĄ
औषसम्	६. ११. २१९. १	69
n	६. ११. २१६. १	69
"	९. २. ३६७. १	. 830
,,	११. ८. ४२३. १	१४७

700		Page
Name	Reference	Page
क		
कण्वबृहत्	६. २. २४४. ३	64
कण्वरथन्तरम्	१४. ५. ५११. ९	१७६
कनीनिके प्रजापतेः	२. ९. ४४. १-२	86
कर्ष्शयस्य शशस्य वतम्	आं ४. १. १६९	585
कल्माषम्	आ. २. ७. ४४	२२७
कश्यपग्रीवा	आ. ५. ८. २४०	२४७
कश्यपपुच्छम्	आ. ५. ३. २४४	२५७
कश्यपस्य धृष्णु	११. ७. ४१३. १	इ. इ.स
,, प्रतोदी	6. १०. ३२४. १-२	286
,, ,,	१४. ५. ५१२. १३-१४	236
" बहिष्यम्	१. १. १. २	2.5
कश्यपत्रते	आ. ४. २. १४५-६	588
"	आ. ५. ८. २३४-४८	२५७
कश्यपस्य शोभनम्	१५. ७. ५३९. १	१४९
कश्यपस्य स्बयोनि	२. ९. ९०. १	88
काक्षीवतम्	४. ३. १३९. १	ÉR
,	१६. ९. ५६४. १-३	१९४
काण्यम्	२. ५. ५३. १-२	२४
"	४. ५. १५७. १-२	७१
**	९. १२. १३४. १	१२४
" आष्कारणिधनम्	७. ३. २६१. १	१०१
" अभिनिधनम्	७. ३. २६१. ३	१०३
काण्वस्य वत्सस्य सामनी	१. १. ७. १-२	88
कापोते	१. ३. ३३. १-२	२०
कार्णश्रवसम्	२. ५. ५०. १	२७
,,	१७. १०, ५६९. १-३	२०१
"	१७. १०. ५४०. १-३	२०५
कातंयशम्	१. ४. ३६. १	२३
	७. ४. २६५. १	१०२
,, महा-	१६. ८. ५४५. ४	299
कार्तवेशम्	१. ४. ३६. १-३	23
**	y. ૪. ૨૬૫. ફ	१०२
	१६. ८. ५४५. ३	898
,,,	₹€. €. 484 3	999
कार्तवेशस्य बस्रोः सामानि	र १३. २. ४४२. १-३	१६४
काष्ण	CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.	१७१
कालक:	CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.	

Digitized	by Maditubatt Hust, Deini	
Name	Reference	Page
कालेयानि	६. १. २३७. ४-७	99
,,	६. १. २३७. १-७	९३
कालेयम् क्षुल्लक-	see क्षुल्लककालेयम्	
,, महा-	see महाकालेयम्	
कावम्	१६. ९. ५५४. १-२ & ६	१९४
कावषाणि	११. १०. ४३४. ३-५	१४१
कावषे	७. ४. २७४. १-२	१०५
काशीते बसुरोचिषः पारावतेः	१. ३. ३३. १-२	२०
काशीतं प्रतीचीनेडम्	५. ७. १४४. १	७९
काश्यपे	२. ४. ७७. १-२	36
काश्यपम्	६. १२. २२४. १	69
,, आप्सरसम्	९. २. ३६१. १	856
कीकसः महादिवाकीत्यंस्य	९. ११. ३४०. १	१२१
कुतीपादस्य वैरूपस्य साम	९. ११. ३४०. १	१२१
कुत्सस्य अधिरथीयानि	१५. ७. ५३३. १-३	866
कुत्सस्य प्रस्तोकौ	8. 3. 888. 3-8	ĘX
कूर्द:	१२. ११. ४४८. १	१५३
कृष्णस्य आङ्गिरसस्य वतम्	आ. ४. १. १७४	588
कौत्सम्	२. ८. ७६. १	36
,,,	५. ५. १६२. १-२	७२
,,	५. १०. २०६. १	6X
,,	६. ११. २१४. १	60
,,	६. ११. २१५. १	60
,,	६. ११. २१४. १	60
,,	६. १२. २२३. १	69
	६. १२. २२७. १	69
,,	६. १२. २२४. १-२	69
	१०. ४. ३४१. ३	१३४
"	१४. ५. ५१४. १	१४०
" कौत्सं यज्ञसारिथ	२. ७. ६६. १	33
कौमुदस्य बृहतः साम	२. ९. ४४. १	80
	७. ५. २४०. १-२	१०६
" " कौम्भ्यस्य बभ्रोः सामनी	१३. २. ४४१. १-३	१६४
कौल्मलबहिषे	६. १. २४०. १-२	93
	8. इ. ३५४. १-२	१२७
,,	९. १. ३५२. १-२	१२७
"	१७. ११. ५८१, १-२ & ४-६	२०६
ः कीठाकस्य गाथिनः साम	२. ४. ४७. १	२७
THE THE CC-0. Shri Vipin Ku	ې و و و و و و و و و و و و و و و و و و و	A SEASON A

Name	Reference	Page
कोशानि वसिष्ठस्य	१०. ४. ३४१. १-३	१३४
कोशानुकोशे इन्द्रस्य	१०. ४. ३४१. १-२	१३४
क्रीञ्चम्	४. ६. १६४. २	७४
,,	१६. ८. ५४६. १-३	१९१
,,	१६. ठ. ५४४. १-२	१९२
,,	१६. ८. ५४९. ४	१९३
क्षुरपवि, इन्द्रस्य	६. १०. २११. १	6.8
,, ,,	 १०. ३२३. १-२ 	११७
क्षुरस्य हरसी	आ. २. ७. ४२-४४	२२६
क्षुल्लककालेयम्	६. १. २३७. ४	99
क्षुल्लकवात्सप्रम्	6. ९. ३१७. ४	११५
क्षुल्लकवैष्टम्भम्	१३. १. ४७१. १	१६४
ग		
गन्धर्वाप्सरसाम् आनन्दपक्षः	आ. ६. २. २७१	२६३
(आदित्यव्रतम्)		
गन्धार्वाप्सरसां प्रतिनन्दपक्षः	आ. ६. २. २६२	२६३
(आदित्यव्रतम्)		
गम्भीरं जमदग्ने:	see जमदग्ने: गम्भीरम्	
गवां व्रते	आ. ४. ८. २४६-७	२४७
" "	आ. ४. २. १४३-१४४	२४६
गमनम्, स्वर्गस्य लोकस्य	आ. ३. ७. १५०-१५५	280
गाथिनः कौशिकस्य साम	२. ५. ४७. १	२७
गायत्रपार्श्वम्	१७. ११. ५४४. १	२०७
गाराणि	३. १. १२४. १-३	५७
गार्त्समदम्	s. ७. २९४. १	११०
गुङ्गीः (साम)	६. २. २४७. १	९७
गूर्दः प्रजापतेः	१२. ११. ४४४. १ & ३	१५३
" "	१४. ५. ५१२. १३-१४	१७४
गृत्समदस्य मदी	९. ११. ३३७. १-२	१२०
" "	११. ७. ४१०. १-२	888
गृत्समदस्य योनिनी	o. 9. 388. 8-5	6.68
गृत्समदस्य बीङ्कानि	९. १२. ३४४. १-४	828
गृत्समदस्य सूक्तानि	१६. ८. ४४१. १-४	893
गोअश्वीयम्	x. x. 2xx. 2	६९
गोतमस्य पर्की	₹. ₹. ₹. ₹ & ₹	88
गोतमस्य मनाज्ये	१. ३. ३४. १-२	28
" · "	२. ४. ४४. ३-४	75.
,, ,,	૭. ૨, ૨૫૨, १-૨ CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.	90
	CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.	

Digitize	d by Madi liniDEX ust, Delhi	३०७
Name	Reference	Page
गोधासाम	४. ७. १७६. १	
गोष्ठः, अङ्गिरसाम्	१४. ४. ५७२. १५	96
गोराङ्गिरसस्य साम	१. ३. ३४. १-२	१७४ २४
",	७. २. २४२. १-२	70
",	१२. १२. ४५४. १-२	१५६
गौतमम्	2. 8. 82. 8-2	74
"	३. १२. ११२. १	१४२
"	9. 82. 388. 2	158
गौतमाः	आ. १. ४. ५२-५५	३२०
गौङ्गवम्, अग्ने:	£. २. २४७. १	९६
गौतमस्य तन्त्रातन्त्रे	१५. ६. ५२७. ३-४	१४६
,, अनुतोद:	९. ११. ३६७. १-२	१२०
,, पौरुमद्गे	१. ४. ३९. १-२	28
,, भद्रम्	४. ६. १७३. १	99
,, रियष्ठे	९. १२. ३५१. १-२	१२६
गौपवनम्	१. ३. २९. १	88
गौरेराङ्गिरसस्य साम	११. ८. ४२६. १	१४७
गौरीवितम्	३. १. १२३. १	Хю
,,	x. y. १4 ६ . १-६	90
,,	8. x. 8xe. 3-8 & e	90
,,	8. 4. 846. 8-8	७१
"	४. ६. १६७. १-२	७४
	y. ६. १६४. ३	७४
"	s. E. 25x. 8-2	१०७
"	€. E. ₹१€. १	११४
" गौरीवितेः प्रहितौ	७. ६. २४३. १-२	१०७
-गौरीवितम् महा-	४ ५. ६. १६४. ३	७५
गौशृङ्गे	६. १. २३४. ३-४	९३
गौष्कतम्	३. १. १२२. १	५७
-ग्रीवा कश्यप-	see कश्यपग्रीवा	
ग्रीवा महादिवाकीत्र्यस्य	आ. ६. १. २६०	२६०
घ		
	आ. २. २ १०४-४	२३०
घमंतन् घमंरोचनम्, इन्द्रस्य (आदित्यव्रतम्		२६४
	आ. ६. २. २७९	२६४
	२. ४. ७४. १	36
घृताचेराङ्गिरसस्य साम च		
		The second second

चक्षुः मित्रावरुणयोः (आदित्यवतम्) आ. ६. २. २४४ चक्षुः मित्रावरुणयोः (आदित्यवतम्)

२६६

Name	Reference	Page
चक्षुः मित्रावरुणयोः (आदित्यव्रतम्)	आ. ६. २. २४७	२६५
चक्षूषि प्रजापतेः	आ. २. २. १०६-४	5.38
चतुरनृगानम्	आ. ३. ७. १६३-१६६	588
चन्द्रम्	आ. ३. ६. १४९	२३४
चतुस्त्रिशत्संमितम्, प्रजापतेः	आ. ४. ४. २१०	288
च्यावनम्	२. ७. ७२. १-२	XE
,,	५. ७. १४३. १	७९
,,	१०. ३. ३४०. १	१३४
"	१३. १. ४७३. ४-४	१६ ४
व		
जज्ञानस्य ब्राह्मस्य सामनी	6. 9. 378. 8-7	११६
जनित्रे वसिष्ठस्य	4. 8. 788. 8-7	98
"	१३. २. ४४४. १-२	१६९
))))	१४. ६. ४२७. ३-४	१४७
जमदग्ने: अभीवर्तः	E. 8. 238. 3	९३
जमदग्नेर्द्रतम्	आ. ४. ४. २११	586
जमदग्ने: शिल्पे	१२. १. ४६४. ४-५	१६२
, संवर्गः	३. १२. ११३. १	४२
" सप्तहम्	आ. २. ६. ७७	२२७
" स्ववासिनी	१४. ४. ४११. १२-१३	१७६
,, गम्भीरम्	१२. १. ४६४. ४	१६२
- जमदग्न्योरकी, अगस्त्य-	आ. १. २. २४-२९	२१४
" वसिष्ठ	आ. १. २. २४-९९	२१४
जराबोधीयम्, अग्ने:	१. २. १४. १-२	१४
जरायु इन्द्राण्याः	see इन्द्राण्याः जरायु	२२४
जानस्य अभीवर्तः वृशस्य	see वृशस्य जानस्य अभीवर्तः	२४४
जामदग्न्यस्य मण्डोः सामनां	१. ४. ४०. १-२	२४
जितिः, अजितस्य	see अजितस्य जिति:	२४३
ज्याह्रोड:	१४. ६. ५३१. १	१४६
,,	१४. ६. ५३२. १	१४६
ज्योतिषे	१७. १०. ५७२. ३-४	२०२
đ		
तन्तु	आ. ३. ५. ३१४	२३६
तन्त्रम् विरूपस्य	१६. ९. ५५७. ४	१९६
तन्त्रातन्त्रे गीतमस्य	१४. ६. ४२७. ३-४	१४६
तन्बस्य पार्थस्य सामनी	३. १. ११९. १-२	XX
तरन्तस्य वैददश्वेः साम	१४. ४. ४००. १	१७३
तान्वे CC-0. Shri V	ipin Kumak Coff. Deoband. In Public Domain.	६०

तारणम् ५. १०. २०४. १ ४४ तार्थ्यसमिनी १. ११. ३३२. १-२. १-२. १२० तार्थ्यसमिनी १. ११. ३३२. १-२. १-२. १२० तार्थ्यम् वर्षे आ. ३. ३. ११४-११४ २३२ तार्व्यद्व आ. ३. ३. ११४-११४ २३२ तार्व्यद्व आ. ३. ३. ११४-११४ २३२ तार्व्यद्व आ. ३. ३. ११४-११४ २३२ तिरक्वीनिधनमायास्यम् १४. ५. ११. १० १०६ तिरक्वाङ्किरसस्य सामनी १. १२. ३४६. १-२ १२४ तीरक्ष् (आदित्यवतम्) आ. ६. २. २४९ २६६ तेरक्वे १. १२. १४६. १-२ ११४ ११. १०. १-२ ११. ११४. ११. १०. १०. १४ ११. ११. ११. ११. ११. ११. ११. ११. ११.	Name	Reference	Page
तार्क्ष्यंसामनी तारमन्त्रे तारम्त्रे तारमन्त्रे त्रे तारमन्त्रे तारमन्त्रे त्रे तारमन्त्रे त्रे तारमन्त्रे तारमन्त्रे त्रे तारमन्त्रे त्रे तारमन्त्रे त्रे तारमन्त्रे त्र	तारणम्	४. १०. २०४. १	64
तास्यन्द्रे तास्यन्द्रे आ. ३. ३. ११४-११५ २३२ तास्वन्द्रे आ. ३. ३. ११४-११५ २३२ तिस्विनिधनमायास्यन् १४. ५. ५११. १० १७६ तिस्विनिधनमायास्यन् १४. ५. ५११. १० १७६ तिस्विनिधनमायास्यन् १. १२. ३४६. १-२ १२६ तिस्विनिधनमायास्यन् १. १२. ३४६. १-२ १२६ तैस्विन् १. १२. ३४६. १-२ १२६ तैस्विन् ३. ११. ९७. १-५ ४५ ५५ ११. ११. १७. १-१ ४५ १५. १०. १-१ ४५ १५. १०. १०. १ ४५ तीमम् १. १०. २०७. १ ४५ तीमम् १. १०. २०७. १ ४६ तीमम् १. १०. १०६. १२० १२० ततम् १. ११. १२० ११० २२० ततम् १. ११. १२० १८० १२० १२० १२० १२० १२० १२० १२० १२० १२० १२	ताक्ष्यंसामनी		
तास्वन्द्रे आ. ३. ३. ११४-११४ २३२ तिरचीनिधनमायास्यन् १४. ४. ४११. १० १७६ तिरचाङ्किरसस्य सामनी १. १२. ३४६. १-२ १२४ तृतीयोज्ञीषङ्कः (आवित्यवतम्) आ. ६. २. २४६ १-२ १२४ तौरम् ३. ११. ९७. १-२ ४४ ४४ १. १९. ९७. १-४ ४४ १४ १८. १०. १०. १०. १०. १०. १०. १०. १०. १०. १०	तास्पन्द्रे		
तिरच्चीनिधनमायास्यन् तिरच्चीङ्ग्रसस्य सामनी त्तीयोज्ञीषङ्गः (आदित्यव्रतम्) त्तीर्योज्ञीषङ्गः (आदित्यव्रतम्) त्तीर्योज्ञीषङ्गः (आदित्यव्रतम्) त्तीरम् त्रिः १२. ३४६. १-२ तौरम् त्रिः १२. ३४६. १-२ तौरम् त्रिः १२. ९७. १-४ तौरम् त्रिः ११. ९७. १-२ तौरम् तौरअम् त्रिः ११. ९०. १००. १ तौरअम् तौरअवसम् त्रिः ११. १०. २०७. १ तौरअवसम् त्रिः ११. १०. २०७. १ तौरअवसम् त्रिः ११. १०. २०७. १ तौरअवसम् त्रिः अतः ११. १०. १००. १ तौरअवसम् त्रिः अतः ११. १०. १००. १ तिणधनम्, अन्नः तिणधनम्, अन्नः तिणधनम्, अन्नः तिणधनम्, अन्नः तिणधनम्, अन्नः त्रिः ११. १३६-३७ तिष्ठिष्ठामकः त्रिः ११. ७. ४१७. १-३ त्रिः ११. ७. ४१७. १-२ त्रिः ११. १०. ११०. १२२ त्रिः ११. १०. ११०. १२२ त्रिः ११. १०. ११०. १२२ त्रिः ११. १०. १४०. १-२ त्रिः ११. १४७. १-२ त्रिः १४७. १०२	तास्विन्द्रे		
तिरश्चाङ्गिरसस्य सामनी तृतीयोऽतीयङ्गः (आदित्यव्रतम्) त्तीरशं श्री स्वर्णे तैरहचे तैरहचे तेरहचे तेरह	तिरक्चीनिधनमायास्यन्		१७६
तैरहचे			१२४
तौदम्	तृतीयोऽतीषङ्गः (आदित्यव्रतम्)	आ. ६. २. २४९	२६६
तौभम्	तैरश्चे	.९. १२. ३४६. १-२	१२४
तौभम् ५. १०. २०७. १ ४१० तौरथवसम् ५. ७. २९४. १ ११० आ, ३. ३. ११६-११७ २३२ त्रयस्त्रिश्वासंमितं प्रजापतेः आ. ४. ४. १९९ २४९ त्रातम् इन्द्रस्य ९. ११. १३३. १ १२० त्रिण्धनम्, अग्नेः ऽट्ट अन्नेः त्रिण्धनम् १४०० त्रिष्टुभामकः आ. १. १. ३६-३७ २१६ त्रैककुभानि १०. ४. ३४९. १-४ १३६ त्रैतानि १०. ४. ३४४. १-४ १३६ त्रिष्टिभामकः १०. ४. १४७. १-३ १३७ त्रासदस्यवे १०. ४. ३७४. १-२ १३३ त्रिष्टिभामकः १०. ३. ३७४. १-२ १३३ त्रिष्टिभामकः १०. ३. ३७५. १-२ १३३ त्रिष्टिभामकः १०. ३. ३७५. १-२ १३३ त्रिष्टिभामकः १०. १०. १००. १००. १००. १००. १००. १००.	तौदम्	३. ११. ९७. १- <u>५</u>	YX
तौरश्रवसम्	"	३. ११. ९७. १-२	8X
त्राहित स्वाहित प्रजापतेः आ. ४. ४. १९६ २१७ २३२ त्राहित स्वाहित प्रजापतेः आ. ४. ४. १९६ २४६ २४६ १८६ त्राहित स्वाहित प्रजापतेः आ. ४. ४. १९६ १३३. १ १२० त्रिण्डमम् अग्नेः sce अग्नेः त्रिण्डमम् १८० त्रिच्टुभामर्कः आ. १. १. ३६-३७ २१६ त्रेक कुभानि १०. ४. ३४६. ३-३ १३७ त्रेतानि १०. ४. ३४६. १-४ १३६ त्राहित १२. ७. ४१७. १-२ १३३ त्राहित आ. २. ६. ६६. १२३ त्राहित आ. २. ६. ६६. १२३ त्राहित आ. २. ६. ६६. १२३ त्राहित स्वाहित आ. २. ६. ६६. १३२ त्राहित स्वाहित साम १८. १४७. १८९. १८७. १८५. १८७. १८५. १८७. १८५. १८५. १८५. १८५. १८५. १८५. १८५. १८५	तीभम्	४. १०. २०७. १	
त्रयस्त्रिशस्तितं प्रजापतेः आ. ४. ४. १९९ २४९ तथ्यः प्रताम् इन्द्रस्य ९. ११. १३३. १ १२० त्रिष्ट्रभामकः अन्तः अस्यः अस्यः त्रिष्ठिमम् १८० त्रिष्ट्रभामकः अस. १. १. ३६-३७ तथ्यः त्रिष्ठभामकः अस. १. १. ३६-३७ तथ्यः १३७ त्रित्ति १०. ४. ३४४. १-४ १३६ तथः १२. ७. ४१७. १-३ १३५ १३६ तथः १२. ७. ४१७. १-३ १३५ १३६ तथः १२. ७. ४१७. १-२ १३३ तथः १२. ७. ३. ३७०. १ १३३ तथः १२. ६६. १३३ तथः १२. ३. ३७०. १ १३३ तथः १३०. १३०. १३०. १३०. १३०. १३०. १३०. १३०.	तौरश्रवसम्		
त्रातम् इन्द्रस्य		आ, ३. ३. ११६-११७	
त्रिणिधनम्, अग्ने: त्रिणिधनम्, अग्ने: त्रिण्डमामर्क: त्रिककुभानि त्रिल्डमामर्क: त्रिककुभानि त्रिल्डमामर्क: त्रिककुभानि त्रिल्डमामर्क: त्रिककुभानि त्रिल्डमामर्क: त्रिककुभानि त्रिल्डमामर्क: त्रिक्षि त्रिल्डमामर्क: त्रिल्डमाम् त्रिक्षमम्, अग्ने: त्रिल्डमाम् त्रिल्लमाम् त्रिल्डमाम् त्रिल्लमाम् त्रिल्लमाम् त्रिल्लमाम् त्	त्रयस्त्रिशत्संमितं प्रजापतेः	आ. ४. ४. १९९	
त्रिष्टुभामर्क: आ. १. १. ३६-३७ २१६ तैक कुभानि १०. ४. ३४८. १-३ १३७ तैतानि १०. ४. ३४४. १-४ १३६ ११. ७. ४१७. १-३ १४४ १३६ ११. ७. ४१७. १-३ १४४ १३३ त्रिषि आ. २. ६. ६६. १२३ त्रिषि आ. २. ६. ६६. १२३ त्रिषि त्रिष्ट्यम् ४. ४. १४७. १-२ ४७ १३२ त्रिष्ट्यम् ४. ४. १४७. १-२ ४७ १३२ १४. १०१. १४७. १७८. १-२ ४७ १४६. १४७. १७८. १-२ ४७ १४६. १४७. १७६. १४७. १४६. १४७. १४६. १४७. १४६. १४७. १४६. १४७. १४९. १४७. १८९. १८९. १८९. १८९. १८९. १८९. १८९. १८९	त्रातम् इन्द्रस्य		
तैक कुआ नि तैतानि तितानि ति तितानि ति तितानि ति तितानि ति	त्रिणिधनम्, अग्ने:	see अग्ने: त्रिणिधनम्	
तैक कुभानि	त्रिष्टुभामर्कः		
तितानि			
त्रविधि आ. २. ६. ६६. २२३ त्रिविधि आ. २. ६. ६६. २२३ त्रैशोकम् ९. ३. ३७०. १ १३२ त्रद्धरातिध्यम् ४. ४. १४७. १-२ ६७ ॥ १. १०१. १ ॥ १. १०१. १ ॥ १. १०९. १ १११ ॥ १. १०९. १ १११ ॥ १९२ ॥ १९४			
त्रिषिध त्रिषिध त्रैशोकम् त्वष्टुरातिथ्यम् तव्वष्टुरातिथ्यम् तव्वष्टुरातिथ्यम्याव्वस्यव्वप्टुरात्वम् तव्वष्टुरातिथ्यम्वव्यव्वस्यव्वस्यव्वस्यव्वस्यव्वस्यव्वस्यव्वस्यव्वस्यवस्य	"		
त्रिवाध त्रैशोकम् त्वष्टुरातिथ्यम्	त्रासदस्यवे		
त्वष्टुरातिथ्यम्	त्रिषंधि		
त्वष्दुरातिथ्यम्	त्रैशोकम्		
त्वाच्द्री साम ३. १०. १४. १ ४. ७. १७९. १ ४. १८. १४. १ ४. ४. १४६. १ ४. ७. १७४. १ ४. ७. १७४. १ ४. ९. २०१. १ ४. ९. २०१. १ ४. १. २०१. १ ४. १. २०१. १ ४. १. १४७. १-२, ४ ६ ६-७ १११ ४. ३. १४१. १ ६४ दक्षणिधनम् दिक्षकम्, अग्नेः			
त्वाच्द्री साम ३. १०. ९४. १ ४. ४. १४६. १ ५. ७. १७५. १ ५. ७. १७५. १ ४. ९. २०१. १ ४. ९. २०१. १ १११ ४. ७. २९९. १ १११ ४. ३. १४६. १ ६४ दक्षणिधनम् दिक्षकम्, अग्नेः दिह्यांच्युतम् दिवादर्यांच्युतम् दक्षात्मेम्, युग्यं अा. ४. ४. २०२			
त्वाच्द्री साम ४. ४. १४६. १ ४. ७. १७५. १ ४. ७. १०५. १ ४. ७. १०५. १ ४. ९. २०१. १ ४. ७. २९९. १ १६. ४. ५४७. १-२, ४ & ६-७ १९२ द्वाद्यांच्युतम् द्वाद्यांच्युतम् द्वास्तोभम्, युग्यं ३. १. १. १. २५२ ३०२ ३०	,,		
" " प्र. ७. १७५. १	त्वाष्ट्री साम		
" " प्र. ९. २०१. १ " " ८. ७. २९९. १ " " १६. ८. ५४७. १-२, ४ & ६-७ १९२ " " द दक्षणिधनम् दिधक्रम्, अग्नेः दिधक्रम्, अग्नेः दाढर्घच्युतम् दशस्तोभम्, युग्यं जा. ४. ४. २०२	33		
" " द १११ १११ १११ १११ १११ १९१ १९१ १९१ १९१ १	0, ,,		
" १६. ८. ५४७. १-२, ४ & ६-७ १९२ " द दक्षणिधनम् दि दक्षणिधनम् दि दक्षणिधनम् दि दक्षणिधनम् दि दक्षणिधनम् १९. ३. १४१. १ १९० ११० ११० १९४ १९४ १९४ १९४ १९४ १९४ १९४ १९४ १९४			
" द दक्षणिधनम् ४. ३. १४१. १ दक्षणिधनम् ९. १. ३४४. १ दिधकम्, अग्नेः १. १. ३४४. १ दाढर्यच्युतम् १४. ४. ५०३. १-३ दशस्तोभम्, युग्यं आ. ४. ४. २०२			
द दक्षणिधनम् ४. ३. १४१. १ १२० दिधकम्, अग्नेः १. १. ३५४. १ १५३ १८३ १८३ १८३ १८३ १८३ १८३ १८३ १८३ १८३ १८		१६. ८. ४४७. १-२, ४ ८८ ६-७	()1
दक्षणिधनम् १. २. १०१. १ दिधकम्, अग्नेः १. १. ३४४. १ दाढर्यच्युतम् १४. ४. ४०३. १-३ दशस्तोभम्, युग्यं आ. ४. ४. २०२			ex.
दिधक्रम्, अग्नेः १. १. ३५४. १ दाढर्चच्युतम् १४. ४. ५०३. १-३ १५० दशस्तोभम्, युग्यं आ. ४. ४. २०२	दक्षणिधनम्		
दाढर्चच्युतम् १४. ४. ५०३. १-३ २५० दशस्तोभम्, युग्यं आ. ४. ४. २०२			
दशस्तोभम्, युग्यं आ. ४. ४. २०२			
दानवस्य आञ्जिगस्य (साम्)	दशस्तोभम्, युग्यं		
	दानवस्य आञ्जिगस्य (साम्)	ر ج. چ. ۶ umar Col. Deoband. In Public Domain	4.0

Name	Reference	Page
Name		XX
दावसोराङ्गिरसस्य साम	3. 8. 888. P	62
. दाशवाजम्	પ્ર. પ્ર. १६२. १-२ १५. ७. ५३ <i>४</i> . १-२	१४९
दाशस्पत्यम्	१४. ७. ४४०. १-४	869
,,		199
दासशिरसी	१६. ९. ५५४. १-२	
दाससरसे	१६. ९. ५४४. १-२	१९७
दिवः (साम)	आ. २. ५. ६१	255
,, व्रतम्	आ. ४. ६. २२४	२ ४४
, "	आ. ५. ६. २२७	244
दिशां वतम्, दशानुगानम्	आ. ४. ७. २२९-२३४	२४६
दिशां संसर्पम्	आ. २. ४. ६४-६४	२२२
दीर्घम्, प्रजापतेः	१७. ११. ५४२. १-२	२०६
दीर्घतमसो व्रतम्	आ. ५. ५. २१४	२४३
,, अर्कः	आ. १. २. २१	२१ ४
दीर्घायुष्यम्	२. ४. ७३. १	३७
,, प्रजापतेः	१०. ४. ३९४. १	180
देवव्रतम्	आ. ४. ४. २१२-२१४	२४२
. "	आ. ४. ४. २१२-२१४	२४२
देवस्थानम्, वरुणस्य	आ. १. २. १५१	285
,, बृहद्	११. ७. ४१३. १	४१४
देवानां विश्वेषां व्रतम्	आ. ४. ३. १९४	588
" पित्र्यम् (पवित्रम्)	१४. ४. ४२२. १	१४३
,, रोचनम्	९. २. ३६४. १	१३०
,, विश्वेषां (साम)	९. १२. ३४२	१२३
दैर्घतमसानि	३. ११. ९७. १-५	४४
,,	३. ११. ९७. ३-४	XX
दैर्घश्रवसम्	२. ४. ४४. ३-४	२४
दैवराजम्	२. ४. ४६. १	२६
दैवातिथम्	५. ५. १६४. १	७३
,,	६. १. २४२. १	98
दैवानीकम्	३. १२. १११. १	४२
दैवोदासम्	२. ४. ४१. १	28
,,	१०. ४. ३४२. १-२	१३५
,,	१०. ४. ३९२. १-४	१३९
दोहादोहीयम्, प्रजापते:	१२. १. ४६७. १०-११	१६०
दोहः मनसः	१२. ६. ६०. १	38
द्वचनुगानम्	आ. ३. ७. १६१-१६२	२४१
द्यावापृथिव्योः सामनी	CC-0. Shri Vipih Kumar Col. Deoband. In Public Domain.	१३४
	OO O. O. III VIPIII Nomal Oo. Deoband. III I dolle Domain.	

Digitized I	INDEX. by Madhuban Trust, Delhi	388
Name	Reference	Page
चूतानस्य मारुतस्य सामनी	o. १०. ३२४. १-२	११७
द्युम्नम्	٥. ४. २६९. १-३	\$03
द्योतम्	9. 8. 7E8. 9-7	१०२
99	१७. १०. ५७२. ३-४	202
**	आ. ३. ३. ११२-११२	737
द्रविणम्	आ. ३. ६. १४२	236
" अग्ने :	२. ६. ५५. १	३०
द्वचध्यासम्	१४. ४. ४१७. ७	१४१
द्वादशनिधनम्, वैक्षपम्	आः १. १. ७	२०९
द्विहिकारं, वामदेव्यम्	११. ७. ४१९. २	१४६
"	१४. ५. ५१४. ३	१४०
द्वितीयः अतीषःङ्गः (आदित्यव्रतम्)	बा. ६. २. २४४	२६६
द्वैगतम्	७. २. २६४. १-२	१०२
,,	आ. ३. ३ ११२-११३	२३२
. ध		
घनम्, प्रजापतेः	१२. ११. ४५०. १	१५३
धर्मः प्रजापतेः	१२. ११. ४५०. २	१५३
वर्मविधर्यांग, प्रजापतेः	११. ९. ४२९. १-४	१४४
धानाकम्	६. १. २३७. ३-४	९२
धुरां साम	५. ८. १९३. १	62
षुरोः शाम्ये	१२. ११. ४४७. १-२	१५३
धुरोः सामनी	५. ६. १६४. १-२	७५
वृषतो मारुतस्य साम	४. २. १३२. १ & ३	Ę 8
9, 2, 3,	७. ३. २५७. १	900
,, ,, ,,	6. १०. ३२४. १-२	660
,, ,, ,,	९. ११. ३३४. १-२	१२०
घृष्णु, कश्यपस्य	११. ७. ४१३. १	5 & A
धेनु	आ. ३. ३. ११८	२३३
धेनु, महताम्	११. ६. ४०३. १	188
	१६. ९. ५६०. १	8810
"	१६. ९. ४६३. १	198
" "		VACOUS ALCOHOL
नकुलस्य वामदेवस्य प्रेह्नी	१६. ८. ५४७. १-२	888
	आ. ३. ४. १२४. ४	५३४
- नवस्तोभम्, अयुर्-	९. १. ३४२. ३	१२७
नानदम्, इन्द्रस्य	आ. १. २. २४	२१३
नारद्वसवम्	१. ४. ३६. २	२३
नार्मेधम्		98
नाविकम्, प्रजापते CC-0. Shri Vipin Kun	nar Col. Deoband. În Public Domain.	

17	Reference	Page
Name		888
निकम्, प्रजापतेः	११. ९. ४३३. ३	१४९
निकम्	११. ९. ४३३. १-२	१६९
निक्रीडाः, मरुताम्	१३. २. ४४४. १-३	228
नित्यवत्साः	आ. २. ६. ७५	१०६
निधनम्, स्वज्यौतिः	9. X. 260. 2	१७
निधनकामम्, प्रजापतेः	१. २. २०. १ 	६९
" "	४. ४. १५२. १	१०३
" "	9. Y. 790. ?	६९
निधिः, अपाम्	४. ४. १५१. १	XX
निवेष्ट्रौ, वसिष्ठस्य	₹. १. ११९. ₹-४	१४६
निषेधः, अङ्गिरसाम्	.११. ४. ४२०. २	
,, ,,	११. ७. ४२५. १	१४७
निषेधः, सिमानाम्	१६. ९. ५५५. ६	१९४
- निषेधौ, अङ्गिरसाम् उत्सेध		१६०
निहवः, विसष्ठस्य	 ९. ३१३. २ 	888
निह्नव:	आ. ५. ८. २४९	२५४
- निह्नव:, अभि-	१६. ४. ५५३. १	668
नृगस्य, साम	१६. ४. ५५३. १	. 868
नैपातिथम्	७. ४. २७९. १-२	१०६
,,	6. 6. 566. 8	११०
नौधसम्	६. १. २३६. ५	98
q		
पक्थस्य साम	३. १२. ११•. १-२	X ?
ं,, सौभरम्	११. ६. ४०४. १-२	१४३
,, सौरभस्य साम	३. १२. ११०. १-२	Xq
,, ,,	११. ६. ४०४. १-२	१४३
पक्षः, महादिवाकीत्यंस्य	आ. ६. १. २६४	२६०
पक्षौ, प्रजापतेः व्रत-	आ. २. १. ९४-९५	२२६
पज्रस्य वासिष्ठस्य (साम)	s. ६. २ss. १-३	१०४
पज्राणि, वसिष्ठस्य	6. E. 266. 9-3	906
पञ्चनिधनम्, वामदेव्यम्	आ. २. ७. ४५	२२६
., वैरूपम्	आ. १. १. ३	२०९
पञ्चानुगानम्	आ. ३. ७. १४६-६०	२४१
,, अग्नेरिलान्दम		२४२
" पुरुषव्रतम्	आ. ४. ६. २१९-२२३	२५४
पथः साम	११. ६. ४०४. १-२	१४३
पथस्य साम	३. १२. ११०. १-२	* * * * * * * * * * * * * * * * * * * *
पदम्	CC-0. Shri Vipin Kuman Col. Deoband In Public Domain.	200

Name	Reference	Page
पदम्, वसिष्ठस्य	१७. १०. ५६६. १-२	200
पदस्तोभाः प्राजापत्याः	आ. १. ४. ५२-५५	288
पय:	आ. ३. ३. ११९	२३३
परमेष्ठिनः प्राजापत्यस्य व्रतम्	आ. ४. १. १७३	588
पराणि	आ. ३. ७. १५०-५	२४०
परिधयः, ऐन्द्राः (आदित्यव्रतम्)	आ. ६. २. २४०-५	२६४
परिवासः अङ्गिरसाम्	१४. ५. ५१२. १०	१७४
पर्क:, गौतमस्य	₹. ₹. ₹. ₹ & ₹	88
पवमानः, ऋषभः	see ऋषभः पवमानः	१६०
पवित्रम्, आदित्यानाम्	११. ९. ४३६. १	१५०
,, ,,	१५. ५. ५२२. १	१७३
पवित्रम्, देवानाम्	१५. ५. ५२२. १	१४३
पविमन्ति., महासामानि	आ. २. ७. ४१-४४	२२४
पाज्यस्य सफस्य (साम)	४. ६. २४४. १-३	१०४
पाञ्चवाजम्	५. ५. १६२. १-२	७२
पाथम्	२. ९. ४१. १-२	39
पारणम्	आ. ३. ७. १४०-१४४	२४०
पारववम्	४. ६. १६७. ३-४	७४
पारुच्छेपम्	१२. १२. ४६५. १-२	१५४
पार्जन्यः	आ. १. ४. ५१	२१९
पार्थंम्	८. ९. ३१६. १- २	568
पार्थस्य तन्वस्य साम	३. १. ११९. १-२	XX
पार्थुररुमम्	आ. ३. ४. १२९	२३४
पावमानानि	आ. २. ४. ६०-६३	२२२
पाष्ठौहम्	५. ८. १९२. १-२	65
	१३. १. ४७१. ३-४ & ६	868
पप्पल्यौक्ष्णोनिधनम्	१४. ४. ४१७. ७	१४२
पिप्पल्यौक्ष्णोरन्ध्रम्	१४. ४. ४१७. ७	१६२
पुंस्ति (नम्), अङ्गिरसाम्	see अङ्गिरसां पुंस्तिनम्	२७४
- पुच्छम्, कश्यप-	आ. ५. ८. २४८	२५७
पुच्छम्, महादिवाकीर्त्यस्य	आ. ६. १. २६४	२६०
पुरीषं, महावादिवाकीर्त्यस्य	आ. ६. १. २६३	२६०
पुरीषम्, आथर्वणम्	४. ४. ३१२. १	888
	४. १०. ३३१. १	888
पुरुमद्गस्य आङ्गिरसस्य (साम)	१. ४. ३९. १-२	58
	आ. २. ७. ४९	२२७
पुरुषगतिः	आ. ४. ६. २१९-२२३	२५४
पुरुषव्रतम्, पञ्चानुगानम्	nar Col. Tooband in Public Domain.	२५४

Name	Ref e rence	Page
पुष्यम्, वैरूपम्	आ. १. १. ४	२०९
पूर्वतिथानि	५. ५. १६३. १-३	७३
पृथिव्याः (साम)	आ. २. ५. ५७	222
, वृतम्	आ. ४. २. २२४	२२४
"	आ. ५. ६. २२७	२२४
-पृथिव्योः व्रतम्, द्यावा-	१०. ३. ३७४. १-२	१३४
,, साम, द्यावा-	१०. ३. ३७४. १-२	१३४
पृहिन भरद्वाजस्य	१. ४. ३७. १-२	२३
पृष्ठम्	६. १. २३९. १	९३
,,	७. ४. २६९. १-३	१०३
पैड्रस्य अहे: साम	8. 2. 838. 8	६२
,, अहेघ्मः (अहिघ्नः?) साम	8- 2. 838. 8	६२
पैल्वस्य (साम)	8. 9. 938. 9	६२
पौरुमद्गम्, गौतमस्य	१. ४. ३९. १-२	58
पौरुहन्मनम्	६. २. २४३. २	९५
,,	७. ५. २७३. १	१०५
पौर्वातिथम्	४. ४. १६३. १-३	७३
पौषम्	२. ४. ७५. १	३७
"	४. ३. १३६. १	६३
"	8. 8. 886. 8-8	६४
,,	४. ७. १४०. १	96
,,	५. ९. २०२. १	68
55	६. १०. २१०. १	. ४६
,,	११. ८. ४२२. १	१४६
पौष्कलम्	१७. १०. ५६६. ५	200
प्रक्रीडः, मरुताम्	१३. २. ४४५. १-३	१६९
प्रजापतेः अनुश्लोकम्	१२. १०. ४४१. १	2 4 4
",	१२. १०. ४३०. १	१५१
,, अष्टानिधनम्	आ. ४. ४. २०४	२९०
,, आतिषादीयम्	१७. १०. ५७२. ५-६	२०२
,, सार्पराक्ष्याः (आदित्यव्रतम्)	आ. ६. २, २७६-४	• २६३
" श्रुधीयम्	3. 88. 88. 8-8	४६
,, श्लोकम्	१२. १७. ४३९. १-२	१५१
., सदोविशीयम्	१४. ५. ५११. ११	१७६
,, सहोदैर्घतमसम्	१०. ५. ३९४. १-२	१४०
" सहोहविर्धानम्	3. 88. 800. 8-3	४६
" सांतनिकम्	१२. ११. ४४९. १-२	१५३
,, साम CC-0.	Shri Vipin Kumar Col, Deoband. In Public Domain.	34
		11

	MANAGEM AND	
Dig	gitized by শ্বেক্স্পু n Trust, Delhi	३१४
	Reference	Page
	२. ४. ७३. १	३७
	१२. ११. ४४६. १-२	१५५
	आ. १. ४. ४३-४५	२१४
	११. ६. ४०७. १-२	१४२
	४. ४. १५०. १-२	६४
	२. ९. ४४. १-२	88
	१२. ११. ४४४. १ & ३	१४३
	१४. ५. ५१२. १३-१३	१७४
	आ. ३. २. १०६-४	२३१
	आ. ४. ४. २००	586
	आ. ४. ४. १९९	586
	१७. ११. ५४२. १-२	२०६
	१०. ५. ३९५. १	880
	१२. १. ४६७. १०-११	१६०
	१२. ११. ४५०. १	१५३
	१२. ११. ४५०. १	१५३
	११. ९ ४२९. १-४	888
	६. १. २३६. १	98

,,	,,	१२. ११. ४५६. १-२	१५५
"	,,	आ. १. ४. ४३-४५	288
,,	सीदन्तीयम्	११. ६. ४०७. १-२	१४२
,,	सुतंरयिष्ठीयम्	४. ४. १५०. १-२	E 8
"	कनीनिका	२. ९. ४४. १-२	88
"	गूर्द:	१२. ११. ४४४. १ & ३	१५३
"	,,	१४. ५. ५१२. १३-१३	१७४
,,	चक्षूंषि 💮 💮	आ. ३. २. १०६-४	२३१
"	चतुस्त्रिशतसंमितम्	आ. ४. ४. २००	२४९
,,	त्रयस्त्रिशतसंमितम्	आ. ४. ४. १९९	२४९
,,	दीर्घम्	१७. ११. ५४२. १-२	२०६
,,	दीर्घायुष्यम्	१०. ५. ३९५. १	१४०
,,	दोहादोहीयम्	१२. १. ४६७. १०-११	१६०
,,	धनम्	१२. ११. ४५०. १	१५३
,,	धर्म	१२. ११. ४५०. १	१५३
,,	धर्मविधर्माणि	११. ९ ४२९. १-४	१४४
,,	नाविकम्	६. १. २३६. १	98
,,	निकम्	११. ९. ४३३. ३	888
,,	निधनकामम्	१. २. २०. १	80
,,	,,	४. ४. १५२. १	६४
,,	,,	७. ४. २७०. १	१०३
,,	प्रतिष्ठा	आ. ४. १. १७१	585
,,	मधुश्चिन्निधनम्	९. १. ३५५. १	१२७
,,	महानाम्न्यः	६. २. २९१-२९३	२६७
	महोविशीयम्	८. ६. २९१. १-२	१०९
,,	वषट्कारणिधनम्	७. ३. २५६. १	99
,,,	वाजजित्	१. २. १२. ४५७. १	१४६
"		१५. ५. ५१७. ८	१४२
,,	'' विकम्	११. ९. ४३३. २	886
,,	व्रतपक्षौ	आ. २. १. ९४-९५	२२४
"	हिकम्	११. ९. ४३३. १	886
"	हृदयम्	आ. ५. ४, २४३	२४७
प्रतोद:		१४. ५. ५१२. १३-१४	. १७४
AUIQ.		s. १०. ३२s. १-२	888
,,	ः, गन्धर्वाप्सरसाम्	आ. ६. २. २७२	२६३
		आ. ४. १. १७१	२ ४२
त्रात्र	ा, प्रजापतेः रीकानि हन्हस्य o Shri	Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.	Xo
प्रमाह	014117, 37800-0.3111	Typii Namai Gol. Beessand. III i usiic Bollialii.	

Name

प्रजापतेः साम

Name	Reference	Page
प्रयस्वत्	१०. ५. ३९१. ३	१३९
" प्राजापत्यम्	१०. ५. ३९१. १	१३९
,, ,,	१२. १२. ४५९. १	१५६
प्रराधसः साम आङ्गिरसस्य	१०. ४. ३४६. १	१३६
प्रवद्भार्गवम्	१६. ९. ४५७. ३	१९६
प्रवर्ग्यम्	१२. १२. ४६५. ४	१५४
प्रस्तोकः. कुत्सस्य	४. ३. १४४, ३-४	- ६४
प्रहितः. गौरीवितेः	७. ६. २ <i>४</i> ३. १- २	१०७
प्रहितः श्यावाश्वस्य	३. ११. ९४. १-२	8×
प्रहितोः संयोजनम्	१०. ४. ३४२. ३-४	१३४
प्राकर्षम्	६. २. १४३. २	९४
,,	७. ४. २७३. २	१०४
,,	 ९. ३१३. १ 	888
प्राचीनम्, विरूपस्य	E. 7. 786. X	9६
प्राजापत्यम्	१३. १. ४७०. ३ & ६	१६३
"	१३. १. ४७४. १-२	११६
"	१७. १०. ५७१. १-२	२०२
" उद्वत्	१४. ५. ५११. ७	१७६
" घृतश्चुन्निधनम्	४. ६. १६४. ३	98
" प्रयस्वत्	१२. १२. ४७९. १	१५६
" प्रयस्वत्	१०. ५. ३९१. १	१३९
प्राजापत्यस्य व्रतं, परमेष्ठिनः	आ. ४. १. १७३	288
प्राजापत्याः पदस्तोभाः	आ. १. ४. ५२-५५	288
प्राणः, वसिष्ठस्य	आ. २. १. ९०	२२४
प्रासाहम्, भरद्वाजस्य	२. ४. ७९. १	36
प्रास्कण्वम्	२. ५. ५४. १	२७
प्रियम्, अग्ने:	आ. २. ७. ४७	२२६
" इन्द्रस्य	7. 9. 90. 8	88
" "	७. ४. २७१. १-३	808
,,	९. १२. ३४४. १-३	१२४
"	१०. ३. ३७२. १-३	१३३
" वसिष्ठस्य	७. ४. २७१. १-३	१०४
" "	९. १२. ३४४. १-४	१२४
" "	१०. ३. ३७२. १-३	233
प्रेह्नः नकुलस्य वामदेवस्य	१६. ८. ५४५. १-२	१९१
" मरुताम्	१७. १०. ५७०. ५	२०१
" वसिष्ठस्य	१७. १०. ५१०. ५	707
प्रैयमेघम् CC-0 S	Shri Vipin Kumar Col Deoband. In Public Domain.	98
30-0.0	T.p Italiai Goi. Doobaria. III I abilo Domain.	

	INDEX Digitized by Madhuban Trust, Delhi	३१७
Name	Reference	Page
प्रैयमेधम्	९. २. ३६२. १	१२९
,,	१६. ८. ५३०. १-३	१९३
प्रैयमेधस्य साम	११. ६. ४०६. १-३	१४२
,, समुद्रस्य साम	6. 6. 309. 8	११३
प्लवः वसिष्ठस्य	१४. ५. ५११. १-४	१७६
য		
बभ्रोः कार्तवेशस्य (साम)	१३. २. ४४२. १-३	१६४
,, कौम्भ्यस्य साम	१३. २. ४४१. १-३	१६४
- बर्हिषम्. कौल्मल-	£. १. २४०. १-२	९३
" "	९. १. ३५४. १-२	१२७
,, ,,	९. १. ३५२. १-२	१२७
,, ,,	१७. ११. ५४१. १-२ & ४-६	२०६
बहिष्यम्, कश्यपस्य	१. १. १. २	88
बलभित्, बृहस्पतेः	आ. २. १. ९ <i>४</i> -९ ९	२२९
बाकम्	११. ९. ४२४. १-३	688
बाभ्रवम्	१२. १. ४६७. ५-६	१६०
. ,,	आ. २. ५. ५६-५९	२२२
बार्हदुक्थम्	२. ५. ४४. १-२	२७
,,	६. १२. २२६. १	69
,,	६. १२. २२६. १	69
	८. ७. २९६. १	880
,,	९. २. ३६३. १	१२९
	१०. ३. ३७४. १	१३३
'' बार्हद्गिरम्	११. ७. ४११. ४-७	188
1.63	आ. ३. ४. १२७	538
बार्हस्पत्यम्	२. ६. ५६. १	30
	३. १०. ९१. १	8.3
,,	१२. १२. ४६४. ३-४	१४४
"	आ. १. २. २१	२१३
,,	११. ६. ४०१. १	686
बृहत्कम् बृहत् भरद्वाजस्य	आ. १. २. २७	568
बृहत्सौरभम्	१. १. ३. १	१२
बृहतः कौमुदस्य साम	२. ९. ४४. १	80
	७. ४. २४०. १-२	१०६
,, , , , , , , , , , , , , , , , , , ,	१. १. ३. १	१२
बृहदाग्नेयम्	२. ९. ४४. १	95
,,	२. ९. ४२. १	39 88
"	s. ११. १० ४ . १	60
बृह्दाग्नेयीयम् CC-0. Sh	ri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.	

Name	Reference	Page
बृहदोपशा वैरूपं, ह्रस्वा	आ. १. १. २	२०९
बृहद्देवस्थानम्	आ. १. २. १६	२१२
बृहद्भारद्वाजम्	१. १. ३. १	१२
बृहद्वामदेव्यम्	आ. १. २. २४-२६	288
बृहस्पतेर्बलभित्	२. १. ९४-९९	२२९
ब्राह्मस्य जज्ञानस्य साम	 ९. ३२१. १-२ 	११६
भ		
भद्रम्, गौतमस्य	४. ६. १७३. १	७७
,,	आ. ३. ४. १३२	२३६
भरद्वाजस्य अदारसृत्	४. २. १३२. २ & ४-५	६१
,, अर्कः	६. १. २३३. १-२	98
,, उपहवः	१. ४. ३५. १-२	२२
,, गाथम्	१. ४. ४१. १	२४
,, पृश्चिन	१. ४. ३७. १-२	२३
" प्रासाहम्	२. ४. ७९. १	36
" बृहत्	आ. १. २. २७	288
" मौक्षम्	४. ३. १४१. १-२	६४
,, यज्ञायज्ञीयम्	१. ४. ३५. ४	२२
,, लोम	१७. ११. ५४२. १-२	२०६
,, वाजभृत्	३. १२. १०४. १	36
,, विषमम्	१२. १२. ४६३. १-३	१५७
" व्रतम्	आ. ४, २. १७७	२४४
भरद्वाजस्य शुन्ध्युः	१०. ५. ३९६. १	१४०
भरद्वाजिनां व्रतम्	आ. ४. १. १७४	२४४
भर्गः	आ. २, २, १००	२३०
भागम्	६. १. २३६. ३	99
,	११. ९. ४३१. १	१४९
भारद्वाजम्	४. ३. १४२. १-३	६४
"	4. 6. 968. 9	68
"	६. ११. २१७. १	60
"	६. ११. २३४. १-२	98
,,	E. 7. 78X. 1-8	९४
,,	 १०. ३२९. १ 	888
,,	९. १. ३५७. १	१२४
**	१२. ११. ४५२. १	१५४
,,	१२. ११. ४५४. १	१५४
"	१२. १२. ४६५. १-२	१५४
,,	१३. ३. ४९६. १	१७२
	CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.	

	INDEX	288
Name	Reference	Page
भारद्वाजम्	१४. ४. ५१०. ६	१७५
,,	१४. ५. ५१२. ३-४	१७४
"	१७. १०. ४७७. १	२०४
"	आ. १. २. २२	२१३
,, बृहत्	१. १. ३. १	१२
भागंवम्	१. २. १७. १-२	१६
,,	१. २. १७. १-३	१६
,, आशु-	१२. १. ४६९. ३	१६२
,, उद्वत्	१६. ९. ५५५. १	१९५
भासम्	१३. १. ४७०. १ & ५	१६३
भृष्टिमतः सूर्यवर्चसः साम	८. १०. ३२७. १-२	११४
H		
मद्ण्याः	आ. (महानम्नी)	२६७
मण्डोर्जामदग्न्यस्य साम	१. ४. ४०. १-२	58
मथाथम्	8. 8. 88x. 8-8	६७
मदः, गृत्समदस्य	९. ११. ३३७. १-२	१२०
"	११. ७. ४१०. १-२	588
मधुश्चिन्निधनं प्रजापतेः	९. १. ३५५. १	१२७
मनसः दोहः	२. ६. ६०. १	3 8
मरायराशिने 💮 💮	२. ७. ७२. १-२	3%
- मराये राशि-	२. ७. ७२. १-२	३४
मनाज्यम्, गोतमस्य	१. ३. ३४. १-२	78
» »	२. ४. ४४. ३-४	२६
,,	७. २. २४२. १-२	90
महतां वारवन्तीयम्	१४. ६. ५३०. १-२	१४६
,, संवेशीयम्	११. ६. ४०४. १	185
,,	४. ३. १३७. १	£ 3
,, ,,	११. ७. ४१४. १	88 X
,, संक्रीडः	१३. २. ४४४. १-३	१६९
,, अर्कः	आ, १. २. ३२-३३	२१४
" धेनु	११. ६. ४०३. १	686
" "	१६. ९. ५६०. १	१९७
" "	१६. ९. ५६३. १	862
,, निक्रीडः	१३. २. ४४४. १-३	१६९
गकीट:	१३. २. ४४५. १-३	१६९
ग्रेड:	१७. १०. ५७०. ५	२०२
भविः (आदित्यवतम्)	आ. ६. २. २७५	२६३
	आ. ३. ४. १३७	२३६
महः	nar Col Dechand In Public Domain	

Name	Reference	Page
महाकालेय म्	६. १. २३७. ७	9,2
महागौरीवितम्	४. ६. १६४. ३	, , , , , , , , , , , , , , , , , , ,
महादिवाकीत्र्यम् सौर्यम्	आ. ६. १. २५९-२६४	२६०
महादिवाकीर्त्यस्य आत्मा	आ. ६. १. २६५	२६०
,, あを	आ. ६. १. २६६-२६७	550
,, ग्रीवा	आ. ६. १. २६०	260
,, युच्छम्	आ. ६. १. २६४	२६७
" युरीषम्	आ. ६. १. २६३	२६०
महानाम्न्यः, ऐन्द्रचः	(आ. महानाम्नी)	२६७
,, प्रजापतेः	,,	२६७
" विश्वामित्रस्य	,,	२६७
,, विष्णोः	,,	२६७
महायामम्	o. o. ३२०. १	११६
महायौधाजयम्	१४. ५. ५१२. १७	
महारौरवम्	१४. ५. ५१२. १७	१७३
महावात्सप्रम्	S. 9. 380. X	806
महावामदेव्यम्	४. ६. १६७. ३	११५
महावैराजम्, वसिष्ठस्य	आ. २. ७. ४६	७६
,, इन्द्रस्य	आ. २. ७. ४६	२२६
महावैश्वामित्रम्	९. १२. ३४३. ६-७	556
महावैष्टम्भम्	७. ३. २६१. २ & ४	१२३
महाशैरीषम्	१०. ३. ३७१. ७-४	888
महासर्पम्	आ. २. ४. ४६-६४	१३२
महासामानि, पविमन्ति	आ. २. ७. ४०-६४	२२१
महासावेतसम्	१०. ३. ३७१: ५-६	२२५
महाविशीयम्, प्रजापतेः	3. 4. 298. 8-2	१३२
माण्डवम्	2. 8. 80. 8-2	१०९
"	१४. ५. ५११. २	5%
,,	१४. ५. ५११. €	१७३
"	१४. ५. ५१२. १२	१७६
,	१४. ४- ५७२. ७.८	100
**	आ. २. १. ६४-६५	१७४
माधुच्छन्दसम्	y. ६. १६ <u>y</u> . १ & ३	255
59	6. 9. 302. 8	98
,,	3. 9. 349. 9	888
,,	१२. १०. ४४४. १	१२४
"	१५. ६. ५३२. १	१४२
9	आ. ३. ६. १४५	१४७
CC	C-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Pu	blic Domain.

	INDEX	378
Name	Reference	Page
मानवम्	२. ५. ५४. १-२	
55	3. 90. 9E. 9	** \$\$
माया, इन्द्रस्य	8. 6. 868. 8	७९
मारुतम्	१. २. १६. १	१६
,,	९ १. ३५९. १	286
,,	१०. ४. ३४६. १	१३६
,,	१२. १०. ४४४. १	१५२
,, संवेशीयम्	४. ३. १३७. १	६३
मारुतस्य द्युतानस्य (साम)	४. १०. ३२४. १-२	११७
,, धृषत: ,,	७. ३. २५७. १	१०७
,, ,,	४. २. १३२. १ & ३	58
" "	८. १०. ३२४. १-२	११७
", ",	९. ११. ३३४. १-२	१२०
मार्गीयवम्	३. १. ११४. १-४	XX
,,	३. १. ११५. ४	XX
"	३. १. ११५. १	XX
,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,	३. १. ११४. ३-४	XX
मित्रावरुणयोः श्रोत्रम् (आदित्यव्रतम्)	आ. ६. २. २४७	२६४
,, ,,	आ. ६. २. २४४	२६६
,, संयोजनम् ,,	६. ११. २२०. १	66
,, चक्षु: "	आ. ६. २. २४१	२६१
,, ,,	आ. ६. २. २४४	766
मृत्योर्विकर्णभासम्	आ. ६. १. २५७-४	२६०
मृत्योर्हरः	आ. २. ७. ४४	२२६
मैं भातिथम्	४. ४. १६४. १	७३
,,	६. १. २४२. १	98
मौक्षम्	8. 3. 989. 9-7	48
य		
यज्ञसारिथ .	१४. ५. ५१४. १	१४०
,,	आ. २. ६. ६७	२२३
,, कौत्सम्	२. ७. ६६. १	₹ ₹
यज्ञायज्ञीयम्, भरद्वाजस्य	१. ४. ३४. ४	72
,, अग्नेर्वेश्वानरस्य	१. ४. ३४. ४	27
,, ऋतु ^{द्} णा-	आ. ४: ४. २१४	१४३
यण्वम्	आ. ३. ४. १२२	5\$8
यद्वाहिष्ठीयम्, अग्नेः	२. ९. ४६. १-२	VIII Yo
यन्मंहिष्ठीयम्	२. ९. ४६. १-२	Yo.
यमव्रतम्	8. 7. 969-960	२४४
CC-0. Shri Vipin Kumar (Col. Deoband. In Public Domain	

	-
	•
M	

आर्चेयबाह्य गम्

Name	Reference	Page
यमस्यार्कः	४. ९. १९४. १	63
यमिकम्, अगस्त्यस्य	१५. ६. ५२९. १	१८६
,, ,,	१५. ६. ५२४. १	१४६
यश:	आ. २. २. १०१	२३०
,, अगस्त्यस्य	आ. ४. ४. १९४ '	289
,, इन्द्रस्य	E. 7. 786. 8-7	९६
» »	३. २. २४४. ४-५	९६
" सोमस्य	१७. १०. ४७६. १-३	२०३
याज्ञतुरम्	९. ११. ३३४. १	970
n	१२. १२. ४६१. १	१५७
यातस्रुचम्	७. २. २४९. १	90
यामम्	१. ३. २३. १-१	१४
,,	२. ७. ३४. १	33
,,	२. ७. ७१. १-२	34
·,	२. ९. ४३. १	39
92	3. १०. ९२. १	83
,,	४. ९. १९४. १	63
"	o. 9. 370. 8	११६
"	१०. ५. ३९४. १	१३९
"	११. ७. ४०९. १	888
n	११. ७. ४१३. १	१४५
"	११. ७. ४१५. १-२	१४४
,,	११. ७. ४२४. १	880
,,	१३. ३. ४४७. १-३	१७१
,	१६. ९. ५५७. ५	१९६
"	१६. ९. ५५९. १-३	880
,,	१६. ९. ५६२. १-३	898
"	आ. २. २. १०२-३	२३०
"	आ. ३. ६. १४४	236
-यामम्, महा-	6. 9. 380. 8	११६
युग्यं, दशस्तोभम्	आ. ४. ४. २०२	२५०
युधाजीवस्य विश्वामित्रस्य (सा	म) १४. ५. ५११. १६	१७६
युषाजेः आङ्गिरसस्य (साम)	१४. ५. ५११. १६	१७६
योनि, गृत्समदस्य	6. 9. 388. 8-2	888
योक्तस्रुचम्	y. 7. 789. g	919
यौक्ताइवम्	6. 8. 259. 8-3	१०३
,,	१२. १. ४६९. ४- ९	१६२
योषाजयम् २न्द्रस्य	CC-0. Shri Wipin Kumak & Decepand. In Public Domain.	१७६

	INDEX	३२३
Name	Reference	Page
यौधाजयम्, महा-		
	sec महायोधाजयम्	
रजेराङ्गिरसस्य पदस्तोभौ	१३. १. ४७५. ५-६	000
रथन्तरम्, वसिष्ठस्य	आ. २. ६. ७६	१६६
रियष्ठम्, इन्द्रस्य	१४. ५. ५१२. २	558
,, गौतमस्य	9. 87. 348. 8-2	१७ <i>४</i> १२६
,, वसिष्ठस्य	१४. ५. ५१२. २	१५५
राक्षोघ्नम्, अगस्त्यस्य	३. १०. ९४. १	48
,, ,,	३. ११, १०३. १	86
"	३. ११. १०६. १	89
" "	१. १२. ११४. २	x?
" अग्ने:	१. ३. २४. १	28
"	१. ३. २४. १	26
" "	2. 6. 60. 8	₹6
राजनम्, इन्द्रस्य	आ. ४. ४. २०५	२४०
राति "	१२. ११. ४५३- १	१५४
रात्रे: व्रतम्	आ. ४. ३. १९२	280
रायोवाजीयम्	आ. ३. ४. १२६	२३४
राशिमराये	२. ७. ७२. १-२	34
- राशिने, मराय-	see मरायराशिने	34
रुचिरुचेः रोचनम्	९. २. ३६४. १	१३०
रुद्रस्य (साम)	१. २. १५. १	१६
,, ,,	आ. २. ७. ४१-४३	२२४
,, ऋ ष भः	आ. १. ४. ४६-४४	798
रेवत्यः	8. 8. १ ५३. १	६९
	आ. २. ६. ७२-७३	228
रैणवम्	Y. Y. 940. 9-7	७२
रैवतः	आ. १. ४. ४९	719
रैवतम्	आ. २. ६. ७२-७३	558
रोचनम्, देवानाम्	९. २. ३२४. १	१३०
- 	९. २. ३६४. १	१३०
रोहितकूलीये, इन्द्रस्य	४. २. १२९. १-२	Ę0
रौद्रम्	२. ७. ६९. १	\$8
	३. १. ११४. १-४	XX.
"	३. १. ११४. २-३	XX
"	३. १. ११४. १-२	XX.
,,	आ. १. ४. ४९	288
,,	. आ. ४. ४. २१२-२१३	२४२
,,		

आर्षेयबाह्यणम्

Name	Reference	Page
रौद्रम्	आ. ५. ५. २१४	२४२
रौरवम्, अग्नेः	१४. ५, ५११. १५	१७६
,, महा-	१४. ५. ५१२. १७	१७४
रौहिणम्	आ. ४. ४. २०५-२०६	२४१
" इन्द्रस्य	आ. ४, ४. २०६	२४०
ल	print the second se	
लोकस्य स्वर्गस्य गमनम्	आ. ३. ७. १४०-१४४	280
लोकानां व्रतम्	आ. ४. ६. २२४-२२७	२५४
,, शान्तिः	आ. २. ७. ४४	२२६
,, साम	आ. २. ७. ४२-४३	२२६
लोम, भरद्वाजस्य	१७. ११. ५४२. १-२	२०६
लौशम्	६. १. २३७. १-२	99
,,	११. ७. ४१४. १	888
,,	११. ४. ४२४. १	880
,,	१६. ९. ४४७. १-२	१९६
a		
वत्सस्य काण्वस्य साम	१. १. ४. १-२	१४
वरुणगोतमयोरर्कः	आ. १. ३, ४०	780
वरुणसाम	७. ३, २५५. १-३	99
" "	१०. ३. ३७४. १-२	838
" "	२. ६. १६. २-३	38
वरुणस्य देवस्थानम्	आ. १. २. १५	7 ? ? ?
वरुणान्याः साम	९. २. ३६६. १	
वषट्कारणिधनं, प्रजापतेः	७. ३. २५६. १	१३ 0
- वसवे आभरद्-	३. २. १२७. १-२	
वसिष्ठस्य अङ्कुशः	o. १०. ३२४. १-२	<i>६</i> ०
, अच्छिद्रम्	१४. ५, ५१२. १	888
,, अनुपदम्	१७. १०, ५६६. ३-४	१७४
" अपानः	आ. २. १. ९१	२ ० ० २२४
" आपदासम्	१४. ५. ५११. ३-४	१७६
" आभरम्	११. ६. ४०४. १-२	
" "	११. १०. ४३७. १-२	१४१
" आसितम्	३. १२. १०७. ३	
" कोशम्	१०. ४. ३४१. १-३	४० १३४
" जनित्रम्	£. 8. 288. 8-2	<i>१२४</i> ९४
,,	१३. २. ४४४. १-२	
,, ,,	१४. ६. ५२७. ३-४	१६९ १ <i>४</i> ७
" निवेष्टुः	CC-0. Shri Vipin Kumar Gol. Debband. In Public Domain.	
	00-0. Only vipin Kunar Gol. Deoband. III Public Dollialli.	४४

		INDEX	३ २४
Name	e	Reference	Paga
वसिष्ठस्य	निहव:		Page
,,	पञ्चाणि	 ९. ३१३. २ 	888
,,	पदम्	. ६. २४४. १-३	१०४
,,	प्राणः	१७. १०. ५६६. १-२	200
,,	त्रियम्	आ. २. १. ९०	258
,,	,,	७. ४. २७१. १-३ ९ ९२ ३००	808
,,	,,	9. 82. 388. 8-8	१२४
,,	प्रेह्न:	१०. ३. ३७२. १-३	833
,	प्लव:	१७. १०. ४७०. ४	२०२
* * *,	महावैराजम्	१४. ५. ५११. १३	१७६
,,	रथन्तरम्	आ. २. ७, <i>४</i> ६ आ. २. ६. ७६	२२६
,,	रियष्ठम्		558
,,	वीङ्कम्	? \\ \\ \\ \\ \\ \\ \\ \\ \\ \\ \\ \\ \\	१७४
		 १२. ३४५. १-४ २. ६. ५७. १ 	658
,,	" वैराजम्	१०. ५. ३९४. १-२	30
,,	वैरूपम्	७. ४. २५०. १ -१ ७. ४. २७२. १-३	80
,,			१०४
,,	"	δ. δ. ξ ξο. ξ- ξ	883
.,,	,, aan	१०. ३. ३७३. १-३ २४ ४ ३ ००० ०००	१३३
"	व्रतम्	आ. ४. ३. १९५-१९६	२४४
"	शकुल:	१२. १. ४६४. ७	१६२
,,	शफः	आ, ३. ६. १४६-१४७	२३४
"	शुद्धाशुद्धीयम्	9. 82. 340. 8-2	१२६
"	सम्पा	१५. ६. ५२४. १	१८७
,,	साम	२. ६. ६१. १	3 \$
,,	,,	२. ७. ७२. १-२	ξX
,,	"	१२. ११. ४५६. १-२	844
"	सूक्तानि	१६. <i>6</i> . १५ १ . १-४	. 863
,,	सौषाम	१५. ५. ५१७. ७	१४ <i>२</i>
,,	सौहविषम्	११. ९. ४२७. ३-४	
वसुरोचिष	ाः कावम्	१. ३. ३२. १	50
वाचः सार	Ħ	१. ३. ३२. १	२०
,. ,,		५. ६. १६९. १-२	७६
,, ,,		૭. ૪. ૨ ૪૧. ૧	१०६
,, , ,,		८. ७. २९४. १	880
,, ,,		१२. १०. ४४२. १	१५२
		१२. १०. ४४३. १	१५२
		१४. ७. ४३७. १-२	१४४
"		१७. १०. ४७०. १-२	205
,, ,,	CC-0. Shri V	ipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.	

•			
м		N A	
ч.	2		

आवेंयबाह्यणम्

Name	Reference	Page
वाचः साम	१७. ११. ५४०. ४-६	२०४
वाचोव्रतम्	आं. ४. १. १६७-४	२४२
वाजजित्	१४. ६. ५२४. ३-४	१४४
,,	१६. ९. ५५४. ४-५	१९४
" प्रजापतेः	१४. ४. ४१७. ४	१४२
" "	१२. १२. ४४७. १	१५६
वाजदावर्यः	४. ४. १४३. १	६९
वाजभृत्, भरद्वाजस्य	३. १२. १०४. १	٧o
वाजसनि	१४. ६. ४२४. १-२	१४४
,,	१६. ९. ४४४. २-३	१९४
वाजाभर्मीयम्	२. १२. १०४. १	٧o
वाजाभृत्	३. १२. १०४. १	χo
वाजिजित्, अजितस्य	४. ६. १७०. १-२	७६
वाजिनां साम	११. ९. ४३२. १	888
,, ,,	११. ९. ४३५. १	१४०
वात्सप्रम्	6. 9. 39b. 9-x	११४
,,	6. 9. 39b. 3-x	११४
,, क्षुस्लक-	s. ९. ३१७. ४	११४
,, महा-	S. 9. 389. 8	११४
वाध्युश्वम्	४. ४. १६१. १-३	७२
"	७. ४. २७७. १-२	१०४
बाघ्युश्वस्य आनूपस्य साम	१. १. १०. १	58
वामदेवस्य नकुलस्य प्रेह्नः	१६. ८. ५४५. १-२	१९१
वामदेग्यम्	२. ७. ६९. १	38
"	४. ६. १६९. ३	७६
,,	४, ६ १७१. १	७७
"	 ६. २४६. १ 	१०७
"	E. 7. 3 € 0. 8	१२९
,, इहवत्	१. ३. २२. ३	88
,, द्विहिंकारम्	११. ८. ४१९. २	१४६
" "	१४. ५. ५१४. ३	260
" पञ्चिनिधनम्	आ. २. ७. ४-५	२२६
" वृहत्	आ. १. २. २४-२६	588
,, महा-	४. ६. १६९. ३	७६
वाम्रम्	प्र. ६. १६६. १-३	७४
"	६. २.२४६. १-३	९४
"	७. ३. २५४. १-३	. 99
>>	CC-0. Shri Vigin Rumar KSI. Deoband. In Public Domain.	१००

शिक्षण्य विद्यालय स्थाप		INDEX	३२७
बाझम्	Name	Reference	Page
जा जस्य वैज्ञानसस्य साम वायोः अभिकन्दः	वाम्रम्	9. X. 7 E &. 8	
बामस्य वैक्षानसस्य साम वायोः अभिकन्तः एह. ९. ४६१. ३ १९७ ऐविरम् ११. ६. ४०६. १-३ १४२ तिकर्णभासम् आ. ६. १. २५७. २५४ ३२२ वाय्यस्य विश्रवसः साम १. ३. २५४. १९-२ १०० , संप्रवसः ,, ७. ३. २५४. १९-२ , संप्रवसः ,, ७. ३. २५४. १९-१ , संर्यश्रवसः ,, ११. ३. २५१. १९-१ , इन्द्रस्य			
वायोः अभिकन्दः १६. ९. ४६१. ३ १९७ ऐषिरम् ११. ६. ४०६. १-३ १४२ विकर्णभासम् आ. ६. १. २४७. २४४ साम आ. ६. १. २४७. १४-२ १०० भवाय्यस्य विश्वसः साम ६. ३. २४४. १४-२ १०० भवाय्यस्य विश्वसः आम ६. ३. २४४. १४-१ १०० भवाय्यस्य विश्वसः अ. ७. ३. २४४. १९ १०० भवाय्यस्य विश्वसः अ. ११. ४. २४४. १९ १०० भवाय्यस्य (१०० १०० १०० १०० १०० १०० १०० १०० १०० १०	वाम्रस्य वैखानसस्य साम		
, ऐषिरम् , विकर्णभासम् , साम	वायोः अभिकन्दः		
, विकर्णभासम् आ. ६. १. २५७ -२५४ - २६० , साम आ. २. ५. ५४ - २२२ वास्पस्य विश्ववतः साम ६. ३. २५४. १६-२ १०० , श्ववतः , ७. ३. २५४. १६ १०० , संश्ववतः , ७. ३. २५४. १६ १०० , संश्ववतः , ७. ३. २५४. १६ १०० , संश्ववतः , ११ ४. २५४. १६ १०० , संत्यश्ववतः , ११ ४. ४२४. १६ १४६ वारवन्तीयम् १. २. १७. १-३ १६ , इन्द्रस्य १. २. १७. १ १६ , इन्द्रस्य १. २. १७. १ १६ , इन्द्रस्य १. २. १७. १ १६ , इन्द्रस्य १. ६. ५२०. १-२ १४६ १४६ १४६ १४६ १४६ १४६ १४६ १४६ १४६ १४६	,, ऐषिरम्		
नाम जा. २. ५. ४८ २२२ वाय्यस्य विश्ववतः साम ६: ३. २४८. १ ⁵ -२ १०० "श्रवतः " ७. ३. २४८. २ १०० "संश्रवतः " ७. ३. २४८. १ ⁵ १०० "संश्रवतः " ७. ३. २४८. १ ⁵ १०० "संश्रवतः " ११. ८. ४२१. १ १४६ " संख्रवतः " ११. ८. ४२१. १ १४६ वारवन्तीयम् १. २. १७. १ १६ " इन्द्रस्य १. २. १७. १ १६ " " द. १. १०. १ १६ " " १४. ६. ४३०. १-२ १८६ " मस्ताम् १४. ६. ४३०. १-२ १८६ वाराहम् १४. ६. ४२४. १-३ १८४ वार्कजम्भम् ३. ११. १०२. १ ४८ वार्कजम्भम् ३. ११. १०२. १ ४८ वार्कजम्भम् ३. ११. १०२. १ १८६ वार्कजम्भम् १२. ६. ४३४. १ १२६ वार्वज्ञम् इन्द्रस्य १. १६. ६. २३४. १ १६. २३४. १ १६. २३४. १ १६. २३४. १ १६. ३३४. १ १६. ३३४. १ १६. ३३४. १ १६. ३३४. १ १६. ३३४. १ १६. ३३४. १ १६. ३३४. १ १६. ३३४. १ १६. ३३४. १ १६. ३३४. १ १६. ३३४. १ १६. ३३४. १ १८. ३४४. १ १८. ३४४. १ १८. ३४४. १ १८. ३४४. १ १ १८. ३४४. १ १ १८. ३४४. १ १ १ १ १ १ १ १ १ १ १ १ १ १ १ १ १ १	,, विकर्णभासम्		
, श्रवसः ,, ७. ३. २४४. २ १०० , संश्रवसः ,, ७. ३. २४४. १° , सत्यश्रवसः ,, ७. ३. २४४. १° , सत्यश्रवसः ,, ११. ४. २४१. १ , सत्यश्रवसः ,, ११. ४. २४१. १ , इन्द्रस्य , १. २. १७. ४ १६ , , इन्द्रस्य , १. २. १७. ४ १६ , , , , , , , , , , , , , , , , , , ,	,, साम	आ. २. ५. ५४	
, संश्रवसः ,, ७.३.२४८.१° ,, सत्यश्रवसः ,, ७.३.२४८.१° ,, सत्यश्रवसः ,, ११.८.४२.१ वारवन्तीयम् १.२.१७.४ १६ ,, इन्द्रस्य १.२.१७.४ १६ ,, इन्द्रस्य १.२.१७.४ १६ ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,,	वाय्यस्य विश्रवसः साम	६: ३. २५४. १ ^b -२	800
, सत्यश्रवसः ,, १२. ८. १९ १९०० ,, सत्यश्रवसः ,, ११. ८. ४२१. १ १४६ वारवन्तीयम् १. २. १७. ४ १६ १६ १६ १८. ८. १७. ४ १६ १८. १. १७. ४ १६ १८. १. १७. ४ १६ १८. १. १७. ४ १६ १८. १. १७. १८. १८. १८. १८. १८. १८. १८. १८. १८. १८	,, श्रवस: ,,	७. ३. २५४. २	१००
तारवन्तीयम् १२. ४ १८. १ २ १६ १६ १८. १८. १८. १८. १८. १८. १८. १८. १८. १८.	,, संश <mark>्रवसः</mark> ,,	७. ३. २५४. १*	800
वारवन्तीयम् १. २. १७. १-३ १६ ,, इन्द्रस्य १. २. १७. ४ १६ ,, , , , , , , , , , , , , , , , , ,	,, सत्यश्रवसः ,,	७. ३. २५४. १ ^c	800
, इन्द्रस्य १.२.१७.४ १६ , , , , , , , , , , , , , , , , , , ,	,, सत्यश्रवसः ,,	११. ८. ४२१. १	१४६
,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,	वारवन्तीयम्	१. २. १७. १-३	१६
" पहलाम् १४. ६. ४३०. १-२ १०६ वाराहम् १४. ६. ४२४. १-३ १०४ वार्काकम्भम् ३. ११. १०२. १ ४० वार्काकम्भम् ३. ११. १०२. १ ४० वार्काकम्भम् १५. ६. २ १३ वार्काकम्भम् १५. ६. २ १३ वार्काकम्म् १५. ६. २ १३ वार्काकम्म् १५. ६. २ १३ वार्काकम्म् १५. ६. २ १३ वार्काक्म् १५. ४. २०. ३ १४० वार्काक्म् १४. ४. ४९०. १ १०३ वार्काक्म् १४. ४. ४९७. १-३ १७३ वार्काक्म् १४. ४. ४९७. १ १०३ वार्काक्म् १४. ४. ४० १०९-१११ वार्काक्म् १४. ४. ४० १०० ११०३ वार्काक्म् १४. ४. ४० १०० १०० १०० १०० १०० १०० १०० १०० १००	,, इन्द्रस्य	१. २. १७. ४	8 €
" महताम् १४. ६. ४३०. १-२ १०६ वाराहम् १४. ६. ४२४. १-३ १०४ १८४ १८६ १८४ १८५ १८६ १८४ १८५ १८६ १८६ १८६ १८६ १८६ १८६ १८६ १८६ १८६ १८६	,, ,,	८. ९. ३२२. १	११६
ताराहम् १४. ६. ५२४. १-३ १०५ तार्कजम्भम् १५. ६. ५२४, ४ १०५ तार्कजम्भम् ३. ११. १०२. १ ४० तार्कजम्भम् ११. ६. २ १३ तार्वच्चम्, इन्द्रस्य १. १. ६. २ १३ तार्वच्चम्, इन्द्रस्य १. १. ६. २ १३ तार्वच्चम्, इन्द्रस्य ११. १. ६. २ १३ तार्वच्चम् ११. ४. ५०. ३ १५० तार्वच्चम् १४. ४. ४९०. १-३ १७३ तार्वच्चम् १४. ४. ४९७. १ १७३ तार्वच्चम् १४. ४. ४९७. १ १७३ तार्वाम् १४. ४. ४९७. १ १०३ तार्वाम् १४. ४. ४९७. १ ११० तार्वाम् १४. ४. ४० ११० तार्वाम् ११. ४. ४० तार्वच्चम् ११. ४. १०९-१११ तार्वच्चम् ११. १२. १८. १-३ तार्वच्चम् १९० तार्वच्चम् ११. १२. १८. १-३	,, ,,	१५. ६. ५३०. १-२	
वार्कजम्भम् ३. ११. १०२. १ ४८ ४८ ४८ १३७ वार्कजम्भम् ३. ११. १०२. १ १३७ वार्वच्नम्, इन्द्रस्य १. १. ६. २ १३ १७२ १ १७२ १ १७२ १ १०३ ३. ४. ४. २०. ३ १४० १ १८. ३३४. १ १८. ३३४. १ १८. ३३४. १ १८. ३३४. १ १८. ३३४. १ १८. ३३४. १ १८. ३३४. १ १८. ३३४. १ १८. ३. १४४. १-२ १८. ३. १४४. १-२ १८. १८. १८. १८. १८. १८. १८. १८. १८. १८.	" मरुताम्	१५. ६. ५३०. १-२	
तार्कजम्भम् तार्कजम्भम् तार्कजम्भम् तार्कजम्भम् तार्कजम्भम् तार्कजम्भम् तार्कणम्भम् तार्कणम्भम् तार्कणम्भम् तार्कणम्भम् तार्कणम्भम् तार्कणम्भम् तार्कणम्भम् तार्कणम् तार्कण	वाराहम्	१५. ६. ५२४. १-३	
वार्कजम्भम् ३. ११. १०२. १ आ. ३. ४. १३०-१३९ २३७ वार्त्रघम्, इन्द्रस्य १. १. ६. २ १३. ३. ४९४. १ १५. ३३४. १ १५. ३३४. १ १५. ३३४. १ १५. ३३४. १ १५. ३३४. १ १५. ३३४. १ १५. ३३४. १ १५. ३३४. १ १५. ३३४. १ १५. ३३४. १ १५. ३३४. १ १५. ३३४. १ १५. ३३४. १ १५. ३३४. १ १५. ३१४. १-२ १५. ३१४. १-२ १६. ३१५. १-२ १६. ३१५. १-३ १६. १०० १६. १८. १८. १-३ १६. १८. १८. १-३ १६. १८. १८. १-३ १६. १८. १८. १-३ १६. १८. १८. १-३ १६. १८. १८. १-३ १६. १८. १८. १-३ १६. १८. १८. १-३		१५. ६. ५२४, ४	
बार्तं चनम्, इन्द्रस्य १. १. ६. २ १३. ३. ४९४. १ १३. ३. ४९४. १ १३. ३. ४९४. १ १३. ३. ४९४. १ १३. ३. ४९४. १ १५. ११. ३३४. १ १६. ११. ३३४. १ १६. ११. ११. ११. ११. ११. ११. ११. ११. ११.			
वार्त्रघ्नम्, इन्द्रस्य १. १. ६. २ १३. ३. ४९४. १ आ. ४. ४. २०. ३ २५० वार्त्रगुरम् वार्त्रम् वार्त्रम् वार्त्रम् ४. ३. १४४. १-२ वार्ष्रम्म ४. ३. १४४. १-२ वार्ष्रम्म १४. ४. ४९७. १ वार्ष्रम् आ. २. २. १०९-१११ ३॥. २. २. १०९-१११ ३॥. २. २. १०९-१११ ३॥. २. २. १०९-१११ ३॥. २. १०९-१११ ३॥. १. ४. ५० वार्स्रम् वास्तः १. २. १८. १-२ वास्तः १. २. १४०. १-३ ७. २. २४०. १-३ ७. ३. २४९. १-३ ७. ४. २६९. १-३ १८० १८० १८० १८० १८० १८० १८० १८		आ. ३. ५. १३४-१३९	
१३. ३. ४९४. १ आ. ४. ४. २०. ३ २५० शतंतुरम् १९. ३३४. १ १९० १४. ४. ४९४. १-३ १४. वार्षम् १४. ४. ४९७. १ १४. ४. ४९७. १ १४. ४. ४९७. १ १४. ४. ४९७. १ १४. ४. ४९७. १ १४. ४. ४९७. १ १४. ४. ४९७. १ १४. ४. ४००. १ १४. ६. १८०. १-३ १४. १. १८०. १-३ १४. १. २४०. १-३ १४. १. २४०. १-३ १४. १. २४०. १-३ १४. १८. १-३ १४. १८. १-३ १८० १४. १८. १-३			
बार्नेतुरम् १. १२०. ३ ११० १२० वार्नेतुरम् १. ११. ३३४. १ १२० वार्नेतुरम् १४. ४. ४९८. १-३ १७३ वार्नेम् ४. ३. १४४. १-२ ६५ वार्केघरम् १४. ४. ४९७. १ १७३ वार्काहरम् आ. २. २. १०९-१११ २३१ ४. ४९७. १ ११० वार्मेन् अ. १. ४. ५० १२० १२० वार्मेन् अ. १. ४. ५० १२० वार्मेन् ४. १. १८. १-२ १७ वार्मेन् ५. २. १८. १-३ १७० वार्मेन् ७. २. २४१. १-३ १७० ७. ३. २४१. १-३ १०० ७. ३. २४९. १-३ १०० ७. ४. २६९. १-३ १०० ७. ४. २६९. १-३ १०० ७. ४. २६९. १-३ १०० ७. ४. २६९. १-३ १०० ७. ४. २६९. १-३ १०० ७. ४. २६९. १-३ १०० ७. ४. २६९. १-३ १०० ७. ४. २६९. १-३ १०० ०. ४. २६९. १-३ १०० ०. ४. २६९. १-३ १०० ०. ४. २६९. १-३ १०० ०. ४. २६९. १-३			
वार्शन् १. ११. ३३४. १ १८० वार्शम् १४. ४. ४९४. १-३ १७३ वार्शम् ४. ३. १४४. १-२ ६५ वार्षधरम् १४. ४. ४९७. १ १७३ वार्षाहरम् आ. २. २. १०९-१११ २३१ ४. ७. २९७. १ ११० वाराम् आ. १. ४. ५० १९० वारानः १. २. १४०. १-३ १७० वारानः १. २. १४०. १-३ १७० वारान्य ७. २. २५१. १-३ ९७ वारान्य ७. २. २५१. १-३ ९७ वारान्य ७. २. २५१. १-३ १०० ७. ३. २५९. १-३ १०० ७. ४. २६९. १-३ १०० ७. ४. २६९. १-३ १०० ७. ४. २६९. १-३ १०० ७. ४. २६९. १-३ १०० ७. ४. २६९. १-३			
वार्शम् ४. ३. १४४. १-२ ६५ वार्षघरम् १४. ४. ४९७. १ १७३ वार्षाहरम् आ. २. २. १०९-१११ २३१ आ. २. २. १०९-१११ २३१ आ. १. ४. ५० वार्शम् आ. १. ४. ५० वार्शम् आ. १. ४. ५० वार्शम् अ. १. १८० वार्शम् अ. १८०० वार्शम् अ. १८००० वार्शम् अ. १८०० वार्शम् अ. १८००० वार्शम् अ. १८००० वार्शम् अ. १८००००००००००००००००००००००००००००००००००००			
वार्षघरम् १४. ४. ४९७. १ १७३ वार्षाहरम् आ. २. २. १०९-१११ २३१ अ. २. १०९-१११ २३१ ४९० १ १९० वाराम् आ. १. ४. ४० १९० वासवः १. २. १४. १-२ १७ वासः, समुद्रस्य ७. २. २४०. १-३ ९७ वासिष्ठम् ७. २. २४१. १-३ १०० ७. ३. २४९. १-३ १०० ७. ३. २४९. १-३ १०० ७. ४. २६९. १-३ १०० १४. ६. ४२७. ३-४ १८७			
वार्षाहरम् अ. १. १०९-१११ २३१ आ. २. २. १०९-१११ २३१ काशम् अ. १. ४. ४० वासवः वासवः १. २. १४. १-२ १७ वासाः, समुद्रस्य ७. २. २४०. १-३ ९७ गः ७. ३. २४९. १-३ १०० गः ७. ४. २६९. १-३ १०० १४. ६. ४२७. ३-४			
" द. ७. २९७. १ ११० वाशम् आ. १. ४. ४० २१९ वासवः १. २. १८. १-२ १७ वासः, समुद्रस्य ७. २. २५०. १-३ ९७ वासिष्ठम् ७. २. २५१. १-३ १०० " ७. ३. २५९. १-३ १०० " ७. ४. २६९. १-३			
वाशम् आ. १. ४. ४० २१९ वासवः १. २. १४. १-२ १७ वासः, समुद्रस्य ७. २. २४०. १-३ ९७ वासिष्ठम् ७. २. २४१. १-३ ९७ ७. ३. २४९. १-३ १०० ७. ४. २६९. १-३ १०३ ७. ४. २६९. १-३			
वासवः १. २. १८. १-२ १७ वासः, समुद्रस्य ७. २. २४०. १-३ ९७ वासिष्ठम् ७. २. २४१. १-३ ९७ " ७. ३. २४९. १-३ १०० " ७. ४. २६९. १-३ १०३ " १४. ६. ४२७. ३-४			
वासः, समुद्रस्य			
वासिष्ठम् ७. २. २५१. १-३ ९७ " ७, ३. २५९. १-३ १०० " ७. ४. २६९. १-३ १०३ " १५. ६. ५२७. ३-४			
" '' '' '' '' '' '' '' '' ''			
" 0, x, 7 = 8	पातिच्य्		
" १४. ६. ५२७. ३-४ १४. ६. ५२७. १८७	"		
(4, 4, 7, 7, 7)	"		
" १४. ६. ४२४. १	"		
000011111111111111111111111111111111111	"	१५. ६. ५२४. १	500

3	२	•	5

आर्खे यन्नाह्मणम्

Name	Reference	Page
वासिष्ठम्	१५. ६. ५३०. १-२	१४७
,,	१५. ६. ५२९. १	१४७
,,	१५. ६. ५३१. १	१४७
,,	१४. ६. ५३२. १	१४७
,,	१६. ७. ४४३. १	१९०
,,	१६. ८. ४४७. ३, ४, ९	१९२
,,	१६. ९. ५५६. १	१९६
,,	१७. ११. ५७४. १ & ४	२०४
वासिष्ठस्य पज्रस्य, (साम)	 ६. २६४. १-३ 	806
वासुक्रम्	2. 6. 68. 8	30
,,	७. ६. २४३. १-२	१०७
वासुमन्दम्	१. ३. ३३. १-२	२०
"	११. १०. ४३४. १-२	१५१
विकम्	११. ९. ४३३. १-२	886
,, प्रजापते:	११. ९. ४३३. २	१४९
विकर्णभासम्, मृत्योः	आ, ६. १. २५७-२५४	२६०
,, वायोः	आ. ६. १. २५७-२५४	२६०
विद्रथम्	आ. २. ६. ७०	258
-विधर्माणि, प्रजापतेः धर्म-	११. ९. ४२९. १-४	888
विरूपस्य तन्त्रम्	१६. ९. ४४७. ४	१९६
,, प्राचीनम्	E. 7. 286. X	९६
,, समीचीनम्	E. 7. 288. 8	९६
विलम्बसौपर्णम्	३. २. १२४. ३	X9
विवर्तः, अत्रेः	१०. ३. ३७१. ३-४	१३२
विशोविशीयम्, अग्ने:	7. 9. 60. 9	80
विशां साम	१२. ११. ४५६. १-२	१५५
विशालं, वेणो:	१४. ६. ४२७. १-२	. १४६
विशोकम्	आ. २. ७. ४९	२२७
विश्ववसः वाय्यस्य साम	७. ३. २५४. १	१००
विश्वज्योतिः	आ. ३. ५. १४. १	२३७
विश्वामित्रस्य (साम)	8. 7. 979. 9-7	६०
,, ,,	आ. १. ४. ४३-४५	286
,, अत्यर्दः	१२. ११. ४४४. २ & ४	१५३
, महानाम्न्यः	(आ. महानाम्नी)	२६७
,, युधाजीवस्य (साम)	१४. ४. ५११. १६	१७६
विश्वेषां देवानां (साम)	९. १२. ३४२. ३-४	१२३
" " व्रतम्	आ. ४. ३. १९४	286
विषमाणि, भरद्वाजस्य CC-0. Shri	/ipin Kumar Col. Deobaña. In Public Do	

	INDEX	३२९
Name	Reference	Page
विष्णोः अयमणी	१५. ५. ५१६. १-२	१४१
,, व्रतम्	आ. ४. ३. १९३	288
,, साम	E. 88. 277. 8	66
"	आ. १. ४. ४३-४५	२१४
,, स्वरीयः	आ. ३. ७. १५६-१६६	588
,, स्वशिरः	आ. ३. ७. १५६-१६६	२४१
,, महानाम्न्यः	(आ. महानाभ्नी)	२६७
विष्पर्धः	आ. ३. ६. १४३	२३४
विष्पर्धसः आङ्गिरसस्य (साम)	२. ६. ५४. १	३०
वीङ्कम्	४. ५. १६०. २	७२
,, वसिष्ठस्य	२. ६. ५७. १	३०
,, गृत्समदस्य	९. १२. ३४४. १-४	858
,, वसिष्ठस्य	९. १२. ३४५. १-४	858
वृशस्य जानस्य अभीवर्तः	१४. ६, ५२३. २-९	१८४
वृषकम्	आ. ३. ४. १३१	२३४
ै,, इन्द्रस्य	७. ४. २६३. १	१०२
,, ,,	१३. २. ४७९. १	१६४
,, ,,	१३, २. ४४०. १-२	१६४
	१४. ४. ५०४. १	१७४
" " वृषा	आ, २. ६. ६४	२२३
वेणोर्विशालम्	१५. ६. ५२७. १- २	१४६
वैखानसम्	६. २. २४३. १	९५
वैखानसस्य वाम्रस्य साम	२. ६. ६२. १	38
	१४. ५. ५१२. ११	800
वैणम्	४. ५. १६०. १-२	७२
वैणवम्	५. ६. १५७. ३-४	७५
,,	प्र. ६. १६७. ३-४	७४
- वैणवे, आपाल-	४. ५. १५५. १-३	90
वैतहव्यम्	y. 6. १४४, १	68
, ,,	11. 6. 890. 8	67
वैतहव्यस्य साम	6. 9. 388. 8	887
वैदन्वतम्	१३. १. ४७४. १-४	१६६
,,	१. २. १४. १-२	80
वैधारयस्य साम और्वस्य	प्र. ६. ११६. १-३	७४
वैयश्वम्	७: ४: २६९. १-३	१०३
"	d: ६. २९०. १	१०९
"	१४. ६. ४२९. १	950
,,	आ. १. ४. ५०	789

वैराजम्

आर्षेयब्राह्मणम्

Name	Reference	Page
,, इन्द्रस्य	२. ७. ७२. १-२	ξX
, ,	१०. ५. ३९८, १-२	880
,, ,,	१२. ११. ४५६. १-२	१५५
,, ,, महा-	आ. २. ७. ४६	२२६
,, वसिष्ठस्य	आ. २. ७. ४६	२२६
"	१०. ५. ३९८. १-२	१४०
वैरूपम्	५. ९. १९६. १	63
,,	४. १०. २०४. १	σX
"	· , x. 200. 8	१०६
,,	१०. ३. ३४०. १	१३४
,,	१६. ४. ५५३. १	868
"	आ. १. १. १	२०९
,, द्वादशनिधनम्	आ. १. १. ७	२०९
,, पञ्चिनधनम्	v₁T. १. १. ३	709
,, पुष्यम्	आ. १. १. ४	२०९
,, विसष्ठस्य	७. ४. २७२. १-३	१०४
,, ,,	6. 6. 380. 8-8	११३
,, ,,	१०. ३. ३७३. १-७	११३
,, षण्णिधनम्	आ. १. १. ४	२०९
,, सप्तनिधनम्	आ. १. १. ५	२०९
- वैरूपम्, अञ्जो-	आ. १. १. १	२०९
" अष्टानिधनम्	आ. १. १. ६	208
,, इन्द्रस्य	७. ४. २७२. १-३	,808
"	6. 6. 380. 8-2	११३
,, -,,	१०. ३, ३७३. १-३	१३३
" "	१४. ४. ४९९. १-२	१७३
" हस्वा बृहदोपशा	आ, १. १. २	२०९
वैरूपस्य अङ्कतेः साम	१३. ३. ४८४. १	१७१
" कुतीपादस्य साम	९. ११. ३४०. १	१२१
वैश्वज्योतिषम्	२. ७. ७०. १-२	3 %
,,	१५. ७. ५३६. १	288
,,	१४. ७. ५३४. १	866
,,	१५. ७. ५३४. १	888
वैश्वदेवम्	७. ४. २७७. १-२	१०५
"	४, ४. ३११. १	883
"	४. १०. ३३०. १	286
,,	१२. १. ४६९, ४-५	१६२
,,	?	१६५
CC-0	D. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.	

	INDEX	338
Name	Dalovanas	
वैश्वदेवम्	Reference	Page
,,	१३. १. ४७२. ७	१६४
,,	१३. ३. ४९२. १	१७२
,,	१३. ३. ४९३. १	१७२
,,	१५. ५. ५१४. १-२	१४२
वैश्वदेव:	१७. १०. ५७१. १-२	२०२
वैश्वदेवेः तरन्तस्य साम	आ. १. ४. ५१	788
वैश्वमनसम्	१४, ४, ४००, १	१७३
	?. ?. ? . ?	88
,,	१. २. १२. १	१४
,,	१. ३. २६. १	88
तेत्रवायसम्बद्धाः अपर्येगमः ०००	१०. ४. ३४७. १	१३७
वैश्वानरस्य आर्षेयम्, अग्नेः	१. १. ९. १	68
,, राक्षोघ्नम् ,,	२. ४. ४०. १	36
" " "	१२. १२. ४६४. ३-४	१५४
,, साम ,,	२. ७. ६७. १-२	३७
" "	९. २. ३६४. १-२	१२९
" "	१४. ५. ५१४. २-३	260
"	१६. ७. ५४१. १-३	१४९
" "	आ. १. ४. ४३-४४	288
वैश्वामित्रम्	आ. १. ४. ५२-५५	२२०
,,	१. २. १४. १	१५
,,	९. ११. ३३४. १	858
,,	९. १२. ३४९. १	१२५
,,	९. १२. ३४७. १	१२५
', महा-	९. १२. ३४३. ६-७	१२३
वैष्टम्भम्	१३. १. ४७१. १-२ & ४	8 £ 8
,, महा-	७ . ३. २६१. २ & ४	१०१
, क्षुंल्लक-	१३. १. ४७१. ४	१६४
वैष्णवम्	१४. ४. ५१६. १-२	१८१
व्यञ्जतः	१६. ९. ५६४. २	896
, ,,	१६. ९. ५६४. ३	१४६
व्याहृतिः	आ. ४. १. १७२	२४२
व्रतम्, अग्नेः	आ. ६. १. २५१	२४९
, अङ्गिरसाम्	आ. ४. ३. १४७-१४४	280
अवस्ट-	आ. ५. ८. २४९-२५०	२५४
अन्तरिक्षस्य	आ ४. ६. २२६	२५५
	आ ४. ३. १४९-१९०	280
,' अपाम् अश्विनोः	आ. ४. २. १४१-१४२	२४५
्र, अश्विनाः CC-0. Shri Vipin Kum	ar Col. Deoband. In Public Domain.	1.4

आर्षेयबाह्यणम्

W	Reference	Page
Name		२४७
वतम्, अह्नः	आ. ४. ३. १९१	२४४
., ऋश्यस्य	आ. ५. ६. २२४	२४६
,, गवाम्	आ. ४. २. १४३. -१४ ४ आ. ५. ४. २४६ - २४७	२५७
" "	आ. ४. ४. २०१	२४९
,, जमदग्ने:		२४४
,, दिवः	आ. ४. ६. २२४ आ. ४. ६. २२७	२४४
" "	आ. ४. ७. २२९-२३४	२५६
" दशानुगानं दिशाम्	आ. ४. ४. २१२-२१४	२४२
,, देव-		२४४
" परमेष्ठिनः प्राजापत्यस्य	आ. ५. ६. २२७	२५५
" पृथिव्याः	आ. ४. २. २२४	२४४
" "	आ. ४. २. १७७	588
" भरद्वाजस्य	आ. ४. १. १७४	२४४
" भरद्वाजिनाम्	आ. ४. ३. १९२	२४७
,, रात्रेः	आ. ४. ६. २२४-२२७	२४४
" लोकानाम्	आ. ४. ३. १९५-१९६	२४४
" वसिष्ठ-	आ. ४. १. १६७-१६४	२४२
,, वाचो-	आ. ४. ३. १९३	588
,, विष्णोः	आ. ४. १. १६९	२४२
,, शशस्य कर्ष्शयस्य	१४. ६. ५२४. १	१४७
व्रतोपोहः, अङ्गिरसाम्	आ. २. १. ९४-९५	२२४
व्रतपक्षी, प्रजापतेः	di. 4. (.) -) <	
য়	१२, १. ४६४. ७	१६२
शकुल:, बसिष्ठस्य	१७. ११. ५४१. ३	२०६
शङ्कु	आ. ३, ६. १४६-१४७	२३४
शफ. वसिष्ठस्य	२. ४. ७३. १	३७
शयनम्	७. ४. २६६. १	१०२
शरणम्, इन्द्रस्य	3. 9. 990. 8- 3	५६
शर्यातम्	आ. २. ७. ४० % ४४	228
शर्वस्य (साम)	आ. ४. १. १६९	287
शशस्य कर्ष्शयस्य व्रतम्	9. 9. 3×3. 8	१२७
शाकपूतम्		१३०
n	९. २. ३६४. १-२	X9
शाकलम्	₹. ₹. १२६. १ ✓ ₹ °¥₹ °₽₽	६५
शाक्त्यसाम	γ, ३. १ ४ ३. १- २	. 90
"	γ. γ. γ .	90
,,	8. y. १५६. १ -६	१०३
शाकम् ′	७. ४. २६९. १-३ CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.	(04

	INDEX	3 3 3
Name	Reference	Page
शाक्वर:	आ. १. ४. ५१	288
शाक्वरवर्णम्	8. y. 980. 9	७२
,,	आ. २. ६. ७४	558
शान्तिः, लोकानाम्	आ. २. ७. ४४	२२६
शाम्मदम्	१३. ३. ४४३. १-२	१६९
शाम्यम्, धुरोः	१२. ११. ४४७. १-२	१४३
शायनम्	२. ४. ७३. १	३७
शारुप्रवेतसम्	३. २. १२५. १-३	X8
शाकरम् .	१०. ६. ४००. १-२	5.85
शाङ्गंम्	१६. ९. ५६४. १-३	१९४
शिरः, इन्द्रस्य (आदित्यव्रतम्)	आ. ६. २. २४९	२६६
शिल्पम्, जमदग्ने:	१२. १. ४६४. ४-५	१६२
शीतोप्णम्	१७. ११. ५४३. १-४	२०७
शुक्रम्	आ. ३. ६. १४४	२३४
शुद्धाशुद्धीयम्, इन्द्रस्य	९. १२. ३५०. १-२	१२६
ु, विसष्ठ स्य	९. १२. ३४०. १-२	१२६
शुन्ध्युः, भरद्वाजस्य	१०. ५. ३९६. १	880
शैखण्डिनम्	२. ७. ७२. १-२	₹ <i>X</i>
,,	8. 8. 884. 8-5	६७
"	५. ८. १४७. १	68
"	९. १२. ३४२. १-२	१२३
	९. १२. १३४३. १-३	१२३
"	१०. ३. ३७१. १-२	१३२
" शैतोष्म	१७. ११. ५४३. १-४	२०७
शैरीषम्	१. १. X. २-३	१२
	9. 9. X. 7	१२
);	8. 8. X. 8-3	१२
"	9. 9. X. 3	१२
,, महा-	१०. ३. ३७१. ७-४	१३२
	१२. १. ४६७. ४-९	१६०
शैशवम्	१३. १. ४७३. १-४	१६४
у, желини	१५. ७. ५३९. १	१४९
शोभनम्, कश्यपस्य	१७. १०. ५६४. १-५	२०१
 शौकतम् 	१. २. १७. १-३	१६
शौन: शेपम्	१. २. १७. १-२	१६
,,	y. ७. १४३. १	७९
,, भूग माक्सस्य	१. १. ७. १-२	83
शौनः शेपेः साम, साकमस्य	६. १. २३९. २	९३
गौल्कम्		

Page

803

200

888

22

208

84

68

33

80

64

१७%

299

81

३७

838

२३४

30

98

३७

38

800

१०२

38

38

२३६

66

2%

आवें यत्राह्मणम् 338 Reference Name u. 8. 7 E 9. 8-3 शोल्कम १६. ७. ५४१. १-३ श्नुष्टे: आङ्गिरसस्य (साम) 2. 2. 23. 8 श्नाभा-१६. ७. ४४१. १-३ इनौष्टम् १. ४. ३५. ३ श्नौष्टीगवम् ७. ३. २६२. १ १. २. १३. २ श्नीष्टीयम् x. 6. 964. 9-7 श्यावाश्यम् २. ७. ६३. १ 8. 8. 989. 9-7 y. 80. 208. 8 १४. ४. ४०६. १ १६. ८. ५४५. ५ 3. ११. ९४. १-२ श्यावाश्वस्य प्रहितः श्येन: २. ८. ७३. १ १०. ३. ३७९. १ श्येनः, इन्द्रस्य आ. ३. ४. १३० श्येनम् २. ४. ७३. १ श्येतम्

६. १. २३४. ३ श्यैनम २. ८. ७३. १ 3. 88. 88. 8-2 श्रद्धम् ७. ३. २×४. २ श्रवसः साम, वाय्यस्य b. 8. 7 Eb. 8 श्रायन्तीयम् 3. 22. 99. 2-2 श्रुधीयम्, प्रजापतेः 3. ११. ९९. १-२

२६५ श्रोत्रम्, मित्रावरुणयोः (आदित्यव्रतम्) आ. ६. २. २४७ आ. ६. २. २४४ २६५ श्रोतम् . 64 x. 20. 206. 8 XX श्रोतकक्षम् 3. 9. 996. 9-7 90 8. x. 8x6. 3 श्रीतर्षम 2. 2. 8. 2-3

आ. ३. ५. १३३

83 श्रीतवर्णम् 7. 9. 69. 9 88 श्लोकान्श्लोके प्रजापतेः १२. १०. ४३९. १-२ १५१

पण्णिधनं वैरूपम आ. १. १, ४ २०९

CC-0. Shri Vipin-Kumar Col. Deoband. In Public Domain. संयोजनं, मित्रावरुणयोः

थुड्यम्

श्रेयः

	INDEX	३३४
Name	Reference	Page
संयोजनम्, अश्विनोः	d. d. 30x. 8	११२
संयोजनम् प्रहितोः	१०. ४. ३४२. ३-४	१३५
संवर्गः, अग्नेः	१. २. ११. १	१५
., जमदग्ने:	३. १२. ११३. १	५२
संवर्तस्य आङ्गिरसस्य (साम)	४. ७. १४२. १-२	७५
,, ,, ,,	१०. ५. ३९३. १-२	१३९
मंवेशीयम्, मरुताम्	११. ६. ४०४. १	१४२
,, ,,	११. ७. ४१४. १	१४५
संशानानि, इन्द्रस्य	9. 3. 7x6. 82-c & 7	800
संश्रवसः वाय्यस्य साम	७. ३. २४९. १°	900
संवेशीयं मारुतम्	8. 3. 830. 8	£3
संसर्प:	आ. २. ५. ५६-६५	२२१
दिशाम्	आ. २. ५. ६४-६५	२२२
संस्तोभ:	आ. १. २. ३२	२१५
संहितम्	१२. १. ४६४. ६ & ९	१६२
संकृति	आ. ३. ४. १२४	२३५
संक्रमम्, इन्द्रस्य	११. ९. ४२७. १-२	888
संक्रीडाः मरुताम्	१३. २. ४४५. १-३	१६९
संकोशः, अङ्गिरसाम्	१४. ६. ५२५. १-३	१८६
संक्षारः इडानाम्	३. १. ११५. ४	XX
संजयम्, इन्द्रस्य	११. ८. ४१९. १-२	१४६
	आ. ४. ४. १९७	586
" सत्य र ्	३. ११. ९९. १-२	, γέ
मत्यश्रवसः साम	११. ८. ४२१. १	188
वारयस्य साम	७, ३. २४४. १६	800
सत्रस्यिः	आ. ४. १. १७०	585
सत्रासाहीयम्, इन्द्रस्य	४. ६. १७०. १-२	७६
	३. ११. १००. १	४६
सदः सदोविशीयम्, प्रजापतेः	१४. ५. ५११. ११	१७६
सधस्थम्, इन्द्रस्य (आदित्यव्रतम्)	आ. ६. २. २७४	२६३
	. १७. ११. ५४४. २	२०७
संतिन	आ. २. ६. ७७	२२४
सप्तहम्, जमदग्ने:	आ. १. १. ५	208
सप्तिनिधनं वैरूपम्	१५. ६. ५२४. १	१८७
सम्पा वसिष्ठस्य	१७. ११. ५७४. १-३. & ५	२०४
सफम्	s. ६. २४४. १-३	906
सफस्य पाज्रचस्य (साम)	२. ६. ६१. १-३	9 \$
समन्तम्	E. 2. 286. 8	९६
समीचीनम्, विरूपस्य		

CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

आर्वेयबाह्मणम्

Name	Reference	Page
समुद्रस्य (साम)	आ. २. ५. ६३	222
समुद्रस्य वासः	१. २. १४. १-२	१७
सर्पसाम	आ. २. ४. ४६-६४	२२१
समुद्रस्य प्रैयमेधस्य साम	6. 6. 309. 9	११३
,,	आ. २. ७. ४४	220
सर्पस्य घर्मरोचनम् (आदित्यव्रतम्)	आ. ६. २. २७९	२६४
सर्पाणां सार्पराक्ष्याः (आदित्यव्रतम्)	आ. ६. २. २७६-२७४	२६३
-सर्पाणि, महा-	आ. २. ५. ५६-६५	२२१
मवितुः साम	५. ७. ११७. १	७४
" "	१२. १२. ४६४. १	१५८
सहस्रबाह्वीयम्, इन्द्रस्य	8. 7. 838. 8	६१
सहस्रायुतीयम्, इन्द्रस्य	s. q. qq. q-q	१०९
सहा:	आ. ३. ४. १३६	२३६
सहोदैर्घतमसम्, प्रजापतेः	१०. ४. ३९४ १-२	880
सहोहविर्धानम्, ,,	₹. ११. १००. १-३	४६
सहोरियष्ठीयम्	8. 8. 840. 8-8	६४
सांवर्गम्, इन्द्रस्य	१. १. ६. १	83
सांवर्तम् "	४. ७. १४२. १-२	७९
"	१०. ४. ३९३. १-२	१३९
साकमश्वम्	४. ८. १९३. १	. 62
साकमश्वस्य शौनःशेषेः साम	₹. ₹. ७. १- ₹	१३
सात्यम्	E. 7. 788. 8	94
साध्यम्	३. १२. ११२ १	४२
साध्रम्	E. 2. 286. 2-3	98
सांतनिकम्, प्रजापतेः	१२. ११. ४४९. १-२	१५३
साम्नतम्	६. १. २३४. १-२	98
सामराजम्	१६. ९. ५५५. ३	१९४
"	१६. ९. ५५५. ४-६	१९५
सामसरसम्	१५. ६. ५२६. १-२	१४६
सामसुरसी	१४. ६. ५२६. १-२	१४६
सामुद्रम्, अग्नेः	१. २. १४. १-२	१७
-साम्नीः सामनी ऋक्-	9. 7. 349. 9-7	१३०
सापराभ्याः अर्बुदस्य (आदित्यव्रतम्)	आ. ६. २. २७६-२७४	२६३
,, प्रजापतेः (,,)	आ. ६. २. २७६-२७४	२६३
सावित्रम्	९. ११. ३३९. १-६	१२१
सिन्धुषाम	8. 3. 836, 8	. ६३
,,	x. x. 8x2. 8	६९
,	¥. 9. 9910 9	. 63
CC-0. Shri V	ipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.	B. Carlotte

INDEX

Name	Reference	Page
सिन्धुषाम	११. ७. ४१४. १	
सिन्ध्षाम	११. ६. ४०४. १	१४५ १४२
सिमा:	आ. (महानाम्नी)	7 5 6
सिमानां निषेध:	१६. ९. ४४४. इ	१९५
सीदन्तीयम्	१७. ११. ५४१. ३	२०६
., प्रजापतेः	११. ६. ४०७. १-२	१४२
सुज्ञानम्, इन्द्रस्य	१७. १०. ५७२. १-२	२०२
मुतंरियष्ठीयम्, प्रजापतेः	8. 8. 840. 8-2	६४
मुमित्रस्य वाध्यृश्वे: साम	१. १. १०. १	88
सुम्नम्	9. 8. 2 ₅ 9. 8-3	१०३
सुराधसः आङ्गिरसस्य साम	१०. ४. ३४५. १-२	१३६
,, ,,	१०. ४. ३४६. १	१३६
स्कतम्, वसिष्ठस्य	१६. ८. १५१. १-४	१९३
., गृत्समदस्य	१६. ८. ५५१. १-४	१९३
मूरूपम्	१२. १. ४६४. २-३	१६२
मूर्यसाम .	१. ३. ३१. १	१९
n	१. ३. ३०. १	१९
सूर्यवर्चसः साम	१. ३. ३३. १-२	20
,, भृष्टिमतः	 १०. ३२७. १-२ 	११४
सूर्यसाम	७. ५. २७६. १	१०४
,,	१३. ३. ४९२. ३	१७२
,,	१४. ४. ५०२. १	१७४
सूर्यस्य आभ्राजम्	आ. ६. १. २४६	२४९
ै,, भ्राजम् े	आ. ६. १. २४४	151 39
सेत्षाम, स्वार्यं	आ. २. ७. ४९	२२७
सैन्ध्क्षितम्	१. ३. २१. १-३	१८
	8. 3. 882. 8- 3	ĘX
"	x. x. १६१. १ -३	७२
"	१२. १२. ४६३. १-३	१४७
" सोमऋतवीयम्	१४. ५. ५१२. १-२	१७४
सोमवतम्	आ. ४. १. १७४-१७६	588
	आ. ४. ४. २१७	२४३
सोमसाम	५. ६. १७४. १	90
सामताग	१. ३. २४. १	89
"	१०. ३. ३७६. १	१३३
34	6. 6. 300. 8	१ २२
,1	€. १०. ३२¥. १-२	११७
9°	9. 8. 7£9. 9-3	१०३
CC-0. Shri Vip	n Kumar Col. Deoband. In Public Domain.	

336	आर्षेयबाह्मणम्	
Name	Reference	Page
सोमसाम	१३. १. ४७०. २ & ४	१६३
,,	१२. १. ४७९. १-२	१ ६२
,	१३. ३. ४९०. १	१७१
>>	१३. ३. ४९२. १	१७२
"	१३. ३. ४९५. १-६	१७२
,.	१४. ४. ५०१. १	१७३
"	१४. ४. ५०७. १	१७४
"	१४. ५. ५११. ४	१७६
	१४. ५. ५१३. १-४	१४०
"	१४. ५. ५१५. १-६	१८१
19	१४. ५. ५१९. १	१४३
,	१५. ५. ५२०. १ & ३	१४३
,,	१४. ५. ५२१. १	१८३
.,	१४. ६. ५३०. १-२	१८७
,,	१६. ८. ५४६. १-३	888
"	१६. ८. ५४९. ५	१९३
99	१६. ८. ५४९. १-३	१९३
99	१७. १०. ५७५. १	२०३
,,	१७. १०. ५७४. १	२०३
,,	१७. १०. ५७३. १-३	२०३
99	१७. ११. ५४२. ३-४	२०६
,,	१७. ११. ५४४. ३-४	२०७
् , , अध्यर्षेडम्	१३. १. ४७०. ७	१६३
सौऋतवम्	२. ५. ५२. १	२४
सीपणम् .	१. १. २. १	88
,,	३. २. १२५. १-३	. 48
,,	6. 9. 386. 8-3	११५
T,	११. ७. ४१७. ४-५	१४४
,. विलम्ब-	३. २. १२४. ३	xs
सौभरम्	३. १२. १०९. १-३	
"	४. ७. १९१. १	62
3	6. 4. 269. 8-2	206
,,	d. 9. 283. 8	980
•	१०. ३. ३७६. १-६	१३३
,,	१३. २. ४७४. १	१६४
	१३. २. ४७७. १	
" प्रकाशस्य	११, ६. ४० <i>४.</i> १-२	१६४
,, पक्षस्य	(1, 4. 000, 4-4	683

CC-0. Shri Vipin Kumarcol. Deoband. In Public Domain.

62

	INDEX	335
Name	Reference	Page
मोरभस्य पक्थस्य साम	३. १२, ११०. १-२	¥8
सौभ्रवम्	११, ६. ४०४. १-२	683
,,	१३. २. ४४४. १	१६४
	१३. २. ४७७. १	१६४
गौमऋतवम्	3. ??. ?ov. ?	66
सौमापांपम्	8. 8. 24.6. 3	६९
सीमित्रम्	8. 8. 8.84. 8-2	६७
,,	8. 4. 848. 8	७१
	4. 6. 264. ?	63
,,	५. ९. १९९. १-२	16
	५. १०. २०६. १	64
· 😅)	६. १०. २१३. १	४ ६
,,	६. १०. २१२. १	४ ६
	१०. ६. ३४४. १-३	१३७
गौमधम्	४. ४. १६३. १ - ३	\$6.
गीयवसम्	११. ६. ४०२. १-३	5.85
सौरम्, बृह्त्	₹. ₹. ₹. ₹	१२
सोर्यः अतीषङ्गः (आदित्यव्रतम्)	आ. ६. २. २७३.	२६३
सौर्य महादिवाकीत्यंम्	आ. ६. १. २४९-२६४	२६०
सौश्रवसम्	४. ४. १४५. १-२	६७
सीषाम वसिष्ठस्य	१४. ४. ४१७. ७	१६२
सौहविषम	११. ९. ४२७. १-५	5.89
स्परम्	आ. ३. ७. १५०-१५५	२४०
स्फातिकरणम्	२. ७. ७२. १-२	χε
स्यौमरश्मम्	८. १०. ३२३. ३-४	११७
स्रोग्मतम्	११. ८. ४१९. १-२	१४६
स्रौतम्	११. ४. ४१९. १-२	१ ८६
स्व:पृष्ठम् आङ्गिरसम्	१५, ४. ५१४. ४	१६२
	१५. ५. ५२०. २	१८३
स्वपसः आञ्जिगस्य साम	७. ३. २१०. १-२	१०१
स्वयोनि कश्यपस्य	2. 9. 90. ?	,85
	आ. ३. ७. १५०-१५५	२४०
स्वरम् स्वरीयः, विष्णोः	आ. ३. ७. १४६-१६६	<i>२</i> ४१
स्वर्गस्य लोकस्य गमनम्	आ. ३. ७. १४०-१४४	२४०
	आ. २. ७. ४१.	२२७
स्वार्यं सेतुपाम	आ. ३. ७. १४०-१४४	580
स्वर्यम्	आ. ३, ३. १२०-१२१	२३३
स्वज्योंति:	७. ४. २४०. २	१०६
יי CC-0. Shri Vipin Ku	mar Col. Deoband. In Public Domain.	

80

आचंयबाह्यणम्

Name	Reference	Page
स्ववासि जमदग्ने:	१४. ४. ५११. १२-१३	१७६
स्वाराज्यम्, इन्द्रस्य	११. ७. ४१२. १	588
स्वाशिरामर्कः	आ. १. २. ३०	२१४
E		
हरः, अग्नेः	१. ३. २२. १-२	१४
" "	2. 8. 88. 8-2	२४
,, ,,	आ. २. ७. ४०-४१	२२६
., क्षुरस्य	आ. २. ७. ४२-४३	२२६
,. मृत्योः	आ. २. ७. ४४	२२६
हरिश्रीनिधनम्, आङ्गिरसम्	x. 9. 89x. 8	63
हिवधीनम्	३. ११. १००. २-३	४६
हारायणम्	७. ३. २५३. १-३	99
,, इन्द्रस्य	७. ३. २५३. १-३	99
हारिवर्णम्	१०. ४. ३४३. १-४	४६४
हाविष्कृतम्	४. ३. १३४. ३-४	६३
हाविष्मतम्	४. ३. १३४. १-२	£ 3
हिकम्	११. ९. ४३३. ३	१४९
,, प्रजापतेः	११. ९. ४३३. १	186
हृदयं, प्रजापतेः	आ. ५. ८. २. २४३	२५७
ह्रस्वा बृहदोपशा वैरूपम्	आ. १. १. २	709

INDEX B.

The Āraṇyakgānas are listed below in alphabetical order with their technical names and location numbers. The number after pratīka refers to the serial number of the verse in the Sāma-Veda Samhitā. The Sāmans are given no serial number.

Saman or Verse	Name	Ref.	Page
अकान्त्समुद्र: - ५२९	रीवंतमसा व्यतम्	y. y. 526	ં ગ્રુફ
अग्न आ याहि - १	अग्नेः प्रियम्	2. 3. 63	ગગ્દ
अस्त आय्पि - ६२७	सूर्यस्य भाजम्	ક. ૧. ૨૫૫	२४१
अग्निमीडे – ६०५	यमव्रतम्	6. 5. 9.32	28%
	गर्वा वतम्	6. 5. 266	२४६
अग्निरस्मि – ६१३	अग्नेरिलान्दम्	٧. ٧. ٥٥٥	च ५५०
n n	नव्यय गुच्छम्	y. 8. 568	२५३
अग्निम्धां - २७	अग्नेकं:	.2. 3. 36	२१६
y 11	अग्नेवंतम्	€. ?. ૨૫ ?	२४९
अग्ने युङ्क्ष्वा – २५	पय:	3. 3. 220	२३३
अचिकदद् - ४४७	तन्त्वातुनी	3. 7. 338-837	२३६
अत्राह - १४७	च न्द्रम्	₹. ६. १ ४९	२३४
अधिप । ताइ – मन्युना	देवव्रतम्	५. ५. २१२	२४२
., ., नमउत्ति		५. ५. २१३	. २४२
,, ,, नमोन्नय	\$17.10 × 0.15 P	४. ४, २१४	२४२
अन्तदें वेपु -	मित्रावमणयोश्चक्षुः	६. २. २४७	२६४
	(आदित्यव्रतम्)		TES. IN
अन्तरचरति – ६३१	महतां भूतिः	६. २. २७४	२६३
	मार्पराज्याः	६. २. २७७	"
अभाइमाहे (त्रिः) चर्षणी-	मंसर्पम्	२. ५. ५६	458
अभि त्वा पूर्व - २५६	अहरीते.	१. १. १३-१४	588
अभि त्वा वृषभा – १६१	ऐरिणम्	१. २. १४	285
अभि त्वा शूर - २३३	वसिष्ठस्य रथन्तरम्	२. ६. ७६	55.8
j, 1, 1, 11	पविमत् महासाम	२. ७. ४४	२२४
,, ,, ,, ,,	अङ्गिरसां वतम्	6. 3. 866	5.80
,, ,, ,	जमदग्नेत्रंतम्	४. ४. २०१	5.86
99 99 99	अजितस्य जितिः	४. ४. २१६	२५३
अभि प्रध्ना – सत्यमित्था	प्रजापतेश्चाष्टानिधनम्		२४०
अभिप्रमः हिराइमाहे (त्रिः) चवंणी	संसर्पम्	२. ५. ५७	555
अभित्रियाणि – ४५४	0	२. ४. ६१	
अभीनवत आउवा - ५५०	तास्पन्द्रम्	₹. ₹. ११ ४	२३२

Saman or Verse	Name	Ref.	Page
अभीनवन्ते – ५५०	तास्पन्द्रे (तास्विन्द्रे वा)	३. ३. ११४-११४	२३२
yy yy ;	भारद्वाजिनां वतम्	8. 7. 808	२४४
अभीनवन्ते - ५५० and	NIET	१. ४. ५१	288
तरत्स मन्दी – ५००	शाकुरः	1	,,,,
अभी हाउ	अहरीतम्	5. 8. 88	288
अभ्याभूः (त्रिः) प्रायत्	पविमत् महासाम	२. ७. ४२	२२४
अभ्रातृब्यो अना – ३९९	अभातृव्यम्	२. ६. ७१	558
अयं बायाउ (त्रिः) त्वामिद्धाइ	जमदग्ने: सप्तहम्	२. ६. ७७	२२४
अयं पूषा – ५४६	प्रजापते रकं:	१. ३. ३×	5.86
.,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,	प्रजापतेश्चक्षूंषि	7. 7. 908-900	२३१
अयामायाम् (त्रिः) स्वादिष्ठया	स्वाशिरामकं:	१. ३. ३०	588
अया रुचा – ४६३	नित्यवत्साः	२. ६ ७४	558
» » »	वायोर्वतम्	६. १. २४२	२४९
अरूरुचदुषस: – ५९६	स्वज्योतिषी	३. ३. १२०-१२१	२३३
असर्जि वकु। – ५४३ &]	वैराजः	8. 8. Xo	288
असाब्यंशु – ४७३	4 (141.	1. 0. 40	1,,
असावि देवम् – ३१३	ईष्विश्वज्योतिषी	3. x. 280-288	२३७
अहमस्मि – ५९४	स्वर्ग्यं सेतुराम	२. ७. ४९	२२७
आई त्वमेतात् —	वार्षाहरम्	7. 7 888.	२३१
आंत्रन्दयो वा	पविमत् महासाम-	२, ७. ४०	२२४
आ तू न इन्द्र – १८१	शशस्य कर्ष्शयस्य वतम्	४. १. १६९	583
आ त्वा सहस्रमा – २४५	भारद्वाजम्	१. २. २२	583
आ प्रागद्भवा – ६०४	रात्रेवंतम्	8. 3. 888	२४७
आभीनवत आदुह	तास्पन्द्रम्	३. ३. ११४	२३२
आ। भ्राजा (द्वे त्रिः)। अग्निर्मूर्धा	सूर्यस्य आभ्राजम्	६. १. २४६	२४९
	गन्धर्वाप्सरसामानन्द-)		
आयं गौ: - ६३०	प्रतिनन्दौ पक्षौ	६. २. २७१-२७२	२६३
	(अ दित्यव्रतम्)	The second second	
», », »,	सार्पराक्ष्याः (आदित्यव्रत	म्) ६. २. २७६	२६३
आयाउ – अकान्त्समुद्र:	दीर्घतमसो व्रतम्	x. x. 286	२५३
इती	निह्नवः (अनडुद्वतम्)	४. ४. २४९	२५४
इन्द्रज्येष्ठम् – ५४६	नारद्वसवम्	1. 7. 78	२१३
इन्द्रं नरो –३१४	अगस्त्यजमदग्न्योरकी	१. ३. २४-२९	२१४
" " "	वसिष्ठजमदग्न्योरकौ	१. ३. २४-२९	28X.
" " "	अर्कपुष्पे	१. ३. ४१-४२	280
" " "	वसिष्ठस्य प्राणापानी	7, 9. 90-98	228
33 23 29	इन्द्रस्यैन्यो	2. 8. 9.2-93	
17 29 39	प्रजापतेर्वतपक्षी umar Col. Deoband. In Public		•)
CC-0. Shri Vipin K	umar Col. Deoband. In Public	c Domain.	,,

Saman or Verse	Name	n of	Daga
इन्द्रं नरो – ३१८		Ref.	Page
,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,,	इन्द्राण्या उल्बजरायुणी	२. १. ९६-९७	228
;, ,, ,,	यमवतम् अङ्गिरसां वतम्	8. 7. 860	२४४
2) 11 11		8. 3. 969	
" "	इन्द्रस्य संजयम्	8, 8. 896	288
" " "	प्रजापतेश्चतुस्त्रिशत्संमितम्	8. 8. 202	२४९ २५०
21 11 11	युग्यं च दशस्तोभम् इन्द्रस्य राजनरौहिणं ४		
" "	अग्नेरिलान्दम्		" २५२
" " "	कश्य पद्रतम्	प्र. प्र. २१० प्र. <i>ढ</i> . २४१	744
इन्द्रमिद्गाथिन: - १९४	अण्वम्	३. ४. १२२	२३४
इन्द्रस्य नु वीर्याणि – ६१२	इन्द्रस्य वार्त्रघ्नम्	8. 8. 203	२५०
इन्द्रो मदाय - ४११	बार्हद्गिरम्	3. 8. 8.20	२३४
इन्द्रो राजा – ५४७	इन्द्रस्याकी	१. ३. ३६-३७	2.85
" . " "	भरद्वाजस्य व्रतम्	8. 7. 800	२४४
इन्द्रो हाउ । राजा	इन्द्रस्यार्कः	१. ३. ३७	२१६
इमं वृषणम् - ५९१	वृष:	7. 4. 40	रं २३
इममू षु त्वम् – २४	प्रजापतेः प्रतिष्ठा	8. 9. 969	२४३
इपा उ त्वाम् – ३०४		. 7. 868-867	२४४
इमा ओबा	वृषा	7. 4. 48	२२३
इमानुकम् – ४५२		. 4. १३२-१३३	२३६
इया। इया। इन्द्रन्नरो	अग्नेरिलान्दम्	५. ५. २१०	242
	अगस्त्यस्यार्कः	१. ३. २४	२१४
इयाहोइ (त्रिः) इन्द्रन्नरो	वसिष्ठस्यार्कः		
्रा । । । । । । । । । । । । । । । । । । ।	अर्कपुष्पम्	१. ३. ४१	.280
इया होइ इन्द्रन्नरो	पयः	3. 3. 889	२३३
इयो । इया – अग्नेर्युङ्क्ष्वा	ं पुरुष व्रतम्	४. ६. २२१	२५४
इयौहोवा - पुरुष एवेदम्	अ दिवनोर्वतम्	8. 2. 962	२४४
इहोहा – इमाउवान्दिवि–	सोमद्रतम्	४. ४. २१७	२५३
ई (त्रिः) सन्तेपया	बौतम्	3. 3. 883	२३२
ईय । ईया । (दे त्रिः) इयाहाउ यच्छा	विश्वज्योतिः	3. x. 888	२३७
ईयो – असाविदाइ	शाकृरवर्णम्	२. ६. ७४	२२४
उच्चा ते - ४६७	अपत्यम्	३ ४. १२३	२३४
,, ,,	वहणगोतमयोरकः	9. 3. 80	२१७
उदुत्तमं वरुण – ५४९	अह्नोद्रतम्	8. 3. 888	२४७
उदु त्यं – ३१	ं सौर्योऽतीषङ्गः (आदित्यव		२६३
,, ·, ·,	ऐन्द्रौ परिधी (आदित्यवत		568
99 91 11	वन्त्रमा क्रियम्बतीयोऽनीषः	s :)	
उदु त्यम् - ३१ &	इन्द्रस्य शिरस्तृतीयोऽतीषः (आदित्यव्रतम्)	4. 5. 5. 566	२६६
इन्द्रं नरः – ३१४	(जातिस्पन्नतम्)	DECEMBER 11 1.5	

Saman or Verse	N'ame	.Ref.	Page
उदु त्यम् – ३१ &]	मित्रावरुणयौ: श्रोत्रम् द्वितीय	17-} 4. 7. 766	२६६
चित्रं देवानाम्-६२९)	ऽतीषङ्गः (आदित्यव्रतम्)	} 4. 1. 100	144
उद् ब्रह्माण्यैरयत – ३३०	वसिष्ठव्रते ४.	३. १९४-१९६	२४८
उद्यंत्लोकानरोचयः	सर्पस्य घर्मरोचनम्	६. २. २७९	२६४
	(आदित्यव्रतम्)		
उद्यामेपि – ६३८		२. २४४-२४४	२६४
उन्नयामि होइ	आदित्यस्योन्नयम् –	ξ. 2. 290	२६६
	आदित्यात्मा (आदित्यहृदयम	() '	
उप त्वा जामय: ३२०	वृहस्पतेर्बलभिदी	2. 9. 95-99	२२९
उभे यदिनद्र — ३७९	रयेनम् .	3. 8. 830	-5.3.X
उवा। ओवा (द्विः) – इन्द्रन्नरो	इन्द्राण्याजरायु	2. 9. 90	228
उवाहोइ इन्द्रन्नरो	अर्कपुष्पम्	१. ३. ४२	. २१७
उवि (त्रिः) हिगि	गन्धर्वाप्सरसामानन्द- } ६	. २. २७१-२७२	२६३
	प्रतिनन्दौ पक्षौ		
उहवौ होवा – त्रिपादूर्ध्वः	पुरुषव्रतम्	४. ६. २२०	588
उहुवा ओवा । औहावा । शन्नोदेवीः	आथर्वणम् .	१. २. २३	. २१३
उहुवाहाउ । सहस्रशीर्षाः	पुरुषव्रतम्	४. ६. २१९	२५४
ऊ भाइा यदिन्द्र	र्यनम् .	३. ४. १३०	२३४
ऊर्न् । हाउ (त्रिः) होवाक्	महादिवाकीत्र्यम् - पुरीषम्	६. १. २६३	. २६०
ए अयम्पूषा	प्रजापतेश्चक्षु:	२. २. १०४	२३१
ए आभीनवन्तआ	शाकृर:	१. x. x१	288
ए आया	नित्यवत्साः	२. ६. ७४.	२२४
ए आसा । जीवकारध्ये	वैराज:	9. 8. Xo	288
ए उच्चा	याकुरवर्णम्	२. ६. ७४	.२२४
ए पुरोजिती	रैवत:	. 1. 8. 89	288
ए। प्रवोमाहाइ	प्रजापतेस्त्रयस्त्रिशत्संमितम्	8. 8. 999	289
एबाण्मा । हाँ असि	यज्ञसारिथ े	२. ६. ६७	२२३
एयज्जायथाः	रवरम्	3. 9. 240	5.80
एयोवा - इन्द्रन्नरो	प्रजापतेश्चतुस्त्रिशत्सं[मतम्		२४९
एवाहियेवा औहावा	महादिवाकीत्यंम् ग्रीवा	६. १. २६०	२६०
एस्वादो:	रायोवाजीयम्	३. ४. १२६	२३४
,, । इत्था	मंकृति	3. 8. 826	२३५
"। ओवा। इत्था	पार्थ्रशमम्	3. 8. १२९	••
,, (द्वि:)	वृषकम्	2. 8. 838	
एहाउयज्जायथा	स्वरम्	३. ७. १५१	२४०
एहाउ । औहो । यज्जायथाः	,,	३. ७. १५२	,,
ऐरयात् । पुनानः	ऐ र यम्	१. २. १७	282
->- /6- /			. 54.6
CC-0. Shri Vipin k	महावैश्वानरव्रतम् Kumar Col. Deoband In Public De	omain.	447

	INDEX-B		38 X
Saman or Verse	Name	Ref.	Page
ओम् (त्रिः) स्वादोरे इत्था	रुद्रस्य ऋषभः	2. 8. 86	.288
ओवा (द्वि:) ओवा हाइ । उपत्वा	बृहस्पतेबंलभिद्	२. १. ९९	२२९
ओवा (त्रि:) सन्तेपया	सोमव्रतम्	8. 9. 964	588
ओहोइहा । इन्द्रन्नरो –	जमदग्ने रर्कः	१. ३. २९	२१४
औहोइत्वीमन्द्र	त्रिषंधि	२. ३. ६६	२२३
औहोइत्वामिद्धि	भरद्वाजस्य बृहत्	१. २. २७	२१४
औहोइ । नाकेसुपर्णम्	यामम्	३. ६. १४४	२३४
औहोवा (द्विः) कायमानो	यामम्	२. २. १०३	२३०
औहोऔहोवा – अन्तरचरति	मरुतांभूतिः (आदित्यव्रतम्)	६. २. २७४	२६३
औहोवा । अगन्मज्योतिः	सत्रस्यिः:	8. 2. 200	२४३
औहोवा (त्रिः) । तबेदिन्द्रावमं	आङ्गिरसम्	१. २. २०	२१३
औहोऔहोवा ,,	बार्हस्पत्यम्	१. २. २ १	,,
अःऔहोवाहाइ धर्ता	प्राजापत्यः पदस्तोभः	१. ४. ५५	२२०
औहोहोवा । धर्ता	"	8. 8. X8	,,
औहोवा (त्रिः) । प्रसोमोदे	घर्मतनुः	२. २. १०४	२३०
औहोहोवा - विभाड्बृहत्	महादिवाकीर्त्यम् आत्मा	६. १. २६४	२६०
कयानदिचत्र – १६९	वृहती वामदेव्ये	१. २. २४-२६	588
,, ",	सर्पसाम	२. ७. ४४	२२७
,, ,,	गञ्चनिधनं वामदेव्यम्	२. ७. ४४	२२६
,,	पुरुषवतम्	५. ६. २२४	२५४
	लोकानां व्रतम्	४. ६. २२६	,,
कश्यपस्य स्वर्विदः - ३६१		२. १४४-१४६	२ ४६
कायमानो – ५३		२. १०२-१०३	२३०
	महावैश्वानरव्रतम्	६. १. २५४	२५९
., ,, चर्षणीघृतम् ३७४	संसर्पाणि	२. ५. ५६-५४	२२१
चित्रं देवानाम् - ६२९ & }	आदित्यव्रतम्	६. २. २७०	२६२.
अन्तश्चरति – ३१६	આાપલમતા <u>ન્</u>	Major Salah	
तवेदिन्द्रावमं – २७०	आङ्गिरसम्	१. २, २०	२१३
	बार्हस्पत्यभ्	१. २. २१	,,
	मंसर्पे	२. ४. ४९-६०	258
,,	यशः	२. २. १०१	२३०
,, ,, ,,	पुरुषव्रतम्	. ४. २. २२२	548
तावानस्य महिमा – ६२०	गवां व्रतम्	४. २. १८३	३ ४६
ते मन्वत प्रथमम् – ६०६		५. ४. २४६	२५७
" " " " " "	सापंराज्या (आदित्यव्रतम्)	६. २. २७४	२६३
त्रिशद्धाम वि – ६३२	पुरुषव्रतम्	४. ६. २२०	२५४
त्रिपादूर्घ्वं - ६१८	त्रिषंधि	२. ६. ६६	२२३
त्वमिन्द्र - ३११	सोमव्रतम्	४. १. १७६	588
्विममा ओषधी: - ६०४			
44 CC-0. Shri Vipin Kuma	r Col. Deoband. In Public Domain	l.	

Saman or Verse	Name	Ref.	Page
त्वमेतदधारयः – ५९५	वार्षाहराणि	२. २. १०९-१११	२३१
त्वमेतद्बोहाइ	वार्षाहरम्	२. २. ११०	,.
त्वया वयम् - ५९०	संसर्पे	२. २. ६२-६३	२२१
त्वामिद्धि – २३४	भरद्वाजस्य बृहत्	१. २. २७	588
79	जमदग्नेः सप्तहम्	२. ६. ७७	२२५
द्योः (त्रिः) अन्तरिक्षम्	महादिवाकीत्र्यम् - ऊरुः	६. १. २६७	२६०
धर्ता दिवः – ५५४	प्राजापत्याः पदस्तोभाः	१. ४. ५२-५५	288
19 99 91	दीर्घतमसोऽर्कः	१. ३. ३१	२१५
त्रमंविधमं	महादिवाकीर्त्यम् - पक्षः	६. १. २६४	२६०
नाके सुपर्णम् – ३२०	यामम्	३. ६. १४४	२३४
नियुत्वान्यायवा – ६००	शुक्रम्	३, ६. १४४	२३८
पवित्रं ते – ४६४	अरिष्टे	१. १. ११-१२	२१०
पाती: (त्रि:) दिवा	अर्कग्रीवाः	१. ३. ३९	२१६
पात्यग्निर्विपो – ६१४	अग्नेरिलान्दम्	५. ५. २०९	२४२
पिबा सुतस्य - २३९	अन्तरिक्षे	१. १. ९-१०	280
22 31 31	वरुणस्य देवस्थानम्	१. २. १४	२१२
पिबा मोमम् – ३९४	रुद्रस्य ऋषभः	१. ४. ४७	२१८
,, ,, ,,	इन्द्रस्य महावैराजम्	२. ७. ४६	२२६
,, ,,	सहोमहसी	३. x. १३६-१३७	२३६
पुनानः सोम – ४११	ऐरयम्	१. २. १७	२१२
" "	आङ्गिरसे	१. २. १९-२०	282
पुरुष एवेदम् - ६१९	पुरुषन्नतम्	४. ६. २२१	२५४
पुरोजिती – ५४५ & 1	रैवत:		200
उच्चा ते – ४६७	(40.	१. ४. ४९	२१९
प्रक्षस्य वृष्णो – ६०९	विष्णोर्वतम्	8. 3. 893	286
,, ,,	महावैश्वान रत्रतम्	६. १. २५३	२५९
,, ,,	वायोभीसम्	६. १. २५४	२६०
प्रतिष्ठासिप्रति – मन्येवाम् –	लोकानां व्रतम्	४. ६. २२७	२५४
प्रथरच यस्य – ५९९	बसिष्ठस्य शकौ	३. ६. १४६-१४७	२३४
प्र व इन्द्राय — २५७	मरुतामकी	१. ३. ३२-३३	२१५
.,, ,,	वार्कजम्भे	3. x. 836-839	२३७
प्र वो महे – ३२४	प्रजापतेस्त्रयस्त्रिशत्संमित		288
प्र सोम देववीतये - ५१४		2. 2. 908-90X	२३०
प्राथाः च यस्य	विमष्ठस्य शफः	३. ६. १४७	२३
वण्महाँ असि – २७६	यज्ञसारिथ	२. ६. ६७	२२३
वृह्दिन्द्राय - २५४	बृहद्देवस्थानम्	१. २. १६	282
"	भगंम	7. 7. 900	230
ब्हडामम् (त्रिः) कयानश्चाइ	बृहद्वामदे व्यम्	१. २. २६ १. २. २६	२१४
	in Kumar Col. Deoband. In Pi		

Saman or Verse	Name	Ref.	Page
भूमि: अन्तरिक्षम्			
श्राजन्त्यग्ने – ६१५	मह।दिवाकीत्यंम् - ऊरुः अग्नेरिलान्दम्	६. १. २६६	२६० २५२
भ्राजा औहोहोहाइ		४. ४. २११	
भ्राजा (त्रिः) उआ अयारुचा	" वायांत्रंतम्	٠, ٤. १. २ <u>५</u> २	,, २५९
मनोहाउ । वयोहाउ । वचीहाउ	यमव्रतम्	8. 2. 808	२४४
मन्ये वाम् - ६२२		६. २२x & २२७	24.8
मिय वर्च: ६०२	परमेष्ठिनः प्राजापत्यस्य		288
महि त्रीणाम् – १९२	द्रविणविस्पर्धसी		२३४
मूर्धानं दिव: - ६७	वैश्वानरस्याग्नेः सामानि		286
य एक इद्विदयते – ३४९	एकवृषम्	२. ६. ६९	२२३
यच्छकासि – २६४	द्यौतम्	३. ३. ११२-११३	२३२
यज्जा यज्जा । यथा	स्वरम्	३. ७. १५३	२४०
यज्जायथा – ६०१	स्वराणि	३. ७. १५०-१५४	२४०
यदिन्द्र शासो – २९४	तौरश्रवस	३. ३. ११६-११७	२३२
यद् द्याव इन्द्र – २७४	वैरूपाणि	१. १. १-6	२०९
यद्वर्चो हिरण्यस्य – ६२४	दिशां व्रतं दशानुगानम्	४. ७. २२४-२३४	२५६
यशो मा द्यावापृथिवी - ६११	अगस्त्यस्य यशः	8. 8. 898	586
यस्येदमा – ५४४	अर्कशिरः	१. ३. ३४	२१६
,,	कश्यपन्नतम्	५. ८. २३९	२५७
यादिन्द्रशासा –	तौरश्रवसम्	३. ३. ११७	२३२
यो न इन्द्रम् – ४००	विद्रथम्	२. ६. ७०	. 558
यो नो वनुष्यन् – ३३६	कश्यपव्रतम्	५. ८. २४२	२५७
यो रिंय वा – ३५१	स्वरम्	३. ७. १४४	280
रा । वताइः । नाः । इह	रैवतम्	२. ६. ७३	२२४
रेवतीर्नः - १५३	रेवत	२ ६. ७२-७३	**
वयो मनः प्राणाः	महादिवाकीत्यम् - स्कन्		२६०
वयोमनाः । हौइहौवाओ	महादिवाकीत्यंम् - कीव		.,
वसन्त इन्नुरन्त्यः - ६१६	ऋतुष्ठायज्ञायज्ञीयम्	५. ५. २१५	
वाक् (द्विः) वागीयम् । कयानिश्चत्र	लोकानां व्रतम्	४. ६. २२६	
वाङ्मन प्राणः	ऋगादिवागादिपित्र्यम्	६. २. २४६	२६४
413,11	(आदित्यव्रतम्)		
वासन्तः	ऋतुष्ठायज्ञायज्ञीयम्	५. ५. २१५	२५३
विदामघवन् – ६५१	महानाम्न्यः	६. २. २९१-२९३	
विभाड् बृहत् – ६२४	वायोविकर्णम्	६. १. २५७	
विश्वतो दाबन् - ४३७	आयुः	३. ४. १२४	
	नवस्तोभम्	३. ४. १२५	
,, ,, '' विश्वे देवा मम - ६१०	विश्वेषां देवानां वतम्	8. 3. 888	
विश्व दवा मन चर्र वीहायवाइ (त्रिः) क्यानश्चाइ	सर्वसाम	2. 9. 88	२२७
CC-0. Shri Vipin Kuma	ar Col. Deoband. In Public D	omain.	

Digitized by Madhuban Trust, Delhi आवयबाह्यणम्

Saman or Verse	Name	Ref.	Page
वृत्र हत्याहोइ – इन्द्र	इन्द्रस्य वार्त्रघ्नम्	8.8.203	२४०
शंनो देवी: - ३३	आथर्वणम्	१. २. २३	२१३
सत्यमित्था २६३	प्रजापतेश्चाष्टानिधनम्	8. 8. 208	२४०
संते पयांसी – ६०३		४. १. १७५	588
,, ,,	,,	y. y. २१७	२५३
सन्त्वा भूतान्यैरयन्	आदित्यव्रतम्	६. २. २६९	२६२
समन्या यन्ति – ६०७	अपां व्रते	8. 3. 969-990	२४७
सहर्षभाः सहवत्सा – ६२६	गवां व्रतम् (कश्यपव्रतम्)	४. ८. २४७	२४७
सहस्तन्न इन्द्र – ६२४	कश्यपन्नतम्	४. ८. २४४	,,
सहस्रशीर्षाः – ६१७	पुरुषव्रतम्	४. ६. २१९	२५४
सुरूपकृत्नुम् – १६०	रुद्रस्य ऋषभः	१. ४. ४६	३१ ४
,,	माधुच्छन्दसम्	३. ६. १४४	२३४
सुवः संसार्पस्सपा तवेदिन्द्रा-	संसर्पम्	रे, ४. ६०	२२१
सृपायप्रसृ । इया अभिप्रियाणि	,,	२. ४. ६१	,,
,, । पा । इहा त्वयावयम्	,,	२. ४. ६२	,,
,, ,, ओहा ,,	,,	२. ४. ६३	,,
सोमासोमा यत्र—	कृष्णस्य आङ्गिरसस्य चक्ष	તુ: ૪. ૧. ૧૭૪	588
स्वय स्कुन्वाइ -	अभिनिह्नव:	४. ८. २४०	२५४
स्वादिष्ठया – ४६४	स्वाशिरामर्कः	१. ३. ३०	२१४
"	धेनु	३. ३. ११४	२३३
स्वादोरितथा -४०९	रुद्रस्य ऋषभः	2. 8. 86	288
"	संसर्पें .	२. ४. ६४-६४	२२१
,,	रायोवाजीयम्	३. ४. १२६	२३४
99	संकृतिपार्थु रक्षे	३. ४. १२४-१२९	२३४
"	वृषकम्	३. ४. १३१	,,
हरी त इन्द्र – ६२३	ऋश्यस्य साम	४. ६. २२४	- २४४
हाउ (त्रिः) वा अग्निरस्मि	अग्नेरिलान्दम्	X. X. 206	२४२
हाउ (त्रि:) अभित्वा	अङ्गिरसां व्रतम्	8. 3. 966	२४७
,, ,, अस् (त्रिः) प्रयच्चक्रम्	पविमत् महासाम	२. ७. ४१	२२४
" " अस्मीनस्मिन् कयानश्	पुरुषव्रतम्	४. ६. २२४	२५४
" " अहंवर्ची – यद्वर्ची	दिशांत्रतम्	४. ७. २३१	२५६
"	,,	४. ७. २३०	,,
,, ,, अहंतेज: ,,	,,	४. ७. २४२	,.
" , अहमन्नम् "	,,	४. ७. २२९	.,
» » अहोअहो प्रगभूत –	कश्यपग्रीवा	२. ८. २४०	२४७
,, ,, आइही – इन्द्रन्नरो	इन्द्रस्य रौहिणम्	४. ४. २०६	२४०
" " सहस्तन्न	कश्यपन्नतम्	४. ८. २४४	२४७
🥠 " विश्वेदेवा	विश्वेषां देवानां व्रतम्	8. 3. 888	588
CC-0. Shri Vi	pin Kumar Col. Deoband. În Pu	ublic Domain.	

		INDEX-B		388	
	Saman or Verse	Name	Ref.	Page	
हाउ (वि	:) आज्यदोहम् (त्रि:)	वैश्वानरस्य अग्ने : साम	१. ४. ४३	226	
., .,		गरमेरिठनः प्रजापत्यस्य व्रतम्	6. 2. 293	5,86	
., .,	आप्रागन्यदन् - उदृत्य	अह्नोत्रतम्	6. 3. 888	260	
.,	16	विसप्टस्य प्राणः	5. 9. 90	२२४	
",		एन्द्रं महादिवाकीत्यंम् शिरः	६ १. २५९	२६०	
٠, ,	377777	वरुणगोतमयोरकं:	2. 3. 60	293	
,, ,	आहोएन्यो 💮	इन्द्रस्य एन्यः	⊋ १. °,3	२२४	
., ,	इडा – सुवज्योति:	इडानां सक्षारः	y, 6. 266	२५७	
,, ,	, इन्द्रन्नरो	विंगष्ठस्य अपानः	2. 2. 2.2	२२८	
,, ,	इन्द्राम्	अङ्गिरमां वतम्	6. 2. 250	२४७	
,, ,	, इमाप्रजारूप	प्रजापतेहंदयम्	५. ८. २४३	२५७	
,, ,	, इहा हि (त्रिः) इन्द्रसरा	प्रजापतेर्वतपथाः	٦. १. ९x	२२४	
,, ,	, उच्चाते	अपत्यम्	३. ४. १२३	२३४	
,, ,	, उद्बह्या	वसिष्ठवतं ८.	इ. १९५-१९६	5,88	
,, ,	, ऊ— कश्यपस्य	वाश्यपत्रतम्	6. 2 288	२४६	
,, ,	, ऊ। हाऊ – इडा	अग्नंरिलान्दम्	५. ५. २०७	२५२	
,, ,	बदवा ओवा जनागेश	ऐन्द्रः परिधिः	६. २. २४४	२६४	
,, ,	मानी (दिर) उपन्यक्तरो	इन्द्रस्य एन्यः	२. १. ९२	२२४	
	, एवाहियेवा - औहोवा	व्याहतिः	8. 2. 202	२४३	
,, ,	चेत्राच समन्त्रामन्ति	अपांत्रतम्	8. 3 26%	२४७	
	पंत्रप न		6. 3 290	,,	
	भोजा - हत्त्रसरी	यमत्र तम्	6. 2. 150	२४४	
,,, ,		युग्यं दशस्ताभग्	. ४. २ २०२	. २५०	
)))	भोगान — स्वाहिष्ठया	धेनु	३. ३. ११४	२३३	
",	्रोरेजा मध्यस्य	महाबैश्वान रन्नतम्	६. १. २५३	२५९	
,, ,		वायोभासम्	६. १. २५६	२६०	
,, ,	, ,, ,, , औहा आत्वा	भारद्वाजम्	१ २. २२	२१३	
,,	, औहो इन्द्रज्येष्ठ	नारद्रमवम्	१. २. २४	२१३	
",	, औहोवा एहिया	दीर्घतमसोऽकं:	१ ३. ३१	58%	
,, ,	, आहावा एक्स	पविमत् महासाम	२. ७ ४३	२२४	
,, ,	, क्षुरोहरोहरोहरः	गवां व्रतम्	6. 2. 263	२४६	
,, ,	, गावो हाउ ते मन्वत , चन्द्रम् (त्रि:) – अत्राह गोर	चन्द्रम्	₹. ₹. १69	२३४	
,, ,		संसर्पम्	२. ४. ४४	२२१	
,, ,	, चर्षणीधृतम्	वैश्वानरस्याग्नेः साम	2. 6. 64.	२१४	
,,	, च्योहम् (त्रिः) मूर्धानं दाइ	महादिवाकीत्र्यम् - पुच्छम्	६. १. २६४	२६०	
,, :	, ज्योतिः		३. ३. १२१	२३३	
,, ;	, ज्योतिर्विश्वम् (त्रिः) अरूरचत्	तन्तु	३. ४. १३४		
हाउ तः	तुः (त्रिः) अचिक्रदद्		प्र.इ. २२२	246	
हाउ (वि	हाउ (त्रि:) ताबानस्ट-o. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.				

आर्वेयबाह्यणम्

Saman or Verse	Name	Ref.	Page
हाउ (त्रिः) तेजोओवातर्राण –	ऐन्द्रः परिधिः	६. २. २४३	२६४
,, ते मन्वत	गवां व्रतम्	४. ४. २४६	२५७
हाउत्वमेतात्	वार्षाहरम्	२. २. १०९	२३१
हाउदिवि - महित्रीणाम्	विष्पर्धः	३. ६. १४३	२३४
हाउ (त्रिः) दिशांदुहे - यद्वर्चः	दिशांव्रतम्	२. ७. २३३	२४६
हाउ धामयत् – बृहदिन्द्रा –	भर्गम्	7. 7. 800	२३०
हाउ (त्रिः) पात्यग्निर्विपो	अग्ने रिलान्दम्	४. ४. २०९	२४२
हाउ पिबासुता	अन्तरिक्षम्	१. १. ९	२१०
हाउ (त्रिः) पिबा सोमाम्	सह:	३. ४ १३६	२,३६
., ,, ,, सोमम्	मह:	३. ४. १३७	२३६
., ,, प्रक्षस्य	विष्णोर्वतम्	४. ३. १९३	588
,, ,, प्रथे – यद्वर्च:	दिशां व्रतम्	५. ७. २३४	२४६
,, ,, प्रवइन्द्राय	मरुतामर्कः	१. ३. ३२	२१४
"""	वार्कजम्भम्	३. ४. १३४	२३७
" " प्रसोम	घर्मतनु:	२. २. १०४	२३०
हाउ प्राथा:	वसिष्ठस्य शफः	३. ६. १४६	२३४
हाउ (त्रिः) प्रियहोइ (त्रिः) अग्न	अग्नेः प्रियम्	२. ७. ४७	२२६
" " प्सुवन्तरा – कश्यपस्य	कश्यपत्रतम्	8. 7. 86X	२४६
" " फाल् फल् इन्द्रन्नरो	,,	५. ८. २४१	२५७
" " बृहद्वामम् कयानिश्चत्र	बृहद्वामदेव्यम्	१. २. २४	588
" " भूतोओवा तरणिविश्व	ऐन्द्रः परिधिः	६. २. २४२	२७४
" " भ्राजो ओवा अग्निर्मृधा	अग्नेर्वतम्	६. १. २४१	२४९
,, ,, ,, उदुत्यम्	ऐन्द्रः परिधिः	E. 7. 760	5 दे द
" " " " "	इन्द्रस्य शिरस्तृतीयोऽत	गिषङ्गः ६, २. २४९	२६६
" " " " "	सौर्योऽतीषङ्गः	६. २. २७३	२६३
" " भ्राजा भ्राजा "	द्वितीयोऽतीषङ्गः	२. २. २४४	२६६
" " मनोजियत् - यद्वर्चः	दिशां व्रतम्	२. ७. २३४	२४६
हाउ महि – महित्रीणाम्	द्रविणम्	३. ६. १४२	२३४
हाउ यच्छकासी	द्यौतम्	३. ३. ११२	२३२
हाउ (त्रिः) यशोहाउ (त्रिः) तवेदिन्द्रा	यश:	२. २. १०.१	२३०
हाउ यास्या । इदमा	अर्कशिर:	१. ३. ३४	२१६
हाउ (त्रि:)। रूपम् – यद्वर्चः	दिशांव्रतम्	५. ७. २३६	२४६
हाउरेवा । तीर्णाः	रैवतम्	२. ६. ७२	२२४
हाउ (त्रि:) वय: - यद्वर्च:	दिशांत्रतम्	४. ७. २३४	२४६
" " वयोबृहदृतम् –	पविमत् महासाम	२. ७. ४४	२२४
" " वा अग्निमीडे	्गवां व्रतम्	8. 7. 868	२४६
» » ,, आप:	सार्पराइया	६. २. २७४	२६३
,, ,, ईन्दु; CC-0. Shri \	/ipin Kumar Col. Deoband.	In Public Demain. २७६	"

	INDEX-B		३५१
Saman or Verse	Name	·Ref	Page
हाउ (त्रिः) वाग्घहहहह	कश्यपपुच्छम्	4. 6. 286	२५७
,, ,, वाग्दद – इन्द्रोराजा	भरद्वाजस्य वृतम्	8. 7. 900	२४५
,, वाजम् – अभीनवन्ते	भरद्वाजिनां वृतम्	8. 2. 996	२४४
., ,, वा ततोविराड्	पुरुषव्रतम्	५. ६. २२३	२५४
,, ,, वा भूतम्	सार्पराक्ष्या	६. २. २७७	२६३
,, ,, वा यशोमा	अगस्त्यस्य यशः	8.8. 896	२४९
,, ,, वा महर्षभाः	गवांव्रतम्	४. ८. २४७	२५७
,, ,, विभ्राट्बृहत्	वायोर्वनम्	६. १. २५७	२६०
., ,, विश्वतो दावन्	आयु:	३. ४. १२४	२३४
,, ,, विश्वा धनानि –	इन्द्रस्य संजयम्	8. 8. 899	२४९
,, ,, विश्वेषाम् – प्रव	वार्कजम्भम्	३. ४. १३९	२३७
,, ,, शुक्रम् (त्रिः) – नियुत्वा	शुक्रम्	३. ६. १४४	२३८
,, ,, शुका ओवा – उदुत्यम्	ऐन्द्रः परिधिः	६. २. २४१	२६४
,, ,, सत्या ओवा उद्यामेषि	" "	٤. २. २४४	,,
,, सस्त्वानोनुवः	संस्तोभ:	१. ३. ३३	२१४
" "	मन्तामर्कः	,,	,
, "्सहोभ्राज	इन्द्रस्य सधस्थम्	६. २. २७४	२६३
हाउ सुतापिबा	वरुणस्य देवस्थानम्	१. २. १५	२१२
हाउ (त्रिः) सुवः संसर्पन्तः	संसर्पम्	२. ४. ४९	२२१
,, ,, मेतूँस्तर	स्वर्ग्यं सेतुसाम	7. 9. 69	२२७
सु ,, स्विवश्वम्	स्वर्ज्योतिः	३. ३. १२०	२३३
., ,, हाइऊ – यस्येदमा	कश्यपन्नतम्	५. ४. २३९	२५७
हाउहाउहाउ । बृहदिन्द्राय	बृहद्देवस्थानम्	१. २. १६	२१२
,, हीवाओवा । ्र हाहाउवा । पुनान: सोम	आङ्गिरसम्	१. २. २९	२१२
हाउ (त्रि:) हाउहौहौहौहौहौ	क्रयपन्नतम्	४. ४. २४२	२५७
,, ,, हाहाउ – अभित्वा	जमदग्नेर्वतम्	8. 8. 208	289
,, ,, हिम् (त्रिः) इन्द्रन्नरो	प्रजापतेवंतपक्षः	२. १. ९४	226
., ,, हिम् (हुम्?) स्थिचिदोहम्	वैश्वानरस्याग्ने: साम	2. 8. 88	286
,, ,, हुप् – अभित्वा	अजितस्य जितिः	४. ४. २१६	२५३
" , हुवेविराजं स्वराज्यम्	अभ्रातृब्यम्	२. ६. ७१	258
हाउहोइ - परात्परमैय	विष्णोः स्वरीयः	३. ७. १४४	288
11 19	"	3. 6. 888	
,, ,, यज्जायथा	" "	३. ७. १६०	*
हाउहोहाइ परात्परमैया तायज्ञो	,,	३. ७. १५६	
" परात्परमैय । ता - पृथिवी	,, ,,	३. ७. १५७	**
हाउहोबा ज्योतिर्धेनुः))	३. ७. १६१	
,, यज्जायथाः		3. 6. 888	•
CC 0 Shri Vinin K	yy yy	4. 4. 744	23

CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

आवें यबाह्यणम्

Sam. Jr Verse	Name	Ref.	Page
हाउ (त्रिः) हौवाउोवा धर्ता	प्राजापत्यः पंदस्तोभः	१. ४. ५३	२१९
, भें होवा – त्विममा	सोमव्रतम्	४. १. १७६	588
हाऊवाग् – यज्जायथा	विष्णोः स्वरीयः	३. ७. १६६	२ ४१
ं,, यस्माद्द्यावा	,, ,,	३. ७. १६४	,,
,, येभिवियाश्वमैरयाः	,, ,,	३. ७. १६४	
,, एतोक प्रजाङ्गभीन	., .,	३. ७. १६३	",
हावाभी। त्वापूर्वपीत	अहरीतम्	१. १. १३	२११
हावीन्द्राः । राजा	इन्द्रस्यार्कः	१. ३. ३६	२१६
हावीन्द्राम्	इन्द्राण्याः उत्वम्	२. १ ९६	२२४
हाबोतुः (त्रिः) – अचिकदद्	ओतु	३. ४. ३१४	२३६
हाबौहो(बो?) हाउ । अभित्वा	ऐरिणम्	१. २. १८	२१२
हाह । हा । अवा (त्रीणि त्रिः) आसा	ईप्साम	3. X. 880	२३७
हाह होइया । पानी ।	अरिष्टम्	१. १. ११	580
हाह । ही ।	,,	१. १. १२	••
हाहाहौवा ओवा त्रिः) धर्ता	प्राजापत्यः पदस्तोभः	१. ४. ५२	288
हाहुम् य एकइद्विदयते	एकवृषम् ।	२. ६. ६९	२२३
हिम् (त्रिः) हो (त्रिः) इन्द्रन्नरो	इन्द्रस्य राजनम्	8. 8. 20%	२५०
हिहियऊ – यहचं	दिशाँव्रतम्	२. ७. २३७	२५६
हुवाइ - रूपम् । मन्येवाम्	लोकानां व्रतम्	४. ६. २२४	२ ४४
हुवाइवाचाम्	वाचोव्रतम्	४. १. १६४	२४३
हुवेवाचाम्	,,	४. १. १६७	,,
हुवौहोइ (त्रिः) यज्जायथाः	स्वरम्	३. ७. १५४	580
होइ - अप्रागाद् भद्रा	रात्रेर्वतम्	४. ३. १९२	२४७
होइया (त्रिः) इमानुकम्	भद्रम्	३. ४. १३२	२३६
,, ,,	श्रेय:	३. ४. १३३	२३६
होइयाहोइया विवा	इन्द्रस्य महावैराजम्	२. ७. ४६	२२६
होइहा - इमाउवांदिविष्टया	अध्वनोर्वतम्	8. 2. 969	
होवाइ (द्विः) होवाहाइ । उपत्वा	बृहस्पतेर्बलभिद्	2. 9. 96	
होवा । ईया । औहोवा । आयाम्	प्रजापतेरर्कः	१. ३. ३४	
होवाहा । आइ । हियाकयानश्चाइ	पञ्चनिधनं वामदेव्यम्	२. ७. ४४	
होबाहाइ । योनः	विद्रथम्	२. ६. ७०	
होहोवा। ई। ईया (त्रीणि त्रिः)	अग्नेरर्कः	१. ३. ३४	२१६
		THE RESERVE THE PARTY OF THE PA	

Digitized by Madhuban Trust, Delhi

Digitized by Madhuban Trust, Delhi CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

Digitized by Madhuban Trust, Delhi CC-0. Shri Vipin Kumar Col. Deoband. In Public Domain.

